COLIN FALCONER

a Selyemút

A nagy sikerű HÁREM és KLEOPÁTRA című könyvek szerzőjétől

„Hősies kalandregény, mely maga a megelevenedett történelem."
- GOOD READING

COLIN FALCONER

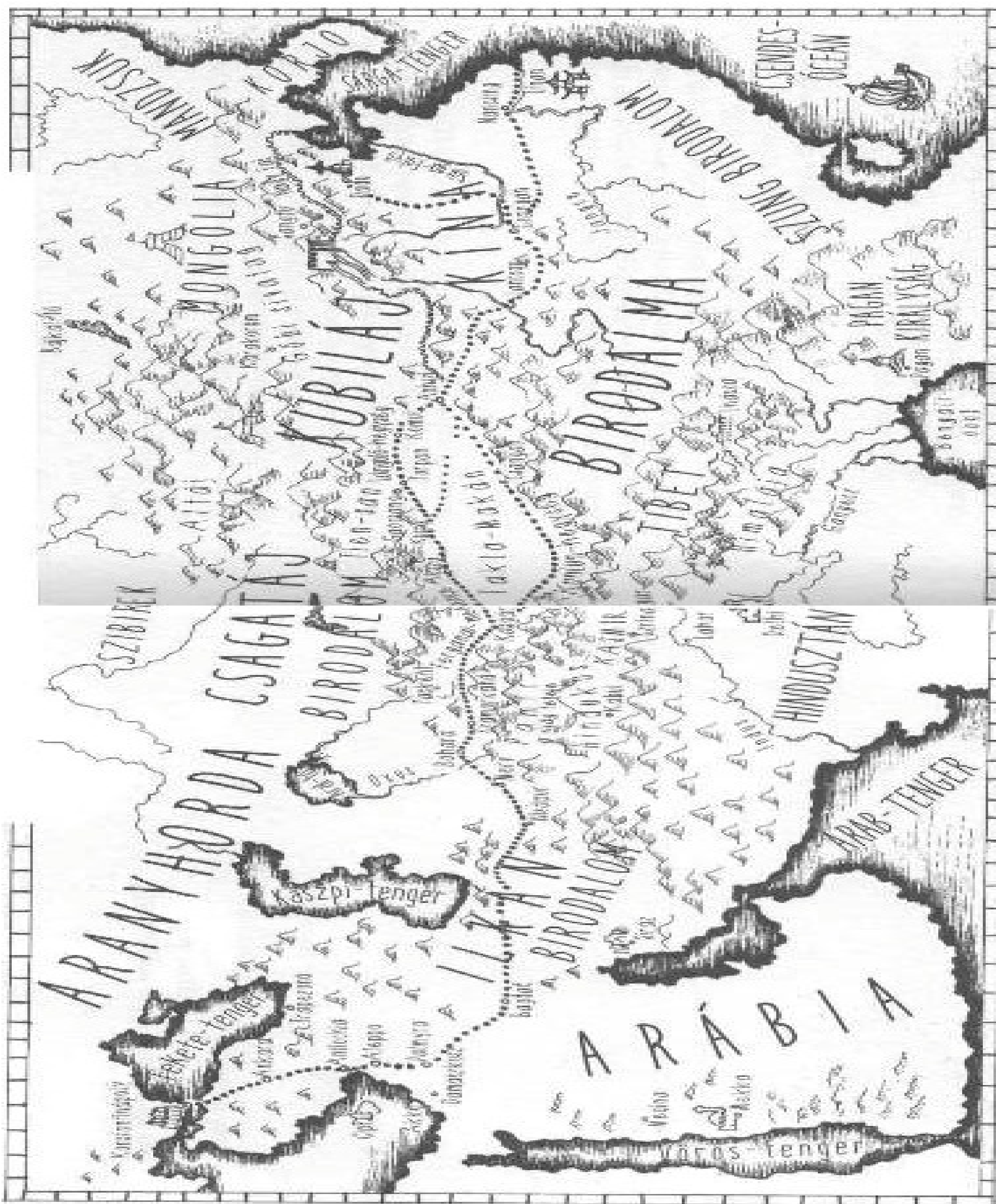
a Selyemút

First published in Great Britain in 2011 by Corvus, an imprint of Atlantic Books Ltd.

Fordította: Popovics Ferenc

Kiadja az I.P.C. Könyvek Kft.

Ezt a könyvet az én Dianámnak ajánlom, aki meggyógyította a szárnyaimat, és újra megtanított repülni

ELŐSZÓ

Lyon, Franciaország testet öltött Urunk 1293. évében

A kerengőben akadtak rá, a szakállát jég borította. Félig eszméletlenül egy fehér pónin lovagló gyönyörű nőről és egy templomos lovagról motyogott, aki titkos megbízást kapott a pápától. Szerzetestársai visszacipelték a fülkéjébe, és lefektették a kemény priccsre, mely az utóbbi húsz évben a fekhelyéül szolgált. Megöregedett, nem sokat tehettek érte. Szemét a halál rideg fénye töltötte meg. Az egyik testvér elment az apátért, hogy rendtársuk még utoljára meggyónhasson.

+

A szobában olyan hideg volt, mint a halál lehelete. Az apát letérdepelt a férfi mellé. Valahol az erdőben egy fenyőág elroppant a rá nehezedő hó súlya alatt. A vénember szemhéja felpattant a zaj hallatán, és a gyertya sárga fénnyel csillant meg a szemében. Nehezen vette a levegőt, az apát elfintorodott a lélegzete keserű szagától.

Suttogott valamit, talán egy nevet, de érthetetlenül.

– William – mormolta az apát –, azért jöttem, hogy meggyónhass.

– Hogy meggyónhassak?

– Hogy feloldozhassalak a bűneid alól, és még ma éjszaka üdvözölhesd áldott felszabadítónkat.

William kísérteties vigyorral elmosolyodott, amitől az apát a lelke mélyéig megborzongott. William, aki meglehetősen rejtélyesen került közéjük, ugyanúgy fog távozni is közülük.

– Vizet.

Az apát felemelte a fejét, és egy fakupából megnedvesítette a férfi ajkát. Elképesztően hideg volt

odabenn. William lehelete vékonyan gőzölögve szállt fel a mennyezet felé, mintha épp a lelke távozott volna el a testéből.

– Áldott felszabadítónk engem nem fog üdvözölni.

– Meg kell gyónnod – ismételte meg az elöljáró immár aggodalmasabban, nehogy elragadják a férfi lelkét, mielőtt megtörténik.

– Én az ördöggel fogok találkozni. Már izzítja nekem a billogot.

Az apátnak végigfutott a hideg a hátán, ahogy a másik megidézte a fenevadat.

– Szent életet éltél. Ugyan mi félnivalód lenne Belzebubtól? William felemelte az egyik kezét az ágyról, és megérintette az apát köpenyének az ujját.

– Jöjj közelebb – kérte. – Hajolj közelebb, és elmesélem neked… pontosan… hogy mitől kell félnem.

I.RÉSZ

+

Szaracén hold

Akkóból Aleppóba
1259-1260

I

Ferganai-medence
a tatár Csagatáj Kánságban
a Bárány (Kecske) évében

Mindig arról álmodozott, hogy tud repülni.

Maga elé képzelte, ahogy elterül alatta a föld, mintha egy sas szemével látná, szárnya alatt érezte a völgyből felszálló légáramlatot, és egy pillanatra még azt is elhitte, hogy semmiféle ezüstlakat nem köti a földhöz…

Kutulun lépésre fogta a lovát, arccal az északi szélnek fordult, és érezte, hogy a hideg csípi az arcát. A világ tetejének havas csúcsai jégkék színben pompáztak a késő délutáni napsütésben. Alant, a barna völgyben törzsének fekete jurtái úgy gubbasztottak, akár a lesben álló tolvajok. A fennsíkon semmi sem mozdult. Egyedül volt idefenn a sztyeppék óriási csöndjében.

Ez az én örökségem: egy jó ló hátán ülni az arcomba maró széllel. De ha apám valóra váltja a tervét, akkor hozzáad valami felkapaszkodott ficsúrhoz, akinek megszülöm a kölykeit, és aztán takaríthatom a jurtáját, meg fejhetem a kecskéit, és soha többé nem nyargalhatok apám *tuman*jának élén. Rossz testbe születtem: egy csődör szívével és egy kanca sörényével.

Ha férfinak születek, én lehetnék az egész sztyeppe kánja. Helyette azzal vigasztalódhatok, hogy egy nap az egyik fiam fogja uralni a pusztákat. De még ehhez is az kell, hogy végre együtt legeltessek egy férfival.

A behódolás gondolata mélységesen emésztette.

Természetesen ő is szeretett volna gyerekeket szülni. Egy erős férfi biztonságos vigaszára is vágyott, és az utóbbi időben múló érdeklődésnél több figyelmet fordított férjezett húgai buja pletykálkodására.

De ha férjhez menne – bár tudta, hogy egy nap kénytelen lesz –, azzal végleg kiszolgáltatná magát a férfi jurtájának.

Apja egy új kérőt talált neki, egy kán fiát a Bajkál-tó északi partjáról. Ez az apja kötelessége volt, és politikailag is jó lépésnek számított. Ám tatár nőként neki jogában állt ellentmondani, ahogy már megannyiszor tette ezt megelőzően. Ezúttal azonban alkut kötött vele. Ha olyan férfit talált neki, aki bebizonyítja, hogy érdemes a kezére, és legyőzi őt lóháton, akkor megadja magát a házasságnak.

Senki sem mondhatja, hogy gondolkodás nélkül visszautasította.

Halk vijjogást hallott, és ahogy felnézett, látta, hogy egy sas meglegyintette a szárnyát a szélben.

Nézzük csak a fivéreit. Gerel egy korhely, Tekudajnak pedig akkora agya van, mint egy kecskének. Ők sem értelemben, sem lélekben nem érnek fel hozzá.

Nem csak azért születtem, hogy egy férfi magvának a gyűjtőedénye legyek.

Akkor aztán esküt tett, és odakiáltotta a Kék Égbolt Szellemének. De a szavait elnyelte a szél.

II

Kutulun apja, Kaidu azon a télen a Ferganai-medencében ütött tábort, a Világ Teteje alatt. A fekete bércek úgy nyújtózkodtak az ég felé minden oldalról, akár az istenek öklei; lejtőiket ezüst nyárfák pettyezték. Északra egy hasadékban sötét tó honolt. Fölötte a Távozó Asszony nevű gerinc derengett.

Előző éjszaka a csúcsára kirakta két fehér kecske fej nélküli testét. Ahhoz, hogy Kutulun, vagy a kérője, Dzsebej megnyerje a próbatételt, elsőként kell az egyik tetemet a jurtája bejárata elé rakni.

Mindenki összesereglett, hogy megtekintse a

mutatványt: a férfiak a prémkabátjukban és nemezsapkájukban, a nők pedig taknyos kölykeiket szorongatva. Kísérteties csend honolt. A nyugodt hajnali levegőben ezernyi száj lehelete párolgott.

Dzsebej kísérete kicsit arrébb felszállt a lovára, és várakozott. Széles hátú mongol pónijuk patái fáradhatatlanul toporogtak a hideg pirkadatban.

Ugyan maga Dzsebej egy férfi testével rendelkezett, igen kölyökképű volt, és kapkodó, rendezetlen mozdulatai elárulták, hogy ideges. Atyja rosszalló tekintettel szemlélte.

Kaidu előlépett a jurtájából, odasétált a lányához, és rátette a kezét lova sörényére. A lány, tatárhoz mérten, elég magas és vékony volt, de karcsúságát vastag kabát és csizma takarta. Szőrmével szegélyezett sapkát viselt, orra és szája elé sálat tekert, így csak a szeme látszott ki.

– Veszíts – súgta oda a férfi a lányának.

A sötét tekintet megvillant.

– Ha megérdemel, akkor ő fog győzni.

– Remek fiú. Nem kell a legjobb formádat hoznod.

A lány pónija izgatottan toporzékolt, alig várta, hogy elindulhasson.

– Ha olyan remek, ahogyan állítod, akkor az sem lesz elég, ha a legjobb formámat nyújtom.

Kaidu összevonta a szemöldökét a lány dacossága miatt. Ugyanakkor azt kívánta, bárcsak örökölt volna ebből a hévből valamit Tekudaj és Gerel is. A férfi körbenézett a néma, lebarnult arcokon. A legtöbb nő mosolyogva nézte a lányát. Ők azt akarták, hogy ő győzzön.

– Aki elhozza nekem a kecskét, annak a kívánsága teljesül! – kiáltotta a férfi, és hátrébb lépett.

Dzsebej előreösztökélte a lovát, hogy Kutulun mellé álljon. Elmosolyodott, és odabiccentett Kaidunak.

Azt hiszi, győzhet, gondolta a vénember. *Még nem ismeri a lányomat.*

Kaidu a magasba tartotta a jobb öklét. Amikor lesújtott vele, elindult a verseny.

Könnyed vágta a tömegen át, majd ki a jurták közül, a fehérrel tarkított barna dombok felé. Dzsebej beleállt a kengyelbe, a szél az arcába csapott, ahogy őrülten vágtatott. Pónija patái hangosan kopogtak a keményre fagyott mezőn. Ahogy hátranézett a válla fölött, látta, hogy Kutulun lova hirtelen irányt változtat; pillanatokon belül, a hegy legmeredekebb lejtője felé tartva, legalább kétszáz lépés távolságba került.

A fiú azon tűnődött, kövesse-e. Felderengett előtte a széles hegyorom. Úgy döntött, a legegyszerűbb utat választja a nyergen felfelé, amikor előző nap végigsétált az útvonalon. Most már túl késő, hogy meggondolja magát. Egyáltalán mit csinál az a lány? Talán egy hosszabb utat választott; lehet, így akarja biztosítani, hogy Dzsebej nyerjen. Egyenesen a nyeregnek tartott hát.

Hiszen a lány is azt akarta, hogy ő nyerjen. Nem igaz?

+

Kutulun elvigyorodott, ahogy maga elé képzelte Dzsebej zavarodottságát. Valójában a fiúnak nem volt más választása. Ha a nyomába szegődött volna, azzal mögé kerül, és nem küzdhette volna le a köztük lévő távolságot anélkül, hogy a lova el ne essen. Mi mást tehetett volna, mint hogy tartja magát a nyilvánvaló útvonalhoz?

Körbelovagolta a kiszögellő részt egy, a szirtben nyíló szoros irányába, amit a lejtő meredeksége miatt úgy neveztek, hogy: *A hely, ahol a szamár elpusztult*. A lova patája megcsúszott a laza szerkezetű palán. Tovább ösztökélte. Tudta, hogy az állat lüktető szíve és inas izmai megbirkóznak vele. Hányszor végigvágtatott már ezen az ösvényen más vetélkedők alkalmával vagy csak kedvtelésből?

Szegény Dzsebej.

III

Kutulun óvatosan ereszkedett lefelé a hegyről, a kecske ernyedten lógott a jobb kezében, összevérezve a ló horpaszát. Dzsebej a fekete kancája hátán üldögélt, és egy vigyorral az arcán várt rá. Ezek szerint mégiscsak követte. A lány azonnal rájött, hogy mire készül a másik.

A fiú gyengének képzelte, és azt hitte, itt, a szorosban úgysem látja őket senki, és könnyedén elveheti tőle a kecskét.

A lány megzabolázta a lovát. Egymás szemébe néztek.

– Mégsem vagy olyan ostoba, mint amilyennek látszol – mondta a fiúnak.

– Olyan rossz lenne egy kán asszonyának lenni?

– Egy kán lánya vagyok. Egyelőre nekem ez is elég.

A fiú kinyújtotta a kezét.

– Talán sebesebb vagy lóháton, de erősebb nem. Úgy véled, le tudsz hagyni a terheddel?

A lány legyőzőben előre leeresztette a vállát. Nem gondolta, hogy a fiú elég ravasz ahhoz, hogy így csapdába csalja. Előrébb léptetett a lovával, és odanyújtotta a gida tetemét.

– Várj! – mondta a másik. – Mielőtt elveszem a zsákmányt, tudnom kell, mit nyertem. Végül is még sosem láttam az arcodat. Talán nem is akarom a kecskédet. – A sztyeppei nők nem fátyolozták el magukat, mert először is tatárok voltak, s csak azután mohamedánok, ő azonban a bíborszínű selyemsálat mindig gondosan az arca köré tekerte, hogy egyaránt bosszantsa és kíváncsivá tegye az érdeklődőket. Dzsebej kitartóan várakozott, míg ő a szabad kezével odanyúlt, és félrehúzta a selymet.

Csak bámulta a lányt.

– Te aztán gyönyörű vagy – mondta.

Gyönyörű, gondolta, ezt hajtogatja minden férfi. Értéktelen ajándék egy tatár hercegnő számára. A szépség

az alárendeltség ajándéka.

– És erősebb is vagyok, mint amilyennek látszom – mondta, majd jobb karja és a csípője könnyed mozdulatával a véres kecskével arcon csapta a fiút, amivel kiütötte a nyeregből, aki nyögve szétterült az összefagyott köveken.

Kutulun pillantásra sem méltatta. Átléptetett fölötte a lovával, és ügetve megindult visszafelé a szorosban.

+

Kaidu a lába előtt heverő gödölyére meredt. Megdöfködte a lábával, mintha azt várná, hogy az élettelen hús életre kel. Végül felpillantott a lányára.

– Nos hát. Te győztél.

– Dzsebej egy bolond – tette hozzá Kutulun.

Kaidu Dzsebej apjára nézett, aki merev arccal ült a lován biztos távolban ahhoz, hogy ne hallja fia személyiségének ilyetén sommázását.

– Ő egy *kán* fia.

– A szél ugyanúgy fújja a hercegeket, mint a kecskéket.

Kutulun látta, hogy a fivérei apja jurtájának bejáratában figyelnek.

Az arcukra volt írva, milyen csalódottak a küzdelem kimenetelét illetően.

– Bárcsak jobban hasonlítana rád Tekudaj – jegyezte meg Kaidu az orra alatt.

Kutulun elvigyorodott a bíbor sál alatt. Ennél szebb bókot keresve sem találhatott volna neki az apja.

+

Miután Dzsebej az apjával és a kísérettel elhagyta a tábort, hogy viszszatérjen a Bajkál-tó fagyos pusztaságába, a kán úgy határozott, hogy új nevet ad a szurdoknak, ahol Kutulun győzedelmeskedett. Attól fogva már nem úgy

hívták, hogy: *A hely, ahol a szamár elpusztult.* Helyette: *A hely, ahol a szamarat letaglózta egy kecske lett a neve.*

IV

A templomosok erődje Akkónál
testet öltött Urunk 1260. esztendejében
az Epifánia (Vízkereszt) ünnepén

Josseran Sarrazini egyedül térdepelt a helyiségben. Egy szál olajlámpa világította meg a kápolnát a hajnal előtti sötétben. Lángja az oltár fölötti fekete-arany Madonna-képen tükröződött. A tövig lenyírt, gesztenyebarna hajú óriás lehajtotta a fejét, s ajka néma imát mormolt, ahogy feloldozásért könyörgött az egyetlen bűnért, amit képtelen volt megbocsátani magának.

Gondolatban messze járt Palesztina poros utcáitól és olívasajtolóitól: hótól elnehezült ágak recsegését hallotta, nyirkos prémek szagát és a masszív kőfalakból áradó hideget érezte.

– Tudtam, hogy helytelen, de képtelen voltam ellenállni – mormogta.

Egyik reggel, nem sokkal a Születés Ünnepe után történt. Lovagolni akart az erdőben, és az atyja kérésére elkísérte a lányt. Egy barna kancán poroszkált, melynek viselkedése éppoly gőgös és kecses volt, mint a lovasáé. Amióta csak a birtokra érkezett, hogy Josserannal és az apjával éljen, alig váltottak egyetlen baráti szót.

Nem adta semmiféle jelét, hogy a jelenléte mélyebb benyomást tenne rá, mintha a lovásza lenne.

Mélyen benn jártak az erdőben, amikor a lány kancája megbotlott egy nyúlüregben. Leesett a lóról, és mozdulatlanul elterült a fagyos talajon. A fiú leugrott a nyeregből, attól félt, a csontját törte. Ám ahogy fölé hajolt, a lány szeme felpattant. Nagy volt, és fekete, akár a bűn, ő

pedig érezte, ahogy melegség árad szét a gyomrában.

A lány elmosolyodott. Sosem felejti el.

Azt mondta, csak a bokája fáj, és megparancsolta neki, hogy segítse vissza a ló nyergébe.

Vajon a csábítás volt eleve ellenállhatatlan, vagy egyszerűen csak ő nem akart ellenállni? Amikor a karját köré kanyarította, és megérezte a teste melegét, hirtelen indulattól vezérelve, megpróbálta megcsókolni az ajkát. Azt hitte, majd eltaszítja magától, de helyette magára húzta a fiút. Az felnyögött, nem tudott uralkodni magán. Férfiassága, mely mind az idáig kipróbálatlan volt, megkeményedett, akár egy tölgyfa, a keményre fagyott földet pedig oly kellemesnek vélte, mintha medveprém szőnyegen és tollvánkoson hevernének.

Legnagyobb meglepetésére váratlanul azt érezte, hogy behatolt a lányba.

S mi maradt meg mára a légyottjuk emlékéből? Csupán a fülében zakatoló vér, a lovak toporgása a kemény talajon és a lány forró nyelvének sós íze a szájában.

Valósággal belefeszítette a férfit saját teste kéjjel ágyazott fekhelyébe. Az ajkát olyan grimaszban húzta fel a fogain, mely inkább árulkodott fájdalomról, semmint gyönyörről. Épp, mint egy állat.

A férfi megpróbálta visszatartani magát a csúcsponton, de az érzés magával ragadta, mely miatt tehetetlenül korholta ifjúságát és tapasztalatlanságát. Az olajos melegség gyorsan kiapadt ágyékából, ami után üresnek és gyengének érezte magát.

A lány durván eltolta magától, ő pedig lihegve feküdt tovább a hátán a halványkék eget bámulva. Érezte, hogy a fagyos hideg átszűrődik a vászoningén. A lány lesimította a szoknyáját, odasántikált a lovához, és felszállt rá a másik segítsége nélkül. Aztán elvágtatott, otthagyva a fiút a combján éktelenkedő testnedveikkel.

Ha történetesen az egyik szolgálólányról lett volna szó, az még csak hagyján. De nem az volt. Amikor végre talpra

kecmergett, a fejében az ördög nevetését hallotta, és a bűn ólomsúllyal fészkelte be magát az ágyékába.

Az erdőn át visszafelé megtett úton elsírta magát a tette miatt. Mégis alig egy órával azután, hogy visszaért a kastélyba, már azon törte a fejét, hogyan tudná elvégezni az ördög munkáját újra.

V

Augsburgi William mindössze két napja tartózkodott a Szentföldön, és máris botrányba keveredett.

Akkó a jeruzsálemi keresztes állam része volt, és ő abban a reményben érkezett ide, hogy a jámborság bástyáját leli itt; ehelyett azonban e szent hely oltalmazásával megbízott lovagok és uraságok semmivel sem szórakoztak rosszabbul, mint a szaracénok.

Egy velencei kereskedőgályán érkezett néhány nappal korábban. Ahogy a kapitány mögött állt a taton, és a tengerből kiemelkedő, hatalmas erődöt szemlélte, elérzékenyült. Ez volt hát Palesztina, az „Outremer" – a „tengerentúl", ahogy a frankok nevezték –, a mi Urunk szülőhelye. Végre a próféták lábnyomába léphet. Megmarkolta a fakorlátot, és a bütykei elfehéredtek.

Én Uram, én Istenem, engedd, hogy szolgáljalak téged. Engedd, hogy meghaljak érted, ha ez az akaratod.

A vitorlák csattogni kezdtek a szélben, ahogy a kormányos rádőlt a kormányrúdra. Az orr- és a főárbocon a matrózok felkapaszkodtak a kötélzetre, hogy elfoglalják a helyüket. Miközben behajóztak a kikötőbe, figyelte, ahogy a hullámok a magasba lövellik a habot a hatalmas erőd falain.

A vártornyokon és a lőréseken túl William megpillantotta a mohamedán mecsetek kupoláit és a minaretek tornyait. A jelenlétük annak emlékeztetőjéül szolgált, hogy az Uruk még itt is ostrom alatt állt. A szaracén csarnokokat már

réges-rég keresztény templomokká szentelték, de a zarándokok és az istentelenek hordái között mindöszsze a vastag várfalak álltak. Miután Jeruzsálem elesett, a keresztény világban Akkó lett a remény szimbóluma, mintegy Isten helyőrsége a pogányok között.

Ő pedig azért jött, hogy megmentse.

De érkezésének mámorító ígérete nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Ahelyett, hogy a szentek őrbástyáját találta volna, a város nem volt egyéb, csupán egy újabb bűzlő, forró szaracén település. Szűk utcái pogányoktól hemzsegtek, zsidó és mohamedán turbánok tömkelegé hullámzott mindenütt, az utcákon fojtogató szemét- és ürülékhegyek emelkedtek, a kövezett sikátorokból áradó bűz szinte tapintható volt. A bazárokban pirkadattól alkonyatig hadarva karattyoló árusok lármáztak.

A füstös képű, horgas orrú mohamedánok a pillantásukkal meg tudták volna ölni, ahogy sólyomszemükkel utánanéztek a kaffijá)uk alól. Mintha csak beszennyezték volna a tekintetükkel, bár fenyegetve nem érezte magát, mert jellegzetes, vörös talpas kereszttel díszített, fehér köpenyükben a templomosok őrt álltak a város minden kapujában.

A pogányok létszáma és arcátlansága megdöbbentette. De jó keresztényhez híven, Akkó urai hozták zavarba leginkább. Palotáikat márvánnyal követék, falaikat a mennyezetig érő selyemmel függönyözték. A fényűzésnek olyan fertőjében éltek, amely bármely istenfélő keresztényt felháborította volna.

Még azzal is képesek voltak megsérteni, hogy érkezésének estéjén fürdővel kínálták.

Bő selyemköpönyegben jártak, néha még turbánt is viseltek a szaracénok mintájára. Az asszonyaik úgy öltöztek, mint a muszlimok: fátyolt, drágaköves tunikát és lobogó köntöst hordtak, olyan fekete szemfestéket és parfümöt használtak, mint a közönséges hurik Damaszkuszban.

Aligha erre számított, amikor eljött Rómából.

Az utóbbi két évtizedben Outremerben a szent ügyet egyik csapás érte a másik után. Jeruzsálem, melyet két évszázaddal azelőtt a pápa sürgetésére elhódítottak a hitetlenektől, újra a szaracénok kezére került, és 1244-ben kifosztotta az Ajjub szultán szolgálatában álló török horda. Csupán egy évtizeddel azelőtt a francia IX. Lajos maga is felöltötte a keresztet, hogy megmentse a szent várost a pogányoktól, ám hadjárata kudarccal végződött a Nűus-deltában, ahol Lajost is foglyul ejtették, és váltságdíjat követeltek érte.

William azt hitte, hogy azokat a bekerített helyőrségeket – Akkót, Antiochiát, Jaffát, Szidónt – még a keresztények markában találja, amint erejüket megfeszítve épp azon fáradoznak, hogy visszafoglalják a szent várost. Helyette viszont sokkal jobban lekötötte őket a kereskedelem, miközben nyíltan üzleteltek és baráti kapcsolatot ápoltak a szaracénokkal. Ráadásul Genova, Pisa és Velence kereskedői még ölre is mentek egymással a kereskedelmi utakért.

Akkó nagymecsetjét – nagyon helyesen – átalakították keresztény templommá, de William legnagyobb rémületére észrevett egy oldalkápolnát, amit megtartottak a mohamedánoknak, hogy legyen miben imádkozniuk. Dühét csak fokozta, amikor felfedezte, hogy az Ökörforrás melletti mecsetet egyáltalán nem szentelték meg, és ott a mohamedánok nyíltan imádkoznak; noha a pogányok állítottak mellé egy keresztény oltárt is.

A várost nem éppen a szaracénok kirekesztése jellemezte, ahogyan azt várta. Az utcákon még prostituáltak és hasisárusok is lézengtek.

Ám ő a pápa különleges követeként érkezett, és nem engedhette meg magának, hogy a hanyatlás, mely befészkelte magát ide, eltántorítsa a megbízatásától. És a friss hírek szerint pillanatnyi vesztegetni való ideje sem maradt.

+

A Jeruzsálemi Királyságot egy uralkodó kormányozta a birodalom vezető,báróiból és papjaiból álló tanács segítségével. Csakhogy a tanács már két éve nem létezett, mivel Akkó és Türosz keresztes államai az utódlásért háborúztak.

A tatár seregek immár három éve nyugat felé nyomultak, Alamutnál lerohanták a rettegett asszaszinok hegyi fellegvárát, majd kifosztották Bagdadot, ahol válogatás nélkül tízezreket mészároltak le. A városban terjengő hullaszag olyan elviselhetetlen lett, hogy a saját katonáiknak is ki kellett vonulniuk onnan. Mára Hülegü herceg vezetése alatt elérték a szíriai Aleppó kapuját.

Aleppó után a Szentföld is nyitva áll előttük.

Talán attól Jeruzsálem bárói is kimásznának végre a fürdővízből.

VI

A boltozatos mennyezetű, márványozott helyiség falain selyemfüggönyök lógtak. Egy árnyékos udvarra nyílt, melynek a közepén szökőkút bugyogott. A túloldalon pazar kilátás nyílt a téli tengerre. A halványkék égbolt alatt a part menti szellő tajtékos hullámokat borzolt. Rómában ilyenkor biztosan hó borítja a fenyveseket, és jég lepi a kutakat.

A szaracén köpönyeget viselő bárók a díványokon terpeszkedtek, miközben olívabarna bőrű nők ezüstserlegben sörbetet szolgáltak fel nekik selyemköntösbe öltözve, csuklójukon és bokájukon aranykarikákkal díszítve. A további felfrissülésükhöz kis asztalokra helyezett réztálakban dinnye és füge várta őket. A szoba egyik sarkában szaracénok játszottak dobon és lanton.

Mindannyian Williamet figyelték, ahogy áttrappol a

helyiségen, fekete-fehér öltözékével és szőke tonzúrájával a legapróbb részletekig emlékeztetve a Domonkos-rendi szerzetesre, aki volt.

– William testvér – szólította meg egyikük, miután értesültek a pápától kapott megbízatásáról –, sajnálom, hogy nem tudunk illendően fogadni. Attól tartok, nem áll módunkban szöges ágyat felajánlani, csak ezeket a puha vánkosokat.

Gurgulázó nevetés hallatszott.

William figyelmen kívül hagyta a gúnyolódást. Az utóbbi napokban megszokta, hogy nemesi származásuk ellenére, ettől a söpredéktől nem számíthat másra. Körbenézett a tekintélyes gyülekezeten: grófok és rendfenntartók, küldöttek és bárók, egy maréknyi velencei kereskedő – legtöbben piperkőcök és szodomiták – és maga a jeruzsálemi pátriárka, Reynald.

A rosszullét kerülgette a drágakő és a tunyaság ilyen mértékű jelenlététől. Csak egyvalaki maradt józan: az angol Thomas Bérard, a templomos lovagok nagymestere. A kíséretében tíz katona tartózkodott, akik csendben, de baljós hallgatásba burkolózva várakoztak az ajtónál a jellegzetes, fehér tunikájukban, mellkasuk bal felén a kifelé szélesedő szárú, vörös talpas kereszttel. A hosszú hajú, simára borotvált nemesekkel ellentétben ők rövidre nyírt frizurát és szakállat viseltek.

A templomosok voltak a keresztény világ legjobb katonái. A többi lovagtól és uraságtól eltérően ők egyetlen királynak sem fogadtak hűséget; csak a pápának tartoztak elszámolással. Mivel a rend szolgálatában állni azzal járt, hogy megbocsátást nyernek az összes bűnüktől, a templomosok szép számmal vonzották a soraikba az erőszaktevőket, eretnekeket és a gyilkosokat is.

Zúgolódók és orgyilkosok. Egyikükben sem bízott.

Különösen abban a vörösesbarna szakállú óriásban nem, aki szenvtelen mosollyal az arcán ácsorgott a falnál. William nyomban megutálta.

Geoffrey of Sargina, a diplomáciai küldött nyitotta meg a gyűlést. Elmagyarázta a legfrissebb keleti híreket és az elmúlt hónapok elsöprő tatár hódításait.

– Azt a kérdést kell megválaszolnunk magunknak – fejezte be a mondandóját –, hogy fenyegetésnek tekintjük-e a tatárokat az itteni uralmunkra nézve, vagy elfogadjuk őket a szaracénok ellen vívott harcunk szövetségeseként.

– Egy kissé mintha elkéstünk volna ezzel – szólt közbe az egyik báró egy fügét szopogatva. – Antiochiai Bohemund már úgy csúszott ez elé a Hülegü elé, mint a kutya a koncért.

Hugues de Pleissy, aki Bohemundot képviselte a találkozón, felcsattant.

– Ez egy bölcsen megfontolt szövetség, nem egyéb! Az együttműködéséért cserébe Hülegü felajánlotta neki, hogy segít visszafoglalni Jeruzsálemet!

– Visszafoglalni, persze. De vajon azt is megengedi, hogy megtartsuk? – Itt, Akkóban Julián gróf volt a házigazdájuk. Williamnek úgy tűnt, a férfi nagyobb csatát vív az ébren maradással, mint az Istenért. A díványra támaszkodva kenetteljes mosollyal fordult feléjük.

– Bohemund megkapta, amit akart. Hülegü külön területeket biztosított neki.

– Amiket a tatárok ugyanúgy kifosztottak és felperzseltek.

– A tatárok azt állítják, a kánjuk uralma mindenre kiterjed! – kiáltotta egy újabb báró. – Ez istenkáromlás! Ez ugyanolyan sértés a keresztény egyházra nézve, mint a szaracénok jelenléte a szent sírban!

Thomas Bérard, a templomos maga volt az üdítő józanság.

– A helyzetünk nem szilárd. Ha megpróbálunk megegyezni velük, az is lehet, hogy sikerrel visszaverjük a szaracénokat.

– Megegyezni velük? – horkant fel az egyik báró. – Talán felejtsük el, mit műveltek a lengyelekkel és a Magyar

Királyságban? Még alig két évtizede, hogy letarolták a fél keresztény világot, s gyújtogatva és nőket erőszakolva majdnem elérték Bécs kapuját. És ezek után te azt mondod, egyezzünk meg velük? Ez olyan, mintha úgy akarnál megszabadulni a nemkívánatos kutyádtól, hogy egy medvét invitálsz a házadba!

William még gyerek volt, amikor a szóban forgó események zajlottak, de maga is hallotta a történeteket. A tatár hordák mindenféle figyelmeztetés nélkül jelentek meg Keleten, széles sávokban keresztülvágták magukat az oroszokon, teljes városokat és emberek tízezreit pusztítva el. Elfoglalták Moszkvát, Rosztovot és Kijevet, aztán megtizedelték a lengyel és a sziléziai seregeket. A legnicai csatában minden holttestnek levágták az egyik fülét, és nyakláncot fűztek belőlük, úgy rohanták le a Magyar Királyságot és Dalmáciát.

A tatárok után a fekete patkányok járványa lepte el Európát. Akkoriban azt beszélték, maguk a gonosz lovasok törtek elő a Hádészból, hogy büntetést mérjenek azokra, akik nem voltak hűek Krisztushoz. A szülővárosában, Augsburgban mindenki a templomban keresett menedéket, mert azt hitték, eljött a végítélet.

Ám a tatárok hirtelen eltűntek; visszalovagoltak arra, amerről jöttek.

– Ezek a tatárok nem emberek – jegyezte meg az egyik velencei. – Megeszik a foglyaikat. Addig erőszakolják a nőket, míg azok bele nem halnak, azután levágják a mellüket, mert az finom csemege. Kígyókat zabálnak, és emberi vért vedelnek.

– Hallottátok, mit műveltek Meiafarakinban? – kérdezte egy másik. – Foglyul ejtették az emírt, és darabokat vágtak ki a húsából, hogy lassú tűzön megsüssék, majd lenyomták a torkán. Órákig tartott, míg belehalt.

– Természetesen mi sosem alacsonyodtunk odáig, hogy ily barbár tetteket kövessünk el Outremerben – szólalt meg a gesztenyebarna hajú óriás.

A beszélgetés egy pillanatra félbeszakadt, és a többiek a férfira meredtek, mert felkavarta őket a lelkiismeretük ilyesfajta szurkálása. De Bérard nem feddte meg a katonát. Sőt, elnézően elmosolyodott a szakálla alatt.

– Azt is beszélik, hogy ez a Hülegü tábornok a Szabadítónknak ajándékot hozó Háromkirályok egyikének leszármazottja. Hát nem Rubruki Willelmus számolt be róla, hogy Hülegü felesége maga is keresztény?

William emlékezett erre a Rubrukira, a francia szerzetesre, aki Lajos király küldötte volt a tatároknál. Nagyjából öt évvel ezelőtt az orosz földeken át egészen a tatár fővárosig utazott, és arról mesélt, hogy a barbárok közt keresztények is élnek.

Hogy mennyire lehettek hitelesek az állításai, az már más kérdés.

Anno von Sangerhausen, a német lovagrend nagymestere szólalt meg legközelebb. Nem kedvelte a templomosokat, de legalább ebben egyezett a véleményük. Hosszú szárú bőrkesztyűjével türelmetlenül csapkodta a tenyerét.

– Én amondó vagyok, próbáljunk meg beszélni velük.

Geoffrey of Sargina megvakarta az állát a köztük lévő, nyilvánvaló nézeteltérés láttán.

– Mielőtt dűlőre jutunk ez ügyben, muszáj beszámolnom néhány további hírről. Egy üzenet jött békezászló alatt a szaracénoktól, Bajbarsz hercegtől. Szövetséget akar ajánlani nekünk a tatár ellen.

– Még szép, hogy ez az óhaja – robbant ki Bérard-ból a nevetés. – Nem szeretné, hogy a füle egy tatár övön végezze.

– Azt mondom, ne kössünk egyezséget egyikkel sem – mondta Julián gróf. – Hadd küzdjenek meg egymással a seregeik. Amikor majd mindkettő kimerült, újra átgondolhatjuk. Állj a győztes mellé, ha még mindig erős; ha nem, akkor taposd el. Akkor aztán bárhogy is alakul, mi nem veszíthetünk.

És így folytatódott még órákon át, mígnem az árnyékok keresztülkúsztak az udvaron, és a horizont bársonyán megjelentek az első ragyogó csillagok. William érezte, hogy nő benne a feszültség. Ő személy szerint azokkal értett egyet, akik úgy vélték, hogy a tatárok ugyanolyan förtelmesek, mint a szaracénok. De neki titkos megbízatása volt a pápától, és végig kellett csinálnia e találkozót a kimenetelétől függetlenül.

– Szóval te mit mondasz, William? – kérdezte végül Geoffrey of Sargina, akit szemmel láthatóan elgyötört az utóbbi két órában körötte zajló vita.

– Az én véleményem ebben a kérdésben nem számít – felelte. – Nem azért vagyok itt, hogy jóváhagyjam a cselekedeteiteket. Van nálam egy levél a pápától, melyet személyesen kell átadnom a tatárok hercegének.

– És mi áll benne? – érdeklődött Geoffrey.

– Azzal bíztak meg, hogy a levelet a tatár hercegnek kézbesítsem, nem a jeruzsálemi követnek. Ahogy azt is rám bízták, hogy közvetlenül a Szentatyának vigyem meg a választ. Ennél többet nem mondhatok. – William gyönyörűségére a környezetében tartózkodó nemesek arcán düh és rémület tükröződött. – A Szentatya azt is rám bízta, hogy hirdessem a hitünk tanait a tatárok előtt – folytatta –, és felruházott a hatalommal, hogy templomot alapítsak, és papokat szenteljek fel.

– A pápa azt hiszi, megtérítheti a tatárokat? – hitetlenkedett Julián gróf elcsukló hangon.

– Én nem veszem a bátorságot, hogy megítéljem a Szentatya szándékát. De hozzátok hasonlóan ő is értesült arról, hogy keresztények élnek közöttük, és úgy érzi, eljött az idő, hogy teljesítsük Isten akaratát, és minden hívőt az anyaszentegyház aklába tereljünk.

Valamennyien motyogni kezdtek az orruk alatt. Lehet, hogy keresztények, ám nem mindegyikük tekintett a pápára akkora tisztelettel, amivel illett volna.

Nyomasztó, tiszteletlen csend telepedett az

összejövetelre.

– És János pappal mi lesz? – kérdezte valaki.

János pap a legendás papfejedelem volt, a napkeleti bölcsek leszármazottja, akiről sokan úgy hitték, hogy a kereszténység legsötétebb órájában majd eljön Keletről, hogy megmentse azt. A nevét százötven évvel azelőtt lehetett először hallani Rómában.

– Nem túl koros ő már ahhoz, hogy megmentsen minket? – motyogta a hatalmas templomos lovag.

William ellenségesen rámeredt, de a templomos állta a pillantását.

– Egyesek úgy vélik, hogy Jánost legyőzték a tatárok – folytatta William –, és azután a királyuk elvette János lányát. Jelenleg az ő leszármazottjuk ül a tatár trónon, és ezért hallunk olyan híreket, hogy élnek köztük keresztények. Talán mégis rálelhetünk ott a megváltásunkra.

– Ez olyan lehetőség, melyet nem szabad figyelmen kívül hagyni – mondta Geoffrey.

Thomas Bérard bólintott.

– Ha William atyának az az óhaja, hogy találkozót szervezzen ezzel a Hülegüvel, akkor mi boldogan alkalmazkodunk hozzá, hisz a kiváltságlevelünk is ezt követeli meg.

– Mit javasolsz? – tudakolta tőle Geoffrey.

– Békezászló alatt megszervezhetjük a kíséretét Aleppóba, hogy eljuttassa az üzenetet. A saját lovagjaim egyike melléşzegődhet kísérőnek és tolmácsnak. Ugyanez az ember egyben a kémünk is lehet, hogy jobban megismerjük ennek a tatárnak a gondolkodását, mielőtt továbblépünk.

Geoffrey elgondolkozva bólintott.

– Már eszedbe jutott valaki a feladatra?

– Eszembe hát – válaszolta. – Beszél perzsául, arabul és türkül, és éppoly jártas a diplomáciában, mint a kardforgatásban. – Bérard elmosolyodott és a hátra nézett a

válla fölött a gesztenyebarna hajú, óriás lovagra. – Hadd mutassam be Josseran Sarrazinit. Erre az emberre az életemet is rábíznám. – Majd hozzátette: – Talán egyszer még a tiédet is megmenti. Ha úgy látja jónak.

+

Amikor véget ért a gyűlés, Bérard félrevonta Josserant.

– Próbáld meg nem elmetszeni a torkát, amint a város falain kívülre értek.

– Ugyan, miért tennék olyat?

– Tudom, hogy vélekedsz az olyan egyházfikról, mint ő.

– Azért jöttem, hogy Istenért harcoljak, nem a domonkosokkal. De engedelmességet is fogadtam, és ha azt mondod, hogy el kell kísérnem ezt a félkegyelműt, hogy teljesítse a megbízatását, akkor azt fogom tenni.

– Már majdnem lejárt az ötéves szolgálati időd. Azt is kérhetnéd, hogy mentselek fel e kötelesség alól.

Josseran elgondolkozott rajta. Egy pillanatra nagyon csábítónak tűnt a gondolat. Egy hosszú utazás egy domonkos barát társaságában nem feltétlenül volt ínyére.

– Nincs semmi, ami miatt vissza kellene sietnem Frankhonba. Azt sem tudom, hogy folytassam a korábbi életemet. Mellesleg Franciahon már telis-tele van olyanokkal, mint ez a William. Itt legalább csak egy van belőle.

+

Már maga a város bűze is támadás volt az érzékek ellen. A trágyaszagtól fuldokolva Josseran tett még két lépést a sikátorban, és jázminillat ütötte meg az orrát. Ahogy egy nagyot szippantott belőle, egy mészáros csupasz téglaablakából a napon száradó belsőségek bukéját érezte meg. De egy lépéssel arrébb, egy fűszerkereskedőnél nyomban elnyomta a kardamom és a köménymag mámorító

illata.

Csilingelő arany karkötős nők siettek el mellette lefátyolozva, szorosan a falhoz simulva. A fátyol mögött hatalmas, barna szemük egyaránt árulkodott félelemről és gyűlöletről. Kék turbános, hosszú szakállú örmények és mezítlábas vízhordók taszigálták, és ő éppoly közömbös volt irántuk, miképp bármely szabad francia polgár vagy troyes-i paraszt iránt lenne.

+

Az utca olyan meredek volt, mintha egy kőlétrán mászna, de becsukott szemmel is tudta, merre menjen. Lehúzta a fejét egy boltíves átjáróban, amiből hirtelen egy kis, négyszögletű udvarba ért, melyet sárga homok szegélyezett. Három szolgalány gyékényszőnyegen guggolt, és gyapjút font. Ahogy belépett, felnéztek, de itt már megszokták a látványát, és gyorsan visszatértek a foglalatosságukhoz.

Az udvar fölé egy széles, vörös anyagot feszítettek, hogy árnyékba borítsák a déli napsütés hevétől, de a forróság úgy áradt a fehérre meszelt falakból, mintha csak egy téglából rakott sütőben lennének. Egy bástya meredt a kikötő fölé, ahol megsárgult vitorlák csúcsai ringtak, de a tenger felől csak egy szemernyi szellő érkezett.

Verőfény volt. Ezt biztosan hiányolni fogja, amikor visszatér Burgundiába. Ott a legforróbb nyári napon sincs olyan fény, mint itt.

A csíkos függöny, mely az ajtót takarta, fellibbent, és kilépett rajta Simon. A dzsellabában és a kis fejfedőben úgy nézett ki, akár egy medve, és majdnem olyan magas volt, mint Josseran. Őszülő fürtjei és szakálla széles mosolyt kereteztek.

– Barátom – mondta, és megölelte. – Gyere beljebb. Igyál velem egy teát.

Odabenn jólesően hűs fogadta, a vastag kőfalak kizárták

a hőség javát. Sötét volt, és tömjén erős illatát érezte, mely a mennyezetről lelógatott rézedényben füstölgött. A falakat és a padlót vastag szőnyegek borították. Simon összecsapta a tenyerét, és egy nő teát és egy tálca mandulát hozott.

– Szóval itt hagysz minket? – kérdezte Simon.

– Máris megtudtad?

– Ebben a városban mást se csinálnak az emberek, csak pletykálnak. Talán már előbb tudtam a római küldöttről, mint te.

– Akkor feleslegesen jöttem, hogy elújságoljam a híreket.

Simon megveregette a vállát.

– Azért jöttél, mert barátok vagyunk, és el akarsz köszönni.

Az ablak körül galambok pörlekedtek.

– Hiányozni fog ez az egész – mondta Josseran.

– Én akkor is itt leszek, amikor visszatérsz.

Josseran megvonta a vállát. Ha visszatérek.

Simon valószínűleg sejtette, mire gondol, mert megkérdezte:

– Veszélyes, amire készülsz?

– Templomosnak lenni mindig veszélyes.

– Nem olyan veszélyes, mint zsidónak lenni.

Josseran elmosolyodott.

– Talán igazad van.

– Mielőtt elfelejtem! – mondta Simon, és talpra ugrott. Kinyitotta a szoba sarkában álló, vasalt ládát, és kivett belőle egy kicsi, karmazsinvörös bársonyerszényt. Odanyújtotta Josserannak. – Hogy biztonságban utazz.

– Mi ez?

– Valami, aminek egy magamfajta zsidó nem látja hasznát.

Josseran meglazította a húzózsinórt. Egy nehéz feszület hullott a bal tenyerébe. A fény felé tartotta. Csiszolt rézből készült gránátkő berakással.

– Hogy került hozzád?

– Egy megkötött üzlet fejében adták nekem, amit még

nagyon régen ütöttem nyélbe. Igen régi, úgy vélem; ötödik vagy hatodik századi, de lehet, hogy annál is öregebb. A férfi, aki eladta nekem, azt mondta, az apja találta még réges-régen egy zárdában, Languedocban. Ő hitt benne, hogy valamiféle mágikus ereje van.

– Miért akart megszabadulni tőle?

– Haldokolt, és már nem volt szüksége több mágiára. Inkább a pénz kellett neki, hogy odaadhassa az ágyasának. Tetszik?

– Sohasem vetettem meg a jó szerencsét vagy egy barát ajándékát.

– Most mindkettő a tiéd.

Josseran a nyakába akasztotta a keresztet. Érdekesen melegnek érezte a bőrén. Azután teázni kezdtek, és a cukrozott mandulát kóstolgatták egy mázas edényből, majd Simon megpróbálta elmagyarázni neki az *al'jibra* alapjait.

Odahaza, gondolta Josseran, *eszméletvesztésig leinnám magam sörrel, a fogammal tépném a bélszínt, és vég nélkül jártatnám a számat a lovagi tornákról. Lehet, hogy az itteni élet elpuhít.*

Elbúcsúzott a barátjától, és visszament az utcácskán a kastélyba.

Milyen furcsa, hogy ennyire otthonosan érzem magam ezek között a sasszemű kereskedők és elfátyolozott asszonyok között. Gyakrabban beszélek latinul, mint franciául, és többet arabul, mint latinul. A legjobb barátja nem katona volt, hanem egy pogány uzsorás, és neki köszönhetően úgy ismerte a Talmudot, a Koránt és a kabbalát, mint az evangéliumot. Több rokonságot vélt felfedezni egy olyan emberben, akinek az ősei megölték Jézust, mint a saját fajtájában.

Attól félt, hogy elidegenedik a társaitól, és a barátai is már csak egy külföldit fognak látni benne. De ha mégse térne vissza Aleppóból, azért még mindig abban reménykedett, hogy a mennyországba kerül. Legalább ott kapjon egy zugot, ahol tényleg otthon lehet.

VII

Ferganai-medence

A sztyeppékét hó borította. Szinte harapni lehetett a levegőt a végtelen kék égbolt alatt. Két prémekbe bugyolált alak sziluettje bontakozott ki az ébredő napkorong előtt. Széles vállú pónijaik lépésben közeledtek.

— Mindenképp nyerned kellett? – elégedetlenkedett Tekudaj. – Éppolyan jó férj lett volna belőle, mint bármelyik. Apánk akarta. Az ő atyja is akarta. Szerintem még te is akartad. De nem. Neked nyerned kellett! Neked mindig muszáj nyerned!

A lány oda se figyelt. A lehelete fehér pászmákká állt össze a levegőben.

– Egyszer mindenképp férjhez kell menned – piszkálta tovább a fivére.

Féltékeny, gondolta a lány. Felemészti az irigység, mert ő nem olyan, mint Gerel. Gerel állandóan be volt rúgva a fekete kumisztól. Semmi más nem érdekelte. Tekudaj harcos volt, akiben egy harcos lelke pislákolt. Mindazonáltal együgyű is volt. Se egy hadvezér sütnivalójával, se egy jó lovas ügyességével nem volt megáldva. Tudta, hogy mindkét dologgal neki kedveskedtek az istenek, és nagyon nyomta a fivére szívét, hogy ő volt a jobb vadász és a jobb lovas.

Na és persze, hogy ő volt az apjuk kedvence, épp ahogy azelőtt az anyja volt. Az apjuknak a tatár szokásokhoz híven immár három új felesége is volt, és számos ágyasa, de még mindig Bajagucsint siratta.

Amikor meghalt, Kutulun tízéves volt. Bajagucsin volt Kaidu első felesége. Kutulun emlékeiben erős, nyílt asszonyként élt, akinek ehhez méltó volt a természete is.

Egy igazi tatár öltött testet benne. Azt beszélik, még Dzsingisz kán is tartott a feleségétől. Ám Kutulun nem csupán a tüzet örökölte az anyjától – látnoki képességét is.

Hirtelen mozgás támadt a sztyeppén. Két mormota vagy ürge, talán kétszáz lépés távolságra zavartan füttyögött a végtelen pusztaságban felbukkanó betolakodók láttán. Az egyik beiramodott a föld alá, a másik felálló farokkal incselkedve a fejét rángatta, és tétovázott.

Kutulun előbb az íjat emelte a vállához, a nyílvessző máris a jobb kezében termett; mozdulatai oly természetesen sebesek és begyakorlottak voltak, mint a pislogás. Az első nyila – egy másodikra már nem lett volna alkalma – pontosan koponyán találta a kis teremtményt: gyors, könyörületes halála volt. Még egy kis ennivaló az aznap esti fazékba, némi hús a téli raguba.

Tekudaj ezalatt még az ideg megfeszítéséig sem jutott. Visszatette a nyílvesszőt a csípőjére kötözött fategezbe. Találkozott a pillantásuk.

Gyűlölte a lányt.

VIII

A templomosok erődje Akkónál

A tökéletes alakú szaracén félhold a világítótorony fölé emelkedett. Josseran a mellvéden állt, és az alvó várost bámulta. Hallotta, ahogy a tenger a sziklákat nyaldossa odalenn.

Szent Szabbász kolostora derengett a sötétben a velencei és a genovai negyed közt emelkedő dombon. Jó néhány éve elhagyták az ott élő szerzetesek, minekutána azonmód a két rivális kereskedőközösség vetélkedésének tárgya lett. Mindkettő megpróbálta megkaparintani: először a jeruzsálemi Főbíróságnál pereskedtek, majd erővel mentek ölre érte. Az ádáz utcai küzdelmek végül nyílt

polgárháborúhoz vezettek, ami a bárókat és a hadi rendeket is állásfoglalásra kényszerítette. Végül is a keresztes államok csakis az itáliai kereskedők tengeri haderejének köszönhetően maradhattak fenn.

Alig másfél évvel ezelőtt a háború egy Akkó melletti tengeri csatában érte el a csúcspontját, ahol a velenceiek huszonnégy genovai hajót süllyesztettek el. A pápa esetlen fegyverszünetet férceit össze. Ám a viszály még mindig forrt, és a genovaiak északra távoztak Akkóból, áttelepültek Türoszba.

Elvileg a szaracénokkal kellett volna harcolniuk…

Josseran egyéb tereptárgyakat is felfedezett a sötétben: a Szent András-templom magas, karcsú sziluettjét; a kormányzói palotát a velencei negyedben; a Szent Kereszt-katedrálist; a Domonkos-rendi kolostort Burgos Novosban és a távolban, az északi falakon az Elátkozott Tornyot és Szent Miklós-tornyát.

Most már jobban ismerte ezt a várost, mint Párizst vagy Troyes-t. Miután öt évet eltöltött Outremerben, alig találta már magában azt a hitbuzgó énjét, aki a szenvedélyétől fűtve, fáradt lelkiismerettel és félve e partokra lépett. Amikor elhagyta Frankhont, kétezer shillinges fedezett kölcsönt vett fel a templomos preceptóriumtól, hogy eljusson Akkóba. Cserébe elzálogosította a tulajdonát a templomos páholy felé, ha esetleg nem tért volna vissza a zarándokútról.

Öt év!

És mennyit változott! Otthon a frank komái prémekbe öltöztek, és borjú- meg disznóhússal tömték magukat. Akkoriban alig mosakodott, mert úgy vélte, hogy a hidegtől megbetegszik. *Micsoda barbár voltam!* Itt alig fogyasztott húst, és ezüsttálcáról ette a narancsot, fügét és dinnyét, és sörbetet ivott a forralt bor helyett. Legalább háromszor fürdött egy héten.

Egy gyerektől azt hallotta, hogy a mohamedán ember maga a testet öltött ördög. De az Akkóban eltöltött öt év

után néha maga is köpönyeget és turbánt viselt, mint a szaracénok, ráadásul ugyanezektől az ördögöktől matematikát, asztronómiát és költészetet is tanult. Még a templomos rend is tartott mohamedán kézműveseket, fegyverkovácsokat és nyeregkészítőket. Idővel néhányukkal megpróbált barátságot kötni, és megértette, hogy ugyanolyan emberek, mint ő maga is.

Nem tudom, hogy valaha hazatérhetek-e még. Azt sem tudom, hogy egyáltalán hol van az otthonom.

Templomosként szigorú napirendje volt. Télen már hajnal előtt kezdte a napot; pirkadat után ellenőrizte a lovait és a szerszámaikat, megvizsgálta a fegyvereit, a páncélját és a parancsnoksága alá tartozó lovagokét is. Aztán elkezdett edzeni az embereivel: lándzsával, buzogánnyal, karddal, tőrrel és pajzzsal gyakorlatoztak. Először délben étkezett, és estig nem is falatozott többet. Minden napot egy tucatnyi páternoszterral köszöntött, óránként elmondott tizennégyet, vecsernye idején tizennyolcat. Így telt egy harcos szerzetes élete. Így teljesítette a zarándoklatot, így vezekelt, s majdnem kitöltötte az ötéves fogadalmát. A káplán azt mondta, minden bűne megbocsáttatott. Akkor viszont miért érezte még mindig oly nehéznek a szívét? Nemsokára eljön az idő, hogy visszatérjen Franciahonba, és gondozni kezdje az örökül kapott atyai földeket. Nagyobb lelkesedéssel kéne a hazatérés elébe néznie.

Lépéseket hallott a kövezeten a sötétben, és megfordult. Keze ösztönösen a kardjáért nyúlt. Szép számú orgyilkos járkál ebben az elátkozott városban.

– Tedd el a kardodat, templomos – szólalt meg egy férfi latinul.

Felismerte a hangot. A domonkos barát Williamé volt.

– Azt mondták, itt talállak – folytatta.

– Gyakran keresek vigaszt az éjszakában.

– S nem a kápolnában?

– Idefent kevesebb a képmutató.

A barát odalépett a lőréshez, és kinézett a kikötőre;

arcának csak a sziluettje látszott. Domonkosok. Domini caries, ahogy a nagyokosok mondanák: „az Úr vérebei". A rendet a keresztes háború alatt Languedocban a spanyol Guzmán alapította, akit most Szent Domonkosként ismerünk. Annak szentelték magukat, hogy eltöröljék az eretnekséget, és Európát a klérus uralma alá vonják.

A pápa hallgatott rájuk. Guzmán kora óta egy Domonkos-rendi töltötte be a Szent Palota Urának tisztségét, aki a pápa személyes teológusa volt. 1233-ban IX. Gergely pápa rájuk bízta az inkvizíció szent munkáját.

Josseran szerint kotnyeleskedők és gyilkosok voltak mind. Az egyetlen jó dolog, amit el lehetett mondani róluk, hogy legalább nem voltak képmutatók, mint a püspökök és a papjaik; ők nem ejtették teherbe a cselédjeiket, és betartották a szegénységi fogadalmukat. Mindenesetre kegyetlen és örömöt nem ismerő teremtmények voltak. Elmondhatatlan mindaz a kínvallatás és máglyán való megégetés, amit Languedocban műveltek; mind az ő lelkükön száradt. Persze mindent Isten nevében végeztek. Josseran utálta valamennyit.

– Úgy tűnik, útitársak leszünk – jegyezte meg William.

– Nem az én döntésem volt.

– Az enyém sem. Hallottam a templomosok vétkeiről és hűtlenségéről.

– Én ugyanilyeneket hallottam a papokéról.

William rövid, vakkantásszerű nevetést hallatott.

– Muszáj tudnom. Miért téged választottak?

– Hallottad, mit mondott rólam Bérard. Tudok bánni a karddal, és tűrhetően lovagolok. És beszélek bizonyos nyelveket. Olyan tehetség ez, mellyel Isten jónak látott felruházni. Magad bírsz-e mást a latinon kívül?

– Mint például?

– Outremerben nehéz elboldogulni, hacsak nem beszélsz egy kicsit arabusul.

– A pogányok nyelvén.

Josseran bólintott.

– Az Urunk persze latinul beszélt, amikor bejárta Názáretet. – William nem felelt, Josseran pedig elmosolyodott magában. Egy aprócska diadal. – Tehát csak latinul és németül beszélsz. Kitűnő követet küldött a pápa Keletre.

– Tűrhetően beszélek franciául is.

– Annak hasznát veszed Szíriában.

– Ha a tolmácsom leszel, elvárom, hogy hűen szolgálj.

– A kísérőd leszek, nem a szolgád.

– Tudnod kell, hogy nem tűröm, hogy beleavatkozz a terveimbe.

– Ha esetleg útban lennék, még mindig továbbmehetsz egyedül.

William kinyújtotta a karját, és megérintette a feszületet, mely Josseran nyakában lógott egy ezüstláncon. Josseran arrébb ütötte a kezét.

– Szép darab – mondta William. – Hol szerezted?

– Ahhoz semmi közöd.

– Arany?

– Aranyozott réz. A berakás gránátkő. Nagyon régi.

– Ettől még nem igazán tűnsz jámbor embernek a szememben. Mégis idejöttél, hogy Krisztus seregében harcolj. Miért a templomosokkal? Úgy hallom, ők mindenféle bűnözőt befogadnak.

– Lehet, hogy nem vagyok túl jámbor lelkű, de te sem tűnsz valami nagy diplomatának. Mégis ideküldtek követként.

– Remélem, az urad tisztában van vele, miféle emberre bízta az életem. – William sarkon fordult a sötétben. Josseran haragosan nézett utána. Papok! A templomosok kiváltságlevele megkövetelte, hogy biztonsággal kalauzolja a férfit, és elviselje az arroganciáját egészen Aleppóig. Isten segítségével az út nem tarthat tovább egy hónapnál.

Visszafordult az éjszaka és a csillagok felé, eltűnődött, vajon hová veti a sors, mire teljesen megtelik a hold.

IX

Másnap hajnalban Josseran a szárnysegédjével, egy bizonyos Poitiersi Gérard-ral és az útravalóval kiment a rakpartra. Három lóval érkezett. Csatalovát hátrahagyta, de elhozta kedvenc fehér perzsa ménjét, Kiszmetet. A tatár hercegnek szánt ajándékokat egy vasalt pénzesládába zárta; volt benne egy arany keresztvassal és arab kalligráfiával díszített damaszkuszi penge, egy arannyal ékesített ébenfa tintatartó, egy láncing, egy páncélsisak, egy csinos, vörös bőrből készült, hosszú szárú kesztyű és egy maréknyi rubin. Aranydénárból és ezüstdrachmából is jócskán állt rendelkezésére; úgy használhatta fel, ahogy jónak látja.

Felszálltak a dupla fedélzetű gályára, és csatlakoztak a kapitányhoz az emelt hátsó fedélzeten. Csendes reggelük volt, a talpas keresztes zászló ernyedten lógott a tatgerendán. A poggyászukat egy nyikorgó szekérről rakodták be. A málhás lovakat ráeresztették a hajófeljáróra, őket követték a szolgák, akiket azért hozott, hogy a gondjukat viseljék, és főzzenek rájuk.

Végül William is befutott ezen a szép hajnalon a maga komor megjelenésű, fekete kámzsás köpenyében. Az arca szürke volt.

– Remélem, jó egészségben talált e reggel – szólt oda neki Josseran.

William elővett egy illatosított zsebkendőt a köpenyéből, és az orrához emelte.

– Sejtésem sincs, hogy viseli el bárki ezt a bűzt.

Igen, a bűz. Valóban elviselhetetlen volt. Odalentről áradt, ahol a mohamedánok bilincsbe verve ültek az evezőknél a rabszolgafedélzeten. A hajófenéken a saját ürülékük a bokájukig ért.

– Mióta ezen a földön élek, rájöttem, hogy az ember

bármilyen hitványsághoz hozzá tud szokni – jelentette ki Josseran. Megfordult, és motyogott valamit a mögötte álló Gérard-nak. – Még az egyházfik is. – Vagyis nem egészen. A gondolat, hogy embereket láncolnak a gálya padjaihoz, őt is felháborította, nemcsak a barátot.

– Attól tartok, felfordul a gyomrom – mondta William.

– Akkor illik oldalra menned – közölte vele Josseran, majd a gálya jobb oldali korlátjához vezette. Egy pillanattal később a barát máris viszontlátta a reggelijét.

A hajnal hangjai – egy dob döngése, a rabszolgamester korbácsának határozott csattogása, a bilincsek zörgése – elkeveredtek a nyögésekkel. A lapátok egy pillanatra elmerültek, élükön megcsillant a tengervíz, aztán tovább mozogtak a nagy dob ütemére, miközben a gálya a kikötő sekély vizén a kikötőgát felé siklott.

Josseran visszapillantott a velencei negyed oszlopsorokkal övezett terére, a tengerre nyíló, három hatalmas kapura, a fondacókon lobogó aranyoroszlános lobogókra. A Vaskapun túl a régi genovai raktár a meredek falát mutatta a kikötő felé. A láncot leeresztették, a hajóorr pedig átvágott a hullámtörőn a Legyek tornya alatt. A kapitány Antiochia felé vette az irányt. Josseran a Rettegés-fokon emelkedő templomos erőd ismerős őrtornyait bámulta. Nyugtalan érzés kerítette hatalmába, hogy talán sosem látja viszont őket.

+

Josseran és William alig beszélgettek észak felé haladva. Míg el nem hagyták Türoszt, szinte tapintható volt a feszültség a legénység sorai közt, mert a genovaiak és a velenceiek még mindig meg-megtámadták egymás kereskedőit, és senki sem lehetett biztos benne, hogy nem fognak-e rárontani a templomosok gályájára. A katonák marcona arccal lógtak a kötélzeten a vállukra vetett nyílpuskával.

Josseran elégedetten nyugtázta, hogy a jó barát ideje java részét a taton áthajolva tölti, a tenger fölött öklendezve. Nem lelte örömét mások bajában, de William valahogy kiprovokálta belőle.

A domonkos bűzösen és mocskosan érkezett Antiochiába. Ahogy a Szent Simeon-kikötő dokkjára léptek, még Kiszmet is fintorogni kezdett a szagától.

– Gond nélkül találsz fürdőházat még Antiochiában is – mondta neki Josseran.

William úgy nézett rá, mint akit istenkáromláson kapott.

– Megőrültél? Azt kívánod tán, hogy belélégezzem a gőzöket, és meghaljak?

– Ezen az éghajlaton az ilyen élvezetekben örömöt lelünk, sőt, szükségesek is.

– Hát köztetek és a fajtátok köreiben eddig nem is nagyon láttam egyebet, csak élvezeteket. – Továbbtámolygott a rakpart felé.

Csak nem akar így bűzleni egész Aleppóig? – tűnődött Josseran. Elég hosszú utazásnak nézett elébe.

X

Antiochia

A bizánci falakat még Justinianus császár építtette; az egyik átívelt az Orontes folyón, két másik pedig felkanyarodott a meredek Silpius- hegyre a fellegvárhoz. Összesen négyszáz torony őrizte a síkságot Antiochia körül.

Bohemund herceg talán megállapodott a fegyverszünetben a tatárokkal, de első ránézésre Antiochia nem olyan város benyomását keltette, mint ami nyugodt. Mindenütt katonák lézengtek, a félelem szinte a mohamedánok arcára volt vésve a medinákban. Mindenki hallott róla, mi történt Aleppóban és Bagdadban.

Bohemund hűvös fogadtatásban részesítette őket. Nem

szívelte a pápát, sem a küldötteit. Ám Josseran templomos lovag volt, és Outremerben őket senki sem bátorkodott megsérteni.

A fellegvárból Josseran visszapillantott a válla fölött a Silpius-hegy lejtőin kapaszkodó, fehérre meszelt villákra és a város alant kanyargó szűk utcáira. A síkságot borító párán át észrevette a megmegcsillanó tengert a Szent Simeon-kikötőnél.

Bohemund személyes fogadószobájába kísérték őket. Fényűzően rendezték be, de a legfigyelemreméltóbbak nem a padlót borító kilim szőnyegek vagy az ezüstkancsók voltak, hanem Bohemund könyvtára. A falak mentén több ezer gyönyörű kötésű könyv sorakozott, köztük rengeteg arab nyelvű – tudományos kötetek olyan misztikus témakörökben, mint az alkímia, az orvoslás és amit Simon *al'jibrá*nák nevezett.

– Az ördög segédeszközei – jegyezte meg William.

Bohemund egy alacsony díványon foglalt helyet. Előtte egy gyümölcsökkel megrakott asztal állt. Ragyogó mintájú, hatalmas szőnyeg takarta a padlót, melynek a központi elemét egy mécsláng képezte; karmazsin, arany és királykék színekből szőtték. A kandallóban tűz lobogott.

– Ha jól hallottam, meg akarod téríteni a tatárokat Krisztushoz! – fordult Bohemund gúnyosan William felé üdvözlés gyanánt.

– Deus le volt – válaszolta William azokkal a szavakkal, melyek az első keresztes háborút indították a Szentföldre. – Isten akarata.

– Nos, bizonyára tudod, hogy Hülegü felesége keresztény – mondta.

– Hallottam a pletykákat.

– Nem pletyka. Igaz.

– És maga Hülegü?

– Maga a tatár egy bálványimádó. Személyesen tárgyaltam vele. Olyan szeme van, mint a macskának, és olyan a szaga, akár a vadkecskéé. Mégis térdre

kényszerítette a szaracénokat a saját városaikban, amit nekünk ugyebár nem sikerült elérnünk százötven évnyi háborúval sem. Úgy tűnik, elég jól megvan anélkül is, hogy Isten mellette álljon. – William éles hangon beszívta a levegőt az istenkáromlásra adott válaszképpen. Bohemund rá se hederített, és odafordult Josseranhoz. – És veled mi a helyzet, templomos? Egyszerűen csak elkíséred a mi barátunkat, vagy ti, templomosok is szövetséget kívántok kötni vele, akárcsak jómagam?

Josseran meglepődött a megjegyzés hallatán. Talán egy kém dolgozott neki Akkó falain belül?

– Én csak egy alázatos lovag lennék, jó uram – felelte Josseran.

– Még nemigen találkoztam olyan templomossal, akit alázatosnak nevezhetnék. – Bohemund felkelt, és odament az ablakhoz. Figyelte, ahogy egy pásztorfiú a kecskéi után mászik, miközben azok szerteszökellnek a fellegvár alatt növő olívaligetben. – Mit beszélnek rólam Akkóban?

Josseran úgy vélte, már tudja a választ a kérdésére, így az igazat válaszolta neki:

– Egyesek bölcsnek, mások árulónak tartanak.

Bohemund továbbra is háttal állt nekik.

– Az idő majd bebizonyítja, hogy bölcsesség, és nem árulás ösztönözte a cselekedeteimet. Ez az egyetlen esélyünk, hogy kiűzzük a hitetleneket a Szentföldről. Majd meglátjátok. Hülegüvel egymás mellett fogunk belovagolni Jeruzsálem kapuján.

– Ha megkeresztelkedett keresztényként lép be, a pápa is csatlakozik a hálaadáshoz – mondta William.

– Ha a szent helyek újra a kezünkben lesznek, mit számít az már? – jegyezte meg Bohemund. Mivel William nem válaszolt rá, még hozzátette: – Egy kalauzt és egy tucatnyi katonát kértetek. Ám legyen. Az embereim elkísérnek titeket Aleppóba, ahol találkozhattok Hülegü herceggel. Magatok is látni fogjátok, hogy nincs miért tartanunk tőle.

– Köszönjünk a segítséget – mondta Josseran*. Nincs mitől tartanunk?* – gondolta. *Akkor miért reszket úgy az én Bohemund hercegem, mint a nyárfalevél?*

+

Aznap este az udvarban vacsoráztak, másnap pedig Bohemund lovasságának egyik rajával a hátuk mögött elindultak Antiochiából. A készleteikkel és a tatároknak szánt ajándékokkal megrakott szekér követte őket. Beduin kalauzuk, Juszuf a karaván élén lovagolt Aleppó irányába, miközben keletnek tartva behatoltak a dombok közé és egy bizonytalan holnap felé.

XI

Ferganai-medence

– Ma reggel egy lovas érkezett Almalikból – mondta Kaidu.

Az ábrázatából ítélve Kutulun tudta, hogy rossz hírt hozott.

Kaidu a jurta bejáratával szemben ült. Jobbján, a kancák oldalán a fiai voltak; balján, a jószág oldalán Nambi, Kaidu harmadik felesége és maga Kutulun. Két másik felesége is jelen volt, mert a tatárok közt szokás volt kikérni az asszonyok véleményét mindenféle dolgot illetően, kivéve a háborút és a vadászatot.

A jurta levegője füsttel és birkazsír szagával volt terhes. A tűzön egy faág ropogott.

– Möngke, a kánok kánja meghalt – jelentette be Kaidu. – A szungokkal vívott háborúban lelte halálát Kínában négy holddal ezelőtt.

– Möngke? Meghalt? – ismételte meg Gerel.

Már részeg volt. A túl sok kumisz… Mindig túl sok volt a kumisz.

Hosszú, félelemmel teli csend telepedett rájuk. Möngke halála azt jelentette, hogy az életük már nem lesz ugyanolyan. Egy nagy kán távozásával a világ végérvényesen megváltozik. Möngke kagán volt, a törzsfők feje, amióta csak az eszét tudta.

– Möngke meghalt? – ismételte Gerel.

Egyiküket sem érdekelte, hogy be van rúgva; egymás közt nem számított szégyennek. Ám a részegség egy törzsfőnek, egy kánnak nem vált becsületére.

Reménykedjünk, hogy sosem lesz az belőle, gondolta Kutulun.

– Hívattak a kurultájba, a tanácsba? – kérdezte Tekudaj.

– Igen. A tatárok összes kánját Karakorumba idézték az új kagán megválasztására.

– Möngke meghalt? – ejtette ki újra a szavakat érthetetlenül Gerel. Összevonta a szemöldökét, és megrázta a fejét, mintha nem tudná értelmezni a mondatot.

– Ki lesz az? – tudakolta Nambi, oda sem figyelve a mostohafiára.

Kaidu a tűzbe bámult.

– Hülegii már tíz éve nem járt Karakorumban, mert nyugaton háborúzik. Möngke többi fivére közül csak Arik Böke mellkasában dobog igaz tatár szív. Kubiláj, Dzsingisz kán unokája akar kagán lenni, de ő már túl régóta van Kínában.

A csendet hangos horkolás törte meg, mintha egy teve szürcsölne a kútból. Gerel elaludt.

– Attól tartok, Möngke volt az utolsó nagykán – jegyezte meg Kaidu. A baljós kijelentéstől a többiek elnémultak. – Berke meszsze északon, az oroszoknál van az Arany Hordával. Soha nem fog visszajönni, és nem fog meghajolni a fivérei uralmának. Hülegü is kikanyarintotta a maga kis királyságát nyugaton, és kétlem, hogy fejet hajt a kurultáj előtt. A nagyjaink széthúznak, és ez ránk nézve veszélyt jelent. – Kutulunra pillantott, a lányára, a sámánra, a klán látnokára. – Ma éjjel tanácskoznod kell a szellemekkel –

jelentette ki a férfi. – Meg kell tudnod, mit várnak tőlünk.

+

Kutulun fedetlen fejjel, a nyaka köré tekert selyemsállal, egyedül állt a szélben a Távozó Asszony nevű hegygerincen.

A szokásos módon kilencszer letérdelt Tengri, a Kék Ég Ura tiszteletére. Kancatejet hintett a földre a hegyekben lakó szellemeknek való felajánlásul, majd még többet locsolt a gyors folyású patakba a vízitündéreknek szóló áldozatként.

Azután visszament a jurtába, ahol a kumisz és a hasis ölelése úgy ringatta el, mint egy anya karjai, majd táncolni kezdett egyedül az édes és émelyítő sötétségben az őseivel és a nagy csillaggal, mely átragyogott a mennyezet füstnyílásán.

Az árnyak inogni kezdtek és belekapaszkodtak; a szél panaszos nyögdécselése a halottak ezernyi hangjából olvadt egybe, akik a sámán dobjainak ritmusára és csörgésére támadtak fel.

De a jövőjéből a ködös álmok csupán egy férfit mutattak, akinek tűzszínű haja volt, ahogy egy hófehér lovon lovagol, mely akkora volt, akár egy jak; mögötte két másik férfit látott, az egyikük feketébe öltözve, a másik pedig fehérbe, és egy vérszínű kereszt ékeskedett a mellkasán.

És az álomban a tűzhajú férfi egy fehér kecskével tért vissza a hegyekből, és az apja lába elé fektette, és Kutulunt kérte cserébe magának.

XII

Úton Aleppóba

A narancssárgán ragyogó tábortűz mögött árnyékok táncoltak az olívafák között. Egy hasáb elpattant és eldőlt a

lángokban, apró szikraesőt verve fel. A lovak rángatni kezdték a pányvát, és halk motyogás hallatszott, miközben William, Josseran és Gérard összébb bújt, hogy megmelegedjenek.

Bohemund katonái elaludtak, kivéve két emberét, akiket Josseran őrszemnek állított a tábor külterületére. A szolgák behúzódtak a szekerek alá. Juszuf, az idős arab vezetőjük volt az egyetlen lélek, aki még ébren volt ezen az órán, de mivel érezte, hogy William ellenségesen viseltet iránta, kissé távolabb húzódott, a tűz fényén kívül.

Gérard, a ritkás hajú, szikár fiatalember, akinek állát drótszerű szakáll fedte, ritkán szólalt meg, és beérte azzal, hogy közömbösen piszkálta a tüzet egy hosszú pálcával.

William Josserant bámulta. Antiochiából idefelé a lovag rögtönzött turbánt tekert a feje és az arca köré, hogy azzal óvja a széltől és a napsugaraktól.

– Úgy nézel ki, mint egy szaracén – mondta a férfinak.

Josseran felpillantott. William ajka kicserepesedett, világos bőre miatt az arcáról már hámlott a bőr a heves napsütéstől.

– Te meg úgy nézel ki, mint egy főtt barack.

William észrevette, hogy Gérard elmosolyodik.

– Még mindig kíváncsi vagyok arra a keresztre, amit hordasz.

– Akkóban kaptam egy barátomtól. Egy zsidótól.

– Te zsidókkal barátkozol? – szisszent fel William. A legrosszabb sejtése vált valóra.

– Az utóbbi öt évben tőle tanultam nyelveket.

– Attól, hogy egy zsidótól tanulsz, még nem feltétlenül a barátod. Mióta vagy a Szentföldön, templomos?

– Öt éve.

– Hosszú időt töltöttél civilizált emberek társasága nélkül.

– Csuhás, a zsidó, akitől ezt a keresztet kaptam, az egyik legcivilizáltabb és legműveltebb ember, akivel valaha találkoztam. Arabusul és türkül is megtanított, márpedig

azok nélkül akár ugató kutya is lehetsz Outremerben. Mellesleg ugyan miért lennék oly távol a civilizált emberektől, mikor azon a szent földön vagyok, ahol Urunk született?

Szép beszéd, gondolta William. De akkor miért érzi úgy mégis, mintha gúnyolódnának rajta?

– Hát ezért vagy itt, hogy közelebb lehess Istenhez?

– Úgy hallottam, hogy a Szentföldnek magamfajta lovagokra van szüksége.

– Való igaz. E vidék sorsa a mi szent felelősségünk. Az, hogy még oly sok szent hely van a szaracénok kezén, szégyenfolt a becsületünkön és a hitünkön. Minden jó keresztény kötelessége, hogy visszaszerezzük őket. – Észrevette a lovag arckifejezését, ami felbosszantotta. – Te nem hiszel ebben, templomos?

– Én már öt éve itt vagyok. Te még öt napot sem töltöttél el itt. Ne papolj nekem arról, hogy mi a kötelességem a Szentföldön.

– Valamennyien azért vagyunk itt, hogy Krisztust szolgáljuk.

Josseran kedvetlenül bámult a tűzbe. Végül így szólt:

– Ha valaki azzal szolgálja Krisztust, hogy embereket öl, nőket és gyermekeket gyilkolászik, akkor Gérard-nak és nekem minden bizonnyal ragyogó helyünk lesz a mennyországban.

Látta, hogy a két templomos némán egymásra pillant.

– Hogy érted ezt? – kérdezte William.

Josseran felsóhajtott, és egy rozsét dobott a lángokba.

– Úgy értem, hogy a szentföldi kötelességem borzasztó súllyal nehezedik rám, William testvér. Azt hittem, azért jövök ide, hogy visszahódítsam a Szentföldet a törököktől. Helyette azt látom, hogy velenceiek mártják a kardjukat genovaiak hasába Akkó közepén, a genovaiak pedig ugyanezt teszik a velenceiekkel Szent Szabbász kolostorában. Keresztény gyilkolja a keresztény testvérét. Miképp van ez Krisztus szolgálatára? Azt is láttam, ahogy jó

keresztény katonák a kardjukkal hasítják ki a gyermeket az anyjuk méhéből, és láttam őket nőket megerőszakolni és a torkukat elmetszeni. Történetesen ezek az ártatlanok nem foglaltak el szent helyeket, csak egyszerű beduinok voltak, akik felhozták a birkáikat a legelőkről. S mindez a Megváltónk nevében történik.

– Bizonyára te is tudsz róla, hogy Szentatyánk igen megütközött a velenceiek és a genovaiak viszálykodása hallatán, mert ő úgy hiszi, miképp magad is, hogy háborús törekvéseinknek a hitetleneket kellene megcéloznia, és nem egymást. De ami ezeket az ártatlanokat illeti, ahogy te nevezted őket… birkát és disznót bűn nélkül ölhetünk. Egy szaracén megölése sem ejt nagyobb foltot az ember lelkén.

– Birkát és disznót? – Gérard kényelmetlenül fészkelődni kezdett, és figyelmeztetőleg Josseranra pillantott.

De Josseran nem tudta türtőztetni magát.

– A birkák és a disznók talán értenek a jó orvosláshoz? A birkák és a disznók tán konyítanak az asztronómiához és a csillagok járásához? A birkák és a disznók szavalnak-e verseket, vagy van-e saját zenéjük és építészetük? Mert a szaracénok rendelkeznek mindezekkel. Lehet, hogy a vallásról vitatkoznék velük, de attól még nem hiszem, hogy birkák és disznók lennének.

Asztronómia és a csillagok járása? A pápa istenkáromlásnak nyilvánította a természet törvényeiben való kotnyeleskedést. Félreérthetetlenül jogtalan támadás a Szűzanya szent méhe ellen. Amikor William legutóbb Párizsba látogatott, szemtanúja volt, ahogy a csőcselék kirángatott az utcára és agyba-főbe vert egy zsidó családot, mert rajtakapták őket, hogy titokban arab szövegeket fordítanak matematikáról és csillagászatról.

– A pogányok úgy hiszik, Isten és a mennyország törvényeinek dacára a világ kerek – mondta William. – Te is hiszel benne?

– Én csak azt tudom, hogy attól, hogy nincs hitük, még nem állatok. – Gérard-ra nézett. – Meséld el neki, mi

történt veled.

– Amikor Tripoliban jártam, lábon rúgott egy ló – mondta Gérard. – A lábam elfertőződött, és egy kelés jelent meg rajta. Egy templomos sebész le akarta vágni a lábamat egy fejszével. Az egyik szolgám elküldetett egy mohamedán orvosért. Kötést rakott a lábamra, a kelés kifakadt, én pedig nemsokára jobban lettem. Tudod, akár mohamedán, akár nem, nagyon nehezemre esne gyűlölni azt az embert.

– Istenkáromlást veszel a nyelvedre, templomos. Isten volt az, aki meggyógyított téged. Az Úrnak kellene hálásnak lenned, nem annak a pogánynak.

– Belefáradtam, hogy papokkal vitázzam – jelentette ki Josseran. Arrébb ment és leheveredett egy pokrócra a fák alatt.

Gérard követte.

William egyedül üldögélt tovább a pislákoló tűzfényben. Kötelessége lévén Istenhez imádkozott a templomosok leikéért, és azért is könyörgött, hogy adjon neki erőt ahhoz, ami előtte áll. Késő éjszakáig imádkozott, még azt követően is, hogy a tűz parázzsá hamvadt, mert halálosan rettegett ennek a Hülegünek a szemébe nézni, de nem akarta, hogy a többiek megtudják.

XIII

Menetük a dombokon át kígyózott, érdekes, kaptárszerű vályogházak között. Juszuf lovagolt az élen, mögötte Josseran és Gérard, őket pedig a málhás lovak és szekerek követték az ösvényen, középen Bohemund katonáival. William leghátul poroszkált, máris holtfáradt volt az utazástól.

Josseran sötét vigaszt nyert a pap szenvedéséből.

Egy régi, római kövezett úton haladtak, mely átvágott a köves pusztaságon – a Szentírás kora óta létezett. Josseran örült Bohemund katonáinak, mert a környék tökéletes volt

a rajtaütésre, és biztosra vette, hogy a dombok közül beduin banditák ügyelik őket. Persze nem hitte, hogy kinézetre valami tehetős keresztény karavánnak tűnnének; a ruhájuk alapján legalábbis biztosan nem.

Gérard-ral egyszerű, mosulinból szőtt tunikát viseltek, egy ünom gyapjúszövetet, melyhez a keresztes lovagok a Mosul városából származó törökök révén jutottak, és mohamedán kendőt tekertek az arcuk köré, nehogy leégjen a bőrük a naptól. Josseran hasonló öltözéket javasolt William testvérnek is, aki viszont ragaszkodott a nehéz gyapjúkámzsához, amit Rómából hozott. Az arca már olyan vörös volt, akár a cékla.

A szerzetesek élvezték a szenvedést, az Uruk jussát.

Késő délutánra az utazás álmosító vesződséggé vált; Gérard és William elszenderedett a nyeregben, elnyomta őket a hátukat égető nap, a szekerek nyikorgása és a lovak patáinak tompa koppanása. Körülöttük a kavicsos, szír dombok terültek el.

Előbb érezték meg a szagukat, mint ahogy meghallották a hangjukat. Először a pónik reagáltak nagyokat rántva és a patáikkal toppantgatva. Juszuf megzabolázta a lovát, és kicsavarodott a nyeregben.

– Mi a baj? – kiáltotta William.

Hirtelen tűntek elő, a semmiből. Sisakjuk megvillant a napsütésben, vörös-szürke lobogóik égnek meredő lándzsákról lógtak alá. Juszuf száján kiszaladt egy káromkodás. Szeme elkerekedett, mint a tűz elől menekülő paripáé.

Ám a lovasok máris nagy szakértelemmel vágtázva bekerítették őket. Gérard ösztönösen a kardja után nyúlt, de Josseran szigorúan ráparancsolt, hogy dugja vissza a hüvelyébe. Bohemund katonái is meglepődtek, engedelmesen veszteg maradtak a nyeregben, és ügyeltek.

Josseran tekintetével megkereste a barátot. William nyugodtan üldögélt a lovon maszkká szilárdult arccal.

– Hát, templomos – kiabálta túl a paták dübörgését –,

reménykedjünk, hogy a nagymestered beléd vetett bizalma nem volt hiábavaló.

Kiszmet toppantott a patájával, felizgatta a roham és az orrát megcsapó, idegen szag.

A lovasok úgy kurjongattak, mint az ördögök, miközben teljesen körbezárták őket, majd megindultak feléjük. Talán százan ha lehettek a rajban. Egy pillanatig úgy tűnt, mintha átvágtatnának rajtuk, de az utolsó minutumban megfékezték a széles hátú pónikat, és megálltak.

Halálos csend telepedett rájuk, amit csak az egyik ló prüszkölése és a hámok csilingelése tört meg. Josseran köpött egyet a felvert porfelhőben.

Szóval ezek lennének a rettegett tatárok.

A bűzük sokkal szörnyűbb volt, mint a megjelenésük. Az arcuk színe a cserzett bőré, és kivétel nélkül mindannyiuknak látszólag ferde metszésű, fekete szeme volt, valamint vastag, egyenes szálú, fekete haja. Kis páncélt viseltek, mely láncing vagy vaspikkelyekkel borított bőr mellvért volt. Mindegyik katona rákfarok tarkóvédővel ellátott sisakot hordott, ami vasból vagy bőrből készült, és bőrrel bevont, fonott pajzsot.

Közelharcban nem jelentettek volna kihívást egy nehéz páncélzatú frank lovagnak, gondolta Josseran. Ugyanakkor a magukkal hordott íjakat és a szíjukra fűzött, dobozszerű nyű tartó tegezeket elnézve úgy vélte, ezek bizony sosem engednének közel magukhoz egy jobb harcost.

A lovaik alig voltak nagyobbak az öszvéreknél; nevetséges, ronda kis állatok tömpe orral és széles vállal. Tényleg ez lett volna a világ legfélelmetesebb lovassága?

Az egyik tatár, aki aranyszárnyú sisakot viselt, előrébb léptette a lovát, és végigjáratta rajtuk a tekintetét. A tisztjük, vélekedett Josseran. Aranyló, mandulavágású szeme akár a macskáé. Ritkás, fekete szakálla volt, jobb markában egy csatabárdot szorongatott.

– Kik vagytok? – kérdezte tűrhetően arabul. – Miért mentek Aleppó irányába?

Josseran letekerte a szája elől a kendőt, és egy pillanatnyi meglepetést vélt felfedezni a tatár tiszt tekintetében, amikor meglátta tüzes-aranyló szakállát.

– A nevem Josseran Sarrazini. A templomos rend lovagja vagyok az akkói erődből. Az elöljáróm Thomas Bérard, a rend nagymestere. Követként küldtek a hercegedhez, Hülegü urasághoz.

– És ki az a varjú, aki a barna csontvázon gubbaszt mögötted?

A varjú. Josseran elmosolyodott. A maga fekete megjelenésével William tényleg pontosan úgy nézett ki.

– Ő a követtársam.

– Nem úgy van öltözve.

– Mit mond? – tudakolta William.

– A jövetelünk célja érdekli.

– Mondd meg neki, hogy küldeményem van az ura számára magától a pápától.

– Légy türelemmel, hadd beszéljek én a nevünkben.

– A nevem Jucsi – közölte a tatár tiszt. – Én majd elkísérlek titeket Aleppóba. Hülegü, egész Perzsia kánja majd ott fogad benneteket.

Josseran odafordult Williamhez.

– Elvisznek Aleppóba, hogy találkozhassunk Hülegüvel.

– Jó – felelte William. – Már épp kezdett elegem lenni ebből a gebéből meg a társaságotokból. Nem hiszem, hogy kibírnék még egy napot.

XIV

Már jóval azelőtt meghallották Aleppót, mielőtt megpillanthatták volna.

A város a haláltusáját vívta. Már csak a város fölötti sziklán magasodó fellegvár állt ellen a tatár támadásnak a hatalmas őrtornyaival és kövezett sáncárkával. Az erődítmény alatt maga a város már a megszállók kezén

volt, akik gyors megtorlást foganatosítottak a lakosok meg nem alkuvása miatt. A mecsetek és madrasszák kibelezett romjaiból füst szállt fel; a halványkék égbolt színébe sárga foszlányok keveredtek, melyet a lobogó tüzek felszálló füstje csíkozott.

Ez volt a leghatalmasabb ostromló sereg, amit Josseran valaha látott. Úgy látszott, a juhok, kecskék, málhás lovak és tevék hordái a teljes síkságot beterítik. A tatár üstdobok dübörgésétől még ilyen távolságból is remegett a föld. Ahogy egy újabb roham vette célba a fellegvár kapuját, a falak alól lovak és tehenek bőgését, harcoló és haldokló emberek kiáltozását hallotta.

– Akkó is így járhat – motyogta Josseran. Ha a nagy ellenségüket képesek így felmorzsolni, mennyi esélyük lenne a barbárokkal szemben?

Végiglovagoltak a régi bazár utcáin, és elhaladtak egy kereskedő raktárának füstölgő, elszenesedett gerendái mellett. A lovak patái alatt a kövezet vértől volt sikamlós. A tatár mészárlás borzongatóan hatásosnak bizonyult. Férfiak, nők és gyermekek hevertek szanaszét, ahol éppen érte őket a halál; legtöbbjüket lefejezték vagy megcsonkították. A tetemek a napon felpuffadtak, és fekete légyrajok hemzsegtek rajtuk, melyek zümmögő felhőkben röppentek fel az érkezésükre.

Mindenütt a halál bűze terjengett. Josseran azt hitte, már megszokta, de még neki is vissza kellett nyelnie a torkába toluló epét. William a ruhája ujjával eltakarta a száját, és émelyegni kezdett.

A tatár harcosok nyílt utálattal szemlélték őket. *Ezek inkább elnyisszantják a torkunkat, mintsem megegyezzenek velünk*, gondolta Josseran. Egy örmény talpasezred robogott el mellettük, akiket egy teve hátán trónoló tatár dobos sürgetett egy nakarát, harci dobot püfölve. *Hát ezért találta olyan hasznosnak a Bohemunddal való szövetséget Hülegü,* elmélkedett Josseran. *Ágyútöltelékre volt szüksége a falak alá.*

Fölöttük a fellegvár derengett sötéten-borúsan. A nap lebukott az őrtorony mögött, árnyékba borítva az utcákat. Íjpuskával felszerelkezett tatár íjászrajok lángoló nyílvesszőket zúdítottak a lőréses oromzaton túlra. A közelben óriási ostromgépeket húztak fel. Josseran több mint húszat számolt össze a gigászi ballisztákból, melyek háznyi méretű kőtömböket voltak képesek kilőni. A naponta ismétlődő támadásoknak köszönhetően az erőd fala már ütött-kopott és lyukacsos volt.

– Nézzétek! – szisszent fel Gérard ujjal mutogatva.

A kezelőszemélyzet az egyik kisebb ostromgépet, egy mangonelt kövek helyett apró, megfeketedett dinnyékhez hasonlító lövedékkel töltött meg. Kellett hozzá néhány pillanat, míg rájött, mik azok valójában: nem dinnyék, nem is kövek vagy másfajta fegyver. A hajítószárat emberi fejek tucatjával töltötték meg. A szaracénok falát ugyan nem fogja romba dönteni, de könnyen el tudta képzelni, milyen hatással lesz e rémes lövedék a védők harci moráljára.

A katapult szisszenve meglendült, és hátborzongató terhe átívelt a lángoló falakon.

A füstön át egy lovaskülönítmény tartott feléjük az immár ismerős vörös-szürke lobogókkal.

Bohemund katonái leszálltak a lovakról, és melléjük térdepeltek. Josseran és a többiek kissé lassan reagáltak, és Jucsi embereinek kellett lerángatni őket a nyeregből.

– Mi történik? – visította William.

Josseran meg sem próbált ellenállni. Értelmetlen lett volna. A tatárok térdre kényszerítették őket. Valahonnan maguk mögül hallotta, ahogy a vezetőjük, Juszuf zokogva az életéért könyörög. William belekezdett a Te Deum kezdetű ima kántálásába.

Mellette Gérard arcát a nyakánál fogva földre szorította egy tatár csizmája.

– A fejünk kell nekik, hogy a katapultjaikba rakják? – suttogta.

– Ha úgy is van – válaszolta Josseran –, a barátéból

különösen szép, nagy darab lesz. Még az is lehet, hogy megtörténik, amiben oly nagyon reménykednek, és áttöri a falat.

A lódobogás ütemét a térde alatt érezte. Tényleg így kell meghalniuk, földre szorított arccal?

XV

A lovasok alig húszlépésnyire megálltak; mind egy szálig csatabárdokkal és harci buzogányokkal voltak felszerelkezve. Két tatár előrébb ösztökélte a lovát. Az egyikük aranyszárnyas sisakot és párducbőr palástot viselt.

Hülegü.

Jucsi térdre omlott. Mondott valamit a kánnak és a társaságában tartózkodó hadvezérnek egy olyan nyelven, amit Josseran még sosem hallott azelőtt. Josseran kihasználta a pillanatot, hogy jobban megfigyelje a tatár herceget, aki oly könnyedén véghezvitte azt, amit a keresztény haderők még Isten segítségével se voltak képesek elérni közel két évszázada: a mohamedán világ felmorzsolását. Fura egy istencsapása volt, az már biztos: egy sima és kerek képű kis ember, akinek pisze orra volt, és ugyanolyan érdekes, mandulavágású szeme, ami jellemző volt a tatárokra.

Nem ilyen találkozóra számított. Egy nagy, baldachinos sátorban képzelte el, ahol udvari formalitások mellett Hülegü trónjához vezetik; nem így, a vértől bűzlő utca mocskába nyomott arccal.

A csatazaj a két nyílpuskalövésnyire se emelkedő fellegvár kapujától ért el a füléhez. Kürtharsogás jelezte az újabb támadást, melyet haldokló emberek keserves sikolya kísért.

Hülegü hadvezére tökéletlen arabsággal megszólította.

– A kapitányom azt mondja, a frankok követe vagy. Azért jöttél, hogy megállapodást köss velünk?

– A nevem Josseran Sarrazini. Thomas Bérard küldött, a templomos rend nagymestere a Jeruzsálemi Királyságban fekvő Akkó erődjéből. Közös az ellenségünk, a szaracénok, és az uram bátorkodik gratulálni elsöprő sikeretekhez, s egyúttal baráti kezét nyújtja nektek.

Még mielőtt befejezhette volna, a hadvezér elnevette magát. Hülegü közömbös arccal hallgatta végig a hadvezér tolmácsolását, aztán újra megszólalt a furcsa, idegen nyelven.

– Kánunkat nem lepi meg, hogy az urad a baráti kezét nyújtja felé – szólalt meg a hadvezér –, ha ugyanis nem tenné, akkor ő maga vágná le.

Josseran visszanyelte a sértő válasz miatt támadt dühét. De nem könnyű elfojtani a büszkeségedet, ha az arcodat a földre szorítják.

– Nekünk nincs vitánk a kánoddal – felelte körültekintően. – Sőt, az ügyünk közös. – Josserannak eszébe jutott Rubruki Willelmus beszámolója arról, hogy Hülegü felesége keresztény, s hogy a tatárok egy fakereszttel vonultak végig Bagdad utcáin. – Mi, frankok is keresztények vagyunk.

– Mi történik? – sziszegte William.

William természetesen nem tudhatta meg, hogy Josseran épp az imént ajánlotta fel azt a megállapodást, amit a jeruzsálemi Főbíróságban oly sokan elleneztek. A döntést Thomas Bérard egyedül hozta meg a templomosok nevében, mielőtt Josseran elhagyta Akkót. Nem ez lett volna az első alkalom, hogy a templomosok a többi államtól függetlenül kötnek szerződést. Mindazonáltal eddig mind közül ez volt a legveszélyesebb játszma, amibe belekezdtek.

Ha egyszer sikerül nyakon ragadnod a medvét, gondolta Josseran, *akkor nem árt, ha elég erősen tudod szorítani.*

– Tudni akarja, mit keresünk itt – mondta Williamnek.

– Említetted neki, hogy magától a pápától hozok neki egy bullát?

– Kétlem, hogy ez a lény egyáltalán valaha hallott volna

a pápáról, William testvér.

– Akkor el kell magyaráznod neki, hogy a pápa az egész keresztény világ feje, aki azért küldött ide engem, hogy elhozzam neki és ennek a többi barbárnak a megváltást!

Josseran elfordult. Esze ágában sem volt megtenni. A tatárok bármelyik pillanatban a fejüket vehetik, és korántsem állt szándékában így meghalni, valami vadember lába előtt hason csúszva. Annak idején megfogadta, hogy ha elkerülhetetlen lesz, akkor karddal a kezében fog meghalni, Krisztus szolgálatában. Azzal legalább elégtétellel szolgálna a bűneiért.

Hülegü figyelte őket, és Josseran úgy képzelte, bizonytalanságot vél felfedezni az arcán.

– Uram, Hülegü tudni óhajtja, miféle közös ügyről beszélsz – érdeklődött a hadvezér.

– A szaracénok elpusztításáról.

A hadvezér ismét felnevetett.

– Úgy érted, erről? – Kezével a város felé legyintett. – Amint látod, a szaracénokat a nagymestered segítsége nélkül is elpusztítottuk, vagy minek nevezted.

– És most mit beszél? – vakkantotta William újra, szinte remegve az idegességtől.

– Nem hiszem, hogy túlságosan érdekelnénk őt.

– De muszáj meghallgatnia a Szentatya bulláját!

Hülegü odasúgott valamit a hadvezérének.

– Miféle szerzet az ott, és mit mondott? – kérdezte a hadvezér.

– Ő az egyik szent emberünk, kegyelmes uram.

– Tud nekünk bármiféle mágiát mutatni?

Josserant megrémítette a kérdés.

– Mágiát? Attól tartok, nem.

A hadvezér átadta az információt Hülegünek, aki csalódottnak tűnt. Újabb hosszú párbeszéd következett a két tatár között.

– A hatalmas kán tudni kívánja, hogy az urad hajlandó-e a vazallusa lenni, mint Antiochia ura, és éves hűbéradót

fizetni neki?

Josseran elrejtette meglepetését. Ez a kapcsolat nem éppen olyan, amilyennek Bohemund lefestette.

– Mi egy szövetségben reménykedünk a szaracénok ellen. A katonai támogatásunkért cserébe Jeruzsálemet kérnénk…

Hülegü nem akarta tovább hallgatni. Odamotyogott néhány szót a hadvezérének, és elfordította a lovát.

– A hatalmas kán azt mondja, nem ajánlhat nektek szövetséget. Erről csak Möngke, a kánok kánja dönthet. A színe elé kísérnek téged. A szent embereteket is magaddal viheted. A csapatotok többi tagja a visszaérkezésetekig itt marad túszként.

A hadvezér pattogó nyelven, tatárul elkezdett Jucsihoz beszélni, majd elfordította a lovát, és megindult a kánnal vissza, a fellegvár falához; kíséretük szoros alakzatban követte őket. A kihallgatás brutálisan gyorsan lezajlott, és immár nyilvánvalóan véget is ért.

Mindannyiukat talpra rángatták.

– Mi történik? – kiabálta William. – Miben maradtatok?

– Azt mondta, nincs felhatalmazva rá, hogy kihallgasson bennünket. Úgy tűnik, még fölötte is van egy uraság. Elvisznek hozzá minket.

– Hol van ez az uraság? Mennyit kell még utaznunk?

– Nem tudom.

Észrevette, hogy Gérard és Juszuf tágra nyűt szemmel mered rá. Williamtől eltérően ők megértettek mindent, ami elhangzott.

– Szóval – nevetett fel Jucsi – Karakorumba látogattok.

– Hány napi járóföldre van?

– Napi? – A tiszt elismételte, amit hallott, a többi tatárnak, akikből orkánszerűen tört ki a röhögés. Visszafordult Josseranhoz. – Ha keményen nyargaltok, négy hold alatt odaértek. Azzal az elefánttal, amin ülsz, örülj, ha nyolc alatt odaérsz!

Josseran csak bámulta a férfit. Négy hónap? Egy

embernek egy jó lovon addig tart, míg Toulouse-ból Konstantinápolyba ér, és akkor teljes szélességében átszeli a keresztény világot. De nyolc hónap alatt kétszer olyan távolra menni kelet felé, a mohamedánok földjén is túl, egyszerűen elképzelhetetlen! Lezuhannának a világ peremén!

– És ha nem akarunk odamenni?

A tatár ismét felnevetett.

– Hogy te mit akarsz, az nem számít. A kán így kívánja. És ha ő így kívánja, akkor az lesz.

William rángatni kezdte a ruhája ujját.

– Mit mondtak? Ne legyél már olyan rejtélyes!

Nyolc hónap ennek az átkozott egyházfinak a társaságában! Ha túléli.

– Csak szállj fel a lovadra – morogta. – Keletre megyünk. Valami Karakorum nevű helyre. Csak ennyit tudok.

XVI

Ferganai-medence

Az égbolt olyan szürke volt, akár egy hulla, a hegyek a felhők fátyola mögé rejtőztek, a sztyeppe fölött hódara sodródott. A keményre fagyott talajon fakerekek csikorogtak. Két szekér jött az almaliki kazahok ajándékaival: hermelin- és cobolyprémmel és két fiatal lánnyal a háremnek.

Kaidu a kedvenc lován ülve figyelte az érkezésüket. Az állat hátsó lábain fekete csíkok húzódtak, ami miatt nem is olyan rég egy vad csordából válogatták ki – melyek a sztyeppén még mindig szabadon kószálnak hogy megszelídítsék kancának. A férfi fejét prémkorona koszorúzta, szakállát jégcseppek pettyezték. Inkább szigorú, mintsem mohó tekintettel figyelte a szőrmerakományt és a szekér hátuljában didergő lányokat; egy hódító gyakorlott pillantásával mérte fel az adónak

szánt küldemény értékét.

– Bűzlenek? – kérdezte Kutulunt, ahogy a nők felé fordult.

– Elég jó illatuk van – felelte. – És egyben ők a legszebb lányaik. Csak egy kicsivel csinosabbak a jakoknál, amiket terelnek. A kazahok nem valami bájos népség.

Kaidu bólintott, de a lánya érezte, hogy gondolatait nem a lányok kötik le, hanem a politika.

– Dzsingisz unokája, Kubiláj Kínában marad, hogy a szungokkal harcoljon – mondta a férfi, miután kiolvasta a lánya tekintetéből a kérdést. – Arik Böke ismét Karakorumba idézte a *kurultáj*t.

– Elmész?

Megrázta a fejét. A szürke láthatárt figyelte, s közben a nagykán nélküli jövő bizonytalanságán elmélkedett.

– Azt hiszem, jobb, ha veszteg maradok.

A lány tisztában volt vele, mire gondol: ha vérontás lesz, jobb, ha itt marad, hogy megvédje a hűbérbirtokát.

– Buharából lovas érkezett – közölte Kaidu. – Követek fognak elhaladni erre útban Karakorum felé. Azt kérték, kísérjük el őket egészen Bes-balikig. Azt akarom, hogy te vezesd a kíséretet.

Kutulunt büszkeség töltötte el, hogy a két fivére helyett őt választották a feladatra.

– Először hozd el őket ide, míg az időjárás megjavul. De ne Besbalikig kísérd őket. Azt akarom, hogy kalauzold el őket egészen Karakorumba.

– Miért?

– Hogy Arik Bökét biztosítsd a támogatásomról a kurultdjban. Nem maradhatok süketen és vakon mindennel kapcsolatban, ami történik.

– Megtisztelő, hogy rám bízod a feladatot, atyám.

– Mindig is bíztam benned, lányom. Az összes gyermekem közül te vagy a legrátermettebb.

Ez volt a legnagyobb dicséret, amit valaha kapott tőle. *Bárcsak a fiának születtem volna*, gondolta, *akkor még kán*

is lehetett volna belőlem.

– Ezek a követek – kérdezte – honnan valók?

– Messze nyugatról. Barbárok. Úgy tűnik, le akarnak borulni a nagykán lába elé.

– De most nincs is nagykánunk. – Tudta, a kurultáj eljárása akár két-három évig is eltarthat.

Kaidu megvonta a vállát.

– Ha most nem is szolgálhatunk nekik a kánok kánjával – válaszolta a férfi –, akkor legfeljebb megvárják Karakorumban, amíg lesz.

II. RÉSZ

+

A világ teteje

Aleppóból Kasgárba
északi tavasz
Urunk 1260. esztendejében

XVII

Vajon meddig utaztak? Már elfelejtette számolni a heteket. Vagy netalán hónapok lettek volna?

Az Aleppóból induló nagy sivatagi úton poroszkáltak. Kemény kavicsösvényen haladtak mérföldről mérföldre – beduin pásztorok és kecskéik magányos vidékén. A tatárok ragaszkodtak hozzá, hogy hagyják hátra a súlyos vasládákat, melyben az ellátmányukat tartották, és a páncélinget, amit Josseran hozott ajándékba a tatár kánnak. A többi ajándékot Josseran bepakolta egy vízálló bőrtarisznyába, aztán a lovára kötözte. A damaszkuszi kardot magánál tartotta.

William még mindig azt a bőrszütyőt szorongatta, melyet Akkóból hozott magával. Josseran azon tűnődött, vajon miféle kincseket rejtegethet benne, melyek nélkülözhetetlenek a küldetéséhez. Talán egy hüvelykujjszorítót meg egy daróckámzsát.

Bár még tartott a tél, napközben meleg volt, és William, aki nem volt hozzászokva a hőséghez, s kimerítette a kíméletlen utazás, egyre csak billegett a nyeregben. Nyolc napig sem fogja bírni, nemhogy nyolc hónapig, gondolta Josseran. Mindannyian szenvedtek a legyektől, amik a szemük és szájuk sarkába gyűltek, valahányszor megálltak pihenni. Nyolc hónap! – gondolta Josseran. Lehetetlen. Jucsi biztosan csak gyötörni akarja őket.

+

– Azt akarom, hogy taníts meg tatárul – mondta Josseran.

– Igen nehezen tudnál – felelte Jucsi arabul.

– Nagyon hasonlít a türkre, úgy pedig már elég jól beszélek. Meglátod, van hozzá érzékem. És egyébként sem tudunk mit csinálni ezen a végeláthatatlan úton.

– Mit szeretnél, hol kezdjem?

– Annyit már tudok, hogy a *szalam* a köszöntés. A köszönöm *rèqmèt*. Reggel azt mondjátok egymásnak, hogy *Quaiyerle irtè*. Este meg azt, hogy *Quaiyerle kiş*.

Jucsi elragadtatottan felnevetett.

– Kitűnő! Az embereim meg azt hiszik, hogy olyan bárgyú vagy, akárcsak a lovad, de igencsak alábecsültek. Legyen hát, barbár. Ahogy mondtad, úgysincs jobb dolgunk, míg lovagolunk. Menet közben mondok neked néhány szót, és meglátjuk, ki tanul meg előbb tatárul: te vagy a lovad!

+

Egyik este, nem sokkal azután, hogy elhagyták Aleppót, az egyik tatárt megcsípte egy skorpió. Egész éjjel zokogott a fájdalomtól, mígnem kora reggelre meghalt. Az eset a velejéig megrázta Williamet.

Ám a Jézusról szőtt látomásai átsegítették a nehezén. Ha ez az ő keresztje, ha ez a tisztítótüze, ám legyen. Örömmel vállalja a megpróbáltatásokat, szolgáljanak azok az istentől kapott korbácsütések gyanánt tisztátalan gondolataira válaszul.

Nyirkos öltözékükhöz lótrágya tapadt; szaga átjárta a sátorban a levegőt. William megtörölte a szemét, csípte a füst, könnyezett.

– Szerinted legközelebb minket falnak fel? – kérdezte Josserantól.

Hallotta a legendákat ezekről az emberekről: hogy vért isznak és kutyát, békát, kígyót esznek, sőt, még egymást is. Ahogy szemlélte őket, nem esett nehezére elképzelni róluk. Undorodva bámult a birkák beléből álló halomra, ami az ázott fűben terült el előtte. Ahogy zsírtól feketéllő ujjakkal béldarabokat téptek ki a gőzölgő belsőségekből, a tatárok nevetve bátorították, hogy egyen. Az állat többi részét, a gyapját, a fejét és a véres csontokat egy csomóba rakták az egyik oldalon.

A jurta tulajdonosa a tiszteletükre vágta le az állatot.

Josseran még sosem látott ilyen módon leölt jószágot: a férfi egyszerűen csak a hátára fordította, a térdével leszorította, aztán a késével felhasította a gyomrát. Aztán könyökig benyúlt a rángatózó belek közé, és elszorította a főütőeret, amivel megállította a szívverést. Néhány pillanat múlva a birka feje oldalra billent, és kimúlt; alig hullatott néhány csepp vért.

Az állat megfőzésének módja éppoly brutálisnak bizonyult. Csak a gyomor tartalmát dobta el; minden mást, a pacalt, a fejet, a belsőségeket, a húst és a csontokat a forrásban lévő vízbe tette.

William már szinte elalélt az éhségtől, de a gyomra háborgott a gondolatra, hogy megegyen bármit is az előtte lévő rózsaszín, félig főtt moslékból.

Jucsi a késével leszelt egy darabot a tetem majdnem nyers húsából, és a szájába tömte. William hallotta, ahogy kisebb csontdarabokat őröl a fogai között. Az álla csillogott a zsírtól.

A bejáratnál egy kecskebőr tömlő hevert. Jucsi talpra kecmergett, és egy faedénybe folyadékot töltött az iszákból, majd William kezébe nyomta. Intett neki, hogy igya meg.

Kumisz volt, erjesztett kancatej, amit minden étkezéshez fogyasztottak. Ettől legalább nem undorodott, mivel már hozzászokott. Tiszta és csípős íze volt, akár a bornak, és enyhén üdítő, mandulás utóíze.

William az ajkához emelte a tálat, és egyetlen korttyal felhajtotta a tartalmát. Zihálva azonnal a torkához kapott. A tatárokból kitört a röhögés.

– Megmérgezted! – kiáltotta Josseran.

– Fekete kumisz – mondta Jucsi. Megpaskolta a hasát. – Finom!

És mintha nem lett volna elég, még többet itattak Williammel, aki előttük állt, ők pedig minden egyes nyelését tapssal bátorították. Tudta, mit csinálnak. Ez a fekete kumisz olyan erős volt, akár a méreg, és William tisztában volt vele, hogy nemsokára éppolyan részeg lesz, mint ők.

Miután lehúzott néhány kupával a förtelmes italból, belefáradtak a játékba, és visszaültek a nedves fűre, hogy folytassák a falatozást.

– Jól vagy, William testvér? – tudakolta Josseran.

– Akarsz velem… imádkozni? – válaszolta. Anyelvét hirtelenjében kétszer akkorának érezte, és rájött, hogy a szavai összefolynak.

– Már hólyagos és eleven a térdem az állandó fohászaidtól.

– Isteni útmutatásért kéne esedeznünk… hogy miképp nyerhetnénk meg ezeket az embereket az Úrnak.

A tatárok figyelték, ahogy térdre ereszkedik a tűz mellett, és az égnek emeli a kezét. Tekintetük követte az övét a füstnyíláson át, és megakadt a jurta fölött pislákoló, magányos Esthajnalcsillagon.

– Az isten szerelmére, hagyd már abba! – szólt rá Josseran. – Egyáltalán nem nyűgözi le őket az áhítatod. Még azt hiszik, meggajdultál.

– Engem egy tatár véleménye nem zavar. Így igaz. Hetek óta először nem félt. Erősnek, legyőzhetetlennek és megnyerőnek érezte magát. William hangosan az Úrhoz fohászkodott, hogy jöjjön le közéjük, őrizze a lelkűket, és terelje a barbár kíséretet az egyetlen igaz útra.

Amikor végzett, Josseran még mindig morcosan egy darab belsőséget rágcsált.

– Hogy vagy képes megenni azt az undorító moslékot? – kérdezte William.

– Katona vagyok. Egy katona nem marad életben étel nélkül. Nem számít, hogy mennyire nincs ínyére.

William a kezébe vett egy tekercs főtt belet, és megtapogatta a nyálkás anyagot. Érezte, hogy a gyomortartalma elindul felfelé. Felállt és kiment a sátorból, feltehetően azért, hogy odalökje a belsőséget egy csapat kutyának.

De a világ hirtelen elkezdett forogni körülötte, és tájt részegen hanyatt vágódott.

William hajnal előtt ébredt fel. Valahol az éjszakában egy farkas csaholt. Tompa fájdalmat érzett a fejében. Megmarkolta a nyakában lógó feszületet, és halkan elmormolt egy imát. Tudta, ha kudarcot vall ebben, gyarló élete megváltó küldetésében, akkor számára nem lesz üdvözülés.

XVIII

Hűvös, szürke reggel virradt rájuk. Alattuk egy acélszínű tó terült el. A körülöttük emelkedő szirtek sötét ködbe burkolóztak. Néha-néha a felhőfoszlányok között megpillantották a láthatáron meredező, csipkézett tarajú hegyeket, melyek csúcsát hó és jég borította.

Jucsi a jurta előtt rakott tűz mellett guggolt. Nem látszott rajta, hogy zavarná a hideg. Vastag talpú nemezcsizmát viselt, akárcsak az összes tatár, és egy delnek nevezett, nehéz köpönyeget, melyet egy széles, narancsszínű selyemövvel fogott össze. A prémszegélyes sapkáját még fel sem vette. A feje csaknem teljesen le volt borotválva, akárcsak a többieké; csak egy tincset hagyott meg a homloka fölött és egy-egy hosszabb copfot a füle mögött.

Egy hosszú nyárs végén a birka fejét sütögette. A parázs fölött forgatta. Mikor az utolsó szőrszálat is leperzselte, letette a földre, és a kése hegyével elkezdett apró, szenes hús- és velődarabokat lemetszeni róla.

Reggeli.

– Mikor érünk Karakorumba? – kérdezte tőle Josseran a tatárok nyelvén.

Jucsi elvigyorodott.

– Nagyon jó. Mondtad, hogy jó füled van a nyelvekhez. Azt hittem, csak hencegsz. – A késével átvizsgálta a

szemüreget is, hátha lel még egy finom morzsát. – Karakorumba? Ha keményen vágtatunk, és ha az időjárás is kedvező… talán nyárra.

Josseran érezte, hogy borús lesz a hangulata. Szóval mégsem csupán heccelték vele.

– Még mindig olyan messze van?

– Karakorum a világ közepe. Itt még mindig csak a peremén vagyunk.

William lépett elő a jurtából enyhén dülöngélve, holtsápadtan.

– Hogy találtam el a fekhelyemig? – kérdezte Josserantól.

– Én vittelek el odáig. Elestél a fűben.

A barát egykedvű némasággal nyugtázta az információt. Josseran legalább egy elmotyogott köszönömre számított.

– Hallom, már a karattyolásukat is tanulgatod.

– Miért, nem jól teszem?

– Áruló vagy, és eretnek, templomos.

– Hogyhogy?

– Egyfolytában velük évődsz, noha a Szentatya rám ruházott küldeményéről még egy szót sem szóltál. Vagy nem igaz, hogy fegyverszünetet ajánlottál ezeknek az ördögöknek?

– A kísérőd és a tolmácsod vagyok. Ez minden.

– Bolondnak nézel?

Josseran elfordult. Látta, hogy Jucsi a reggelije maradékát a tűzre veti, ahol a fej sercegni és sisteregni kezdett.

– Ó, mennyire vágyom egy jó darab sült ürüre – jegyezte meg William, és elbotorkált, hogy megkeresse a lovát.

+

Josseran aggódott Kiszmet miatt. Az utazásuk tempója felőrölte az állatot. Mióta elérték a hegyeket, kevesebb ennivalót talált, és már nem volt több puszta csontváznál.

Rettenthetetlenül küzdötte magát előre, de a férfi nem hitte, hogy sokáig húzza.

Először nevetségesnek látta a tatárok hátaslovait. Vastag nyakuk volt, és sűrű bundájuk, és alig voltak nagyobbak annál a póninál, amelyiken gyerekkorában tanulta a lovaglást. Amikor megpillantotta az állítólag ádáz tatár harcosokat ezeken a sárgásbarna öszvéreken, képtelen volt elhinni, hogy ez a lovasság igázta le az ismert világ felét.

De most újra át kellett értékelnie a véleményét. Ezek a zömök, ronda teremtmények az örökkévalóságig képesek vágtázni, ráadásul a vastag hótakaró alatt is megtalálják az élelmet. Mellső patáikkal feltörik a jeget, és valahogy csak kinyerik maguknak az eleséget, miután elmajszolják az alatta lelt fagyott és megfeketedett növényzetet.

A málhás lovak, amiket Josseran Akkóból hozott magával, már rég elpusztultak.

Kínkeserves utazás volt, ahogy teltek-múltak a napok, a hetek a nyeregben, miközben kíséretük gyilkos tempót diktált. A tatárok csak egyféleképpen tudtak lovagolni, az pedig a vágta volt, és csupán néhány perc pihenőt tartottak kétóránként. Néha ötven mérföldet is megtettek naponta.

Valamennyien legalább öt lóval keltek útra Aleppóból, s mindegyik zabláját lazán a tőle balra álló nyakába kötötték; a legszélső állatot pedig a lovas jobb kézzel irányította. Mindegyik lovat két napig használták, mielőtt pihenőre fogták. Josseran is megkapta a maga tatár pónikból álló füzérét, de a tompa ütleghez hasonló járásuktól feltörte a nyereg a hátsóját, s minekutána a perzsa arab lovak könnyed vágtájához volt szokva, hamar kimerült. Sőt, Kiszmet még nyereg nélkül se tudta tartani a tempójukat.

A tatárok rövid bőrkengyelt használtak, és órákon át állva nyargaltak a nyeregben, görbe lábuk látszólag sosem fáradt el. Josseran megpróbálta utánozni őket, de néhány perc után begörcsölt a combja, ezért hát visszasüppedt a kemény fanyeregbe, és úgy döcögött és rázkódott, mígnem a csontjai is zörögni kezdtek. Délre a fájdalom az ízületeit is

elérte minden egyes nap – először a térdét, majd a gerincét; késő délutánra az egész teste lüktetett.

A tatárok bezzeg otthonosabban mozogtak lóháton, mint rövid, görbe lábukon; még olyat is látott, amikor a nyeregben aludtak. Ahorpaszra szorított lábikrájukkal irányították a hátasukat, s mivel a gyeplő használata nélkül is képesek voltak lovagolni, akár nyilazni is tudtak vágta közben. Ezért is viseltek olyan könnyű páncélt, mint később rájött; eszük ágában sem volt a szokásos közelharcba bonyolódni. A nyilaik távolról is épp elég gyilkosnak bizonyultak. Egy ilyen lovasság ellen még a templomosoknak sem lenne esélye.

Még sosem találkozott hozzájuk fogható harcosokkal. Nagyon kevéssel beérték. Néha egész nap nem álltak meg élelemért. Ráadásul miféle élelem volt az? Minduntalan főtt birkahús, amit szinte nyersen fogyasztottak.

Mindig is büszkének érezte magát az erejére és a kitartására, de most előre rettegett a reggelektől és a nyeregben reá váró, újabb könyörtelen zötykölődés lehetőségétől. Néha azon is elmélázott, hogy egyáltalán megéri-e a napot, hogy megpillanthassa azt a mesebeli Karakorumot. Ami Williamet illeti, a bőre elszürkült, és minden nap végén Josserannak kellett őt leemelnie a nyeregből. Ám a hitével eltelve, igazi mártírként adta meg magát újra minden áldott reggelen.

És amíg ez az átkozott csuhás bírja, addig neki is muszáj.

XIX

Az, amit Josseran eddig látott a tatárokból, meggyőzte, hogy a velük való szövetség nemcsak ajánlatos volna, hanem elengedhetetlen. Lóháton egyetlen keresztény hadsereg sem tudná legyőzni őket, de még csak az előrenyomulásukat sem tudnák megfékezni; az Outremerben rendelkezésre álló erőikkel legalábbis biztosan

nem.

Ha a keresztesek nem tudnák legyőzni a tatár lovasságot a csatamezőn, akkor kénytelenek lennének a kastélyuk falain belül menedéket keresni. Ám ha az Aleppónál látott tatár ostromgépek számából és méretéből indul ki, félő, hogy Akkó és a Zarándok-kastély sem lenne képes sokáig ellenállni nekik.

Karakorum viszont még mindig iszonyúan messze van. Mire végre egy asztalhoz ülhetnek azzal a bizonyos nagykánnal tárgyaim, lehet, hogy a Szentföldön már egyetlen keresztény vagy szaracén sem marad életben, akivel nyélbe üthetnék a szerződést.

+

Miután átkeltek az Elburz-hegységen Perzsiába, maga is meggyőződhetett az ellenállás következményeiről.

Mérv karavánvárosában egyetlen épület sem maradt épen. Sok évvel ezelőtt Dzsingisz kán pusztította el a települést. Azt követően, hogy a lakosság megadta magát, megparancsolta, hogy minden tatár harcos öljön meg háromszáz perzsát. Rendelkezését szó szerint végrehajtották. Azután felgyújtotta a nagykönyvtárat, és százötvenezer ősi kötet vált a lángok martalékává. Azt beszélték, e fényesen izzó pokoltüzét még a sivatag túlfeléről, Buharából is látni lehetett.

Újabb sivatagon keltek át, mely még inkább szomjazott, mint azok, melyeket Szíriában hagytak maguk mögött. A megmerevedett homokhullámokat csak itt-ott pettyezte száraz szakszáulcserjék bozótja. Éjszakánként valami ragyogást láttak a horizonton északkelet felé, amiről Jucsi azt mondta, hogy az a buharai Kaljan-mecset tornyában lobogó tűz. Az egész világ legmagasabb épülete, magyarázta. Téglatornyának legtetején tizenhat boltív nyílik, hogy világítótoronyként szolgáljon a karavánoknak éjjel a sivatagban.

Josseran eleresztette a füle mellett a magyarázatot, és csak egy újabb cifra mohamedán históriának tulajdonította, ám amikor elérték a várost, meggyőződhetett róla, hogy Jucsi igazat beszélt.

A Kaljan-minaret rétegekből álló, égetettagyag-ujjként szédítően meredezett az égbolt felé. Közvetlenül a müezzin csipkézett, kiugró terasza alatt kék csempékből a hullámzó kufikus írás nyakláncként fogta körbe a tornyot.

– A Halál Tornyának is nevezik – mondta Jucsi. – Az üzbég uralkodók, akik valaha itt trónoltak, a foglyaikat a minaret tetejéről szokták letaszítani a *regisztán*ra.

Bámulatos épület volt. Még Dzsingisz kánt is lenyűgözte, mesélte Jucsi, mert ez az egyetlen épület Buharában, melyet megkímélt; csak ezt és a Péntek-mecsetet, de még annak a falain is maradtak perzselődésnyomok.

+

A város többi részét már Dzsingisz kán után építették. Még mindig olyan kietlen hangulatot árasztott, mintha Dzsingisz az elmúlt napokban járt volna erre a gyilkos hordáival. Éppúgy bűzlött, mint Párizs vagy Róma, a kanálisokban pedig zölden pangott a víz. A meszelt agyagból épült házak sápadt sárgásszürke színűre fakultak, ajtókeretük elvetemedve ásítozott. Csak néhány arcon fedeztek fel perzsa vonásokat; a lakosság zömének sötét bőre és mandulavágású szeme volt: tatárok, kirgizek és üzbégek.

A lerombolt falakon kívül elterülő vidék még mindig siváran nyújtózott. Alig egyórányira a regisztántÓl egy emberi koponyákból rakott piramisba botlottak, melyet kifakított a nap, és lecsupaszították a dögevők.

– Édes istenem – motyogta Josseran.

Az utazásnak ezen részéhez egy arab vezetőt béreltek fel, aki hátrapillantott a válla fölött, hogy meggyőződjön róla, Jucsi és a katonák nem hallják, amit mond.

– A tatárok eljövetele előtt bármerre néztél, zöldellt a

táj. Most pedig minden haldoklik. Minden!

A síkságot gyászos csend ülte meg. Olyan érzése volt az embernek, mintha a mészárlás csak tegnap történt volna, és a hullák még mindig ott rohadnának körülöttük.

– A tatárok tették ezt?

A férfi bólintott.

– A *qanat*okat – mondta, a sivatagot tápláló kutak perzsa nevét használva – szegény földművesek gondozták. A tatárok valamennyit leméaszárolták, mint a birkákat. Így senki nem maradt, aki kilapátolja az iszapot a kutakból, amivel a földet is halálra ítélték.

– Mindenkit megöltek?

– Nem. A költőket, a kézműveseket és az orvosokat magukkal hurcolták Karakorumba. De rajtuk kívül mindenkit. – Megvonta a vállát, és a csontpiramis felé biccentett. – Még az állatokat is legyilkolászták.

Kik ezek az emberek? – tűnődött Josseran. *Senki iránt nem éreznek könyörületet. Minél messzebbre utazunk, annál hiábavalóbbnak tűnik a küldetésünk. Ha most visszatérhetnék Thomas Bérard-hoz, mit mondanék neki? Ilyesfajta királyságot még csak elképzelni se tudna senki Akkóban vagy Rómában. A világ végéig ér, és még azon is túl.* Frankhonban Troyes-ból Marseilles-ig két hét alatt ellovagol. Itt két hét alatt még a sivatagból se jut ki.

– Meg kell mentenünk ezeket a népeket Krisztusnak – jelentette ki William.

– Ha szerencsénk van, talán magunkat meg tudjuk menteni – suttogta Josseran, és elfordította a lovát a hátborzongató emlékeztetőtől.

XX

Átkeltek egy óriási pusztaságon, melyet egy fehérre meszelt agyagból épült falu követett. Helyenként mecsetek romjait pillantották meg, vagy egy karavánszeráj magányos

boltívét, melyek Dzsingisz kán ötven évvel azelőtti, véres elvonulásának mementójaként maradtak hátra. Ám végül maguk mögött hagyták a sivatagot. Egy zöld folyómedret követve Szamarkand felé vették az irányt.

A karavánvárost derengő, hófödte csúcsok vették körül. Mohamedán templomok bordázott kupolái pihentek a fehér nyárfák alatt; a kereskedők raktárai és az utazókra váró fogadók sötétbarna falai között a regisztán terült el a ricsajos bazárjaival. A tatárok pusztítása után ezt a várost is újjáépítették. A madrasszák és mecsetek napszítta tégláit új, pávakék és türkiz fajansszal burkolták be, mely erősen ragyogott a téli napsütésben.

Josseran megállt a han tetején, onnan szemlélte, ahogy a nap szétteríti piszkossárga ujjait a bazár kupoláin, és befurakszik a lakónegyed árkádjai alá. Az egyik mecset csempézett kupolája úgy csillogott, akár a jég. Amott egy minaret sziluettjének fekete tűre emlékeztető alakja nyújtózott egy rideg fényű, árva csillag felé. A *müezzin* felkapaszkodott a torony tetejébe, és rázendített az azáma, az imára hívó énekre, mely zengve visszhangzott a város háztetői fölött.

„Auzbillahi mina shaitani rajim, biszmillah rahmani rahim…"

– Hallgasd csak. Úgy óbégat, mint akinek a fogát húzzák – jegyezte meg William.

Josseran megfordult. A szerzetes úgy lépett ki az árnyékok közül, mint egy kísértet. Épp a csuklyás köpönyege zsinórját kötözte.

– Ez egy egyházi ének, ami hasonló a mi gregoriánunkhoz – válaszolta Josseran. – Emelkedik és süllyed, és éppoly dallamos.

– Mint a miénk? – morogta William.

– Azért gondolod barbárnak, mert nem érted. Én az utóbbi öt évben a Szentföldön éltem. Ezt a himnuszt minden hajnalban el éneklik, ugyanazokkal a szavakkal, ugyanazzal a hanglejtéssel. Ők éppúgy az istenüket keresik,

ahogy mi a miénket.

– Ezeknek nincs istene, templomos. Egy az isten, és ő az egyetlen és igaz hit istene.

Josseran észrevette egy gólya esetlen alakját, amely egy közeli minaret tetején fészkelt. A látvány itt éppoly ismerősnek hatott számára, akárcsak Akkóban. Rájött, hogy hiányozni fognak neki a gólyák, ha visszatér Frankhonba. *Talán igaz, lehet, hogy tényleg túl sokáig éltem a szaracénok között, és megfertőztek az eretnekségükkel.*

– Csak azt akartam mondani, hogy egyáltalán nem istentelenek, miképp azt sokan gondolják.

– Ha nem szeretik Krisztust, akkor hogy lehetnének bármik, mint istentelenek?

Josseran nem felelt.

– Messzire jöttünk Akkótól – folytatta William –, de hamar viszszatérünk, és majd jelentést kell tennem az általad mondottakról. Jobb lesz, ha vigyázol a nyelvedre.

A fene esne az összes papba, gondolta Josseran. *És hatalmába kerítette a gondolat: ha van Isten, talán vissza sem kell mennem. Viszont ennyi év alatt egyszer is tapasztaltam, hogy könyörületes az Isten?*

XXI

A tó színe ibolyaszínűről feketére változott. Az előtte álló hegyek körvonala beleolvadt az ólomszürke égboltba, melyet aranyló pászmák döftek át.

Vacogott a prémekben. Amióta elkezdtek felfelé kapaszkodni Szamarkand síkságáról, tatár módra kezdett öltözködni: vastag szőrmezekét húzott, nemeznadrágját a csizmájába gyűrte. De még így is fázott.

Társai épp lenyergelték a lovakat. Elfordult a tótól, és odament hozzájuk. Megsimogatta Kiszmet orrát, és bátorító szavakat mormolt neki. Szegény kislány, a horpaszán már kilátszottak a bordái.

Odaszólt Jucsinak.
– Muszáj átkelnünk azokon a hegyeken?
– Sokkal több hegyen át kell kelned, és számos sivatagon, mielőtt eléred a Világ Közepét. – Úgy tűnt, perverz örömét leli benne, hogy kényelmetlenséget okozhat nekik. Ő maga már hozzáedződött a szenvedéshez. Valószínűleg olyan kemény a segge, mint a cserzett bőr, gondolta Josseran. – A sámánotok – mondta Jucsi a tatár szót használva a szent emberre – nem fogja túlélni az utat.
– *Deus le volt* – suttogta Josseran franciául. Legyen meg Isten akarata.
– Te szívesen látnád, ahogy a vérét ontja.
– Fukarabb ez még annál is.
Jucsi hátranézett a válla fölött.
– Sötétedik. Merre jár?
– Nincs a lovával?
Ám William nem volt a lovával, és a sátorban sem lelték. Átkutatták a tábort, de nyomát sem látták.
Josseran a folyó mellett bukkant rá; kámzsája felső részéből kibújt, és egy vesszőt tartott a kezében, amit egy nyárfáról tépett. A háta kékes volt, vörös hurkák csíkozták. Josseran Kiszmet nyergéből figyelte, ahogy a szerzetes a válla fölött csapkodta magát.
A korbács suhintásainak ütemére kántált valamit, bár Josseran nem értette tisztán a szavakat.
– Én meg azt gondoltam, hogy a viszontagságos utazásunk épp elég szigorral szolgál még Isten emberének is – szólt oda Josseran.
William riadtan megfordult. Reszketett a hidegtől.
– A hús visz minket a bűnbe. Úgy van rendjén, hogy a hús szenvedjen érte.
– És ma miféle bűnöket követtél el? Az egész napot a ló nyergében töltötted.
William elhajította a husángot, és visszarángatta magára a köpenyét.
– A test az ellenségünk.

– Az ellenségünk? Ha így van, akkor szerintem a tiéd eleget szenvedett attól, hogy az elmúlt hónapokban hurcolt téged.

William befejezte az öltözködést. Mind ez idáig elutasította a tatár nemezcipő viselését, és saruba bújtatott lába szinte megfeketedett a fagytól.

– Neked még a mai nap megtett utunk sem volt elég kínkeserves?

A szerzetes felküzdötte magát az árokpartra.

– Elárulták, meddig kell még utaznunk?

– Az is lehet, hogy mire visszaérünk a Szentföldre, megőszül a szakállunk, és már a szaracénok is túl vének lesznek, hogy nyeregbe szálljanak, és üldözőbe vegyenek.

William megborzongott a metsző felföldi széltől, vére foltot ejtett a csuhája hátán. Josseran egyszerre érzett tiszteletet és megvetést. Volt valami érzéki a fájdalom után való ily szenvedélyes vágyakozásban.

– Nem félsz attól, ami a hegyeken túl vár, templomos? – kérdezte William.

– Csak Istentől félek, és az ő ítéletétől. Azonkívül semmitől és senki ember fiától nem félek e világon.

– De én nem emberekről beszélek. Egyesek azt beszélik, Kína földjén kutyafejű teremtmények élnek, melyek egyszerre ugatnak és beszélnek. Másoktól azt hallani, akkora hangyák vannak ott, mint az ökrök. Leásnak a földbe az aranyért, és az ollóikkal széjjeltépnek bárkit, aki közel merészkedik hozzájuk.

– Én is hallottam ilyen történeteket, de még soha nem találkoztam senkivel, aki járt volna ebben a Kínában, és a saját szemével győződött volna meg e mendemondákról. – Megvonta a vállát. – Szamarkandban azt mondtad nekem, hamar visszatérünk Akkóba. Bevallom, mostanában úgy érzem, sosem fogunk oda visszatérni.

– Akkor hát egyenesen az Úr karjaiba szárnyalunk.

– Hát remélem, melegen fogad – motyogta Josseran az orra alatt –, mert így még az életben nem fáztam.

XXII

Új kísérőik a felhők és a jég birodalmából bukkantak elő.

Egy körülbelül húsz lovasból álló raj csatlakozott hozzájuk. Fülvédős szőrmesapkát viseltek, néhányan süveg alakú sisakot húztak rá. Hosszú nemezkabátjuk lelógott a ló horpaszára, majdnem a csizmájukig ért. A hátukon hordott fategezből nyílvesszők meredeztek elő; egy lándzsa hegyéről egy háromszögletű zászló lógott alá ernyedten.

A lovak gőzölögtek; az acélkék égből hó szitált.

A vezetőjük előrevágtatott. Bíborpiros selyemsál volt a haja és az arca köré tekerve, hogy óvja a hidegtől. Egyetlen mozdulattal félrehúzta a sálat.

Josseran meghökkent. Nem férfiarc nézett vissza rá.

A lány ajka mosolyogva szétvált, ám semmiféle kedvesség nem áradt belőle, ahogy megszólította Jucsit.

– Szóval ezek a barbárok – ejtette ki a szavakat saját nyelvén, azt gondolván, hogy Josseran nem érti őt. Mandulavágású szemét feketére festette, ám semmi csábító nem volt benne. Egy lókufár szigorú tekintetét látta, amint végigméri a bazárban a vételre kínált csordát.

Rájött, hogy a lány tartása, és ahogy a lovat megüli, férfira emlékezteti őt, pedig nem is öltözött úgy, mint egy tatár harcos. Szőrmezekéje alatt borvörös köpönyeget viselt, melynek magas gallérja és hosszú szoknyarésze volt, amit a derekáig felhasítottak, hogy ne akadályozza a lovaglásban. Karcsú derekára széles selyemövet tekert szorosan, hátára egyetlen szénfekete hajfonat omlott, mely majdnem a csípőjéig ért.

– Ezt a két barbárt Hülegü kánunk küldte – jelentette Jucsi. – Kihallgatásra akarnak a nagykán elé járulni Karakorumban. Azt kéri, kísérjük őket biztonságban Besbalikba, hogy onnan utazásuk befejezéseként a Világ

Közepére kalauzolhassák őket.

A lány az egyik társához fordult.

– A soványabbikat megöli a hideg félúton a hegyekben. A másik elég egészségesnek látszik. Bár ő olyan ronda, akár a lova, és legalább kétszer akkora az orra.

A tatárokból kitört a röhögés.

– Magamat illetően nem vitatkozom veled – szólalt meg Josseran a lány nyelvén –, az ellen viszont tiltakozom, hogy a lovamat rondának nevezd.

A lány arcáról lehervadt a vigyor, és a társai is elnémultak a csodálkozástól.

– Lám – nyögte ki végül a barbár beszél.

– Róla azonban igazat szóltál – tette hozzá Josseran, William felé biccentve. – Akár itt, helyben el is földelhetjük.

Most Jucsi kezdett el mosolyogni.

– Az utazás alatt tanulta meg az emberi nyelvet. Jó feje van. Barbár létére elég szórakoztató.

– Nem értem, mit találhat egy civilizált ember szórakoztatónak egy barbárban – mondta a lány. Visszanézett Josseranra. – Kutulun vagyok. Apám neve Kaidu. Ő itt a legnagyobb tatár törzsfő, a Világ Tetején. Elviszlek hozzá. Azt ajánlom, viselkedj.

Azzal elfordította a lovát, és átvezette őket a hágón Ferganai-medencébe.

XXIII

A völgyben egy nomád város terpeszkedett, a tatár jurták fekete, kaptárszerű búrái éles kontrasztot alkottak a hólepte sztyeppével és a borús égbolttal. Kör alakban szekereket sorakoztattak a terület köré, és harcosok álltak őrt a nyeregben. Tevéket, lovakat és birkákat szállásoltak el a szabadban.

Ahogy belovagoltak a táborba, az emberek előjöttek, hogy megbámulják őket. Sötét, mandulavágású szemük és

széltől cserzett arcuk volt. A férfiak prémsapkát és barna köpenyt hordtak, a nők a kos szarvához hasonlatosan, kétoldalt feltekerve viselték a hajukat. A gyerekek fejét leborotválták, ám az Üstökűket hosszúra hagyták.

Megálltak a kán fogadósátra előtt. A bejárat mellett jakfarokból készített zászló csapkodott a hűvös, felföldi szélben.

A fogadósátor elég hosszú és széles volt, hogy akár tízezer embert is befogadjon. Az egész selyemből készült, kívül párducbőröket varrtak rá, vörösre, fehérre és feketére festették. Szilárd, lakkozott k arókkal támasztották alá.

– Óvatosan, barbár – figyelmeztette Kutulun, ahogy leszálltak a nyeregből. – Te és a társad nem léphettek a kán jurtájának küszöbére. Halszerencsét hozna a klánra. Akkor pedig meg kéne hogy öljenek titeket, lassan.

– A világért sem tenném ki őket ilyen kellemetlenségnek – válaszolta Josseran, majd beszámolt Williamnek is az intelemről.

Ezek aztán babonásak! – gondolta Josseran. Leigázták a fél világot, mégis a saját árnyékuktól rettegnek.

Követték Kutulunt a sátorba.

+

A hatalmas sátrat hermelin- és cobolyprémmel szegték, és fafüstillatot árasztott. Idilli melegség fogadta őket odabent. Ahogy szeme hozzászokott a félhomályhoz, Josseran két sor tatárt pillantott meg: az egyik oldalon férfiakat, a másikon nőket, az óriási helyiség túlsó végében pedig egy komor, őszes alakot, aki medve- és rókabundával bélelt ágyon hevert.

A jurta közepén két tüzet raktak hanga és zsályacserje gyökeréből.

– El kell sétálnod a tüzek között, barbár – mondta Kutulun. – A lángok megtisztítják a lelkedet a gonosz szándéktól.

A gonosz szándékkal szembeni további elővigyázatosság okán Kaidu őrei átkutatták őket, nincsenek-e náluk kések, Josserannak át kellett adnia a damaszkuszi kardot. Ezt követően odaengedték őket a kán trónjához.

Josseran az egyik oldalon észrevett egy apró szentélyt, ahol kis ezüstedényekben tömjén égett egy nemezből készített ember képmása előtt.

– Meg kell hajolnotok – súgta a lány. – Ez Dzsingisz kán szentélye, Kaidu nagyapjáé.

– Én ugyan meg nem hajolok faragott képmások előtt – morogta William.

– Add meg a császárnak, ami a császáré…

– Ez förtelem!

– Csináld – sziszegte Josseran –, különben itt halunk meg. És mi lesz a pápával a küldötte nélkül?

Úgy érezte, ezernyi szempár szegeződik rá.

Josseran megkönnyebbülésére William engedelmeskedett, és hálát rebegett bölcs belátásért, mikor mogorván térdet hajtott a szentély előtt; Josseran hasonlóképp cselekedett. Azután odamentek Kaidu trónjához, és ismét térdet rogyasztottak – háromszor, ahogy Kutulun tette.

Kaidu, a felföldi sztyeppék kánja némán vizslatta őket. Őszes szakálla beleolvadt ezüstszínű szőrméből készült köpenyébe. Prémsapkája fölött aranysüveges sisakot viselt. Szeme aranylott, akár a sólyomé.

Jobbján Josseran vélekedése szerint fő udvaroncai és talán fiai várakoztak. Egy solymász és valamiféle vad tekintetű szent ember is volt a társaságukban; balján a ház asszonyai kaptak helyet. Hajukat ugyanolyan félhold alakban hordták, amit a táborban már megfigyelt, de ezeken a nőkön ezüstdíszek lógtak a hajfonat végén.

– Szóval – mordult fel Kaidu –, így néz ki egy barbár.

Josseran csendben maradt.

– Melyikőtök beszél emberi nyelven?

Josseran felpillantott.

– Én tudok, uram.

– Úgy hallottam, beszélni óhajtasz a kánok kánjával Karakorumban.

– Hülegü nagyúrnak ez volt a kívánsága, akivel volt szerencsém találkozni Aleppóban. Gazdám baráti üdvözletét tolmácsolnám neki Akkóból, ami Outremerben van, messze innen, nyugatra.

– A kánok kánja meghalt – közölte Kaidu. – Új kagánt fognak választani. Kétséget kizáróan fogadni fogja hódolatodat, amint eljön az ideje.

Josseran megdöbbent. A törzsfőjük meghalt? Azon tűnődött, miért nem közölte ezt vele ez idáig senki. Lehet, hogy vitatott az utódlás, ahogy az oly gyakran Európában is megesik? Az ő Jeruzsálemükben is évek óta háborús állapotok uralkodnak a korona miatt. Ha viszont késik az utódlás, az azt jelenti, hogy vissza kell térniük Akkóba? Avagy hónapokra, akár évekre is itt ragadnak, ezekben a magányos hegyekben, míg rendezik a viszályt? Eszébe jutott Gérard és Juszuf, akik közben elsorvadnak Aleppóban.

Úgy érezte, mind megöregszenek, mire ennek az egésznek vége lesz.

– Hoztatok nekem ajándékot? – kérdezte Kaidu.

– A karakorumi nagykán számára vannak ajándékaink. Hosszú volt az út, és nagyon keveset tudtunk elcipelni.

Kaidu bosszúsnak látszott a válasz hallatán.

– Mit mondott? – tudakolta William.

– Azt kérdezi, hoztunk-e neki ajándékot – felelte Josseran.

– Persze hogy hoztunk neki. A vallás ajándékát.

– Nem hiszem, hogy ilyesfajta kincset remélt. Inkább valamit, aminek a bazárban is értéke van.

Kaidu Williamre mutatott.

– Ki a társad?

– Ő egy szent ember.

– Egy keresztény?

– Igen, uram.

– Ért a mágiához?

– Attól tartok, nem. – *Hacsak azt nem hívjuk annak, ha egy kedves, értelmes embert néhány óra leforgása alatt egy zsörtölődő őrültté képes változtatni,* gondolta.

– Akkor mi haszna neki?

Valóban!

– Üzenetet hoz a nagykánotoknak a pápánktól, a keresztény világ fejétől.

– Pápa – ismételgette Kaidu az idegen, esetlen szót. – Ő is meg kívánja tekinteni a nagykánunkat?

– Meg, uram. A nagykán palotája soknapi lovaglásra van innen?

Az udvar felnevetett körülöttük. Kaidu a felemelt kezével elhallgattatta a gyülekezetei.

– Ahhoz, hogy eljussatok Karakorumba, először át kell kelnetek a Világ Tetején. De most tél van, és a hágók el vannak zárva. Itt kell megvárnotok, míg elolvad a hó. Talán egy hold múlva.

– Mi az a Világ Teteje?

– Az az, aminek hangzik. A világ legmagasabb hegyei, ahol csak nyáron lehet átkelni.

– Most mit mondott? – kérdezte William.

– Azt állítja, a hegyek még átjárhatatlanok. Lehet, hogy meg kell várnunk, míg kitavaszodik.

– A következő tavaszt? Mire visszaérek, talán már új pápánk lesz!

Nem, gondolta Josseran. *Mire visszaérünk, talán maga Krisztus is újra eljövend.*

– Mondd meg neki, hogy egyetlen másodpercet sem késlekedhet a küldetésünk! – parancsolta William.

– Mit gügyög itt a szent embered a szájával? – kérdezte Kaidu.

– Azt mondja, megtisztelő, ha a vendéged lehet, míg eljön az idő, hogy továbbállhassunk – válaszolta Josseran. – Csak őt jobban felizgatta a nagykánotok halálhíre. Azt kérdezi, felszentelték-e már az új nagykánt.

– Az nem tartozik a barbárokra – jelentette ki Kaidu, majd bágyadtan felemelte a kezét, hogy jelezze, a kihallgatás véget ért. – Gondoskodj róla, hogy kapjanak kosztat és szállást – szólt oda az egyik segédjének.

Ahogy elhagyták a sátrat, Josseran meglátta a lányt a tömegben, a jurta bejárata mellett. Valamiféle alaktalan és névtelen vágyakozás ébredt fel tudata árnyai közt. Elhessegette, ahogy az ember egy okvetetlenkedő koldust kerget arrébb. De attól a pillanattól kezdve kivert kutyaként kezdte követni, és nem tágított mellőle.

XXIV

A jurta bejáratában egy fénynyaláb táncolt a fakó égbolt háttere előtt, krémekbe öltözött alakok járkáltak ki-be, sült birkát vagy lóhúst vittek a vacsorájukhoz.

Josseran a tüzet bámulta. A vékony kékes láng anélkül pörkölte meg a hús felszínét, hogy igazán átfőzte volna. A szájába vett egy kis ürühúst. Még mindig nyers és véres volt.

– Nézd a tüzet – szólalt meg William. – Alig ég. Az ördög műve.

Josseran egy darab porcot köpött a szén közé.

– Ha van valami, amihez az ördög nagyon ért, az épp a nagy lánggal lobogó tűz.

– Akkor mégis miképp magyarázod ezt a varázslatot?

– Az a nő, Kutulun azt mondja, azért van, mert jó magasra fel kellett kapaszkodnunk a völgyig. A magasság elveszi a lángok erejét.

William morogva hitetlenkedett.

Kaidu idősebb fiának, Tekudajnak a jurtájába vezették őket. Semmilyen lakónegyedhez sem volt fogható, amit Josseran eddigi útjuk során látott. Kör alakú, kupolás sátor volt bambusz- vagy fűzkarókból készült, összehajtható

léckerettel. A keretet nehéz nemezponyvákkal vonták be, amit lószőrzsineggel kötöztek le. Úgy látta, tökéletes megoldás a nomád életformához, mert Tekudaj elmesélte, hogy néhány óra alatt képesek felállítani vagy szétszedni, és két-három teve hátán könnyedén elszállítható, mikor a tatárok a nyári legelőkről az alacsonyabban fekvő téli síkságra költöznek át.

Még a nagyobb jurtákat is, amilyen a káné és a családjáé volt, egy az egyben el tudták szállítani egy szekér hátuljában.

A berendezést ugyanúgy a tatár életforma határozta meg: középen állt a tűzhely, rajta a füsttől megfeketedett fazekakkal. A fal mentén bíborvörös és kék ládák és feltekert fekhelyek sorakoztak, mellettük nyergek, hámok és hatalmas agyag vizeskorsók. Pók vagy skorpió rá nem mászik a nemezszőnyegre, magyarázta Tekudaj, mely így kettős funkcióval szolgált: melegen és szárazon tartja a jurtát, és elriasztja a rovarokat. A bejáratot – mely délre nézett, akárcsak az összes – nehéz leffentyű takarta, melyet festett madarak élénk képeivel díszítettek.

A bejárat mindkét oldalán egy filcfigura lógott alá: az egyik egy tehenet, a másik egy kancát ábrázolt a tőgyével. A tehéné a bal oldalon, keleten lógott, mert a jurtában az volt a nők oldala. A kanca a férfiak oldalán volt, nyugaton, mert a nőknek nem volt szabad megfejnie a kancát; az a férfiember dolga. A kumiszt, a tatár étrend legfontosabb összetevőjét kancatejből erjesztették.

Még mindig ámulatba ejtette a kancatejnek az a mennyisége, amit a tatárok egy ültő helyükben képesek voltak meginni. Néha úgy tűnt, hogy szinte csak azon élnek.

Tekudaj, az ordu ura egy megemelt kanapén ült a tűz mögött. A feje fölött egy újabb bálvány lógott, melyet a tatárok „az úr fivérének" hívtak. A felesége feje fölött pedig lógott egy másik, ezt „az úrnő fivérének" nevezték. A tatárok e bálványokat ongotnak hívták, és számosat lehetett látni belőlük minden jurtában.

Csak Kaidu tehette meg, hogy Dzsingisz kán megszentelt képét tartotta magánál.

Josseran a tatárokat figyelte evés közben. Először lecsippentettek egy darabot a hús zsírjából, amivel bedörzsölték egy másik istenük, Nacsigaj száját, aztán hatalmas darabokat téptek a félig főtt ürühúsból, amit közel emeltek az arcukhoz, miközben a másik kezükben tartott késsel falatnyi darabokat szeltek belőle.

– Nézd, hogyan esznek! – mondta William. – Ezek biztos, hogy nem emberek. Megnyílt a föld, és magából a pokolból rajzottak elő. Még a nő is. Az is egy fúria, egy boszorkány.

Josseran nem szólt egy árva szót sem. Ő egyáltalán nem látta boszorkánynak.

+

– Valahol erre lehet János pap is. Ha el tudnánk juttatni hozzá egy üzenetet, megmenekülhetnénk ezektől az ördögöktől.

János pap! – gondolta Josseran. *Éppolyan babona, mint az óriáshangyák.*

– Te nem hiszel benne? – kérdezte William.

– Én abban hiszek, ha létezett is valaha ez a János pap, akkor már rég Istennel van.

– De a leszármazottai biztosan élnek.

– A mohamedánok kereskednek Keleten; egyesek azt állítják, egészen Perzsiáig eljutottak, és még egyetlenegyszer sem hallottak ilyen nevű királyról.

– Te hiszel egy szaracén szavában?

– És te olyan emberek szavában hiszel, akik az életben nem jártak Velencénél keletebbre? Ha igaz e legenda, akkor merre van ez a János pap?

– Lehet, hogy a tatárok délebbre űzték.

– Ha éppúgy menekül a tatárok elől, ahogy mindenki más, akkor mi hasznunkra lehet?

– Errefelé élhet valahol. Tanácsot kell kérnünk tőle. Ő

lehet a megváltásunk.

Josseran ingerlékeny lett, mint mindig, mikor a szerzetessel társalgott, és inkább az ételre fordította a figyelmét újra. Kutulun, aki vele szemben ült a tűz másik oldalán, esetlenségét figyelte, ahogy tatár módra próbált étkezni, és odaszólt:

– Nyugodtan egyél úgy, ahogy szoktál. Akkora orrod van, hogy még a végén abból is levágsz egy darabot.

Josseran felnézett.

– A népem között az én orrom még nem is számít olyan nagynak.

Kutulun megosztotta az információt a társaival, akik felnevettek.

– Akkor ti bizonyára mind a lovaitoktól származtok.

A fene esne beléd, gondolta. Tovább evett a késsel tatár módra. Az Outremerben töltött évei alatt megtanulta, hogy bölcsebb a helyi szokásokat utánozni, mint a régiekhez ragaszkodni. Mellesleg pedig a világért sem adná fel, hogy örömet szerezzen a lánynak.

A férfiak közül néhányan már befejezték az evést, és egyik kupa fekete kumiszt kortyolták a másik után. Tekudaj fivére, Gerel máris berúgott és hanyatt fekve horkolt. A társai rekedten énekeltek, miközben egyikük egy egyhúros fidulán játszott.

Josseran a szeme sarkából Kutulunt figyelte. Gyönyörűnek látta, de nem a frank nőkhöz mérten. Tojásdad arca a tatárok magas járomcsontjával párosult, vonásai olyan simák voltak, akár egy tiszteletben tartott és csodált bronzszoboré. Rugalmas és kecses mozdulatai egy macskára emlékeztették. De volt valami a viselkedésében, a kisugárzásában, és abban, ahogy ránézett, ami vonzotta őt.

Ugyanakkor egy ilyen kapcsolaton persze még ábrándozni is nevetséges volt.

– Még soha nem láttam olyan színű hajat, mint a tiéd – szólította meg a lány hirtelen. Rájött, hogy miközben lopva a lányt szemlélte, az is figyelte őt.

Josseran Akkóban rövidre nyírt frizurát hordott, ahogy azt a templomos rend elő is írja, de mióta útra keltek, borbélyt nem látott, és tudta, hogy megnőtt. Az ujjával elseperte az arcából.

– Olyan a színe, mint a tűzé – mondta a lány.

Egy pillanatra találkozott a tekintetük.

– Szóval – folytatta végül. – Azért jöttetek, hogy békét kössetek velünk.

– Szövetséget – javította ki Josseran. – Közös az ellenségünk.

A másik felnevetett.

– A tatároknak nincsenek ellenségei. Csak olyan királyságok, melyeket még nem igáztunk le. Magad is láttad. A birodalmunk kelettől, ahol a nap felkel, a nyugvóhelyéig ér. Még sosem győztek le bennünket csatában. És te azt mondod, békét akartok! Még szép, hogy azt akartok! – A férfi még mindig nem akart vitába szállni vele, és a passzivitása felidegesítette. – Apámnak az őt megillető sarcot kellett volna hoznotok.

– Nem számítottunk rá, hogy abban a megtiszteltetésben lesz részünk, hogy atyád színe elé járulhatunk. Ugyanakkor baráti üdvözlettel jöttünk.

– Szerintem apám jobban örült volna az aranynak.

A férfiak körülötte ismét felnevettek. Josseran észrevette, menynyire alkalmazkodnak hozzá. Frankhonban egy nő nem beszélhetne ilyen nyíltan, hacsak nem szajha, és nem bánnának vele ilyen tisztelettel, hacsak nem királynő. Nyilvánvaló volt, hogy a tatárok leljesen másképp bánnak a saját asszonyaikkal, mint ők.

– Ki a barátod? – kérdezte a lány.

– Nem a barátom. Ő egy szent ember. Az a megbízatásom, hogy elkísérjem Karakorumba.

– Hullaszíne van. Ő tisztában van vele, milyen ronda?

– Kívánod, hogy közöljem vele?

– Mit mond? – tudakolta William. Ujjaiban a főtt húst tartotta, és a fogával rángatta a rágós húst.

– Szemrevalónak tart téged, és azt óhajtja, tolmácsoljam a csodálatát.

William megriadt a bók hallatán. Úgy érezte magát, mintha pofon vágták volna.

– Emlékeztesd rá, hogy asszony, és nincs joga ilyen modorban szólni egy szerzetessel. Mi ő, valami céda?

– Úgy hiszem, egy hercegnő.

– Hát eddig egy hercegnő, akit ismertem, sem viselkedett úgy, mint ő.

– Talán mások a szokásaik.

Amikor Josseran visszafordult Kutulunhoz, annak arcáról eltűnt a gúnyos kifejezés. Vad, különös tekintettel méregette a papot. A tatárok elnémultak körülötte.

– Mondd meg neki, hogy vissza kell mennie – szólalt meg.

– Micsoda?

– Vissza kell fordulnia. Ha átkel a Világ Tetején, a lelke soha többé nem lel békét.

– Nem fordulhat vissza. Neki ugyanúgy megvan a küldetése, akárcsak nekem.

Vészjóslóvá sűrűsödött a csend. A tatárok, a férfiak és a nők mind Kutulunt fürkészték; még a lantos is lerakta a hangszerét, a részegek abbahagyták a danászást. A lány Williamet bámulta; nem is őt – valahogy átnézett rajta.

– Mi történik? – kérdezte William.

– Nem tudom.

– Miért bámulnak? Valamivel magunkra haragítottuk őket?

Kutulun ismét megszólalt.

– Mondd meg a sámánodnak, ha nem megy vissza, akkor meg kell tanulnia szenvedni.

– A szenvedésben leli örömét.

– Még el sem kezdte felfogni, hogy mi a szenvedés – felelte Kutulun; azzal a furcsa tekintet eltűnt a szeméből, és figyelmét újra az ürühúsnak szentelte.

A pillanat elmúlt. A beszélgetés és a nevetgélés

folytatódott. A kótyagosok újonnan támadt elánnal vetették magukat a fekete kumiszra. De Josseran megrendült. Hideg borzongás kúszott végig a gerincén, mintha maga az ördög taposott volna a sírjára.

XXV

Josseran és William saját jurtát kapott középtájon a kiterjedt táborban, közel Kaidu ordwjához. Tatár vendéglátóik Nacsigaj szentélye mellett egy ezüstedényben füstölőt gyújtottak, s bár William hamar elfújta, az illata még a levegőben érződött. Josseran bebújt az állatbőr takarók alá, és hanyatt fekve bámulta az eget a tető füstnyílásán át.

Josseran megpillantotta a térdeplő William körvonalait a tűzben izzó szén előtt. Egy imát mormolt a megváltásukért.

Még jobban magára húzta a prémeket. Arra vágyott, hogy William végre befogja a száját, és elaludjon. Az idegei felőrlődtek, pihenésre vágyott. Ma este Frankhon, de még Outremer is nagyon távoli világnak tűnt. Úgy érezte, mintha valamiféle alvilágba érkeztek volna. Kinevette William óriáshangyákról és a többi szörnyről szőtt babonáját, de most őt is eltöltötte a félelem. Éjszaka nehezebben tudott gúnyolódni azokon az embereken, akiknek farok és lábak nőttek a fejükből.

Nagyon messzire kerültek Krisztus könyörületétől. Kevesen éltek túl olyan utazást, mint az övék. A legtöbbjüket elemésztették ezek a könyörtelen hegyek, örökre eltűntek a kereszténység látómezejéből. William maradt az egyetlen ismerős dolog Josseran számára, az egyedüli horgonya, mely a keresztény világhoz köti. Milyen szomorú irónia.

Akkóban Thomas biztosan azon csodálkozik, miért nem tért még vissza Hülegü válaszával. Gérard és Juszuf térdig

érő szakállat növesztenek, míg valami rácsos tömlöcben ücsörögnek Aleppóban. Mindenki más elfelejti őket. Valószínűleg még a pápa is.

– Meg akarsz gyónni? – kérdezte William a sötétben.

– Gyónni?

– Már hetek óta úton vagyunk, és még egyszer sem gyóntál.

– Végig a lovam nyergében ültem. Nem adódott egyetlen vissza nem térő lehetőség sem a vétkezésre.

– Mikor gyóntál utoljára, templomos?

Több mint tíz éve, gondolta. *Értelmetlen volna számon tartani az összes apró bűnömet, mikor egy lemoshatatlan folt éktelenkedik a lelkemen, melyet nem tudok és nem is fogok fennhangon bevallani, különösen nem egy papnak.*

– A rend saját káplánt tart fenn a szolgálatunkra.

– Ha így van, akkor tudnod kell, hogy rendszeresen vezekelned kell.

– Ha úgy érzem, vezekelnem kell, akkor majd tájékoztatlak, William testvér.

Josseran az oldalára fordult, és megpróbált elaludni.

– Miért érzem azt, hogy egy óriási bűnt cipelsz magaddal? – kérdezte William.

– Mert óriási bűnt cipelek magammal. Egy Domonkos-rendi szerzetest, akit Williamnek hívnak.

– Tudom, mi a véleményed rólam, templomos. De ne ess abba a hibába, hogy együgyűnek tartasz. Látom, mikor valakinek nagy teher nyomja a lelkét. Lehet, hogy a háborúban otthon érzed magad. De a lélek birodalma az én felségterületem.

– Köszönöm, hogy aggódsz értem. Most már aludj végre.

Josseran behunyta a szemét, de nem jött rá álom. Kutulunon járt az esze, és a fekete ürességen, amivel megtelt a tekintete, amikor Williamre nézett, és ahogy a tatárok elcsendesedtek körülötte. Olyan volt, mintha a leikébe látna. *Vajon az enyémbe is belelát*? Azt remélte, hogy nem, mert nem a Világ Tetején ólálkodó szörnyektől

félt a legjobban, hanem a lelkében rejtőzőktől.

XXVI

Kutulun képessége megvolt, mióta az eszét tudta. Az energiával kezdődött, mely feltornyosult a testében, és nem tudott gátat szabni neki. Mindig is nyughatatlan volt, már gyerekként is; nehezére esett elaludni, és gyakran elkószált az éjszaka közepén.

A fivéreit olyankor utánaküldték a mardosó szélben, hogy megkeressék a sötétben. Néha nem akadtak a nyomára. Amikor másnap reggel megjelent a táborban összefagyva, háborgó tekintettel, az anyja már siratta, a halálát gyászolta.

Kutulunt utána mindig lelkiismeret-furdalás emésztette. De semmit sem tehetett, hogy elejét vegye a dolognak. A képessége nem hagyta.

Az első vérzését követően e különös kényszer csillapodott, de nem múlt el. Egyszer egy sziklaszirt szélére vezette a lovát, és elképzelte, ahogy megsarkantyúzza a peremén, egyenesen bele az Örökkévaló Kék Égbolt űrjébe és csendjébe. Látta, ahogy széttárja a karját, mely hatalmas, vörösesbarna sólyomszárnnyá változik.

Tud repülni.

Repülni.

A bátyja, Tekudaj lelt rá, megragadta a pónija kantárját, úgy húzta vissza a meredély széléről.

Nem sokkal később Tekudaj ágynak esett. Az apja hívatta a sámánokat, akik imádkoztak érte, a tanácsukra felkoncoltak három kereit rabot, vérüket Tekudaj testére fröcskölték, aki remegve hevert szőrmékből vetett ágyán. De csak még jobban legyengült.

Betegség idején csak a sámánok léphettek be egy jurtába, mert a gonosz szellem képes egyik testből a másikba szállni, és egy átlagembernek veszélyes túl közel

merészkedni. De egyik reggel Kaidu bekukucskált a jurtabejárat lebernyegén, és látta, hogy Kutulun ott fekszik összegömbölyödve a bátyja mellett, és mélyen alszik. Berohant érte, hogy kivigye, miközben kétségbeesetten jajgatott, mert azt hitte, immár a lányát is elveszíti, nemcsak a fiát. De Kutulun nem betegedett meg.

Tekudaj állapota viszont javulni kezdett.

Ezt követően a lánynak látomásai támadtak. Egyik nap odament az apjához, és azt mondta neki, ne menjen aznap vadászni, mert álmot látott, amiben felfalja egy szörnyeteg. A férfi kinevette az aggályait. Ám aznap délután, amikor épp kihúzta a nyílvesszőit egy elejtett kőszáli kecskéből, megtámadta egy medve. Négy jókora karmolást ejtett a mellkasán, és amikor végre hazacipelték, már alig volt benne élet.

Kutulun egész este mellette maradt, hogy kiszívja az alvadt vért a sebeiből. Az apja végül túlélte a sebesülést, minekutána a többi sámán meglátogatta, és elmondta, hogy a lánya rendelkezik a képességgel.

Egy öregasszony, Csangelaj és egy Magui nevű férfi avatta be a szent rítusokba, és attól a pillanattól kezdve Kaidu mindig tanácsot kért tőle, mielőtt fontos döntést kellett meghoznia.

Kutulun számára a képesség olykor nagy terhet jelentett. A tudása néha gyötörte: egyszer például megálmodta, hogy a törzs egyik férfitagja egy másik férfi asszonyát hágja. A nő ugyan csendre bírta, de addig kísértette az álom, míg a férfi meg nem halt a kermidekkel vívott ütközetben.

Nem vágyott erre a képességre. Szabad akart lenni, mint a fivérei, hogy a sztyeppén lovagolhasson, és az apjával vágtathasson.

Ám az éj párás sötétjében megszólították a szellemek, hogy átkalauzolják őt a sztyeppén. Eleinte a látomásai nem tartottak tovább, mint egy villanás az éjszakai hegyekben. De ahogy idősebb lett, egyre tovább maradt odaát, a másvilágon, néha az idők legvégét is megpillantva. Amikor

a szellem elég erősen volt jelen benne, akár az egész völgyön képes volt átrepülni, és belelátott mindenkibe. De ez szédítő élmény volt, és borzasztóan kimerítette.

Ma éjjel a Világ Tetején suhant át a tűzvörös szakállú barbárral, csűrte-csavarta az idők tengelyét, hogy meglássa, mi vár rá és a férfira. Szörnyű jóslat lett a jussa, mert az alant elterülő jövőt még szemlélni is túl rémisztő volt.

XXVII

Josseran a kinti felfordulás zajára ébredt. Felkelt, és elhúzta a nehéz bejárati függönyt. Egy kisebb tömeg csődült össze a téren, közvetlenül az első szekérsoron túl. Nyilvánvaló volt, hogy valami fontos dolog van készülőben.

– Valami gonoszság, nem kétséges – szólalt meg mögötte William.

Josseran magára kapkodta a szőrméit meg a csizmáját, és elviharzott. William utánaeredt. A talaj keményre fagyott, vékony hó borította.

Tatárok százai, férfiak, nők és gyerekek gyűltek egy körbe. Mámoros hangulat uralkodott a tömegen. Ilyen kipirult arcokat azelőtt csak nyilvános kivégzéseken látott Orléans-ban és Párizsban.

Egy nő állt a kör közepén, jobb kezében egy bőrből font lovaglóostort tartott. Fiatal volt, és életerős, az övébe dugva egy kést hordott.

A táborból egy fiatal férfi lovagolt ki, és a gyülekezet kettévált előtte. Nadrágját bőrcsizmájába tűrte, ahogy ezek a hegyi emberek viselik, de a mellkasa és a háta csupasz volt.

– Mit csinálnak ezek? – kérdezte William.

– Nem tudom. – Josseran oldalra fordult, és néhány lépésnyire meglátta Kutulunt, akinek a tekintete csillogott az izgalomtól.

A férfi lassan léptetett a lovával a nő körül, aki a jobb

markában tartott korbács súlyát méregette. Mi történik? Valamiféle törzsi büntetés játszódik a szemük előtt? Ha az volt is, az áldozat meglehetősen derűsnek látszott.

– A férfi megkorbácsoltatja magát a nővel – jelentette ki William hirtelen támadt megvilágosodással.

Josseran bólintott. Majd hozzátette kajánul:

– Még nincs túl késő, hogy szerezzek neked egy lovat. Talán te is csatlakozhatnál.

Magára hagyta, és odasétált Kutulunhoz. Ahogy elfordult, meghallotta az ostorcsapást.

A lány arcán kéjes vadság tükröződött. *Ezt a nőt aztán nem olyan fából faragták, mint akiket eddig ismertem,* gondolta. *Ő primitív. Egy igazi hölgy nem leli kedvét az ilyesfajta látványosságban*.

– Mit csinálnak? – kérdezte tőle.

– A nő próbára teszi.

– Próbára teszi?

– A férfi megkérte a kezét. Így jogában áll megvizsgálni, hogy elég rátermett-e férjnek. A férfinak be kell bizonyítania. Mi haszna egy gyenge férjnek? Egy asszony nem képes csókokkal és gyengédséggel etetni a kölykeit.

Az ostor ismét csattant egyet. Josseran odanézett. A fiatalember még mindig egyenesen ült a nyeregben, határozottan lovagolt. De már két véres csík látszott a hátán.

– Meddig tart egy ilyen?

– Míg meg nem elégszik vele.

– És mi van, ha nem akarja férjül?

– Akkor a férfinak döntenie kell, meddig bírja a korbácsot. Ha lefordul a nyeregből, akkor elveszíti minden jogát a nőre. Tőle pedig nem fogja elvárni senki, hogy hozzámenjen egy férfihoz, akiben nincs meg a kellő bátorság és erő.

Az ostor újra és újra lecsapott. A fiatal fiú nem hagyta, hogy meglássák rajta a fájdalom jelét. De a vér már határozott patakokban csörgött le a hátán, befestve a

nadrágját is. A lány még egyszer megsuhintotta a korbácsot.

A tömeg minden egyes ostorcsapásra vidáman felmordult. A fiatal férfi egy kicsit jobban belesüppedt a nyeregbe, vette észre Josseran. A háta merő vér volt. De határozottan irányította a lovat, nem hagyta, hogy elkanyarodjon a jószág.

A lány várt, a lovast figyelte, ahogy megtesz egy teljes kört. Aztán felüvöltött, és teljes testsúlyát beleadta az újabb csapásba. A fiú arca megrándult, de megőrizte a nyeregben az egyensúlyát. A ló horpaszára vérpettyek spricceltek.

– Ha szereti őt, akkor most abbahagyja – mondta Kutulun. – A fiú helytállt.

– És ha a lány nem szereti?

– Akkor a fiú jobban teszi, ha nem játssza tovább a bátrat.

De ahogy Kutulun megjósolta, a lány visszadugta az ostort az övébe, és felemelte a karját, huhogó kiáltása visszhangot vetett a vad hegyek között. A jelen lévő családtagok odasiettek és a póni köré gyűltek, hogy gratuláljanak a lovasának, aki vigyorogva fogadta a tapsvihart, bár a mosolya nem volt egyéb egy grimasznál.

– Nőként bármelyik férfitól elvárnám, hogy megtegyen értem ennyit – jelentette ki Kutulun. – Hercegnőként még sokkal többet is.

A férfi úgy érezte, mintha egy kihívást intéztek volna hozzá.

– A hazádban bátor férfinak számítasz? – kérdezte tőle.

– Mi mása lehet egy férfinak, ha nincs becsülete és bátorsága?

– Jó lovas is vagy?

– Az egyik legjobb.

– Hány lovad van?

A tatárok húsz lovat vittek magukkal fejenként egy hadjáratra: többet, mint amennyiről a legtöbb lovag csak álmodik, és többet, mint amennyivel a legtöbb gazdag úr

rendelkezik; ő pedig minden volt, csak nem gazdag. Hogy tudná elmagyarázni neki, hogy majdnem mindenét pénzzé kellett tennie, hogy elutazhasson a Szentföldre? Hogy is tudná leírni neki a szolgálata körülményeit a templomos rendben?

– Három lovam van – felelte, ami csak részben volt igaz, mert az ütközetekben ugyan használta őket, mindazonáltal a templomosoké voltak.

– És hány feleséged?

– Isten törvénye szerint egy férfinak csak egy felesége lehet.

– Egy felesége, ha nincs meg az étvágya. Épp ahogy csak egy kupa kumiszt iszik, ha nem szomjas. – És felnevetett.

Josseran nem hitt a fülének. Még jó, hogy William nem értette, miről van szó.

A nő elég közel állt hozzá, hogy érezze az illatát, a bőr, az aludttej és a női pézsma vad elegyét. Felajzotta az élmény.

– Milyenek az asszonyaitok? – érdeklődött. – Kiváló lovasok?

– Egyikük sem hozzád fogható.

– Akkor mihez értenek?

– Egy nemes hajadonnak gyönyörűnek és gyengédnek illik lennie, lágy, mézédes hangúnak.

– Ezt keresitek egy asszonyban?

– A zenében és a hímzésben is járatosnak kell lennie. Az eszménykép maga az Urunk anyja, Mária.

– Megértem, hogy nem árt, ha tud a nő varrni meg főzni. Hisz az ő területe a gyereknevelés és a jurta. De háború vagy ínség idején jó, ha maga is képes harcolni és vadászni.

– Harcolni?

– Hát persze. Mi mást vártok még egy feleségtől, ti keresztények?

– Erényességet – felelte, a makulátlanságra és illemtudásra használt tatár szóval.

Kutulun összevonta a szemöldökét.

– Muszáj… érintetlennek lennie… – tette hozzá annyira tapintatosan magyarázva, ahogy kitelt tőle.

– Úgy érted, még meg kell lennie a vérfátylának?

– Igen – felelte a férfi, elképedve a nő szókimondásan.

– Én már rég elveszítettem a vérfátylamat – közölte. – Mint minden jó tatár asszony, én is a lovamnak adtam.

Azzal elfordult a férfitól, és elindult a tábor felé.

XXVIII

Josseran és William került a tábor érdeklődésének középpontjába. Nevető és kiabáló gyerekek szegődtek a nyomukba, egyikük még fogadott is a pajtásaival, hogy odaszalad, és megérinti a zekéjük szélét, aztán elinalt. A felnőttek is leplezetlen kíváncsisággal bámulták meg őket, ráadásul néha egyszerűen odamentek, hogy elvegyék Josseran kését vagy William ezüstkeresztjét. Szemérmetlenül meg merték tenni, nem koldusként, hanem azon uraságok magabiztosságával, akik elvesznek bármit, amire jogot formálnak. Josseran, akit nemegyszer a tűrőképessége határára kergetett ez a fajta viselkedés, néha már-már a kardja után nyúlt.

Tekudaj, Kutulun bátyja mentette meg a helyzetet. Személyesen vette őket a szárnyai alá, és elkísérte őket, bárhová is mentek. A zaklatás és a koldulás hamar abbamaradt.

Tekudaj csillapíthatatlan kíváncsisággal vette körül őket; a vallástól kezdve a harci taktikáikon át a várakig minden érdekelte. Tudni akarta, hogy Kereszténynek – a tatárok azt hitték, hogy a vallásuk az országuk neve – vannak-e végtelen legelői, ahol az ember lovakat tarthat; milyen büntetést szabnak ki házasságtörésért; mit használnak nyílvessző készítéséhez. Josseran rájött, hogy Tekudaj nem egyszerűen kíváncsi, és hogy valószínűleg Kaidu küldte a nyakukra, hogy kémkedjen utánuk, ezért elővigyázatosan válaszolgatott.

Ha Tekudaj tényleg Kaidu kéme volt, akkor elég rossz választásnak bizonyult, mert ő legalább annyira szeretett beszélni, amennyire érdeklődő volt, és fokozatosan Josseran faggatta ki őt.

– Mi a vallásotok? – kérdezte tőle Josseran. Rájött, hogy nem ismeri az istenre használt szót, de abban sem volt biztos, hogy a tatároknak egyáltalán van rá szavuk. Ezért tőle telhetően megpróbálta minél jobban körülírni: – Miben hisztek?

– A világ s benne minden a Kék Égbolt Szellemétől származik – felelte Tekudaj, mint aki meghökken azon, miért kérdez Josseran ilyen nyilvánvaló dolgot.

– Tőle kapjátok a törvényeiteket?

– A kán hozza a törvényeket.

– A kán, vagyis az apád?

– Ő alkotja itt, a völgyben a törzsünk törvényeit. De Buharában van egy nála is nagyobb kán, aztán meg ott van a kánok kánja Karakorumban. – Tekudaj elmagyarázta, hogy az utolsó kagán, Möngke nemrég halt meg, és a Karakorumban lesz egy tanácskozás, aminek az a dolga, hogy megválassza az új nagykánt. Ezt kurultájnak hívják, és mire Josseran és William megérkezik a Világ Közepére, mindenki arra számít, hogy Möngke fiát, Arik Bökét fogják megválasztani.

– És ő lesz a törvény mindenki felett?

– Természetesen.

– A Kék Égbolt Szelleme nem szab nektek törvényeket?

A férfi felnevetett.

– A Szellem csak úgy van.

– De ha a Szellemtől nem kaptok törvényeket, akkor honnan tudjátok, hogy helyesen éltek?

– Onnan, hogy győzedelmeskedem az ellenségeim fölött, és rengeteg gyermeket nemzek a feleségeimmel.

– A feleségeiddel? Szóval egynél több asszonyod van? Mint a mohamedánoknak?

– Persze. Négy asszonyt vehetünk feleségül, ha

megengedhetjük magunknak. Azonfelül csak ágyasaink lehetnek.

Ez istentelen szokás, egyértelműen. Egy férfi számára persze kihívás is. Megkérdezte Tekudajtól is, amit Akkóban már tudakolt néhány ismerős mohamedántól.

– De nem veszekednek egymással folyvást? Nem féltékenyek?

– Nem. Miért lennének féltékenyek? Mindannyiukról ugyanúgy gondoskodom. Vegyük például apámat. Ő olykor-olykor még a csúfabb idősekkel is összefekszik, ahogy az újakkal. Apám rendes ember.

– De mi történik, ha meghal? Mi lesz a feleségeivel?

– Akkor az én *ordum*ba kerülnek, az én háztartásomba. Én fogom gondjukat viselni. Van köztük egy, akinek olyan a szeme, mint egy őzé. Ha apám meghal, egy pillanatig se fogok várni. Az első dolgom lesz, hogy ágyba vigyem.

– Atyád összes asszonyával le fogsz feküdni, ha meghal?

– Anyámmal nyilván nem.

– Tehát egy asszony sosem… – Rájött, hogy nincs szavuk az özvegyre: – …nem marad védtelen.

– Még szép, hogy nem. Minek nézel te minket? Barbároknak? – Azután Tekudaj kérdezte meg, hogy mi lesz a nőkkel Keresztényben.

Josseran megpróbálta elmagyarázni neki, hogy egy férfinak csak egy felesége lehet. De amikor a megözvegyülést is megkísérelte körülírni, meg hogy az idős és meddő nőket kolostorba küldik, és hogy a férfiak kitagadhatják az olyan gyereket, aki nem a feleségüktől születik, Tekudaj undorodva és meglepetten rázta a fejét.

– És egy asszonynak nem lehet saját kecskéje sem?

– Minden tulajdona a férjét illeti.

Tekudaj Kutulunra mutatott, aki épp kilépett Kaidu jurtájából, és felpattant a lovára.

– Szerintem ő nem lenne valami jó feleség Keresztényben – jelentette ki. – Neki próbálnád csak azt mondani, hogy nem lehet saját kecskéje. Ha neki mondanál

ilyeneket, ostorral kergetne végig Buharáig.

Josseran a selyemszalagra mutatott, amit a lány a dereka alatt megkötve hordott.

– Az mit jelent? – kérdezte oly mesterkéletlen hanglejtéssel, ahogy csak tudta.

– Amikor egy nő egy olyan selyemövet visel, azt jelenti, hajadon.

Hajadon.

Josseran kiverte a nevetséges gondolatot a fejéből. Isten bocsássa meg neki; őt a kötelessége Istenhez szólítja, nem valami vad sztyeppéi tatár ölébe.

Nem mintha bármiféle esélye lenne a dolognak.

+

Josseran figyelte, ahogy a tatárok a mindennapi életüket élik. Az asszonyok tehenet fejtek, vagy csapatokba gyűlve ültek, és bőröket varrtak, vagy nemezt készítettek, a gyerekeiket szidták, vagy húst aprítottak a fazékba; a férfiak íjat formáztak, vagy nyílhegyet reszeltek, kiabáltak vagy huhogtak, miközben a lovaikat idomították. Mások kancatejet öntöttek bőrtömlőkbe, amiket aztán egy fakeretre akasztottak és hosszú vesszőkkel püföltek. Órákig csinálták egyhuzamban, hogy kiváljon a savó az aludttejből. Tekudaj tájékoztatta őket, hogy épp kumiszt készítenek. Minél többet látott a tatárokból, annál inkább lenyűgözte a haditudományuk.

– Mutasd meg, hogyan használod ezt az íjat – kérte Tekudajt, amikor meglátta, hogy a céltábláknál gyakorol.

A duplán hajlított fegyver bambuszból és jakszarvból készült, selyemmel és gyantával rögzítették össze. Az ideg kioldásához Tekudaj egy bőr hüvelykujjgyűrűt használt. Josseran még sosem látott ilyet azelőtt.

– Hogy kell ezt használni? – kérdezte tőle.

– Próbáld meg – mondta Tekudaj. Josseran nem tartotta magát valami jó íjásznak, ám a gyűrű használatával sokkal

jobb pattanással volt képes elereszteni az ideget, mint csupasz ujjakkal valaha, és eltalálta a céltábla közepét több mint kétszáz lépés távolból.

Tekudaj felnevetett, és hátba veregette.

– Ha nem lennél ilyen hórihorgas rondaság, kiváló tatár harcos válna belőled! – jelentette ki.

Megmutatta, milyen nyílvesszőket használ: külön fajtát a távoli célzáshoz, és szélesebb pengéjűt a közelharchoz. Egy tompa végű jelzőnyilat is mutatott neki. A nyíl hegyét nem hegyezték ki, hanem egy apró lyukakkal furdalt vasgolyót erősítettek a pálcához. Fütyülő hangot adott ki repülés közben, mondta, amit arra használtak, hogy egymással kommunikáljanak harc közben.

– Ezek a tatárok a legkivételesebb harcosok, akikkel valaha találkoztam – mondta Williamnek később aznap délután. – A szervezettségük és a fegyelmük jobb, mint bármi, amit eddig a templomosoknál tapasztaltam. Csata közben harci alakulatokba szerveződnek tízemberenként százból, s tíz ilyen század tesz ki egy ezredet. Valamennyien zászlók és nyilak segítségével igazodnak a többihez. Mire tízévesek lesznek, egy sem akad közöttük, aki nem nyilaz és lovagol a legnagyobb szakértelemmel. Gyakorlatilag legyőzhetetlenek.

– De Isten a mi oldalunkon áll.

– Annál azért többre lesz szükségünk – motyogta Josseran az orra alatt.

És még alig látott valamit a tatárok harci képességeiből. Miután már ennyi is lenyűgözte, félelemmel vegyes tisztelet töltötte el, amikor egy héttel az érkezésük után Kaidu megengedte neki, hogy elkísérje őket egy vadászatra.

XXIX

Még sötét volt, amikor Kutulun *mingán*ja – ezer lovasból

álló serege – elhagyta a tábort.

Josseran az éjszaka közepén a mennydörgésszerű patadobogásra ébredt fel, ahogy kilovagoltak a sztyeppére.

Röviddel utána Tekudaj eljött érte.

– Jönnöd kell – mondta. – A vadászat elkezdődött.

Keservesen hideg volt; Josseran felöltötte a del]ét és a csizmáját. William kikísérte a jurtából. Most már ő is megadta magát a tatár szokásoknak: saruját zömök nemezcipőre cserélte, fekete csuhája fölött tatár köpönyeget viselt. Felnyergelték a lovaikat, és követték Tekudajt a táborra néző dombra. Kaidu a testőrségével körülvéve, pazar hermelinpalástjában görnyedezve várt rájuk. Rangjának összes díszét felvonultatta: ezüsttel gazdagon kivert bőr mellvértjét, lovának bíborszínű szerszámait, rajta jádéval berakott fanyereggel.

– Fogadjátok megbecsülésünket – mondta Kaidu Josserannak, ahogy fellovagoltak hozzá. – Barbárnak ilyen látványban még nem volt része.

Voltam már vadászaton, gondolta Josseran. Úgy vélte, este majd néhány vadkannal, esetleg egy-két antiloppal térnek vissza. A leghalványabb sejtése sem volt a mészárlásról, aminek szemtanúja lesz.

Jó néhány órán keresztül tatár módra, megállás nélkül lovagoltak. Kiszmet tartotta a tempót; a Kaidu táborában való pihenéstől erőre kapott, a síkon lelt tápláléktól kikerekedett. Josseran megkönnyebbült; azt hitte, elveszíti az állatot.

Felértek egy dombtetőre. A hegyek kékesfehér csúcsai úgy vették körül őket, akár egy óriási serleg pereme.

A hajnali fényben tatár lovasok fekete sorát látta a völgyben. Biztosan ezt a lovasságot hallotta, amint elhagyják a tábort. Hirtelen a sor megszakadt, és a szárnyak két külön szarvként vágtattak előre a sztyeppén.

Egy nagyjából százfős antilopnyáj felriadt és rohanni kezdett. A lovasság előretörő szárnyai közé kerültek. Hallotta eszelős, hápogó bégetésüket, ahogy fejvesztve

menekültek a fagyott tundrán. Némelyikük magasra szökkent a levegőbe, a nyáj fölé, mint amikor a halak ugrálnak ki a tengerből. Williamnek elállt a lélegzete, és jobb felé mutogatott, ahol egy farkasfalka is menekült; két hópárduc is melléjük szegődött, rémülten vonyítva osontak a jégen a rohamozok oldalában.

Hirtelen egy kecskenyáj is nekiiramodott, ahogy a lovasok felzavarták és terelni kezdték őket.

– Isten nevére – suttogta Josseran.

Vadászott ő már szarvasra és vadkanra is Burgundia erdeiben, de ehhez fogható méretű vadászatot még nem látott. Rémisztő precizitással hajtottak végre mindent. Frankhonban hajtókkal és kopókkal űzték a prédát, és amikor a zsákmány látótávolságba került, az uraság vagy a lovag joga volt levadászni és elejteni. Ehhez hasonlítva az a mulatság gyerekjátéknak tűnt.

Itt a tatárok a teljes seregüket befogták, és összhangban cselekedtek.

A tatár szárnyak egyre közelebb értek egymáshoz, körbezárva odalenn a síkságon az állatokat.

– Így gyakorlatozunk a katonáinkkal – magyarázta Tekudaj. Túl kellett ordibálnia a fagyott talajon dübörgő patákat. Maguk a lovasok egy árva hangot sem hallattak, teljesen némán kanyarodtak és fordultak, mozdulataikat a hírnökök irányították a jelzőzászlókkal, időnként egy-egy dalolva szárnyaló nyílvesszővel, miközben a parancsnokok között cikáztak pónijukon. – Semmit sem ölhetnek meg, amíg maga a kán jelet nem ad rá. Ha csupán egyetlen nyulat is elveszítünk valakinek a hanyagsága miatt, azt az embert kalodába zárjuk, és száz vesszőcsapást mérünk rá.

Josseran abban a hitben nevelkedett, hogy egy csata az egyéni küzdelmek sorozatából áll. A személyes bátorság és az ügyesség áll mindenek fölött. Csak amikor a templomosokhoz csatlakozott, akkor képezték ki, hogy a lovasság többi részével összhangban rohamozzon, kanyarodjon és forduljon. Ez a vasfegyelem különböztette

meg a templomosokat és a johannitákat a Szentföldön harcoló többi alakulattól.

De most az egészet semminek érezte ahhoz képest, aminek szemtanúja volt. *Ha a tatárokkal harcolsz,* döbbent rá, *az egész hordával küzdesz egyszerre*. A páncéljuk és a fegyvereik könnyűsége éles kontrasztban állt saját és templomos társai súlyos páncélingével és pallosával. Szemtől szemben ezek a lovasok nem jelentenének kihívást egy frank lovag számára, de egységben harcolva és mozogva, ahogy ezek az emberek teszik, letarolnák őket mind egy szálig.

Ha nem tud valamiféle fegyverszünetet kicsikarva visszatérni Outremerbe, könnyen el tudja képzelni, hogy ezek az ördögök felfalják az egész Szentföldet.

Kaidu bólintott a helyettesének, aki segédkezett neki. A férfi elővett egy nyílvesszőt a tegezből. Egy olyan jelzőnyíl volt, amilyet Tekudaj mutatott neki. Fellőtte a levegőbe, és fütyülve repült a síkságon várakozó harcosok felé.

A gyilkolás kezdetét jelezte vele.

A lovasok alkotta jókora körben az egyik alak leugrott a nyeregből. Bíborpiros sáljárói még ilyen távolságról is felismerte, hogy a lány az. Kaidu vadállati mosolyt villantott Josseranra.

– A lányom – mondta. – Parancsba adtam: senki sem ölhet meg semmit, míg ő ki nem lövi az első nyílvesszejét.

A lány a fegyvereit a lován hagyta, még a tegezeit is, és egyedül az íjával felfegyverkezve elindult gyalogosan a síkon át.

– Egy nyíllövése van – mondta Tekudaj. – Egyetlen lövéssel ölnie kell.

Vadak ezrei hemzsegtek a síkon a félelemtől tágra nyílt szemmel. Kutulun szemlátomást félelem nélkül besétált közéjük, mindössze a karcsú íjjal a kezében.

Egy farkasfalka kivált az üvöltő csődületből, és csaholva iramodott meg a lány irányába. Lazán tartotta az íjat a jobb kezében, és várt.

– Megölik – motyogta Josseran.

Körbenézett. Mellette Kutulun apja és bátyja rezzenéstelen arccal figyeltek. Josseran újra az alatta kibontakozó drámára irányította a figyelmét. A farkasok körbevették a lányt. A férfit váratlanul elöntötte a félelem. *Ugyan, mit bánom én, mi történik ezzel a pogány tatárral?* – kérdezte magától. *Mit számít ő nekem?*

De a szíve vadul kalapált.

A lány még mindig várt, egyre közelebb engedte magához a farkasokat, az íjat még mindig leeresztve tartotta maga mellett.

Egyáltalán nincsenek is idegei…

Egy elmosódott mozdulattal megemelte az íjat, és célra tartotta. *Elkésett,* gondolta a férfi. A falka most fog rárontani, még mielőtt kilőné a nyílvesszőt.

Hirtelen az egyik farkas elbukott, feje hátralendült a farkáig a fagyos talaj fölött, torkába nyílvessző ágyazódott. A Kutulun mögött álló lovasok felől azon nyomban zümmögő nyílvesszők hada indult meg, és még egy tucatnyi hullott el lábak és véres bundák kusza összevisszaságában. De ez korántsem volt elég, hogy megmentse őt. Az életben maradt vadak rohama leterítette. A társai odanyargaltak, egyik nyilat eresztve a másik után a falkába.

Josseran Kaidura pillantott.

Semmi. Az arca kifejezéstelen.

Lélegzetét visszatartva várt. Kutulun az arcán feküdt a jégen.

+

Végre egy mozdulat: megmoccant, majd lassan talpra állt. Az egyik társa a lova kantárját fogta, odabicegett hozzá. Lehetetlen volt megmondani, mennyire sérült meg.

Kaidu vigyorgott.

– Ah, micsoda fiam lehetett volna! De így kánok kiváló anyja lesz!

Az öldöklés egy órán keresztül folytatódott. Végül egy újabb éneklő nyílvessző szelte át az eget, a mészárlás végét jelezve. A lovasság vasgyűrűje felbomlott, és hagyták, hogy az életben maradt állatok elmeneküljenek az északi pusztaságba.

A katonák munkához láttak, hogy összegyűjtsék a vacsorának valót.

– Szóval – motyogta William a válla fölött – ma este legalább nem ürüt eszünk.

– Láttál már valaha ehhez foghatót?

– Vadak vadászata.

Kutulun felvágtatott az emelkedőn, hogy üdvözölje az apját. Kabátja ujja és a nadrágja véres volt, de a tartásán semmi sem árulkodott arról, hogy megsebesült volna. Ahogy közelebb ért, a férfi magán érezte a napbarnított arcból figyelő fekete tekintetet.

Azon morfondírozott, vajon milyen kárt tettek benne a farkasok, vajon miféle sebeket rejtenek vastag köpenyei. Egyáltalán hogy lehet rá ilyen hatással egy barbár? Ahogy ellovagolt mellette, a lány sólyomszerű mosolyt villantott rá, talán olvasott a gondolataiban.

– Atyám! – kiáltott oda Kaidunak.

– Hogy vannak a sebeid, leányom?

– Horzsolások – felelte. Megbillent egy kicsit a nyeregben, de visszanyerte az egyensúlyát.

– Kielégítő vadászat.

– Köszönöm, atyám.

– Gratulálok a mingánodnak. Mondd meg nekik, elégedett vagyok.

Kutulun ismét elvigyorodott, majd visszafordította a lovát, hogy visszamenjen a katonáihoz a gyilkos csatatérre.

Josseran Tekudajra nézett.

– Nem lesz baja? – kérdezte.

– Tatár – morogta, mintha ez önmagában elég magyarázatul szolgált volna, és ezenkívül egy szót sem szólt, míg vissza nem lovagoltak a táborba.

Ám a visszavezető úton Josseran egy újabb oldalukról is megismerhette tatár barátait.

+

Williamet és Josserant Tekudaj jurtájába invitálták, hogy kumiszt igyanak, és megünnepeljék a vadászatot. Hirtelen mennydörgés remegtette meg a lábuk alatt a talajt. Gerel pánikszerűen a sarokba menekült, beásta magát egy halom állatbőr alá, míg Tekudaj asszonyai és gyermekei sikongva húzták össze magukat, a legfiatalabb az anyja szoknyája alá menekült.

Tekudaj talpra pattant. Megragadta Williamet a vállánál fogva, és átlódította a jurtán, majd kirugdosta a bejárat lebernyegén át.

Josseranhoz fordult.

– Kifelé! Ki innen!

Josseran döbbenten meredt a férfira.

– Az istenek haragját hoztátok ránk! – kiáltotta Tekudaj.

– Ez csak a vihar! – kiabálta túl Josseran a sistergő égszakadást.

– Kifelé! – Tekudaj elrángatta őt a bejáratig, és ki tuszkolta az eső áztatta sárba.

William a feketén hömpölygő felhőket nézte, haja nedves csomókba rendeződött az esőtől.

– Ezeknek meg mi baja?

Josseran megrázta a fejét. Felsegítette Williamet a karjánál fogva, és visszavonszolta magával a jurtájukba. Összebújtak a kis tűz mellett bőrig ázva, nedves köpenyük párásan gőzölgött. Hogyan érthetnék meg ezt a népet? A fél világot végigostorozták, meghódították Bagdadot, Moszkvát, Kijevet és Buharát, erre tessék: a pokrócaik alá bújnak rémülten, mint a gyerekek, mert megijednek a villámlástól.

Csakugyan különös népek.

XXX

Egy dolog változatlanul zavarta, mindennap furdalta az oldalát, és mindenképp tudni akarta. *Miért járna ez bármiféle következménnyel?* – gondolta. De muszáj volt választ találnia.

Nagyjából egy héttel a vihar után, az egyik reggelen történt; az ég jégkék színt öltött, a nap visszatükröződött a a Világ Tetején lévő hóról. Tekudajjal lovagolt a tábor fölötti dombon. Tekudajnál egy hosszú rúd végére erősített kötélhurok volt, amivel azokat a lovakat szokta befogni, amiket magukkal akartak vinni a következő útra, a hegyekbe. Nagy szakértelmet és erőt igényelt, hogy ezzel a módszerrel kelepcébe csalja az állatokat, mert a félvad jószágok egészen addig szabadon kószálhattak a sztyeppén, míg szükségük nem lett rájuk, és akkor aztán őrülten küzdöttek a rabság ellen. A völgy másik végében más lovasok is hasonló feladattal bajlódtak, huhogó kiáltásaik és a patadobogás visszhangot vertek a völgy falán.

Josseran nagyot sóhajtott, mert tudta, most van az utolsó esélye, hogy végére járjon az igazságnak, bármilyen rosszul is fog esni neki.

– Tekudaj, árulj el nekem valamit. Amikor elhatározod, hogy feleségül veszel valakit, muszáj neki…? – Elakadt a szava a megfelelő tatár szót keresvén, de rájött, hogy nem ismeri.

Tekudaj a homlokát ráncolta.

– Muszáj neki… mi?

Josseran az ágyékára mutatott.

– Mi van, ha nem vérzik egy kicsit? Az esküvő éjszakáján?

– Azt akarod tudni, hogy a nőben a vérfátyolnak épnek kell-e lennie? – kérdezte Tekudaj.

– Igen, erre gondoltam.

– Természetesen nem. Az elég szégyenteljes lenne.

Miért, te elvennél ilyen nőt?

– Az én hazámban igen nagyra értékelik ezt az állapotot.

– Akkor talán épp ezért nem tudjátok legyőzni a szaracénokat!

Josseran legszívesebben kiütötte volna a nyeregből. Még csak egy kölyök, de már gúnyt űz belőle.

– Azt hallottam – folytatta eltökélten –, hogy a ti asszonyaitok a lovaknak adják a szüzességüket.

Tekudaj megzabolázta a lovát, és hátrafordult a nyeregben.

– Hogy tudnák elveszteni másképp?

– Ez nem zavar benneteket?

– A vérfátyol megléte az olyan nő jele, aki keveset töltött lóháton. Ennélfogva jó lovas sem lehet, és nagy valószínűséggel teher lesz a férje nyakán.

Josseran rámeredt.

– A szüzességüket a nyeregben ülve veszítik el – mondta ki lassan, mint akinek derengeni kezdett a dolog lényege.

– Igen – felelte Tekudaj hát persze. – Megrökönyödve bámult a barbárra, akinek háromszor-négyszer is el kellett ismételni teljesen egyszerű tényeket, hogy megértse. Jucsi meg azt mondta róla, hogy jó a felfogóképessége, és jól vág az esze!

– A szüzességüket a nyeregben ülve veszítik el – ismételte meg Josseran még egyszer, és elmosolyodott. – Jó. Akkor haladjunk tovább. – Aztán a társa számára teljesen rejtélyes okból, hátravetette a fejét, és elkezdett éktelenül nevetni.

XXXI

Először nem ismerte fel őt. A lány egy vörös és bíborszínű köpenyt viselt, valamint egy bő sapkát hosszú lebernyeggel, mely eltakarta a nyakát. Homlokába fekete frufru lógott. Jobb kezében egy csörgődobot tartott, a balban egy

rongycséplőt. Háttal lépett be a nagysátorba, monoton, mély kántálást mormogva. Odacsoszogott a sátor közepére, a két tűz közé, és térdre hullott.

Maga mögé nyújtotta a kezét, és az egyik asszony odanyújtott neki egy pipát. Mélyet szívott belőle.

– Hasis – motyogta Josseran az orra alatt. Ismerte a hasist Outremerből, ahol bizonyos szaracén szekták – a hasisinok, vagyis az asszaszinok – arra használták a szert, hogy lenyugtassák az idegeiket egy-egy megbízatás előtt.

Néhány mély belégzés után Kutulun felváltva odament a jurta mindegyik sarkába, térdre borult, és egy kis korsóból a szellemeknek szolgáló áldozatul kancatejjel meghintette a földet. Azután visszament a sátor közepére, és kumiszt szórt a tűzre is a tűzhely szellemeinek. Végül kiment, és újabb áldozatot mutatott be a Kék Égbolt Szellemének.

Amikor visszatért, lefeküdt a földre, és csak hevert remegő végtagokkal. Szeme fennakadt.

– Az ördög a hatalmában tartja – sziszegte William. – Mondtam neked. Ez egy boszorkány.

Jó keresztényhez híven Josseran is félt az ördög művétől, hisz az egyház számtalanszor figyelmeztette Belzebub hatalmára. Érezte, hogy kifut az arcából a vér.

A jurtában sötét volt, a levegő elnehezült a tűzre szórt tömjén és a hasis édes, émelyítő szagától. Josseran körbejáratta a tekintetét az összegyűlt tatárokon, az ő ábrázatuk éppoly sápadt és rémült volt, mint a sajátja. Még a tűz előtt ülő Kaidu is remegett.

Hosszúra nyúlt a csend.

A lány végül megmoccant, és lassan talpra állt. Odament a tűzhöz, és kivette a megfeketedett báránycombot. Gondosan megvizsgálta, a réseket és a hasadásokat szemlélte.

– Megidézi a fenevadat – suttogta William.

– Szemfényvesztés ez. Nem több.

William térdre rogyott, és megmarkolta a mellén az ezüstkeresztet. Maga elé tartotta, és zengő hangon

recitálva belekezdett egy ördögűző imába.

– Vigyétek ki innen – morogta Kaidu, mire két katonája megragadta Williamet a hóna alatt, és kivonszolták.

A jurtában mindenki újra Kutulunra figyelt.

– Mi a szellemek ítélete? – kérdezte Kaidu.

– A szellemek azt mondják, megfelelő az idő az utazáshoz – felelte.

Kaidu Josseranra nézett.

– Hallod ezt, barbár? Holnap elindultok Karakorumba!

Josseran alig hallott belőle bármit. Még mindig Kutulunt bámulta, aki visszahanyatlott a földre. Az egész teste remegett, mintha megszállta volna valami.

Szent József heréire, gondolta. *Egy boszorkány után epekedem!*

+

A sál úgy csattogott a nyakában, mint egy zászló. Kutulun mozdulatlanul ült a nyeregben, körülötte a húsz lovasból álló kíséret, mely átkalauzolja őket a Világ Tetején. Kaidu és Tekudaj is eljött, hogy búcsút intsen nekik.

– Ki lesz a vezetőnk? – kérdezte Josseran.

Kaidu a lánya felé bökött a fejével.

– Kutulunnak gondja lesz rá, hogy épségben érkezzetek a Világ Közepére.

Josseran érezte, hogy William pónija oldalba böki az övét.

– A boszorkány fog vezetni minket? – sziszegte.

– Úgy tűnik.

– Akkor halálra vagyunk ítélve. Követeld, hogy adjanak mellénk egy másik kalauzt.

– Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy bármit is követeljünk.

– Tedd meg! – csattant fel William.

Josseran ráförmedt.

– Ide hallgass, pap, én csak az akkói nagymester előtt

borulok térdre, senki más előtt. Szóval ne merészelj nekem itt parancsolgatni!

William a melléhez, nyúlt az ezüstkeresztért, és az arca elé tartotta. Belekezdett a miatyánkba.

– Mit csinál? – érdeklődött Kaidu.

– Ez egy ima a biztonságos utazásért – hazudta Josseran.

– Megvan rá a saját módszerünk, hogy biztonságossá tegyük az utazást – mondta Kaidu, és odabólintott Kutulunnak.

A lány leszállt a nyeregből, és jelt adott az egyik nőnek a lovak körül álló csődületben. Az asszony előrelépett egy vödörnyi kancatejjel. Kutulun egy fa merőkanalat mártott a cseberbe, letérdepelt a fűre, és egy kis tejet hintett a földre a szellemeknek való felajánlásul. Azután egyenként odament mindegyik lovashoz, és tejet löttyintett a hátasaik fejére, kengyelére és farára.

– Még több boszorkányság – motyogta William.

Észak felé lovagoltak ki a táborból. A nap hideg rézérmeként kúszott a Világ Teteje fölé; a levegő fagyos volt, égette a tüdejüket. Kutulun jobb felé vezette őket, a szerencsés irányba, aztán kelet felé fordultak, a nap felé. Josseran tisztában volt vele, hogy innentől kezdve olyan világba hatolnak be, ahol csak nagyon kevesen, még a mohamedán kereskedők se jártak. Utazásuk a sötétbe vitt, és a félelem olyan súllyal nehezedett rá, akár az ólom.

XXXII

Elkezdtek vágtázni a pusztán át. Már majdnem megfeledkezett róla, mennyire szenvedett az Aleppőből ide vezető úton. Néhány óra után Josseran úgy érezte, mintha a gerince kirázkódott volna a feje tetején. Williamre pillantott, és észrevette, hogy a jó barát még nála is jobban kínlódik. A tatár nyergek nagyon keskenyek, elöl és hátul felíveltek, és fából készültek élénk színekben. Szemet

gyönyörködtető volt rájuk nézni, de lovagolni bennük olyan érzés, mintha kövön ülne az ember.

Kutulun előtte nyargalt. Az ő nyergét vastag, vörös bársony borította, a nyeregkápa gombját ékkövek díszítették. Combmagasságban ezüsttel szegecselték. Azon tűnődött, hogyan képes lovagolni benne. Valószínűleg kínszenvedés. De az is lehet, hogy combjának selymesebbik fele úgy megkeményedett, mint a bőr. *Hát*, gondolta mogorván, *ez bizonyára olyan rejtély marad, aminek nem lesz módomban utánajárni.*

Hósapkás hegyek árnyékában lovagoltak, nyártól és ciprusoktól rügyező völgyekben és a hosszú tél után zöldellés előtt álló mezőkön át. Itt az emberek nem jurtákban laktak; kazahok és üzbégek voltak, akik négyzet alapú, lapos tetős házakban élnek. A házak kőből épültek, a falban nyűó repedéseket betömték szalmával, a tetőt faágakból, fűből és szárított sárból készítették.

Az előttük tornyosuló szürke és fehér földsánc áthatolhatatlan gátnak tűnt. Tényleg át lehet kelni ezeken a szikla- és jégfalakon?

Kétnapi kemény lovaglás után kanyargós ösvényen bejutottak az előhegységbe: dió- és borókaerdőkön keltek át, feljutottak a hegyi legelőkre, amit a kirgiz pásztorok fekete, kaptárszerű jurtái pettyeztek. A gulyások már felköltöztek a nyájukkal a magasabb völgyekben elterülő legelőkre.

A hegyoldalban legelő juhok nem hasonlítottak a provence-i juhokra. Ezeknek hatalmas, csavart szarva volt, amelyek hossza néha egy ember magasságát is elérte. Megjelenésre inkább hasonlítottak no kecskére, kivéve az érdekes, vastag farkukat, mely úgy nézett ki, mint egy gyapjúból készült serpenyő. Josseran látott néhány ijesztő, nagy bundájú, óriási szarvú marhát is, amiket a tatárok jakoknak neveztek.

Finom füstöt vettek észre a fenyvesekben, és megálltak egy magányos jurtánál. Bambuszgyékényen száradó

kecskesajtot láttak mellette. Kipányvázták a lovakat, és Kutulun úgy húzta félre a sátorbejárat lebernyegét, mintha csak otthon lenne. Valamennyien letelepedtek a jurtában, és a kirgiz pásztor felesége kecsketejet és szárított birkahúst hozott nekik. Azután Kutulun éppoly hirtelen talpra parancsolta őket, és néhány elsuttogott köszönő szó után visszaszálltak a nyeregbe, és folytatták útjukat.

+

A keresztény szent ember összeesett. Hanyatt feküdt a fűben, tekintélyessé terebélyesedett arcszőrzete alól varázsigéket motyogott. A barbár mellé térdepelt, és a nyeregtáskájából megpróbált egy kis kumiszt csepegtetni a szájába. A lány még az életben nem látott ennyire össze nem illő párost.

– Mi baja? – csattant fel.

– Kimerült.

– De még alig egy hete, hogy lovagiunk.

– Nincs hozzászokva.

– Ez a pápátok elég gyatrán válogatja meg a követeit.

– Gyanítom, a jámborsága miatt esett rá a választása, nem a lovaglási tudománya miatt.

– Hát ez elég nyilvánvaló. – A lány idegesen izgett-mozgott a nyeregben. Az apja természetesen megtisztelte azzal, hogy rábízta ezeknek a követeknek a kalauzolását, de igazából szívesen lemondott volna erről a megtiszteltetésről. Tartott a rőt férfitól meg a varjútól. Álmaiban behatolt a jövőbe, és sötét történeteket olvasott ki belőle e kettőről.

– Muszáj továbbmennünk.

– Egész hajnalban lovagoltunk – vetette ellen Josseran.

– Ha állandóan megállunk, soha nem fogunk odaérni. A sámánod egy puhány.

William nagy nehezen megpróbált felülni.

– Indulnunk kell? – Inkább beletörődés csendült ki a

hangjából, semmint ellenkezés.
Josseran bólintott.
– Úgy tűnik, nincs idő pihenésre.
– Akkor Isten majd erőt ad, hogy megtegyük, ami a dolgunk. – Megragadta Josseran karját, és talpra kecmergett.
A pónijukat egy közeli pisztáciafához kötötték. William lova dobbantott egyet a patájával, még mindig gyanakodva fogadta az idegen szagát; amikor pedig megérezte, hogy William keze a farára csap, rémülten hátrálni kezdett, és olyan erőset rántott a gyeplőn, hogy elszakadt. Elvágtatott, de közben Williamet a földre terítette.
Kutulun figyelmeztetőleg felkiáltott, majd üldözőbe vette a réten át. Ötszáz lépésen belül utolérte a rémült jószágot, és Josseran látta, ahogy fürgén kihajol a nyeregből, s elkapja a kötőféket, hogy megzabolázza.
Amikor visszatért, William még mindig a földön ült, sápadtan a rémülettől, és a vállát markolászva. A többi tatár hahotázva állt körülötte. Nagyszerűen szórakoztak az iménti jeleneten.
Kutulun mindössze haragot érzett. Most még röhögnek rajta, de lehet, hogy idővel valami kevésbé szórakoztatót fog művelni.
– Nem esett baja?
– Csontja nem törött – válaszolta Josseran.
– Szerencséje van. Kérlek, emlékeztesd rá, hogy mindig bal oldalról szálljon fel a nyeregbe, ahogy mutattam neki. A ló nyugton marad, ha balról közelíti meg.
– Szerintem most már nem felejti el.
– Remélem. Lovagolni nem tud, emberi nyelven nem beszél, az ereje nem több, mint egy gyermeké. Egy nap még szerencsétlenséget hoz ránk, barbár!
– Ő szent ember, nem egy lovag! – felelte Josseran, váratlanul a szerzetes védelmére sietve. – És ne szólíts engem barbárnak! A nevem Josseran!
Végül mégiscsak sikerült kihoznia a sodrából. Pazar. A

lány hangulata lecsillapodott.
– Jossz-rán, a barbár – mondta nevetve, és elfordította a lovát.
William elhelyezkedett a nyeregben.
– Meg ne halj nekem, pap – mondta Josseran a fogát csikorgatva. – Az én védelmem alatt állsz.
– Isten vezérel és óv mindennap. Ne félts te engem.
– Nem téged féltelek. Csak nem szeretek kudarcot vallani a kötelességem teljesítése közben.
– Ahogy én sem az enyémben, templomos.
Josseran figyelte, ahogy a szerzetes elcsigázva előreösztökéli a lovát. Úgy ül a nyeregben, mint majom a köszörűkövön. A szíve a pápáé, de a valaga egyértelműen a Fenevadé.

XXXIII

Első éjszaka egy kazah pásztor jurtájában aludtak. Habár tavasz volt, éjszaka még mindig keservesen lehűlt a levegő, és míg Josseran Williammel egy halom szőrme alá bújt, a tatárok a szőnyegen feküdtek, és csupán a nemezköpönyegüket húzták magukra, hogy megmelegedjenek. A zekéjük ujját le tudták hajtani az ujjaik végéig, és ez elegendő védelemül szolgált, hogy a leghidegebb éjszakán se fagyjon meg a kezük.
Ők voltak a legegyszerűbb emberek, akiket valaha látott, mert bár a fél világot meghódították, még mindig nomádként éltek. Mindent, amire a túléléshez szükségük volt, magukkal hordoztak: egy horgászhorgot madzaggal; két bőrpalackot, az egyiket a víznek, a másikat a kumisznak; egy szőrmesisakot és báránybőr köpenyt; és egy reszelőt, amivel a nyilaikat élezték. Kutulun két lovasánál egy kis selyemsátor és egy vékony irha is volt sátoraljzatnak, ha netán saját maguknak kellene menedéket készíteni éjszakára.

Felkapaszkodtak a völgyek smaragdzöld legelőire, vándorkövek és sziklaomlások közt keresve az ösvényt, mely sebes patakok és szirtek között kígyózott. Egyszer még egy vízesésen is átkeltek, mely gyöngyözve hullott alá a kékesszürke hegyoldalon.

A tavasz iszapos, vérszínű zuhatagokká árasztotta a folyókat, és a tatárok a tehénbendőből készült, úszó nyeregtáskáik segítségével gázoltak át a dühöngő áradaton. Néha arra kényszerültek, hogy többször is átkeljenek ugyanazon a folyón, mert kanyarogva szelte át a völgyeket.

Josseran a körülöttük elterülő fagyos pusztaságot bámulta. Még csupán néhány sziklafolt és zuzmó kezdett előtünedezni a szélfútta hó alól.

– Ti ezt már tavasznak hívjátok? – kérdezte Kutulunt.

– El sem tudod képzelni, milyen a tél a Világ Tetején. Muszáj mindennap erőltetett tempót diktálnunk, ha időben oda akarunk érni Karakorumba, hogy még vissza is tudjatok jönni. Ezeken a hágókon ökölcsapásként sújt le a havazás, és ha az ujjai összezárulnak, semmi sem jut ki belőle többé.

+

A vénember a jobb kezét a bal vállára tette, és azt mormolta:

– *Rahames.*

A ház asszonya összecsapta maga előtt a két kezét, és meghajolt. Férjéhez hasonlóan bélelt, vörösesbarna zubbonyt viselt a buggyos nadrágja és felkunkorodó orrú bőrcsizmája fölött. Fejére selyemsálat tekert, mely a vállára lógott.

A férje volt a manap, az apró falu vezére, amire az eldugott völgyben bukkantak. Betessékelte őket a házába. Odabent nem voltak bútorok, csak skarlátpiros és kék mintákkal gazdagon szőtt szőnyegekkel letakart földhalmok. A földet és a falakat még több vastag nemézszőnyeg borította. Két fiatal lány lépett be savanyú tejjel teli

edényekkel és vastag, kör alakú kovásztalan kenyerekkel. A tatárok törtek a kenyérből, belemártották a savanyú tejbe, és elkezdtek enni. Kutulun jelzett Josserannak és Williamnek, hogy tegyenek ők is hasonlóképpen.

William alig evett a kenyérből. A tűz mellett kuporgó, reszkető alakja nyomorúságos látványt nyújtott. Az orra kivörösödött a hidegtől és a nedvességtől, mint egy kutyáé. Amikor meghozták a gőzölgő főételt, a manap, talán mert megsajnálta, egy hatalmas darab főtt ürühúst rakott a tálkájába, és a tetejére dobott egy galuskát, ami akkora volt, mint egy jókora narancs.

Mutatta neki, hogy egyen.

A tatárokat nem kellett noszogatni. Elővették a késüket, és elkezdték tépkedni a húst. Josseran szintúgy. William meg csak ült ott a tálat bámulva.

– A szent emberednek ennie kéne, különben megsérti a *manap*ot – mondta Kutulun.

Hogy tudnám elmagyarázni neki a nagyböjtöt? – gondolta Josseran. Fogával farkaséhesen tépkedte saját darab birkáját. *Ez az elviselhetetlen pap pedig hogy képes kibírni élelem nélkül?*

– Szent időszakban járunk – közölte Josseran. – Akárcsak a ramadán. Csak egy kevés kenyeret és egy kis vizet vehet magához.

Kutulun megrázta a fejét.

– Különösebben nem érdekel, ha meghal, de se nem igazságos, se nem helyes, hogy csak azért keljünk át a hegyeken, hogy a túloldalon fekvő völgyben eltemessük őt.

– Semmit nem mondhatok, amivel ráijeszthetnék. Nem hallgat rám.

A lány Josserant vizslatta a tálka pereme fölött, miközben ivott egy kis meleg kecsketejet.

– Mi tiszteljük a sámánjainkat. Te viszont megveted őt.

– A fogadalmam köt, hogy megóvjam őt. De kedvelnem nem kell.

– Ez őszinte volt.

William felnézett szánalmas elmélkedéséből a tűz mellől.

– Miről beszélgetsz azzal a boszorkánnyal?

– Arra kíváncsi, hogy miért nem eszel.

– Nem kéne társalognod vele. Veszélybe sodrod a lelkedet.

– Talán boszorkány, mint mondod, de attól még az életünk a kezében van. Bárdolatlanság lenne nem szólni hozzá, nem gondolod?

– Az életünk az Úr kezében van.

– Kétlem, hogy ő ismerné az utat ezeken a hegyeken át – motyogta Josseran, de William nem hallotta.

Kutulun a fejét oldalra hajtva hallgatta a beszélgetést.

– Te az ő hitét vallód?

Josseran megérintette a nyakában lógó keresztet, és Simon barátjára gondolt.

– Hitem Jézus Krisztushoz köt.

– De a hited hozzá is köt? – bökött a fejével William felé. Josseran nem válaszolt a kérdésre. – Ennek a Jézusnak Karakorumban is vannak követői – árulta el a lány.

A férfi meglepetten bámult rá. Tehát tényleg igazak a tatárok között élő keresztényekről szóló pletykák, melyek visszaszivárogtak Akkóba?

– A nagykán udvarában ismerik az Úr Jézust?

– A kánok kánja az összes vallást ismeri. Csak a barbárok ismernek egyetlen istent.

Josseran nem vett tudomást a szándékos szurkálódásról.

– Sokan ismerik a mi Urunkat?

– Amikor majd megérkezel a Világ Közepére, meggyőződhetsz róla magad.

Josseran nem sejtette, mennyire szavahihető ez a pogány hercegnő. Csak gúnyolódik vele, vagy tényleg van alapja az állításainak?

– Apám azt mondja, a szent embered nem ért a mágiához – mondta Kutulun.

Josseran megrázta a fejét.

– Akkor mi haszna sámánként?

– Nem kell mágiát használnia. Ő Isten felkent eszközeként jár a földön. Ha akarom, elmondhatom neki a bűneimet, ő pedig az isteni megbocsátást nyújthatná nekem.

– Megbocsátást mire?

– A dolgokra, melyeket helytelenül követtem el.

– Úgy érted, a hibákra. Istenre van szükséged, hogy megmondja, nem baj, ha hibáztál?

– Isten szándékát is tolmácsolja nekünk.

Ez meglepte Kutulunt. nő

– Az istenek szándékát megérteni egyszerű dolog. Azok mellé állnak, akik győzedelmeskednek.

Cáfolhatatlan logika volt, úgy vélte. Még a pápa is azt mondta, hogy győzelmeiket Istennek köszönhetik, és a vereségeikért a bűneik a hibásak. Talán mindennek ellenére mégsem különböznek annyira.

– Te a néped sámánja vagy – mondta. – Ezek szerint tudsz varázsolni?

– Néha előjeleket látok a jövőből. Ez a tehetség csak keveseknek adatik meg. A népünk között engem tartanak a legjobbnak.

– Ezért választottak, hogy te vezess át minket a hegyeken?

– Nem. Atyám azért rendelkezett így, mert jó vezető vagyok, és értek a lovakhoz.

– Miért nem Tekudajt választotta?

– Nem bízol bennem, mert nő vagyok? – Miután a férfi habozott a válasszal, hozzátette: – Nem én kívántam, hogy titeket vezesselek. Parancsba kaptam. Ugyan miért vágynék barbárok társaságára?

Úgy látta, megbántotta a lányt. Elfordult tőle, hogy inkább a társaival diskuráljon. Trágár társalgás volt, Williamet hasonlítgatták gorombán a lovához.

Miután elvitték az ételt, a manap elővett egy furulyát, mely egy sas üreges csontjából készült. Játszani kezdett rajta. Egy másik férfi is csatlakozott hozzá egy koboznak

látszó hangszeren; gyönyörű eszköz volt, elefántcsont berakásos testét egy darab rózsafából faragták ki. Kutulun tapsolt, velük nevetett és énekelt, a tűz fénye árnyékba vonta az arcélét.

Ahogy Josseran figyelte őt, nem először jutott eszébe, milyen lehet egy tatár nővel hálni. Nem volt kétsége felőle, hogy nem közömbös a lány iránt, nem úgy, mint a genovai és velencei szajhák iránt, Azon mélázott, miért gyötri magát ilyen gondolatokkal. Végül is úgysem történhet meg.

Aznap éjjel Josseran és William a tatárokkal a manap jurtájában aludt bélelt takarókba bugyolálva, lábukat a tűz felé tartva. A tudat, hogy Kutulun mindössze néhány lépésnyire húzta meg magát, igencsak megnehezítette a pihenést, s hiába volt kimerült, csak nem tudott elaludni. Az értelem és a szenvedély heves csatát vívott benne.

A becsületéért vitába szállt önmagával. *A becsületemen immár vér és kéjvágy is foltot ejtett,* gondolta. *Oda a becsületem! Most még inkább be akarom szennyezni magam, és egy pogány tatárral akarok összeállni?*

A templomosok törvénye szerint engedelmességet és szüzességet fogadtam; ráadásul szent feladattal bíztak meg, ami megmentheti a Szentföldet a szaracénoktól. Mégis csak az jár a fejemben, hogyan tudnék együtt hálni egy tatárral?

Te már túl vagy a megváltáson, Josseran Sarrazini. De talán a megváltáson túl lenni azt jelenti, hogy a kárhozaton is túl vagyok. Az Úristen egyfolytában kergetett ebben az utóbbi öt évben, és idekinn, a sztyeppén már nem érzem, hogy forró leheletével a nyakamba liheg. Ha nem lenne ez a pap, talán végre meg is szabadulhatnék tőle.

XXXIV

A felhők hömpölyögve-kavarogva szálltak alá a csúcsokról, akár a füst, a föld pedig palává vált a talpuk alatt. A világból eltűntek a színek.

A felhők közti réseken alkalmanként fehér tornyokat pillantottak meg, melyek csakhamar köddé váltak újra. A szirtekről sasok figyelték őket, vagy éppenséggel a hágók terelte, dermesztő szélben vitorláztak.

Pónijuk patái meg-megcsúsztak a kőtörmeléken, s olyankor szikladarabok bukfenceztek alá a mélységbe, és sosem hallották a zuhanásukat. A lovak zihálva kapkodták a levegőt, és ahogy felértek egy gerinc tetejére, kénytelenek voltak leszállni a nyeregből, hogy csattogva-csúszkálva levezessék a bestiákat a túloldalon fekvő völgybe.

Egyre magasabbra másztak.

Egyik este, ahogy felértek egy magas hágóra, a felhők szétváltak. Josseran lenézett, és mélyen maguk mögött a kazah pásztorok magányos fennsíkjait látta. Azután a szürke felhők és a puha hó függönyként zárult köréjük újra, s magukra maradtak a palához koccanó patákkal, William hangjával, ahogy a visszhangos hegyi hágóknak kiabálja imáit, és egy farkas távoli vonításával. Az ösvény mellett egy rég holt ló csontjai porladtak a hóban.

A Világ Teteje még mindig jóval fölöttük magasodott, hidegen és fenyegetően.

+

Amikor az erdőhatár fölé értek, már nem találtak fát, amihez kikössék az állatokat. Ezért hát Kutulun elmagyarázta Josserannak és Williamnek, hogyan kössék a kantárt béklyóként a lovak mellső lábára, aztán megmutatta nekik a sajátos gyorskioldású csomót, amit a tatárok használnak. A lovak látszólag már hozzászoktak ehhez az eljáráshoz. Josseran egyszer sem tapasztalta, hogy bármelyik tatár póni tiltakozott volna a lába megbéklyózása ellen.

Josserant meglepte a tatárok és lovaik közti kapcsolat. Bár kivétel nélkül a legjobb lovasok voltak, akikkel valaha találkozott, semmiféle erős köteléket nem alakítottak ki a

hátasaikkal, mint például a keresztény vagy szaracén lovagok tették. A makacs lóval nem bántak kegyetlenül, miképp egy jobb állat iránt sem tanúsítottak kivételes szeretetet. Nem beszéltek hozzájuk, nem simogatták és sehogy nem bátorították őket. A napi menetet követően egyszerűen csak jól lecsutakolták a lovakat egy fakaparóval, hogy levakarják a megszáradt izzadságot, majd a béklyóval szabadjára engedték őket, hogy táplálékot keressenek maguknak, mert a tatárok nem kerestek ennivalót a pónijuknak még hóesésben sem.

Josseran viszont egyfolytában aggódott Kiszmetért. Nem hitte, hogy sokáig fogja húzni idefenn.

Most már a magaslati völgyekben jártak, ahová még a szívósabb tádzsikok vagy kirgizek sem merészkedtek. Az utóbbi néhány éjszakán tákolt vászonsátrak alatt húzták meg magukat. A nyeregtáskákból alacsony sáncot halmoztak fel a betolakodó szél és hó ellen. Ma éjjel, ahogy a nap lebukott a Világ Teteje alá, Kiszmet szánalmasan dideregve ácsorgott. Éhezett, már csak árnyéka volt egy lónak, csontja kilátszott a bőre alól. Ahogy a szirtek árnyéka lassan elkezdett felé kúszni, rándult egyet az utolsó napsugarakban, és szűkölni kezdett, mikor Josseran megsimogatta vézna nyakát.

Néhány vigasztaló szót súgott a kanca fülébe, s tudta, hacsak gyorsan le nem jutnak erről a hegyről, elveszíti a jószágot.

– Már nincs messze, derék Kiszmetem. Őrizd meg a bátorságodat. Nemsokára füves réteken legelhetsz, és meleg napsugarak cirógatják a tomporodat. Maradj bátor.

– Mit csinálsz?

Körbenézett. Kutulun volt az.

– Szenved.

– Ez egy ló.

– Kiszmet öt éve velem van. Azóta a társam, hogy a lábamat Outremerbe tettem.

– Kiszmet?

– Ez a neve, én adtam neki – felelte a ló orrát simogatva. – Mohamedán név. Azt jelenti, „végzet".

– A neve?

– Igen, a neve.

Kutulun úgy nézett rá, mint valami eszementre, akit azon kapnak, hogy a saját ürülékével játszik.

– Ti nem adtok nevet a lovaitoknak?

– Ti elnevezitek a felhőket is?

– Egy ló más.

– A ló az ló. A birkáitokhoz meg a marháitokhoz is beszéltek?

Talán csak ugratta, de közben megpróbálta megérteni is őt.

A tatárok között egyedül ő volt rá őszintén kíváncsi. Bár megtanulta a nyelvüket, és már könnyedén tudott kommunikálni velük, nem tettek fel neki kérdéseket őt magát és az országát illetően, ahogy Kutulun tette. Nyers passzivitással törődtek bele a jelenlétébe.

– A szent embereiteket megveted, ugyanakkor a lovaidat szereted. Nehezen érthető népek vagytok. – Megfordult, és visszanézett a táborukra: vászondarabok csapdostak a hegyi szélben, szánalmas éjjeli menedékük elemei. A lány Williamet figyelte, ahogy a nyeregtáskával bajlódik, nekidőlt a szélnek, miközben a sátor irányába támolygott.

– Mi van abban a batyuban, ami oly értékes számára?

– Ajándék a nagykánotoknak.

– Arany?

– Nem, nem arany. – Tudta, hogy a szerzetes egy mívesen kidolgozott Bibliát és zsoltároskönyvet hozott magával hivatásának nélkülözhetetlen jelvényeivel: a misekönyvvel, a liturgikus karinggel és az ezüst tömjénezővel. Úgy vigyázott rájuk, mintha a legértékesebb kincsek lennének a világon; különösen a Bibliára, mert az egyházon kívül senki tulajdonában nem lehetett sem Ó-, sem Újtestamentum. Maga Josseran is csak egy breviáriummal és egy hóráskönyvvel rendelkezett.

– Miért félti így őket? Ha meg akartunk volna gyilkolni titeket a csecsebecséitekért, már egy holddal ezelőtt megtettük volna, amikor még normális körülmények között voltunk.

– Nem tudom – válaszolta Josseran. – Az egyetlen értékes dolog, amije van, az ezüstből készült füstölő.

A lány elgondolkozva bólintott.

– Kétlem, hogy az új kánunk le lesz tőle nyűgözve. A kurultáj után dúskálni fog az ezüst- és aranyhalmokban.

– William abban reménykedik, hogy a vallásunkkal fogja lenyűgözni őt.

– Varázslat nélkül? – Kételkedőnek tűnt. Épp akkor fordult oda, amikor a férfi megingott és elesett a jégen. – Még a sepregetőket sem fogja lenyűgözni. Már ha egyáltalán eljut Karakorumba, amit nem nagyon tudok elképzelni.

– Alábecsülöd őt. Ő éppúgy élvezi a szenvedést, ahogy te a kancatejeteket. Őt az ösztökéli előre. Oda fog érni.

– Láthatnám ezt a Bibliát? – kérdezte a lány hirtelen.

– William testvért kell megkérdezned.

– Úgyis visszautasítana. De nem tenné, ha te kérnéd tőle a nevemben.

– Én? Azt hiszi, én vagyok az ördög. Nekem biztosan nem adja oda. Nagyon féltékenyen óvja.

– Mondd meg neki, hogy eljött az idő, hogy lenyűgözzön egy tatár hercegnőt.

Josseran elmélázott, mennyire lenne csábító ez a lehetőség, hiszen William nem tatár hercegnőnek, hanem egy tatár boszorkánynak tartotta a lányt.

– Meglátom, mit tehetek.

A férfi szemérmetlenül a lányra meredt. A szépségéből oly sokat, vagy legalábbis az általa képzelt szépséget eltakarták a lány szőrméi. De valóban eltakarták-e? Kíváncsi volt ugyan a testére is, de őt igazán a szeme tartotta fogva. Amikor ránézett, úgy érezte, mintha egyenesen a leikébe látna.

– Tényleg látod a jövőt? – kérdezte tőle.

– Sok mindent látok, néha a jelenben, néha pedig olyanokat, melyek csak ezután történnek meg. Nem én akarom így. Nem tudom irányítani az adományomat.

Adomány! – gondolta Josseran. *Frankhonban a papok nem adománynak neveznék. Máglyára küldenének érte, és megégetnének!*

Hirtelen leszállt a sötétség, és magukra maradtak a gyászosan süvöltő széllel.

– Késő van. Ellenőriznem kell az őrséget. Nyugodtan befejezheted a lovaddal való társalgást. Talán később elmesélhetnéd, mit gondol.

Azzal felnevetett és elsétált.

XXXV

A Világ Tetejét csak néhány hétre látogatta meg a nyár, és ilyen kora tavasszal még semmi sem nőtt. Csak a nyugtalan, zord, havas szél zúgott és sóhajtozott órákon keresztül, felőrölve az idegeket.

A viharral birkózva időnként át kellett rángatni a lovakat egy-egy hótorlaszon, miközben egy sor barázdát követtek, melyek egyre csak kígyóztak feljebb és feljebb, egy meredek sziklagerinc felé. A levegő itt már ritka volt, és úgy látszott, William az ájulás szélén van. Az arca elkékült, zihálva kapkodta a levegőt.

A szél kitartó, fáradhatatlan ellenfélnek bizonyult. Josseran sem beszélni, sem gondolkodni nem tudott tőle. Nap mint nap láthatatlan ökölcsapásokkal próbálta megfutamítani őket, hogy visszaforduljanak.

Az egyik délután egy pillanatra eloszlottak a felhők, és a völgy lúloldalán megpillantották a föld pala- és vörösesbarna színű sebhelyeit a gleccserek kékesfehér tömbjébe vájva. Egy okkersárga folyó, mely érként tekergeti a pala és jég sáros csuszamlásai között, árnyékos,

zöld völgyek összefércelt abrosza felé kanyargott, ami nagyjából egy mérfölddel alattuk terült el.

Olyan volt, mintha a mennyországból pillantanának le a földre.

Kutulun megfordult a nyeregben, sálja csapkodott a szélben.

– Látod? – kiabálta. – A Világ Teteje!

Josseran még sosem érezte magát ilyen kicsinek. *Ezek már isteni léptékek*, gondolta. *Hosszúság és szélesség, ahogyan Ő méri. Ez maga a nyers vallás.*

Idefenn nagyon messze vagyok attól az embertől, akinek gondoltam magam. Minden egyes nappal úgy érzem, újabb és újabb darabkát vetkezek le magamról, mígnem idegenné válók saját magam előtt is. Itt már nem köt fogadalom, nem vagyok az egyház szolgája, féktelen és istenkáromló gondolataim támadnak. Utazásunk vad szabadságérzettel ajándékozott meg.

Williamre pillantott, aki a lovára roskadt, a kámzsa csuklyája eltakarta az arcát.

– Itt aztán messze vagyunk Krisztustól! – kiáltotta oda neki.

– Soha senki sem távolodhat el Krisztustól, templomos! – üvöltötte túl a vihart. – Még itt is Isten keze vezet és oltalmaz bennünket!

Tévedsz, gondolta Josseran. *Az itt lakozó istennek nincs uralma fölöttem.*

+

A holttest megfeketedett a fagyban. A szeme hiányzott, madarak csipkedték ki, a beleit állatok nyitották fel. A ködön át egy pillanatra tűnt fel fölöttük. Egy szirtre rakták az ösvény fölé, az egyik karja mereven átlógott a szikla peremén. Lehetetlen volt megmondani, hogy férfi vagy nő teteme.

– Szent József heréire, ez meg micsoda? – motyogta

Josseran.

– Ez a szokás – felelte Kutulun. – A völgyben a férgeknek adjuk a halottainkat. A magas hágókon lakók az isteneikre bízzák a sajátjaikat.

William keresztet vetett.

– Pogányok – köpte a szót.

Még két holttestet láttak a bomlás különböző fázisaiban. Másnap, ahogy épp egy szűk szoroson keltek át egy fekete, fagytól repedezett sziklaököl alatt, Josseran meghallotta, hogy valami zuhan, és ordítva figyelmeztette őket, mert azt hitte, sziklaomlás. Mögötte apró kavicsok záporával kísérve, valami William vállára hullott. Szakasztott úgy nézett ki, mint egy óriási fekete pók. William felsikoltott, mire a pónija megijedt, megcsúszott a lába alatti törmeléken, és majdnem ledobta őt.

Josseran, aki a legközelebb volt hozzá, visszafordította Kiszmetet a szűk ösvényen, elkapta William hátasának a gyeplőjét, és megnyugtatta az állatot.

William a rothadófélben lévő dologra meredt, ami a húsz lépéssel fölöttük fekvő, számukra láthatatlan holttestből pottyant rá.

– Tessék, William testvér – mondta Josseran. – Itt van Isten keze.

Harsogó nevetése visszhangot vert a magányos hegyi ösvényeken.

XXXVI

Josseran a nap felé fordította az arcát, ami nem árasztott meleget. A romok sötéten derengtek fölöttük. Az erődítmény elporladt az évszázadok alatt, s mára a bérc fokán mindössze néhány roskatag fal maradt a sártéglából épült falakból, elfeledett rendeltetése testamentumaként. Josseran a magányos férfiakra gondolt, akik hajdan ott szolgáltak.

Kutulun megfékezte a lovát mellette.

– Mi ez a hely? – tudakolta tőle.

– Naptoronynak hívják – felelte a lány.

Lépésre fogta a lovat, és bevezette a szurdokba. Josseran követte. Az ösvény eltűnt a szikla fekete árnyékában.

– A legenda szerint réges-régen egy nagy kán úgy intézte, hogy hozzáadja a lányát egy herceghez, aki ennek a hegységnek a túloldalán élt. De itt banditák rejtőzködtek, és az út nem volt biztonságos. Ezért idehozták a toronyba a szolgálóleányok társaságában. A szoros mindkét végén lovas őrök posztoltak, míg a hercegre vártak, hogy megérkezzen a kíséretével, és továbbszállítsák a leányt. Ám amikor végre beállított, hogy kikérje őt, rájött, hogy a lány gyermeket vár.

– Az őrök? – kérdezte Josseran.

– Talán.

– Mi lett vele?

– A szolgálóleányokat a kán elé állították, és megesküdtek, hogy egy férfi sem érintette a hercegnőt, de mindennap délidőben leszállt egy istenség lóháton a fellegekből, hogy vele háljon. Azt állították, a gyermek a Nap fia.

– És a kán elhitte a mesét?

– Te talán nem hiszed, hogy egy isten képes egy nővel hálni, hogy nekiadja a magvát?

Josseran elnevette magát.

– Én csak egyetlen módját ismerem egy kisbaba nemzésének.

Aztán eszébe jutott a saját hite, és a torkára forrt a nevetés. *Talán én magam nem egy ugyanilyen legendában hiszek?* – gondolta*. S nem épp ez a saját hitem sarokköve?* Kényelmetlenül visszapillantott a toronyra, majd Williamre.

Minél tovább utazom e barbár vidéken, annál inkább elfeledem önmagamat. Ha eltévednék, soha vissza nem találnék a kereszténységhez.

És talán nem is akarnék.

+

Éjjel az ezüstszínű hold fagyosan ragyogott a fekete hegységre. Egy hirtelen támadt széllökés csapkodni kezdte a sátorponyvát, és egy darab hó kúszott végig a nyakán a köpenye csuklyája alatt.

William vacogott mellette.

– Kutulun azt mondja, hogy a hegység túloldalán keresztények élnek – mondta Josseran.

– Mikor közölte ezt veled?

– Néhány nappal ezelőtt.

– Miért nem mondtad már korábban?

– Mert most mondom.

– János pap az?

– Nem tudom. Csak annyit mondott, hogy Karakorumban már ismerik a vallásunkat, és az udvarban vannak, akik gyakorolják is.

Williamnek eltartott egy darabig, míg megfogalmazta a választ; a hideg lelassította a gondolkodását.

– Mondtam neked, templomos, hogy Isten vezet minket.

– A hitünk tanairól is értekeztünk, és hangot adott azon vágyának, hogy látni szeretné az evangéliumokat – mondta Josseran.

– Te beszéltél a boszorkánynak a birtokomban lévő Szent Bibliáról? Mi célból tetted?

– Érdekli a vallásunk.

– Nem érhet hozzá! Be fogja szennyezi!

A sátor falán nyíló lyukon át Josseran észrevett egy csillagot, mely az égből hullott alá, csóvát húzva maga után.

– Talán ő lehet az első, akit megtérítesz – mondta.

– Ez egy boszorkány, és számára már nincs megváltás.

– Dehogy boszorkány.

– Csak nem szakértő lettél most már a témában?

– Egyszerűen csak kíváncsi a szent könyvünkre – jelentette ki Josseran, egyre ingerültebbnek érezve magát.

– Talán Isten szava csak azokra hat jótékonyan, akik látják?

– Te belebolondultál ebbe a nőbe!

Josseran érezte, hogy az igazság úgy sújt le rá, mint egy ökölcsapás.

– A fene essen beléd! – mondta.

Hátat fordított a papnak, és bebújt a prémek alá. Ahogy behunyta a szemét, Kutulunra gondolt, miként minden este a sötétben. Williamnek igaza volt. Eljött Frankhonból, hogy megváltásra leljen Outremerben, erre most, ahogy William fogalmazott, belebolondult egy boszorkányba. *Talán nem is létezik megváltás, a magamfajta embernek semmiképp. A pokolra jutok*. De amikor olyan hideg van, mint jelenleg, elég nehezére esik rettegni a tűztől.

XXXVII

Ma a felhők felett jártak. A színtelen égbolton hidegen függött a nap. Úgy érezte, mintha máris a mennyországban lennének.

Hatalmas kőtömbök birodalmába jutottak, óriások játszóterére. Hegyek csipkézett citadellái és gleccserek tekintélyes jégfolyamai vették körül őket. Itt még a sziklákat is széthasította a fagy. Kutulun azt mondta neki, ez a legmagasabb hely a világon; s csakugyan, már napok óta utaztak úgy, hogy nem láttak semmiféle települést, sem egy magányos lelket, habár Josseran egyszer felnézett, és észrevett egy pár hópárducot, amint éber, mogyoróbarna szemükkel pislogás nélkül figyelik őt egy párkányról.

További társaságot csak a farkasok nyújtottak, akiket ritkán pillantottak meg, de magányos vonyításuk gyászosan hasított bele az éjszakába.

Az aludttejen éltek, amit a tatárok hoztak magukkal. Kutulun elmagyarázta neki, hogyan készül: felforralják a kanca tejét, aztán lefölözik, míg krémszerű nem lesz, majd a maradékot kiteszik a napra száradni. Néhány nap alatt

habkőszínűre és állagúra keményszik. Hosszabb expedíciókra a tatárok tízfontnyit visznek magukkal ebből az aludttejből a nyeregtáskájukban. Ha kérdéses, hogy helyben élelemhez jutnak-e, félfontnyit beleraknak a bőrtömlőbe, amit a nyergen tartanak, és a nap végére a lovaglással járó ringatózás kásás állagúvá változtatja, amit megesznek.

Sosem jutott belőle elég. Az egyik nap végén, a nehéz kapaszkodás után látta, hogy Kutulun fogja a kését, és megvágja az eret a lova nyakán. Száját odatartotta a kiáramló vérhez, és lassan inni kezdte. Amikor végzett, a kezét a sebre szorította, míg a vér megalvadt.

A szájáról az inge ujjával letörölte a vért, és rávigyorgott.

– Gyenge a gyomrod, barbár.

A férfi undorodva megrázta a fejét.

– Egy kevés még nem árt a lónak. Minket viszont életben tart.

William is látta, mit csinál Kutulun.

– Még mindig azt hiszed, hogy nem boszorkány? – sziszegte.

– Hagyjál békén.

– Állatok vérét issza! A sátán szolgája!

– Csak maradj távol tőlem.

– Boszorkány! Hallasz, templomos? Ez a nő egy boszorkány!

+

A lábukat bebugyolálták prémes állatbőrökkel, és bevonszolták a pónijukat a hóförgetegbe. Hamar eltévedtek volna, ha nincsenek ott az elhullott birkák csontjából és szarvából rakott jelzések, melyeket azért hagytak hátra, hogy az utazókat kalauzolják.

Egyszer késő délután egy kőrakáshoz értek, amely sokkal nagyobb volt, mint bármelyik, amit előtte láttak, de ezt nem

csontokból, hanem kőből rakták. A tatárok *obó*nak hívták. Egyik a másik után körbejárta a lovával. Azután Kutulun lemászott a nyeregből, és rárakott még egy követ a halomra.

– Mit csinálsz? – kérdezte Josseran.

– A bűneink megbocsátását szolgálja – felelte. – A szent emberek szerint, akik ezekben a hegyekben élnek, ettől jobb inkarnációban lesz részünk, ha legközelebb leszületünk.

Josseran még sosem hallott efféle őrültséget.

– Az ember csak egyszer születik meg – tiltakozott.

– Errefelé azt beszélik, hogy amikor valaki meghal, a lelke egy másik testbe lép, és ez az inkarnáció ahhoz képest rosszabb vagy szerencsésebb, mit tesz élete során. És így fejlődik ezernyi életen át, míg végül eggyé válik Istennel.

– De ugye te nem hiszel ebben?

– Mi baj származhat belőle? Ha a szent emberek tévednek, akkor legfeljebb elpazaroltam néhány lépést meg egy követ. Ha viszont igazuk van, akkor jobbá tettem a következő életemet.

Bosszantotta a lány pragmatizmusa. Az ő szemében a hit az hit; nem igazítod a földrajzhoz. Mégis volt abban egy érdekes logika, amit mondott.

– Ajánlom neked is – mondta a lány.

– Nincs időm effajta babonára.

– Balszerencsét akarsz hozni valamennyiünkre ezen az úton?

Érezte, hogy a többi tatár is őt figyeli.

– Akkor hát a békesség kedvéért megteszem – jelentette ki Josseran. Lassan körbejárta a lóval a kőhalmot. Végtére is, ahogy Kutulun mondta, mi baja származhat belőle?

– Mi ez a furcsa szertartás? – kérdezte tőle William.

– A bűneink megbocsátását szolgálja – válaszolta Josseran. – Azt várják tőlünk, hogy mi is kövessük a példájukat.

– A bűnök megbocsátásának egyedüli módja a gyónást

követő feloldozás, amit csak az anyaszentegyház felszentelt papja adhat meg.

– Csak annyit kell tenned, William testvér, hogy körbejárod a lóval a köveket. Nem muszáj hinned benne.

– Ez a hit elárulása lenne.

– Néhány pillanatig tartana az egész.

De William elfordította a lovát.

– Én nem fogok az ördöggel cimboráim!

A tatárok a fejüket csóválták. Egy árnyék suhant át a völgyön fölöttük. Josseran felnézett. Egy keselyűt látott, a légáramlatokon körözött, dögök után pásztázta a földet.

Talán egy ómen. Azt remélte, nem az.

XXXVIII

A karavánjuk ismét behatolt a felhők közé, miközben az előttük emelkedő hágókra lecsapott a vihar. Mélyen maguk alatt egy völgyet láttak, ahol tádzsik pásztorok kőházai kapaszkodtak merészen a szirtekbe egy vadul hömpölygő folyó fölött. Az ösvény morzsolódott a talpuk alatt, és fagyos, alaktalan köd burkolta be őket hideg és néma leplével.

A lovak prüszkölve tiltakoztak, ahogy patkó nélküli patáik megcsúsztak a zuzmóval borított palán, és sietve kapálóztak támaszték után a kegyetlen fagytól szétrepesztett sziklákon. Apró kőgörgetegeket indítottak útnak a lejtőn.

A széllökések éles jégdarabokat vágtak az arcukba.

Egy vízmosást övező, keskeny párkányra jutottak. Az ösvény egy ló szélességére szűkült. Ha bárki megcsúszik, az a ló és a lovas biztos halálát jelentette volna.

William figyelte, ahogy Kutulun átkel a társaival, és az élenjárók eltűnnek a szürke ködben. Tétovázva meghúzta a lova gyeplőjét.

– Bízz a pónikban, William testvér – szólt oda mögüle Josseran. Kiabálnia kellett, hogy eljusson a hangja a másikhoz az alant zúgó folyótól.

– Inkább Istenbe helyezem a bizodalmamat – szólt vissza William. Azzal elindult, és latinul rázendített a Credo in Unum Deum kezdetű egyházi énekre.

Josseran is megkezdte mögötte a lassú átkelést.

Nagyjából félúton járhattak a sziklafal mellett, amikor William hátasa, amire talán átragadt a lovasa izgalma, elvétette a lépést a palán.

William érezte, hogy a póni megbotlik. Az állat igyekezett viszszanyerni az egyensúlyát, és a fara megrándult, ahogy megpróbálta korrigálni a hibát. William oldalra dőlt a nyeregben, amivel a jószágot még inkább kibillentette az egyensúlyából.

– William!

Meghallotta Josseran figyelmeztető kiáltását. Lecsusszant a nyeregből, és hátát a sziklafalnak vetve, hasztalan próbálkozásként megragadta a kantárt, hogy visszahúzza a lovat az ösvényre. Az állatnak immár mindkét hátsó patája túlcsúszott a peremen.

– Segíts! – kiáltotta William Josserannak. – Minden rajta van! Minden!

A nyergen lógó bőrtáska tartalmazta az iniciálés Bibliát, a zsoltároskönyvet, a miseruhát és az ezüst tömjénezőt. William eleresztette a kantárt, és a nyeregtáska után kapott. Szédítő pillantása a feneketlen, szürke fellegekre és a fagy repesztette gránitfalra esett.

Lelkét Istenre bízta, ujjai makacsul szorították az értékes Bibliát és a zsoltároskönyvet. Úgy ordított, mintha elszánta volna magát a halálra.

Az erős karok a derekára kulcsolódtak, és visszavonszolták a meredély széléről.

– Ereszd el! – ordította Josseran a fülébe. – Ereszd el!

A pillanat mintha sosem akart volna végetérni. Nem, határozta el William egy örökkétartó önvizsgálat után, ami valójában csupán egy szempillantás volt; *nem, nem eresztem el. Inkább meghalok, ha muszáj. De nem veszíthetem el a Bibliát és a zsoltároskönyvet. Máskülönben*

az utazásunk értelmét veszti, és cserbenhagyom az Urat.

Látta, hogy a ló zuhanni kezd, kicsúszik a lejtőn, lábával kétségbeesve kapálózva a levegőben. Ezzel vége mindennek, és megadón várta, hogy kövesse a jószágot a semmibe. De ehelyett a hátán találta magát a sziklán és a jégen, a tatárok meg fölébe magasodva figyelték, ahogy arca zavart grimaszba torzul.

A nő ráordított valamit a maga pogány nyelvén. A mellkasán szorította az értékes bőrbatyut, érezte megnyugtató súlyát, ahogy kitapogatta a benne rejlő Biblia és tömjénfüstölő alakját. Miután meggyőződött róla, hogy a holmi biztonságban van, a térdére hengeredéit, és egy hálaimát károgott a könyörületes Istennek, aki megmenekítette őt magasabb rendű céljai számára.

+

Kutulun csak bámulta a keresztény szent embert a mellére szorított, szánalmas csomagjával. A barbár mellette feküdt mozdulatlanul. A lány letérdelt, és elhúzta a férfi arcából a kámzsa csuklyáját. Amikor visszahúzta a kezét, ujjait sötét vér borította. Beverte a tarkóját, miközben megpróbálta megmenteni ezt az őrültet.

– Mi olyan értékes abban a csomagban, hogy a varjú még meghalni is kész érte? – morogta az egyik kísérő. Varjú: a tatárok így nevezték el a keresztény sámánt.

– Nem tudom – felelte Kutulun.

A barbár szeme fennakadt. Lehet, hogy meghalt.

– Jossz-rán – suttogta a lány.

Teljességgel érthetetlen módon Kutulun úgy érezte, mintha egy jeges kéz markolta volna meg a szívét.

XXXIX

– Most pedig feladom neked a kenetet – súgta William.

Megcsókolta az értékes bíbor stólát, amiért az életét kockáztatta, és a nyakába rakta. Elmormolta az utolsó szentség szavait, ujjait az ajkára, szemére, fülére és homlokára helyezte, miközben az ismerős latin áldást ismételte:

In Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti…

Egy magányos tádzsik pásztor lakhelyén tartózkodtak. Odakint dühöngött a szél, mintha csak maga az ördög dörmögött volna.

– Most meg kell gyónnod – suttogta William –, hogy nyomban befogadjanak a mennyországba.

Josseran pislogott, de alig tudta a szemét egy pontra függeszteni. A szerzetes arcát árnyékba borította a tűz narancssárga színű fénye.

– Nem… fogok… meghalni.

– Gyónj meg rögvest, templomos. Ha feloldozás nélkül halsz meg, a sátánnal fogsz találkozni.

Josseran megpróbált felülni, de a fájdalom úgy döfött az agyába, akár egy kés, és felkiáltott.

– Megkönnyítem számodra. Meggyónok a nevedben. Csak ismételd a szavaimat. „Bocsáss meg, atyám, mert bűnös vagyok. Vétkeztem a szívemben, mert szentségtelen gondolatokat tápláltam a boszorkány Kutulun iránt. Éjszakánként bemocskoltam magam, miközben reá gondoltam, és kiontottam magvamat, bizony ezt tettem." Mondjad.

– A fene essen beléd, pap – morogta Josseran.

– Megkívántad őt. Ez halálos bűn, mert ő mohamedán és boszorkány. Feloldozást kell nyerned!

Josseran behunyta a szemét.

– Mondd utánam! „Őszentsége, a pápa ellen szóltam, és lelkésze, William ellen. Istenkáromlást követtem el."

– Nem fogok… meghalni… és nincs szükségem… a feloldozásodra.

– Nyisd ki a szemed, templomos! – Josseran az arcán érezte a pap bűzös leheletét. – Mielőtt ez az éjszaka véget

ér, Atyád színe elé járulsz a mennyországban!

A saját atyám elé, tűnődött Josseran, *vagy isteni Atyám elé?* Hirtelenjében nem is tudta, melyik találkozótól retteg jobban.

– Az ítélőszék elé állsz, és a pokol kénköves fenekére fognak vetni! – William felemelte a jobb kezét, és odatartotta Josseran orra elé. – Hacsak fel nem oldozlak ezzel a kezemmel! Ezzel a kézzel!

Tedd meg, gondolta Josseran. *Egyáltalán mi értelme ennek a csökönyös ellenállásnak a gyóntatóval szemben?*

+

Addig várt, amíg az apját megbeszélésre hívták Párizsba. Lajos király egy újabb fegyveres zarándokutat hirdetett a Szentföldre, hogy megszabadítsák Jeruzsálemet a szaracénoktól. Burgundia grófjának lovagjaként és vazallusaként apja köteles volt válaszolni a fegyverbe hívásra.

Josseran még azon az éjjelen meglátogatta a nőt a hálókamrában. *És Isten bocsássa meg nekem*, gondolta. Csak azon az éjszakán négyszer tette magáévá. Üzekedtek, mint a kutyák, a lány csak pihegett alatta, az izzadságuk és a magva atyja ágyába folyt. Valahányszor vele hált, hallotta, hogy az ördög hahotázva rángatja őt egyre lejjebb a pokolba.

Mit is képzelt? .

A következő éjszaka újra bement. Minél mélyebbre süllyedt a bűnbe, annál kevésbé érezte, hogy számít. Néha úgy tűnt, az egyetlen módja, hogy enyhítsen a bűntudatán, ha ismét elköveti a bűnt.

Lelkiismeretét a lány forró, nedves húsába fojtotta. Netán büszkeséget is érzett, hogy elveszi, ami az apjáé? Ifjonti arroganciája elhitette vele, hogy most már ő a hatalmasabb férfi?

+

– Ma éjjel Krisztussal vagy a sátánnal találkozol. Mit szólsz?

– Én nem… vétkeztem vele – krákogta Josseran.

– Vétkeztél vele a szívedben! Az ugyanaz!

Josseran arca megrándult.

– Biztos vagyok benne, hogy Istennek most épp az én kétségbeesett és magányos kéjelgésem miatt van álmatlan éjszakája a mennyországban. Az istened rosszabb, mint egy anyós!

Hallotta, hogy William felszisszen ez utóbbi istenkáromlás hallatán.

– Gyónj meg!

Igen, gyónj meg, gondolta Josseran. *Hadd legyen neki igaza. Mit számít most már?*

+

A szerzetes eltávolította a barbár köpenyét. Az arca kipirult, de a vállán és a karján olyan volt a bőr, akár a csiszolt elefántcsont. Mellkasát és hasát finom szőrzet borította, mely bronzszínben fénylett a tűznél. Izmai keményen domborodtak, mint a bordásra fonott kötél.

Az idegenszerű látványtól a lány nagyot sóhajtott. Meztelenül félelmetesnek tűnt, ugyanakkor izgalmasnak is.

Nem tudott rájönni, hogy miért bántja ennyire egy barbár halála. Aggodalma bizonyára pusztán abból fakadt, hogy apja dühös lesz, ha kudarcot vall, és nem tudja épségben eljuttatni a reá bízottakat Karakorumba, ahogy parancsba kapta.

Mindenesetre bármi is volt az oka, nem hagyhatta meghalni.

+

William meghallotta a zajt maga mögött, és hátrafordult.

– Te!

A lány háttal sétált be, ahogy Kaidu *ordu*jában tette. Mély, ritmikus kántálást hallatott a tatárok pokoli nyelvén. Három katonája követte zord arckifejezéssel.

Kutulun a sátor közepére csoszogott, letérdelt a tűz mellé, miközben az ördög eszközeit, rongycséplőjét és csörgődobját szorította.

Szemét vadul forgatta.

William megpróbálta betakarni Josseran meztelen testét.

– Ki innen! – kiáltotta, és megmarkolta a lány vállát, hogy kidobja. Ám a tatár kísérők hirtelen őt ragadták meg a karjánál fogva, és kirángatták a sátorból. Ostorszíjjal megkötözték a csuklóját, majd a hideg földre vetették, hogy ott ordibáljon tiltakozva a magányos éjszakának.

William csalódottan felzokogott. Az ördög épp egy újabb lelket ránt magával a pokolba.

XL

Josseran kinyitotta a szemét. A tetőn át fa füstje szállingózott ráérősen; a szőnyegekre bágyadt, sárgás napfény vetődött. A félrehúzott bejárati ponyván át a fennsík zöld rétje látszott. Lovak nyerítését hallotta. William a tűz mellett üldögélt, és őt figyelte.

– Szerencséd van, hogy nem haltál meg, templomos. A lelkedet átitatja a bűn. – William megtartotta a fejét, és erjesztett kancatejjel teli fatálat emelt a szájához.

– Meddig… aludtam?

– Csak egy éjszakát.

– Kutulun…

– A boszorkány odakinn van.

Josseran az ujjával óvatosan megtapogatta a koponyáját.

Az alvadt vér a hajába száradt, alatta seb tátongott.

– Azt hittem, meg fogok halni.

– Istennek nem ez volt a szándéka.

– Ő is itt volt. Már emlékszem. Itt volt ő is.

– Megpróbált rabul ejteni az ördöngösségével.

A bejáratra árnyék vetődött. Kutulun állt ott csípőre tett kézzel. Josserannak olyan benyomása támadt, mintha megkönnyebbülést vélne felfedezni a lány tekintetében, amikor meglátta, hogy felébredt, de épphogy észrevette, már el is tűnt.

– Úgy látom, visszanyerted az erődet – mondta.

– Köszönöm – motyogta Josseran.

– Mit?

– Az… imáidat.

– Megtettem volna bárkiért közülünk, ha lebetegszik. – Egy tál gőzölgő főtt húst tartott a kezében. – Nesze. Enned kell.

Bárcsak tudnám, mi jár a fejedben, gondolta Josseran.

– Örülök, hogy felépültél. Apám dühös lett volna, ha elpusztulsz. Az ő felelőssége, hogy épségben eljuss a Világ Közepére. – Otthagyta az ételt, és rejtélyes mosolyt villantott rá, amitől a szíve elkezdett erősen kalapálni. Aztán távozott.

William megmarkolta a mellkasán a feszületet.

– Mit mondott? Nincs kétségem, hogy a boszorkány magának tulajdonítja a gyógyulásod sikerét.

– Hiszen te arra készültél, hogy… elföldelj. Ugyan, miért ne mondhatnék neki köszönetét?

– Csak egy ütés érte a fejedet. Nem volt komoly.

– Már el is kezdted a… szertartást.

– Csak ravaszságból, hogy meggyónj, és könnyíts bűnös lelkeden.

Josseran a reggelire pillantott, amit a lány hozott neki.

– Megint főtt birka?

– Nem birka – mondta William. – Ma reggel változatosabb lehet az étrendünk. – Furcsa ábrázat ült ki az

arcára, amit Josseran nem tudott megfejteni. – Az egyik ló elpusztult éjszaka.

– Melyik ló? – De már tudta a választ.

William nem felelt. Legalább annyi illendőség szorult a szerzetesbe, hogy zavartnak látsszon.

– Kiszmet – mondta Josseran.

– A boszorkány azt mondta, kár volna itt hagyni a keselyűknek, mikor mi magunk is éhezünk. – William felállt. – Urunk az ő nagy bölcsességében úgy döntött, inkább a lovad lelkét ragadja el a tiéd helyett. Talán értékesebbnek találta.

– Akkor nem valami igazságos. Lehetett volna kegyesebb a lovammal. Én döntöttem úgy, hogy eljövök erre az útra. Ő nem.

– Csak egy igavonó barom, semmi több! Adj hálát Istennek, hogy még életben vagy!

William kiviharzott.

Kiszmet! – gondolta Josseran. Williamnek igaza volt; minek is gyászolna egy lovat? Bár csak egy igavonó barom volt, ahogy a szerzetes hívta, ez nem könnyített se a szégyenérzetén, se a bánatán. Az utóbbi hónapokban szemtanúja volt, ahogy apránként éhen hal. Az utolsó leheletéig a hátán cipelte. Csakis ő tehet róla, hogy az állatnak szenvednie kellett.

Újabb bűn szárad a lelkén. Legyen hát. Eszébe jutott, ahogy a pap pocskondiázza, hogy végre szabaduljon meg a terhétől, és gyónjon meg. „Vesd le bűneidet", mondta. Miért nem élt a lehetőséggel? Miért kellett ilyen csökönyösnek lennie?

Talán mert ő kíméletlenebb bírája volt önmagának. Még ha Isten meg is bocsátana Josseran Sarrazininek, Josseran Sarrazini soha nem tudna megbocsátani önmagának.

XLI

Másnap Josseran már eléggé jól érezte magát ahhoz, hogy útra keljen. William bekötözte a fejét egy-két rongydarabbal, és felkészültek, hogy folytassák az utazást. Teljesen tiszta égbolt alatt nyergelték fel a lovakat. A hómezőkről visszaverődő napfény ragyogása bántotta a szemüket.

Meghallotta, amint a tatárok egymás közt Williamről sugdolóznak. „A varjú balszerencsét hozott ránk", mondták. „Azért van, mert nem lovagolta körül az obót. Így már két lovat és egy napot veszítettünk. És lesz még rosszabb is."

– Valami baj van ezekkel a tatárokkal – jegyezte meg William, miközben megfeszítette a nyereg hevederét.

Kutulun az egyik saját lovára cserélte le William hátasát: egy szalmasárga, fehér szemű, zsémbes természetű állatra. Josseran is új lovat kapott, egy piszkos színű csődört, aminek olyan válla volt, akár egy favágónak.

– Én semmi szokatlant nem vettem észre.

– Mogorván sandítanak ránk.

– Nem ránk sandítanak mogorván, William testvér.

Az egyházfi összezavarodott.

– Rosszindulatuk kizárólag téged illet – mondta Josseran, mintha egy gyereknek magarázna valamit.

– Engem?

– Téged hibáztatnak a történtekért.

– Nem az én hibám, ha a lovam megcsúszik a sziklákon!

– De te utasítottad vissza, hogy körbelovagold a kőhalmukat.

– Az csak egy ostoba babona!

– Azt mondták, balszerencse ér, ha nem tesszük meg, és tessék, balszerencse ért. Látod már, mit műveltél a kevélységeddel? Megerősítetted őket az *obo* szentségébe vetett hitükben, és most joggal hiszik, hogy a mi vallásunk ereje nem ér fel az övékkel, hisz nem tudott megóvni. Szóval miközben azt próbálod bebizonyítani, milyen nagyszerűek vagyunk, csak azt sikerült elérned, hogy a szemükben immár kevesebbek lettünk.

– Nem fogom megalázni a hitemet azzal, hogy felülök a boszorkányságuknak.

– Lehet, hogy jámbor ember vagy, William testvér, de bölcs nem. – Josseran felkapaszkodott az új hátasára. Kiszmet után úgy érezte magát rajta, mintha egy gyerek póniján ülne.

William megrántotta a gyeplőt, átsugározva a lóra saját rossz hangulatát, az állat hátrafordította a fejét, és megpróbálta megharapni őt.

– Látod? Még a lovakat is ellenségessé teszed.

– Ez csak egy állat!

– Ha te mondod. Egyébként a boszorkány még mindig szeretné megnézni a Bibliát és zsoltároskönyvet.

– Soha! Csak bemocskolná!

– Krisztus körmére! – káromkodott Josseran, és megsarkantyúzta a lovat, hogy faképnél hagyja az átkozott papot, majd megindult az ösvényen.

XLII

A Világ Tetejének fehér csúcsait maguk mögött hagyták. Belevesztek a lehangoló, ólomszürke fellegekbe. A levegő hirtelen melegedni kezdett.

A negyedik napon követték a csapást, mely egy laza szerkezetű homokdűnéről egy sós ingoványba vezetett. A közeledésük felriasztott egy csapat vadlibát. A vándorkövekkel teleszórt völgy ismét egy szorosba vezetett, majd egy kicserepesedett és fekete kavicsos, széles síkságra.

Egy poros ösvényen suttogó nyárfákkal szegélyezett útra jutottak, azután egy oázisba; a sártéglákból épült házak lapos tetején szalma és trágya száradt a napon. Dinnyével, káposztával és répával megpúpozott szamárkordékat láttak; teljes családok utaztak a járműveken. A mezőkről és a házakból riadt arcok meredtek rájuk.

Kutulun a férfi mellé léptetett. Sálja az arca köré volt tekerve, csak sötét, tiszta szeme látszott ki egy nyíláson.

– Ezt a helyet Kasgárnak hívják – közölte.

– Ezek szerint túléltük a Világ Tetejét?

A lány elhúzta a sálat az arca elől.

– Akadt egy őrangyalod, keresztény.

Keresztény? Szóval már nem barbár volt. Körbenézett, és észrevette maga mögött a fehér szemű póni nyergében gubbasztó szerzetest.

– Őrangyal? Inkább bíznám az életemet egy kutyára.

– Nem a sámánodra gondoltam. Van egy ember, aki veled lovagol.

Érezte, hogy a tarkóján feláll a szőr.

– Miféle ember?

– Hosszú, őszbe hajló, sárga haja van, és nagyjából olyan szakálla, mint a tiéd. Fehér köpenyt visel, melyre vörös keresztet varrtak ide, a bal vállára. Gyakran láttam mögötted lovagolni.

A férfi, akit Kutulun lefestett, az apja volt.

+

Egy szót sem szólt neki, mielőtt elment a királyi udvarba, de tudta. Josseran látta a tekintetében. Amikor visszatért Párizsból, azt mondta, kimentette magát Lajos király fegyveres zarándoklata alól a korára hivatkozva, de napokon belül bejelentette, hogy meggondolta magát. Hirtelen furcsa vágy támadt benne, hogy támogassa a Szentföld szaracénoktól való felszabadítását.

Ám Josseran tudta, mi a valódi oka, hogy felvértezi magát a királyért.

Azt beszélik, mikor a király hajói partot értek Damiettában, temérdek mohamedán lovas várta őket. A frank lovagok összegyűltek a parton, kitámasztották lándzsáikat, pajzsukat a homokba szúrták, és várták a rohamot.

Az apja kivonszolta a lovát a vízből, hogy maga is csatlakozzon hozzájuk, és nyeregbe pattant. Még arra sem szakított időt, hogy magára öltse a páncélingét. Elvágtatott a riadt védők mellett, és a szaracénok közé vetette magát, le is vágott közülük hármat, mielőtt karddal hasba döfték őt is. Amikor visszacipelték a hajóra, még élt. Azt mondják, négy napig tartott, míg kilehelte a lelkét.

Vajon miért tette, amit tett?

Josseran csak egyetlen magyarázatot talált apja féktelenségére.

– Keresztény… – szólította meg Kutulun, kizökkentve tűnődéséből.

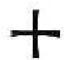
– A férfi, akiről beszélsz, az apám. De ő már hosszú évek óta halott, és sosem lovagolt volna az oldalamon.

– Tudom, mit láttam.

Még több boszorkányság! Mintha nem nyomná épp elég teher az ember lelkét. Ez az utazás egy egyszerű küldetésnek indult. Néhány hétnél nem kellett volna tovább tartania. De helyette belerángattak egy kalandba a világ végén, és minden sarkon próbára tesznek mindent, mi kedves nekem: az erkölcsi tisztaságomat, a kötelességemet, a hitemet.

Mi történik velem?

III. RÉSZ

Karavánszeráj

Kasgávból Komulba
a Majom évében

XLIII

Átkeltek a Világ Tetején, s közben árgus szemmel fürkészték János papot és a napkeleti bölcseket, de Kasgár őrtornyain túl csak mohamedánokat találtak. Kína mesebeli földje nem éppen olyan volt, amilyennek Josseran elképzelte – inkább Outremer egy városának tűnt a maga kanjaival és bazárjaival, a boltozatos oszlopcsarnokokkal és a mozaikkal díszített kupolákkal.

Lakói ujguroknak hívták magukat. Nem hasonlítottak mandulaszemű és lapos orrú tatár kalauzaikra. Valójában inkább görögöknek néztek ki, a nyelvük pedig nagyon hasonlított a türkre, amit Outremerben tanult meg. A tatárok is folyékonyan beszélték, elkorcsosítva a saját kifejezéseik keverékével.

Elmentek a bazárig; a zsúfolt utcákon Kutulun és a katonái tisztították meg az utat előttük. A mecset mögött a vénemberek hímzett sapkában üldögéltek az iwan lépcsőin, egy csordogáló kanálisban mezítlábas gyerekek játszottak. A levegő porral és apró legyekkel volt tele. A hátán csörgött az izzadság, az arca verejtékben úszott.

Kaszárnyaszerű sikátorok ágaztak szét minden irányba. Az árnyas átjárókat át- meg áthasították a sárga napsugarak. Nyomorék koldusok nyöszörögve alamizsnáért nyújtogatták bütykös kezüket. Hosszú késükkel borbélyok borotválták vendégeik koponyáját; megfeketedett falú üregükben kovácsok és pékek izzadtak. Fém csilingelése és árusok kiabálása keveredett a sülő kenyér illatával, valamint moslék és ürülék szagával.

Josseran már számtalan arab piacot látott Outremerben, de ehhez foghatót még nem. Minden oldalról tömeg vette körül őket. Mindenféle bőrszínt látott a világostól az aranybarnáig, és mindenfajta ruhát: szaracénokra hasonlító, bőrbe öltözött árusokat turbánban; homoktól tépázott lovasokat szőrmeszegélyes sapkában, birkabőr

hajtókás magas csizmában; tádzsikokat magas, fekete süvegben. Az ujgurokat könnyen meg lehetett ismerni térdig érő, fekete köpönyegükről; asszonyaik pedig színpompás selyemsálat hordtak, vagy barna kendő alá rejtették idomaikat, ami olyan hosszú és alaktalan volt, hogy képtelenség volt megállapítani, éppen merre néznek, amikor egyenesen álltak.

A városban kétszintes faépületek sokasága sorakozott mindenfelé. Néha felpillantott, és olyankor azt látta, hogy egy elfátyolozott arc bámul rá a díszes zsalugáterek mögül, ami tüstént eltűnik. Josseran úgy tátotta a száját, mint a paraszt a vásárban. Embermagasságú selyemrakások között sétált, hasistól duzzadó puttonyokat, fűszerekkel teli vászonzsákokat kerülgetett: narancs, zöld és borsvörös színűt. Itt-ott kézzel készített díszkések csillantak meg a beléjük foglalt jáde- és rubinkövektől. Az omladozó falak mögül főtt kecskefejek meredtek rá kiégett szemmel, a dézsákban zsíros báránytüdő forrt. A teaházak kopott fateraszain fehér szakállú öregemberek szürcsölték zöld teájukat hosszú köntösükben, s mellé pipájukból nagyokat pöfékeltek.

A piac állatok kavalkádja volt: tevéké, ijesztő kinézetű, agancsos jószágoké, amiket jakoknak hívtak, szamaraké, lovaké és kecskéké. Elviselhetetlen szagot árasztottak, mindenhová odapotyogtattak. A közelében felüvöltött egy teve, amitől szinte megsüketült; egy barna fogú szamár felsikoltott, ahogy megingott és összeroskadt a szörnyű terhe alatt. Egy elhaladó szekér miatt a falhoz simultak: dinnyével, káposztával és babbal rakodták meg. A hajtó egyre azt kiabálta, „Bors! Bors!", miközben próbált átvágni a tömegen.

Szakállas kirgiz lovasok ügettek és köröztek a téren, sűrű porfelhőt verve fel, míg mások a lókereskedőkkel alkudoztak. Egy kakasviadal köré tömeg gyűlt, sasszemű férfiak kiabáltak szenvedélyesen, miközben a küzdőtéren lökdösődtek.

Kutulun lovagolt elöl, higgadtan irányítva hátasát. Még ebben a szaracén csődületben is különlegesnek hatott alakja, ahogy előttük haladt a bíborszínű *del*lel, a hosszú selyemsállal betekert fejével. Csak a vállára lógó hosszú hajfonatból lehetett megállapítani, hogy nő. Amikor végül odaért az állatok karámjához, dühödt vitába keveredett egy félszemű tevekereskedővel.

– Mit művel? – kérdezte William.

– Azt mondja, le kell cserélnünk a lovakat tevékre. Ezután egy óriási sivatagon kell átkelnünk, hogy Karakorumba jussunk.

– Még egy sivatag? Meddig akarnak cibálni minket?

– Mivel már túl késő, hogy visszaforduljunk, talán jobb, ha nem is tudjuk.

Josseran úgy érezte, a bazár minden szegletéből éberen figyelik őket. Elképzelte, mennyire valószerűtlen látványt nyújthatnak hevenyészett tatár köpönyegeikben. Egy koldus megrángatta William ruhájának az ujját, mire a szerzetes szitkozódva ráförmedt, az pedig eloldalgott. Az egyik tatár a nyomorult elé vágott, és rácsapott az ostorral.

Közben Kutulun megragadta a tevekereskedő köntösét.

– Ki akarsz rabolni bennünket? – morgott rá. – Hogy a hímtagod fekélyesedne meg, és rohadna le a napon!

– Remek árat mondtam – tiltakozott a félszemű, egyfolytában vigyorogva, mint egy holdkóros –, megkérdezhetsz bárkit! Én becsületes ember vagyok!

– Ha te becsületes vagy, akkor rizs nő a sivatagban, a lovam meg a szúrákat szavalja a Koránból!

És ez így folytatódott; Kutulun újabb és újabb sértéseket vágott a férfi fejéhez, a kupec pedig szörnyűlködve emelte az égnek a kezét, valahányszor Kutulun kisebb árat ajánlott. Ha Josseran nem látott volna már hasonló alkudozást ezerszer Akkó és Türosz medináin, azt hihette volna, hogy Kutulun és a tevekereskedő menten megütik egymást. Kutulun a homokba köpött, majd megrázta az öklét a kupec arca előtt, miközben a férfi égnek emelt

kézzel esdekelt az istenének, hogy lépjen közbe, mielőtt koldussá teszik.

De aznap sem erőszakra, sem életek romba döntésére nem került sor a bazárban. Viszont egy órával később Kutulun és a tatárok a lovaikat hátrahagyva, egy sor teve hátán távoztak Kasgárból, a vigyorgó félszemű kereskedő kalauzolásával.

XLIV

A kasgári oázis egynapi járóföld szélességben terpeszkedett a sikságon, nyárfák szegélyezte utakkal, valamint zöld búza- és napraforgómezőkkel övezve. Mögöttük a Világ Tetejének csipkézett csúcsai alig látszottak a porfátyoltól. Már csak egy álom volt az egész.

Azt az éjszakát egy sárgásbarna karavánszerájban töltötték, egy erődített fogadóban, mely védelmet nyújtott a banditákkal szemben a magányos sivatagban. Erős, ablakok nélküli sárfalán csak itt-ott hagytak lőréseket a nyilazáshoz. Az egyedüli bejárata egy fából és vasból készült rácsos kapu volt. Az állatokat a központi udvarán szállásolták el; ahol egy kút és egy mecset is állt. Mellette tágas csarnok nyílt boltozatos mennyezettel és döngölt padlóval, ahol az utazók együtt étkeztek és aludtak.

– A karavánszeráj törvénye örök – mondta Kutulun Josserannak –, menedéket nyújt mindenféle erőszakkal szemben. A falakon belül még az esküdt ellenségek sem bocsátkoznának viszályba.

Ürüből, rizsből és fűszerekből készített ételt kaptak. Az apró porszemek óhatatlanul is megtalálták az utat a rizsbe, bosszantóan recsegtek a foguk közt.

– Ezután ehhez kell hozzászoknod – figyelmeztette Kutulun. – A sivatag mindenhová befurakszik.

– Akárcsak az ördög – felelte William, miután Josseran tolmácsolta neki, mit mondott a lány.

– Ha minden, ami elhangzik, okot ad egy újabb prédikációra – közölte Josseran –, akkor az út hátralévő részében inkább el sem mondok semmit.

Éppen napnyugtakor egy lovas jelent meg a karavánszeráj kapujánál. Josseran Kaidu egyik testőrét ismerte fel benne. Lóhalálában érkezett nyugatról, a lova kimerült, az oldala gyöngyözött az izzadságtól. Egy üzenetet súgott Kutulun fülébe, azután holtsápadtan ellépdelt.

De bármi is történt, senkinek nem állt szándékában közölni a barbárral.

+

Azon az éjszakán ők voltak az egyedüli utazók, így hát szétszóródtak a hatalmas teremben. Habár már lejöttek a hegyekből, az éjszaka még mindig hideg volt. Josseran vacogott a szőrmekupac alatt a kemény padlón.

A falakon a hamvadó tűz által életre keltett árnyékok táncoltak. A tatárok elcsendesedtek; a sivatagtól jobban féltek, mint a Világ Tetejétől.

Bámulta a megfeketedett tetőgerendákat, és azon tűnődött, vajon hány utazó fordulhatott meg ebben az óriási csarnokban az évszázadok folyamán: keletre, Kínába tartó kereskedők, vagy nyugatra, Perzsiába selyemmel, fűszerrel, elefántcsonttal és római érmékkel megrakodva. Bizonyára nagyon kevés lehetett közöttük a keresztény, mint jómaga. Hallott már olyan velencei kalmárokról, akik állítólag erre jártak, de ha valóban így is volt, egyik sem tért vissza közülük, hogy elmesélje.

– Mikor fogsz végre meggyónni nekem? – suttogta a szerzetes a sötétben.

– Attól tartok, kezdelek unni.

– Veszélyben van a lelked.

– Majd én aggódom a saját lelkemért.

– Láttam, hogyan nézel a boszorkányra. Nem tettél

szüzességi fogadalmat, amikor beléptél a rendbe?

– A fogadalmam nem egy egész életre szólt. Öt évre köteleztem el magam a templomosokhoz vezeklés gyanánt. Az az öt év már majdnem letelt.

William elnémult. Josseran úgy gondolta, elaludt.

– Szóval nem vagy igaz templomos lovag?

– Hűséggel leszolgáltam a fogadalmamat a rendnek. Ha véget ér, visszatérek Frankhonba. Van egy vidéki kastélyom és néhány soványka földem, ám tartok tőle, a szomszédjaim már rég ellopták mindet a távollétemben.

– Otthagytad a birtokodat, hogy Outremerbe menj? Miféle bűnöd követelt meg ilyesfajta penitenciát? – Mivel Josseran nem válaszolt, William folytatta: – Valami biztosan jókora súllyal nehezedik a lelkiismeretedre.

– A rendnek tett szolgálatom bűnbocsánatot nyújt a világi bűneimért.

– Kimondod ugyan a szavakat, de magad sem hiszed el őket. A szívedbe látok, templomos.

– Majd elsorolom a bűneimet a gyóntatómnak a templomosoknál, ha visszatérek.

– Biztos lehetsz benne, én is elsorolom őket.

– Nem kétlem.

– Térj jó útra, ha újra látni akarod Frankhont – mondta William, majd az oldalára fordult, és elaludt.

Térj jó útra, ha újra látni akarod Frankhont.

Számított rá, hogy a jó barát mindenféle istenkáromlással és bűnös cselekedettel fogja megvádolni a Tanács előtt, ha visszatérnek Outremerbe. Ismerte, milyenek a domonkosok. Ha a puszta kezével rángatná ki a pokol tüzéből ezt a hálátlant, de útközben rákacsintana egy szajhára, akkor is feljelentené a püspöknek.

Megpróbálta elképzelni, milyen lenne újra Frankhonban élni. Találnia kellene egy feleséget magának – úgy vélte, meg kéne környékeznie egy-két szomszédját a lányaik miatt. Egy városi tanácsosra bízta az ügyes-bajos dolgait, és nem volt kétsége afelől, hogy az illető mindenéből

kiforgatta a távollétében, és elhanyagolta a majorsági házat is. Elképzelte, ahogy hazaérkezik a tél közepén, és az éléskamrában nincsen friss hús, a padló csupa mocsok, a szolgák fele pedig alszik vagy elmenekült.

A legtöbbjük nevét már el is felejtette. De kíváncsi lett volna, hogy az övére emlékszik-e egyáltalán valamelyik. Megannyi emléke a feledés homályába veszett. Azon merengett, ha nem lenne vele William, valószínűleg már Frankhont is elfelejtette volna.

XLV

A tevék, melyeket Kutulun a kasgári bazárban vásárolt, különböztek azoktól az állatoktól, amiket Josseran Outremerben látott. Ezek bozontos kétpúpú tevék voltak, a szentföldi mohamedánok egypúpúakat használtak. E csúf jószágoknak cingár lába és hasított szája volt, púpjaik tetején és a lábuk tövén sűrű szőrpamacs nőtt. Nyár közeledtével a szőrük egy részét elhullatták, és napról napra egyre loncsosabbnak látszottak.

– Ezek nagyon jó tevék – állította a vezetőjük. – Legjobbak egész Kasgárban. Látod, hogy állnak a púpok? Ha csak billegnek, akkor kimerültek, túl éhesek. De én jó tevéket adok el nektek. Én becsületes ember vagyok. Kérdezz meg bárkit.

Fizikai tekintetben a félszemű tevés ember alig volt szebb példány, mint a tevéi. A bal szemét tejszerű fátyol fedte, ami barna, romlott fogaival együtt olyan külsőt kölcsönzött neki, mintha egy koldus lenne a kasgári bazárok egyikéből. A jószágaihoz hasonlóan, úgy tűnt, az ő téli köpönyege is vedlik, mert a szakálla sötét, egyenetlen csomókban nőtt és hullott; az egyik válla ráadásul furcsán görnyedt volt, mintha maga is rendelkezne egyfajta púppal. Ellenszenves megjelenésétől eltekintve jól értett a tevékhez, és állítása szerint úgy ismerte a sivatagot, ahogy

más ember a tenyerét.

A Félszemű tanácsokat adott Josserannak és Williamnek, hogyan üljék meg a tevéjüket.

– Először fel kell állítanod – magyarázta. Megmutatta, hogy a teve orrsövénye át van fúrva egy pecekkel, amihez egy zsinór csatlakozik. Elindult a csorda felé. A legközelebbi elkezdett köpködni és morogni. A férfi tántoríthatatlanul megfogta az orrzsinórt, és erősen megrántotta. A teve tiltakozásul felbömbölt, de vonakodva talpra állt, cingár hátsó lábait nyújtva ki elsőként.

Mindeközben Félszemű a bal lábával az állat hosszú nyakára lépett, majd felmászott a hátára erősített málha tetejére. De ahogy a jószág a mellső lábait is kinyújtotta, a férfit erőteljesen hanyatt dobta.

– És most mi van? – kiabált fel neki Josseran.

– Ilyenkor megkapaszkodsz! – kiáltotta Félszemű, és megmarkolta a rakományt, hogy megőrizze az egyensúlyát.

Az állat előretántorodott. Félszemű egyenesen előrenyújtotta a lábát a jószág hátán. A teve előrelendült, Félszemű pedig széles körben ügetni kezdett körülöttük. A leszállás egyszerű volt, de kidolgozatlan: lemászott az állat nyakán, eleresztette a rakományt, és levetette magát.

Rájuk vigyorgott a rossz fogaival.

– Látjátok – mondta Josserannak türkül –, nagyon könnyű. Mint felkapaszkodni egy asszonyra. Ha egyszer eldöntötted, határozottnak kell lenned, gyorsnak, és nem szabad megijedni, ha meg akarnak harapni.

– Mit mondott? – tudakolta William.

Josseran megrázta a fejét.

– Azt mondja, könnyű, ha gyakorlód – válaszolta Josseran.

+

Másnap kitevegeltek a sivatagba. A tatárok a vastag nemezzekéiket és -csizmáikat az ujgurok pamutköpenyeire

cserélték. Utánozni kezdték Kutulunt, és selyemsálat tekertek a fejük köré, hogy megóvják az arcukat az erős napsütéstől és a homok és por szélörvényétől.

Nem dűnékből és puha, vajsárga homokból álló kietlen vidéken haladtak, hanem véget nem érő, szürke, sós síkságon és kiszáradt gyökérbuckákon át, ahol csak néhány száraz, tövises sivatagi cserje nőtt. Tevéikkel egyenesen a forró szél közepébe tartottak; a látóhatár sárga porköddé olvadt, az oázis peremén álló nyárfák pedig meghajolva imbolyogtak, ahogy karavánjuk a Világ Közepének hatalmas sivatagjai felé kanyargott.

XLVI

Egy tevét megülni másfajta tortúra volt, mint tatár pónin lovagolni. A kétpúpúak hosszú, imbolygó léptekkel haladtak, ami nagyon hasonlított egy csónak ringatózására, és Josseran az első néhány napban szinte tengeribeteg lett, míg meg nem tanult előre és hátra ringani a teve mozgásának ritmusában.

Tatár társai a tevét majdnem olyan szakértelemmel ülték meg, mint a lovaikat. Oly könnyedséggel szálltak fel és le, hogy a karavánt sem kellett hozzá leállítani. Kutulun az egyik pillanatban még a teve mellett sétált, a másikban pedig már erőteljesen lehúzta az orrzsinórt, és ahogy az állat lehajtotta a nyakát, már meg is ragadta a hátára erősített rakományt, hogy felhúzza magát a nyeregbe. Úgy tűnik, a titok abban rejlett, hogy az orrzsinórt lassan kell ereszteni utána, hogy a teve ne rántsa hátra a fejét túl gyorsan, mert azzal ledob a válláról.

Josserannal ugyanis éppen ez történt, amikor először próbálkozott meg a mutatvánnyal, amin Félszemű és a tatárok jót mulattak.

William tevéjét a Félszemű Leilának hívta, de a szerzetes átkeresztelte Sátánra. A tatárok valamilyen oknál fogva a

legzsémbesebb jószágot adták neki az egész csordából. Félelmetes állat volt; a feje búbján drótszerű gyapjúcsomót viselt, a két mellső lábfeje zsámoly nagyságúra nőtt. Valahányszor a pap megpróbált nyeregbe szállni, Sátán megfordult, hogy az ülepébe harapjon, miközben felmászik.

Nap végén a csordát lemálházták, és szabadon eresztették abrakolni. Egyik este Sátán legelés helyett odasomfordált William mögé, a pofáját a vállához tolta, és belevisított a férfi fülébe. William olyat ugrott, mintha kardlappal csaptak volna rá.

A tatárok a hasukat fogva hahotáztak.

Kutulun a többiekkel együtt nevetett. Ekkor lehetett látni a mosolyát először a kasgári este óta, mióta az atyja hírnöke megérkezett a karavánszerájba.

+

Az apjától kapott üzenet aggasztotta a lányt. Karakorumban és Sangtuban az események gyorsabban zajlottak, mint amire bárki számított volna.

A *kurultáj* már összegyűlt Karakorumban, hogy megválassza az új nagykánt; és a halott kagán fivérét, Arik Bökét már meg is választották legfőbb tatárnak.

De nem mindenki értett egyet a választással. Öccse, Kubiláj, aki hadjáratot vezetett a csinek ellen a távoli Kínában, nem jelent meg. Helyette saját kurultájt hívott össze Sangtuban, a fővárosában, és a tábornokaival megválasztatta magát kagánnak. Elképzelhetetlen volt, hogy a tatár kurultájt bárhol másutt hívják össze, mint a Karakorumban székelő fővárosban. Ez nem mást jelentett, mint lázadást, és Dzsingisz kán óta először polgárháborúval fenyegetett.

Möngke nagykán feleségei és fiai Arik Bökét támogatták. Az Aranyklán, vagyis Dzsingisz leszármazottai szintén hűséget fogadtak neki, miképp Arik Böke fivére, Batu is, az Arany Hordából. Csak Hülegü kötelezte el magát Kubiláj

mellett.
Elvileg Kubilájnak el kellett volna szigetelődnie a támogatás ilyen mértékű hiánya miatt. Ám ő óriási és jól felszerelt hadsereggel rendelkezett saját szilárd hatalmi központjában, Kínában. Potenciális veszélyt jelentett az egész tatár birodalomra.
Kaidu üzenete egy figyelmeztetéssel ért véget: minél közelebb érnek Kína határához, annál nagyobb óvatossággal járjon el. Karavánjukat akár még a Kubilájhoz hű katonák is megtámadhatják.
Az első nyári hold idején nem a sivatag jelentette az egyedüli veszélyt, amivel kénytelenek voltak szembenézni.

XLVII

Aznap éjjel egy kiterjedt, kavicsos síkság közepén táboroztak le. A mellső lábukon megbéklyózott tevék néhány ropogós sós füvet és száraz tövises cserjét legeltek.
William egy széltől megfeketedett fűz alatt térdepelt, a nyakában lógó feszületet szorongatta, ajka néma imát mormolva mozgott. A tatárok megvetően és félve figyelték a hitük szerint sötét teremtményt. Egyszer már balszerencsét hozott rájuk. Meg voltak győződve róla, hogy ismét balszerencsét hoz.
Josseran leült a szerzetes mellé, és felhajtotta a köpenye csuklyáját a forró, homokkal teli szél ellen.
– Miért imádkozol, William testvér?
William befejezte a fohászt, és karját maga mellé ejtette.
– Hogy Isten szándékát szolgáljuk a szenvedésünkkel itt.
– És mit gondolsz, mi ebben Isten szándéka?
– Azt nem köti a magunkfajta egyszerű teremtmények orrára.
– De a bulla tartalmát ismered, amit a helyettese bízott rád. És a pápa ismeri Isten szándékát, nemde? – Mióta eljöttek Akkóból, azóta tűnődött William küldetésén. Vajon

a pápa is fegyverszünetet akart kötni a tatárokkal, ahogy a templomosok tették?

– A bulla titkos. Csakis a tatár király előtt fogom felolvasni, ahogy azzal megbíztak.

– Békét akar kötni velük?

– El akarja juttatni hozzájuk Isten igéjét.

– Nekem úgy tűnik, ezeket csak a fosztogatás érdekli. Ők itt, a földön vágynak királyságra, nem a mennyekben.

– Isten majd megnyitja a szívüket és az elméjüket. – William felemelkedett a térdéről, és hangosan felnyögött.

– Mi a baj?

– Csak a csúz. Miattam te ne aggódj.

Josseran megvonta a vállát.

– Nyugodt lehetsz, nem fogok. De az én kötelességem, hogy épségben visszajuttassalak Akkóba.

– Megpróbálok nem okozni csalódást.

– Köszönöm.

Ugyan nem akarta, hogy a templomos megtudja, tulajdonképpen szörnyen szenvedett. Duzzanatok voltak a bélnyílásán, és a teve rángató mozgásától minden pillanat, amit kénytelen volt a hátán eltölteni, valóságos gyötrelem volt számára. De ha szenved, akkor a megváltójáért szenved, és minden egyes lépéssel, amit ebben a rémséges sivatagban tesz meg, egyre tisztább lesz a lelke, és közelebb kerül az istenéhez.

+

Kutulun látta, hogy a varjú felkel, és elsétál oldalra, hogy vizeljen. A tevéje a közelben legelt, felemelte a ronda fejét, és figyelni kezdte a férfit. A lány szinte látta a gondolatait, melyeket unott, barna szeméből olvasott ki. Odahajolt a tövises tamariszkuszcserjéhez, komótosan rágcsálva, miközben a kínzóját szemlélte fekete csuklyás csuhájában, és hallgatta, ahogy a vizelete a gebi kövekre fröccsen. Közelebb bandukolt, ameddig a kötél eresztette, míg már

majdnem a férfi vállánál járt.

Azzal a hátára öklendezett egy jó adag zöld, nyálkás növényőrleményt.

William előretántorodott, és a vizelet a köpenyére csörgött, ahogy fél kézzel a hátát tapogatta, azt keresve, mi hullott rá. Félszemű, aki szintén szemtanúja volt a jelenetnek, a földre rogyott, úgy röhögött. William megpróbálta letörölni a bűzös nyálkát a köpenyéről, miközben a másik kezében még mindig a hímtagját szorongatta. Észrevette, hogy Kutulun őt nézi, és rákvörös arccal arrébb támolygott.

Csak Josseran nem nevetett. A lány azon tűnődött, vajon miért nem, hiszen tudta, hogy a férfi nem szíveli a társát.

– Az állat nem kedveli őt túlságosan – jelentette ki a lány.

– Az már biztos.

– Mondd meg neki, hogy várja meg, míg kiszárítja a nap – javasolta –, utána leszedegetheti darabokban. Különben csak elmaszatolja.

– Megmondom neki – felelte Josseran.

William úgy sikoltozott, mintha a felkérődzött táplálék olvasztott ólom lenne.

Ha ő egy jellegzetes példánya a barbár sámánoknak, gondolta a lány, *akkor sem tőlük, sem a vallásukból nincs mit tanulni.* Ugyanakkor ez a harcos, ez a… Jossz-rán… más. Bizonyította erejét és bátorságát, és mióta megsérült a hegyen, egyfajta rokonszenvet érzett iránta.

De hogy miért, arról fogalma sem volt.

+

Az ujgurok földjén jártak, árulta el Kutulun.

Az itteni népek, magyarázta, a buharai kán vazallusai, és már Dzsingisz óta azok, mert behódoltak neki, hogy elejét vegyék a szántóik és a városaik elpusztításának. A nomád tatárok adót vetettek ki a lakosságra a helyi kormányzók

által, akik az ő jóváhagyásukkal uralkodtak. Az egyik éves sarc a tamga volt, amit a városi kereskedők és kézművesek fizettek meg, a kalant, avagy a földadót pedig a földművesek. Még a helyi nomádok is lerótták a maguk adóját a nyájuk egy részével. Ezt kopcsurnak hívták. Továbbá egy ötszázalékos illetéket minden kereskedőnek be kellett fizetnie, aki áthaladt a kánságon. Így tartották a markukban a tatárok a nagy hasznot hajtó Selyemutat.

Ahhoz képest, hogy nomádok, gondolta Josseran, *elég jól ismerik egy birodalom működésének alapelveit.*

+

Egy hét múlva Akszuba értek, az ujgurok fővárosába. Josseran először ködnek gondolta azt, amiből hajdani világítótornyok romjait látták előmeredni. Ám ahogy közeledtek, rájött, hogy ez a köd lényegében egy homokvihar. Az ősi város azon túl terült el: ringatózó nyárfák alatt megbúvó, fehér épületek összevisszasága a sárga löszszirtek tövébe ágyazódva. Az oázis zöld szalagja egy folyó partját követte.

Hirtelen paradicsom- és padlizsánmezők között vezető úton találták magukat, melyre nyárfák vetettek árnyékot. Az öntözőcsatornákban víz csillogott. A hitetlenek láttán egy fiatal lány elfátyolozta az arcát, míg a kisfiúk, akik meztelenül fürdőztek a kanálisokban, tágra nyílt szemmel meredtek rájuk. Az emberek az utcára szaladtak a fejük tetején viselt sapkában, és fehér szakállú vénemberek tülekedtek, hogy jobban megnézhessék maguknak a furcsa barbárokat, akik a tatárokkal jöttek.

Aznap este nem kellett karavánszerájban meghálniuk, mert a helyi *darugacsi*, a tatárok által kinevezett elöljáró házában szállásolták el őket. Fűszerezett ürühúst kaptak rizzsel; a szolgálók tálcán hordták nekik a gyümölcsöt és az aromás zöld teát, ráadásul igazi ágyban aludhattak, amihez selyemtakarót kaptak.

Majdnem úgy érezték magukat, mintha visszakapták volna az életüket.

Ám amikor másnap reggel Kutulun felszökkent a tevéje nyergébe, fígyelmeztetőleg odakiáltott Josserannak:

– Remélem, élveztétek a pihenést! Mert innen nekivágunk a világ legkíméletlenebb sivatagának. Nemsokára visszasírjátok majd a Világ Tetejét!

XLVIII

A sivatagban igen sebesen szállt le az éjszaka, ami meglepte Josserant. Olyan volt, mintha egy ablaktalan tömlöcbe vetették volna az embert, és rácsapták volna a vasajtót.

Néha délutánonként még észrevették a távolban egy-egy karavánszerájt, és olyankor Kutulun gyorsított a tempón, hogy napnyugta előtt elérjék, és menhelyet leljenek a barnássárga falak mögött. Általában kimerülten elterültek a csomagok és fonott kötelek között, miközben a forralókannákból víz sercent a tűzbe, ők pedig hálát adtak a sorsnak, hogy menedéket találtak a szakadatlan sivatagi szél elől.

Más éjszakákon azonban arra kényszerültek, hogy a nyílt sivatagban üssenek tábort, egy kis tűznél összehúzódva, amit a napon száradt teveürülékből tápláltak. A tatárok ezt argolnak hívták, és abban a sivár pusztaságban ez volt az egyetlen tüzelőanyag-forrásuk. Legalább ebből elegendőt találtak mindig, mert azon az úton haladtak, melyet minden karaván használt. A napi menetelés folyamán

Félszemű több kosárral is összegyűjtött a ganajból, és miközben letáboroztak, a tatárok még többmaréknyival összeszedtek, mire meggyűlt a tűz.

Aztán aludt kancatejből készült kását ettek, ami állandó szokásukká vált, mielőtt sötét, kimerült álomba szenderültek a kemény talajon, a báránybőrökbe takarózva.

Azután a tetvekre került a sor, hogy lakomázzanak.

+

Egyik éjszaka Josseran a kihűlt parazsak mellett kucorgott, jóval azután, hogy a tatárok nyugovóra tértek a *del*jükben. Kutulun sem tudott elaludni; a férfi azon tűnődött, vajon a lány is vágyik-e az ő társaságára, ahogyan ő vágyott reá.

William addig maradt ébren, ameddig csak bírt, mint koldus a lakomán, de a fáradtságtól végül elnyomta az álom. Most, hogy Josseran és Kutulun egyedül maradt, csak nézték a hamvadó tüzet, és hallgatták a tatárok horkolását. A sötétben Félszemű a démonoknak gügyögött, akik az álmát háborgatták. A tevék szuszogtak és néha felvakkantottak.

– Mesélj magadról, keresztény – szólalt meg Kutulun halkan.

– Mit óhajtasz tudni?

– Mesélj nekem arról a helyről, melyről mindig beszélsz. Arról az Outremerről. Ott születtél?

– Nem, egy Troyes nevű hely mellett születtem Burgundiában, ami egy Frankhon nevű ország egyik tartománya. Az utóbbi öt évben vagy még régebb óta nem jártam ott. Azóta az otthonom egy Akkó nevű hely volt, amely egy nagyszerű tengerparti város és erődítmény.

– Milyen érzés egy erődítményben lakni? Nem érzed úgy néha, mintha börtönben lennél?

– Egész életemben kőfalak közt éltem. Hozzászoktam. Inkább ezek a tágas terek töltenek el félelemmel.

– Sosem tudnék fal mögött élni. Egy civilizált embernek éreznie kell a füvet a talpa alatt, és egy lovat, amit arra nyergeitek fel, hogy vágtasson rajta. – Felpillantott az égre. Úgy nézett ki, akár egy fekete bársony, melyet telehintettek gyémántokkal. Gyönyörű volt, de meztelennek érezte magát alatta.

– Egyszer, még gyermekkoromban elhatároztam, hogy

kiderítem, hány csillag van az égen. Egyik éjszaka kiosontam a kastélyból, lefeküdtem a mezőn, és elkezdtem megszámolni.

– Hány van?

– Nem tudom. Elaludtam. Apám egy nagy tölgyfa alatt talált rám, majdnem kihűlve, úgy kellett hazacipelnie. Egy szőrmetakarón ébredtem fel a tűz mellett, amiben egy jókora hasáb lobogott. Azóta soha nem akartam oly mély ismeretséget kötni az éjszakával. És fázni sem kívántam annyira. Ennek ellenére muszáj volt megjárnom a Világ Tetejét.

Eszébe jutott apja ölelő karja, miközben melegíti, s ahogy a szakálla az arcát csiklandozza. Az emléknek jóleső érzéssel kellett volna eltöltenie, de bánat mérgezte meg, mint megannyi visszaemlékezését.

Talán jobban tette volna, ha otthagy a tölgy alatt, gondolta Josseran.

– Apám engem is számtalanszor cipelt haza – vette át a szót Kutulun. – Mindig éjszaka szöktem el. Repülni akartam, meg akartam érinteni a csillagokat az ujjaim hegyével. – Kinyújtotta a kezét az éjszakai égbolt felé. – Keresztényül van neve a csillagoknak?

– Az ott a Sarkcsillag – felelte a férfi észak felé mutatva –, de az együttálló csillagoknak is van neve. – A feje fölé bökött. – Például ezt itt Nagy Medvének hívjuk. Ha elég sokáig nézed, beleképzelheted egy medve körvonalait.

– Akkor nektek csodálatos képzelőerőtök lehet – mondta a lány, és felnevetett. – Nálunk az a Hét Óriás. Látod ott azt a csillagot? Az az Aranyszeg. Ahhoz kötik az istenek a lovaikat.

– Egynél több istenben hisztek?

– Abban hiszek, hogy egynél több is lehet. Ki tudja?

– De csak egy isten van: aki teremtett bennünket, és aki az összes dolgokat megalkotta.

– Honnan tudod, hogy csak egy isten van? Talán jártál a Kék Égbolton, hogy megnézd magadnak?

– A hitem így tanítja.

– A hit – ismételte meg Kutulun. – Én abban hiszek, hogy a lovam elvisz az utam végéig. A többit magamnak kell kiderítenem.

Egy időre elcsendesedtek.

– Van gyereked, keresztény? – kérdezte tőle a lány hirtelen.

– Egyszer volt egy lányom.

– Mi történt vele?

– Meghalt.

– Mi van a feleségeddel?

A férfi habozott. Mennyit áruljon el ennek a nőnek a múltjából? És még ha el is mondja neki, mennyit értene meg belőle, mikor a saját élete oly sokban különbözik?

– Messze, Frankhonban van.

– Szereted őt?

– Szerettem a testét.

– Régóta nem láttad őt?

– Most már hosszú évek óta. Merem állítani, már azt is elfelejtette, hogy nézek ki.

– Miért nem térsz vissza hozzá?

– Mert valójában ő nem a feleségem. Más asszonya. Bűnös vagyok.

Kutulun bólintott. Másvalaki asszonyát elvenni a tatároknál is bűnnek számított. A lány szorosabbra tekerte a sálat az arca körül a hideg ellen. A férfi csak a szemét látta, és hogy a tűz visszatükröződik benne.

– Őszintén bevallom neked – mondta Josseran –, sosem gondoltam többnek egy asszonyt egy vánkosnál, amin éjszaka meghálhatsz. Nem beszélek veled túlságosan szabadon?

– Nem, dehogy. Apámnak sok felesége van, akit csak a test gyönyöreiért tart. De csak egy kedvence van, és most, hogy már idősebb, és a vére is lehiggadt, a legtöbb napját vele tölti. Sokat beszélgetnek.

– Helytelen, ha egynél több felesége van az embernek.

– Miért?

– Egy férfinak uralkodnia kell az elemi vágyain. Sértés Istenre nézve.

– Ezt akarja elhitetni veled a szent embered is?

– Talán nem kedvelem őt túlságosan, de hiszek benne, hogy jobban megérti Isten gondolatait, mint én.

– Hogy képes valaki megérteni az istenek gondolkodását? Az életben oly sok minden bizonytalan.

– Isten törvényei változatlanok. Az embereknek az a dolga, hogy betartsák.

– Nekem gyerekkoromban azt tanították, hogy semmiféle törvénynek ne engedelmeskedjek, csak Dzsingiszének, a hatalmas kánunkénak, mert attól olyan erős a birodalom. De ami az isteneket illeti, megpróbálunk oly mértékben hallgatni a Kék Égboltra, ahogyan csak tudunk. De semmi sem biztos.

– Dzsingisz tanította nektek, hogy egy férfinak joga van annyi feleséget venni, ahányat csak akar?

– Egy asszony nem pusztán a vágyaid melegágya, keresztény. Csakúgy egy éhes száj, és neki van méhe is, amivel gyermeket hozhat a világra. A férfiban nem az étvágya támaszt vágyat a nőkre, hanem a vagyona. Dzsingisz azt mondja, törvény szerint egy férfi nem veheti el egy másik férfi feleségét, hogy kielégítse a vágyait, mert az tényleg bűn. De ez csak azért van így, mert veszélybe sodorhatja a klán békéjét, nem azért, mert sérti a Kék Égbolt Szellemét.

Josseran sosem gondolta volna, hogy ilyen nyíltsággal beszélhet ezekről a dolgokról egy nővel. Idekinn azonban, a csillagok hűvös boltozata alatt és a sivatag magányában szabadnak érezte magát a társadalma korlátáitól és az istene zsarnokságától. De biztos, hogy az Isten minden ember istene, nem csak a frankoké?

– Mesélj nekem – mondta a lány – erről a gyónásról, amiről beszéltek. Amit a sámánjaitokkal csináltok. Mit mondtok olyankor nekik?

– Elsoroljuk nekik a bűneinket.
– A bűneiteket?
– Az asszony utáni sóvárgást. A paráznaságot.
– Ezek szerint csak azt kell elmondanotok nekik, amit az asszonyokkal tesztek?
– Nemcsak azt. Az álnokságunkat is, a másokkal szembeni erőszakosságunkat. És a tisztátalan gondolatainkat is.
– A gondolataitokat?
– Ha irigyek vagyunk. Vagy ha túl kevélyek.
– Akkor hát ti vagytok, akik szégyenkeztek azok miatt a dolgok miatt, ami emberré tesz benneteket, nem az istenetek. – Zavartnak látszott. – Ezzel elejét veszitek, hogy még több bűnt kövessetek el? Jobbnak érzitek magatokat tőle, amikor megteszitek?
– Néha. Én még mindig attól tartok, hogy az örökkévalóságig fogok bűnhődni.
– Van egy istenetek, aki gyengének teremt titeket, aztán megbüntet a gyengeségetekért. Te ezt nem találod különösnek?
Fogalma sem volt, hogy válaszoljon. Újfent cserbenhagyta a hitét. Még egy tatár nővel szemben sem volt képes megvédeni a vallását! Helyette ennyit szólt:
– Azt mondtad, láttál egy öregembert, aki velem lovagol a hegyekben.
– Nem hiszel nekem.
– Nehéz elhinnem. Mégis kíváncsivá tesz.
– Az öregember akkor is ott van, akár hiszel benne, akár nem. Ott van, akár kíváncsi vagy, akár nem.
– Ha igaz lenne, azt hiszem, tudnám, ki az az ember.
– Elmeséltem, mit látok. Nem akarom, hogy megmagyarázd nekem. Nem szükséges.
– Az apámat festetted le.
– Az apád halott? – Miután a férfi bólintott, folytatta: – Miért tartod ezt furcsának, keresztény? Az őseink mindig velünk maradnak. Tisztelnünk kell őket, különben

balszerencsét hoznak ránk.

– Te úgy hiszed, hogy apám szelleme azért követ, hogy oltalmazzon engem?

– Hát persze. Mi másért lenne itt, mögötted lovagolva?

– Mi másért? Átokként.

– Ha átkoz téged, akkor miért nem dobott le a hegyről, amikor segíteni akartál a sámánodnak?

Josseran nem tudta megválaszolni a kérdést. Kétségbeesetten hinni akart neki. És meg is akarta ölelni. Érezte, hogy a szíve vadul kalapál, és melegség árad szét az ágyékában és a hasában.

– Még soha nem találkoztam hozzád hasonló nővel – motyogta. Egy szenvedélyes pillanatig elképzelte, hogy magához húzza, és megcsókolja az ajkát. Sőt, még abban is reménykedett, hogy a lány húzza magához előbb, aztán egymásba gabalyodnak a csillagok végtelen takarója alatt, pedig a társaik mindössze néhány lépésre alszanak tőlük.

A lány viszont ennyit szólt:

– Elfáradtam. Inkább alszom.

Miután elfordult tőle a sötétben, Josseran összehúzta magát a földön fekve; tanácstalan volt, kimerült, mégsem tudott pihenni. Az agya és a szíve összezavarodott. A fejére szorította a kezét.

– Bocsáss meg – suttogta a markának.

A hold a sivatag fölé kúszott. Apja hangja után hallgatózott.

XLIX

Ismét útra keltek kelet felé. Tőlük balra egy hegyvonulat húzódott, melyet a tatárok Tien-sannak hívtak, vagyis Mennyei-hegységnek. Az indigókék ég előtt jégsapkák csillogtak, míg alattuk az előhegység nyúlványait meredek vízmosások barázdálták, amitől olyan látványt nyújtottak, mintha egy guggoló vadállat mancsai lennének. Miközben

nap nap után tevegeltek, megfigyelték, ahogy a hegység a nap járásával változik: a hajnali halvány rózsaszínből a déli rézvörösön és fémszürkén át az alkonyi ibolyáig és vörösesbarnáig.

A síkságon mindenfelé csontokat láttak – lovak, tevék és szamarak kifehéredett csontvázait, néha még egy-egy vigyorgó emberkoponyát is.

– Éppen megkerüljük a Takla-Makán terjedelmes sivatagát – magyarázta Félszemű. – Az ujgurok nyelvén ez azt jelenti: „ha bemész, soha nem jössz ki". De nem fogunk a Takla-Makán gyomrába merészkedni – biztosította őket a férfi. Az oázisok úgy fogták körbe a halott térséget, mint egy hercegnő nyakát a gyöngysor. – Hacsak nem kerülünk valami gonosz viharba, amitől eltévedünk, de szándékosan nem megyünk a közelébe.

– Évente milyen gyakran vannak errefelé ilyen viharok? – kérdezte tőle Josseran.

– Állandóan – felelte Félszemű, és kitört belőle a jellegzetes vihogó nevetés.

A sivatag kavicsok és lapos kövek sárgásszürke pusztasága volt, amit a tatárok gebinek neveztek. De amikor Josseran megállt, hogy szemügyre vegyen egy ilyen követ, valójában ragyogó színeket fedezett fel benne, egyaránt vöröset és padlizsánt. Ám a gebi síksága csakhamar egy sós teknőnek adta át a területet, mely forróságtól szétrepedezett, morzsolódó, fehér kérgű sárral borított lapaj volt. Még később szürke, kemény homok kietlen pusztaságává változott. Úgy látszott, mintha a messzeségben összeolvadna a forróságtól remegő levegővel, aminek köszönhetően a horizonton már nem vált külön az ég a földtől. Ahogy a hegyeket maguk mögött hagyták, úgy tűnt, már egyáltalán nem is tartanak semerre, ugyanazt a mérföldet teszik meg újra és újra, nap mint nap, vég nélkül.

Egyszer egy másik karaván haladt el mellettük, amely nyugatra tartott, Kasgárba. A tevék hátát nagy, ovális takarók fedték a fa nyeregkeretek alatt, és minden állat

két-két terjedelmes selyemtekercset vitt mindkét oldalán. A forró szél elszállította hozzájuk a tevehajcsárok kiáltozásait és a tevék csengőinek csilingelősét.

– Tudod, merre tart az a selyem? – kiáltotta oda Williamnek. – Velencébe.

– Honnan veszed? – kiabált vissza William a tevéje hátán imbolyogva.

– Ez a Selyemút! Még nem hallottál róla? A mohamedánok minden évben végigmennek ezen az úton, hogy hozzájussanak azokhoz a selyemvégekhez Buhara, Tebriz és Bagdad bazáraiban. Perzsiánál messzebb viszont egyikük sem járt. De most Josseran Sarrazini végre láthatta, hol kezdődik ez a hatalmas út!

– Én semmiféle utat nem látok – állapította meg William.

– Mert nincs út. A kalmárok mégis erre járnak a selyemrakományukkal a Szentírás kora óta.

– Azt akarod mondani, hogy az a tevehajcsár egészen Bagdadig fogja terelni az állatait?

– Nem, Kasgárban eladja a rakományát. A Selyemút olyan, akár egy lánc. A bazárban elcseréli korianderre vagy jádekőre. Valaki más átszállítja majd a selymét a hegyeken, és elüzleteli datolyára és üvegre. És ez így megy egészen addig, míg Rómában valami püspök meg nem veszi a szeretőjének!

– Csak azért mondtad el ezt a történetet, hogy engem szekálj, templomos?

– Nem, dehogy. Úgy gondoltam, érdekel. Ugye, nem azt akarod nekem mondani, hogy egy püspököt sem ismersz, aki szeretőt tart?

– Mind felelni fognak a bűneikért, ha eljön a napja. Ahogy te is a tieidért.

– Legalább jó társaságban leszek.

Ahogy figyelte, hogy tűnik el a karaván a Takla-Makán lebegő délibábjában, Josseran azt vette észre, hogy magával ragadja egy misztikus érzés. Ezek a tevék évszázadok óta cammognak a sivatagon át becses

kelméjükkel, és csak az utóbbi néhány évben fedezték fel, hogyan készül. Hihetetlen, de egy bizonyos lepkefajta gubószerű bábjából állítják elő! William talán vadnak véli ezeket a népeket. Számára viszont csodák kiapadhatatlan forrása voltak.

L

Minden reggel azzal kezdődött, hogy Félszemű halkan felkelt, és kiterítette az imaszőnyegét Mekka irányába. Azután elmondta szertartásos imáját a földön térdepelve, hajlongva és leborulva, közben tenyerét felfelé fordította, Allahhoz fohászkodva.

Ezt követően a tevéket a rakományukhoz vezette. Az orrzsinór megrántásával térdre kényszerítette őket, hogy a tatárok rá tudják emelni a málhájukat a fanyeregre, mely a púpok közé ékelődött.

Azután az állatok melle alatt megkötözték a kenderkötelet, ami rögzítette. Ilyenkor a tevék tiltakozva bömböltek, de erre ügyet sem vetettek. S bár keleten az ég még homályos volt, és az utolsó hideg fényű csillagok még el sem tűntek, újra elindultak a sivatagi napkelte irányába.

A sivatagon való átkeléshez Félszemű minden teve orrzsinórját a mögötte bandukoló málhanyergéhez kötözte, hogy az állatok egymás után haladjanak. Az utolsó tevének a sorban egy csengettyű lógott a nyakában. Félszemű tudta, ha nem hallja a kolompot, akkor egy vagy több jószág elszabadult. Josseran hamar hozzászokott a halk, csilingelő hanghoz és a tevék lépteinek ritmikus puffanásához a kemény talajon, a kötelek álmosító csikorgásához és a tevés ember bátorító suttogásához, ahogy elöl lépdel, az utat mutatva.

A forró szél kiszipolyozta őket. Josseran már az ajkát sem érezte, csak a kirepedezett, kiszáradt bőrön keletkezett kemény kérget. Nem volt vize, hogy megnedvesítse magát,

de nem volt jelentősége, mert a száraz levegő mindenféle verejtékképződést meggátolt a bőrükön. Még William szagát sem lehetett érezni.

A tövises tamariszkuszbokrok jelentették az egyedüli növényzetet, ami itt megélt. A szél kikezdte körülöttük a talajt, lilás nyalábokká csupaszítva őket. De még a legsivárabb helyen is vadkecskék találtak bennük életet jelentő táplálékforrást, melyek így a körülmények dacára is képesek voltak fennmaradni e pokoli tájon.

Szűkös étrendjük legyengítette. Attól tartott, meg fog őrülni; a végtelen égbolt és a szürke, jellegtelen sivatag egybeolvadt, és maga az idő is jellegtelenné vált. A sivatag talajából felszálló hő kísérteteket kreált a horizonton, fák és várak fantomjait. Délutánonként, mire a szeme elfáradt, a torka pedig kiszáradt, hegyeket vélt felfedezni a távolban, hogy néhány pillanattal később rájöjjön, csupán egy marék követ lát. Máskor kiterjedt tavakat pillantott meg, de mikor újra odanézett, már eltűntek.

Hogy ne veszítse el a józan eszét, megpróbálta felidézni a Troyes és Párizs piacain látott trubadúrok dalait, vagy a zsoltárokat és a miatyánkot mondogatta. De a hőség és a kimerültség megfosztotta azon képességétől, hogy akár ezeket az egyszerű dolgokat is gyakorolja. A gondolatai szeszélyesen csapongtak, és néha már azt is elfelejtette, hol jár.

Egyfolytában szomjúság gyötörte. Alkalmanként belefutottak egy sekély teknőbe vagy nádasba, s velük egy-két sós vizű tócsába. Habos felszínükön rovarok szánkáztak. A tatárok ilyenkor derűsen töltötték újra a tömlőiket a sűrű löttyből.

A nyílt sivatagban a homokviharok úgy táncoltak és kavarogtak, akár a szellemek.

Egyik este Kutulun észrevette, hogy bámulja őket, miközben tábort vertek a *gebi* síkján.

– Lelkek kísértetei – mondta.

– Mindig párban vannak – motyogta a férfi –, ellentétes

irányban pörögnek.

– Az ujgurok azt állítják, két szerelmes kísértete, akik nem kelhettek egybe, mert különböző klánokba tartoztak, ellenséges törzsekbe. Mivel képtelenek voltak elviselni a gondolatot, hogy külön éljenek, a sivatagba menekültek, hogy együtt lehessenek, de a homok elnyelte őket. Így hát táncolva, a dombokon futkározva töltik napjaikat.

– Tehát most már szabadok?

– Igen – felelte a lány –, ha elhiszed a legendát. Most már szabadok.

+

Az oázisvárosok drámai hangulatot árasztottak a szürke égbolt alatt. Hirtelen egy vékony, zöld vonalat vettek észre a horizonton, fákat láttak a fodrozódó víztükör előtt, de az egész perceken belül ismét beleveszett a homokködbe.

Hosszú délutánokon néha meg-megpillantották ezt a szívfájdítóan szép kísérteiét. Végül a tó délibábbá alakult, amit a homokviharok vagy a hullámzó hőség keltett életre, ám a fák eléggé valódinak tűntek: karcsú nyárfák, melyek arany és zöld színben pompáztak az esti fényben. Még éppen alkonyat előtt egy árnyas sétányon találták magukat: fehér szakállú vénemberek mentek el mellettük, szamárkordékon üldögélve; búza- és dinnyeföldek mellett, kertfalak tövében, valamint szeder- és kőrisfákkal pettyezett, sötét udvarok előtt haladtak el.

A városban mindenki kisereglett a házakból, hogy szemtanúja legyen az érkezésüknek: az ősz szakállú földművesek, az asszonyok a pólyába kötött csecsemőjükkel a hátukon, és a pucér lurkók, akik visítva, sárosan rohantak árkon-bokron át.

Aztán persze szembejött az elmaradhatatlan mohamedán templom is a maga kék és jáde mozaikberakásával, mely vakítón ragyogott a napsütésben. De egy Kucsa nevű városban felfedeztek egy teljesen új vallást is.

Egy kavicsos síkon keltek át, melyet buckák és agyagszarkofágok tarkítottak. Hirtelen két gigantikus méretű kőbálvány meredt az égnek, melyek az út két oldalán álltak őrt. Az istenek arcán ugyanolyan jámbor mosoly ült, s mindkettő áldásra emelte a jobb kezét. A széles arcuknak a homok és a szél eróziója szelíd vonásokat kölcsönzött.

A tevék az óriási szobrok árnyéka alatt haladtak el, és Josseran elfojtotta a borzongását. Azon gondolkodott, vajon miféle ördöngösség vár rájuk odaát.

+

– A neve *Borkán* – mondta Kutulun Josserannak azon az éjszakán, a tűz mellett ücsörögve a karavánszeráj udvarán.

– Ő egy isten?

– Valami hasonló. Egyes helyeken éppoly hatalmas prófétaként tisztelik, mint magát Mohamedet.

– Nem értem. Ezen a vidéken ti uralkodtok, mégis megengeditek ezeknek a népeknek, hogy nyilvánosan felállítsák a bálványaikat?

– Persze.

– De ez a tatárok földje. Ti mégis hagyjátok, hogy ily módon fitogtassák a vallásukat?

– Hát persze. Ez a *Borkán* egy kisebb isten. Ha erősebb lenne Tengrinél, a Kék Égbolt Szelleménél, akkor nem győzhettük volna le őket a háborúinkban. Így hát hagyjuk, hogy megtartsák az isteneiket. Nekünk így a jobb. Ettől ugyanis ők gyengébbek lesznek.

Josserant megdöbbentette ez a fajta érvelés. Elképzelhetetlen, hogy Róma hagyná, hogy bármely vallás virágozzék azokon a helyeken, ahol uralomra tört. III. Ince pápa még keresztes hadjáratot is elrendelt a katharok ellen Languedocban, mert nem ismerték el a pápa és a római liturgia fennhatóságát. A legtöbb város még negyven-ötven évvel később sem több puszta romhalmaznál, a kathar

földek pedig még mindig parlagon hevernek a lerombolt falvacskák mellett.

Viszont ezek a tatár ördögök – ahogy William nevezte őket – hagyták, hogy az uralmuk alá hajtott népek azt tegyenek, amit csak akarnak, míg megfizetik az adókat.

Nekem úgy tűnik, gondolta Josseran, *hogy mi, keresztény urak igen sokat tanulhatnánk ezektől a barbároktól.*

De voltak más hiedelmek, melyeket nehezebben tudott elfogadni.

+

Josseran látta, hogy az egyik teve a sorban megtántorodik és térdre rogy. A feje olyannyira hátracsuklott, hogy az első púpjához ért, szájával furcsán tátogott az ég felé. A haláltusája közben kiadott hangok hallatán a gyomra összeszűkült.

– Egy kígyó volt – kiáltotta Kutulun. – Láttam, amikor megmarta!

Josseran előhúzta a kardját.

– Mit csinálsz? – ordított rá Félszemű, ahogy felé rohant lobogó köpenyében.

– Megszabadítom a szenvedéstől.

– Nem teheted! – kiabálta Kutulun, a tevés ember pártját fogva.

– Csak megkegyelmezek szegény párának!

– Nem vághatsz le egy tevét! A lelke balszerencsét hoz ránk. Meg kell várnunk, míg elpusztul.

– Még szép, hogy el fog pusztulni. Nézz rá! Vagy tán van gyógyír a viperamarásra?

– Ennek ellenére – szólt közbe a lány –, várnunk kell. Így hát együtt várakozott Kutulunnal és a tevehajcsárral. Hosszú percekig tartott, de végül a teve még fújtatott egy utolsót, aztán az oldalára dőlt. A lábai görcsösen rúgkapáltak egy darabig, majd megmerevedtek.

– Látod? – mondta Josseran. – Megkímélhettük volna

szerencsétlen jószágot a szenvedéstől.

– Balszerencsét hozott volna, ha megölöd – felelte Kutulun, miközben elsétált.

Josseran visszadugta a hüvelybe a kardot.

– Babonák! – sziszegte.

– Nem, barbár! – válaszolta Félszemű. – Igaza van a lánynak. A kísértete visszatért volna, hogy az utunk hátralévő részén végig üldözzön. – A férfi bosszúsan felsóhajtott az értékes állat elvesztése miatt.

Josseran a fejét ingatta. Ki értette ezeket a népeket, akik megtűrték az idegen vallásokat az uralmuk alatt, de úgy hitték, hogy még egy igavonó állatnak is van lelke? Hogyan is érthette volna ezt meg egy keresztény lovag?

LI

A kopár és a bevetett területek között drámai volt az átmenet. A táj nem fokozatosan alakult át; mintha a szárazföldről fejest ugrottak volna a tengerbe. Az egyik pillanatban még a tevéik mellett ballagtak, összeszorított szemmel a verőfény és a por miatt, a másikban pedig már rizs-, kender- és árpaföldek parcellái közt lépdeltek. Az öntözőcsatornákban tisztán csillogó víz csobogott.

Josseran letérdelt, hogy megmossa az arcát. Képtelenségnek tartotta, hogy ennyi víz legyen a sivatag közepén. Úgy látta, mintha egy üreg szájából bukkant volna elő a mező túlfelén. Az üreg fölött a föld buckát alkotott, és ezen a halmon túl emelkedett egy másik, aztán még egy, mintegy töretlen láncot alkotva, mely beleveszett a homokfátyolba a lilás hegyek irányában, melyek nagyjából harminc mérföldre lehettek.

– Ezek a *karézek* – magyarázta Kutulun a válla fölött. Félrehúzta a sálját, Josseran mellé térdepelt, és vizet mert a tenyerébe.

– A Takla-Makán összes oázisa így nyeri a vizet. Gyere,

megmutatom.

Az üreg felé vezette. Ám ahogy közeledtek, rájött, hogy egyáltalán nem is üreg, hanem egy alagút bejárata. A járatokat évszázadokkal azelőtt építették, és a távoli Tien-san gleccserei alatt indultak. Elég nagyok voltak, hogy egy ember felegyenesedve járni tudjon bennük, és furfangosan úgy dolgozták ki őket, hogy a csatornák lejtése valamivel kisebb legyen, mint a hatalmas sivatag lejtési szöge. Ekképpen a víz a felszín közelébe jutott, ahol a termés öntözésére tudták hasznosítani.

A halmok, amiket láttak, lényegében az aknák voltak; azért ásták őket, hogy be tudjanak jutni az alagutakba az iszap és a törmelék eltávolítása érdekében, nehogy eltorlaszolják a víz útját. A lány a kérges homokon át odavezette az egyik ilyen aknához. A férfi átlesett a vályogtéglából rakott fal peremén, beledobott egy kavicsot, és hallotta, ahogy odalent csobbanva eléri a vízfolyást.

– A *karézek*et – mondta Kutulun – a tatárok építették.

Josserannak eszébe jutottak az öntözőrendszerek, melyeket Szamarkand és Mérv közelében látott, és azon tűnődött, hogy valójában nem a perzsák építették-e ezeket is. Nehezen látta be, miért lett volna szüksége öntözésre a nomádoknak. De inkább nem mondta ki hangosan a gondolatait. Ezek a tatárok szívesen ringatták magukat abban a hitben, hogy a világon semmi sem létezett őket megelőzően.

Visszamentek a karavánhoz, és végigtevegeltek Gaocsang hoszszú utcáin. A vályogfalakról napraforgók bólogattak nekik, jöttükre elfátyolozott nők kukucskáltak ki a sötét kapualjakból. A karvalyorrú férfiak nagyon hasonlítottak az outremeri arabokra. Minden annyira idegen volt, ugyanakkor oly ismerős.

Átmentek a nyugati kapu dupla falán, majd elhaladtak egy kolostor mellett, amelynek kapuja felett, a festett falfülkékből ennek a Borkarinak a szobrai mosolyogtak le rájuk. A kormányzói palotát egy kiterjedt park vette körül.

– Ma éjszaka a *darugacsi* vendégszeretetét fogjuk élvezni – közölte Kutulun, aztán még hozzátette: – Azt hiszem, tetszeni fog nektek Gaocsang.

– Miért?

– Majd meglátod, keresztény. Majd meglátod.

LII

A férfi a tevekarámnál állt fejét lehajtva, elmélyülten társalgott Kutulunnal. Félszemű néhány tatár társaságában körülöttük várakozott, arcukon idióta vigyorral. Josseran odament, William pedig szorosan a nyomában.

– Látni kívántál? – kérdezte Kutulunt.

– Ez az ember beszélni óhajt veled.

– Mit akar?

– Mivel a kánok kánját akarod meglátogatni, úgy gondolja, gazdag vagy.

– Pénzt akar?

– Meghívott, hogy töltsétek a házában az éjszakát.

– Itt is épp elég kényelmes kvártélyt kapunk.

– Ő nem egészen így érti. Meghív, hogy vedd birtokodba az otthonát mindennel, amit nyújthat. Ő kiköltözik, te pedig erre az éjszakára légy a ház ura. Azt mondja, van egy felesége és két gyönyörű lánya, akikkel azt tehetsz, amit csak kívánsz. – A lány arca kifejezéstelen maradt, a tekintete sem árult el semmit, ami alapján Josseran fogalmat alkothatott volna róla, mire gondol.

Josseran rámeredt, majd a férfira.

– Mi a gond, keresztény? A markodon kívül még nem párosodtál mással? – kérdezte Félszemű.

A tatárok ezt hallván felnyerítettek a röhögéstől.

– Illendő ez? – tudakolta Josseran.

– Ők ezt megtiszteltetésnek érzik errefelé – válaszolta Kutulun. – Az ilyen vendéglátás az istenek áldását vonja maga után.

– Mi történik? – kiabálta William kikelve magából a csalódottságtól, hogy egy árva szót sem értett a társalgásból.

– Épp felajánlottak nekem… egy asszonyt… ma éjszakára.

– Egy szajhát? – bömbölte William.

– Nem, nem egy szajhát. Ennek a férfinak a feleségét.

– A felesége egy szajha?

Josseran már épp azt akarta mondani, hogy „igen, és a lányai is", de meggondolta magát. William úgy nézett ki, mint akit a gutaütés kerülget.

– Természetesen visszautasítottad.

Ám Josseran még nem döntött úgy, hogy visszautasítja az ajánlatot. Nő nélkül töltött öt év után arra gondolt: ötévnyi vezeklés és szűziesség semmit sem tett a lelkemért. Megpróbálta kiszámolni a hónapokat. Közel járhattak pünkösd ünnepéhez. Így számítása szerint ötéves szolgálata letelt, a templomosoknak tett fogadalmát kitöltötte, újra szabad ember volt. Isten szemében talán másképp festett a szabadsága, de miután már egyébként is megfertőzte a bűn, ugyan, mit számít még egy vétek?

A papnak másnap mindig meggyónhatok.

– Vissza fogod utasítani – sziszegte William. – Magától a pápától jövünk szent küldetéssel. Én ilyesmit nem fogok eltűrni!

Végül pontosan ennek köszönhetően határozta el magát.

– Te jársz szent küldetésben a pápától. Én csak egy hús-vér férfi vagyok, ez minden. – Visszafordult az ujgurhoz, aki türelmesen várt a válaszra. Josseran figyelmesen tanulmányozta a férfit. Selyemövvel elkötött köpönyege elszakadt, fogai rosszak voltak. Állán ritkás szakáll nőtt, amiből azt állapította meg, hogy fiatalember lehetett. Nem valami ígéretes példány.

– Esz szálem alejkum – üdvözölte a férfi arabul, és el volt ragadtatva, amikor Josseran úgy válaszolt, ahogy Outremerben tanulta:

– Va alajkumu esz szalám.

– Szeretnél a vendégem lenni, nagyuram?

Josseran habozott.

– A feleséged – kérdezte – gyönyörű?

A férfi biccentett.

– Ahogy Isten akarja.

Legalább a válasz becsületes.

William kidüllesztette a mellét.

– Itt fogsz maradni a palotában. Ezt pedig megtiltom!

– Te nem tiltasz meg nekem semmit! Ott hálok, ahol kedvem tartja!

– Akkor Isten legyen könyörületes a lelkeddel! – felelte William olyan hangsúllyal, amiből épp az ellenkezője sütött. Azzal peckesen elvonult.

Félszemű kötekedően Josseranra pillantott.

– Ő nem a nőket szereti?

Josseran megrázta a fejét.

– Ő mindenféle hústól tartózkodik.

– Még egy ritka bárányt se? Tudod…

Josseran elgondolkodott, vajon miféle veszélyes elfoglaltságban veszíthette el a tevehajcsár az egyik szemét.

– Ugye nem fogod elutasítani ennek az embernek a vendégszeretetét? – kérdezte Félszemű állhatatosan. – Ég a vágytól, hogy elnyerje az istenei kegyét.

Josseran hezitálva Kutulunra pillantott, aki szándékosan másfelé nézett.

A fene esne belé. Inkább gyötörje magát arra várva, ami sosem lesz az övé?

+

Nos, végül is ő is csak egy férfi, gondolta Kutulun, miközben visszafelé sétált a szállásukra. Na és aztán? A saját apjának is van háreme, a nagykánnak Karakorumban száz asszony lesi minden óhaját, vagy legalábbis így hallotta. Ráadásul ez a Jossz-rán csak egy barbár ország hírnöke, miért

érdekelné, hol tölti az éjszakát, és milyen kancákat ül meg?

Ennek ellenére zavarta a férfi. Mielőtt a sztyeppékre érkezett, a sorsa világos volt; ellenállhatott, ameddig tudott, de tudta, egy nap hozzá kell mennie egy másik klán erős, hozzá illő hercegéhez, akit gyermekekkel fog megajándékozni. Ez lett volna az élete.

Korábban ebbe már belenyugodott.

Akkor most miért lázadozik a szíve e lehetőség ellen? Biztos, hogy nem tudna szeretni egy barbárt? Már maga a gondolat is visszataszító volt. Őt a sztyeppére szólította az élet, egy tatár törzsfő oldalára, amilyen maga is, hogy ott nevelje fel a gyermekeit a hajukat borzoló szélben, a sztyeppe fűvével a talpuk alatt.

Mindazonáltal most átkozta az ujgurt a családjával együtt. Azt remélte, a felesége arca olyan, akár egy tevéé, a lányai meg bűzlenek, mint a kecskék.

Aznap éjszaka a *darugacsi* lakomát szervezett a vendégei tiszteletére, ám Kutulun nem jelent meg. Mikor az egyik tisztje utánament a kvártélyába, hogy szóljon neki, egy jól irányzott rúgással tessékelte ki a szobából. Ahogy a férfi becsapta maga mögött az ajtót, hallotta, hogy a lány kése alig valamivel az arca mellett belecsapódik a fába. Inkább nyomban odébbállt.

Kutulun egyedül, rossz hangulatban figyelte, ahogy az árnyékok átkúsznak a padlón. Megivott három kupa fekete kumiszt, és részeg álomban terült el a földön.

LIII

Mint Gaocsangban minden ház, a férfi otthona is vályogból épült. A helyiség közepén állt a khang, amiben kenyeret és húst tudtak sütni. A falakon szőnyegek lógtak, vajsárgák és rubinvörösek. Egy boltíves ajtó a hátsó udvarra nyílt, melyet egy kúszó indákkal teli lugas borított árnyékba.

A feleség a szoba közepén állt házi készítésű

selyemköntösben. Barna harisnya volt rajta, haját barna fátyol fedte.

A lányai tágra nyílt szemmel meredtek rá. Mindketten aranyfonállal hímzett bársonysüveget viseltek, melyet a helyiek dopának neveztek. Nyakukat nagyon szép kéküveg nyaklánc díszítette, csípőjükig érő hajukat copfba fonták. Fátyluk mögül csak kohllal sötétre festett szemük látszott ki.

A háziasszony egy kancsóból vizet töltött, és háromszor megmosta a kezét, ahogy az illem előírta. Intett neki, hogy tegyen hasonlóképpen. Azután beljebb tessékelte.

– Allah, küldd le a mennyekből angyali seregedet oltalmazásunkra – suttogta a nő a lányainak. – Nézzétek, mekkora! Ha a lábmérete bármiféle mértékül szolgálhat, imádkozzunk az Istenhez, hogy sorvassza le a hímtagját, különben végünk! És nézzétek az orrát! Ronda, mint egy döglött kutya, és le merném fogadni, disznóként viselkedik!

Josseran pislogott, és azon gondolkodott, mitévő legyen. Nem akarta megalázni a háziasszonyt.

– Mit is mondtál? – kérdezte hirtelen ihletet kapva. – Ezer bocsánat. Egyszer megsebesültem a fejemen, és azóta a hallásom nem a régi.

– Te beszélsz ujgurul? – kérdezte a nő meghökkenve.

– Csak néhány szót.

– Anyám a finom szakálladat és tűzszínű hajkoronádat dicsérte – jegyezte meg az egyik lány kuncogva.

Josseran visszavigyorgott rá.

– Köszönöm. Megtisztel, hogy egy olyan ház vendége lehetek, ahol három ilyen gyönyörűséges nő lakik.

Az asszony elmosolyodott, és biccentett, arca egyaránt árult el félelmet és megkönnyebbülést.

– Kedves vagy, urunk – mondta. – Ma este a mi otthonunk a tiéd is, és megtisztelő, hogy ilyen gazdánk lehet!

*Dasztarkán*t fogyasztottak, egy szertartásos vacsorát. Abroszt terítettek a padlóra, s a nők gyümölcsöt és nannak

nevezett lapos kenyeret hoztak rá. Josseran ültében feltartotta a két tenyerét, majd egy lefelé legyintő mozdulattal az arca felé terelte azokat, mintha mosakodna, amivel köszönetét fejezte ki Allahnak az ételért, s egyben áldást kért a családra. A három nő megrökönyödve szemlélte, hogy a barbár ismerte a civilizált emberek szokásait.

Azután édes fehérborral kínálták, és valami mással, amit úgy tudott lefordítani: jégkrém. E csemegét égetett agyagedényben szolgálták fel neki, és kuncogva figyelték, hogy kanalazza a szájába az ízletes édességet, majd kér belőle újabb adagot.

Megkérdezte, hogyan készítik ezt a csodás ínyencfalatot, mire az asszony elmagyarázta, hogy vaj és tej keverékéből állítják elő, amihez vaníliát adnak ízesítésnek. A főzetet azután a föld alatt, a pincében tárolják, jégbe csomagolva, amit a távoli gleccserekből hasítanak ki és szállítanak el hozzájuk a síkságon át a téli hónapokban.

A harmadik tál után jóllakva hátradőlt. Csend telepedett rájuk.

Mostanra a lányok levetették a fátylukat. Megállapította, hogy egyáltalán nem rossz rájuk nézni. Kerek, vidám arcuk volt, gyönyörű mosolyuk és pajkos tekintetük. Úgy tűnt, ők éppolyan kíváncsiak rá, mint ő rájuk. Egyre a csizmáját bámulták. Tudta, mi jár a fejükben: a nők Keleten úgy vélték, meg tudják becsülni egy férfi hímtagját a lába méretéből.

+

Végül az asszony felállt, és intett neki, hogy kövesse. Az udvaron át egy különálló épületbe vezette; a lányok követték, még mindig a tenyerükbe kuncogva. Egy tágas szobában találta magát, melynek a közepén sötét, langyos vizű ciszterna nyílt. Az anya csak állt és várt.

– Mit akarsz? – kérdezte tőle a férfi.

– Kérlek, urunk, vedd le a ruhádat – válaszolta.

Újabb kacagás.

Josseran megrázta a fejét. Hogy vetkezzen le a három nő előtt? Ám az asszony hajthatatlan maradt. Elkezdte rángatni a tunikáját. Miután majdnem egy hónapot töltött benne a sivatagban, merev volt a portól és a kosztól.

– Kimosom neked, nagyuram. De először megfürdetünk. Josseran nem tartott a fürdéstől, mint egyes földijei. Outremerben éppoly gyakran vett fürdőt, mint a mohamedánok. Viszont az illem azt diktálta, egyedül tegye.

– Inkább magamban fürödnék – jegyezte meg.

– Ma éjszaka te vagy az urunk – mondta a háziasszony. – A mi kötelességünk, hogy megfürdessünk.

Josseran megenyhült.

– Ha ez az óhajotok. – Levette a tunikát és a hosszú alsónadrágot, mire a három nőnek elakadt a lélegzete. Zavartan rájuk mosolygott. – A fajtámnál ez még nem is számít különösen hosszú vagy vastag lándzsának. De hízelgő, ha ti másképp látjátok.

Míg a csempéken állt, fatálakban vizet mertek a ciszternából. Lemosták a hajáról és a testéről a port, miközben úgy kotkodácsoltak és kuncogtak, akár a tyúkok. A mellkasán és a hasán nőtt szőrbozontot húzkodták, és úgy paskolták a különböző testrészeit, mintha csak egy teve lenne a bazárban. Egyformán taszította és bűvölte el őket a látvány.

Végül megszárították, azután az asszony odaadta neki a férje hosszú köntösét.

Mire visszatértek a házba, már lenyugodott a nap. Az asszony meggyújtott egy olajlámpást.

– Erre – mondta neki, és a hálószobájukba vezette a férfit. A két lány mellé telepedett az ágyra, és sokáig senki nem szólt, és nem is mozdult.

– Mind itt akartok maradni? – tűnődött hangosan.

– Te vagy az úr – felelte a feleség. – Neked kell megmondanod.

Josseran tétovázott. Talán az asszony olvasott a tekintetében, mert hamarjában talpon termett, és a lámpást egy falfülkébe helyezte.

– Akkor hát jó éjt kívánok – mondta. – Pihenj jól.

Azzal kiment, és behúzta maga után a függönyt a bejáratnál.

Josseran a két lányra nézett. Már nem kacarásztak.

Az egyikük, a fiatalabbik felállt, és levette a köntösét. A férfi csodálkozva meredt rá. A lámpás halványsárga fényénél a lány olyan törékenynek tetszett, mintha porcelánból volna. A fejétől eltekintve sehol nem takarta szőr a testét. Hallott már róla, hogy a mohamedán nők kifent kagylóhéjjal leborotválják a testüket.

A nővére ugyanúgy nézett ki, csak kissé gömbölyűbb volt. Érezte, hogy felizgul. Az árnyékok közt Catherine hangját hallotta, amint azt súgja: *Felejts el mindent, Josseran, ma este feledkezz meg mindenről, kivéve engem.*

A két lány mellé feküdt az ágyra. Kicsit mindketten riadtnak látszottak.

Az idősebbik lány vette a bátorságot, és szétnyitotta a férfi köntösét.

– Igen hatalmas vagy, urunk – suttogta.

Josseran kinyújtotta a kezét.

– Nincs mitől félnetek. Gyengéd leszek.

Hirtelen szétlibbent a függöny, és a háziasszony viharzott be a szobába vihorászva. Meztelen volt. Olyan fesztelenül vetette magát a férfira, amitől biztosan megrémült volna, ha annak idején meg nem fordul jó néhány genovai bordélyban, miután elindult Frankhonból.

A combjait köré fonta, és fölé kerekedett. Hevesen egymásba gabalyodtak. Feltételezte, a nő valószínűleg nem először csinálja e mutatványt.

A két lány némán figyelte őket. Szégyenkezve vallotta be magának, hogy a jelenlétük egyáltalán nem volt rossz hatással a teljesítményére.

+

A fenséges templom oszlopain gyengén megvilágított szentek és angyali kísérőik trónoltak, melyeket vastag fekete és arany ecsetvonásokkal festettek. A pislákoló gyertyák fényében a Szűz ikonjai derengtek, miközben egy barna arcú, fogatlan öregasszony olajat töltött a lámpásokba, melyek a vályogtéglából épült falak mélyedéseiben álltak.

Az erkélyen a fiatal fiúk énekkara rázendített egy szoprán egyházi dalra, mire halványlila miseruhába öltözött ministránsok indultak meg az oltár felé. A rézfüstölőkből tömjénillat szállt fel, és egy fekete szakállú pap imára tárta a karját.

– Nesztoriánusok – sziszegte William az árnyékok közt, a templom hátsó részében.

Nesztoriosz nyolcszáz évvel azelőtt egy konstantinápolyi érsek volt. Eretnek nézetei – többek között hamis hiedelmei, valamint a pápa megtagadása szellemi vezetőként – elszigetelték őt és a híveit a keresztény világban, minek következményeként szektája arra kényszerült, hogy Perzsiába meneküljön. Azt beszélték, fennmaradtak, és jó kapcsolatot ápoltak a mohamedánokkal.

Úgy tűnt, messzebbre terjesztették eretnek tanaikat, mint azt Rómában bárki feltételezte volna. Valószínűleg ezekről a tatárok között látott keresztényekről szóltak Rubruki beszámolói. Ami azt jelentette, hogy ezeknek a vadembereknek legalább nem teljesen ismeretlenek Krisztus igéi. Mindössze annyit kellett tennie, hogy a pápa uralma alá tereli e renegát nesztoriánusokat, és azzal megvetnék a lábukat a gonoszok hordái között. Ha sikerrel járna, oly hatalmas apostolként emlegetnék a nevét, mint Pálét.

A pap megcsókolta az aranydomborral díszített

evangélium fedelét, és egy olyan nyelven kezdte felolvasni a liturgiát, amit William nem ismert fel; nem hangzott sem tatárnak, sem arabnak. Egy skarlátpiros kendőt helyezett a kehely köré, majd belemártotta az úrvacsora ezüstkanalát a borba, hogy vele Krisztus vérét nyújtsa a gyülekezetének.

Williamnek ökölbe szorult a keze. Ilyen eretnekség láttán az érzés, hogy képtelen azt megakadályozni, a lelke legmélyéig feldúlta. Hogy képes egy ember Krisztus testét és vérét felajánlani pápai szentesítés nélkül? Ez beszennyezése volt mindannak, ami szent.

Mindazonáltal e templom jelenléte, ily messze, Tatárföldön, ha az örvendezésre nem is, a reménykedésre mindenképp okot adott. Mialatt a templomost lefoglalta a paráználkodás, ő, William legalább meglelte az utazásuk célját. A Selyemúton a sorsához vezető ösvényt találta meg.

Csendesen elosont.

LIV

Josseran korán felkelt, és kisurrant az ágyból. A három nő egymáshoz bújva aludt. A hajnallal a bűntudata is feltámadt, mint mindig. *Feláldozást kell kérnem William testvértől,* gondolta. *Még reggel megkeresem. Ugyanakkor, a többi bűnömhöz képest, ez jelentéktelen. Az a férfi őszintén odaállt elém, és felajánlotta a nőit; az ő szemében ez egyfajta kitüntetés. Miért kéne bűnösnek éreznem magam valami miatt, amit nyíltan felajánlottak nekem?*

A nap még nem kelt fel. A nyirkos, kavargó ködből egy zöld zsindelyes kupolával fedett mohamedán templom bukkant elő. Az utcákon fehér csipkés fejfedőjükben férfiak mentek a dolguk után némán, akár a kísértetek. Egy elfátyolozott nő beiszkolt a szeme elől egy szegekkel kivert fakapu mögé.

A környék alvilági hangulatot árasztott; oly idegennek érezte, mintha behatolt volna a föld alá. E keresztény

törvényeket nélkülöző helyen csak sodródott a maga kétségei közt. A parancsolat szigora és a templomosok fojtogató szabályai alól kiszabadulva tisztábban látta önmagát, mint azelőtt életében bármikor.

Frissen mosott ruhái hamar megszáradtak a száraz levegőn. Az ébredező városon át elindult a darugacsi palotája felé. Félszemű már felnyergelte és megrakodta a tevéket. Amikor észrevette Josserant, egy obszcén jelet mutatott felé, amit az egyik kezének mutató- és hüvelykujjával és a másik mutatóujjával formált. Vihogni kezdett, és vidáman megköszörülte a torkát a szálló porban.

William a karám mellett állt, két kezét bűnbánásszerűen összefonta maga előtt.

– Meghallgatom a gyónásodat, amikor csak kívánod.

– Kárhozz el, pap.

– Azt hittem, a kárhozat olyan dolog, amitől inkább tartózkodnál.

Josseran felsóhajtott.

– Napnyugtakor megkereslek. Akkor majd kihallgathatsz.

– Dicsőség Istennek. Már attól tartottam, nincs mit szégyellned.

– Rengeteg szégyellnivalóm van.

Jobb kezét a magasba emelte.

– Ma este gyónj meg nekem, hogy ezzel a kezemmel oldozhassalak fel az összes bűnöd alól.

Josseran megrázta a fejét.

– Annak, ami tegnap este történt, vállalom a vétkét, de ez minden, amit kapni fogsz tőlem.

– A pokol tüzét kívánod a fejedre tán? – förmedt rá William.

Josseran biccentett.

– Talán pont arra lenne szükségem.

+

Kutulun nem szólt hozzá, még a tekintetét is kerülte. Egy

órával hajnalhasadás után útra keltek a karavánnal a ködös síkon át a sárgásszürke sivatagban.

Később, a reggel folyamán megálltak az oázis legtávolabbi végén, hogy feltöltsék a vízkészleteiket az utolsó kutak egyikéből. A ruháját, a szeme körüli apró ráncokat és a szakállát máris megülte a homok. A sivatag gyorsan visszakövetelte, ami az övé.

A lány leguggolt az egyik sáros árok mellé, és megtöltötte a bőrtömlőjét.

– Messze vagyunk még az úti célunktól? – tudakolta tőle.

– Miért? Inkább szeretnéd, ha Gaocsangban maradtunk volna?

Kicsendült valami a hangjából, ami kedvére volt a férfinak.

– Úgy érzem, Gaocsang a gyönyörök oázisa.

– Ahová tartunk – csattant fel a lány –, ott csak a sivatag vár. – Elrohant mellette.

Josseran utánabámult. Ha egy keresztény nőről lett volna szó, azt mondta volna, nagyon úgy tűnik, hogy féltékeny. A gondolat, hogy Kutulun miatta van így lesújtva, újfent ruganyossá tette a férfi lépteit. Aznap reggel könnyedén pattant fel a tevéjére, és a forróság dacára egész álló nap le nem lehetett törölni a képéről a vigyort.

LV

Már három hete elhagyták Kasgárt. Kevesebb mint huszonöt mérföldet haladhattak naponta, az éjszakákat oázisvárosokban vagy egy karavánszeráj falai között töltötték. Ám egyik délután Kutulun megállította a karavánt egy bütykös nyárfák alkotta állomáshelyen, és arra utasította a tatárokat, hogy éjszakára a nyílt sivatagban verjenek tábort. Nem adott további magyarázatot a parancsára.

– Ne nyergeld le a tevédet – mondta Josserannak. – Azt

akarom, hogy velem gyere.

A tevéje elbődült az igazságtalanság miatt, amikor Josseran ismét talpra kényszerítette. Követte Kutulunt északi irányban a sivatagon át.

Egy szűk szoroson haladtak át, egy kiszáradt folyómedret követve. Mindkét oldalán több száz lépés magas, vörös szirtek törtek az ég felé. Kutulun hangja visszaverődött a sziklafalakról, ahogy halkan a tevét ösztökélte. A hőség elviselhetetlen volt.

Josseran felpillantott, és attól, amit látott, elakadt a hangja. A sziklafal üregek sokaságától volt lyukacsos, és minden üreg szájában bálványokat vájtak ki a puszta kőből. Hasonlítottak *Borkán* bálványaira, melyeket Kucsában látott, s némelyikük három ember magasságú is megvolt. A szurdok szélcsendes némaságában az évszázadoktól megkopott, finom kidolgozású kőköpönyegek hullámzottak.

– Az összes szent vérére – motyogta maga elé.

Kutulun megfékezte a tevéjét.

– Hát nem egy csoda?

– Ezt akartad megmutatni?

– Van több is – mondta a lány. Leugrott, és megbéklyózta a teve mellső lábait.

Josseran hasonlóképp tett.

– Mi ez a hely?

– Ez az Ezer Buddha völgye. Letelepedett itt egy Lo Cun nevű szerzetes, akinek volt egy látomása, amiben megszámlálhatatlan Buddha emelkedett az ég felé, dicsfénytől tündöklő felhőként. Az élete hátralévő részét azzal töltötte, hogy valóra váltsa ezt a látomást.

– Lehetetlen, hogy ezt az összes bálványt egyetlen ember faragta.

– A völgy túlsó végében állt egy kolostor. Az ott élő szerzetesek annak szentelték az életüket, hogy megalkossák ezeket a szobrokat.

– De hogy vitték fel oda? Nem vezet fel út sehol.

– Van egy ösvény, de nagyon meredek. Gyere.

Josseran követte, ahogy felfelé szökdécselt a sziklákon. Egy gazella után cammogó medvének érezte magát hozzá képest. Kutulun nem állt meg, hogy kifújja magát. Képtelen volt tartani vele az iramot.

Magasan a sziklafalon, egy párkányon bevárta a férfit. Erőfeszítésének egyetlen kívülről látható jele csupán a homlokán gyöngyöző izzadságréteg volt. Josseran levegő után kapkodva térdre rogyott.

Amikor magához tért, felnézett, és látta, hogy a lány ajka lassan gúnyos mosolyra húzódik.

Az összes szentekre, gondolta. *Ezt a nőt biztos egy hegyi kecske ellette.*

Körbenézett. Szédítő panoráma tárult elé: a hasadék vörös szirtjei; azon túl, a messzeségben a Mennyei-hegység fehér ormai meredtek elő a délutáni hőség remegő fátylából.

Körülötte és fölötte a bálványok szobrai álltak, némelyiket fából faragták, másokat kőből. Egyesek úgy hevertek a kezükre támasztott fejjel, mint a hurik a fürdőben. Sokkal nagyobbak voltak, mint amekkorának a völgyből nézve gondolta őket. Úgy vélte, egyikmásik talán tizenkét lépés magas is meglehet.

Ha visszatér Akkóba, senki nem fogja elhinni, hogy ilyen dolgokat látott.

Talpra kecmergett.

– Erre – mondta a lány, és bevezette a barlang száján.

A hegy belsejében kellemesen hűs levegő fogadta, a zajok felerősödtek. Évszázadok lehelete csapta meg az orrát.

Ahogy a szeme alkalmazkodott a félhomályhoz, észrevette, hogy megannyi folyosó ágazik szét a bejáratból a kőbe vájva. Egyesek olyan üregekbe vezettek, melyek alig voltak nagyobbak egy embernél, míg mások templom méretű csarnokká tágultak, melyeket négyszögletesen vájtak ki a sziklából, csonkolt, boltozatos mennyezettel.

A bejárattal szemben egy téglalap alakú emelvény állt,

amelyen ennek a *Borkán*nak a hatalmas agyagszobra ült, a jobb kezét feltartva; a bejárat felől egy fénypászma világította meg. Fülcimpái természetellenesen hosszúak voltak, majdnem a válláig értek, súlyos szemhéját negédesen lesütötte, akár egy szűz. Tógaszerű köntöst viselt, és részletgazdagon kifestették okker és kékeszöld színnel.

A tanítványai a sziklafal mélyedéseiben sorakoztak körülötte. Az embermagasságú terrakottaszobrok oly élethűen néztek ki a sötétben, hogy Josseran már-már a kardjáért nyúlt.

– Ez csak agyag – motyogta Kutulun, és maga után hívta az egyik kisebb üregbe, ami a főkamrából ágazott ki.

Odabenn még sötétebb volt, és beletelt néhány pillanatba, míg ki tudták venni az alakokat a plafonon és a falakon. A férfi eltátotta a száját. A falat teljesen beborították a festmények; többnyire a *Borkán*t és tanítványait ábrázoló képek a maguk szatírszerű mosolyával. De számtalan más figurát is láttak, a híveit és angyalait éppúgy, mint királyok és királynők arcmását részletesen kidolgozott palotákban, háborúzó katonákat, parasztokat a földjükön, ördögi zenészeket lanttal és dudával. Mindet nagy műgonddal festették fel a gipszalapozásra: a fantasztikus alvilágszerű tájakat és a megerődített kastélyokat; a mennydörgő démonoktól, szörnyektől és meztelen huriktól hemzsegő, márványozott papírra hasonlító égboltot. Mindent a legfinomabb ecsetvonásokkal alkottak a fekete, a krémszín és a jáde árnyalataiban.

– Ez… ördögi – suttogta a férfi.

– Nem érted.

– *Borkán* szerzetesei ettől dicsőülnek meg?

– A képek nem a megdicsőülést szolgálják, hanem a világ haszontalanságát mutatják meg – felelte a lány. – *Borkán* igazi neve Sziddhárta volt. Nagy hercegnek született, de egy nap feladta gondtalan életét, hogy szerzetesnek álljon.

Azt tanította, hogy minden átmeneti, hogy a boldogság és az ifjúság nem tart örökké, és a születés és újjászületés végtelen körforgásának a csapdájában vagyunk. Ha jó életet élsz, a következő még jobb lesz. Ha rosszat cselekszel, legközelebb koldusként térsz vissza, de az is lehet, hogy igavonó baromként. De az örök körforgásból csak a vágyaidról való lemondással menekülhetsz meg, hogy eljuss a mennyországba.

– A vágyak lemondásával?

– Minden szenvedés a gyönyör vagy a hatalom utáni vágy eredménye. Nézd. – Az egyik ujját végigfuttatta a falon. – Ez Mara, a káprázat istene. Lángoló sziklákkal és szélviharral támad *Borkán*ra, arannyal, koronákkal és gyönyörű nőkkel próbálja megkísérteni. De *Borkán* tudja, hogy mindeme dolgok csak ábrándok, és nem hódol be az istenségnek.

– Tehát *Borkán* nem isten?

– Ő egy ember, aki megtalálta az utat az isteni forráshoz. Megérti a Kék Égbolt Szellemét.

Josseran a fejét ingatta.

– Nem tudom, minek véljem ezt az egészet – jegyezte meg. Viszszafordult a lányhoz. – Miért hoztál ide?

– Nem tudom. Én is csak egyszer jártam itt azelőtt. Még kislányként. Az apámat kísértem el Karakorumba. Ő mutatta meg nekem ezeket. Útközben eszembe jutott, és arra gondoltam, valahogy… valahogy te megértenéd.

– De te magad nem hiszel ebben a bálványban… ebben a *Borkán*ban?

– Számos vallás létezik, és mindnek megvan a maga igazsága. Nem, én nem vagyok *Borkán* követője. De attól még nem gyönyörű ez a hely?

Azt gondolja, megértem. Akárcsak ő, most már a lány is egyfajta kötődést érzett iránta, valamiféle meghatározhatatlan rokonszenvet. *Én egy keresztény lovag vagyok, és templomos; ő meg egy vad tatár, akinek fogalma sincs egy keresztény nő finomságáról és szemérmességéről.*

Ennek ellenére igen, igaza van, valamiféleképpen mégis értjük egymást.

– Kövess – súgta neki a lány.

A következő barlangban táncoltak, összefonódtak a képek. Josseran majdnem hátratántorodott. A falakat egy férfi és egy nő párzási jelenetei borították. Aprólékosan és élethűen ábrázolták a férfi merev falloszát; a szűzzel való közösülését örömtelinek és akrobatikusnak mutatták be. A napfény, mely itt szűk járatokon szűrődött be, arany aurát vont a fríz köré, mintegy reszketve életre keltve az árnyékos, szeretkező bálványokat.

– Mi a baj? – kérdezte a lány suttogva.

– Az ördög műve!

– A művész mindössze megjelenítette egy olyan légyott mását, amiben nemrég neked is részed volt azzal a nővel meg a két lányával.

– Ez bűn.

– Te mondod, hogy bűn, mikor két éjszakával ezelőtt alig tétováztál, mielőtt rábíztad magad azokra a nőkre? Persze, én nem érthetem, mit jelent kereszténynek lenni. – A barlang félhomályában nem látta a lány arcát, de érezte a hangjából kicsendülő rosszallást.

– William azt állítja, a nemi élet az ördög eszköze. Amit tettem, helytelen volt.

– Amit tettél, természetes volt. Csak akkor helytelen, ha az aszszony férje nem tudja, mit tettél. – Visszafordult a frízhez. – Nézd meg ezt a képet. Látod? Az isten, amelyik oly szégyentelenül használja az ördög eszközét, nem más, mint Siva, a személyes sors istene. *Borkán* azt mondja, mindannyiunknak megvan a maga sorsa, mégis van választásunk. – Az egyik ujját gyengéden végighúzta a festett felületen. – Te még nem gondoltál kettőnkre így egyesülve, ahogy Siva egyesül a feleségével? Te néha nem gondoltál még úgy erre, mint a saját sorsodra? És mint az enyémre?

A férfinak torkán akadt a szó.

– Tudod! Dehogynem.

– Pedig hozzád sem adtak, és nem is mehetek hozzád. Ez nem bűn számodra, keresztény?

– Miért gúnyolódsz velem?

A lány közelebb lépett a festményhez, amin a Sivának nevezett uraság meghágja a feleségét, mint egy kancát.

– Ez az éhség. Ez tönkreteszi a nyugalmunkat, de nem tudunk megszabadulni tőle. Te és a sámánod azt mondjátok, hogy jobban ismeritek az utat, mint mi, tatárok, mégis megőrjít benneteket a véretek, mint a sivatagban eltévedt embert a szomjúság.

Ezt nem tagadhatta.

A lány a vállára tette a kezét.

– Most már indulnunk kell.

Mérges volt. Egy nőnek szemérmesnek illene lennie, aki pártfogásra, oltalomra szorul. Ezt a pogány nőt egyáltalán nem ilyen fából faragták. Akkor meg miért vonzódott hozzá annyira? Először kétséget ébresztett benne a vallását illetően, most pedig a szívébe is kétséget ültetett. Ugyanakkor valójában csak azoknak a kétségeknek és lázadó gondolatoknak adott hangot, melyeket ő is érzett, csak mersze nem volt kimondani soha. A lány lelke azon részének a sziréndala volt, melyet egész életében titkolt. Istenkáromló gondolatok és eretnek elképzelések árasztották el, és egy kétségbeesett vágyódás valami után, ami elérhetetlen számára.

– Mennünk kell – ismételte meg Kutulun.

A férfi nem mozdult. Keze ernyedten lógott az oldalán.

– Keresztény.

– Azért jöttem el Akkóból, hogy a csuhást Hülegü hercegetek elé vezessem. Úgy véltem, egy hónapon belül visszatérek a falak közé. Semmi részem nem vágyott erre.

– Amikor útra kelünk, még nem tudjuk, hol köthetünk ki. Akadály torlaszolhatja el, ami arra kényszerít, hogy más ösvényt keressünk. Ez a dolgok rendje. Gyere. Mennünk kell. Nemsokára besötétedik.

A nyomába szegődött a barlangból kivezető úton. Odakint a nap már rézvörösen izzott, a völgy árnyékba borult. A fenséges árnyalatú égbolton kísértetként lógott a hold. Kinyújtotta felé a kezét, úgy érezte, elég közel van, hogy megérintse.

Követte Kutulunt az ösvényen, s ott hagyták a bálványokat a hegyen, hogy egy újabb éjszakát virraszthassanak magányukban.

LVI

Félszemű észak felé mutatott.

– A Lángoló-hegység – mondta.

Ameddig csak a szem ellátott, a horizonton egy vörös hegyvonulat húzódott végig. Oldalukba számtalan folyó vájt vízmosást, lángmintákat marva a vörös agyagba. A délutáni homokködön át a hegyek valóban egy lángoló falnak tűntek.

A sivatag legrosszabb része még mindig előttük állt.

Josseran a tevéje horpaszának az árnyékában sétált, semmint elviselje a kemény fanyereg állandó remegését és a nap hevét. Hallotta, hogy William mögötte zihál.

– Kellemes nap a sétára, William testvér.

– Szenvedek.

– Az egy olyan állapot, amit Isten nagyra értékel. Egy nap még szentté avatnak. Akkor már jelentéktelennek fog tűnni ez az egész.

– Ne gúnyolódj velem, templomos.

Josseran már-már szánta őt. A szerzetes arca felhólyagzott a naptól, a szakálla összegubancolódott, a hús lesorvadt az arcáról, a hőség, a kimerültség és a jámborság szörnyű vámot szedett.

– Nem akartam gúnyolódni.

– Attól tartok, dőreség volt rád bízni az életemet.

– Még életben vagy, nemde? Ne felejtsd el, ki mentett meg azokban az átkozott hegyekben. Habár még nem

kaptam érte egy köszönő szót sem.

– Isten akarta, hogy életben maradjak. Talán Ő lesz a megváltásod eszköze is. Bár úgy látom, tiltakozol ellene, ahogy csak tudsz. Megszegted a nekem adott ígéretedet. Azt állítottad, tegnap este meggyónsz nekem.

– A bűneim nem vesznek el.

– Hol jártál a tatár boszorkánnyal?

– Meg akart mutatni nekem néhány barlangrajzot, amit annak a *Borkán*nak a hívei festettek az üregekben.

– Paráználkodtál vele, tudom! Tartózkodj tőle, templomos! Az asszony az ördög kapuja, a gonoszság útja, a kígyó marása.

– Akkor Isten miért teremtette Évát, csuhás?

– Azért rakta a földre, hogy fenntartsa a fajtánkat, és vigyázzon a gyermekeinkre és az otthonunkra. És azért is teremtette, hogy próbára tegye a szentségünket. Minden, mi gonosz, a nőn keresztül jő e világra.

– így gondolod, William testvér? Mert nekem úgy tűnik, rajtunk, férfiakon keresztül jön. Még nem láttam olyan nőt, aki gyerekeket mészárol le, vagy más nőket erőszakol meg, de férfit már igen. Még olyanok között is, akiknek keresztet varrtak a köpenyére.

– Ha ezek a nők és gyerekek, akikről beszélsz, szaracénok voltak, akkor tudhatod, hogy a pápa különleges felmentést adott azoknak, akik megszabadítják a világot a gonoszoktól. Ezért az nem bűn. De most nem az erőszak bűnéről beszélgetünk. Hanem a bujaság bűnéről.

– A vágy nekem nem tűnik oly szörnyű dolognak a kibelezett emberek látványához képest. Nem az áll a Bibliában: „Ne ölj!"?

– Te most teológiai vitába akarsz bocsátkozni velem, templomos? Én mondom neked, egy ember nem lehet mindig szelíd. Talán Urunk nem kiűzte-e a pénzváltókat a templomból? A világot a bűntől megszabadítani nem bűn.

– Felismerem a bűnt, ha látom. Tudom, hogy amikor egy ember levág egy másikat, és eladja a gyerekeit

rabszolgának, akkor az bűn, akár frankok, akár szaracénok az áldozatai. Egy kisded pedig hogy lehetne bűnös? Egyedül Isten bűne, hogy mohamedánnak született, nem? Vagy mi van azzal a keresztény lovaggal, aki levágja annak a csecsemőnek a fejét, miután meggyalázta az anyját, majd kibelezte? Ő talán egyenesen a mennybe jut? Talán ez Isten igazsága?

Josseran keményen meghúzta a teve orrzsinórját, és felmászott a nyakára. Felhúzta magát, és elhelyezkedett a kemény fanyeregben, inkább vállalva a nap és a zötykölődés kínját az állat hátán, mint hogy istenfélő társa véleményét hallgassa.

LVII

A síkság mostanra teljesen okkersárga színűre változott, a lágyan hömpölygő dűnék finom homokszemcsékből tornyosultak fel, melyek biztosan befészkelték magukat a fülükbe és a szemükbe, és hártyaszerű, csillogó réteget vontak az ember ruhájára és bőrére. Hatalmas pusztaság ásított előttük, és szívfacsaró csend nyelte el őket.

+

Az alkonyat feketébe vonta a gödröket a dűnék oldalában. A tevék bömbölve, nyűgösen térdeltek a homokban, miközben Félszemű leszedte róluk a málhát. A kötelek fekélyesre dörzsölték az állatok szügyét, és a sebek elgennyesedtek, volt, amelyiknél férgekkel fertőződtek meg. Nem csoda, hogy olyan zsémbesek, gondolta Josseran.

Josseran és William elment, hogy argolt gyűjtsenek a tábortűzhöz. Josseran morgást hallott, és amikor körbenézett, azt látta, hogy

William undorodva bámulja a kezét. Az argolt, amit talált, még nem szárította ki a nap. Valójában igencsak

frissnek látszott.

Az egyik tatár észrevette a baklövést, és felröhögött. A többiek is csatlakoztak hozzá.

William beletörölte az ürüléket Sátán rongyos irhájába. A teve tiltakozásul felbőgött a rossz bánásmód miatt, és megpróbálta megharapni a férfit. William peckesen arrébb lépdelt. De mivel nem volt, ahová sértett méltóságának teljes tudatában mehetett volna, menedékül szolgáló fa vagy szikla hiányában inkább meg sem állt.

– Hozd vissza – mondta Kutulun Josserannak. – Nemsokára beesteledik. Eltéved a sivatagban.

Josseran elindult utána. De William önfenntartási ösztöne jobb volt, mint amennyit a lány kinézett belőle, ezért megállt, ahonnan még látta a tevéket. Fejét lehajtva térdepelt.

– Isten túl sokat vár tőlem – mondta, ahogy Josseran közelebb ért.

– Csak egy kis megemésztett és felkérődzött táplálék volt, William testvér.

– Nem a kezem beszennyezéséről van szó. A hátam annyira fáj, mintha kínpadon lennék, az alsó részem lángol, a testem összes csontja sajog. Te hogy bírod ezt ki?

– Én lovag vagyok, és katona. Tőlem ezt várják.

– Szégyenbe hozol – motyogta.

– Ráadásul – tette hozzá Josseran – a minap éjszaka asszonnyal háltam. Az pedig jót tesz a szellemnek.

Williamnek nem pont erre a gyógyírra volt szüksége.

– Isten bocsásson meg neked – károgta, és talpra szökkent. – Szégyentelen vagy, templomos! Paráználkodsz, káromolod az Istent, és felelni fogsz eretnek nézeteidért, amint visszatérünk Akkóba! – Azzal tébolyodott tekintettel elviharzott Josseran mellett. – Rendben van, pogányok! – kiabálta, ahogy döngő léptekkel megindult vissza, a karaván felé. – Jövök, szedek még nektek egy kis szart! – Őrült módjára kalimpálni kezdett a feje fölött. – Akár nyakig is szarba temethetjük magunkat!

+

Egy szürkésbarna, paticsfalú város volt csupán, de maga a földi paradicsom mindazok számára, akik az elmúlt hetekben a Takla-Makán mezsgyéit rótták. A han karámjai tele voltak; a tevék a hasukon pihentek, mellső lábukat maguk alá húzták, és hosszúkás pofájuk mögül megvető pillantással méregették kínzóikat, miközben leszedték róluk a málhát. Néhány szamár is volt ott, meg talán egy tucatnyi ló egy nagyobb mohamedán karaván részeként, mely nyugatra tartott kínai selyem- és teaszállítmányával.

Miután meggyőződött róla, hogy a tevéik megfelelő hálóhelyet kapnak éjszakára, Kutulun a karámoktól elindult a falusi bazár vászontetői irányába, a fűszerek és a sült hús illatát követve.

Jossz-rán odaszólt neki, és utánaszaladt. A lány pillanatnyi tétovázást érzett. Tudta, hogy a többiek már sugdolóznak, mert olyan sokat látni a férfi társaságában. Végül is ő hercegnő és sámán, rossz néven vették azt a vidám és barátságos magatartást, amivel kitüntette ezt a barbárt.

A barlangban Jossz-rán bevallotta neki, hogy birtokolni akarja, ő pedig nem érezte visszataszítónak a férfi vágyakozását. De az, hogy a férje lehessen, annyira abszurd kilátásnak tűnt, hogy már az is csoda volt, hogy egyáltalán eljátszik a gondolattal. Ez a férfi olyannyira elhidegült a saját fajtájától, és lélekben annyira őrlődött, hogy képtelenségnek érezte, hogy valaha békét leljen. Hogy tudna egy nő szeretni egy ilyen férfit, még ha szabad volna is neki?

Ahogy közelebb ért, a lány látta, hogy valamit rejteget a palástja alatt.

– Azt kérted, hogy megnézhesd az egyik könyvünket – mondta.

– A szent könyveteket? Nálad van?

Elővette a zsoltároskönyvet a köpönyege alól. Vastag, fekete bőrbe kötötték, melyen dombomyomott aranyfelirat látszott. Kinyitotta a lánynak.

– Egy olyan nyelven írták, melyet latinnak hívnak. Ezek a versszakok Istent dicsőítő énekek.

Látott már hasonló kincset azelőtt; az apja rendelkezett néhány példánnyal a mohamedánok díszes kezdőbetűkkel írt Koránjából. Ritkaságnak számítottak, mert alig pár darab maradt fenn a sztyeppén. Azt beszélik, Dzsingisz kán nappallá varázsolta az éjszakát, amikor tüzet rakatott belőlük Buhara mellett.

A zsoltároskönyvet por lepte be a hosszú utazás alatt, de egyébiránt sértetlen volt. Találomra felütötte az egyik oldalon, és végigfuttatta az ujját a lapon. Egyes betűket rubinvörössel és királykékkel festettek ki, a kalligráfiát olyan aprólékosan kidolgozták, akárcsak a kufikus feliratokat a szamarkandi mecseteken, de nem mutattak olyan folyékony jelleget. Csodálatosan kimunkált, gyönyörű képeket látott, melyek a sivatagban látott barlangi rajzokra emlékeztették, habár ezekben nem érzett annyi energiát és örömet.

– Ezt oda akarjátok adni a nagykánnak? – kérdezte Josserantól.

– William azt reméli, ezzel feltárhatja előtte a vallásunk rejtelmeit.

– Még neked sem képes feltárni őket.

Miután átlapozta a szent könyvet, visszaadta a férfinak.

– Köszönöm. Most már mindketten megmutattuk egymásnak a barlangunkat.

– Többet is mutatnék, ha tudnék. Rengeteg dolog van akár a saját földemen is, amit megcsodálnál.

– Én a sztyeppékét, a hegyeket és a folyókat csodálom. A többire egyszerűen csak kíváncsi vagyok.

– De mégis… – kezdte a férfi, de nem tudta befejezni. A beszélgetésüknek a tevekarám felől hallatszó felfordulás vetett véget. William a földre taszította Félszeműt, és a

torkát markolta. Cserébe Félszemű türkül szidta az egyházfit, miközben a kése után matatott. Josseran odasietett.

– William! Mi történt?

– Ez a tolvaj ellopta a zsoltároskönyvemet!

– Senki sem lopta el – mondta Josseran. Feltartotta a kötetet.

William megrökönyödve bámult rá. Lehengeredett a tevés emberről, aki talpra kecmergett, leporolta a köpenyét, és mielőtt elsétált, William arcába köpött.

William Josseran válla fölött Kutulunra nézett.

– Hagytad, hogy a boszorkány megszentségtelenítse?

– Nem szentségtelenítette meg. Szeretett volna többet megtudni a hitünk titkaiból. Végül is ki tudja? Még az is lehet, hogy megtér, nemde?

William kiragadta a kezéből a könyvet.

– Ennyi erővel az ördögöt is megkeresztelhetném! – Bütykös ujját fenyegetően megrázta az arca előtt. – Túl messzire merészkedtél! – William gyűlölettel teli pillantást vetett Kutulun irányába, majd peckesen elvonult.

Félszemű figyelte, ahogy távozik.

– Hogy dinnye méretű furunkulus nőne a füledbe – kiáltotta utána –, a vessződ meg változzon csirkévé, és a heréidet csipegesse!

Josseran visszafordult Kutulunhoz.

– Irgalmatlanul megsérthettem. Azt hiszi, megszentségtelenítetted a szent könyvét.

– Nem a zsoltároskönyv miatt haragszik – felelte a lány. – A sámánod retteg a nőktől. Én látom rajta, ő pedig tudja ezt.

– Dehogy fél ő a nőktől. Csak megveti őket. – Elmosolyodott.

– Van különbség a kettő között.

– Tényleg így gondolod? – mondta a lány, és bánatosan elmosolyodott, majd elfordult.

Ó, mekkorát tévedsz, gondolta Kutulun, ahogy elsétált. *A szent embered éppúgy fél tőlem, miképp az összes asszonytól.* Már az első éjszakán, Tekudaj jurtájában érezte a törést a pap lelkében, s bár nem látta, mivé fajul, tudta, hogy egy nap majd szembekerül e fogyatékosságával, mely megtöri őt.

LVIII

A tó tökéletes félhold alakban ékelődött a dűnék közé, a fekete víztükröt káka és nádas övezte. A partján álló templom romjai fölött kövéren, sárgán ragyogott a hold.

Josseran egy olajlámpás fényét pillantotta meg, érezte az oltáron sorakozó edényekben izzó tömjén illatát.

Kutulun megállt a tó szélén, a szél lágyan belekapott az arcát takaró selyemsálba.

– Te is hallod, Jossz-rán?

A férfi hallgatózva felszegte a fejét.

Lovasok hangja volt, patáik a homokban dobogtak. Keze ösztönösen kardja után kapott.

– Ne ijedj meg. Ez csak az éneklő homok.

– Körbevettek! – kiáltotta.

– Nincs ott semmi. Ez csak káprázat. A sivatag kísértetei.

Visszadugta a hüvelybe a kardot, újra hegyezni kezdte a fülét.

A hang elnémult.

– Éneklő homok? – ismételte.

– Vannak, akik szerint a homok fölött süvítő szél moraja. De az ujgurok úgy hiszik, városok fekszenek errefelé, melyeket eltemetett az előrenyomuló sivatag. Azt mondják, ilyenkor a dűnék alatt zokogó halottak hangját lehet hallani.

A férfi megborzongott, és megérintette a nyakában lógó

feszületet.

– A kísértetek magányosak – magyarázta Kutulun. – Arra vágynak, más lelkek is csatlakozzanak hozzájuk.

– Csatlakozzanak?

– A sivatagot átszelő karavánokra lesnek. Ha egy utazó lemarad a csoportjától, és meghallja a patákat, vágtatni kezd a dűnéken át, hogy megpróbáljon felzárkózni. De minél jobban siet, annál tovább hallja a hangokat, melyek még messzebb csalogatják a pusztába. Mire rájön, hogy csak a homok kísérteiéit hallja, addigra reménytelenül eltéved, és elnyeli a sivatag.

A szél felborzolta a víztükröt.

Josseran ismét meghallotta a kísérteteket, és megborzongott. Ezúttal olyan közel hangzott fel a dobogás, hogy úgy érezte, menten elővágtat egy sereg a legközelebbi dűne csúcsán. Ám a zaj hirtelen eltűnt a szélben.

– Az utunk során olyan dolgokat láttam és hallottam, amiket senki sem fog elhinni nekem, ha hazatérek.

– És még mindig nem tapasztaltad meg az összes csodát, Josszrán.

– Messzire kell még utaznunk?

– Most már nem. Mielőtt kitelik a hold, a kánok kánjának arcára vetheted a pillantásodat.

– Már csak annyi van hátra?

– Hát nem elég hosszú ez az utazás számodra? A hegyek nem voltak elég magasak, ez a sivatag pedig túl kicsi?

Nem válaszolt.

– Komulban elcseréljük a tevéket lovakért, és észak felé vesszük az utat, Karakorumba. Hűbéresküt fogadsz a nagykánnak, és már mehetsz is haza, keresztény.

– Nem azért jöttem, hogy hűbéresküt fogadjak a kánotoknak.

– Nem, de majd fogsz.

Az éneklő homok visszatért. A zaj ezennel nagyon hasonlított az emberi hangokra; mintha csak magas, gregorián éneket hallott volna egy templomból. Most már

világosan értette, hogyan csábulhat el tőle valaki.

– Nem várod türelmetlenül, hogy hazatérhess a tieidhez? – kérdezte tőle a lány.

– Egy részem egyáltalán nem vágyik rá, hogy ez az utazás véget érjen.

– Minden út véget ér. Csak a szél és a vizek nem változnak soha. – Kutulun felsóhajtott. – Azt mondják, itt mindennap fújja a szél a homokot, a tó mégsem telik meg vele sosem, és nem változtatja meg az alakját. Te arról álmodsz, hogy legyőzöd a szaracénokat; Karakorumban más férfiak pedig arról, hogy egy napon a kánok kánja lesz. De a napok múlnak, a szél fúj, az emberek meghalnak, a birodalmak romba dőlnek. És a tó még mindig itt van, ugyanúgy, ahogy mindig is volt, akárcsak a sivatag, a sztyeppék és a hegyek. A szél a felszínén siklik, a homok suttog. És minden embert elfelejtenek.

– Tehát bolondok vagyunk, ha nem ragadjuk meg a pillanatot, amely megadatott nekünk.

A lány a tó szélén állt, a hold körberajzolta az árnyalakját. *Mennyi idős vagy te?* – tűnődött a férfi. *Tizennyolc nyár, húsz? Egy marseille-i céda hetykesége ölt testet benned, egy királynő arroganciája és egy filozófus elméje. Soha nem találkoztam hozzád fogható nővel. Kiváncsi vagyok a testedre, és hogy milyen szenvedélyt tartogatsz a leendő férjednek. Vajon beléd tudnék feledkezni, ha benned dobogna a szív, ahol végre az összes vágyam nyugtot lelne?*

– Miért bámulsz így rám? – kérdezte a lány hirtelen.

– Azon tűnődtem, mennyire gyönyörű vagy.

Valójában nem is látta őt rendesen a sötétben. A szépsége örökre az elméjébe vésődött: egzotikus, mandulavágású szeme; szél borzolta, szénfekete haja; napbarnított, bronzszínű bőre.

– Te udvarolsz nekem?

– Tenném, ha tehetném.

– Mert gyönyörűnek tartasz? De mi haszna egy nőnek a

szépséggel? Feláldozza a szabadságát a férje jurtájának, és gyermekeket szül. A csődör meghágja a kancáját, és elégedett. Ő ugyanúgy szabad marad. A gyönyörű kancát meg foglyul ejtik a kölykei. Nem értem, miért lenne oly csodás ajándék, amit szeretetre méltónak látsz bennem.

– Ha egy nő nem akar feleség lenni, akkor miért adott neki tejet az Isten?

Kutulun közelebb lépett. A férfi egy féktelen pillanatig azt hitte, az egzotikus teremtmény meg akarja csókolni őt.

– Bárcsak nálam lenne a korbácsom – suttogta a lány.

– Mit tennél vele? Elpáholnál? Netán próbára tennél, hogy férjnek való vagyok-e?

– Három csapás után elterülnél a homokban – válaszolta, majd sarkon fordult, és magára hagyta a férfit a sivatag sziréndalával.

LIX

Napok, hetek – az utazás alaktalan, végtelen egyhangúságát alig észlelhető változások törték meg a sivatag felszínében és a szeszélyes időjárásban. Az egyik reggel melegen és kéken indult, ám délre felhők festették ólomszürkére az eget, a szél merő átláthatatlan, sárga ködbe borította a horizontot. A vihar egy órán át tartott. Délutánra az ég kitisztult, és a sivatag újra izzó kohóvá változott.

Másnap hajnalban úgy ébredtek, hogy jég fagyott a szakállukra.

A lapos *gebi* kövek átadták a helyüket a homoknak, mely úgy fodrozódott, akár az óceán óriáshullámai, és képes volt megváltozlatni az alakját, mialatt figyelték. Dűnék sorakoztak, ameddig a szem ellátott, némelyikük olyan magasra nyúlt, mint Antiochia falai.

Egy árva madarat, gyíkot vagy cserjét sem láttak. Az előttük álló utat immár mindössze az időnként látott,

porladó argolkupacok és a régen elhullott állatok csontjai jelezték, melyeket hófehérre szívott a könyörtelen napsütés.

Két hetet töltöttek el abban a süvöltő pusztaságban, melyet Félszemű a Szél Tárházának nevezett. Nap mint nap tépte őket, folyamatosan mozgatva és változtatva a tájat. Mikor tábort ütöttek éjszakára, Félszemű egy hosszú karóra kötözött egy nyilat, és beásta a homokba, hogy megjelölje, milyen irányba kell elindulniuk másnap reggel. Azután összebújtak a hidegen fénylő csillagok alatt, hallgatták a homok mormogását; reggelente, amikor felkeltek a teljesen megváltozott környezetben, ha nem lett volna olyan dörzsölt a tevehajcsárjuk, menthetetlenül eltévedtek volna.

Egyszer egy hatalmas város romjain haladtak keresztül. Josseran a tevéje mellett sétált, Félszemű előtte, a sor élén, Kutulun pedig mögötte.

Ahogy felértek egy újabb jókora dűne tetejére, a tevés ember megtorpant. Alattuk egy erdő maradványai terültek el – a megkövült fák törzsei úgy nyúlt ki a talajból, mint egy félig eltemetett hulla göcsörtös ujjai. Rajtuk túl egy ősi város tetői meredtek elő a homokból. Josseran néhol utcákat és utakat fedezett fel, máshol csak idomtalan törmelékhalmokat látott.

– Mi ez a hely? – kérdezte Josseran.

– Nem tudom a nevét – felelte Félszemű, suttogássá halkítva a hangját –, talán ez a legendás Aranyváros.

– Miféle Arany város?

– Kering egy történet egy nagy királyról, aki itt, a Szél Tárházában építette fel a fővárosát. A város mesésen gazdag volt, hiszen ez a hely akkoriban még nem volt sivatag. Egy oázis terült el itt, mely még Gaocsangnál vagy Akszunál is nagyobb volt. Messzire eljutott a hír a nagyúr vagyonáról, és a sztyeppékről érkezett egy törzs, hogy megtámadja. Miután ostrom alá vette a várost, a törzsfő hírnököt menesztett a királyhoz azzal az üzenettel, hogy ha ad nekik tíz láda aranyat, akkor békén hagyják. De a király

visszautasította az ajánlatot. A törzsfő mindennap elküldött egy hírnököt a falakhoz az ajánlatával, ám a király mindannyiszor dacos szavakkal bocsátotta útjára. Egy hosszúra nyúlt ostrom után a város végül elesett, és a királyt rabul ejtették, majd a törzsfő elé hurcolták. Megismételte az ajánlatot: tíz láda aranyért megkíméli a király életét, elvonul a városból, és békén hagyja a lakóit. De a király még mindig ellenállt. Tudod, a király jobban szerette a kincseit, mint a saját életét.

– Mi történt vele?

– A törzsfő azt mondta neki, hogy ha annyira imádja az aranyát, akkor vigye magával még a halálba is. Azután úgy végeztette ki, hogy olvasztott aranyat öntetett a fülébe és a szemébe.

Josseran megborzongott.

– És a városával mi lett?

– A törzsfő katonái kifosztották, de az aranyat nem találták meg, amiről azt hitték, hogy odabent rejtették el. Ezért mielőtt visszavonultak északra, megmérgezték az összes kutat. Friss víz híján az emberek meghaltak, a termés kiszáradt, a város elporladt, és elfelejtették. De a legenda szerint az arany még mindig itt lapul valahol, a homok alá rejtve.

– Olyan ez a történet, mintha egy trubadúr énekelte volna a tábortűz körül.

– Talán igazad van – felelte Félszemű, és megvonta a vállát.

Josseran figyelte, ahogy a szél pehelykönnyű homokszemcséket emel fel a dűnékről, majd suttogva átrepíti őket a porladó falakon túlra. Eszébe jutott, mit mondott Kutulun azon az éjjelen, a félhold alakú tónál: a napok múlnak, a szél fúj, az emberek meghalnak, a birodalmak romba dőlnek. Soha nem fogják megtudni, milyen lehetett ez a város hajdanán, sem azt, hogyan pusztult el.

A szél ismét süvölteni kezdett, szúrós szemcséket vágva

az arcukba. Josseran megint meghallotta a sivatag furcsa moraját, mely egy láthatatlan hadsereg patadobogására emlékeztette.

Mi van, ha martalócok rontanak ránk? – morfondírozott. *Mire gyanút fognánk, már úgyis túl késő lenne.*

+

Aznap éjjel Kutulunt álmában meglátogatta az Örökkévaló Kék Égbolt Szelleme.

Azt álmodta, hogy bezárták egy hatalmas palota falai közé, és az ablakából a sztyeppe szélben hajladozó füvét látja. Úgy nézett ki, akár egy fodrozódó tó. Futva elindult, hogy megkeresse a lovát, de nem talált ajtókat, az ablakot pedig vasrács fedte.

Felrohant a kanyargós lépcsőn a toronyba, és vágyakozva nyújtogatta a kezét a füves táj felé, mely oly közel terült el, s mégis oly távol. Bárcsak tudott volna repülni. Egyedül szárnyakon lehet innen kijutni. Az apja nevét kiabálva, riadtan ébredt fel.

Az álmot követően éberen feküdt, képtelen volt aludni. Gondolatai elkerülhetetlenül is a keresztény és a bűzlő varjú felé vették az irányt, és palotákról, templomokról és erődökről szóló meséik felé.

William sem tudott aludni. Minél közelebb értek Karakorumhoz, annál könnyebb lett számára az utazás. Most jött rá, hogy Isten próbára tette, és tudta, hogy méltónak bizonyult rá. A tatárok voltak a sorsa. A pápai sürgöny csupán Isten eszköze volt, hogy az ismert világot maga mögött hagyja.

Az új kor apostola lesz.

A távoli jövőben majd ugyanolyan áhítattal emlegetik a nevét, mint az egyház legnagyobb tanítványaiét; tatárföldi utazását Péteréhez fogják hasonlítani, aki az evangéliumot Rómába vitte. *Szent Vilmos, a prédikátor, aki elhozta Istent az istenteleneknek.* Az utazás összes kínja megérte a

szenvedést. Már alig várta, hogy újra Sátán hátán nyargaljon egy új hajnal felé. A fél világ pogány lelke az ő kezében volt.

LX

Mint derült égből a villámcsapás, észak felől sepert végig.

A tevék érezték meg először. Nyugtalankodni és morogni kezdtek már jóval azelőtt, hogy az első fellegek megjelentek az északi láthatáron. Azután Josseran megpillantotta a piszkossárga ködöt, mely sebesen kúszott az ég felé. Az egész síkságon porforgatagok ugráltak és táncoltak, az előttük álló, szörnyű támadás előőrseként.

Még csak délután volt, amikor a sivatag sötétségbe borult. A nap eltűnt a viharfelhők mögött, és számtalan ménkő villant fel a sivatag határmezsgyéin.

A dermesztő szél úgy vágta a homokot az arcukba, mintha egy óriási ököl szórta volna.

A tevék visítottak, és a kantárokat rángatták. Félszemű mindenkinek odaordított, hogy szálljon le a nyeregből.

– A *karaburan* – kiáltotta Kutulun. A fekete hurrikán.

A sivatagon át sötétbarna porfátyol gördült feléjük, melyet a vihar kergetett maga előtt. Olyan hamar csapott le rájuk, mint a nyugodt tengerből kiemelkedő hullám. Nem volt hova behúzódni, nem volt hova menekülni.

Mennydörgés harsant, mire a fiatalabb tevék felüvöltöttek, és toppantottak a patájukkal. Az idősebb állatok már tudták, mire számítsanak, és nyomban térdre ereszkedtek, szájukat és orrukat a puha homokba temették. Félszemű fel-le rohangált az összekötözött állatok mellett, és a fiatal állatok orrzsinegét rángatta, hogy térdre kényszerítse őket, és pofájukat minél inkább a földre szorítsa.

– Segíts! – kiabálta Josserannak. – Különben megfulladnak!

Mikor elvégezték a munkát, Josseran az egyetlen lehetséges menedékbe húzódott: lekuporodott a tevéje szélárnyékos oldalán. Az esőfüggöny kíméletlenül nyomult feléjük. Néhány perccel ezelőtt még a nap égette őket hólyagosra. Most meg a havas eső záporában vacogtak.

Felpillantott, és látta, hogy Kutulun arcát eltorzítja a vihar fénye, szeme tágra nyílt. Nem volt kétsége afelől, mi tükröződik az arcán: a tatár Jéghercegnő rettegett. A társai is reszkettek, mint a nyárfalevél, és minden egyes mennydörgésre visítva húzták össze magukat.

– Ez Tengri üzenete – kiáltotta Kutulun. – A Kék Égbolt Szelleme haragszik ránk!

Ez csak egy vihar, gondolta Josseran*. Egy kis égszakadás, egy kis égzengés. Mi bajunk lehet tőle?*

+

Csak egy vihar.

Igen, egy vihar, de ehhez foghatót még életében nem élt át. A szél úgy süvöltött, mint egy kísértet. Tőlük balra egy masszív dűne elkezdett széthullani. A tetejéről legördülő homok aranyló hullámtörés gyanánt bucskázott alá.

Azután a záporozó havas esőből jégeső lett.

Kutulun a tevéje oldalához bújt. Alig volt tízlépésnyire, de szinte nem is látta őt a jeges eső és a szélfútta homok forgatagában. Josseran odabotorkált, és lehuppant mellé.

– Húzd a kámzsát a szád elé és az orrodra! – kiabált rá a lány. – Különben meghalsz!

A férfi szót fogadott. Igaza volt. A homok belement a szemébe, a szájába és még az orrába is. Alig kapott levegőt.

Egy szörnyű moraj hallatszott, mintha maga a föld hasadt volna ketté. Josseran még mélyebbre húzta a csuklyát az arca előtt, miközben a homokszemcséktől fulladozott.

Még ebben a rémséges időben is érezte a lány közelségét. Az egyik karját – a birtoklás és az oltalmazás mozdulatával élve – a válla köré kanyarította, és érezte,

hogy a lány közelebb mászik hozzá. A testük összeért. A félelem ellenére felfedezte, hogy szétárad a testében az izgalom – vagy talán pont azért.

Érezte, hogy a lány átkarolja a derekát.

Ha most jön el a vég, gondolta, *ebben a viharban, ha a testünket egymásba fonódva temeti maga alá a homok, és soha nem találnak ránk, jó halálom lesz. Akkor soha nem szenvednék amiatt, hogy el kell hagynom őt, amit bizonyára muszáj megtennem. Porördögökké válunk, és az örökkévalóságig táncolhatunk a Takla-Makánban.*

+

Valóban egy örökkévalóságnak tűnt, amíg ott feküdtek egymásba kapaszkodva; mintha az életbe kapaszkodtak volna a bömbölő, fojtogató sötétségben. Senki nem szólalt meg; nem is tudtak. Ám Josseran tisztában volt vele, hogy ezennel egy szerződés köttetett meg.

A jeges szél a ruhájukat rángatta-tépte, homok és kő kavargott körülöttük a hangzavarban, mintha maga az ördög szitkozódott volna visítva, miután rájuk lelt ölelkezve.

Josseran vacogott a hidegtől, de a lány teste oly melegen simult hozzá, mint egy tüzes katlan, és nem félt.

+

A vihar még órákig folytatódott, és éppolyan hirtelen ért véget, ahogy elkezdődött. A zaj elhalt. A nap úgy törte át az ólomszürke égboltozatot, mintha másodjára hajnalodott volna aznap. Josseran újra a hátán érezte a melegét. Óvatosan megmoccant, lassan felemelve a fejét a homokból. Kutulun tevéje, mely menedékül szolgált a viharban, tántorogva talpra állt, köhögött és bőgött.

A vihar sietősen húzta maga után narancsszínű porfarkát a láthatáron.

Köpönyegük, mely átázott a jégtől és az esőtől, csak úgy

gőzölgött most a napsütésben. Kutulun letépte a sálat az arca elől, és levegőért kapkodva köhögött a hátán fekve. Végül elmúlt a görcs, és felült.

Egymásra néztek. Egyikük sem szólalt meg.

A körülöttük emelkedő dűnéket apró, idomtalan kupacok terítették be. Ezek a kupacok végül egyenként megemelkedtek, emberek és tevék formáját öltötték, akiket félig betemetett a vihar. A tatárok úgy kóvályogtak, mintha egyenesen a kocsmából jöttek volna; nevetgéltek, és egymás vállát lapogatták, a túléléshez gratulálva.

Kisvártatva Josseran meghallotta William nyögdécselését. Alig tízlépésnyire tőle egy homokdombocska omladozni kezdett és megmozdult, mire William felült: arcára, ajkára és szemhéjára homok tapadt, úgy nézett ki, mint egy rég eltemetett teknősbéka.

Lélegezni próbált.

Josseran az ölébe vette William fejét, és odatartotta a szájához bőr vizesflaskáját. A szerzetest heves köhögési roham rázta meg, és a víz javát visszahányta a homokba, majd az oldalára dőlt, és tátogva kapkodta a levegőt, akár egy partra vetett hal. Josseran kivonszolta a homokba ágyazott sírból. A szélfútta kavicsok széttépték a köpönyegét.

– Vége van – mondta neki Josseran. – A vihar elvonult.

Magán érezte Kutulun tekintetét. Amikor odafordult felé, olyan arckifejezést látott az arcán, amilyet asszonyon még soha – nos, talán csak Catherine-en azon az első éjszakán. A tekintete viasszá olvasztotta volna a gyertyát.

Tévedett. Nem volt vége. A vihar még nem vonult el.

LXI

Néhány nap múlva a homok átadta a helyét a tevék patái alatt csikorgó kvarckavicsoknak. A Tien-san távoli, hófödte csúcsai végre eltűntek a láthatár alatt.

A vihar elvonultával a Takla-Makán, ha csak egy-két napra is, de kivirágzott. A barna, tövises cserjéken apró, sárga trombitavirágok nyíltak, és csillagfürt dugta ki a fejét a homokból. A sivatag csodája. Egyes magok, magyarázta neki Félszemű, akár évtizedekig is képesek szunnyadni, mindössze egyetlen napi esőzésre várva.

Most már Kína határán járnak, jelentette be Félszemű. Nemsokára Komulba érnek. Kutulun és a többi tatár feszültnek látszott. Volt, aki a hőség ellenére egyenesen magára öltötte a bőrvértjét. Josseran magára csatolta a kagánjuknak szánt damaszkuszi kardot. Ha harcra kerül a sor, akkor felkészülten fogja várni.

Kutulun a vihar óta nem szólt hozzá. *Mit csináljak?* – morfondírozott Josseran. *Egy férfinak cselekednie kell,* gondolta, *különben magával ragadja a világ sodrása, és a döntéseit a sorsa fogja meghatározni. De mit tehetnék? Tényleg azt képzelem, hogy vele maradhatok, és magam is vadként élhetek ezeken a pusztákon, a világ végén? Hátralévő napjaimat töltsem kancafejéssel és kumiszvedeléssel barbár fivérei társaságában?*

Vajon ő egy tatár kán lányaként hajlandó lenne lemondani a saját népéről, hogy visszatérjen velem a keresztény világba, és egy apró, széljárta kastélyban éljen Burgundiában? Nehezen tudta elképzelni őt, ahogy a majorsági udvarházban az ablak alatt ülve a kárpitot szövi tűvel, cérnával.

Akkor hát mi a válasz?

Az volt a válasz, hogy nincs válasz. Ha az Úr kegyes lett volna hozzá, egymás karjában temeti el őket a viharban. Ez lett volna az egyetlen módja, hogy örökre együtt maradhassanak.

Nemsokára Karakorumba érnek, és elmúlik a vihar a fejük fölül.

+

Egy salakos, perzselt kövekkel borított pusztaságon siettek át. A fekete síkság semmiféle élet jelét nem mutatta, mintha egy martalócsereg vonult volna át rajta, ami még a földet is tűzbe borította. William testvér jóformán egyfolytában imádkozott még a nyeregben is. Hite szerint nemsokára elérik a világ végét. Furcsa módon, szinte derűsnek látszott miatta, s még a panaszkodást és a hegyi beszédeket is elhagyta.

Sose lesz képes megfejteni ezt az embert.

Kutulun a délután közepén megállította a csapatot egy ritka pihenőre. Fák híján a tevék lehangoló árnyékában ücsörögtek kis csoportokban, hogy erőt gyűjtsenek. Keleten felragyogott Nanhu oázisa a síkság fölött lebegő zöld szigetként. Alkonyatra odaérnek, közölte velük Félszemű, de senkit sem ösztönzött a lehetőség. Ez a végtelen sivatag még a tatárokat is kimerítette.

A fosztogatók úgy jelentek meg, akár a kísértetek, melyek egyenesen a földből emelkedtek ki. A csapdát gondosan megtervezték, jött rá később Josseran: a lovasok keleten egy sekély horpaszban várakoztak, jelenlétüket elfedte a nap ragyogása.

Ők már csak a hirtelen patadobogást hallották meg. Kutulun riadót kiáltott. A tatárok talpra szökkentek, de már túl későn. A verőfényből rontottak rájuk, le kellett árnyékolnia a szemét, hogy egyáltalán lássa őket. Becslése szerint talán hatvan lovas lehetett széles vállú tatár pónikon.

A tevék sikítottak a béklyóikban; néhányukat oldalba vagy vállon találta az első nyílzápor. Félszemű felbömbölt, és zokogva rohangált fel és alá a tevesor mellett. A tevékben volt az élete és a megélhetése. Úgy érezte, mintha minden egyes nyílvessző az ő húsát döfné át.

A támadóik egyenesen lerohanták őket, a nyeregből íjazva. Josseran kivonta a kardját, és ösztönösen eléjük rohant.

– Maradj veszteg! – üvöltött rá Kutulun.

Látta, hogy három tatár megtántorodik és elesik a második nyílzáporban. Csataménje és láncinge nélkül teljesen védtelennek érezte magát. Felkészült a halálra. Azt kívánta, bárcsak lett volna ideje jobban felkészülni. *Talán mégiscsak meg kellett volna gyónnom*, gondolta.

A lovak közéjük vágtattak; hallotta, ahogy több társa is felsikolt a paták alá keveredve.

Nagyjából egy tucatnyi lovas kivált a főseregből, és közvetlenül felé vágtatott. De nem rohanták le, ahogy várta. Az utolsó pillanatban irányt változtattak, és körbevették. Valószínűleg élve kellett nekik valami okból kifolyólag. Ez előnyhöz juttatta.

Josseran két kézzel markolta a kardot, úgy várta őket. Látta, hogy tatárok, de nehezebb páncélt viseltek, mint amilyeneket eddig ismert: bőrvértre varrott vaspikkelyekből állt, mely olyan félelmetes külsőt kölcsönzött nekik, mintha jól megtermett barna bogarak lettek volna. Arannyal díszített, szárnyas sisakot hordtak; néhányuknak párducprém fedte a vállát, és pazar, vörös takaró a lovukat. Ezek nem egyszerű útonállók. De nem volt idő azon spekulálni, hogy kik ők, és miért csalták tőrbe őket.

Látta, ahogy William körülbelül húszlépésnyire a lovak és a tevék közt szökdécsel lebegő, fekete köpönyegében, miközben a bőrnyerget markolja, ami a Bibliát és a misekönyvet rejtette. Az egyik lovas rárontott, és kardlappal a tarkójára sújtva letaglózta. A szerzetes arccal lefelé a földre rogyott, és meg sem moccant. Ezúttal nem tudta megvédeni.

Josseran keményebben szorította a kard markolatát. A markolatba ágyazott ékkövek ragyogtak a napfényben. A lovasok egyre csak köröztek. Úgy döntött, ő lesz a kezdeményező fél.

Rárohant a legközelebbi lovasra, és két kézzel megsuhintotta a kardot. A férfi a saját fegyverével kivédte az ütést, de meg sem próbált visszaütni. Josseran megint odacsapott, mire a férfi pánikba esett, és arrébb vágtatott

vagy egytucatnyi lépéssel. Nem kardforgató volt.

Hallotta, ahogy a többi lovas jobban összezár mögötte, ezért megpördült, és ismét suhintott egyet, hogy visszakényszerítse őket. Josseran arcára vadállati vigyor ült ki. Ha csak ennyire képesek, akkor ezzel akár egész nap ellesznek.

A vezérük elordított egy parancsot, mire valamennyien rárontottak. Kettőt kiütött a nyeregből, de aztán köré sereglettek a tökéletesen fegyelmezett lovaikkal. Nem is látta a koponyájára célzott ütést, ami végül a földre döntötte.

IV. RÉSZ

+

Kína

Komulból Sangtuba és Karakorumba
késő tavasszal,
testet öltött Urunk 1260. esztendejében

LXII

Mintha a sírból kellett volna előmásznia.

Josseran a fény felé küzdötte magát, a feje lüktetett a fájdalomtól. Fogalma sem volt róla, meddig volt öntudatlan állapotban. Sokáig feküdt szótlanul, és csak bámulta a csillagok elképesztő járását, melyek úgy sodródtak az égen, akár az üstökösök. Végül az oldalára fordult, és öklendezni kezdett. Férfiak nevetését hallotta. Megpróbálta kiejteni a szót: „Kutulun", de nem jött ki hang a torkán.

Valaki fölé hajolt, és vizet fröcskölt az arcára.

Lassan visszatértek az emlékei: a furcsa, bogárszerű páncélt viselő tatár lovasok hirtelen feltűnése; a nyílvesszők halálos éneklése; a lovasok, akik körbevették; a tarkóját ért jókora ütés. Bizonyára egy kard markolatával vagy a kardlappal sújtottak le rá, máskülönben már halott lenne.

Kétségtelenül az volt a céljuk, hogy foglyul ejtsék, de a kezét nem kötözték meg, és senki sem vigyázott rá karddal a kezében. Miért?

Egy arc derengett fel előtte látomásszerűen ritka, fekete szakállal, lehajtó bajusszal: egy vékony szájú, ifjú tatáré, akinek tiszta és barna szeme volt, akár egy leopárdnak.

– Barbár, ébredj! – Egy csizma orrát érezte a bordái közt. – Örökké aludni akarsz?

Josseran felült, és morogni kezdett, ahogy ismét elfogta az émelygés.

A tatár leguggolt mellé.

– Egy kicsit a fejedre koppintanak, és máris elalélsz, mint egy asszony?

Josseran megpróbálta képen törölni a tatárt, de a férfi nevetve hátraugrott. Josseran ismét arccal a murvában találta magát.

A többi tatár is röhögni kezdett.

– Tehát maradt még benned spiritusz! – kiáltotta a fiatalember. – Helyes!

– Ne ellenkezz velük! Attól tartok, meg akarnak ölni bennünket. – William hangja volt, istennek hála.

Nos. A csuhást is elfogták.

William szánalmas állapotban kuporgott egy tábortűznél. Arca krétafehér volt, a hajába vér száradt a tarkójánál. Josseran azon tűnődött, vajon a többieket is foglyul ejtették-e, de nem látta nyomukat.

– Ha meg akarnának… ölni… – kezdte Josseran. *Ha meg akarnának ölni, már rég megtették volna.* Feladta. Mi értelme ilyen dolgokat elmagyarázni egy egyházfinak?

Josseran a kínzóira meredt. Köré sereglettek, egymást taszigálták, hogy minél jobban szemügyre vehessék a zsákmányukat. Vicsorogtak, mint a farkasok.

– Megölték… – Josseran újra Williamre nézett. Megpróbált beszélni, de a nyelvét kétszer nagyobbnak érezte a szájában. – Megölték… a kíséretünket?

– Nem tudom – válaszolta William ingerülten. – Félholt voltam, amikor elrángattak. Mit számít? Tudd meg, mit akarnak tőlünk ezek a banditák. Mondd meg nekik, hogy a kánjukhoz tartok sürgős megbízatással a pápától.

– Biztos vagyok benne… nagyon… meg fogja hatni őket.

Az egyik tatár elkezdte böködni a csizmájával, mintha legalábbis valami dög lenne, amit a földön talált.

– Jó nagy.

– Ronda is – vágta rá ifjú vezérük. – És nézzétek az orrát!

– Ha még egy… nyomott képű útonálló… gúnyolni meri az orromat, azt átdöföm… a kardommal.

Az ifjú tatár elvigyorodott.

– Lám! Te vagy hát, aki beszéli a civilizált emberek nyelvét. Hallottunk róla, de nem hittük el.

Ezek szerint kémek figyeltek bennünket a karavánszerájokban, gondolta Josseran. De kinek a kémei?

– Kik vagytok ti? Mit akartok… tőlünk?

– A nevem Szártak. Én és katonatestvéreim Kubiláj, a Mennyek Urának szolgálatában állunk, aki a Középső

Királyság Császára és az Egész Világ Kánja. És semmit sem akarunk tőletek. Ti vagytok azok, akik a császár színe elé akartok járulni. Bennünket azért küldtek, hogy elkísérjünk hozzá titeket.

– De nekünk már volt… kíséretünk. De legyilkoltátok őket. Úton voltunk, hogy… a kagán színe elé járuljunk… amikor elraboltatok.

Szártak dühösen a homokba köpött.

– A kíséretetek árulók gyülekezete. Karakorumba akartak vinni titeket. Ott viszont nem találtatok volna mást, csak a császár fivérét, Arik Bökét, a trónbitorlót, aki megjelenésére nézve semmivel sem fenségesebb, mint egy ló valaga. Ha tényleg találkozni akartok az igazi nagy kánnal, akkor velünk kell jönnötök Sangtuba Kubilájhoz, a Mennyek Császárához.

– Mit hadováinak? – kérdezte William.

– Nagyon úgy tűnik, hogy belebotlottunk egy… polgárháborúba. Azt állítja, két király van, és az az Arik Böke Karakorumban egy trónbitorló.

– De velünk mi a szándékuk?

Josseran rájött, hogy belekeveredtek egy tatár politikai csatározásba. Ha ez a Kubiláj magát tartja az igazi kánnak, akkor nyilván maga kíván foglalkozni az összes külföldi követtel, hogy legitimitást nyerjen tőlük.

– El szeretnének vinni bennünket ahhoz, akit az igazi királynak tartanak… Kubilájnak hívják, és a fővárosa Sangtu.

– Szóval nem akarnak megölni minket?

– Nem, William testvér. Egyelőre mentve vagyunk a mennyei dicsőségtől.

– A Jóisten még mindig vigyáz ránk! Vezeti a lépteinket. Jó volna, ha több hitünk lenne. – Josseran látta, hogy Williamnek még akadt annyi lélekjelenléte, hogy a bőrtarisznyát a nyakába akassza, mielőtt elfogják őket. – Még mindig megvan a zsoltároskönyv és a Biblia – mondta ragyogó arccal.

Josseran számára közömbös volt, mi van a batyuban. Egyre csak Kutulun járt az eszében. A lány mögötte állt, amikor elkezdődött a csetepaté. Mi történt vele? Vajon túlélte a támadást?

Szártak leguggolt mellé.

– Sajnálom, hogy fejbe vágtunk; egyszerűen csak magunkat védtük. Úgy küzdesz, mint egy oroszlán. Két emberemet is megsebesítetted.

– A másik csapat társaságát jobban kedvelem.

Szártak belebámult a tűzbe.

– Ha meg akarod keresni őket, valahol odakinn vannak a sivatagban. De ahhoz száguldanod kell, mint a szél, mert már messze járhatnak. A lovaink sebesek, nekik pedig csak tevéik vannak.

– Akkor hát mégsem öltétek meg mindet?

– Az én parancsom csak arról szólt, hogy téged és a társadat foglyul kell ejteni.

– Van, aki életben maradt közülük?

Szártak oldalra billentette a fejét.

– Miért érdekel ez téged?

– A nő? Aki a csapatunkat vezette? Ő meghalt?

A tatárok közt sugdolózás támadt. Szártak megdöbbent.

– Volt veletek egy nő?

– Mi történt vele?

– Mi nem láttunk nőt. Csak renegát tatárokat. Sztyeppéi banditákat.

Látnod kellett őt! – gondolta Josseran. Ugyanakkor… lehet, hogy Szártak igazat beszélt. Ha a sálat az arcára tekerte, mint a többi férfi, honnan tudhatták volna? Feltételezte, sosem fogja megtudni, életben maradt-e. Legalább elmúlik a gyötrődése. Legalább most már teljesítheti a templomosok nagymesterével és az Istennel szembeni kötelességét. Eljuttatja a pápa hírnökét Kubilájhoz, és megpróbálja elfelejteni, hogy valaha is megfordult a fejében, hogy elárulja a vallását és harcostársait egy barbár boszorkányért.

LXIII

Lóhalálában vágtattak át a *gebi* síkságon, nyaktörő tempóban ugratva át a vízmosásokon. Josseran újra a tatár pónik gyengéd könyörületére bízta magát. Miután kimerült a több hónapos út során, és a fejsebétől is szenvedett, meg sem próbált felállni a kengyelben, ahogy a többiek; a nyeregbe süppedve egyszerűen beletörődött a monoton, gerincrázó döcögésbe.

Új társai, mint megtudta, Kubiláj személyes császári testőrségének a lovasságához tartoztak. Egyedül Szártakot ismerte név szerint; a két másikat, akiket a helyettesének vélt, elnevezte Mérgesnek és Kapatosnak. Mérges összevonta a szemöldökét, és a földre köpött, valahányszor Josseran a közelébe ment; Kapatos az első este kapta a nevét, amikor megálltak egy karavánszerájban, ahol a sárga földig leitta magát fekete kumisszal, és torkaszakadtából danászott az udvaron dülöngélve.

Szártak rokonszenves fickónak látszott, és a körülmények ellenére Josserannak nehezére esett volna nem kedvelni őt. Leguggolt mellé a tűz fényében, és részletesen beszámolt neki a polgárháborújukról, azt bizonygatva, hogy Arik Böke és támogatói Karakorumban egytől egyig naplopó bolondok, és bizakodva jövendölte a kiirtásukat.

Josserant nem érdekelte, melyik kán győzedelmeskedik, de súlyos dilemma elé állította őt és Williamet; még ha meg is találnák a közös hangot ezzel a Kubilájjal, mire mennének vele a többiek beleegyezése nélkül? És hogy induljanak vissza Akkóba, ha a Selyemúton Kaidu a követőivel elállja az útjukat? Ezek az emberek katonaként jobban fel voltak szerelve, mint Kaidu lovasai. Az íjukon és a három fategeznyi nyílon kívül mindegyik hordott magánál egy vasbuzogányt vagy egy csatabárdot a derekára

erősítve, és egy tőrt a bal karjára szíjazva.

– Ez mire való? – kérdezte Josseran Szártak selyem alsóingére mutatva, melyet a pikkelyes páncél alatt viselt. – Ahonnan én jövök, ott csak a nők és a császárok öltöznek selyembe.

– Védőfelszerelés – felelte Szártak. – A selyem erős. – Megrángatta az anyag szélét. – Nem szakad el, így ha egy nyílvessző át is döfi a páncélomat, szorosan a nyílhegyre tapad. Megkönnyíti a nyílvessző kihúzását anélkül, hogy túl sok húst roncsolna.

– Nekem is kell egy ilyen – mondta Josseran.

– Meglátom, mit tehetek, barbár. De ha valaha is ellenünk szállsz harcba, akkor egy egész bála selyemre lesz szükséged.

LXIV

– A Jáde-kapu – jelentette be Szártak. Egyik oldalon az erőd zöld ormai meredeztek a Csilien-hegység hófödte hátterében. A falak zászlótartóin háromszög alakú smaragdzöld és fehér lobogók csapkodtak a szélben. A másik oldalon egy sor fekete domb emelkedett, melyet a társai a Sörénynek neveztek.

Kapatos egy fal romjaira mutatott, amit a csinek építettek a saját földjük és a sztyeppék közé a Dzsingisz kán ősei elleni védelemként.

– Most láthatod, milyen jól bevált nekik – jegyezte meg röhögve.

A távolban bevetett mezőket és nyárfaligeteket pillantottak meg.

– Innentől – mondta Szártak – a síkság egy völggyé szűkül össze, mely a Csilien-san és a Sörény között húzódik. Most búcsút intünk a Takla-Makánnak. – Azzal a homokba köpött.

Josseran lefordította a hallottakat Williamnek.

– Akkor hát túléltük, hála istennek – válaszolta a szerzetes.

Josseran bólintott.

– És mit mond, most hol járunk?

– Ezt a helyet a Középső Királyságnak nevezi. Úgy hiszem, Kína felé tartunk, ahol a Selyemút indul.

William felépült az elrablásuk során szerzett ütésekből, és most, hogy megfordult a szerencséjük, igencsak elszántnak látszott. A bálványimádók szürkésbarna templomai és dobtornyai felé mutatott, melyek az alant megbúvó, komor város fölé magasodtak.

– Sok munkánk lesz még itt – állapította meg William. – A segítségeddel eljuttatom ezekhez az emberekhez Isten igéjét. Figyelmeztetlek, ehhez a te közvetítésedre lesz szükségem. Egy nagyobb terv részei vagyunk.

– Megteszem a kötelességemet, ahogy helyesnek látom – felelte Josseran, és megsarkantyúzta a lovát, hogy utolérje a lejtőn Szártakot és tatár foglyul ejtőiket.

+

Egy réztálban papíráldozatokat égettek. A terem egyik sarkából egy mandulaszemű istenség vicsorgott rájuk. Fekete szakálla arany páncéljára omlott. Lábánál gyümölcs- és virágajándékok hevertek.

Két rubinvörös oszlop között az oltár majdnem a mennyezetig ért. A tabernákulumban egy nagy hasú bronzisten ült törökülésben, és derűs vigyorral szemlélte őket. Fülcimpája elnyúlt lebernyegként lógott a vállára. Josseran felismerte benne az istent, akit Kutulun *Borkán*nak nevezett. Aranyfüstös bevonata megfakult az évszázadok tömjénfüstjétől. A templomban a lábazatokon vagy a falfülkékben, több helyen is feltűntek az isten ábrázolásai, bronzból vagy fából faragva.

Egy rézharang csilingelésétől eltekintve csend volt.

A szentély előtt egy szerzetes térdelt, térdénél egy mantráskönyv és egy réz imacsengő hevert. Leborotvált feje úgy ragyogott a félhomályban, mint a csiszolt acél. Meghallotta, amikor belépnek, és felkelt, hogy üdvözölje őket. Arca sem meglepetést, sem félelmet nem tükrözött.

– Ő kicsoda? – kérdezte William Josserantól.

Josseran megszólította a férfit a tatárok nyelvén.

– Ő az apát – fordította le. – Hallott a jövetelünkről, és már várt minket. Azt mondja, itt szívesen látnak.

– Várt minket? Hogyhogy várt minket?

– Nem tudom. Mindenesetre ezt mondta.

Az apát ismét megszólalt, fejével William felé biccentve.

– Azt kérdezi, mennyi idős vagy – mondta Josseran.

– Mondd meg neki, hogy harminc és még három éves vagyok. Ugyanannyi, mint Urunk, amikor meghalt értünk a kereszten.

Josseran tudatta az információt az apáttal. Újabb rövid eszmecsere következett, majd Josseran harsányan felröhögött, és az apát arca foghíjas mosolyra húzódott.

– Most meg mi van? – tudakolta William.

– Azt mondta, öregebbnek nézel ki. Utána az iránt érdeklődött, hogy nagyon léha életet éltél-e.

– És mit feleltél neki?

– Azt, hogy megrögzött kurvapecér vagy.

William felszisszent. Végképp elveszítette a türelmét templomos honfitársával szemben. Akkótól idáig egész úton gúnyolódás és istenkáromlás özönét zúdította rá. Mindig is sejtette, hogy a templomos rend érdemtelen a pápa bizalmára. Ezek a férfiak egytől egyig eretnekek és önfejűek, konkrétan ez a lovag pedig semmiféle jámborságot nem tanúsított eddig. Egy nap, fogadkozott, elszámoltatja majd, és érvényt szerez Isten igazságának.

Az apát élénken szemlélte őt gyulladástól váladékos szemével. A vidék bálványimádóihoz hasonlóan volt felöltözve, sáfrányszínű köpönyeget viselt, de egyéb díszeket nem. Nagyon öreg volt. Sima bőre a koponyáján

kifeszült, de az állkapcsa alatt lebernyegekben lógott; magas járomcsontja és ritkás szakálla egy bánatos és kíváncsi majom megjelenését kölcsönözte neki.

– Mondd meg neki, azért jöttem, hogy Urunk jó hírét hozzam – kérte William.

Újabb suttogóra fogott beszélgetés következett a furcsa nyelven.

– Azt mondja, mindig szívesen hall jó híreket.

– Mondd meg, hogy a pápától jövök, Isten földi helytartójától, az egyetlen és igaz hit igéjével. Mondd meg neki, hogy azonnal fel kell hagynia bálványimádó praktikáival, és imádkozzon az Istenhez, akinek a fia, Jézus Krisztus azért érkezett e világra, hogy meghaljon az emberek bűneiért. Ha nem teszi meg, pokolra jut, és büntetésül Belzebub karmaiban fog szenvedni az idők végezetéig.

– Ő egy idős ember, William testvér. Lehet, hogy egy kicsit sok lesz ez neki egyszerre.

– Csak tedd, amit kértem.

Hosszú párbeszéd vette kezdetét. William az öreg szerzetes arcán annak jelét fürkészte, hogy felfogja-e a hallottak horderejét. Végül elveszítette a türelmét.

– Mi a válasza?

– Egy sor kérdése volt a pokolról. Tőlem telhetően megpróbáltam neki a legjobban elmagyarázni.

William megfogta az állát. Most meg már teológusnak hiszi magát a templomos!

– Jobban tennéd, ha az ilyen kérdéseket közvetlenül nekem szegeznéd. Te nem vagy elég képzett, hogy kellő hozzáértéssel fogalmazz meg gondolatokat a pokolról. Legalábbis még nem – tette hozzá savanyú mosollyal.

– A véleményemnek adtam hangot, William testvér.

– Mit kérdezett pontosan?

– Nagyon érdekelte a pokol mint hely, és azt akarta tudni, hogy esetleg a Takla-Makán közelében van-e.

– Közöld vele, hogy nem e világon van. Azt a helyet az

elátkozott lelkeknek tartják fenn.

Josseran vágott egy grimaszt.

– Épp ezt mondtam. De azt válaszolta, hogy ő már rég hisz a pokolban.

William előtt felcsillant egy reménysugár.

– Úgy hiszi, hogy ez a világ egy olyan hely nagyobbik részét tölti ki – folytatta Josseran. – Látta, ahogy az apja kínhalálban szenved ki a pestistől, látta, mikor az anyját megerőszakolják és kibelezik Dzsingisz kán katonái, azután végignézették vele, ahogy elvágják az összes bátyja és nővére torkát. Arra kíváncsi, hogy mit gondolsz, mivel tudná még jobban megijeszteni a te ördögöd.

– Muszáj megmondanod neki, hogy a halhatatlan lelke forog kockán. Nem szabad könnyelműnek lennie.

– Biztosíthatlak, ő aztán nem élt könnyelmű életet.

– Mondd meg neki, hogy az ördög tízszer rosszabb Dzsingisz kánnál.

Josseran ismét beszélgetésbe merült az öregemberrel. William nagyon szerette volna, ha olyan tehetsége lenne a nyelvek iránt, mint amilyet Isten a maga nagy bölcsességében a templomosnak adományozott.

Josseran végül visszafordult hozzá.

– Azt mondja, ha úgy hiszed, hogy az ördög rosszabb, mint Dzsingisz kán, akkor te nem ismerted Dzsingisz kánt.

– De ő nem vágyik az örökkévalóságra? – kérdezte William.

Josseran feltette a kérdést.

– Úgy érzi, nem – közölte.

William nem hitt a fülének.

– Azt meséli, köszvénytől szenved hosszú évek óta, amihez fogható fájdalom nem létezik. Az orvosok azt mondják neki, a halál rá az egyetlen gyógyír. Azt is mondta, hogy mindkét térdízülete szörnyen fáj, amit csak úgy bír elviselni, ha egyfolytában emlékezteti rá magát, hogy már nem kell sokáig szenvednie. – Josseran tétovázott. – Arra is kíváncsi, te magad miért vágysz arra, hogy örökké élj,

mikor a bőröd ronda, és rettenetesen bűzlesz.

William érezte, hogy kiszalad a vér az arcából. Most meg ezek a barbárok sértegették. Ő meg azért jött, hogy elhozza nekik a megváltást! A durva sértés egy pillanatra belé fojtotta a szót.

Közben az öregember előrehajolt, és suttogott valamit.

– Most meg mit mondott? Tovább becsmérel?

– Azt állítja, nem létezik olyan isten, amelyik örök életet adhat a húsnak. Nézz körül, mondta. A hó elolvad, a levelek lehullanak a fáról, a virágok elhervadnak; minden meghal. A mennyország sem nyújthat öröklétet semminek, akkor meg minek keressük? Birodalmak születnek és dőlnek romba; még Dzsingisz kán sem élt örökké.

– El kell mesélned neki az Úr Jézus történetét…

Josseran megrázta a fejét.

– Nem, William testvér. Belefáradtam. Ő egy idős ember, és úgy érzem, sok tekintetben bölcsebb nálad. Azt hiszem, itt kéne abbahagynunk.

– Megtagadod tőlem a segítséget a szent küldetésemen?

– Harcoltam a szaracénokkal a pápáért. Az nem elég?

Elsétált. Az öreg bonc mozdulatlanul, némán figyelte őt begyulladt szemével.

William a helyzetéből fakadóan csalódást érzett, és legszívesebben sírni lett volna kedve. Megannyi megmentésre szoruló lélek, neki pedig csupán egy makacs lovag jutott segítségül, akinek olyan fekete a szíve, mint egy medve. Mit tudna tenni? Honnan vegyen ösztönzést, hol keresse Istent ezen a gonosz vidéken?

LXV

Egyszer késő délután megálltak egy magányos postaállomáson, és már épp nyergelték le a lovakat, amikor észrevett egy észak felől közeledő lovast. Josseran meghallotta a postakört panaszos sírását. Ahogy a lovas bevágtatott a jamba, egy istállófiú jött elő a karámból egy

friss lóval, amit már felnyergelt, és ragyogó, skarlátvörös hámmal és nyeregtakaróval szerelt fel. A lovas szó nélkül átugrott egyik nyeregből a másikba, és már vágtatott is tovább.

Josseran csak egy pillanatra látta a férfit; a törzse bőrövekkel volt körbeszíjazva, fejét többszörösen szövetpólyába tekerte. A nyakában egy jókora aranymedál lógott. Ahogy elszáguldott, az inas ott maradt a gőzölgő és kimerült jószág kantárával a kezében. A férfi perceken belül már csupán egy távoli pötty volt a síkságon; nyugatra tartott, amerről jöttek.

– Ki volt ez? – kérdezte Josseran Mérgestől.

A férfi a földre sercintett, és arrébb sétált.

Szártak meghallotta a kérdést, ezért odament hozzá, és a vállára csapott.

– Ez egy nyíllovas volt. A császár egyik futára.

– Mi az a nyíllovas?

– Sürgönyöket szállítanak a császári udvarba és onnan el. Az a feladatuk, hogy egész nap teljes vágtában lovagoljanak. Így naponta talán kétszáznegyven mérföldet tesznek meg, ha minden postaállomáson lovat váltanak. Ha vészhelyzet van, akkor akár éjszaka is utazhatnak, olyankor gyalogosok szaladnak előre fáklyával.

– Az összes falucskának, az összes városnak muszáj lovakat biztosítania a jamok számára, ezért a császárnak mindez semmibe sem kerül. Ő csak a sztyeppei állomásokon vagy a sivatagban biztosítja az utánpótlást, ahol senki sem lakik.

– Miért volt rajta az a rengeteg öv?

– Azok tartják egyenesen a nyeregben. A feje köré tekert sálak megóvják a széltől és a repülő kövektől.

– És az aranymedál?

– Az egy *paizah*, a császár pecsétje. Ha a lova lesántul, feljogosítja, hogy elkobozza bárki lovát akár halálbüntetés terhe alatt. Meglepettnek tűnsz, barbár. Ahonnan te jössz, ott nincs ilyesmi?

Josseran nem tudta, mit válaszoljon.

Még sosem láttam hasonlót, gondolta. *De mennyit áruljak el ezeknek a tatároknak magunkról? Már így is* barbárnak hívnak.

+

Becslése szerint nagyjából huszonöt mérföldenként látott egy *jam*ot. Úgy néztek ki, akár egy mohamedán karavánszeráj, de sokkal fényűzőbbek voltak bárminél, amit a sivatagban látott. A legtöbbjét zöld mezők vették körül, a legelőkön lovak százaival, míg a többi az istállókban várakozott felkészítve, hogy azonnal fel lehessen nyergelni.

Érkezéskor mindig egy császári hivatalnok várta őket, és mind Josserannak, mind Williamnek bútorozott szobát bocsátottak a rendelkezésére, ahol faágyon alhattak, amit néha selyemtakaróval vetettek meg. Még szolgákat is kaptak, akik frissítőt hoztak nekik.

A Takla-Makán nélkülözése már távoli emléknek tűnt csupán.

LXVI

Egy magas hegyszorosban futó folyót követtek. A falvak itt oly közel feküdtek egymáshoz, hogy amikor elhagyták az egyik települést, máris látták a következő falait. Mindenhol termékeny legelők terültek el, melyeket fallal körülvett tanyák pettyeztek; a szórványos nyárfaligetek alatt zsúpfedeles vályogházak húzódtak meg; az inas férfiak a földet túrták ökör vontatta ekéjükkel, mások a folyó gázlójában horgásztak.

Josseran mindenfelé őrtornyok és erődök romjait látta, elhanyagoltan porladó kapuszíneket és barbakánokat. Mit is mondott az öreg szerzetes? *Birodalmak születnek és dőlnek romba; még Dzsingisz kán sem élt örökké.*

A folyó sárga vénaként hömpölygött Kína szívében. A fölé magasodó szorosokat rizsföldek tagolták, a löszszirtek méhkaptárhoz hasonlítottak az egymás fölött nyíló barlangok soraival. Az emberek gabonát rostáltak a napon, éjszakánként pedig visszavonultak a hegyekbe, ahogy évezredek óta tették.

Minden idegennek, rémisztőnek és lenyűgözőnek tűnt egyszerre: a templomokból kiszűrődő cintányérok démoni csendülése és egy gong gyászos búgása; a papok ritmikus kántálása; *Borkán* út mellett fekvő hatalmas szobrai, melyeket fantasztikus színekkel festettek ki. Egyszer egy tíz ember magasságú szobrot látott, melyet a puszta sziklafalból faragtak ki.

A Selyemút már nem volt magányos hely, nyikorgó szekerek zsúfolták, vagy piacra igyekvő parasztok, akik gyümölccsel és zöldséggel megrakott kosarakat egyensúlyoztak a vállukon átvetett bambuszrudakon. Néhány öszvérből vagy tevéből álló, kis karavánok selymet és teát hoztak délről. Alkalomadtán Josseran meghallotta, ahogy egy postafutár nyargal tova jókora csengős övével. Számtalan eperfakertet láttak, ahol lepkéket szüreteltek értékes selyemgubójukért.

A falvak, melyeken áthaladtak, többnyire szegények voltak, kunyhóikat sárból, szalmából és nádból építették. A sáros utcácskákon malacok és libák totyogtak; az árokpartokon csupasz fenekű gyerekek guggoltak, hogy belepiszkltsanak.

Egyszer egy gyászmenet mellett haladtak el. A deszkakoporsót kápráztatóan fénylő selyemtakaró fedte, a gyászolók pedig úgy nevettek és énekeltek, mintha csak ünnepnap lenne. Egy zenésztársulat kísérte őket búgó trombitákkal. Josseran még sosem látott olyan temetést, melyet ne a gyászos csend kísért volna, ezért a halált ünneplő emberek látványa teljesen megdöbbentette.

– Örülnek a halottaknak – mondta Szártak. – Nekik már nem kell többé a világ dolgai miatt aggódni. A hangos zaj

távol tartja a gonosz szellemeket. – A férfi közelebb hajolt. – Valószínűleg én is egy gonosz szellem vagyok, mert én is utálom azoknak a trombitáknak a hangját! – Azzal felnevetett.

A Középső Királyság lakói éppolyan furcsának látták őket, s talán még ijesztőbbnek. A fedett kapualjakban gubbasztó, jó húsban lévő, holdvilágképű gyerekek beszaladtak, mikor elvonultak előttük, és közben félelemtől sikítva mutogattak rájuk. Az ősz szakállú vénemberek félrerakták hosszú szárú pipájukat, és tátott szájjal bámulták őket; a bélelt mellényt és nadrágot viselő fogatlan vénasszonyok, akik lehetetlenül kicsi lábukon papucsot hordtak, kisgyerek módjára jajongva rohantak be viskójukba.

Egyik nap késő délután megpillantották az egyik legnagyobb várost, amit Josseran valaha látott, még Konstantinápolynál, Velencénél vagy Rómánál is nagyobbat. Úgy vélte, a falai több mint húsz mérföld hosszan foghatták körbe, melyek minden irányban a ködbe vesztek. Mindenfelé dobtornyok és pagodák emelkedtek bámulatba ejtő bőségben.

Szártak elárulta, hogy Kenzan Fu a neve, és ott indult a Selyemút. Több mint egymillióan élnek ott, mondta.

– Itt fogunk találkozni Kubilájjal? – kérdezte tőle Josseran.

– Nem, barbár – felelte nevetve. – Mi egy ennél finomabb városba tartunk!

Akkor Josseran ezt üres hencegésnek gondolta.

Ám nem álltak meg Kenzan Fuban. Helyette tovább követték a Sárga-folyót észak felé. A víz az esőtől megduzzadva és a sártól besűrűsödve már nem is sárgának látszott, hanem vörösesbarnának. Ismét elvonultak egy nagyváros mellett, melyet a tatárok Tajjüannak hívtak, és egy délután igen későn olyan látvány tárult a szemük elé, hogy Josserannak hitetlenkedve tátva maradt a szája.

Egy döngölt földből és sártéglákból rakott fal magasodott előttük. Kígyóként tekeregve hosszú mérföldeken át

nyújtózott a dombokon át, míg végül eltűnt a messzeségben. Két vagy három ember magas volt. Mindkét irányban őrtornyokat építettek rá bizonyos távolságonként.

– Szent József golyóira – motyogta Josseran.

A fal tövében Szártak leszállt a nyeregből. A többiek követték, és egy töltésen felvezették a lovakat az oromzatra, ahol visszaszálltak rájuk, és útjukat a fenti úton folytatták. Ezen a lőréses oromzaton nemhogy órákig, de jó néhány napig lovagoltak. Számtalan őrbódé mellett haladtak el. A falon szolgálatot teljesítő katonák olyan páncélzatot viseltek, mint a kísérőik, és ugyanolyan zöld-fehér lobogót hordoztak.

Soha nem érték el e lenyűgöző építmény legvégét. Még jóval előtte megérkeztek Sangtuba.

LXVII

Talán jobb is, hogy az istenek közbeléptek, gondolta Kutulun. *Ki tudja, miféle őrültséget követtem volna el, ha nem teszik?*

Én egy hercegnő vagyok, egy tatár, egy nagy törzsfő lánya; ő egy barbár, ráadásul ronda is. Mégis majd kiugrott a szivem a helyéről, ha ránéztem. Még sosem éreztem így egy férfi közelében sem a saját törzsemből, s most elepedek, hogy újra ezt érezzem.

Máris hiányzik. Éjszaka, amikor az Örökkévaló Kék Égbolt Szellemével szárnyalok, újra próbálom megtalálni. Soha nem fogom elfelejteni őt.

+

Egy szürke viharfelleg üllője sodródott a hegyeken át. Megkezdődött a nyári esőzés, és a táj teljesen megváltozott. A sztyeppe fűtengerét vadvirágok szőnyege lepte be, sárga, bíbor, kármin és lila, és a völgyben legelő juhok máris oly

kövérek voltak, hogy csak totyogtak, mint a ludak. A bőrhólyagok, melyek ott lógtak a bejárat mellett az összes jurtában, minden völgyben duzzadtak a kumisztól.

A síkságot pettyező jurtákból arcok bújtak elő, szemüket leárnyékolták a nap elől, és az elvágtató idegeneket figyelték. A pásztorkutyák vonyítva vették őket üldözőbe, és mellettük rohantak egy darabig, mígnem visszafordultak és hazakullogtak.

Egy csapat vádlód húzott el a nap előtt. A sivatag már csak egy álom volt.

De micsoda álom! Egy álom, amely tizenhat testvére életébe került, és a tevés Félszeműébe, akinek a torkát átdöfte egy lovas katona lándzsája. Tucatnyit ott, a síkon lemészároltak Kubiláj lovasai, négyen a sérülésükbe haltak bele a Takla-Makánon visszavezető, hosszú út közben.

Miután Kubiláj katonái rajtuk ütöttek, azt fontolgatta, nyomban visszatér apjához, a Ferganai-medencébe. De elnapolta a kellemetlen lehetőséget, és inkább úgy döntött, hogy Kubiláj árulását személyesen a kánok kánja, Arik Böke tudomására hozza.

Kasgárban az életben maradt tevéket lovakra cserélte, és csapata túlélőivel vágtázni kezdett az északi sztyeppén át. Megannyi bajtársa halála után felszabadítónak érezte, hogy nyargalhat, és megpróbálta elfelejteni a sivatagban történteket. Így könnyebben el tudta felejteni, amit Jossz-rán mondott neki a félhold alakú tónál, és azt, ahogyan szorosan átölelte a viharban.

Ezek az emlékek most már egy másik Kutulunhoz tartoztak.

+

Egyik nap egy magas gerincen lépésre fogták a lovakat, és lepillantottak Karakorumra, a Fekete Homoktenger Városára, a kék mongolok fővárosára. Odalenn, a buja legelőkön nemezjurták ezrei borították be a síkságot. E

kiterjedt tábor közepén egy maréknyi fapagoda cirkalmas teteje csillogott jáde- és sárga színben a késő délutáni napfényben. Tucatnyi templom szfúprfja tört a kék ég felé, egyetlen mohamedán templom kupolájával maguk közé fészkelődve. A városon túl, a vízben álló legelőkön a hegyek fehér nyaklánca tükröződött.

És a sivatag csak álom volt csupán, emlékeztette magát újra és újra Kutulun, miközben megtépázott kíséretének maradékát vezette le a hegyekből Karakorum felé. *Csak egy álom.*

+

A város védelme pusztán jelképes volt, mert a mongol horda nagykánja vitathatatlanul egész Ázsia ura volt. A város körül emelkedő földsánc alig érte el egy ember magasságát, ráadásul a sáncárok még olyan mély sem lehetett.

A városkaput két teknős őrizte. Itt kapott helyet Dzsingisz faszája, azaz a nagykán császári rendeletéi. Két ember magasságú kőtáblákra vésték, a dombormű koronáját sárkányokkal díszítve. Ujgur folyóírással írták, melyet a tatárok az egyik vazallus néptől kölcsönöztek.

„Az Örök Menny hatalmánál fogva, és a Mongol Birodalom Egyetemes Uralkodója parancsára…"

Kutulun eddig csak egyszer utazott ide az apjával arra a kurultájva, amely Möngkét emelte a kánok kánjává. Még gyerek volt akkor, és a városról őrzött emlékei megfakultak, csodáit gyermeki ártatlansága eltúlozta. Akkoriban hihetetlenül hatalmasnak látta.

Valójában mindössze maroknyi épület emelkedett a szívében: a palota fapagodái meg néhány durván faragott kőből épült magtár és istálló. Volt egy szűk, zsúptetős vályogból felhúzott negyed is, mely a kínai nyeregkovácsoknak adott otthont, akik a sáros utcákon űzték az ipart.

Ahogy beléptek a városba, elnyelte őket a birkapiac forgataga. Sűrű, bűzös sáron vezették át a lovakat. Vagy tucatnyi nyelven gagyogtak körülöttük, ami a levágott vagy eladott állatok bégetésével keveredett.

Elhaladtak egy nagy ház mellett; meredek, vörös tetejű volt, szemöldökfáit sárkányok díszítették. Előttük magasodtak a palota falai. Szerzetesek kántálását hallotta, egy sámándob pufogását.

Két erős, szegekkel kivert fakapuhoz értek. A birodalmi őrök eléjük léptek, és elkérték a fegyvereiket, majd megkérdezték, mi járatban vannak. Miután igazolta személyazonosságát, Kutulunt a társaival az őrség hivatalnoka a vámházba kísérte, egy hosszú, keskeny épületbe, mely vastag faoszlopokon nyugodott. A helyiség közepén téglából rakott kályha állt, ahol az őrök a kezüket melengették. Hideg gyanakvással méregették Kutulunt és társait.

Végül engedélyt kaptak, hogy belépjenek egy újabb kapun Karakorum csöndes szívébe.

+

A nagykán palotája egy döngölt földhalmon emelkedett a mocsár fölé. Tervét a kínaiaktól kölcsönözték. Kollonádjain sárkányok tekeregtek, lépcsőzetes teteje cinóbervörösre, jáde- és arany színre lakkozott zsindelyek kacskaringóiban végződött.

Körülötte raktárak, kincstárak és az Aranyklán magánrezidenciái csoportosultak; a kisebb paloták, ahol az udvari titkárok a kagán birodalmának ügyes-bajos dolgait intézték, kiemelt járdákon csatlakoztak az épülethez, akár egy kerék küllői.

A királyi klauzúra túlsó végében észrevett egy másik dombot, melyen tágas, fehér nemezből készült jurták álltak. Nappal a kánok kánja a hercegeivel ebben a hatalmas palotában fogadhatja ugyan a látogatókat, de legalább

éjszakánként egy füstnyílással a fejük felett alhatnak, mint az igaz tatárok.

+

A katájok a Tízezer Béke Palotájaként ismerték; maguk a tatárok egyszerűen Karsinak, a palotának hívták.

A fogadócsamokot vastag, lakkozott oszlopok támasztották alá, boltozatos mennyezetén aranysárkányok viaskodtak. Kutulunt és kíséretét három masszív ajtó állította meg, melyek aranyfüsttől ragyogtak, mindegyik oldalát egy medve és egy oroszlán figurája őrizte.

A palotaőrök, a nagykán személyes testőrségének tagjai ismét átkutatták őket fegyvereket keresve, majd egy kamarás érkezett, hogy bekísérje csoportjukat. A csarnok déli végében vezették be őket, nagy gondot fordítva arra, hogy ne lépjenek a küszöbre, minekutána belépést nyertek Isten Földi Megtestesüléséhez, a Trónok Urához, az Uralkodók Uralkodójához, a kék mongolok nagykánjához.

LXVIII

Ennél lélegzetelállítóbb látvány soha nem tárult a szeme elé.

A kobaltkék mázas csempék úgy csillogtak a lába alatt, mintha egy tó felszínén sétált volna. A gránit alapokon nyugvó árkádokat karmazsinvörösre festették és fényesre lakkozták. Az óriási mennyezet felé aranypikkelyes sárkányok kúsztak, karmaikat nyújtogatva tárták szélesre zöld szárnyukat.

A palotát kereszt alapúra építették. A főhajó észak-déli irányban feküdt, és a kereszthajó mentén aranyló fénypászmák törtek át a bordázott ablakokon. Hat oszlopsor emelkedett a magasba – a hajó mindkét oldalán három –, amelyek a csarnok északi végében álló emelvény felé

vezettek, minden belépő figyelmét a két sor márványlépcső tetején heverő alakra irányítva.

A kánok kánja egy tömör ébenfa díványon pihent. Trónját arany-, gyöngy- és jádeberakás díszítette, és bíbor selyemsátor ölelte körbe. A berendezés pompája ellenére Kutulun észrevette, hogy az udvart egy hagyományos tatár jurta képére alakították; a kagán alatt, tőle jobbra egy kisebb pódium állt, melyen fiai és fivérei foglaltak helyet. Balra egy hasonló emelvényen a feleségei és a lányai.

A falak mentén kiemelt ülőhelyeket biztosítottak az Aranyklán többi tagjának. Kutulun figyelmét nem kerülték el a finom prémek és brokátok, s a rubinok földöntúli ragyogása.

A helyiség közepén hangából és zsályagyökérből rakott tűz égett.

Még zajlott a vigalom, mert Karakorum még mindig Arik Böke nagykánná választását ünnepelte. Az üstökben főtt ürü gőzölgött. A vendégek ezüstkupából kumiszt ittak, és a fehér köpönyeges sámánok minden egyes köszöntőnél kancatejjel hintették meg a csarnok négy sarkát, hogy kielégítsék a Kék Égbolt Szellemét.

– Várnod kellene, amíg véget ér az ünnep – súgta neki a kamarás. – A kagán utána kihallgat.

De mire a gyülekezet befejezte a tivornyát, a férfiak oldalán a legtöbb udvaronc bódultán őgyelgett a szőnyegen. Azok szórakoztatására, akik még talpon voltak, előhozták a zsonglőröket, artistákat és tűznyelőket.

Végül hosszú ezüstláncon egy hópárducot vezettek be a terembe. Gondozója eloldozta a nyakörvét, mire az állat puha léptekkel jámboran felsétált a trón lépcsőjén, és engedelmesen a nagykán lába elé vetette magát.

Aljas trükk, gondolta Kutulun. Jobb szerette volna, ha a kagánja azzal bizonyítja rátermettségét, ha egy vad párduccal néz szembe egyetlen kifeszített nyílvesszővel.

A kamarás odafordult hozzá, és előretessékelte, hogy adja elő a híreit a kánok kánjának.

Arik Böke a díványon lustálkodott, az italtól és az ételtől homályos tekintettel. Kutulun futó pillantást vetett a vékony szakállt és a kegyetlen szájat övező borostára. A férfi kultúrálatlan közönnyel szemlélte őt. Ujjain úgy ragyogtak a rubinok, akár a vér.

A lány letérdelve köszöntötte, ahogyan a szokás diktálta, majd előadta a történetét. Dühös szitkozódás hangzott fel a csarnokban, amikor elmesélte, mi történt a keresztény követekkel. Az útonállók, akik elrabolták őket, még arra sem vették a fáradságot, hogy álcázzák magukat. Kubiláj saját birodalmi testőrségének a harcosai voltak.

Amikor befejezte a históriát, hosszúra nyúlt csend telepedett a teremre. A kánok kánja bosszúsan végigjáratta komor tekintetét az egybegyűlteken. Tekintete kétségtelenül homályos volt az italtól, de amikor megszólalt, a hangja kellőképpen tisztán csengett.

– Fivérem Dzsingisz kán trónjára áhítozik, ami az enyém, mivel a *kurultáj* szabályosan megszavazta! Megszegte a *Jaszát*, amit nagyapánk, Dzsingisz kán hagyott ránk, ezért jobban teszi, ha rettegni kezd a mongol horda megtorlásától!

Tábornokai helyeslő dörmögést hallattak. Már akik még józanok maradtak.

– Mind tudjuk, hogy az lett belőle, amit minden mongol megvet – kiáltotta Arik Böke. – Egy csin, évszázados ellenségünk! Tisztában van vele, hogy ti, a saját népe, nem szeretitek őt, így most azokat fordítja ellenünk, akiket leigáztunk! Csungtungnak hívatja magát, mint egy kínai császár. Úgy is kormányoz: titkársággal, udvaroncokkal és tisztviselőkkel! Ráadásul a Menny Fiának nevezi magát! Úgy hízeleg a csineknek, mintha ők lennének a győztesek, mi meg a legyőzőitek!

Még több dühös sugdolózás.

Kutulun, aki még mindig térdepelt, rájött, hogy Arik Böke bizonyára már hallotta a híreket ezelőtt is. Beszéde úgy hangzott, mintha már alaposan elgyakorolta volna.

– Sangtuban Építészeti és Védelmi Hivatalt tart fenn! Törvényszéket tart a birodalmi ménesnek, a birodalmi haszonbérletnek, igazgatóságot az állati takarmányozásnak! Miért van szüksége Dzsingisz kán unokájának ilyesmire? Egy jófajta tatár póninak elég, ha szabadon ereszted, és megkeresi az magának a táplálékot a tíz lépés mély hóba ásva is! Arra kényszerítette a kínai tábornokokat és bürokratákat, hogy Kína Császárává koronázzák, mert tudja, hogy mi, mongolok sosem koronáznánk őt a kánok kánjává!

A gyülekezet felharsant, és éljenezni kezdték. A párduc a fülét hegyezve felült.

– Kubiláj oroszlánként érkezett Kínába, és ők báránnyá szelídítették. A fivérem elfelejtette, hogyan kell lovagolni! – kiáltotta a legnagyobb sértést, amit egy tatár csak mondhat a másiknak. – A legjobb lovasainkból álló sereggel lerohanjuk Sangtut, és a földdel tesszük egyenlővé a városát!

Harsány üdvrivalgás.

Várható volt a tűzvihar, gondolta Kutulun, miközben körülötte az udvaroncok Kubiláj vérére szomjaztak.

És úgy tűnik, Jossz-rán a villámlás, mely meggyújtja a szikrát.

LXIX

Kutulun számára Karakorum egyszerre volt maga a csoda és a csalódás. Azon tűnődött, vajon Dzsingisz kán helyeselte volna-e, hogy az utódai olyan palotákat építsenek, amelyek lerombolásával ő az egész életét töltötte.

Az Orkhon folyótól kezdve csatornát ástak a síkságon át, hogy vizével meg tudjanak hajtani egy vízkereket a város kovácsainak. Az öntödéik azonban nem csupán nyílhegyeket, kardokat és ostromgépekhez használt kerekeket gyártottak, hanem csákányokat, ekéket, kapákat

és sarlókat is.

Ezek megművelik a síkságot, döbbent rá émelyegve. A tatárok földművesek lesznek, amit mindig is megvetettek.

Arik Böke gyalázhatja a testvérét, ahogy csak tudja, de nyilvánvaló volt, hogy ő sem egy Dzsingisz kán. A palotájában megtapasztalt kényelem egyszerre ámulatba ejtette és zavarba hozta. Lent, a pincében volt egy téglakemence, mely kőcsövekben fűtött levegőt áramoltatott az egész épületben. Segítségével a palota összes szobáját felmelegítették éjszakánként. Lenyűgöző teljesítmény volt, de biztos, hogy egy tatár lovasnak így kell élnie?

Ráadásul ott volt még az ezüstfa.

Dzsingisz és kagán utódai kézműveseket és mesterembereket ejtettek foglyul azokban a városokban, amelyeket meghódítottak Perzsiában, Kínában vagy akár Európában. Volt köztük egy aranyműves mester, akit egy Magyarországnak nevezett távoli vidéken való portyázásról hurcoltak magukkal két évtizeddel ezelőtt. Azt a megbízást kapta, hogy tervezzen meg és építsen egy ezüstfát, amit a nagykán ünnepélyein használnának. Művészien megtervezte, ágait négy ezüstkígyó fonta körbe. Mindegyik kígyó szájából más frissítő folyt: az egyikéből rizsbor, a másikéból fekete kumisz, a harmadikéból mézsör, az utolsóból pedig szőlőből sajtolt vörösbor bugyogott.

A fa alá egy kriptát építettek, amelyben elbújtattak egy embert; a kriptából egy cső egy trombitát tartó ezüstangyalhoz vezetett, ami a fa legtetején ült. Amikor az egyik frissítő ital kezdett kifogyni, a férfi odalenn megfújta a csövet, és az angyal trombitája megszólalt, riadóztatva a konyhai szolgákat. Azok pedig rohantak, hogy feltöltsék a fa alá rejtett dézsákat. Így aztán senkinek nem lehetett oka arra, hogy józan maradjon a nagykán lakomáin.

Kétségtelen, hogy a szerkezet maga volt a csoda, és Kutulunnak nem is volt kifogása az ellen, ha valaki jól akarta érezni magát, és berúgott. A férfiak mindig is

szerettek lerészegedni; talán mindig is fognak. De ezüstfából inni? Hát ezt tanították nekik az életről? Egy tatár a sztyeppéből nyerte az erejét, a hideg szélből, a tágas völgyekből és abból, hogy nap nap után aludttejen és havon él.

A Világ Tetején nem álltak kazánnal fűtött paloták és ezüstfák a torkosoknak.

Lehet, hogy ennek az Arik Bökének Dzsingisz vére folyik az ereiben, de a szíve biztosan nem az övé. Legalább abban megnyugvást talált, hogy a nagykán katonái messziről elkerülték a palotát, és megvetésük jeleként a síkságon állították fel a jurtájukat. Ám ez a gyakorlat azt is jelentette, hogy immár elkezdődött a széthúzás a nagykán és a népe között. Azon tűnődött, vajon Dzsingisz kán mit gondolna minderről.

+

Arik Böke ébenfa trónján ült. Lábánál az egyik fogoly feküdt véresen, kigúvadt szemmel. Nemrég kibelezték, és még mindig gőzölgött a testürege. A nagykán a tátongó sebben pihentette a bal lábát.

Az érkezésük után Kutulunt egy kamarás visszakísérte a palotába, hogy magánkihallgatáson vegyen részt Arik Bökénél. A lány letérdelt az emelvény előtt.

– Szóval, Kutulun. – Várt, tekintetét a holttestre szegezte. – Sokat hallottunk rólad. – A férfi felmordult, és áthelyezte a testsúlyát. – És hogy van a kuzinom, Kaidu?

– Nagy kán, atyám nyargal, akár az ifjak, és feleolyan idősekkel birkózik, mint ő maga.

– Rengeteg beszámolót hallunk erejéről és bölcsességéről. – A lány azon töprengett, vajon mit akar tőle. Kétségtelen, hogy nekik már nem volt dolguk egymással. – Nagy megtiszteltetés részéről, hogy a te gondjaidra bízta a barbár követeket.

De kudarcot vallottam a kötelességemben, gondolta

Kutulun. *Ezért vagyok hát itt? Büntetést akar kiszabni rám?*

– Mesélj róluk.

– A barbárokról, nagy kán? Az egyikük szent ember, beteges kinézetű, és nem tud varázsolni. A másik egy óriás harcos, haja akár a tűz. Jól vág az esze, és erős. Még az emberi nyelvet is elsajátította. – Odabiccentett a kán kamarásának, aki előrelépett az ajándékokkal, amiket Jossz-rán hátasáról menekített meg a rajtaütést követően.

Arik Böke elmélyülten tanulmányozni kezdte a holmit: először a páncélsisakot, majd a hosszú szárú kesztyűt, azután az ébenfa tintatartót és a rubinokat, melyeket oly hanyagul szórt a márványpadlóra, ahogy az ember néhány szem rizst hint a földre.

Végül megvizsgálta a damaszkuszi kardot, melyet a lány a fűben talált meg a csata után. Még mindig émelyítő érzés lett rajta úrrá, ahogy ránézett. Azért imádkozott, hogy ne bántsák.

– Keresztények voltak?

Megértette a kérdés lényegét. Hallott róla, hogy Arik Böke a nesztoriánusokat kedvelte.

– Jézushoz imádkoztak, és a keresztény szentekhez. Nagyra becsülték Máriát. De beszéltek valami pápáról is, aki az elmondásuk szerint Isten földi kiválasztottja, és akinek engedelmességet fogadtak.

– Ez a pápa az ő kagánjuk?

– Nem hinném. Ha jól értettem, ez a pápa nem harcos. Inkább papnak tűnt.

Arik Böke mordult egyet. Bizonyára azon emlék hatására, hogy maga Dzsingisz is kénytelen volt kivégezni egy szent embert annak érdekében, hogy a saját törzse fölött fennhatóságot szerezzen. Talán a barbár hercegek nem voltak ilyen bölcsek, és a sámánokkal szemben elveszítették az uralmukat a klánjuk felett.

– Szerettem volna beszélgetni ezekkel a barbárokkal. Kétségtelen, hogy lenne mit tanulni tőlük. Nem vitás, miért érezte úgy a fivérem, hogy el kell ragadnia őket tőled.–

Ismét fészkelődni kezdett. Most már nyilvánvaló volt, hogy fájdalmai vannak. – Tudod, hogy kivonulok Kubiláj ellen?

– Igen, nagy kán.

– Amikor elindulok a testvérem ellen, számíthatok apád támogatására, hogy védeni fogja az egyik szárnyamat?

Kutulun szíve hevesebben kezdett verni. Kaidu úgy rendelkezett, hogy adja támogatását Arik Bökének a *kurultáj*ban, de hadi megállapodásokra nem hatalmazta fel, arra pedig legkevésbé sem, hogy a kánok kánjával megegyezzen bármiben.

– Biztos vagyok benne, hogy minden eszközzel óvni fogja azon jogát, hogy tatárként élhessen.

A kán halkan felnevetett.

– Óvatos válasz. De a kérdésemre nem válasz.

– Nem ismerem apám észjárását, nagy kán.

– Szerintem ismered te nagyon is. Mondd el hát, véleményed szerint hogy kéne élnie egy tatárnak.

Kutulun érezte, hogy a szíve zakatol a mellkasában, szinte már fájt.

– Egy ló nyergében, Dzsingisz kán Jaszájához híven.

– És a testvérem, Kubiláj? Apád úgy gondolja, ő úgy él, mint egy igazi tatár?

– Ahogy mondtam, nagy kán, nem ismerem apám észjárását. De azt tudom, hogy elkötelezte magát, hogy az igazi nagykánnak engedelmeskedik itt, Karakorumban. – Nos, bizonyos fokig.

Arik Böke felsóhajtott. A lábánál heverő hullára nézett.

– A köszvény miatt kell – mondta, bár a lány nem tett a jelenlegi állapotára vonatkozó megjegyzést, és eszébe sem jutott volna. – A sámánjaim azt mondják, addig tartsam benne a lábamat, amíg kihűl a test.

Mivel nem kérdezték, a lány nem szólalt meg.

– Meg kell várnom a teliholdat. Elmondták értem az imáikat, és azt állítják, hogy a hold meg fogja gyógyítani. – Amikor még mindig nem szólt semmit, a férfi folytatta: – Azt beszélik, te gyógyító vagy, és jövendőmondó.

– Igen, nagy kán. Azt mondják, megkaptam e képességet.

– És mit szólsz a sámánjaim orvoslásához?

Itt veszély leselkedik, gondolta Kutulun. *Ha rossz hírüket keltem, és őket meghallgatja, mert közel vannak a füléhez, én bizonyosan elveszítem a sajátomat, mert kritizálni mertem őket.*

– Ha egy gyógymód hatékonynak bizonyul, akkor az egy jó módszer.

Arik Böke ismét felnevetett, a ravaszságát dicsérendő.

– Valóban. És ha esetleg nem működik, tudsz jobbat?

– Ha esetleg nem hozna enyhülést számodra, nagy kán, talán megpróbálhatom. De attól tartok, az én gyarló sámántrükkjeim messze nem oly látványosak.

– És miféle gyarló sámántrükköket használsz?

– Egyesek azt mondják, jobban érzik magukat, miután áldozatot mutattam be Tengrinek, majd rájuk helyeztem a kezem. Ami engem illet, nem rendelkezem gyógyítói képességekkel. Én csak azt ismétlem, amit mások mondanak nekem.

A férfi felállt, s közben elakadt a lélegzete a fájdalomtól, azután lerúgta a holttestet az emelvény széléről. A tetem legurult a lépcsőn, végül szörnyű pózban megállapodott a trón lábánál.

– Akkor helyezd hát rá a kezedet a bal lábamra itt! Mert az elmúlt három hold alatt hiába mártottam a lábamat férfiak belébe, az egyedüli megkönnyebbülést az a tudat hozta, hogy a testvérem katonái voltak!

A lány észrevette, hogy a sámánok árnyékként surrannak ki a helyiségből.

– Muszáj megszabadulnom ettől a köszvénytől, ha ki akarok lovagolni a fivérem ellen.

– Nagy kán, megteszem, amit tudok – válaszolta Kutulun. – De először találkoznom kell a szellemekkel.

– És ahhoz mire lesz szükséged?

– A dobomra és a cséplőre. Meg kenderfüstre vagy erős

kancatejre.

A kán a trónba süppedt.

– Tedd, amit kell. Csak űzd ki ezt az ördögöt a lábujjaimból!

LXX

Lenyűgöző összejövetel, gondolta Kutulun. Az Aranyklán több tagját is felismerte, nemkülönben az előző kán befolyásos tábornokait, akik félelmetes látványt nyújtottak lemezpikkelyes páncéljukban és szárnyas sisakjukban. Rangban őket követték a Góbitól északra lakó nagy klánok kánjai. A síkságot beborító sátraik látványa színes kavalkádot alkotott a borús ég alatt.

Arik Bökét hordszéken szállították ki a városból, fénylő látomásként jelent meg arannyal díszített, hófehér ruhájában. A legjobb katonáiból álló díszőrség vette körül. A tevék nyergében dobosok követték a menetet, az indulót verve. Vörös, arany és fehér selyemzászlók csattogtak a szélben.

Ahogy elhaladt mellette, Arik Böke észrevette Kutulunt, és a kezét feltartva megállította a menetet.

– Kutulun! – vakkantotta.

A lány leszállt a nyeregből, és háromszor térdet hajtott, ahogy a szokás diktálta.

– Most indulsz vissza a ferganai sztyeppére?

– Igen, nagy kán.

– Sajnáljuk, hogy elmész. – Bal lábával keményen toppantott egyet a hordszék padlóján. – Kiűzted a tüzet a lábunkból. Újra tudunk lovagolni! Megtennénk személyes sámánunkká, ha Karakorumban maradsz.

Kutulun ismét enyhén meghajtotta a fejét.

– Megtisztelsz, nagy kán. De atyám várja a visszatérésemet. – *És a sámánjaid egy héten belül megmérgeznének, ha másképp döntenék.*

– Sajnáljuk, hogy elveszítünk. – A hordszék karfájára támaszkodott. – Ha visszaérsz Ferganába, mondd meg apádnak, hogy az Aranyklánnal a hátam mögött csatára hívom Kubilájt!

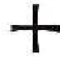
– Megmondom, nagy kán.

– Láncra verve hozom vissza a fivéremet! – kiáltotta, majd megparancsolta, hogy induljanak tovább.

A lány figyelte, ahogy a menet áthalad a síkságon: a mongol nagykán serege újra keletnek vonul, hogy ismét háborút indítson örök ellensége, a csinek ellen.

De ezúttal először a történelemben a tatárok a saját fajtájukkal fognak megküzdeni.

V. RÉSZ

Sangtu

A harmadik nyári holdtól az alsó őszi holdig
a Majom évében

LXXI

– Íme – motyogta Szártak.

A Menny Fiának, az Egész Világ Mennyei Urának fővárosa, Sangtu terült el előttük. Mellette acélszínű tó fodrozódott. Minden oldalról csonka hegyek vették körül, melyek Josserant a tevék púpjára emlékeztették. A város

távolról – keresztény szemmel nézve – vallások gyűjtőtégelyének látszott egyetlen falak határolta katlanban; a tangutok szürkésbarna lámakolostorai és a színes kínai pavilonok fölött bálványimádók sztúpái és mohamedán minaretek törtek az ég felé.

A falakon túl vályogtéglából épült házak sokasága sorakozott a kanyargós és sáros utak mentén, kivéve északon, ahol a királyi parkok zöld és árnyas sétányaival övezve a császári palota lépcsőzetes teteje ragyogott a napfényben.

William hálát kiáltott Istennek, jócskán megijesztve a tatár kíséretet.

– Az Úr végigvezetett és megóvott minket hosszú utunk során! Áldott legyen a neve, és hála néki!

Mérges úgy bámult rá, mint olyan emberre, akinek elment az esze.

– Egy kicsit korai még – morogta Josseran.

– Miért, nem elértük az úti célunkat, te hálátlan?

– Igaz, hogy hat hónapja vagyunk úton, és olyan megpróbáltatásokat kellett kiállnunk, melyekkel még mindig nem hiszem, hogy megbirkóztam. De jobb lenne nem elfelejteni, hogy ott még mindig csak félúton leszünk. – Visszafordult, hogy a páratlan kilátásban gyönyörködjön. – Még vissza is kell mennünk. Ezt ne feledd.

A város körül egy töltés alkotott védősáncot. A település azon túl terült el, zöld zászlók csapkodtak a kőfalon, melynek tornyairól páncélba öltözött őrszemek lesték minden mozdulatukat.

A Déli-kapu árkádja alatt vonultak be, és azonnal megcsapta őket a bűz. *Legalább ebben*, gondolta Josseran, *nem különbözik Saint-Denistől vagy Rómától.* Utat törtek maguknak az idomtalan házak közt tolongó tömegen át. Josseran figyelmét nem kerülte el, hogy minél jobban megközelítették a palotát, annál inkább csillapodott a zaj. Amikor aztán a palota falaihoz értek, az utcán mindenki suttogóra fogta a hangját.

Egy óriási, szögekkel kivert kétszárnyú kapunál álltak meg.

A toronyőrök felismerték a birodalmi őrség egyenruháját, és a kapu kitárult.

Odabenn tökéletes csend fogadta őket. Az utca mocska után ez a hely maga volt a szentély: felzászlózott udvarokat és magasba törő pagodákat láttak visszahajló tetőkkel, pávakékre és jádezöldre lakkozott bambuszcsempéket, melyek úgy ragyogtak a napon, akár az üveg. Az őrök a kíséretével megegyező arany sisakban és párducbőr köpönyegben vigyázták a csendet. Előttük állt a Fenséges Harmónia Pavilonja egy hatalmas földemelvényen, nagyjából százhatvan lépés szélességben és ötszáz lépés hosszan. Szimmetriája és mérete lenyűgöző volt. A hármas tetőt cinóbervörös oszlopok tartották. Aranyszínű sárkányok és kígyók tekeredtek az oszlopokon felfelé, és tovább a párkányokon. A száguldó fehér felhők miatt úgy tűnt, mintha maguk a sárkányok is mozgásban lennének, aranypikkelyes szárnyakon lebegve a magasban.

A palotát tágas terasz ölelte körbe, melyet színtiszta fehér márványból faragott balusztrád övezett. Rajta füstölők százaival töltött bronzüstök álltak, melyek illata émelyítően édessé változtatta a levegőt. Alant egy csempézett udvar terült el, amit vén fenyvesek és ciprusok árnyékoltak.

Szártak parancsára a lovaikat hátrahagyták, és megmászták a márványlépcsőt.

A bejáratot két jókora kőoroszlán őrizte; akkorák voltak, mint egy tatár póni. Egy rézzel vasalt ajtó nyílt előttük, melynek két oldalán egy-egy kisebb ajtó volt.

Már vártak rájuk. Egy karima nélküli kalapot és karmazsinvörös selyemköntöst viselő kamarás eléjük sietett, és bevezette őket a Kihallgatás Csarnokának portáján.

Josserannak és Williamnek megparancsolták, hogy vegyék le a csizmájukat. A kamarás fehér bőrszandált adott nekik helyette, hogy ne piszkolják össze odabenn a selyem-

és aranyszőnyegeket.

– Ne feledd: ne lépj a küszöbre – súgta oda Szártak. Ami tulajdonképpen térdmagasságig ért, szóval ahhoz egyébként is fel kellett volna másznia rá. – Ez a legszörnyűbb ómen, és aki megteszi, arra a legszigorúbb büntetést szabják ki.

– Még a keresztények követére is? – kérdezte tőle Josseran.

Szártak arckifejezése elegendő volt a kérdés megválaszolásához.

William felkészült a jeles alkalomra. Kinyitotta bőrtarisznyáját, és magára öltötte a fehér karinget és a bíbor stólát, melyeket egészen Rómából cipelt magával. Egyik kezébe a Bibliát és zsoltároskönyvet vette, a másikba egy misekönyvet és egy tömjénezőt fogott. A nyakába ezüstfeszületet akasztott.

Josseran az Akkóból hozott ajándékokra gondolt: a damaszkuszi kardra, a rubinokra és a bőrkesztyűre, melyek mindegyike elveszett Szártak rajtaütése során. Fehér palástja is eszébe jutott, amin a templomos rend vörös talpas keresztje virított. Eredetileg azt akarta viselni a nagykán audienciáján, de helyette olyan öltözékben áll elé, mint bármelyik tatár. Koldusnak érezte magát.

– Készen állsz, templomos? – kérdezte William szipákolva.

– Készebben már nem is lehetnék.

– Nézzünk hát szembe a pogánnyal.

Josseran nagyot sóhajtott. William előrement; a Salve Reginát (Üdvözlégy, királynő) énekelve lépett be Kubiláj kán fenséges udvarába.

LXXII

A színkavalkád és a szédületes pompa felkavarta a lelküket és elkápráztatta a szemüket.

Minden selyemben és brokátban, prémben és aranyban

úszott. Josseran előtt kínaiak álltak vas rohamsisakban és karmazsinvörös köntösben; beretvált fejű tangut lámák sáfránysárga köpönyegben; vékony, lekonyuló bajszú udvaroncok az ujgurok öltözékében, sárga talárban és magas selyemkalapban, melyet masnival kötöttek meg. Földre omló mohamedán palástot viselő írnokok ültek a tatár szent emberek mellett, akik gubancos szakálluk és zilált hajuk mellett szinte meztelennek tűntek.

Fölöttük a cinóbervörös és aranyszínű oszlopok között, a falakról a császár zöld és fehér háromszögletű lobogói lógtak alá. Ráadásul ez a festői kép visszatükröződött a fényes márványpadlóról.

Kubiláj, Isten Földi Megtestesülése, a Trónok Ura, az Uralkodók Uralkodója egy magas, aranyozott elefántcsont trónon ült, melynek karfáján aranysárkányok tekeregtek. Aranybrokát köpenyt viselt, és serleg formájú sisakot, melynek nyakrésze párducbőrből készült. Selyemövét színtiszta aranycsat ékesítette.

Josseran megjegyezte magában, hogy a kán alacsony, köpcös ember. Jócskán középkorú. Haját a tarkóján tatár módra két varkocsba fonta. Fülében aranykarikák lógtak, vékony bajsza lelógott. Arca természetellenesen sápadt volt, bár kétoldalt rózsaszín. Josseran döbbenten konstatálta, hogy ezt a hatást arcpirosító púderrel érték el.

Trónja a tatár szokásokhoz híven délre nézett, háttal az északi szélnek. Balján a császárné ült. Jobbján, egy kisebb emelvényen a fiai kaptak helyet olyan magasságban, hogy a fejük a császár lábával került egy szintre. Velük átellenben ültek a lányai. Az udvar többi hercege alattuk foglalt helyet, kiváltságuk szerint csökkenő sorrendben. Nyugat felől ültek a férfiak, keleten a nők.

Az alacsonyabb rangú udvari képviselők a csarnok szárnyai mentén helyezkedtek el: Kubiláj miniszterei a furcsa, karimás kalapjukban; kínai nők csuklyás köntösben, akik aprólékos kidolgozású hajtűkkel fogták össze hosszú hajukat; tatár hercegnők toliakkal díszített frizurával; és a

mindig jelen lévő birodalmi őrség szárnyas aranysisakban, bőrvértben és párducbőr köpönyegben.

Ám ebben az egzotikus csődületben a nyugati szem leginkább mégis a konfuciánus tudósokon akadt meg, akik fekete selyemturbánt hordtak, ami alól hátul úgy állt ki két copfjuk, mint két kimerevített fül. Egyesek majdnem ujjhosszúságúra növesztették a körmüket, amelyek a ragadozó madarak karmához hasonlítottak.

Josseran képtelen volt levenni róluk a szemét. Ez a külső, mint később megtudta, nem félelemkeltésre szolgált, hanem arra, hogy így különböztessék meg magukat a közemberektől, és ezzel fejezzék ki, hogy ők nem kétkezi munkával keresik a kenyerüket.

Josseran észrevette, hogy itt kevesebb volt a nő, mint Kaidu ferganai udvarában. Egyedül a nagyon magas rangú hölgyek voltak jelen, de őket létszámban jóval felülmúlták a férfiak.

Kubiláj mellett volt a pódiumon egy férfi, aki tatár *del*t viselt ugyan, de koponyája a tangutok módjára volt leborotválva.

– Fagsz-pa – súgta neki Szártak. – A láma, aki az öltözéke ellenére maga a Császári Tanító, a császár főtanácsadója és mágusa.

Bevonulásukat szinte észre sem vették, mivel éppen egy nagy ünnep zajlott. Az udvari kamarások a hatalmas csarnok végébe vezették és hellyel kínálták őket.

Úgy tűnt, csak a legnagyobbak ülhettek asztalnál; az udvar java a padlót takaró, fényes selyemszőnyegeken foglalt helyet.

A szolgálók főtt ürühúst szolgáltak fel nekik gyönyörű, olíva- és fahéjszínű mázzal bevont edényekben.

William sértve érezte magát. Kényelmetlenül kucorgott karingében, miközben a magával hozott szent relikviákat a melléhez szorította.

– Ez kibírhatatlan – sziszegte Josserannak. – Beutaztuk a világot, hogy itt megjelenjünk, erre a terem végében várat

minket!

Josseran megvonta a vállát.

– Türelmesnek illene lennünk.

– De én a pápa küldötte vagyok!

– Nem hiszem, hogy érdekelné, ha maga lennél Szent Péter. Elég éhesnek látszik.

Még több fogást raktak eléjük kerámiatálakon: tojást, kölesből készült sört, sáfránnyal fűszerezett és palacsintatésztába tekert nyers zöldségeket és többtálnyi sült foglyot. Szártak felvilágosította őket, hogy a gyümölcs és a fogoly frissen érkezett Kínából aznap reggel a jamra.

Josseran az ujjaival beletúrt egy tál rizsbe, és egy maréknyit a szájába kanalazott a kezével. Egész utazásuk alatt így látta a tatároktól. Szártak rácsapott a kezére, és rákiabált. Egy pillanatra azt hitte, még a kését is előrántja.

– Mit csinálsz, barbár?

– Éhes vagyok.

– Még ha az éhhalál kerülget, akkor is illik civilizált ember módjára enned a palotában. – Szártak felvett két elefántcsont berakásos, kihegyezett pálcikát, és a mutató- és a hüvelykujja közé fogva az egyik tálból kiemelt egy falat csirkét, és a szájába rakta. – Így, látod?

Josseran a kezébe vette a két elefántcsont pálcikát, és megpróbálta Szártakhoz hasonlóan tartani. Beleejtette egy leveses tálba.

Szártak kétségbeesetten megrázta a fejét.

Közben William csak ült és füstölgött magában, az étel nem is érdekelte. Nyilvánvaló volt, hogy körülöttük mindenkinek az a feltett szándéka, hogy berúgjon.

A terem közepén egy aranyfüsttel bevont faláda állt, mely talán három lépés hosszú lehetett. Felületét alaposan kimunkált sárkány- és medvefaragások díszítették. Minden oldalából aranycsapok álltak ki, melyekből a felszolgálók aranykorsókat töltöttek meg kumisszal. Egy korsó tíz ember szomját oltotta. Minden második vendég mellé leraktak egy ilyen korsót. Talán csak ő és William volt egyedül józan a

helyiségben.

Két lépcső vezetett az emelvényre, ahol a császár falatozott. A teli serlegeket szertartásosan egyik lépcsőn vitték fel, a másikon pedig lehozták a kiürültét, és látszólag elég élénk volt a forgalom mindkettőn. A lila sapkát és köntöst viselő kínai zenészek, akik részben takarásban ültek egy festett vászonfal mögött, megszólaltatták gyászos gongjaikat és hegedűiket. A császár az ajkához emelte a kelyhet, mire a teremben mindenki térdre rogyott, és meghajtotta a fejét.

– Nektek is le kell térdelnetek – sziszegte Szártak.

Josseran engedelmeskedett. William konokul tovább üldögélt, arca elsápadt a méregtől.

– Térdre! – súgta neki Josseran.

– Dehogy.

– Tedd meg, vagy magam töröm el a nyakadat, hogy megspóroljam a tatároknak a vesződséget!

William megrémült.

– Nem fogod veszélybe sodorni az életemet, sem a tiédet!

William kelletlenül térdre ereszkedett.

– Tehát most már az ördög vedelőképessége előtt is lerójuk a hódolatunkat? Isten bocsásson meg nekem! Legközelebb gyertyát gyújtunk a barbár hímtagja előtt, és esti áhítatot tartunk, míg ő deflorálja az egyik szüzét?

– Ha muszáj – morogta Josseran. – Az udvarias diplomácia nevében bármit.

A császár megdöntötte a kelyhet, és a kumisz a szakállára fröcscsent, majd lefolyt a nyakán. Amikor abbahagyta a kortyolást, a zene elhallgatott, mintegy jelezvén az udvarnak, hogy folytathatják a zabálást.

+

Végül az egyik kamarás odajött, és szólt Josserannak és Williamnek, hogy álljanak fel.

– Most fogtok bemutatkozni a császárnak – súgta Szártak.
– Most? – tiltakozott William. Ő nagyobb antréra vágyott. De ha arra nem is lesz lehetősége, legalább azt elvárta volna, hogy a tatárok királya mérsékelten józan legyen.
Ehelyett azonban mindenféle ceremónia nélkül a terem közepére terelték. Gyakorlatilag a lába elé vetették őket a nagy trón előtt, mintha rabok lettek volna.
A kamarás bejelentette őket, mire a csarnok elnémult.
A császár félálomban bóbiskolt a nagy lakoma után. Vonakodva ébredt fel. Fagsz-pa láma mellette állt, arca akár a kő.
Mindannyian vártak.
Josseran mély lélegzetet vett.
– A nevem Josseran Sarrazini – kezdte. – Uram, Thomas Bérard, a templomos lovagok nagymestere küldött Akkóból, hogy baráti üdvözletét adjam át neked.
Kubiláj látszólag oda se bagózott. Fagsz-pa lámához fordult, és valamit a fülébe súgott.
A tangut megköszörülte a torkát.
– A Menny Fia azt kívánja tudni, miért ilyen nagy az orrod.
A szeme sarkából Josseran észrevette, hogy Szártak elfojtja a vigyorát. Kétségtelen, hogy arra várt, vajon beváltja-e azon fenyegetését, hogy ha még egy tatár a vonásain mer ékelődni, azt kibelezi.
– Mondd meg neki, az én népem között ez nem számít olyan nagynak.
Újabb elsuttogott szóváltás.
– Ez esetben a Menny Fia úgy gondolja, ti egy nagyon nagy orrú nép vagytok. Hoztatok ajándékot?
Josseran bólintott Williamnek, aki nyomban megértette, hogy eljött az ő ideje. Áhítatosan előrenyújtotta a mise- és zsoltároskönyvet.
– Mondd meg neki, ezek az ajándékok segítségére lesznek, hogy új és dicsőséges életet nyerjen Krisztusban –

kérte Josserantól.

A kamarások a trónhoz vitték a szent tárgyakat, ahol Kubiláj oly mohón kezdte vizsgálgatni azokat, mint a malac egy fenyőtobozt. Kinyitotta a zsoltároskönyvet. Egy huszonnégy oldalas, színes bevezetővel kezdődött Jézus Krisztus életéről. Átlapozott egy-két oldalt, és úgy tűnt, néhány pillanatig szórakoztatónak találta. Azután a misekönyvet vette kézbe, amelyet a szentek és a gyermekével ülő szűz képeivel illusztráltak, királykék és arany színben metszve. Ujjával az egyik illusztrációra bökött, és valami megjegyzést tett a varázslójának. Majd olyan hanyagul arrébb dobta a könyveket, mintha csak csirkecsontok lennének. Tompa puffanással értek földet a márványpadlón.

Josseran hallotta, hogy Williamnek elakad a lélegzete.

Nyilvánvaló volt, hogy sem a megjelenésük, sem az ajándékuk nem tett különösebb benyomást a nagyúrra. Úgy próbálta hát megmenteni a helyzetet, ahogy tudta.

– Te vagy, kinek Isten óriási hatalmat adott e világon – kezdte. – Sajnáljuk, hogy nincs aranyunk és ezüstünk, amit neked adhatnánk. Nyugatról hosszú és fáradságos út vezetett idáig, és csak néhány ajándékot tudtunk hozni. De fájdalom, elveszítettük a neked szánt kincseket… – Már épp a nyelvén volt, hogy *amikor elraboltak a katonáid,* de inkább óvatosabban fogalmazott: – …elveszítettük az ajándékainkat az út során.

Kubiláj vissza akart aludni. Odahajolt a jobb oldalán álló tanguthoz, és motyogott neki valamit. Josseran megértette a hatalmi manírt: egy király nem alacsonyodik le odáig, hogy közvetlenül szólítsa meg az elébe járulókat. Még akkor sem, ha azok egy másik birodalom követei.

– Miképp a nap sugarai, a Menny Urának hatalma is úgy terjed ki mindenhová – felelte Fagsz-pa láma –, ezért nincs is szükségünk az aranyotokra és az ezüstötökre. A Menny Fia köszöni szerény ajándékotokat, és szeretné megtudni a társad nevét. Azt is tudni akarja, mi keresnivalótok van a

Világ Közepén.

– Most mit mond? – sziszegte William a válla mögött.

– Azt kérdezi, kik vagyunk, és miért jöttünk.

– Mondd meg neki, hogy egy pápai bulla birtokában vagyok. Az majd bemutat az udvarának engem, Augsburgi Williamet, őszentsége IV. Sándor pápa főpapját. Felhatalmaz, hogy birodalmában meghonosítsam a római anyaszentegyházat, és őt az összes alattvalójával együtt Jézus Krisztus aklába tereljem Szent Atyánk nevében.

Josseran lefordította, amit William mondott, ám azt elfelejtette megemlíteni, hogy Williamnek feladata lenne, hogy bevezesse Sangtuban a pápa fennhatóságát. Kicsit korainak vélte.

Végignézett az udvaroncokon: olyan testhelyzetben terültek el egymás hegyén-hátán, mintha hullák lennének; egyeseknek bor csordogált az állán. Valahol az egyik tatár szellentett. Egy másik horkolni kezdett.

– Közöld vele, hogy nagyon figyelmesen hallgassa meg, amit mondani akarok – folytatta William –, hogy követni tudja üdvös útmutatásaimat, melyeket egyenesen a pápától kaptam, aki maga Isten földi helytartója, mert így megismerheti Jézus Krisztust, és imádhatja az Ő dicsőséges nevét.

Josseran rámeredt.

– Elment az eszed?

William le sem vette a szemét Kubilájról.

– Mondd meg neki.

Te egy őrült vagy, gondolta William*. Szerencséd, hogy itt vagyok, hogy megóvjalak.*

– Köszönjük Istennek, hogy biztonságban ideértünk – mondta Josseran Kubilájnak –, és imádkozni fogunk Urunkhoz, akinek a neve Krisztus, hogy adjon a császárnak hosszú és boldog életet.

William tovább folytatta, mert fel sem merült benne, hogy Josseran nem feltétlenül azt fordítja le, amire kéri.

– Most pedig mondd meg neki, hogy azt követeljük,

azonnal vessen véget a keresztény területek pusztításának, és azt tanácsolom neki, ha nem akar örök kárhozatra jutni, tüstént bánja meg bűneit, és boruljon földre Jézus Krisztus előtt.

Visszafordult Kubilájhoz.

– Nagyságos uram, minket a királyunk küldött, hogy szövetséget ajánljunk.

A császár arcán először látszott, hogy feleszmél a bódultságából. A szeme kinyílt egy pillanatra, és odasúgott valamit a tanítójának.

– A Menny Fia többet kíván tudni erről az említett szövetségről – közvetítette Fagsz-pa láma. – Ki ellen szövetkezzen?

– A nyugati szaracénok ellen. Becses Hülegü herceged közös ellenségünknek véli őket. A saját uram arra kért, hogy jöjjek el hozzád, és ajánljam fel, hogy egyesítsük ellenük az erőinket.

A császár megfontolta a javaslatot. Talán kedvező az időzítés, gondolta Josseran. Ha valóban vitatják a trónját, neki is érdekében áll, hogy a nyugati határait biztonságban tudja, mielőtt azt a Hülegüt rászabadítja a belső fenyegetésre.

Hosszú percekig várakozott, míg a császár a válaszon töprengett. Hirtelen egy hangos horkantást hallott. Az Uralkodók Uralkodója elaludt.

– A Menny Fia hallotta a kérésedet – mondta Fagsz-pa láma.

– Azt mondja, gondolkodik rajta, és újra beszélni fog veled.

Azután röviden elküldték őket.

+

Mikor elhagyták a Kihallgatás Csarnokát, Josseran észrevette, hogy a küszöbre nem lépés szabályát, amire Szártak oly baljóslatúan hívta fel a figyelmüket, az őrök

nem tartatták be – valószínűleg azért, mert szinte az egész csődület képtelen volt betartani. Az udvari gyülekezet jó része nemcsak hogy rálépett, de egyenesen orra esett benne holtrészegen.

LXXIII

– Ez egy léha korhely – sziszegte William, amikor kiértek a teremből. – Láttad, hogy duhajkodik? Ez egy istentelen csőcselék!

– Mégis nekünk kellett hat hónapig utazni sivatagokon és hegyeken át, hogy találkozhassunk vele.

– Mi volt a válasza a szavaimra? Be kell számolnod mindenről, amit mondott.

– Az utolsó szavait, mielőtt elszunyókált, a kamarásokhoz intézte, hogy ne felejtsenek el egy szüzet küldeni a hálókamrámba ma éjjel egy tucat korsó kumisszal.

– Mire is számíthatnék tőled, ha elfogadod ezt az ajándékot? – jegyezte meg megvetően. – Engem nem említett?

– Dehogynem.

– És?

– Mikor elárultam neki, hogy Szent Domonkos szerzetese vagy, megparancsolta, hogy nyúzzanak meg elevenen, és a bőrödet akaszszák ki a jurtájára.

Josseran sarkon fordult és elsétált. Elutaztak a világ végére, számtalan módon kockára tették az életüket, és úgy tűnt, semmi értelme nem volt. Elege volt az egészből. A fene essen Williambe. A fene a pápába. És Kubiláj kánba is essen a fene.

+

William nyugtalan szívvel és háborgó elmével vándorolt ki a

kapun. Nem kevesebbet ígért magának, mint a keresztény világ megmentését és a tatár horda megtérítését. Helyette megalázó módon bántak vele, és a templomosról, akinek az lett volna a dolga, hogy segítse őt szent küldetésében, kiderült, hogy maga sem különb egy eretneknél. De úgyis boldogulni fog. Isten választotta ki, és nem fog kudarcot vallani.

A belső város a császár és udvartartása kizárólagos területe volt, de a cirkalmas feliratoktól eltekintve Sangtu városa is éppoly zsúfolt és mocskos volt, mint az összes nagyváros, ahol William megfordult, legyen az a keresztény világban, Outremerben vagy itt, Kínában. A házak keskenyek voltak, deszkából vagy vályogból tákolt viskók; egyik födémgerendája a szomszédján pihent, így a házak egyetlen hosszú homlokzatba olvadtak össze az utak mentén. Az ablakokat kenderszalagdarabokkal fedték be.

A palotában látott udvaroncoktól eltérően Sangtu szegényei egyszerű zubbonyban és kendernadrágban jártak, fejükön kis rongyturbánt viseltek, lábukon faszandált. Legtöbbjük simára borotválta az arcát, bár néhányuk hosszú pofaszakállt vagy ritkás kecskeszakállt növesztett.

A sikátorokban emberekkel és állatokkal vegyes tömeg kavargód. Túlterhelt öszvéreket nógattak bambuszpálcákkal, miközben duzzadó rizses zsákokkal megrakott ökrös szekerek gurultak előre zörömbölve. Hímzett hordszékén egy előkelő dáma haladt el imbolyogva; fénylő fekete hajában jádetűk csillantak, arcát ékköves fülbevaló verdeste. A vásárlókat cukornádárusok csábítgatták magukhoz egy üreges bambuszcsövet püfölve; a sarki kufárok és a vászonbódés árusok a portékájukat harsogva próbálták túllicitálni egymást. Vesszőkosarakat és boton lógó agyagedényeket cipelő hordárok lökték oldalba, ahogy elsiettek mellette.

Az ívelt hidakon, ahol a legnagyobb volt a torlódás, előadók szórakoztatták a tömeget. Voltak ott akrobaták, hatalmas agyagkannákkal zsonglőrködő férfiak, egy

kardnyelő és egy táncoló medvét idomító félkezű.

Még egy bábjátékos is akadt, akinek a lába nevetségesen kilátszott egy függönnyel letakart doboz alól, míg néhány színész bohózatokat adott elő a sokaságnak. William egy árva szót sem értett az elhangzottakból, de úgy látta, a harsányan kacagó csinek módfelett élvezik az előadást. A produkció hirtelen félbeszakadt, amikor a császár katonáiból álló csapat jelent meg a hídon. A színészek sebesen eloldalogtak.

Elhaladt egy ablak előtt, ahol fehér szakállú aggastyánok értekeztek, meghallotta a Korán egyik énekét. Ez még jobban elkedvetlenítette. Hát nem akadt itt egy talpalatnyi hely az egy igaz isten számára?

Egy fedett árkádon át betévedt egy apró udvarra, és rábukkant egy teaházra, melyről lerítt, hogy tehetős kalmárok és udvaroncok tanyája. Az ablakai az utcára nyíltak. Az ereszéről élénkpiros és aranyszínű lámpák lógtak alá, a falakat akvarellek és kifinomult kalligráfia díszítette. A korlátra éneklő lányok támaszkodtak, akik az elhaladó kereskedőket csábították be teára és szilvavirágborra. Kacarászva intettek oda Williamnek, aki megfordult és elmenekült. Egy kiszáradt földfalnál kötött ki, ahonnan egy kicsi ajtó nyílt az utcára. Lépcsőzetes tetején egy esetlen fakereszt meredezett. A levegő is megakadt benne. Nem remélt semmit, de bemerészkedett.

Sötét volt, a levegő porral és tömjénnel terhes. Olajlámpás fénylett egy oltáron, melyet aranyszínű kendővel takartak le – a Szent Szűz és Keresztelő János képét hímezték rá. Elakadt a lélegzete, és keresztet vetett.

– Isten itt van – motyogta. – Még e sötét rengeteg szívében is!

Pillantása egy jáde- és türkizberakásos ezüstfeszületre esett. Mellette egy kis ezüst Mária-szobor állt, és egy vaskos ezüstdoboz, mely hasonlított arra, amelyet ő használt Augsburgban az oltáriszentség tárolására. Ez egy valóságos csoda; a jel, amiért imádkozott. Átkozta magát a

kételkedéséért.

Térdre rogyott, és elsuttogott egy hálaadó imát. Ahogy belekezdett a miatyánk szavaiba, a templom hátulsó részében egy alak tűnt fel a félhomályban.

William felállt.

– A nevem William – mondta latinul. – A pápa küldött ide, aki Krisztus helytartója a földön, hogy elhozzam nektek az egy igaz hit áldását, és a Szent Atya oltalma alá vezesselek titeket.

– Mar Salah vagyok – válaszolta a pap türkül. – Sangtu érseke vagyok. Hallottam rólad, és nem szívesen látlak a templomomban. Most pedig ki innen!

LXXIV

William visszaloholt Sangtu utcáin a palotába; a történtek után egyszerre érzett izgatottságot és zavarodottságot. Képtelen volt közvetlenül kommunikálni a pappal, ahhoz a templomosra volt szüksége. De nem volt kétsége afelől, hogy a férfi eretnek, akit megfertőztek a nesztoriánusok blaszfémiái. Szinte kihajította Williamet az ajtón.

Ám ez nem zavarta annyira, mert most már világos volt előtte, hogy ezek a nesztoriánusok elég erélyesek voltak, hogy Jézus igéjét elhozzák magukkal ide, Kínába. Ez sokat könnyít a feladatán. Csak annyit kellett tennie, hogy térdre kényszeríti ezt a lázadó egyházat, és azzal már meg is vetik a lábukat a tatárok között.

Isten ezt a feladatot jelölte ki számára. És ő készen állt rá.

+

– Az Úr itt van – jelentette be William.

Josseran kérdőn bámult rá. Most meg mi baja van ennek az átkozott papnak? Az arca kipirult és ragyogott, a tekintetében furcsa tűz ragyogott.

– Van egy ház a városban – folytatta William. – Egy kereszt van az ajtaja fölött, odabenn pedig oltár és a szentek képei. A papok nyilvánvalóan eretnekek, de ez azt bizonyítja, hogy az itteni népek ismerik Jézust. Érted? Az Úr igéje ide is elért. Ez maga a csoda, nem igaz?

Josseran kelletlenül elismerte, hogy az.

– Sokan megtértek? – kérdezte. Azon tűnődött, mit jelenthet ez rájuk és az expedícióra nézve.

– Csak egy maroknyi ember volt benn. De ez aligha számít. Azt jelenti, hogy Krisztus már megvetette itt a lábát.

– Habár mit sem törődnek a pápával.

William eleresztette a füle mellett a megjegyzést.

– Csak vissza kell terelnünk a nesztoriánus eretnekséget Róma karámjába, és erős egyházat építhetünk ki. Miután rendesen elterjesztjük Isten igéjét ezek között a tatárok között, együtt nemcsak a Szentföldről száműzhetjük a mohamedánokat, de a Föld színéről is!

Valószínűtlen, gondolta Josseran, hiszen már megannyi tatár volt Mohamed híve. Ám ha már tényleg létezik itt, Sangtuban egy keresztény egyház, az sokat ígért a jövőre nézve.

– Rögvest velem kell jönnöd, hogy beszélj a papjukkal!

Josseran megrázta a fejét.

– Illene egy kicsit körültekintőbbnek lennünk. Ne felejtsd el, hogy Konstantinápolyból a római papok üldözték el őket. Nem valószínű, hogy kedvelnek minket.

William bólintott.

– Igazad van, templomos. Az Isten szeretete meggondolatlanná tett.

– Muszáj többet megtudnunk a tatárokról és a királyukról, mielőtt cselekszünk.

– Igen. Igen, türelmesebbnek kell lennem. – Megragadta Josseran vállát, aki egy szörnyű pillanatig azt hitte, meg akarja ölelni. – Úgy érzem, az a küldetésünk, hogy jó munkát végezzünk! Megyek is, elvonulok imádkozni. Meg

kell köszönnöm Istennek e jelet, hogy csendben várhassam az útmutatását.

Azzal megfordult és kiment a szobából.

Josseran felsóhajtott és az ablakhoz sétált. Későre járt, az éjszaka leereszkedett a városra. Rettenetesen fáradtnak érezte magát. William szavai visszhangoztak a fejében. Úgy érzem, az a küldetésünk, hogy jó munkát végezzünk! Nos, ez váratlanul érte. Egészen mostanáig azt hitte, elég, ha megteszi, ami tőle telik.

+

Fényűző szállást kaptak a palotában. Josseran kvártélyát hermelin- és selyemfüggönyök borították. Ágyához foghatót még sosem látott: faragott kerete volt, és három oldalról fehér szaténfala, melyet vízesések és bambuszligetek ízléses akvarellje díszített. Az ágytakaró selyemkóccal volt bélelve.

Számos alacsony asztal állt a szobában, melyek mindegyikét feketére lakkozták és pazar jáde elefánt- és sárkányalakokkal díszítették. Ám a legkülönösebb tárgy egy porcelánmacska volt, aminek a fejébe rafinált módon egy olajlámpást rejtettek. Éjszaka, ha a lámpát meggyújtották, úgy látszott, mintha a macska szeme ragyogna a sötétben.

Az egész helyiség tömjén- és szantálfaillatot árasztott. Jó meszszire került, gondolta, az akkói szerzetescella csupasz téglafalaitól és kemény priccsétől.

Ez az egész város olyan volt, akár egy álom. *Ha valaha visszajutok Troyes-ba, és elmesélem báró kuzinjaimnak, miket láttam, mind azt mondják majd, hazudok.*

Kimerülten az ágyra dőlt, és elnyomta az álom.

LXXV

Másnap reggel Szártak riasztotta fel álmából. Azt mondta, hozzá osztották be kísérőnek, míg Sangtuban tartózkodik, és elsőként azzal a feladattal bízták meg, hogy Kubiláj kincstárnokához, Ahmadhoz vezesse.

– A nagykán egy újabb kihallgatásra vár ma délután – közölte Szártak, miközben végigvonultak a teraszon.

– Remélem, ezúttal nem alszik el közben.

Szártak elvigyorodott.

– Én is remélem. Talán meg kéne próbálnod valami érdekeset mesélni neki.

Egyébként is arra számítottam, hogy minden szavunkra éberen figyel majd, gondolta Josseran. *Meg sem fordult a fejemben, hogy egy követnek, aki hat hónapig utazott, hogy kihallgatást nyerjen, még szórakoztatni is kelljen őt.*

– Árulj el nekem valamit, Szártak. Milyen vallást követsz?

Megvonta a vállát.

– Mohamedán vagyok.

– Nem értem. Hogy lehet ez? A városban járva mindenütt mohamedánokat látok. Saját bazárjuk van, saját kórházuk, saját templomuk. Az utunk során mégis mindenhol azt láttam, hogy harcban álltok velük, és elpusztítjátok a településeiket és a városaikat. A kán, akinek a csapata Karakorumba akart kísérni engem, szintén mohamedán. Erre te is azt állítod, hogy mohamedán vagy.

– A háborúnak semmi köze az istenekhez. Rengeteg isten létezik. De ha valaki nem hajt fejet a nagykánunk előtt, azt be kell hódoltatni.

– Szóval ezek a népek, akiket leigáztok, mind a rabszolgáitok?

Szártak arcán őszinte zavar tükröződött.

– Rabszolgák? A népek adót fizetnek nekünk, de minden uralkodónak joga van sarcot szedni az alattvalóitól. De mi, tatárok harcosok vagyunk, nem papok. Ezért mindenhonnan összegyűjtjük a legbölcsebbeket és a legjobbakat, hogy segítsenek uralkodni. Így aztán vannak konfuciánus

írnokaink, tibeti szentjeink, nesztoriánusaink, ujgurjaink a birodalom minden sarkából. Ők nem rabszolgák. Sőt, egyesek igen gazdagok.

– Tehát nem azért harcoltok a mohamedánok ellen, mert mohamedánok?

– Hát persze hogy nem. Ők igen jó könyvelők. Jól értenek a selyemkereskedelemhez. – Szártak a vállára csapott, és felnevetett. – Nagyon különös ember vagy te, barbár. Esküszöm, sosem foglak megérteni!

Josseran kezdte megérteni William tervének dőreségét, és a sajátját is. Amikor elindultak Akkóból, ő és latin társai azt hitték, a keresztények jelenléte a tatárok közt majd különleges kegyben részesíti őket a kánjuknál. Most már világossá vált számára, hogy a tatárok szemében egy vallás sem élvez különleges kegyet. Aleppóban és Bagdadban Hülegü szaracénokkal szemben tanúsított kegyetlenségét nem lehetett törvényszerűnek nevezni, pusztán taktikai szerepe volt.

De hogy magyarázza ezt el Williamnek?

A kincstár a hatalmas udvar túlsó végében, az egyik nagyobb palotában kapott helyet; egy óriási terem volt, melyet sötét cseres/ nyefa borított, és egyik oldala a kertekre nézett. Maga Ahmad egy őszes szakállú, fehér köpönyeges mohamedán volt. Keresztbe vetett lábbal ült egy vastag burgundy vörös és pávakék szőnyegen a kegyenceivel körbevéve. A szőnyegen faorsókra tekert papírtekercsek, egy abakusz és eperszínű papírhalmok hevertek körülötte.

Josserannak mindenféle szertartás nélkül a kezébe nyomtak néhány eperszínű papírt. Ezeket, magyarázta Ahmad, William ezüst tömjénezőjéért és ezüstfeszületéért kapta, melyeket azonnal be kell szolgáltatnia. Azok most már a császár tulajdonát képezik.

Azután kurtán elbocsátották.

+

– Én nem értem ezeket a tatárokat – mondta Josseran Williamnek. – Minden területet meghódítottak, ahol a hat hónap alatt megfordultunk, mégis megengedik a mohamedánoknak és a bálványimádóknak, hogy szabadon gyakorolják a vallásukat. Sőt, még magukévá is teszik azt. Azt beszélik, Kubiláj kedvenc felesége egy bálványimádó, és annak a *Borkán*nak a híve. Ferganában Kaidu bevallottan mohamedán. Hülegü felesége pedig az összes beszámoló szerint nesztoriánus.

– Ez a gyengeségük jele – felelte William. – És ezt a gyengeséget ki kell aknáznunk.

– Nem lehet, hogy éppenséggel ebben rejlik az erejük? Van, aki ezt a fajta toleranciát erénynek tartja.

– Az igaz hit nem tűri meg a toleranciát! Az sértés az egyetlen igaz Istenre nézve! Ezeknél a tatároknál egy isten sem marad meg, ezért keresik a másokét. Épp ez az, amiért az Úr ide szólított minket. Hogy megmutassuk nekik az egyetlen és igaz utat.

Talán, gondolta Josseran. *Ugyanakkor a dolgaink sokkal jobban állnának a Szentföldön, ha valamennyire képesek lettünk volna élni az ő türelmükkel.*

William olvasott a gondolataiban.

– Eretnek gondolatokat táplálsz, templomos. Ha nem állnál a rended oltalma alatt, már réges-rég egy inkvizítor előtt találtad volna magad.

– Én csak azt mondom, hogy ezek a tatárok leigázták a fél világot, mi meg a néhány saját várunkat is alig tudjuk tartani Outremerben. Lehet, hogy lenne mit tanulnunk tőlük.

– Tanulni tőlük?

– Ezek a tatárok sosem a vallásukért háborúznak. Hagyják, hogy az ember maga döntse el, melyik istent követi. Nem ragadnak le egyetlen eszménél. Valamit

mindenkitől felszívnak, és ez erősebbé teszi őket, nem gyengébbé.

William rémülettel meredt rá.

Kétségtelen, hogy most a hüvelykszorítóján jár az esze, és egy jó kis máglyán, gondolta Josseran.

– A jó keresztény megvédi a hitét az Összes hitetlennel szemben. Aki ennél kevesebbet tesz, az újra megfeszíti az Urunkat.

– Te pap vagy – mondta Josseran –, ezért biztos vagyok benne, hogy igazad van. – Úgy döntött, nem szól többet; már így is túl sokat jártatta a száját. Odanyújtotta az eperszínű papírbankókat, melyeket Ahmadtól kapott, és a szerzetes kezébe nyomta.

– Ez meg mi? – kérdezte William.

– A tömjénezőért és az ezüstfeszületért – válaszolta.

– A tömjénezőért?

– És az ezüstfeszületért. A császár birtokba vette őket.

– Te adtad oda neki? De azokat nem ajándékba hoztam!

– Az valószínűleg mit sem számít. Szártak azt mondta, hogy a törvény szerint a császár minden arany- és ezüsttárgyat lefoglalhat a birodalomban a kincstár számára. Kubilájt kivéve mindenki részéről sértés ilyen fémeket birtokolni. De cserébe ezt adta.

William a kezében tartott papírdarabokat bámulta. Eperfakéregből készültek, és a császár cinóbervörös pecsétje volt rájuk ütve. Ujgur felirat virított rajtuk mindkét oldalon.

– Papír? Ez egy újabb sértés?

– Papírpénznek hívják. Ugyanúgy elcserélheted bármilyen portékára, mintha érmék lennének.

– Ezek bolondot csináltak belőled.

– Ellenkezőleg, William testvér. Elmentem Száriakkal a bazárba, és ezeket a szilvákat az egyik ilyen bankjeggyel vásároltam. Az árusok bármiféle morgás nélkül fogadták el tőlem a papírt, ráadásul az alku részeként ezt a pénzfüzért még vissza is adták. – Láncra fűzött érméket tartott elé;

mindegyik közepe ki volt lyukasztva, melyen keresztül egy zsinórra fűzték őket.

William elképedve meredt rá. Papírpénz! Ki hallott még ilyet? Kinézett az ablakon. Egy aranysárkány vicsorgott vissza rá a kettéhasított bambuszból készült ereszről.

– Személyesen a császárnál fogok tiltakozni. Mikor lesz a következő audiencia? Sok megbeszélnivalónk lesz.

– Ma délután lesz a kihallgatásunk.

– Reménykedjünk, hogy ezúttal nem lesz részeg.

– Reménykedjünk, hogy ezúttal majd úgy fogsz vele beszélni, ahogy egy uralkodóhoz illik, és nem mint egy koldushoz, aki gyónni ment a templomodba.

– Te csak ne oktass ki engem, hogy intézzem az egyház ügyeit!

– Tényleg nem értem, miért épp téged választott a pápa erre a küldetésre. Nem tájékoztatott arról, hogy illik betartani az udvariassági formulákat, ha egy idegen királyság fejedelmével beszélsz?

– Isten előtt minden ember egyenlő.

– Nem Isten előtt vagyunk. Most a tatárok királya előtt vagyunk. Egy jó követnek muszáj megtanulnia hajlongani. Szóval miért téged küldött a pápa? Azt remélte, megszabadulhat tőled?

– Hogy érted ezt?

– Úgy értem, ha mindent úgy fordítottam volna le, ahogy mondtad, már mindkettőnk fejét levágták volna Aleppóban, és azóta még vagy tucatnyiszor.

– A buzgalmam miatt esett rám a választás, és Krisztus iránti szeretetem miatt, nem pedig azért, mert mestere vagyok a szavaknak. Isten kalauzol minden cselekedetemben.

– Vagy netán inkább azért, mert senki más nem volt annyira őrült, hogy magára vállalja a feladatot?

– Hogy mersz ilyen hangot megütni velem?

– Igen, azt hiszem, így áll a dolog. Te feláldozható vagy. És a pápa környezetében senki más nem érezte úgy, hogy

meg kéne tennie. – Távozás közben odavetette neki a többi császári papírt is. – Tessék – mondta –, vegyél magadnak egy kis szilvát.

LXXVI

Második találkozásuk alkalmával nem a Kihallgatás Csarnokában járultak a császár elé; egy tetővel fedett kapun át egy park szentélyébe vezették őket a palota mögött. Szártak elmagyarázta Josserannak, hogy az udvart Kubiláj kedvéért dugták el ennyire.

Ez volt a leggyönyörűbb kert, amit Josseran valaha látott. A fűzés bambuszligetekben zöldre csempézett pavilonok bújtak meg, és egy nagy tó vizén úgy fodrozódott a nap tükörképe, akár a higany. A faragott kőkorláttal épített, ívelt hidak árnyékot vetettek a vízre. Az árnyak közt, ahogy a csinek nevezték, hosszúéltű halak lebegtek lustán, amiket pávák figyeltek egy gyanakvó király rideg tekintetével, miközben hattyúk úszkáltak higgadtan a lótuszvirágok között, vagy szárnyukat nyújtóztatták a napon.

Egy füzekkel határolt sétányon vonultak végig. Josseran megpillantotta maguk előtt a császár fehér jurtáját, legalábbis egy annak tetsző lakot, mert fényűző berendezése kigúnyolása volt mindannak, amit a sztyeppén látott. Egy döngölt földemelvényen állították fel, ahol szomorúfüzek és felzászlózott teraszok vették körül. A fákon túl egy sárga papírnap és egy kék-narancs pillangó lebegett az égen – az udvaroncok gyerekeinek élénk színű papírsárkányai.

Miközben bebocsátásra vártak, Szártak odasúgta Josserannak, hogy a császár trónját térden állva kell megközelíteniük. Josseran közölte a szerzetessel az utasítást, aki erre elég kiszámíthatóan reagált.

– Megtagadom! – sziszegte. – Már eleget hajlítgattam a térdemet e vadak előtt! Mostantól kezdve kizárólag Isten

előtt hajtom meg a térdemet!

– Ezt már megbeszéltük, nem? Te nem inkvizítori minőségben jársz itt, hanem a pápa követeként járulsz egy idegen király elé!

– Ez akkor is istenkáromlás!

– Add meg a császárnak…

William habozott. Arcán tucatnyi ellentétes érzelem tükröződött. Végül bölcsebbnek látta elfogadni, hogy Josserannak van igaza. Amikor a kamarás kijött értük, térdre ereszkedett Josseran mellett, és úgy vonultak újra a Menny Fia színe elé.

Odabenn meleg volt. A vörös brokátköntöst és furcsa sisakot viselő udvaroncok igen serényen rázták merev, kör alakú selyemlegyezőiket, melyeket akvarell és kalligráfia díszített, és úgy csattogtak, mint ezernyi élénk színekben pompázó pillangó. Josseran figyelmét nem kerülte el, hogy a nemesek közül sokan mívesen faragott vázát tartanak a kezükben, amibe alkalmanként beleköpnek. Persze annak érdekében, hogy ne kelljen a császár szőnyegére köpniük. Egy jókora válaszfal mögött tatár zenészek játszottak; a kéthúros lantokon, gongokon és dobokon előadott dallamok bántották Josseran fülét.

Úgy tűnt, a császár ma nagyobb kedvvel fogadja őket. Legalábbis józanul. Arany- és elefántcsont trónusán támaszkodott. Karimás vert arany sisakot és karmazsinvörös selyemköpenyt viselt. Lábán feszes bőrcipő volt, melynek tatár módra felfelé kunkorodott az orra. Ez alkalommal nem állt mellette Fagsz-pa közvetítőként. Aranyló tekintete éppoly éber és sóvárgó volt, akár egy macskáé.

Josserannak és Williamnek térden állva kellett maradnia, de az egyik szolga legalább hozott nekik egy-egy fekete kumisszal teli ezüstkupát.

William visszautasította.

– Nem szereti a borunkat? – kérdezte a császár közvetlenül Josserantól.

– Tilos neki a vallásunk miatt – válaszolta Josseran.
– Nem iszik? Nekem nem ilyen tapasztalataim vannak a keresztényekről. Neked is tilos?
– Én nem vagyok pap.
– Tehát neked ízlik a borunk.
– Nagyon is.
– A serleg is kedvedre való?
– Nagyon szép – felelte Josseran azon tűnődve, vajon hova vezet ez a kérdezősködés.
– Úgy hívják, Dzsingisz Kán Haragja.
Josseran jobban szemügyre vette, s közben azon tanakodott, miért tartják oly nagyra. Jókora, ezüsttel borított kehely volt, de nagyon egyszerű, dísztelen darab.
– Egy törzsfő koponyájából készült, aki szembeszállt a nagyapámmal – magyarázta Kubiláj. – Foglyul ejtette, és megfőzte egy üstben. Amikor meghalt, levágták a fejét a saját kardjával, és ezüstbe öntötték a koponyáját. – Elhallgatott, hogy a vendége megeméssze a hallottakat. – Nektek vannak hasonló edényeitek barbárföldön?
Mivel megértette a burkolt fenyegetést, Josseran biztosította, hogy nincsenek.
– Mit mond? – tudakolta sürgetően William.
– Tájékoztatott róla, hogy a kupa a nagyapja egyik ellenségének a fejéből készült.
William keresztet vetett.
– Vadak!
– Mit mondott a társad? – kérdezte Kubiláj.
Josseran tétovázott a válaszadással.
– A jelenléted félelemmel tölti el – mondta –, és arra vágyik, hogy átadhassa a gazdája meleg üdvözletét.
A császár elégedetten felmordult.
– Mondd meg neki, hogy az egy igaz hit jóhírét hoztam, és az örök élet ígéretét neki és az összes alattvalójának!
– Maradj veszteg – csattant fel Josseran.
– Én a pápa követe vagyok! Nem maradok veszteg! Ez az oka, hogy idáig utaztam. Tolmácsolni fogsz, míg felolvasom

neki a pápai bullát!

Josseran visszanézett a császárra.

– A keresztény vallás hírét szeretnénk eljuttatni hozzád, amely reményt és örömet jelent minden élő embernek.

– Már eljutott a Fénylő Vallás a birodalmunkba.

– De az nem a vallásunk igaz formája.

A császár gyengéden elmosolyodott.

– Mar Salah, Sangtu érseke azt mondja, ti nem vagytok igaz keresztények, és nem kellene meghallgatnom titeket.

Josseran kifejezéstelen arccal dolgozta fel a hírt. William türelmetlenül várta a tolmácsolást. Josseran szóról szóra lefordította neki a hallottakat.

William arca rákvörös lett.

– Ez a pogány többre tartja egy eretnek szavát a pápáénál?

– Jobban tesszük, ha méltósággal viseljük a provokációt – emlékeztette Josseran.

Ám William már elő is húzott egy papírtekercset a köpönyege alól. Feltörte a fémpecsétet. Bizonyára a pápai bulla volt.

Nyilván arra készült, hogy felolvassa, hiába próbálta Josseran megfékezni. *Ha szembeszegül a császárral, megfoszt bennünket minden esélytől, hogy rendes meghallgatásban legyen részünk,* gondolta Josseran. *Talán még az életünktől is megfoszt. Isten bocsássa meg nekem, de nem fogom lefordítani a bulla tartalmát. William túlságosan okvetetlenkedő, a pápa pedig nincs jelen. Ha épségben vissza akarunk jutni Outremerbe, akkor jobb, ha a saját ítélőképességemben bízom.*

– „...hogy elfogadd Jézus Krisztust Isten fiaként, és imádsággal áldd a nevét vallását gyakorolva…"

William immár talpon állva, fennhangon olvasta a pápa levelét latinul, amiből sem a császár, sem az udvaroncai nem értettek egy árva szót sem. *Őrület. Ha így folytatja, a császár egy újabb serleggel bővíti a gyűjteményét. Kubiláj Császár Haragjával.*

– „…hogy felhagyj a keresztények üldözésével, és hogy e hosszan tartó és súlyos sértés miatt kiengeszteld Oisteni Méltóságának a haragját, melyet kétségtelenül mérhetetlen gőgöddel szítottál…"

– Mit beszél? – tudakolta Kubiláj erélyesen.

– Attól tartok, nagyuram, hosszú utunk alaposan kimerítette őt. Talán célszerűbb lenne egyedül folytatnunk a beszélgetést, és engedd meg a társamnak, hogy némi pihenéshez jusson, amire most óriási szüksége van.

A császár biccentésére a birodalmi testőrség, a készig két embere kilépett, és megragadta William karját, aki riadtan felvakkantott. Hiába küzdött, erőnek erejével kivonszolták a sátorból. Josseran még akkor is hallotta tiltakozó kiáltásait, amikor elmasíroztak vele a füzes sétányon.

LXXVII

– Áruld el nekem, barbár, ki a te kánod?

– A királyomat Lajosnak hívják.

– Ő küldött ide?

– Nem, uram. Outremerben a templomos lovagok nagymesterének fogadtam hűséget, aki a szolgálatait a pápának ajánlotta, aki pedig a keresztény egyház feje.

Kubiláj elgondolkodott a hallottakon. *Feltételezem, e hatalmi viszonyok fölöttébb fantasztikusnak és zavarba ejtőnek tűnhetnek számára.*

– Hol van ez az Outremer, amiről beszélsz?

– Messze, innen nyugatra, uram. A fővárosát Akkónak hívják, mely Aleppó közelében fekszik, amit épp Hülegü herceg ostromol.

– Az ostrom véget ért. Több hónappal ezelőtt jutott a tudomásomra, hogy Hülegü immár Aleppó ura, és egy másik városé, amit Damaszkusznak neveznek.

Josseran a császár aranyló szemébe bámult, és azon morfondírozott, vajon mi mást tudhat még. Vajon a tatárok

ostrom alá vettek más várakat is Outremerben? Vajon már legyőzték a szaracénokat, és Akkót is ostromolják? Ha Kubiláj tudta a választ ezekre a kérdésekre, nyilván nem akarta elárulni azokat.

– Hova való vagy, barbár?

– Frank vagyok, nagyuram. Egy Troyes nevű helyről származom.

– És vannak arrafelé jó legelők? Sok lovat tartasz?

– A földek nagyon különböznek az itteniektől.

– Azt beszélik, a lovak, melyeket magaddal hoztál, nagyok és lassúak, és nem is élték túl az utat a Világ Tetejére.

– A saját lovam jól szolgált engem rengeteg hadjárat során.

– Mégis elpusztult az út során.

– Nem volt, amivel etessem.

– A ti lovaitok nem találnak maguknak abrakot?

– Nem, nagyuram. Nem olyan fajták. Nincsenek hozzászokva a hegyekhez és a sivatagokhoz.

És ez így ment tovább. Kubiláj számtalan hasonló kérdést tett fel: A frank királyok is olyan előkelő palotákban élnek, mint az övé? Milyen büntetés jár a lótolvajlásért? Hogy büntetik azt, aki kést rak a tűzbe? Amint azt Josseran utóbb megtudta, ez förtelmes cselekedetnek minősül a tatárok között. Mindent tudni akart a keresztény világról, amit csak lehetett, Josserannak azonban nem igazán akarta megengedni, hogy ő is feltehesse a saját kérdéseit.

Végül Kubiláj érdeklődése a vallás irányába kanyarodott.

– Mar Salah is ennek a Fénylő Vallásnak a híve, ahogy magadról is állítod. Azt mondja, az istenét Jézusnak hívják. Meg van neki egy másik, akit az Atyának nevez. És még ott van az a Szentlélek is. Neked is ugyanezek az isteneid?

– Csak egy isten van. Krisztus az ő fia volt a Földön.

– Csak egy isten? Akkor viszont nekem nagyon úgy tűnik, hogy a nagy kérkedésetek ellenére, nem tartjátok túl sokra a vallásotokat.

– Épp ellenkezőleg. Mi a vallásunkért harcolunk. Ezért indítottunk fegyveres zarándokutat Outremerbe. Van egy hely, a Szentföld, ahol Isten fia született. A férfiak az egész keresztény világból eljöttek, hogy megvédjék.

A császár hosszasan tanulmányozta.

– És ezért kívántok velünk szövetségre lépni a szaracénok ellen. Hogy megszállhassátok.

– Így igaz.

Josseran várt, érezte, hogy a szíve vadul kalapál a mellkasában. Végre szó esett arról, amiért hat hónapja útra keltek.

Kubiláj arckifejezése kifürkészhetetlen volt.

– Megfontolom, amit ajánlottál – jelentette ki végül. – Talán rendezkedj be itt, Sangtuban, és élvezd a vendégszeretetünket, míg dűlőre jutok a megállapodásról a minisztereimmel. S közben mesélhetnél a vallásotokról, és hogy a ti Jézusotok miben különbözik attól, aki már jelen van itt. Arról a pápáról is szeretnék többet megtudni, akiről beszéltetek.

– A társam, aki egy pap, és maga a pápa küldte, fölöttébb el lenne ragadtatva, ha ő világosíthatna fel e kérdésben.

– Varázsolni tud?

– Varázsolni? – kérdezte Josseran zavartan.

– Igen, a sámán, aki veled jött. Tud varázsolni?

– Attól tartok, nem, uram.

– Mar Salah azt állítja, hogy az a Jézus fel tudta támasztani a holtakat, és borrá tudta változtatni a vizet. Az a pápa és a papjai is tudnak ilyet?

– A Megváltónk képes volt rá, igen – felelte Josseran. – De William csak egy ember.

Kubiláj, a Menny Ura csalódottnak látszott a válasz hallatán.

– Mire jó a vallás varázslat nélkül?

Hat hónappal azelőtt nem is értett volna meg egy ehhez hasonló kérdést. De abban a pillanatban Josseran Sarrazini, bűnös és lovag egyfajta rokonszenvet érzett az

elbizonytalanodott nagykánnal.

– Szeretnék beszélgetni a sámánoddal, de a rengeteg államügy felemészti minden időmet. Ugyanakkor ha óhajtod, van valaki, akit esetleg érdekelhet a mondandód. – Josseran várt, mialatt a császár vizslatni kezdte őt megtévesztően gyengéd barna szemével. – Megszervezem a találkozót.

+

Amikor Josseran visszaért a palotába, a William ajtaja előtt strázsáló őrökbe futott. Szártak tájékoztatta, hogy a parancs szerint addig kell a „barbár őrültet" a szállásán tartaniuk, míg abba nem hagyja a dühöngést.

Josseran nagyot sóhajtott, és finoman benyomta az ajtót.

William az ablaknál állt, arca elfehéredett a méregtől. Hosszú ideig egyikük sem szólalt meg.

– Mit akartál elérni a viselkedéseddel? – kérdezte végül.

– Magadnak köszönheted. Mindkettőnket veszélybe sodortál.

– Én a pápa követe vagyok! Te pedig a kísérőm vagy, nem a gazdám!

– Nem figyelmeztettelek, hogy légy körültekintőbb? Nem megpróbáltalak rávenni, hogy légy diplomatikusabb? Miért nem figyelsz a szavaimra?

– Tudom, miért küldtek ide téged. A nagymestered, Thomas Bérard most már azt hiszi magáról, hogy hatalmasabb a pápánál is. Téged pedig azért küldtek, hogy titkos egyezséget köss a tatárokkal, nem igaz? Ha a hitszegésed a pápa tudomására jut, megvonja az oltalmat a rendedtől, és abba mind belepusztultok!

– Fenyegetőzz csak, ahogy akarsz. Elvállaltam egy feladatot, amit véghez is akarok vinni. Ha azt szeretnéd, hogy ez a Kubiláj meghallgasson, akkor bíznod kell bennem.

– Bízzam benned? Inkább bíznék egy kígyóban!

– Bárhogy is legyen, híreim vannak számodra. Örömmel

fogod hallani: a kán a lányát a keresztény hitre akarja téríteni.

William elképedve lerogyott az ágyra.

– A lányát?

– Igen. Szóval attól függetlenül, hogy mit gondolsz a módszereimről, én úgy érzem, ma mindketten előrébb jutottunk valamenynyivel.

– Hála istennek! – William térdre omlott, és elsuttogott egy rövid hálaimát. Amikor felállt, úgy látszott, némileg megenyhült. – Jól van hát, templomos. Egyelőre bízom a módszereidben. Isten szándéka kifürkészhetetlen számunkra. Lehet, hogy még egy hozzád hasonlót is az eszközévé tehet.

– Köszönöm – mondta Josseran mosolyogva, és magában forrongva távozott a szobából.

LXXVIII

A palota magas ablakából Josseran végignézett Sangtu sötét utcáin. Egy fadob gyászos puffanása ütötte meg a fülét, melyet egy gong rezonáns visszhangja követett: a híd őrzői elütötték az éji órát.

Messzebbre utaztam, mint száz kereskedő egy élet alatt, gondolta. *Messzebb, mint amire számítottam vagy akartam. És még soha nem éreztem ilyen magányosnak magam.*

Kutulun jutott az eszébe. Azt hitte, mostanra már elmúlt az őrület. De a gondolat, hogy ott fekszik holtan vagy vérezve a sivatagban, egyfolytában gyötörte.

Muszáj hinnem benne, hogy túlélte a csetepatét, gondolta. *Máskülönben hogy fogok megnyugodni? Bárcsak lenne valami módja, hogy biztos lehessek felőle.*

Mihez kezdjek? Végre találok egy renegát lelket, mely illik az enyémhez, erre tiltott gyümölcs számomra. Elszomorít, ha arra gondolok, hogy meghalt; és fáj, ha azt mondom magamnak, hogy talán életben van. Összetört, akár egy

gyászolót; legyengített, akár egy kisfiút.

Tényleg apámat látta az árnyak közt lovagolni?

A zsigeri fájdalomtól összegörnyedt.

Nem hiszem, hogy valaha békét lelek, ha nem láthatom őt újra.

LXXIX

Williamet majd megütötte a guta. A hír, miszerint a császárnak az volt a szándéka, hogy lányát a keresztény hitre térítse, néhány óráig csillapította ugyan a haragját, de csak amíg a tudomására nem jutott, hogy a város tele van kézművesekkel, akiket még sok-sok évvel azelőtt hurcoltak magukkal fogolyként Magyarországról és Grúziából, és akiktől Mar Salah megtagadta a szentséget.

Eltiltotta őket a felekezettől, amíg bele nem egyeznek, hogy új rakeresztelkednek a nesztoriánus egyházban, és hogy megtagadják Róma fennhatóságát. És Mar Salah még akkor is csak fizetség fejében végezte volna el a szertartást.

Ez a Mar Salah még azzal is tovább tetézte az isteni törvények bemocskolását, hogy tatár módra három feleséget vett nőül, és úgy aljasította le a lelkét, hogy minden este jókora mennyiséget vedelt fekete kumiszból.

– Ez az ember a papok szégyene! – ordította William Josserannak.

– Épp ellenkezőleg, William testvér. Én azt mondanám, ő épp olyan, mint az összes pap, akihez bárhol szerencsém volt.

William bólintott, belátva társa igazát.

– Mégis vérlázító, hogy pont egy ilyen ember emeli fel a hangját ellenem, a pápa követe ellen!

– Bizonyára fenyegetésnek érez a saját posztjára nézve.

– A lelkiismeretlenség jele, ha valaki Isten előtt inkább magára gondol. Hisz valamennyien Krisztus szolgái vagyunk!

– Muszáj politikusnak maradnunk, William. Ennek a Mar Salahnak lehet némi befolyása az udvarnál. Ha meg akarunk állapodni a tatárokkal, gondosan meg kell válogatnunk a szavainkat, ha róla beszélünk.

– Azért vagyunk itt, hogy megmutassuk nekik a Megváltáshoz vezető igaz utat, nem azért, hogy megállapodjunk velük. Úgy beszélsz róluk, mintha egyenlő felek lennének. Ezek a tatárok faragatlanok, trágárak és büdösek!

– Ők ugyanezt mondták rólad.

– Bánom is én, mit gondolnak. Engem csak az igazság érdekel! Azt szeretném, ha tüstént velem jönnél, hogy a szemébe nézzünk ennek a Mar Salahnak, és emlékeztessük őt Istennel szembeni kötelességére.

Josseran dühödt pillantást vetett rá. Neki aztán ne parancsoljon ez az arrogáns egyházfi. Ugyanakkor tolmácsi szolgálatait nem tagadhatta meg tőle.

– Ahogy óhajtod – mondta egy sóhaj kíséretében.

LXXX

Az oltáron álló ezüstfeszületen magányos olajlámpa fénye tükröződött. William térdre ereszkedett, a miatyánk szavait ismételgetve. Josseran habozott, majd követte őt.

– Mit kerestek ti itt? – kérdezte Mar Salah türkül.

Josseran felállt.

– Te vagy Mar Salah?

– Én vagyok.

– Tudod, kik vagyunk?

– Ti vagytok a nyugatról jött barbárok.

– Mi Krisztus hívei vagyunk, akárcsak te magad.

Hosszú, szögletes arcával és sasorrával Mar Salah inkább egy görögre vagy egy levantei zsidóra hasonlított. Még a haját is tonzúrának nyírva viselte, mint William. De a fogai

rosszak voltak, és valami kór támadta meg a fejbőrét, amitől durva, vörhenyes foltok éktelenkedtek a koponyáján.

– Mit akartok?

– William testvér beszélni akar veled.

Mar Salah megvetően végigmérte őket.

– Mondd meg neki, hogy nem látjuk itt szívesen.

– Ahogy már mondtam, nincs elragadtatva, hogy lát minket – mondta Josseran Williamnek.

– Kérdezd meg tőle, valóban azt mondta-e a császárnak, hogy mi nem vagyunk igaz keresztények.

Josseran visszafordult Mar Salahhoz.

– Tudja, mit mondtál rólunk a császárnak.

– Azt kérdezte, mit gondolok rólatok. Én meg elmondtam.

– Mit beszél? – kérdezte William.

– Magyarázkodik – Josseran megint a nesztoriánusra nézett. – William testvér dühös, mert megtagadtad a grúzoktól és a magyaroktól a szentséget, míg a te egyházadban meg nem keresztelkednek.

– Kinek képzelitek magatokat, hogy kérdőre vontok engem? Kifelé!

– És most mit mond? – kiáltotta William. Bárcsak neki is olyan nyelvérzéke lenne, amilyennel ez az istentelen lovag rendelkezett!

– Azt mondja, nincs jogod kérdőre vonni őt.

– Nincs jogom? Amikor ő három különböző feleséggel paráználkodik? Amikor ő szégyent hoz az egyházra azzal, hogy minden este hullarészegre issza magát, és pénzt kér a szerencsétlen lelkektől, akiket a tatárok túszként tartanak itt, csak hogy elvégezze a szertartást?

– Azt mondja, vétkezel a három feleségeddel – közölte Josseran Mar Salahhal –, és hogy pénzt lopsz a keresztényektől az egyházi szolgáltatásokért cserébe. Erre mit hozol fel mentségedül?

– Ti nem kérhetitek számon rajtam, hogy mit csinálok itt! És a pápátok sem nyugaton! A császár nem fog

meghallgatni titeket! Most pedig ki innen!

Josseran megvonta a vállát. Semmi kedve nem volt két fortyogó pap közé állni egy teológiai vitában.

– Azt mondja, nincs közlendője, és távozzunk. Nem hiszem, hogy jóra vezet, hogy itt vagyunk. Inkább tegyünk úgy, ahogy kéri.

– Mondd meg neki, hogy a pokol tüzén fog elégni! Isten előtt nem titkolhatja el a tetteit, és előbb-utóbb el fogja küldeni hozzá a bosszúálló angyalait.

Josseran csendben maradt.

– Fordítsd le neki!

– Átkozódj csak, ahogy tudsz. Azzal nem teszel jót az ügyünknek.

Azzal kiviharzott a templomból. Még az utcáról is hallotta, ahogy odabenn a két pap további sértéseket vág egymás fejéhez, mindegyik a maga nyelvén. A veszekedésük pont úgy hangzott, mint két kandúr lármázása éjszaka egy sikátorban.

LXXXI

Másnap a Hűvösség Palotájában jelentek meg. Miao-jen egy selyemszőnyegen térdepelve fogadta őket. Mandulavágású szemével és bronzbarna bőrével feltűnő jelenség volt. Hosszú, szénfekete haját hátrafésülte a homlokából, gyűrűkbe tekerte, és a feje tetején kontyba tűzte. Hajtűkkel, elefántcsont fésűkkel, aranymadarakkal és ezüstvirágokkal díszítette. A szemöldöke ki volt szedve, és egy vékony, de kohllal erélyesen kihúzott ív helyettesítette; körmét zúzott balzsamlevelekből készült kenőccsel rózsaszínre festette.

Kubiláj legkisebb leánya nagyon különbözött attól, amire Josseran számított. Egy erőteljes, talpraesett teremtést várt, amilyen Kutulun volt, ám ez a nő a maga modorával és kifinomultságával inkább tűnt egy keresztény

hercegnőnek. Míg Kutulun a tatárokhoz képest magas volt, Miao-jen aprócska; míg Kutulun dölyfös és hirtelen természettel rendelkezett, addig Kubiláj lánya lesütötte a szemét, és oly törékenynek látszott, akár egy porcelánbaba.

Az öltözéke is tükrözte az egyéniségét – nem a sztyeppére illet, hanem az udvarba. Hosszú, rózsaszín selyemruhát viselt, melynek fehér szaténgallérja volt, aminek a bal oldalán hosszúkás gombok kandikáltak ki a szövethurkokból. A ruha ujját olyan hosszúra szabták, hogy a keze nem látszott ki alóla. Derekát széles öv fogta össze egy páva alakú jádecsattal, lábán apró szaténpapucsot hordott, amelyet aranyhímzés ékesített. Kinézete nem is egy hercegnőre, inkább egy gyönyörű gyermekre emlékeztetett.

Eszébe jutott Tekudaj intése: *A vérfátyol megléte az olyan nő jele, aki keveset töltött lóháton. Ennélfogva jó lovas sem lehet, és nagy valószínűséggel teher lesz a férje nyakán.*

Azon tűnődött, vajon mit gondolna most *erről* a tatár hercegnőről.

Letelepedtek az asztal körüli szőnyegekre. Josseran körbenézett a szobában. Az ablakokat négyzetrácsos lécezet takarta, amit olajos papírral vontak be, a padlót vastag arany- és karmazsinszínű brokát szőnyegek borították. A falakon havas jelenetek akvarelljei lógtak, így próbáltak elérni némi hűvös hatást a forró időben, magyarázta neki Szártak. A pavilon is erről kapta a nevét.

A falakon kalligráfiatekercsek függtek, ragyogó cinóberpiros szépírás fehér alapon. Az alacsony, feketére lakkozott asztalon egy ló szobra állt, amit egyetlen darab jádekőből faragtak, és egy agátkőből készült váza, melybe egy virágos szilvaágat szúrtak. A hercegnő mellett egy óriási zöld tücsök figyelt a bambuszketrecében.

A sarokban három fiatal kínai lány apró hárfaszerű hangszeren játszott gyönyörű köntösben. Zenéjük tovaszállt a tó felett.

– Azt mondják, azért hoztak ide titeket, hogy a saját vallásotok szellemében neveljetek – szólalt meg Miao-jen.

– Atyád óhaja volt – felelte Josseran.

– Ti is ezt óhajtjátok? – kérdezte a lány.

– Én azt szeretném, ha mindenki tudomást szerezne az egy igaz Istenről.

Miao-jen elmosolyodott. Két szolgálólány eléjük rakott valamit, amit Fehér Felhő teának hívott. Finom, kék-fehér porcelánban szolgálták fel egy lakkozott tálcán.

Miközben kortyolgatni kezdték a forró italt, a lány vég nélküli kérdések sorát tette fel a férfinak. Igen érdeklődő volt, és az apjához hasonlóan mindent tudni akart Keresztényről – ahogy Frankhont emlegette –, Outremerről, az utazásukról, és hogy mi mindent láttak. Mohón itta Josseran szavait a Világ Tetejéről és az Ezer Buddhabarlangokról. William egyfolytában a tolmácsolásért nyaggatta, de ő tudomást sem vett a kéréséről, vagy ellentmondást nem tűrve elhárította.

Végül William türelmetlen lett.

– Elég ebből. Ideje, hogy Krisztusról beszéljünk.

Josseran felsóhajtott.

– Már most el szeretné kezdeni az oktatásodat.

– Szóval nem te leszel a tanítóm?

Josseran a fejét ingatta.

– Én csak egy egyszerű harcos vagyok, és egy nagyon szerény uraság.

– Nem olyan a tekinteted, mint a harcosoké. Szelíd szemed van. Az ő szeme viszont nagyon zord egy sámánhoz képest.

– Bárcsak szelídebb lennék, mint amilyen vagyok.

Miao-jen Williamre mutatott.

– A társad nem beszéli az emberek nyelvét?

– Én leszek a nyelve és a füle.

A lány apró, remegő sóhajt hallatott, mintha a szél zörgetné a fák leveleit.

– Mielőtt elkezdjük, volna hozzád egy utolsó kérdésem.

Van fogalmad róla, hogy apám miért küldött hozzám titeket?

– Azt mondja, többet szeretne tudni a keresztény hitről.

– A Fénylő Vallás már itt van, Sangtuban.

– De az nem a vallásunk igaz formája. A szerzetesek, akik hirdetik, lázadók. Nem ismerik el a pápa fennhatóságát, aki Isten földi küldötte.

– És apámat a saját hitetekre akarjátok téríteni?

– Most meg mi van? – kérdezte William.

– Várj egy pillanatot – mondta neki Josseran, azt remélve, hogy megragadhatja e vissza nem térő alkalmat, hogy betekintést nyerjen Kubiláj személyiségébe. Visszafordult Miao-jenhez. – Úgy gondolod, játszik velünk?

– Láttátok a királyi udvarunkat. Vannak benne tangutok, ujgurok, mohamedánok, kínaiak és kazahok. Mindenkitől elvesz valamit; úgy gyűjtögeti magának a világ bölcsességét, ahogy a mókus raktároz el mindent télire. Nem fog tőled megvenni semmit, helyette elveszi az erszényedet.

A saját lányától nem számított ennyire lecsupaszított jellemzésre az Uralkodók Uralkodójáról.

– Ez a szerzetes itt azt hiszi, meg tudjuk győzni őt, hogy a miénk az egyetlen és igaz út – mondta Josseran.

A lány felszegte az állát; a mozdulat sok mindent jelenthetett.

– Te nem így gondolod?

– Én úgy gondolom, hogy nem lenne szabad ilyen nyíltan társalognom veled. Nem kellene most már elkezdenünk az oktatásodat?

Josseran figyelmeztette magát, hogy türelmesnek kell maradnia, amint azt Williamnek is nemegyszer tanácsolta. Lesz még rá alkalom számos másik napon.

– Szóval mit mond? – kérdezte tőle William.

– Semmi jelentőset. Mindenesetre köszönöm a türelmedet, William testvér. Készen áll, hogy elkezdje a leckéit.

LXXXII

William felébredt az éjszaka közepén. Úgy zihált, mintha lángok elől menekült volna. Az oldalára fordult, térdét felhúzta a mellkasához, olyan kicsire gömbölyödött össze, amennyire csak tudott. Úgy érezte, Isten elől bujkál.

Nem az ő hibája volt. Az egyház óva inti az embert démonoktól, akik álmukban látogatják meg a férfiakat és a nőket, hogy meggyalázzák őket kiszolgáltatott állapotukban. Már számtalanszor küzdött ez ellen a női démon ellen, de most új álcában jelent meg: mandulavágású szemmel, karcsú testben.

Kiugrott az ágyból, és levetette szerzetescsuháját. Ügyetlenül matatott a sötétben a pálca után, amit aznap reggel hasított magának a cseresznyefaágakból.

Hallotta a selyem suhogását, ahogy a succubus kihámozta vállát a karmazsinvörös brokátköntösből. Látta, hogy lüktet a vér a nyakában, elefántcsontfehér melle akár egy könnycsepp. Ujjaival szénfekete hajába túrt.

Nem.

Újra és újra lecsapott, de csak nem tudta elűzni őt. A parázna lidérc bűnbánó pózban térdelt a férfi lába előtt. Megérezte pézsmaillatát, és elképzelte, ahogy hosszú, meleg ujjait a csuhája alá csúsztatja. Oly valóságosnak tűnt, hogy már a felhasított hátán csorgó vért sem érezte, csak a nő testéből áradó hőt, miközben magához nyúlt, és kieresztette a magvát a női démonnak.

+

William megáldotta a bort, és a magasba tartotta.

– Krisztus vére – suttogta, és tekintetét a tömjéntől megfeketedett mennyezet boltívére emelte. Az Outremerből ide vezető viszontagságos út során fehér miseruhái

elrongyolódtak és pecsétesek lettek, de attól még mindig az anyaszentegyház köntöseinek számítottak, és úgy képzelte, oly fénylőn ragyognak, akár a nap sugarai e sötét, pogány vidéken.

Megrendítő pillanat volt ez a magyarokból és grúzokból álló titkos gyülekezete számára, akik közül senki nem vehetett részt latin szertartáson, mióta Szübedej végigsöpört Európán, és foglyul ejtették őket húsz évvel korábban. William a mise erejéig birtokba vette Mar Salah templomát. Elhozta magával az evangéliumos könyvét és a mise- és zsoltároskönyvet, melyet oly hanyagul dobott félre Kubiláj.

Isten fénye még e sötétségben is felragyog, gondolta. *Nincs a világnak olyan szeglete, ahol ránk ne találna. Az angyala és küldötte leszek.*

Hirtelen kivágódott a templom bejárata, és az ajtókeretben ott állt Mar Salah. Mögötte saját fekete ruhás papjai sorakoztak. A haragtól eltorzult arccal előrerontott a padsorok között.

– Hogy mered megszentségteleníteni a templomomat?

William tapodtat se hátrált. Ám gondolt egyet, és hogy a gyülekezet előtt jámborságát tanúsítsa, térdre omlott, és elkezdte énekelni a hiszekegyet.

Akkor aztán mind rávetették magukat, rúgták-ütötték, ahol érték, a számkivetettek pedig bűntudattal, félve figyelték a jelenetet. Mar Salah papjai végigvonszolták a templomhajón, majd kipenderítették a sárba. A zsoltáros- és a misekönyvet is utánahajították a mocsokba.

A súlyos ajtó becsapódott.

Néhány rémült városlakó, aki a piacra sietett, megbámulta menet közben. William lassan talpra kecmergett, és a bordáit fájlalva grimaszba rándult az arca. *Ha szenvednem kell, mint Krisztusnak*, gondolta, *azzal csak közelebb kerülök a magasztos jutalomhoz. Ócsárolhatnak, üthetnek, ahogy búnak, nem fogok meginogni. Isten velem van, nem vallok kudarcot.*

LXXXIII

Az volt a helyi szokás, hogy legalább háromszor fürödnek egy héten, és Outremerhez hasonlóan Josseran itt is úgy érezte, hogy mind testének, mind szellemének jót tesz e szokás megtartása. A szállásán volt egy nagy cserépkádja egy kis paddal, amire leülhetett, míg fürdőzött. A felfűtéséhez tüzet raktak alatta; azzal a különleges fekete kővel táplálták, amit a csinek a hegyekben bányásztak. Mikor meggyulladt, órákig nagy hőt adott le, míg szürke porrá nem hamvadt.

Más reggeleken a számára kijelölt szolgálók legalább egy kanna és egy tál vizet hoztak neki, hogy megmoshassa a kezét és az arcát.

A szagából ítélve William nem élt ezzel a lehetőséggel.

Outremerhez hasonlóan Josseran arra is rájött, hogy itt is kényelmesebb a helyi divatnak megfelelően öltözködni, amikor lehetséges. Kapott is egy széles köpönyeget arany selyemből. Az ujja hossza majdnem az ujjai végéig leért, és egy főnixmadár művészi képét hímezték a hátuljára. Egy széles selyemövvel tudta megkötni, amit egy Bengáliának nevezett országból származó szarucsat tartott össze. Egy pár fatalpú selyemszandált is adtak neki.

A buddhista szerzeteseken kívül senki nem járt mezítláb és kopaszon. Így hát ő is elkezdett turbánt hordani, ami a nemesek köreiben szokásos fekete selyemből készült. A palota borbélyát is magához hívatta, hogy leborotválja az arcát. Outremerben a szaracénok férfiatlannak tartották, ha az embernek nincs szakálla, de Sangtuban a férfiak zöme simára borotvált arccal járt. A tatároknak és a kínaiaknak nem nőtt meg hamar a szakálla, amiket pedig látott, azok elég ritkásak voltak.

Csak William tartott ki rendíthetetlenül bűzlő, torzonborz, savanyú ábrázata mellett a fekete domonkos

csuhájában.

Sangtu, ami a csinek nyelvén a Második Fővárost jelentette, Kubiláj nyári rezidenciája volt; fő székhelye, ahol a hosszú teleket töltötte, Tatu város volt, az Első Főváros még keletebbre. Sangtut még csak nemrég fejezték be, építését maga Kubiláj felügyelte, helyét a fengsuj csín elvei alapján választották ki, ami a szél és a víz boldog találkozását jelentette.

A párhuzamos utcák hálószerkezetét matematikai pontossággal jelölték ki, ezért az északi fal közelében elterülő palotában, a magasban fekvő szoba ablakából egészen a déli kapuig ellátott a város főútvonala mentén.

– A csinek azt állítják, hogy a mennyország kerek, a Föld pedig négyzet alapú, ezért tervezték így Kubiláj mérnökei – magyarázta neki Szártak.

– És mire véljem a szemöldökfákra festett írásjeleket? Minden házon látok belőlük.

– Ez a törvény. Kínában minden polgárnak kötelező kiírnia a saját nevét, és a családtagjaiét, valamint a szolgákét is. Még az állatai számát is. Így Kubiláj pontosan tudja, hányan élnek a királyságában.

Josserant bámulatba ejtette a rend, amit a birodalmának előírt. Ezek a megszorítások még Kubiláj életére is vonatkoztak.

Tatár szokás szerint négy *ordu*val, azaz háztartással rendelkezhetett, minden feleségétől eggyel, akik tatárok voltak, akárcsak ő. De egy elég terjedelmes háremet is tartott a személyes használatára.

– Kétévente meghatalmazott bírákat küldenek egy expedícióra, hogy új szüzekkel töltsék fel a háremet – mondta Szártak. – Múlt nyáron engem ért a megtiszteltetés, hogy a kíséretet biztosítsam. Számtalan faluba ellátogattunk, ahol a legszebb fiatal lányaikat állították ki, hogy a bírák megszemlélhessék őket. A kiválasztottakat visszahoztuk magunkkal, hogy felbecsüljék őket.

– Felbecsüljék? Ki becsüli fel őket?

– Sajnos nem én – felelte Szártak vigyorogva. – A hárem idősebb női. Ez a feladatuk, ha visszavonulnak az éjszakai kötelezettségektől. Együtt alszanak az új lányokkal, gondoskodnak róla, hogy a leheletük és a testük illata finom legyen, és hogy ne horkoljanak.

– És ha nem felelnek meg?

– Bárcsak nekem adnák azokat! Én azt se bánnám, ha ezek a lányok, akikkel találkoztam, úgy horkolnának, mint az öszvérek! De nem, helyette szakácsként, szabó- vagy varrónőként alkalmazzák őket.

– És akiket kiválasztanak a császárnak?

– Ők különleges kiképzést kapnak, mielőtt a Menny Fiának szolgálatára lehetnének. Ha felkészültek, három napon keresztül éjszakánként ötöt fogad közülük a hálószobájában. Szeretnénk mi mindannyian úgy élni, mint a kánok kánja! De barbár, elég sápadtnak tűnsz.

– Öt nőt egy éjszaka?

– Nektek nincsenek háremeitek Keresztényben?

– Csak a mohamedánoktól hallottam róla. Frankhonban egy férfinak csak egy felesége lehet.

– Még a királynak is? Egy asszonya egész életében?

– Hát, ha a férfi hajlamos ilyesmire, akkor mások feleségével is hálhat, vagy a háztartása szolgálóival.

– Nem szokott ebből sok gondotok adódni? Nem jobb a mi módszerünk?

– Talán. Bár William testvér nem értene egyet.

– A sámánod – jegyezte meg Szártak a homlokára koppintva az ujjával – jó példája annak, mi lesz egy férfiból, ha nem jut elég nőhöz.

+

Josseran mindennap valami újabb csodát fedezett fel. A Kubiláj udvarában felszolgált étel semmihez nem hasonlított, amit azelőtt kóstolt, és merőben más volt, mint

az a tejre és pörkölt ürüre épülő, monoton étrend, melyhez a sztyeppéi utazásuk alatt szokott hozzá. Rizsborban áztatott, illatos kagyló- és rákféléket kóstolhatott meg, lótuszmaglevest, szilvával főtt halakat és barackkal főtt libát. De evett medvemancsot, sült baglyot, egy párduc sült mellét, lótuszgyökereket, párolt bambuszbimbót és egyszer kutyából főzött pörköltet is. Ezen ételek előkészítése körülményesebb volt bárminél, amit azelőtt kóstolt. Csirke főzéséhez például csak egyfajta eperfát használtak, mert azt állították, hogy zsengébbé teszi a húst. Hasonlóképp csak akáciafán sütötték a malacot, és kizárólag fenyőn főzték a teát.

Josseran mindennap gyakorolta az elefántcsont pálcikákkal való étkezést, és egy idő után meglehetősen jártas lett a használatában. A sztyeppei tatárok étkezéseire jellemző mohó zabálás után a Szártak és a többi udvaronc társaságában elköltött vacsorákat a higgadt kifinomultság jellemezte.

De ami a legjobban megdöbbentette, azok a könyveik voltak. A keresztény világban William Bibliája ritka és értékes darabnak számított; de Sangtuban mindenki birtokában volt legalább egy évkönyv és a Pao egy kiadása, amit a bálványimádók használtak, hogy felsorolják benne életük összes cselekedetének erényeit és vétkeit. Nem kézzel másolták őket, mint a keresztény világban, hanem nagy mennyiségben állították elő a falemezek segítségével, amelyek a kalligráfiájukat a papírra másolták.

Szártak elvitte egy nagy üzletbe, hogy láthassa, hogyan készülnek. Az egyik helyiségben egy írnok vékony olajpapírra másolta a könyvet, egy másikban pedig ezeket az íveket almafából készült táblákra ragasztották. Egy harmadikban egy mesterember egy speciális eszközzel minden vonást átmásolt, mintegy domborművé metszve az írásjeleket.

– Azután ezt a tömböt tintába mártják, majd rányomják az oldalra – magyarázta Szártak. – Ezzel a módszerrel

minden oldalt, minden könyvet le tudunk másolni annyi példányban, amennyire csak szükségünk van.

Szártak mutatott neki egy példányt a Tao-te-king című könyvből.

– Ez egy mágikus könyv – mondta. – Megjósolja a háborúkat és az időjárást egyaránt. Nekem is megvan.

– Hiszel is a mágiában?

Megmutatta Josserannak a nyakában hordott amulettet.

– Nagyon drága volt. Minden veszélytől megóv. Ennek köszönhetően hosszú és boldog életet fogok élni.

– Nem hiszek a varázslatban – közölte Josseran.

Szártak felnevetett, és megrántotta a Josseran nyakában lógó feszületet.

– Akkor ez micsoda?

A legtöbb csin egy régi bölcs, Kung Fu-ce követője volt. Szártak konfuciánusoknak nevezte őket.

– Ez az az isten, akit mindenhol látok, akinek a lábához füstölőket és virágáldozatot raknak?

– Igen, az Kung Fu-ce, de ő nem igazán volt isten. Ő csak egy ember volt, aki megértette az isteneket és az élet lényegét.

– Mint a mi Úr Jézusunk.

– Igen, Mar Salah is ezt mondja. Csak ő azt állítja, hogy az ő Jézusa okosabb volt, és jobb volt a mágiája. De még szép, hogy ezt állítja, nem igaz?

– Akkor hát milyen istenben hisznek ezek a konfuciánusok? – kérdezte tőle Josseran.

– Sok van nekik, még én sem emlékszem az összesre. A tűzhely istene, a pénz istene. Még a saját őseiknek is füstölőt gyújtanak, mert tartanak tőlük. De azt az istent, akit a legjobban imádnak, úgy hívják, hogy Szabályok! Mindenre van valami szabályuk. Egy Öt Erény nevű törvénykönyvet követnek, és azt mondják, hogy az az ő kalauzuk, hogy jó életet éljenek.

– Akárcsak a mi tízparancsolatunk – vetette közbe Josseran hangosan gondolkodva.

– Én még nem hallottam erről a tízparancsolatról, de ha az a lényege, hogy mondasz valamit, és teljesen mást teszel, akkor igen, pont olyan. Ezek a csinek nagyon jól számolnak, és jó szervezők, de én egyiknek se fordítanék hátat. A mi szemünkben egy erényük van: azt teszik, amit mondunk nekik. Különben is, mire mennek az isteneikkel meg az Öt Erényükkel? Itt mi vagyunk az urak, nem ők, szóval ez sokat elárul arról, hogy mi haszna a vallásuknak.

+

A nesztoriánusok kezétől elszenvedett veréstől William arca annyira feldagadt és tele lett zúzódással, hogy az egyik beteg koldusra hasonlított, akit Josseran az utcán látott. De sem a lelkesedését nem lankasztotta, sem az eltökéltségét nem gyengítette. Mindennap órákat töltött a város szegénynegyedében, az érseki templom előtt, az isteni közbenjárásért fohászkodva fennhangon, amivel kíváncsi csinek tömegét csődítette maga köré, akik érdeklődve bámulták a fura kinézetű és büdös idegent, ahogy a sárban térdepelt.

Josseran megpróbálta meggyőzni, hogy hagyja abba, de Williamet nem lehetett eltántorítani. Azt mondta, az Úr majd csodát tesz, és visszatereli a nesztoriánusokat Isten igaz egyházába.

És igaza lett, mert nem sokkal később összezavarta Josserant, és megkapta a maga csodáját, ahogy állította.

LXXXIV

Mindennap több órát töltöttek el Miao-jennel a sárgára csempézett pavilonban. Jó tanítványnak bizonyult, és nemsokára kívülről fújta a miatyánkot és a tízparancsolatot. William azt is megtanította neki, hogy a pápa Isten földi küldötte, és hogy megváltást egyedül az

anyaszentegyházon keresztül nyerheti el. William türelmes tanító volt, de nem tűrte a kérdéseket. Egyre-másra emlékeztette a lányt, hogy a lelke halhatatlansága forog kockán.

Egyszer megengedte neki, hogy átlapozza a misekönyvét. Rámutatott az egyik alakra, és megkérdezte, ki az.

– Az Mária, Isten anyja – mondta neki Josseran.

– Mar Salah azt állítja, Isten nem lehet ember, ezért nem lehet egy nő Isten anyja.

– Mar Salah egy eretnek! – köpte William, miután Josseran lefordította neki a lány szavait. – Mondd meg neki, hogy nem szabad meghallgatnia Mar Salah káros tanításait, vagy megkérdőjeleznie a hit misztériumait.

Miao-jen látszólag megfogadta a tanácsot. A fény felé döntötte a könyvet, hogy jobban megvizsgálhassa az oldalt.

– Nagyon hasonlít Kuan-jinre. A csinek között őt a Könyörület Istennőjeként ismerik.

William felbőszült.

– Kérlek, mondd meg neki, hogy nem hasonlíthatja a Szent Szüzet a pogány bálványaihoz. Ez istenkáromlásnak számít.

Miao-jen szelíden fogadta a dorgálást, és soha többé nem tett megjegyzéseket a leckéivel kapcsolatban, ellenben teljes odaadással tanulta őket. De nyilvánvaló lelkesedése ellenére Josseran érezte rajta, hogy számára az egész nem több szellemi feladatnál. Szívében ugyanúgy tatár maradt.

Egy kis idő múltán William is érezte a makacsságát, és már nem elégedett meg annyival, hogy a katolikus vallás keretei közt terelgesse a lányt. Valamiféle jelet keresett, ami megmutatja, hogy a leckéi gyümölcsözőek.

– Mondd meg neki – szólt Josserannak egyik nap, miután elmesélte a lánynak Jézus feltámadásának a történetét –, mondd meg neki, hogy az istenfélő ember nem használ parfümöt, és nem mázolja össze az arcát festékkel.

Josseran oly tapintatosan fordította le a kérést, ahogy csak tudta.

– Ő viszont azt mondja, hogy ezt egyrészt kínai hölgyként, másrészt a császár lányaként is elvárják tőle – tolmácsolta Josseran.

– Úgy néz ki, és úgy bűzlik, mint egy szajha.

– Azt akarod, hogy ezt is lefordítsam?

– Természetesen nem.

– Akkor mit szeretnél, mit mondjak neki?

– Mondd azt neki, hogy imádkozzon Istenhez útmutatásért. Egy nőnek mindenben muszáj erényesnek maradnia, és a festék meg az illatosító az ördög eszköze.

– Mit mond? – érdeklődött Miao-jen.

– Dicsérte a szépségedet – felelte Josseran. – Úgy gondolja, a testápolóid és illatosítóid nélkül is a legszebb nő lennél Sangtuban.

Miao-jen elmosolyodott, meghajtotta a fejét, és megköszönte Josserannak a kedves szavakat.

A férfi odafordult Williamhez.

– Azt mondja, megfontolja.

Voltak napok, amikor William leckéi után Josseran még ott maradt a lánnyal a pavilonban. Abban reménykedett, hogy többet megtudhat tőle Kubilájról és hatalmas birodalmáról. Ugyanakkor a különös teremtmény is elbűvölte, bár nem úgy, ahogy Kutulun vonzotta. Egyszerűen csak kíváncsi volt rá, miképp lehetséges, hogy a császár lánya csapdába esett ebben az aranypalotában, míg Kutulun egy ló nyergében élte világát. Hát nem mindketten tatár kánok lányai voltak?

Érezte, hogy a lány is élvezi a társaságát. Órákig beszélgettek a szolgálók által feltálalt illatos teák fölött; Frankhont illetően csillapíthatatlan volt a kíváncsisága.

– Te egy kán vagy Keresztényben? – kérdezte a férfitól.

– Igen, azt hiszem, kán vagyok. De nem egy oly hatalmas kán, mint atyád, Kubiláj. Én csak néhány ember ura vagyok.

– Hány feleséged van?

– Nincs feleségem.

– Nincsen? Hogy lehet ez? Egy férfi nem élhet feleség nélkül. Nem természetes.

– Egy időre elköteleztem magam, hogy szerzetesként fogok élni.

– Hogy lehet egy kánból szerzetes? Nem értem. Az ember vagy valami, vagy semmi. Honnan tudod, mi vagy valójában, ha olyan sok minden vagy?

Egyik nap együtt üldögéltek, és figyelték, ahogy az egyik szolgálólány az aranyhalakat eteti, amikor Miao-jen a vízen túl egy szarvasra mutatott, ami a fűzfák alatt állt.

– Ti szoktatok vadászni a barbár földeken? – tudakolta.

– Bizony. Táplálékért is vadászunk, és kedvtelésből is.

A lány keserűen elmosolyodott.

– Néha én is úgy szeretnék.

– Akkor miért nem teszed?

– A csin asszonyok nem viselkedhetnek úgy, ahogy a tatárok.

– De te nem csin vagy. Te tatár vagy.

Megrázta a fejét.

– Nem, én csin vagyok, mert apámnak ez az óhaja. Apám kinézet és modor tekintetében már teljesen csin. Nem láttad a saját szemeddel?

– Bevallom, nem mindig tudom mire vélni, amiket itt látok.

– Akkor hadd mondjak neked valamit: a bátyám, Csen-csin lesz a következő császár és a tatárok kagánja. Te ezt nem találod különösnek? Dédapám, Dzsingisz kán ennyi idősen már a saját tumánjának az élén lovagolt, és leigázta a fél sztyeppét. Csen-csin a napjait konfuciánus kurtizánokkal összezárva tölti, ahol a kínai szokásokkal és etikettel ismerkedik, *Az ódák könyvét* és *Kung Fu-ce válogatott írásai*t olvassa, és kínai történelmet tanul. Ahelyett, hogy a ló szaga áradna belőle, aloéillata van, és a füstölőktől szantálfaszaga. Hódítás helyett kalligráfiát tanul.

– Kubiláj annak érdekében teszi ezt, hogy megnyerje magának a népet.

– Nem. Apám azért teszi ezt, mert meddő a lelke. Ő mindenki számára mindent akar jelenteni. Még azoktól is elvárná, hogy gyengéden gondoljanak rá, akiket leigázott.

A férfit megdöbbentette, hogy a saját lánya ilyen brutális véleménnyel van a császárról.

– Ha ez a célja, akkor nekem nagyon úgy tűnik, hogy sikerrel véghezvitte – motyogta.

– Csak úgy „tűnik". A csinek kedélyesen mosolyognak ránk, hajlonganak előttünk, megtöltik az udvarunkat, és azt színlelik, hogy szeretnek minket. De egymás közt barbárnak tartanak bennünket, és kigúnyolják apámat, mert képtelen a nyelvükön beszélni. A színházaikban csúfot űznek belőlünk. A színészeik velünk nevettetik a közönséget, a bábjátékosaik parodizálnak bennünket. Kinevetik, hogy annyira hozzájuk akarunk hasonlítani. Csak még inkább lenéznek érte. Az igazság az, hogy mi megszállók vagyunk, ők pedig gyűlölnek minket. De miért is tennének másként?

Az elmondottak sokkolták Josserant. Ezek szerint a Menny Fia mégsem volt oly mindenható, ahogy a külsőségekből hitte. A szülőföldjén polgárháborúval nézett szembe, a birodalomban pedig lázadással.

– De Szártak azt mondta, Kubilájnak rengeteg kínai katonája van.

– Bölcsen használja őket. A besorozottakat olyan messzire vezényli a saját otthonuktól, hogy legalább annyira idegennek érezzék magukat, mint tatár tisztjeik. Saját testőrsége van, a készig, és maga választja ki az ezredeit a saját klánjából, melyeket birodalomszerte készültségben tart, hogy leverjenek bármilyen lázadást. Ledöntötték az összes kínai városállam falait, de még a köveket is felszedette az utcákról, nehogy akadályt építsenek belőle tatár pónijainknak, ha esetleg meg kell támadnunk őket. Érted? Nem nyíltan gyűlölik őt, mert azt nem merik. Ez a valóság. – Rájött, hogy túl sokat mondott, és lesütötte a szemét. – Túl kendőzetlenül beszélek veled. Jó kém vagy.

Csend lett, csak egy szökőkút neszezése és egy bambusz ropogása hallatszott.

– Az is a politika része, hogy én itt lakom, ebben a gyönyörű parkban, ahol csak a madarak és a hosszúéltű halak nyújtanak társaságot, mert apám azt szeretné, hogy egy kínai hercegnő legyek. De ez nemcsak politika. Ő őszintén szereti ezeket a csineket, akiket leigázott. Hát nem furcsa ez egy ilyen embertől?

A férfi bólintott.

– Ahogy mondod.

– Furcsa és szerencsétlen. Mert én arra vágyom, hogy nyargalhassak és nyilazhassak, ahogy egy tatárhoz illik. Ennek ellenére itt kell üldögélnem a füzek között, ahol semmi mással nem tudom elütni az órákat, csak azzal, hogy tűket szúrkálok a hajamba. Az apánk életet ad nekünk, aztán pedig elviselhetetlen teherré lesz. Nem igaz, barbár?

– Így igaz – felelte Josseran azon tűnődve, hogy ő maga valaha képes lesz-e letenni a saját terhét.

+

– Merre jártál? – vonta kérdőre William, amikor Josseran visszaért a palotába késő délután.

– Miao-jen hercegnővel beszélgettem.

– Túl sok időt töltesz a társaságában. Nem érdemes rá.

– Sokat tanulok tőle a császárról és a népéről.

– Kívánod őt. Látom a szemedben.

Josseran megsértődött a vád hallatán, mert nem volt igaz.

– Ő egy hercegnő, és a császár leánya.

– És ez mióta riaszt el téged, ha a saját elemi ösztöneidről van szó? A szaga, a rafinált arcjátéka, a selyemköpenyei! Mind-mind az ördög eszköze. Órákat pazarlók el azzal, hogy megmutassam neki az erény és Isten útját, te meg dugába döntöd az összes munkámat!

Josseran felsóhajtott.

– Nem tudom, mit vársz még tőlem.

– Nem várok tőled semmit. Isten várja tőled, hogy segíts nekem Krisztus szeretetére tanítani ezeket a népeket.

– Nem megtettem eddig mindent, ami tőlem telt?

William megrázta a fejét.

– Nem tudom – mondta. – Csak Isten tudja.

+

Kubiláj az Édes Virágok Pavilonjában várt a lányra. Zöld selyembrokát ruhát viselt, tekintetében éber elégedetlenség ült.

A pavilon minden oldala a kertekre nyílt. Az urnákban rózsaszín virágú banán és fahéj virított; a csempézett udvarra művészi rendbe állított szélmalmokat telepítettek, hogy a lapátjaik a virágok illatát a csarnokokba terelje. Az ereszek fölé magasodó fákon szinte süketítő volt a madárcsicsergés. A pavilon északi végében egy oltár állt. Sztyeppéi fű volt rajta, és a tatár szülőföldről származó föld: okkerszínű sár, sárga homok, fekete és fehér kavicsok a Góbiból. Bár látszólag tatár szentély volt, a Föld Oltára konfuciánus találmány volt. Vörös brokátlepellel takarták le, a szövetre csin aranybetűkkel áldásokat írtak.

Megannyi következetlenség.

A lány négykézláb közelített. Végül összerakta a két kezét, és háromszor meghajtotta a fejét a márványpadló irányába, mielőtt tekintetét apja selyemfényű szemére emelte. A trón alatti emelvényről konfuciánus és tangut tanácsadói komor ábrázattal bámultak le rá.

– Szóval, Miao-jen. Jól haladsz a tanulmányaiddal?

– Iparkodom, uram.

– Mi a véleményed a tanítóidról?

– Őszinték, uram – válaszolta körültekintően, azon mélázva, vajon mit akarhat megtudni az apja.

– És mit gondoljunk erről a vallásról, amit magukkal hoztak?

– Úgy van, ahogy mondtad, atyám. Nagyon hasonlít Mar Salah Fénylő Vallására, azzal a különbséggel, hogy ők nagyon nagyra tartják azt az embert, akit pápának hívnak. Sok vétséget látnak férfi és nő egyesülésében, és abban is hisznek, hogy aki meggyónja a bűneit a sámánjuknak, az azonnali megbocsátást kap az istenüktől.

– Vétséget látnak férfi és nő egyesülésében? – ismételte meg Kubiláj, és kétséget kizáróan saját terjedelmes háreme derengett fel előtte.

– Igen, uram.

Felmordult, nem volt elragadtatva e filozófiától.

– Azt mondják, a barbár földeken mindenki fejet hajt az előtt a pápa előtt.

– Úgy tűnik, ő lehet az ő nagykánjuk, és olyan hatalommal bír, hogy királyokat teremthet közöttük, pedig ő maga nem használ se kardot, se íjat, ha hihetünk a szóbeszédnek. Nagyon úgy tűnik, hogy ő egy olyan sámán, aki nagyobb hatalomra tett szert még a legnagyobb harcosaiknál is.

– Ez majdnem velünk is megtörtént egyszer – jegyezte meg a férfi. A lány sejtette, mire gondol. Nem vágyott olyan vallásra, amely mindenható császári pozícióját fenyegette.

– Van mágiájuk?

– Nem láttam, hogy varázsolnának, uram. Imákat tanítottak nekem, azt szeretnék, ha azokat ismételgetném, és arról a Jézusról meséltek, aki oly kedves számukra, akárcsak Mar Salahnak és a híveinek.

– Neked tetszik ez a vallás?

Fagsz-pa láma szemébe nézett.

– Nem hiszem, hogy oly fenséges, mint a tangutoké, uram, s nem is oly erős.

Fagsz-pa szemmel láthatóan megkönnyebbült. Úgy tűnt, az apjának is tetszik a válasz.

– Mi a helyzet a harcossal? Róla mit gondolsz?

– Becsületes embernek tűnik, uram. Mindazonáltal nem igazán értem meg őt; azt állítja, elutazott egy távoli

vidékre, hogy azokkal a szaracénokkal harcoljon, ahogy ő hívja őket, viszont semmi haszna belőle: se zsákmány, se asszonyok. Azt mondja, a mennyország kiérdemléséért teszi. Ugyanakkor úgy tűnik, félnek előjönni az erődeikből, mert tartanak ezektől a szaracénoktól, akiknek az elpusztítására felesküdtek.

Kubiláj megint morogni kezdett, mert a lánya ugyanúgy ítélte meg a dolgot, ahogyan ő.

– Nem hiszem, hogy erős szövetségesek lennének. Még Mar Salah is ellenük papol, pedig ő ugyanazt a Jézust imádja, mint ők. Az érsek azt állítja, annak a sokat emlegetett pápának a törvényes alattvalóivá akarnak tenni mindannyiunkat.

– Én csak annyit tudok, hogy Jossz-rán kedvesen bánik velem, és lelkiismeretesnek tűnik – vetette közbe Miao-jen, mert vonzódott ehhez a barbár óriáshoz, és nem akarta, hogy bántódása essék.

– És a sámánja?

– Róla nem mondhatok egyebet – válaszolta –, mint hogy iszonyúan büdös.

– Megdicsérlek a jelentésedért, lányom. Légy szorgalmas. Ha mondanak valamit, amiről úgy gondolod, hogy tudnom kell, személyesen add át nekem.

Elbocsátották. Apró lábán hátrafelé csoszogva bizonytalan léptekkel elhagyta a helyiséget.

LXXXV

William arra ébredt, hogy hangosan dörömbölnek az ajtaján. A folyosón az érsek egyik fekete köpenyes papja állt kifulladva, a császári készig két embere mellette. Érthetetlenül fecsegett pogány nyelvén.

Az egyik őr elment Josseranért, hogy odahívja a szobájából. Végül megjelent a torzonborz templomos. Még szinte aludt, csak magára kanyarított egy selyemköntöst.

Meghallgatta a pap mondandóját, majd elmagyarázta Williamnek, hogy a férfit Mar Salah küldte. Sangtu érseke azonnal találkozni kívánt vele.

Haldokolt.

A katonák lángoló fáklyával mentek előre, ők pedig követték őket Sangtu sötétbe borult utcáin. A palotafal közelében egy nagy házhoz érkeztek. Magas falak vették körül, amit mázas kerámiacsempe fedett a hagyományos hasított bambuszmintával. A fedett kapubejáróban kitárult a vasalt ajtó, és a pap nyomába szegődtek a fűzfákkal, fenyőkkel és az aranypontyos halastavakkal övezett járdalapokon. Egy lakkozott oszlopokkal határolt kerengőhöz érkeztek. Néhány szolgáló jajgatva állt egy ajtó előtt, a folyosó végén.

Ahogy beléptek a főépületbe, Josseran elámult a bútorzat gazdagságán: egy szantálfából és achátból készült feszületet látott; gyöngyökkel berakott kámforfa ládát; vert arany és drága kék-fehér porcelánvázákat; vastag brokátszőnyegeket; jáde- és ezüstdíszeket. Mar Salah olyan fényűzés közepette élt, amely még egy püspöknek sem vált volna szégyenére, figyelte meg Josseran.

Papok! Ugyanolyanok szerte a világon.

A hálószobát is pazarul díszítették selyem- és hermelinszőnyegekkel. A sarokban egy száraz virágokkal teli bronzurna állt. Mar Salah a festett drapéria mögötti ágyon feküdt. Josserant megdöbbentette a látvány. Holtsápadt volt, szeme körül szilvaszínű zúzódások éktelenkedtek. A hús elfogyott róla. Vért köhögött; szája szegletében rózsaszín hab gyöngyözött.

Három felesége buzgólkodva gyűlt az ágy köré.

Josseran ismerte a halál szagát; számtalanszor találkozott vele azelőtt. De az asszonyok jajgatását idegesítőnek érezte, ezért a katonákkal kivezettette őket a szobából.

Williamre nézett; eszébe jutott, hogy az elmúlt hetekben a szerzetes egyfolytában Mar Salah temploma előtt időzött,

az Úristen bosszúját próbálva megidézni. Megremegett, érezte, hogy a tarkóján feláll a szőr. *Az nem lehet.*

Mar Salah felemelte a fejét a párnáról, és karmos ujjával közelebb hívta Josserant. Amikor megszólalt, hangja nem volt több suttogásnál.

– Azt kérdezi, mit tettél vele – fordult Josseran Williamhez.

William vékony csíkká szorított ajka megvetést tükrözött.

– Mondd meg neki, hogy semmit sem tettem. Isten ítéletét érzi magán, nem az enyémet.

– Úgy gondolja, megbabonáztad.

William hátravetette a fekete csuklyát, és a vállára kanyarította a bíbor stólát, amit a palotából hozott magával. Másik kezében a Bibliát szorongatta.

– Mondd meg neki, meghallgatom a gyónását, ha akarja. Különben a pokol tüzén fog égni.

Mar Salah a fejét ingatta.

– Azt mondja, nem hisz a gyónásban – tolmácsolta Josseran. – Azt állítja, nem is említik az evangéliumok *szútrái*ban.

– Mondd meg neki, hogy örökre a pokolra jut, ha nem gyón meg nekem most mindent.

Mar Salah legyőződnek tűnt, és nagyon félt. Josseran lefordította neki, mit mondott William.

– Meg van rémülve, és azt mondja, megteszi. De neked kell vezetned őt.

– Rendben van – felelte William. – De csak azzal a feltétellel teszem meg, hogy mielőtt meghal, idehívja az összes papját a szobába, és elismeri előttük a pápát az összes keresztény atyjának az egész világon, és beleegyezik, hogy az egyháza vezetését a római főpap fennhatósága alá helyezi.

Josseran nem hitt a fülének.

– Képes vagy megzsarolni egy haldoklót?

– Isten szándéka szerint egyesíteni áldott egyházunkat zsarolásnak számít? Közöld vele, amit mondtam.

Josseran hezitált, majd a haldokló pap fölé hajolt.

– Mar Salah, William testvér azt mondja, mielőtt megadhatná neked a feloldozást, az egyházadat át kell engedned áldott római pápánk kezébe.

– …soha.

– Ragaszkodik hozzá.

– Nem – károgta Mar Salah.

Josseran odafordult Williamhez, és megrázta a fejét. A feloldozás nélküli halál lehetőségétől minden keresztény rettegett. Eszébe jutottak saját bűnei, és újból elgondolkodott, vajon az utolsó pillanatban meginogna-e azon szándéka, hogy ugyanilyen sorsra kárhoztassa magát.

– Hát nincs benned szánalom? – kérdezte Williamtől.

– Bűnösök iránt nincs.

– Akkor sem teszi meg.

– Emlékeztesd újra a pokol kínjaira. A meztelen húsába égető forró billog véget nem érő gyötrelmére, az újra és újra a gyomrába döfő villára, a vasalt végű korbácsra. Mondd el neki.

Josseran megrázta a fejét.

– Nem.

– Te ebben nem dacolhatsz velem! A kínai szentegyház jövője forog kockán!

– Nem fogok egy haldoklót kínozni. Ahogy azt már épp elég nyilvánvalóvá tetted, az az ördög dolga, és én nem kérek belőle. – Azzal fogta magát, és William felháborodott tiltakozása közepette kisétált a helyiségből.

Egy órával hajnal előtt, épp amikor odalenn az utcán felhangzott az alamizsnás tálkát zörgető szerzetesek hangja, Mar Salah kilehelte a lelkét, és meglátogatta az ördögöt és tortúráinak kifogyhatatlan tárházát.

LXXXVI

A készig katonái őrt álltak, míg a császár elsétált a víz

széléig. Vállát párducprém takarta a hajnali hideg ellen. Fagsz-pa láma vele tartott. A tó fölött köd lebegett. A távolban a sötét, fák nélküli, fekete hegyek úgy hajoltak egymásra, akár az ágyra terített selyem fodrai.

Josseran jelent meg Szártak és egy lovas katonája kíséretében. Letérdelt, meghajtotta a fejét, és várta, mit óhajt a császár.

– Sangtu érseke halott – közölte Kubiláj.

– Attól tartok, nagyuram – felelte Josseran.

– A társad átkot szórt a fejére.

– Úgy hiszem, ez egyedül Isten döntése volt.

– Akkor valóban nagyon erős az istenetek. Úgy tűnik, erősebb, mint Mar Salahé.

Tehát ők is azt hitték, hogy boszorkányság vetett véget a nesztoriánus püspök életének. Valószínűleg meggyőzték Kubilájt, hogy William valamiféle ördöngösséghez folyamodott, miután az érsek szembeszállt vele.

– Hajlamos vagyok azt hinni, hogy több van a vallásotokban, mint azt elsőre gondoltam – mondta Kubiláj. – Az összes tanácsadóm azt állítja, hogy az ő hitük a legjobb és legigazabb. Erre most itt van egy újabb vallás, ami erősebb, mint Mar Salahé. Most hogy döntsék?

Josseran tudta, hogy ez olyan lehetőség, amiről William csak álmodott. Nem kell milliókat megtéríteniük, csak egyetlen embert, ha az az ember maga Kubiláj. Ha William meg tudja győzni a kagánt, hogy térjen át a keresztény hitre, és terjessze ki az új vallását az egész birodalmára, ahogy az összes keresztény királynak kötelessége, akkor az egész világ Rómáé lenne. Outremerben a szaracénok csapdába esnének maguk és a tatárok között, és visszafoglalhatnák a Szentföldet. Jeruzsálem újra keresztény kézre kerülne.

– Szerveztem egy vitát – jelentette ki Kubiláj.

– Egy vitát, nagyuram?

– Magam fogom eldönteni, melyik vallás a legjobb. Mondd meg a szent emberednek, hogy jelenjen meg a Kihallgatás

Csarnokában a hetedik órában. Ott majd találkozik a királyságom többi nagy sámánjával, és vitába szállhat velük a hitük természetéről. És akkor egyszer és mindenkorra eldöntőm, melyik isten a legigazabb.

– Megtisztelsz bennünket, uram – mondta Josseran, megdöbbenve a drámai javaslattól.

Josseran még egyszer meghajolt, próbálva kerülni Fagszpa láma dühös tekintetét. Szártak visszakísérte a hajlékára. Vita! Még csak az hiányozna William testvér stílusával. Most, hogy annyi minden forgott kockán, csak reménykedni tudott benne, hogy belé tudja fojtani a szót, mielőtt lyukat beszél a hasukba.

LXXXVII

A császár nyári palotája épp a vadászparkja falain túl állt. Valójában egy jurta volt, melyet tatár stílusban építettek, de a falai a legfinomabb selyemből készültek, nem a magas sztyeppék tatárai által használt nemezből. Több száz pompás selyemzsinór feszítette ki a széllel szemben. A teteje hasított és fényezett bambuszból készült, s állatok és madarak képei díszítették. A cinóberpirosra lakkozott oszlopokba tekergő kígyókat faragtak.

– Hát nem egy tünemény? – suttogta Szártak. – Úgy tervezték, hogy néhány órán belül szét lehessen szedni, és el lehessen szállítani egy kedvezőbb helyre, ha a császár úgy kívánná.

Josseran egyetértett, a szerkezet valóban csodaszámba ment, bár azt gyanította, hogy még sosem foganatosítottak efféle szétszerelést; ez is csak egy olyasfajta legenda volt, amivel azt a mítoszt igyekeztek életben tartani, hogy Kubiláj egy vérbeli tatár törzsfő.

A csarnok már tömve volt Kubiláj udvarának szent embereivel: a császár saját sámánjával, akinek zilált haja és szakálla ápolatlan volt, bőrén rétegekben állt a kosz,

szeme kenderrel gerjesztett révületben meredt előre; a sáfrányszín ruhás, borotvált fejű tangutokkal; a bálványimádókkal, akik narancssárga és bíbor brokátköpönyeget, valamint fekete, karima nélküli kalapot viseltek, és hajlított fa imatáblákat szorongattak; a fekete köpenyes nesztoriánusokkal; és a koponyatetejű sapkát viselő, fehér szakállú mohamedánokkal.

A trón alatt, Kubilájtól balra a kedvence, Csábi császárné kapott helyet. Josseran Száriaktól tudta, hogy a nő *Borkán* elkötelezett híve volt. Ahogy beléptek, hűvös, gyanakvó tekintettel mérte végig őket. Hogy még nagyobb legyen Josseran döbbeneté, észrevette, hogy a császár válla fölé Fagsz-pa láma magasodik. Egyértelmű, hogy ő egy személyben összehívója és vezető résztvevője volt e vitának.

Kubiláj jelzett Fagsz-pa lámának, aki bejelentette, hogy az esemény elkezdődött. Először mindegyik csoport szónokának röviden be kellett mutatnia a vallását, amiről utána nyílt fórum keretében fognak vitatkozni.

Ahogy elkezdtek bemutatkozni a különböző felekezetek, Josseran meghökkent, mennyi eretnekséget, boszorkányságot és bálványozást kénytelen végighallgatni. Mindent hűen tolmácsolt Williamnek. Amikor a szerzetesre került a sor, felállt ragyogó fehér karingében és bíbor stólájában, és belekezdett a meséjébe, amit maga a történelem hiteles beszámolójának nevezett, a világ kezdetétől, valamint a férfi és a nő Isten általi teremtésétől.

Később Krisztus csodálatos születéséről beszélt, kitérve életének eseményeire és szenvedésére, majd végezetül felsorolta az isteni törvényeket, ahogy azt Isten az emberre hagyományozta a tízparancsolatban. Levezetésként kifejtette, miért foglal el a pápa és az anyaszentegyház különleges helyet Isten szívében.

Ihletett erejű szónoklat volt. Tekintete tűzben égett a szenvedélytől, ékesszólása lenyűgöző volt. Az állandóan károgó, utálatos kis szerzetesnek nyoma veszett, és egy

mennydörgő hangú óriás lépett a helyére. Josseran még sohasem látta ezt az oldalát. Végre megértette, hogy a pápa miért őt küldte.

Amikor végzett, a császár Fagsz-pa láma közreműködésével bejelentette a vitát. Hamar nyilvánvaló lett, hogy újonnan érkezőként William lett mindenki célpontja.

Fagsz-pa láma maga vezette az inkvizíciót, és Josseran szívesen kiélvezte volna a Williamnek okozott kellemetlenséget, ha nem lett volna életbevágó a templomosok ügyének, hogy jó benyomást keltsenek itt. Ráadásul az összes kétsége ellenére a szíve még mindig a keresztény vallásé volt.

Elsőként Fagsz-pa láma kérdezte Williamet Isten tízparancsolatáról.

– De a mi császárunk nem követi a ti istenetek szabályait, és eltaposta az összes elé kerülő népet. Ez vajon nem azt jelenti, hogy egyedül ő az áldott, és a ti istenetek és mindenki másé alsóbbrendű?

William nem jött zavarba az ilyen érveléstől.

– Mondd meg neki, hogy egy ember értékét nem az dönti el, mit birtokol e világon. Maga Krisztus üzeni nekünk, hogy a szelídek öröklik a földet.

– Nekem nem ez a tapasztalatom – dörmögte a császár, mikor meghallotta William válaszát, és néhány tábornoka, akik érdeklődve hallgatták a vitát, hangosan felröhögött.

– Honnan tudhatná az ember, mire gondolnak az istenek, ha nem a tettein keresztül, amelyekkel vagy a pártfogásukat, vagy a nemtetszésüket vívja ki? – kérdezte Kubiláj, immár maga is beszállva a vitába.

– Mondd meg neki, hogy ez hit kérdése – válaszolta William a kérdés hallatán.

– Nem, egy embert nem az határoz meg, miben hisz – mondta Fagsz-pa –, hanem az, hogy mit tesz. Ezerévnyi bölcsességet sűrítettek a könyvünkbe, a Paóba. A segítségével mindenki számba veheti a maga érdemeit és

hibáit.

– De ha valaki a hibáinak számát is növelheti a tetteivel – vetette közbe az egyik bálványimádó, egy pillanatra elvonva a figyelmet Williamről –, akkor a békességhez vezető út minden bizonnyal a cselekvésmentesség. Ez a Tao tanítása.

És ez így ment tovább.

Josserant szinte megszédítette, hogy jelen lehet egy ekkora értekezésen. Még soha nem tapasztalta a gondolatok ilyen sokféleségét, s miközben a vita szenvedélyesen tombolt körülötte, és lélekszakadva próbált minden elhangzott szót közvetíteni Williamnek, rádöbbent, mennyire hasonlítanak a mohamedánok érvei a sajátjaikhoz. Bizony ők is a prófétákról és az egy isten és annak törvényei megváltoztathatatlanságáról beszéltek. Aznap délután az összes jelen lévő vallás közül úgy érezte, akik Outremerben a legelkeseredettebb ellenségei, azok a legközelebbi szövetségeseik.

Maguk a nesztoriánusok ugyanolyan vadul támadták Williamet, mint a tangutok.

Kubiláj házi sámánja immár azon a véleményen volt, hogy a szavak nem számítanak, és egy vallás igazát csak a mágiája hatékonyságán lehet lemérni. A császár félbeszakította, és megjegyezte, hogy ha ez igaz, akkor a pápa nagyon erős mágiával rendelkezik, ha figyelembe veszik, William istene mit művelt Mar Salahhal.

Amikor ezt William meghallotta, megpróbálta kidomborítani a dolog jelentőségét, és azt mondta, attól a naptól kezdve, hogy Isten megteremtette a világot, csak annyit kívánt, hogy a föld népei felismerjék őt, és kellő áhítattal és engedelmességgel viseltessenek iránta. Csak azokra sújt le a bosszújával, akik megtagadják őt. Miképp Mar Salahhal is tette.

Legközelebb egy sáfrányszínű csuhát viselő, öreg szerzetes szólalt fel.

– Azt mondja, a világ csak illúzió – fordította le Josseran

a szavait. – Azt mondja, az élet mindenképp csalódást okoz nekünk, és a születés, öregkor, betegség és szenvedés elkerülhetetlen.

– Mondd meg neki, hogy Krisztus éppen ezért jött el, hogy megmentsen minket! – kérte szinte kiabálva William, az izgatottságtól kipirult arccal. – És ha keresztény módon elviseljük a szenvedésünket, akkor megtaláljuk a mennyországot!

Josseran átadta e szemléletet a szerzetesnek, aki mélyen belebámult William szemébe, és azt válaszolta:

– A mezei földműves is elviseli – mondta. – A szent szövegek olvasgatása, a hústól való tartózkodás, a Buddha imádata, alamizsna adása: ezekkel lehet érdemeket nyerni a következő élethez. De a szenvedésből való megszabaduláshoz a világ ürességének személyes felismerése szükséges.

– Hogy lenne üres a világ? – kiabálta William. – Hisz Isten teremtette! Csak az ember bűnös!

A szerzetes összeráncolta a homlokát.

– Azt kérdezi, mit értesz bűn alatt – mondta Josseran.

– Kéjvágyat. Paráznaságot. A hús gyengeségét.

Amikor meghallotta ezt, a szerzetes valami válaszfélét motyogott, amit Josserannak nem akaródzott lefordítani.

– Mit mondott? – követelőzött William.

– Azt mondta… azt mondta, igazad van, hogy félsz ettől a gyengeségtől.

– Ezzel meg mit akart mondani?

– Nem tudom, William testvér. Nem fejtette ki bővebben.

– A jámbor ember semmitől sem fél! – kiáltotta oda William. – Akik megtartják Isten törvényeit, azokat a mennyországban megjutalmazza!

Kubiláj feltartotta a kezét, csendet kért. Majd hosszú, suttogóra fogott párbeszédbe elegyedett Fagsz-pa lámával.

Eközben William odafordult Josseranhoz.

– Nem fordítottad le helyesen, amiket mondtam! – sziszegte.

– Mivel te nem beszéled a nyelvüket, honnan tudod, miket mondtam?

– Nyilvánvaló a tekintetükből és az arckifejezésükből. Ha Isten igaz igéivel szóltál volna, akkor már meg lennének győzve. Ha ma itt kudarcot vallunk, az a te műved lesz, és denunciálni foglak a Főbíróságnál, amint visszaérünk Akkóba.

– Mindent, amit mondtál, hűen tolmácsoltam, és előítéletek nélkül!

– Teljesen nyilvánvaló, hogy nem így történt!

A császár és a tanácsadója közt hirtelen véget ért a konzultáció, és Fagsz-pa láma a gyülekezethez fordult.

– A Menny Fia meghallgatta az érveiteket, és úgy hiszi, hogy valamennyien sokatmondóan és meggyőzően beszéltetek. Elmélkedni fog a látottakon és hallottakon. Most azt szeretné, hogy mind távozzatok békével. Kivéve a barbár. – És Josseranra mutatott.

– Én is maradok – mondta William, ahogy a többiek sorban elhagyták a termet. – Nem hagyhatlak magadra megfelelő útmutatás nélkül.

Fagsz-pa láma ellenségesen rámeredt.

– Mondd meg neki, hogy azonnal távozzon.

Josseran Williamhez fordult.

– Attól tartok, ha nem tűnsz el ebben a pillanatban, kivonszolnak a helyiségből, mint korábban. És az nem fog valami jó benyomást kelteni.

William habozott, szeme vöröslött a kimerültségtől, a buzgalomtól és a dühtől, majd kelletlenül hódolatát fejezte ki a Menny Fia felé, és elhagyta a termet.

+

Végre magukra maradtak a hatalmas pavilonban. Kubiláj kán, a Menny Fia hosszasan szemlélte Josseran Sarrazinit.

– Mélyen elgondolkodtunk azon, amit ma itt láttunk és hallottunk – szólalt meg végül.

Josseran várt. Az egész expedíciójuk sorsa múlt ezen a pillanaton.

– Bízom benne, hogy elégedett voltál az érveinkkel, nagyuram.

– Fölöttébb lenyűgözött minden, amit ma itt hallottunk, és köszönjük nektek, hogy ilyen hosszú és veszélyes utazást vállaltatok az udvarunkig. Igen dicséretes cselekedet. Ami a vallás dolgát illeti, a szívem ezt súgja nekem…

LXXXVIII

William térden állva várakozott a járdalapokon, a miatyánk szavait ismételgetve. Amikor meglátta Josserant, talpra szökkent.

– Mit mondott? – kérdezte a feszültségtől és izgatottságtól berekedt hangon.

– Azt mondta, hogy minden lehetőséget számbavéve, tudatni szeretné velünk, hogy az összes vallás közül, amit hallott… a miénk tetszik neki a legjobban.

William alig hitt a fülének. Visszaomlott a térdére, és fennhangon kiabálva dicsérte az Istent. Az összes próbatétel és balszerencse meghozta a gyümölcsét. Azt tette, amit Isten kért tőle, és a tatárok királyát beterelte a nyájba.

Josseran nem csatlakozott hozzá a hálálkodásban. Otthagyta őt térdepelve, és visszatért a szállására. Elhamarkodottnak érezte még az ünneplést. Hiába vándoroltak oly sok hónapon át Közép-Ázsia és Kína útjain, most úgy látta, a Menny Fiának, az Uralkodók Uralkodójának, minden tatárok nagykánjának megtérítése…

…túlságosan egyszerűen ment.

LXXXIX

Másnap reggel ismét megjelentek Miao-jen lakrészében. William üres tekintettel bámult maga elé a kimerültségtől. Túl izgatott volt, hogy aludni tudjon, és az egész éjszakát hálaadó és esedező imák ismételgetésével töltötte.

Josseran sem tudott aludni. Úgy érezte, mintha kettétépték volna. Látszólag minden képzeletet felülmúló győzelmet arattak, ugyanakkor a vita során hallott érvek sötét árnyékot vetettek a lelkére.

A keresztény világban hasonló istenkáromlásokat ki se lehetett volna mondani fennhangon; egy efféle vita elképzelhetetlen volt. Az elhangzott vélemények és filozófiák mélyebben megrázták a hitét, mint azelőtt bármi. Valóban ismerheti az ember Isten szándékát? Ennyi teóriával és nézettel szemben hogy lehet benne bárki biztos, hogy meglelte az abszolút igazságot?

Miao-jen már várta őket, egy selyemszőnyegen üldögélt. Ahogy beléptek, meghajtotta a fejét. Viszonozták a köszöntést, és keresztbe tett lábbal leültek. Az egyik szobalány szilvateával teli tálacskákat hozott, és lerakta közéjük, egy feketére lakkozott asztalra.

– Mondd meg neki, hogy ma megtanítom, hogyan kell meggyónni – kérte William.

Josseran tolmácsolta, és közben a fiatal lány arcát fürkészte, azon morfondírozva, vajon mire gondolhat sötét szeme mögött.

– Megtisztelő, hogy megtanulhatom ezt a gyónást – felelte neki Miao-jen. – De először is gratulálnom kell nektek. Hallottam a császár pavilonjában töltött diadalmas órátokról.

– Atyád nagyon elégedettnek tűnt velünk – mondta Josseran.

Egy furcsa mosoly.

– Mindenkivel elégedett volt.

– De engem arról biztosított, hogy a mi vallásunk tetszik neki a legjobban.

Miao-jen még mindig mosolygott.

– Ő mondta ezt neked személyesen?

– Úgy van.

Elfordult, és ábrándos tekintettel kinézett a lefátyolozott ablakon túl elterülő tóra. Josseran az udvaron fűz suhogását hallotta.

– Ti nem értitek az apámat – szólalt meg végül a lány.

– Mi az, amit nem értünk?

– Most mit mond? – tudakolta William. – Muszáj mindig ezzel idegesítened, templomos?

– Nem vagyok biztos benne, hogy mire gondol.

– Meg ne próbáld egyedül okítani – figyelmeztette William. – Nem akarom, hogy megfertőzd az eretnekségeiddel.

– Rendben, elárulom, mit mondott – válaszolta. – Kétségbe vonja a császárnál aratott tegnapi győzelmünket.

– De hisz a saját füleddel hallottad a döntését!

– Arra célozgat, hogy a császár nem feltétlenül azt gondolja, amit mond. Nem ez lenne az első eset, hogy egy király hamis látszatot kelt, hogy elérje a célját.

Miao-jen visszafordult az ablaktól.

– Mind azt hiszik, hogy ők a vita nyertesei. Nem tudtad?

Josseran mélyet sóhajtott.

– Ugye, egy pillanatig sem hitted, hogy majd elszigeteli magát az összes szövetségesétől az udvarban? A vita csak arra kellett, hogy egymás ellen hangoljon titeket. Az apám mindenki számára mindent akar jelenteni; már mondtam neked. Ez a hatalma veleje.

– De azt mondta, hogy a mi vallásunkban lelte a legtöbb racionalitást.

– Mikor a tangutok társaságában van, akkor Buddha tanításait követi; a mohamedánoknál ő a Hit támogatója. Mar Salahnak a Jézusotok védelmezőjeként lépett fel. Azt tesz és mond, amit a politika megkíván.

– Most már áruld el, miről beszél! – követelte szinte kiabálva William.

Miao-jen lesütötte a szemét, mialatt Josseran lefordította

az iménti szavait. William arca holtsápadt lett, és az egész reggel tartó eufória teljesen elillant.

– Most csak ármánykodik – jelentette ki. – Nem hiszek neki.

– Én jobban elhiszem, hogy Kubiláj politikai szempontok miatt csak játszik velünk, mint azt, hogy egy szempillantás alatt megtért.

– Én nem hiszem el! – mondta William, de Josseran látta rajta, hogy a csúf igazság már belefészkelte magát a lelkébe.

– Talán igazad van. Lehet, hogy ez csak a saját véleménye.

– De te hiszel neki?

Josseran nem válaszolt.

William felugrott ültéből. A keze reszketett.

– Én magának a pápának a küldötte vagyok! – kiáltotta. – Velem nem játszadozhat így!

Azzal elvonult.

Miután távozott, Josseran visszafordult Miao-jenhez.

– Attól tartok, ma nem lesz tanítás – jegyezte meg.

– Ezer bocsánat. De jobb, ha megérted, milyen játékot játszik apám, még akkor is, ha nem ismered az összes szabályt.

– Igen, hölgyem – mondta, és azon mélázott, vajon a császár is tudja-e, hogy a lány elmondja ezt nekik, vagy Miao-jen magától árulta el nekik az igazságot. Így hát a tegnapi diadaluk merő ábránd volt. Ezeket a tatárokat kiismerni olyan, mintha megpróbálnád a markodba zárni a füstöt.

Belenézett a hercegnő őzikeszemébe, és elmerengett, vajon mi mást tanulhatna még e különös teremtménytől. *Vajon a szövetségesünk szeretne lenni, vagy csupán a saját ostobaságunkkal akar kínozni bennünket?*

+

Az örömuszály a bársonyos tavon lebegett, mely feketén fénylett, akár a szén; a tóparti pagodák lámpásainak fénye pettyezte felszínét. Az éjszaka hűvös volt, és jázminillatú. Bárkája kabinjából Miao-jen az egész városra rálátott; a háromnegyedéig telt hold alatt paloták és templomok lakkozott csempéi ragyogtak.

A lány hanyatt feküdt a selyemszőnyegeken. Apró selyempapucsától eltekintve meztelen volt. Teste alabástromfehéren ragyogott, fürdőolajoktól illatozott.

A fejénél egy szolgálónő térdelt. Jobb hüvelykujjával nyomást gyakorolt a Száz Találkozás Helyére, amivel feloldotta a testében lévő feszültséget. Azután mindkét hüvelykujját használva figyelmét a két szemöldök közt található Benyomás Csarnokára összpontosította, majd körözni kezdett a puha halánték legmagasabb *jang*jáig, ahol megérezte a lány pulzusának gyengéd lüktetését.

Szakértő hüvelykujjai legközelebb a Nyugati Tavacskához vándoroltak, a nyakszirtcsont alsó peremére, azután a tarkóján öszszecsippentette a bőrt, és masszírozni kezdett lefelé, a két jian jing akupunktúrás pont felé, a váll tövében lévő vastag izmokban.

A kabin mennyezetére virágok és hegyes tájak akvarelljeit festették, felhők és füzek álomvilágát. Miao-jen úgy érezte, mintha közöttük lebegne.

A hüvelykujjai begyével a masszőz végighaladt a lány sima karján; a Belső Hágóra koncentrálta a nyomást, a csukló puha gyűrődése fölött, és a singcsont alatti Szellemkapura, erőteljes nyomást kifejtve a Völgyek Találkozására. Benyomta, eleresztette, benyomta, eleresztette, míg a hercegnő fel nem nyögött hangosan, a szeme között érezve a növekvő nyomást, ami egyszer csak hirtelen és csodálatosan elmúlt.

A nő a lábán folytatta, elkerülve a tripla *jin* kereszteződést, mert egy jó masszőz soha nem izgatja fel egy szűz nemi vágyait.

Miao-jen lankadtan a hasára fordult. A nő a behajlított

középső ujjának percével megdolgozta az Ugró Kört, erősen megnyomogatva a jobb és bal farpofák alatti selymes horpadást, miközben hallotta, hogy a lánynak elakad a lélegzete, és a hirtelen támadt fájdalomtól beleharap a karjába.

Kéztöve izmos párnáit használva, a gerinc finom ívét néhányszor mindkét tenyérrel megnyomogatva fejezte be a műveletet. Miao-jen behunyt szemmel feküdt, teste elernyedt, ajka kinyílt.

A masszőz felállt, elvégezte a dolgát. Egy idősebb nő kritikus tekintetével vizslatta a lány testét. Irigyelte feszes izmait és illatos bőrét. *Tökéletes drágakő lenne egy csin herceg számára*, gondolta.

És a legjobb az egészben, hogy a papucsa csodás titkokat rejtett.

+

William a harmadik óra sötétjében éberen feküdt, és a város gúnyos hangjait hallgatta: a mohamedánok kiáltását, amint a pogányokat a templomaikba idézik, és a bálványimádók gongjainak döngését, ahogy elözönlik a sötét utcákat. Hitetlenek vették körül, báránynak érezte magát a pokol vérebei között. Érezte a vállalása súlyát – a nagyszerű egyezségét, amit Isten kötött vele annak érdekében, hogy eljuttassa szent igéjét ide, a világ végére.

Szeme alvásra vágyott, de az izmai és az idegei oly feszesek voltak, akár egy nyíl idege.

Behunyta a szemét, és eszébe jutottak új tanítványa édes púderei és illatos teái, újra hallotta a pavilonja körül nyaldosó tó hangját, a kínai lantok különös zenéjét. A selyem suhogása oly baljóslatú és fülsiketítő volt, mint a villám.

Felkelt az ágyból, és a padlóra térdepelt. Imádsággal próbálta összeszedni magát. A keze remegni kezdett.

Letépte a válláról a kámzsát, derékig kivetkőzött belőle,

és elkezdett a vessző után kotorászni a sötétben. Meg is találta a rejtekhelyén, az ágy alatt. Hatalmas átszellemültséggel kezdte el csapkodni a hátát, mert hite legnagyobb diadala forgott kockán, ha nem lesz elég erős.

Vagy lehetséges, hogy a maga módján megint szenvedést fog okozni az Úrnak?

XC

A vadászrezervátum a városfal szomszédságában, a várostól nyugatra és északra terült el; legelők, erdők és folyók tágas paradicsoma volt, tele vad szarvasokkal és őzekkel. Nyájakban éltek itt a fehér kancák is, melyek teje kizárólag a császár tulajdona volt. A parkot egy földfal zárta el, ami tizenhat mérföldön át kanyargott a síkságon, és mély sáncárok övezte. Az egyetlen bejárat magán a palotán keresztül vezetett.

Josseran Miao-jen pavilonjából látta a parkot, és arra gondolt, soha nem fog oda bejutni. De az egyik nap nagy meglepetésére meghívták, hogy magával Kubilájjal vadászhat.

+

A fedett ülést két szürke elefánt hátára rögzítették. A pazar kivitelezésű építmény oldalait és padlóját párducbőrök borították, belsejét vastag selyembrokáttal és prémekkel bélelték.

Kaidu bizonyára nem így indult volna vadászatra, morfondírozott magában Josseran, és egy pillanatra az igazi tatárok szemével látta ezt a nagy törzsfőt, és megértette a keserűségüket.

A fedett ülés az elefánt ringó járásának ütemében nyikorgott, ahogy elindultak az árnyas ösvényen. Lovasok sora követte őket, a könnyűpáncélos készig: egyesek íjat,

mások sólymot tartottak kesztyűs kezükben. A vezető tiszt lovának farán egy párduc üldögélt.

A császár aranysisakot és fehér bélelt páncélt viselt. Karján egy kerecsensólyom pihent, aminek úgy simogatta a fejét, mintha egy kiscica lenne.

Vajon mit akar tőlem? – tűnődött Josseran.

– Azt jelentették nekem – mondta Kubiláj –, hogy a Világ Tetején át jöttetek ide.

– Úgy van, uram.

– Akkor minden bizonnyal egy ideig Kaidu uram vendége voltál. Beszélt rólam?

Josseran érzékei riadót fújtak. Mi ez az egész?

– Inkább Arik Bökéről beszélt – válaszolta körültekintően. Belekapaszkodott a fedett ülés szélébe, nem volt hozzászokva az imbolygó mozgáshoz. Úgy érezte magát, mintha egy hajón lett volna vihar közben.

– És nincs kétségem, dicsérte az erényeit, melyekben nem bővelkedik. Mit gondolsz Kaidu uramról?

– Kedvesen bánt velünk.

– Megfontolt válasz. De tudod az okát, amiért ezeket kérdezem. Nem minden tatár gondolja Kubilájt az urának. – Nem várt válaszra.

– Te is tudod, hisz szemtanúja voltál a vitánknak. De nem árt, ha ezt is tudod: mind a mongolok, mind a Mennyei Királyság ura én vagyok, és aki szembeszegül velem, azt a földbe döngölöm. Hülegü a nyugati kánságban elismer engem, és engedelmesen követi a kívánságaimat.

Még a végén tényleg szövetséget kötünk, gondolta Josseran. *Vagy ez is csak egy újabb játszma?* Kubiláj lovasai eleresztették a kerecsensólymokat, s azok vijjogva csaptak le a tavon a darvakra.

– Vannak, akik úgy vélik, hogy az egész életünket úgy kellene leélnünk, ahogy a nagyapáink: a sztyeppéken, lovakat rabolva és városokat felperzselve. De Kaidu és az öcsém, Arik Böke a múltban él. Talán úgy kéne élnünk, ahogy Dzsingisz élt? Telente induljunk hódítani, hogy

nyáron mindig visszavonulhassunk, hogy a lovakkal és a birkákkal törődjünk? Ha meg akarjuk tartani, amit megszereztünk, muszáj változtatni a bevett módszereinken. A világot meg lehet ugyan hódítani lóhátról, de onnan uralni nem lehet. A mongol tatárok a legjobb harcosok a világon, de sokat tanulhatunk a kormányzás módjáról a csinektől. Kaidu és Arik Böke ezt nem akarja megérteni. Csak egy bölcs tudja egyesíteni Kína világát a Kék Égbolt népeivel.

Abból, amit Kubiláj elmondott, Josserannak világos volt, hogy kire gondol a „bölcs" alatt.

Az elefántjuk az égnek emelte az ormányát, és trombitálni kezdett, mikor egy vadkan vágtatott elő az aljnövényzetből az ösvényre, és elcsörtetett a csalitosba. A páholyülés émelyítő módon megingott. Kubiláj jelt adott a lovasnak, aki a vadászpárducot vitte a lova farán. A tiszt eloldotta a fenevad láncát, mire az nyomban a vadkan után vetette magát; feje ütemesen bólogatott, ahogy rugalmas gerince minden egyes lépéssel megnyúlt. A disznó visított, kanyargott, és nekilendült, hogy megpróbáljon elmenekülni, de a párduc leterítette.

– Úgy döntöttem, beleegyezem ebbe a szövetségbe, amit kértél. Amikor a seregeink győzedelmeskednek, megengedjük, hogy megtartsátok a királyságotokat a tengerparton azzal a Jeruzsálem nevű várossal együtt, amiről beszéltél. Cserébe a pápátok küldje el nekem a száz legműveltebb tanácsadóját, hogy segítsenek nekem a saját királyságom kormányzásában.

Josseran megdöbbent a hirtelen ajánlat hallatán. Aztán rájött: Kubiláj minél előbb fel akarja szabadítani Hülegüt a nyugati harcok alól, hogy segítségére legyen a kánság megszerzésében. De száz tanácsadót? Mit remél a császár, mit nyerhet száz pappal? Épp elég teher belőlük egy is.

– William testvér engedélyt kér, hogy megkereszteljen szent vallásunk szerint – kockáztatta meg Josseran.

Kubiláj hűvös tekintettel méregette.

– Ezt nem ígértem.

– Kegyeskedtél megosztani velünk véleményedet, hogy a mi vallásunkat bármelyik másiknál jobban kedveled – mondta Josseran félredobva immár minden óvatoskodást. Maga akart meggyőződni Miao-jennek az apja kétszínűségére utaló vádaskodásáról.

– Mi, mongolok úgy hisszük, miképp ti is, hogy egy isten van, akiért élünk, és akiért meghalunk. De ahogy isten több ujjat is rakott az ember kezére, éppúgy több utat is kijelölt az embernek. Ezt a császár elfogadja. Meg kell értened, hogy a Menny Fia nem döntheti el szabadon, melyik vallást választja, ahogy mások. Csakugyan azt mondtam neked, hogy mindegyiknél jobban csodálom a vallásotokat, de tévedsz, ha azt hiszed, hogy attól én már elfogadom a módszereit és a szokásait. Elégedj meg azzal, amit kaptál, barbár. Ezért jöttél ide.

A párduc visszatért a gazdájához, a sólymokat pedig eleresztették, hogy élvezhessék a vacsorájukat. Miközben figyelte a madarakat, ahogy a vadkan testét tépdesik, Josseranon furcsa lehangoltság lett úrrá. A szerzetes zavaró hatása ellenére sikerre vitte a templomos rend által kijelölt feladatot; de most, hogy végzett, ugyanaz a komor szégyenérzet kerítette hatalmába, ami minden csata után.

Becsapta a papot, a császár lányát saját kémkedésére használta fel, viszont neki is hazudtak. Azon tűnődött, vajon származik-e majd bármi jó ebből a mesterkedésből. Most csak abban volt biztos, hogy e nagy kaland nemsokára véget ér.

XCI

Miao-jen a Tükröződő Hold Palotájaként ismert pavilon elfátyolozott ablakánál ült. Az épületet úgy tervezték, hogy belőle a hegyek fölötti holdkeltét a legszebb teljességében lehessen megcsodálni. Ma éjszaka alacsonyan függött a vérvörös hold a bambuszligetek fölött, és visszatükröződött a fekete tó mozdulatlan vizében.

Ritka, lélegzetelállító látvány volt, de ma este egyáltalán nem tudott gyönyörködni benne a lány.

Az öltözőasztalkáján szépítőszerek és ékszerek halmozódtak egy vörösre lakkozott dobozban. Mellettük egy polírozott bronztükör feküdt. A kezébe vette, és a tükörképére bámult a mennyezetről lógó festett selyemlámpások fényénél.

Az arc, ami visszanézett rá, egy csin hercegnőé volt: haja csin módra fésülve, arca csin módra púderozva és festve. De ő a szívében tatár volt, Dzsingisz kán kék mongoljainak egyike, és iszonyatosan vágyott rá, hogy nyargalhasson.

Végignézett a tavon, a hold rémképén a vízben. A hátán végigfutott a hideg, talán egy sötét jövő látomása derengett fel előtte. Hirtelen haragjában hátralendítette a karját, és elhajította magától a tükröt. Egy pillanattal később meghallotta, ahogy a vízbe csapódik.

És az éjszaka újra elcsendesedett, csak a tücskök ciripeltek tovább.

XCII

Utoljára vezették őket a Menny Fia színe elé, miközben az udvaroncai, tábornokai és a sáfrányszínű köpönyeget viselő tangutok némán figyeltek. Ünnepélyes alkalom volt, s ezúttal nem fognak bizalmasan csevegni, ahogyan azt az elefántpáholyban tették. Ez alkalommal a császár kizárólag Fagsz-pa lámán keresztül fog szólni.

– A nyugatról jött barbárok kegyelemért és oltalomért folyamodtak a Menny Fiához – jelentette be Fagsz-pa.

Josseran arca zord vigyorra húzódott, és azon gondolkodott, vajon mit fog szólni William, ha meghallja az egyezséget ebben a formájában.

– A császár tudatni szeretné, hogy amennyiben a barbárok békében kívánnak élni velünk, akkor együtt fogjuk kiűzni a szaracénokat a területükről, de azok határától

nyugatra a föld többi részét meghagyjuk nekik, míg olyan kedvünk nem lesz, hogy elvegyük tőlük. Cserébe a barbárok elküldik száz sámánjukat az udvarunkba, ide, Sangtuba, hogy szolgálatunkra legyenek. – Egy udvaronc kilépett, és egy ujgur írással telerótt irattekercset adott át Josserannak, amit a királyi pecséttel zártak le. – Ez egy levél a királyotoknak, a pápának, mely megerősíti az egyezség lényegét – tette hozzá Fagsz-pa.

Egy másik udvaronc egy paizahnak nevezett aranytáblát tartott Josseran elé, ami hasonlított ahhoz, amit a jam lovasán látott. Egy lapos aranylemez volt, amibe sólymokat és párducokat véstek, s a császár pecsétjét nyomták.

– Rakd ezt a nyakadba, és ne vedd le. Ez a tábla a császár védelme alá helyez téged. Ezzel kíséretet és segítséget kapsz az egész világon, a Középső Királyságtól a Föld legszélső pereméig, ahol a Menny Fia parancsol.

Josseran elvette az aranytáblát. Elolvasta az ujgur feliratot, ami meglehetősen hasonlított a klasszikus arabra: *Az Örökkévaló Menny hatalmára! A kánok kánjának szent nevére! Az, ki nem hódol őelőtte, levágatik és meghal!*

Más ajándékokat is adtak neki: a legfinomabb selyemből egy véggel, egy akvarellt és egy tekercset fekete csin kalligráfiával vörös alapon. Egy tatár íjat is a kezébe nyomtak.

– A császár tudatja, hogy ez lesz az ő saját pecsétje a szerződésen – jelentette ki Fagsz-pa. – Ez emlékeztesse a barbár pápát, ki a keresztények királya a nyugati földeken, hogy ha megszegi a szavát, és ellenünk fordul, akkor az ilyen íjak messzire hordanak, és nagyot ütnek.

– Mi mondanak? – kérdezte tőle William.

Számoljak be róla, hogy a templomos rend és a tatárok közt létrejött, titkos szerződés ratifikálása zajlik? – mélázott Josseran. *Hogy Hülegü most már köteles a frankok oldalán harcolni a szaracénok ellen? Nem kell tudnia a részletekről.*

– Ez egy baráti levél a Szentatyának a császártól. Boldogságot kíván neki, és azt kéri, utazzon ide száz pap,

hogy elkezdjék a megtérítést.

– Száz pap? Ez valóban jó hír. Mi, Domonkos-rendiek e lelkészi küldöttség élén leszünk. És maga a császár is hajlandó megalázkodni Isten előtt?

– Úgy gondolom, nem, William testvér.

William a könnyeivel küszködött.

– Miért nem? Könyörögj neki, hogy fontolja meg újra! Mondd meg neki, ha kicsikét is félti halandó lelkét, muszáj magához ölelnie az Úr Jézus Krisztust!

– Már elmondott mindent a témáról, amit akart.

William hosszú, reszkető sóhajt hallatott.

– Akkor kudarcot vallottam. A nőnek igaza volt. Ez az ember önfejű.

– Száz papot kért. Ez mindenképp reménykedésre ad okot.

– Ha a király nem fogadja el szent vallásunkat, akkor mi értelme az egésznek?

– Bárhogy is legyen, mi mindent megtettünk, ami tőlünk telt. Száz pap meghívása nem jelentéktelen eredmény. – Josseran elindult hátrafelé, az ajtó irányába, s közben egyszer sem fordított hátat a császárnak, ahogy a szokás diktálta.

Amint kiértek, William térdre omlott, és megint isteni közbenjárásért imádkozott.

Az összes szentek fitymájára! Ennek az embernek még a végén elkopik a térde!

Josseran elsétált, és otthagyta a szerzetest.

XCIII

– Az Üdítő Tavasz Kertjének hívják – tájékoztatta Miao-jen.

Egy patak csobogva ömlött bele a tavacskába, ahol a hosszúéltű aranyhalak úszkáltak lassan a sötét vízben. Ősöreg, bütykös fenyők hajlottak az ösvény fölé; a vízesés mögötti sziklafalba vájt üregben füstölő égett. A völgyek

jázmintól és orchideáktól illatoztak.

Miao-jen egy zöld selyem napernyőt forgatott a válla fölött, hogy a délután forró napsugaraitól óvja magát.

– Szóval elmész Sangtuból – mondta.

– Még a tél előtt a Világ Tetejére kell érnünk.

– Ezek szerint nem lesz több ima, és nem lesz több történet Gesüről?

– Nem, hölgyem. És nincs több miatyánk.

– Hiányozni fogsz, keresztény. De a társad szaga nem fog. Hogy tudod elviselni? Még a kacsák is átúsznak a tó túloldalára, ha idejön.

Josseran eddig még csak úgy találkozott vele, hogy a pavilonjában vagy az örömuszályán ült. Ez volt az első alkalom, hogy sétálni látta, és megdöbbentette furcsa, totyogó járása. Az oka azonnal nyilvánvaló volt számára. A hosszú ruha alatt egy pár lehetetlenül apró lábat pillantott meg selyempapucsba bújtatva. Olyan kicsik voltak, hogy már az is csoda volt, hogy járni tud rajtuk.

A lány észrevette a pillantását.

– Tetszik a lábam?

– A természetnek bizonyára tetszett, ha ily aprónak teremtette.

– A természetnek ehhez nem sok köze van.

A férfi tanácstalannak tűnt.

– A lábamat elkötötték kiskoromban. Apám rendelkezett így. Úgy képzeli, egy nap majd hozzáadhat valami kínai herceghez, és azt szeretné, ha mindent megtestesítenék, amit a csinek gyönyörűnek látnak.

– Be van kötözve a lábad? Ez nyomaszt?

Végtelen fájdalommal teli mosolyt villantott rá.

– Hogy válaszoljak erre? – Megállt, és felnézett a férfira. – Négyéves voltam, amikor anyám először tekerte szoros pólyába a lábujjaimat, a lábam alá hajtva őket. Azután hatalmas köveket rakott a lábfejemre, hogy összetörje a csontokat.

– Isten szent vérére – sóhajtotta Josseran.

– Ez nem olyasmi, amit egyszer csinálsz végig. A láb természetesen megpróbál meggyógyulni. Ezért a lábujjakat újra és újra el kell törni. Nem vehetem le a kötést. Még mindig nem.

– Ez elmondhatatlanul szörnyű – nyögte ki végül Josseran.

– Épp ellenkezőleg. Hallottam, amikor férfiak arról beszélnek, milyen gyönyörű. A csinek liliomlábnak hívják. Számukra az ilyen ínyencségekben rejlik a nőiesség lényege. Lehet, hogy azt is gyönyörűnek találják, amikor egy leprást vagy egy félkezűt látnak. – Elpirult, és lesütötte a szemét. – Már megint túl nyíltan beszélek hozzád. Azért teszem, mert egy részem még mindig tatár. – Sóvárogva belebámult a fekete vízbe. – Nagyanyám és dédanyám nagyon befolyásos nők hírében álltak. A klán kormányzóiként uralkodtak, míg a férfiak a *kurultáj*ban várakoztak. Én soha nem fogok uralkodni sehol. Egy liliomlábú lány nem több egy nyomoréknál.

– Nem tudnálak másmilyennek elképzelni, mint igazságosnak és bölcsnek – mondta neki a férfi.

Miao-jen megemelte a fejét a bók hallatán, de nem mosolygott.

– Anyám ágyas volt apám harmadik feleségének, Tarakánnak az *ordu*jából. Talán ha Csábi lett volna az anyám, máshogy bánt volna velem apám.

Hosszú ideig csak álldogáltak, és hallgatták a víz neszezését. Josseran képtelen volt elhessegetni maga elől a képet, hogy az apja hóbortjából egy fiatal lánykát szüntelenül kínoznak valami divat miatt.

– Biztosan alig várod már, hogy hazamehess – szólalt meg végül a lány.

– Alig várom, hogy megvigyem a császárral kötött egyezségünk hírét.

– Az arcod mégis nagy szomorúságról árulkodik. Te nem szeretnél elmenni.

– Ez az utazás felnyitotta a szemem, milyen tágas a föld.

Olyan dolgokat láttam, melyekről mások csak álmodnak. Most attól félek, ha visszatérek a saját világomba, ott a határok, de még a hiedelmek is túl szűkek lesznek nekem.

– Félsz, hogy elkötik a lábadat.

– Igen. Igen, valószínűleg pontosan így értem.

– Csak emiatt vagy szomorú?

Minek meséljen neki Kutulunról? Tudta, ha visszatér Akkóba, a lányról szőtt álmai eltűnnek, ahogy Sangtu és a nagy, vibráló ha-bemész-soha-nem-jössz-ki sivatag emlékei is. Sajgott a szíve. Mégis mi mást tehetne, mint hogy elfelejti az egészet?

– Ugye tudod, hogy a visszaút sokkal veszélyesebb lesz, mint az idejöveteletek? – mondta a lány.

– Hogy lehetséges ez?

– Apám, a császár említette neked, hogy polgárháború zajlik közte és a Karakorum-beli fivére között?

Josseran megrázta a fejét. Kubiláj nem látta el ilyen információval, bár gyanította, hogy így áll a dolog. Néhány nappal ezelőtt látta, amint egy óriási sereg hagyja el a várost, és nyugat felé veszi az irányt.

– Arik Böke is a kánok kánjának tartja magát, és mögötte ott áll az Aranyklán, vagyis Dzsingisz kán leszármazottai.

– Ezek szerint az atyád trónbitorló?

– Trónbitorló? – Miao-jen elmosolyodott. – Apám legtöbb harcosa besorozott katona: kínai, ujgur, tangut vagy burmai, de mongol harcászati képzést kaptak mongol tábornokoktól. A gyalogságot rövid dárdákkal szerelték fel, amit nem emberek ellen használnak, hanem lovak ledöntésére. Valaha az ellenségeink óriási létszáma semmit sem számított a tatár lovassággal szemben, de most, apámnak köszönhetően, a csin és ujgur katonák, akiket régen olyan könnyű volt legyőzni, sokkal erősebbek lettek. Kubiláj elveszítette az otthonát és a törvényes jogát, de cserébe nyert egy birodalmat. Így hát most Arik Böke lett a trónbitorló. Mert olyan biztos, ahogy a nap felkel és lenyugszik, hogy nem tudja legyőzni apámat a harcmezőn,

és a kánok kánja az erejének köszönheti a címét, nem a törvény adta jogának.

– És te mit gondolsz? – súgta Josseran.

– Én? – suttogta, nem igazán értve a kérdést.

– Mit gondolsz, melyik nagykán a bitorló?

– Az én véleményem nem számít. Én nem vagyok sem mongol, sem csin. Dzsingisz kán vére folyik az ereimben, de a lábam egy csin hercegnőé. Én nem tudok lovagolni, de egyedül még túl messzire gyalogolni sem. Én már nem számítok embernek. Én apám áldozata vagyok azok előtt, akiket meghódított. – Megállt. – Elfáradtam. Menned kellene. Remélem, még találkozunk.

– Nem hiszem, hogy lesz még részünk effajta örömben. De Isten békéjét kívánom neked.

– Neked is. És ezernyi áldás szálljon Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy-ra – mondta, azon a néven említve Williamet, amit ő adott neki.

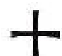
– Hölgyem – súgta Josseran, és meghajolt.

Azzal otthagyta őt az Üdítő Tavasz Kertjében, a hercegnőt, akinek tatár szíve, babateste és apró, szörnyű, gyermeki liliomlába volt.

+

Az ősz második holdjában indultak el száz birodalmi lovas katona kíséretében. Az előőrsöt Szártak vezette Kapatossal és Mérgessel. Délnek mentek, a zsibongó falvak és városok irányába, melyek Kína zöld síkját pettyezték, majd nyugatnak, a Selyemút poros, sivár vonala felé.

VI. RÉSZ

Az Éneklő Sivatag

A Takla-Makán sivatag
Nagyboldogasszony ünnepétől
Szent Mihály napjáig

XCIV

Száraz volt a nyár, és a szúrósan szálldogáló, lehámlott pelyva elkeveredett a finom löszporral, amit a szél az északi sztyeppékről fújt oda. Annyira aranylott a táj, hogy alig lehetett megkülönböztetni az utakat a folyóktól. A mezőket a folyóágyból szedett kör alakú kövekkel borították be, nehogy a felső termőtalaj elhomokosodjon, és elhordja a

szél. Az egész vidék fuldokolt.

E sárga fátyol mögött persze ott lüktetett a földművesek buzgó világa: a gondosan ápolt eperfakertek, ahol az értékes selyemhernyók táplálkoztak; a tornyokba halmozott széna; a tetőkön száradó gabona és zöldség. Néhol egy-egy szántóvető még mindig a sarlóval serénykedett a földjén; hajlékony, barna testükön csak ágyékkötőt viseltek. Az utolsó aratást vesszőkosarakkal málházott öszvérek cipelték, keservesen vánszorogva a Sárga-folyó omladozó partja fölötti csapáson.

Ahogy nyugat felé haladtak, egyre több jelét látták a katonai jelenlétnek: birodalmi lovasságot lemezes páncélban; nyugatnak menetelő regrutákat könnyű vértben, a vállukra vetett rövid dárdával; ujgur és tangut századokat, élükön szárnyas sisakot viselő tatár tisztekkel.

Josserannak ismét eszébe jutott Miao-jen figyelmeztetése: *Ugye tudod, hogy a visszaút sokkal veszélyesebb lesz, mint az idejöveteletek?* Ha kitör a háború, lehet, hogy évekig itt ragadnak, Kínában. Ha ez megtörténik, akkor a megállapodásuknak már semmi értelme nem lesz, mikor… ha egyáltalán… elérnek Akkóba.

+

William már nem izgatta magát semmiféle aktuális vagy lehetséges kockázattal. Gondolatai befelé fordultak, saját kudarcán töprengett. Úgy gondolta, nyert egy királyt Krisztusnak; de helyette bolondot csináltak belőle.

Száz pap! Hogy lehet egy ekkora expedíciót összetoborozni, és még ha lehet is, bízhatnak-e Kubilájban? Páli léptékű apostoli küldetésről álmodozott, a Kelet összes lelkét el akarta vinni Istenhez. Helyette köntörfalazással és ígéretekkel kénytelen hazatérni.

Arra a következtetésre jutott, hogy azért bukott el, mert Isten megvizsgálta a szívét, és méltatlannak találta.

Csendben utazott, alig szólt egy-egy szót Josseranhoz, a

kámzsát az arcába húzta, hogy egyedül lehessen a nyomorúságával. Már nem félt, nem is reménykedett; már más ember volt ahhoz képest, aki két hónappal ezelőtt rótta ugyanezeket az utakat.

+

Imazászlók csattogtak a szélben; egy gong zengő hangja hallatszott, a lemenő nap rózsaszínre festett egy okkersárga falat és egy szegecsekkel kivert fakaput. Josseran követte Williamet a lámakolostor udvarára, és körülnézett. Az ősöreg fekete gerendákból mind a négy oldalon folyosókat faragtak ki. Egy gránátalmafa megcsavarodott ágaihoz két teve volt kipányvázva az orrzsinegénél fogva.

Végigvonultak a kerengőn; élénk skarlátvörös és zöld freskók díszítették, melyeken vicsorgó ördögök csonkítottak meg szerencsétlen lelkeket a pogányok poklában. William ijedten felkiáltott, amikor az egyik ajtóban egy vicsorító medve tűnt fel.

– Csak egy szobor – morogta Josseran.

De nem volt átlagos szobor. Egy jó állapotban konzervált medvebundát és -bőrt látott rajta, habár a szeme helyén sötét üreg tátongott. Az oldala ragacsos volt a szertartások során rákent vajtól.

Egy újabb folyosóra bukkantak, ami tömjénszagot árasztott. Az olaj lámpások fényénél egy sor szerzetes kopaszra borotvált koponyája fénylett, miközben keresztbe vetett lábbal ültek a padlón. Bús kántálásukat a skarlátpiros oszlopok és a sötét falak visszhangozták.

– Szégyellem magam, templomos – jegyezte meg William. – Ezek az emberek jobban szeretik a vallásukat, mint én.

– Nálad senki sem szereti jobban a vallást, William.

– Nézz rájuk. Ők nem árulják a szolgálataikat pénzért. Ők nem dáridóznak, mint a püspökök, nem paráználkodnak, mint a papok, és nem politizálnak, mint a római klérus.

Nincs hitük, mégis szent életet élnek.

– Ha nem érzik Krisztus megváltását, mi értelme az összes szentségüknek? – kérdezte Josseran a litániára hivatkozva, mely gyerekkora óta tüske volt a lelkiismeretében.

– Minden, amit az utazásunk során a paptársaimról állítottál, igaz. Tudom, hogy sokuk megvesztegethető és kapzsi. A mi rendünket azért alapították, hogy megszégyenítse az effajta viselkedést, és visszaadja az egyháznak a szentségét. Ezért is kerestem köztük a hivatásomat. De érdemtelen vagyok, templomos. Gyarló ember vagyok. – Felemelte a kezét. – Imádkozz velem, templomos.

Josseran vele imádkozott; nem jámborságból, hanem mert abban a pillanatban annyira szánta a szerzetest. Összetette a két kezét, és egy olyan isten felé emelte, aki nem lakott itt, e felhőtlen, kék égben, és együtt elmondtak húsz miatyánkot az élők és tízet a holtak üdvéért. Végezetül magáért is elmondott egyet, hogy valamiképpen megtalálja a visszautat az élők közé az elfeledettek és eltévelyedettek közül.

XCV

Ferganai-medence

A Világ Tetején már majdnem véget ért a rövid nyár. A piros mákvirágok már hervadoztak, és a pásztorok arra készültek, hogy visszatérjenek az alacsonyabban fekvő vidék védett völgyeibe, ismét átadva a hegyeket a farkasoknak, a hópárducoknak és a sasoknak.

Az esküvő még javában folyt, amikor Kutulun belovagolt a táborba.

A menyasszony fiatalabb volt nála: széles arcú, bronzbarna bőrű lány, akinek az arcát mintha kőből

faragták volna, míg a klán körülötte vigadó férfi és nő tagjai nevettek, kiabáltak és ittak. Bronzérmékkel kivarrt pártáján ezernyi fáklya fénye csillant meg. A férje mellett foglalt helyet a selyempavilonban. Az üstökben birkahús bugyogott gőzölögve, a férfiak kumiszt löttyintettek a vastag szőnyegekre, és átestek azokon, akik már a padlóra itták magukat.

Míg Karakorumban időzött, Kaidu újra megnősült. Új asszonya egy törzsfő lánya volt a Balkas-tó nyugati partjáról, és a nász még jobban megszilárdította hatalmát a kagán birodalmának nyugati határain. Miképp nyugaton Hülegü, északon pedig Batu, az apja is megpróbálta bebiztosítani magát Möngke halála után.

Újdonsült felesége mellett ült ébenfa trónjába süppedve, szigorú arccal merengve a köröttük zajló tivornya közepette. Amikor meglátta a lányát, talpra ugrott és kiviharzott a sátorból, nyomában a testőreivel. A lány utánasietett. Gombóc volt a torkában. Most muszáj lesz beszámolnia róla, hogy kudarcot vallott.

– Kutulun – szólította meg a férfi. – Lányom.

Letérdelt, hogy apja áldását adhassa rá a katonák fáklyáinak fényében.

– Apám.

Hűvös felföldi szél csapkodta a sátor selyemszövetét.

– Boldog vagyok, hogy biztonságban visszaértél.

– Ezernyi jót kívánok neked ezen az örömteli napon.

– Ez csak politika, lányom, ugye megérted? Hogy ment az utazás?

Habozott.

– Cserbenhagytalak, kánom – mondta ki a szavakat elfúló hangon.

– Cserbenhagytál? Hogyan?

– Hagytam, hogy űrtónjaimat tőrbe csalják Kubiláj katonái. Tizenhat emberünket veszítettük el. A barbár követeket elrabolták. – így. Megtette, kimondta, nem szépítette a dolgot.

A férfi felmordult.

– Igen, tudok róla.

Hát persze. A hírek már elértek hozzá Karakorumból. Neki is megvoltak a kémei az udvarban, mint az összes valamirevaló kánnak, akinek volt bármennyi hatalma.

– Nem a te hibád – mondta végül a férfi. – Ha a kezed darázsfészekbe dugod, ne lepődj meg, ha megcsípik. Az északi úton kellett volna küldjelek, a Balkas-tó körül.

– Tizenhat asszonyt özvegyítettem meg.

– Dehogy tetted. Kubiláj özvegyítette meg őket. És nemsokára még többet meg fog. – Talpra segítette Kutulunt. – Találkoztál Arik Bökével?

– Tolmácsoltam neki a hűségesküdet. Azt akarta tudni, a segítségére küldöd-e a seregedet Kubiláj ellen.

– És mit feleltél neki?

– Azt, hogy én nem ismerem apám szándékát. Mit mást mondhattam volna?

Elmosolyodott.

– Jó válasz. Mert nem segíthetek neki, még ha akarnék sem. Nem merek védtelenül itt maradni; már nem.

A pavilonból kihallatszott a táncosok kiáltozása és az italozók rekedt dorbézolása.

A katonák fáklyái sercegni kezdtek egy széllökéstől.

– Nekem is híreim vannak. Új kán van Buharában. Organát meggyilkolták, és Algu vette át a hatalmat a kánságban.

– Megígérte Arik Bökének, hogy támogatni fogja – mondta Tekudaj.

– Egyelőre – vetette közbe Kaidu. – De az ember bármit megtesz, ami a pillanatnyi érdekét szolgálja. Algu becsvágyó. Nem szabad megbízni benne.

– Mi van a többi kánnal?

– Most mindenki a saját területével foglalkozik, meg a dinasztiájával, ahogy nekünk is muszáj a miénkkel törődni. Möngke volt az utolsó nagy kagán. Tatárföldünk most ismét nem egységes birodalom, hanem riválisok gyülekezete. –

Kinyújtotta a jobb kezét, és lánya fejére helyezte. – Nem hagytál cserben. Örvend a szívem, hogy biztonságban visszatértél. Most pedig gyere, és élvezd az esküvői lakomát.

Kutulun apja után ment a nagy pavilonba. Gerel már kidőlt a szőnyegen, ahogy szokott. A hazatérés nem ment olyan szörnyen, mint amennyire tartott tőle; sőt, az apja úgy hessegette el a szégyenérzetét, mintha mi sem történt volna. Mégsem tudta maradéktalanul élvezni a mulatságot. Átérezte apja merengését az új asszonyát illetően. Valójában ez nem házasság volt, hanem egy szövetség, amit a háborúra való készülődés érdekében kötött.

XCVI

A Takla-Makán sivatag, Tanguttól nyugatra

A Jáde-kapunál a lovaikat tevékre cserélték, és újra nekivágtak a Takla-Makánnak. A forró ürességet szinte már ismerősnek találta. A sivatag néha összetömörült kavicsokból állt, melyen az állatok jól haladtak, máskor viszont könnyen morzsolódó héjjal takart finom murva, s ez beomlott a tevék patája alatt, ezen a talajon minden egyes csikorgó lépés kínszenvedés volt embernek, állatnak egyaránt.

A nyár még több áldozatot követelt. Lovak és tevék mozdulatlanul száradó csontjait látták, és egyszer egy szamár eltorzult csontvázát is, melyet oly módon mumifikált a hőség, hogy a bőr és a bunda egy része a csontokon maradt. Tavak és folyók kísértetei fodrozódtak a szürke pala mérhetetlen síkján.

A nap legyűr bennünket, gondolta Josseran. *Szabad gyűlölni a napot? Egyszer is elég volt belőle. Nem hiszem, hogy kibírom, ha még egyszer át kell itt kelni.*

XCVII

Szélmentes időben rakodták meg a tevéket alkonyat előtt. Újra a Takla-Makán hatalmas homokdűnéi magasodtak előttük, ezért inkább éjszaka indultak útnak, hogy elkerüljék az elviselhetetlen nappali forróságot. Amikor felkelt a hold, gyönyörűvé varázsolta a sivatagot; fényében a homok úgy fodrozódott, akár a finom selyem az asztalon.

Ahogy a karaván elindult, a tevéik jókora árnyékot vetettek a dimbes-dombos homokra. Még a ványadt kis tamariszkuszfoltok is olyan rémséges formát öltöttek, akár az ördögök, amikről William beszélt, amikor útra keltek.

Az éjszakai sivatag csendje eltompította a kedélyeket, és csak a kötelek csikorgását és a tevék patáinak lágy puffanását hallották a homokon. Itt nem voltak feltűnő tereptárgyak, és amikor a hold átért a sivatagon, egyetlen fénylő csillag kalauzolta őket nyugat felé. Mire az üres horizonton feltűnt a hajnalpír, a tevék kimerülten köhögtek, és kötélszáron kellett tovább vezetni őket.

Még akkor is tovább botorkáltak, amikor felkelt a nap, és csak akkor álltak meg, amikor már túlságosan elviselhetetlen lett a forróság, hogy tovább menjenek. Olyankor lerogytak a tevéik árnyékába, és megpróbálták átaludni a nappali hőséget, miközben rendületlenül perzselte őket a szél. Az est beállta előtt keltek fel kiszáradt torokkal és szélfútta homokkal belepve. Csak némi keserű tea és egy kis avas hús elfogyasztására jutott idő, azután újra megrakodták a tevéket, és folytatták véget nem érő útjukat.

A hajnal előtti első órák voltak a legrosszabbak. Olyankor a kimerültség már letaglózta őket, az utazás szigora kiszívott belőlük mindent, és gyakran arra kényszerültek, hogy leszálljanak a nyeregből, és az utolsó mérföldeken maguk után vonszolják a tevéjüket.

Egyik reggel, éppen hajnalhasadás előtt, amikor a sivatag

még fekete és keserűen hideg, Josseran a tevéje mellett bandukolt fejét lehajtva a szűnni nem akaró széllel szemben. Most is, mint mindig, Kutulunon járt az esze. Volt, hogy arról győzködte magát, hogy a lány egyszer csak megjelenik a láthatáron a fehér tatár kancán, bíbor selyemsálja mögötte lobog a szélben.

És amikor felnézett, megriadt, mert abban a pillanatban feléjük vágtató lovasok hangját hallotta a következő sor dűne mögül.

– Mi az? – kiáltotta William mögötte.

Mindannyian megtorpantak. Josserannak eszébe jutott, mikor utoljára hallotta ugyanezt a patadobogást a félhold alakú tónál.

– Csak a homokszellemek – mondta Williamnek. – Be akarnak csábítani minket a sivatag belsejébe.

– Miféle homokszellemek?

– A sivatag halottai.

William keresztet vetett.

Josseran ismét hegyezni kezdte a fülét. A dobogás eltűnt, a sivatag újra némaságba burkolózott.

A karaván elindult. Ám William időről időre megállt, és a magányos szellemek jajgatását fülelte, s arra gondolt, hogy az ő nevét szólongatják.

Sós teknők végtelen vidékét járták, ahol a hőség fátyolszerűen fodrozódott a kiégett pusztaság fölött. Az előttük álló utat réges-régi omladozó világítótornyok jelölték. Azokon túl újra a dűnék nyúltak a végtelen messzeségbe.

William rájött, hogy a tevéje nyergéből még a sor legelejére sem lát el a sárga ködön át. Mivel a fáradtság és a szél kalapálása eltompította, arcát a csuhája csuklyája alá rejtette, és inkább átadta magát a teve ringatózásának és az önmarcangolás hangjainak, melyek a fejében pocskondiázták őt.

Valamivel hajnal előtt elállt a szél, és megkísérelte hátratolni a csuklyát az arcából, annak reményében, hogy

megpillant valami változást a monoton láthatáron.
Akkor fedezte fel, hogy egyedül van.
Fogalma sem volt, hogy mikor szakadhatott el a karaván kötele – percekkel vagy órákkal azelőtt. Rémülettel vegyes hitetlenkedéssel bámulta a teve hámjából kilógó, kirojtosodott végű zsineget. Riadtan vizsgálta a körülötte elterülő homokot, nyomokat keresve, de a szél még azokat is sebtében betemette, amiket a saját tevéje hagyott. Minden irányban dűnék nyújtóztak, mintha az óceán hullámai zárták volna körbe.
Gagyogást hallott, valaki túl gyorsan és túl hangosan beszélt érthetetlen szavakat. Kétségbeesetten körbenézett azt képzelve, valaki van mögötte, de rájött, hogy a hangok a saját torkából törtek elő.

XCVIII

Ferganai-medence

Észak felől a metsző szél kanca farkához hasonlító felhőket kergetett az égbolton, mielőtt egy szürke viharfelhő el nem érte őket, és a hirtelen széllökéssel jeges esőt csapott Kutulan arcába. Ideje volt visszaterelni a nyájat a völgybe.
A birkák teljesen beterítették a magasföldi legelőt. Több ezer volt belőlük, úgy totyogtak, akár a libák. Faruk kigömbölyödött a bőséges nyári legeléstől.
Tekudaj mögé lovagolt. Karakorumból való visszatérése óta alig váltottak néhány szót. Érezte, hogy a barbár követek kalauzolása az ő feladata lett volna, és most örömmel töltötte el a húga kudarca.
– Remélem, nem találod túl unalmasnak e szerény völgyeket Karakorum finom udvara után. – Mivel a lány nem válaszolt, folytatta: – Kár, hogy nem tudtad elvinni a barbárokat a kagánhoz. Ahogy apánk rendelkezett.
Kutulun összeszorította a száját, és inkább meg sem

szólalt.
– Bár egyesek szerint a barbárt épp időben rabolták el.
– Ki szerint? – sziszegte.
A bátyja elmosolyodott.
– A húgom, a csődör végül mégiscsak kanca.
Kutulun elfordult. Nem adom meg neki az örömet.
– Azt beszélik, meglovagolt háromszor is.
A lány kicsavarodott a nyeregben, és váratlanul megmarkolta a kését. A bátyja visszavigyorgott rá, és felszegte az állát, hogy kivillantsa a torkát. Hatástalan mozdulat volt, ami illett az arcán látszó, üres dachoz.
Érezte, hogy a halántékában lüktetni kezd a vér.
– Ki mondta ezt rólam? – sziszegte.
A férfi szeme csillogott, de nem mondott semmit.
Kutulun visszadugta a kést a tokjába, és érezte, hogy bolondot csinált magából.
– Hazugság – mondta. Lova oldalába vágta a sarkát, és elvágtatott. De közben végig a fülében csengett bátyja diadalittas nevetése.

XCIX

A Takla-Makán

William lemászott a tevéről, és térdre rogyott. A forró homok égette a lábát.
– Kérlek, óh, Uram… édes Úr Jézus, óvj meg engem! Ments meg!
Értékes nyál csörgött az állán. Sikoltott, marékszám szórta a homokot a levegőbe, közben alig volt tudatában, mit csinál. Akkor hallotta meg a mély patadobogást, és már tudta, Isten meghallgatta őt. Hálát kiáltott az égre, feltápászkodott, és felbotorkált egy omladozó vízmosáson a visszatérő karaván elé. Amikor felért a morzsolódó dombtetőre, Josseran nevét kiáltotta, majd lebukdácsolt a

halomról.

Csak üresség.

De még mindig hallotta a dobogást a következő dűne mögül. Leszaladt a laza szerkezetű homokban, bukfencezett, csetlett-botlott, azután négykézláb felkapaszkodott a következő csúcsra. A szíve majd kiugrott a helyéről, úgy érezte, menten felrobban.

– Nem!… Kérlek… Drága Uram, hallgasd meg… szolgádat ebben az órában… Várj meg! Josseran!… Dicsértessék a neved… Megváltóm… William vagyok! Várjatok!

Felért a gerinc tetejére, arra számított, meglátja maga alatt a karavánt, de csak üresség tárult a szeme elé. Zavartan körbenézett. A sivatag újra elcsendesedett, csak a szél neszeit hallotta. Eszébe jutott, mit mondott Josseran a homokszellemekről, és tudta, hogy az ördögök, akik ebben az elátkozott sivatagban laktak, őt is megtréfálták.

Homokkígyók kanyarogtak és suttogtak a lába körül.

Vakon leszaladt a gerincről, s a puha homok annyira kiszívta az erőt a lábából, hogy végül kimerülten összeomlott. Meg kellene keresnie a tevéjét. A tevén van a vizestömlő. Felállt, nyöszörgött az lábizmait és lábikráját megbénító fájdalomtól.

Körbe-körbe botorkált, a fehéren vakító sivatagtól hunyorogva. A nyomait kereste, de a szél már betemette, és rádöbbent, hogy végérvényesen eltévedt. Felnézett az égre, és üvölteni kezdett.

C

A rövid, bronzbarna alkonyat után leszállt az éjszaka. Josseran maga köré tekerte a köpönyegét. Az argolból rakott tűz gyenge fényénél üldögéltek. A tevék a sötétbe köhécseltek.

– Semmit sem tehetünk – mondta Szártak.

A szerencse rám ragyogott, gondolta Josseran. *A*

szerzetes elveszett. Most már nincs, aki eretneknek és istenkáromlónak bélyegezzen, ha visszatérünk Akkóba. Egyezséget kötöttem a tatárokkal, és egyedül enyém lesz a dicsőség.

De csak nem hagyta nyugodni az az átkozott pap. Úgy érezte, templomos lovagi és keresztényi kötelessége is, hogy visszamenjen, és megkeresse. Volt még némi esély, hogy életben van ebben a sivár pusztaságban.

– Vissza kell mennünk érte.

Szártak gúnyosan felhorkantott.

– Ha valakit elnyel a sivatag, a Takla-Makán már nem adja vissza. Olyan, mintha egy embert keresnél a medve gyomrában. Már csak a csontjait fogod megtalálni.

– Vissza kell mennünk – ismételte.

Mérges a homokba köpött.

– A barbár megőrült.

– Ebben a sivatagban az ember egy napot sem él túl víz nélkül – mondta Szártak. – Még egy tapasztalt utazó sem marad itt életben egyedül. Ráadásul a társad semmit sem tud a Takla-Makánról. Bizton állítom, mostanra már a tevéjétől is elkószált.

Josseran tisztában volt vele, hogy igaza van, és mellesleg nem tartozott Williamnek semmivel. Akár Isten akaratának is tekinthette volna. William biztosan azt tette volna, ha fordítva alakul.

– Ma éjjel elmegyek, és megkeresem; egyedül, ha muszáj. Ti meg majd eldönthetitek, mihez kezdtek. De vajon a Menny Fia kegyes lesz hozzátok, ha megtudja, hogy mindkét követét elveszítettétek?

Mérges megint köpött egyet, majd kiabálva szidni kezdte őt, míg Szártak csendre nem intette. Kapatos az erős kancatej vigasza híján, halkan elkezdett a feléledő parázsba dúdolni, miközben a hold a sivatag fölé emelkedett.

Egy tatár gyászéneket fújt a halottakért.

Williamet a holdfény ébresztette fel. A többi keresztényre gondolt, akik most Toulouse, Róma vagy Augsburg biztonságos kolostoraiban és plébániáin ugyanezt az égboltot bámulják. Ahogy az öntudata fokozatosan visszatért, szörnyű helyzete úgy hasított belé, mintha fejbe kólintották volna, és újra pityeregni kezdett. Annyira vágyott rá, hogy visszatérhessen régi életébe, hogy hangosan felnyögött. A mennyország vigasza most semmit nem jelentett számára, egyáltalán semmit.

A szél elállt, és a sivatag óriási tengere csendbe burkolózott. Akkor pillantotta meg a torony maradványait, mely élesen kirajzolódott a hold fluoreszkáló fényében. Hosszú ideig csak hitetlenül bámulta. Majd felállt, és botorkálva elindult felé.

Egy halom kő volt csupán, talán egy erőd maradványai, mely évszázadokkal ezelőtt magasodott itt, mielőtt a homok visszakövetelte magának a helyet. Az ujjaival elkezdte kaparászni a homokot, és egy kis üreget vájt magának a fal szélárnyékában, ahol meghúzhatja magát, majd belebújt. Valami oknál fogva itt nagyobb biztonságban érezte magát, mert a falak határolta vacok egyfajta menedéket nyújtott az odakinn tátongó ürességgel szemben.

Sokáig feküdt benne, vacogott a hidegtől, és saját reszkető lélegzetét hallgatta. A hang egy sebesült állat lihegésére emlékeztette. Megpróbált elaludni. Talán sikerült neki, mert amikor újra kinyitotta a szemét, a hold már szinte közvetlenül fölötte függött, fakón és remegve. Telihold volt, vadászhold, ami a lába közelében, a homokban heverő kincsek felé vonzotta, melyek úgy csillogtak, mint az üveg.

Négykézláb mászott feléjük. Visszafojtotta a lélegzetét.

Egy rubin, méghozzá hatalmas. Az ujjai közt forgatta, hagyta, hogy a holdfény minden oldalán megcsillanjon. Az

ujjaival a homokba túrt, és talált még egyet, majd még egyet. Néhány percnyi ásás után, a markában egy halom drágakő ragyogott, és még többet is látott félig eltemetve. Egy király váltságdíja, amit itt, a Takla-Makánban temettek el, ahogy a tevehajcsár mesélte.

Elkezdett nevetni.

A világ egyik legnagyobb kincse egy halott ember kegyeire bízva! A hátára hengeredett, és harsogva a hatalmas ég boltozatára röhögött. Amikor a nevetés elhalt, csak feküdt ott ziháló mellkassal.

Ebben a nyomorult állapotában elképzelte, ahogy a sivatagon át visszatér száz Domonkos-rendi barát társaságában Kubiláj császár udvarába, hogy a szent vallást hirdessék, és megszámlálhatatlan milliókat térítsenek meg. Ebből a kincsből száz templomot is építhetnének. Kezdettől fogva ez lehetett Isten szándéka.

Már csak valahogy ki kellene jutnia innen élve.

CI

Ferganai-medence

A lovas keleti irányból tűnt fel, kimerülten, feketére fagyott ujjakkal. A férfit Kaidu elé vezették az *ordu*jába, és adtak neki egy tál főtt birkahúst és egy kis forró rizsbort. Miután átadta az üzenetét, a kán szigorú arccal felemelkedett, és maga elé kérette legidősebb fiát és kedvenc lányát.

+

Kaidu a tűz mögött üldögélt a selyemszőnyegeken, tekintetét a jurta bejáratából látszó hegyekre szegezte. Második *ordu*jába való felesége üdvözölte Tekudajt és Kutulunt, akik elfoglalták az őket megillető helyet a vas főzőüst mindkét oldalán. Meleg kumisszal teli tálakat raktak

eléjük.

– Épp most tudtam meg – kezdte Kaidu –, hogy Kubiláj az ellenőrzése alá vonta a Selyemutat Tanguttól egészen Bes-Balikig. A kuzinom, Kadán a támogatásáról biztosította, és a segítségével elvágta Arik Böke utánpótlásvonalát dél és kelet felé.

– Az összes kék mongol felkelt Kubiláj ellen – mondta Tekudaj.

– Ez csak átmeneti akadály lehet.

Kaidu türelmetlen pillantást vetett rá.

– Kubilájnak most már túl sok barátja van az ujgurok és a tangutok között. Lehet, hogy az összes kék mongol se lesz elég ellene. – Tekudaj elhallgatott a dorgálás hallatán. – Dzsingisz kán birodalmának vége – folytatta Kaidu –, ahogy megjövendöltem. Hülegünek és az összes többi kánnak immár saját királysága van. Amiért most a két fivér harcol, az Kína.

– Ezek szerint a hírnök Kubilájtól jött? – kérdezte Kutulun.

Kaidu bólintott.

– Az a szíve óhaja, hogy jövő nyáron a jelenlétemmel örvendeztessem meg a szemét Sangtuban.

– Elmész?

Az apja megrázta a fejét.

– Nem hajtok térdet Kubiláj előtt.

– Akkor harcolni fogunk? – kérdezte Tekudaj. – Csatlakozunk Arik Bökéhez?

– Számba kell vennünk, mi történhet velünk, ha Kubiláj bizonyul erősebbnek – jelentette ki Kutulun.

– A húgodnak igaza van – mondta Kaidu, és Tekudaj ellenségesen a lányra meredt. – Dzsingisz kán előtt az emberek úgy éltek ezeken a sztyeppéken, hogy Karakorumban nem állt palota, és nem ült benne egy nagykán. A tatárok az idők kezdete óta így éltek. Ha most újra eljönnek azok az idők, akkor a következőt fogjuk tenni. Meghoztam a döntést. Nem fogunk lázadni, sem szövetkezni

ezekkel a hatalmas uraságokkal. Akaravánutakat nyitva hagyjuk, de aki ezentúl át akar kelni a Világ Tetején, annak vámot kell fizetnie Kaidunak. Ez épp elég lesz, hogy emlékeztesse Kubilájt, hogy legalábbis a Ferganai-völgyben Kaidu a kánok kánja!

CII

A Takla-Makán

Tevék és lovak sora kígyózott a dűnék között. Szártak vezette a menetet gyalog, tevéjét a zsinórjánál fogva kísérte. Josseran követte. Hajnal előtt megálltak pihenni. Senki nem szólalt meg, de Josseran érezte a tatárok dühét. Kiszámítható volt, hogy először Mérgesből fog kitörni az indulat. Egy üres bőrtömlőt dobott a homokba.

– Nem fogjuk megtalálni! – kiabálta Szártaknak. – Ez a barbár megőrült!

Szártak Josseranra nézett.

– Nem hagyhatom itt – mondta.

Szártak visszanézett Mérgesre, és megvonta a vállát.

Josseran visszament a tevéjéhez, és az orrzsineget meghúzva, talpra állította. Az állat tovább cammogott. A tatároknak nem volt más választása, követték. Így hát tovább meneteltek a dűnék közt, vissza, amerről jöttek, a magányos úszót keresve a homok hatalmas óceánján.

+

Mindig is arra számított, hogy békét lel, vagy akár még emelkedett hangulatba is kerülhet a halál beálltának pillanatában. De azt sosem képzelte volna, hogy feloldozás nélkül, egyedül hal meg a vadonban. Ahogy a nap a Takla-Makán fölé emelkedett, összegömbölyödött a csuhájában, és gyermek módjára szipogott, Krisztus nevét ismételgetve

újra és újra.

A sötét angyalok máris összegyűltek. Ott hemzsegtek körülötte, borzalmas szárnyukat kitárva, apró szemük mohón csillogott.

William felemelte a fejét a homokból.

– Nem! – kiáltotta.

A szellemek közelebb merészkedtek, s felkészültek, hogy levonszolják a pokolba. Már maga előtt látta az üstben izzó billogot; az összes eszközt előkészítették a megkínzásához. Isten nem könyörül a bűnösökön. Ahogy Krisztus mondta, az embert nem az életében elkövetett cselekedetei, hanem a szíve vágyai árulták el Isten szemében.

Még a Takla-Makán után is egy örökkévalóságnyi szenvedés várt rá.

– Távozzatok tőlem! – kiáltotta William. – Isten, könyörülj rajtam!

A keselyűk a szárnyukat meglegyintve meghátráltak, de csak néhány lépést; bizalmatlanul, de nem ijedten. A legnagyobb dögevők voltak, amiket valaha látott; mindegyik felért egy ember mellkasáig, a szárnyszélességük volt vagy harminc lépés. Tudták, hogy a hulla az övék, de addig nem láttak munkához a csőrükkel, amíg a préda mozog.

– Krisztus megment! – kiáltotta William újra, és egy marék homokot vágott a legközelebbi madárhoz. Azután zokogva az arcára borult.

+

Josseran ugyanolyan szánakozva és undorodva szemlélte reménytelen csapkodását, mint egy nyilvános kivégzést vagy egy kutya-medve viadalt. A többi tatár áhítattal vegyes tisztelettel gyűlt mögé félelmetes csendben. Nem számítottak rá, hogy meglelik a másik barbárt, de egyébként is úgy tűnt, hogy elkéstek. A napsütés az őrület határára kergette a férfit.

Már épp fel akarta adni a keresést, de rögtön hajnal után

keselyűket látott körözni az égen. Williamet végül egy dögevőraj mentette meg.

– Nincs jogotok hozzám! – kiáltotta William újra. Az égnek emelte a kezét. – Szent Atyám, bocsásd meg bűneimet, és vigyél angyalaid karjában a mennybe!

Josseran lerohant a homokban. A keselyűk a nyakukat nyújtogatták a közeledtére, és egyik a másik után riadt vissza, kelletlenül mondva le a prédáról. De azért nem röppentek fel. Biztonságos távolságban várakoztak, hátha jut egy-két könnyű falat.

– William! – A papot félig megvakította a nap, arca elevenre hólyagosodott. Ajkára és szemhéjára homok tapadt. – William!

A szerzetes nem ismerte meg, de azt sem értette, miféle teremtmény áll vele szemben. A homokba rogyott, még mindig félrebeszélt. Josseran nagy nehezen megpróbálta talpra állítani, de nem sikerült.

Megérezte a csuhája súlyát.

– Isten nevére, mi van nálad? – morgolódott.

A szerzetes beleakasztotta az ujjait Josseran köpönyegébe. Az ajka vérzett, a homlokán papírvékony darabokban lógott a megégett bőr.

– Védj meg – krákogta William –, és a fele a tiéd.

S azzal elájult.

+

William túl kimerült volt, hogy folytatni tudja az utazást. A tatárok menedéket tákoltak néhány póznából és vászoncsíkokból, és befektették az árnyékba. Josseran vizet csöpögtetett a szájába, miközben az kiabált és félrebeszélt. A szél megint feltámadt, és a csapat összebújt a tevék oltalmazó gyűrűjében, hogy megpróbálják átvészelni a homok korbácsolását.

Estére William már nem kiabált a delirium fantomjaival; mély álomba szenderült. Josseran hozott még neki vizet, és

ahogy fölé hajolt, William szeme kinyílt.

– Álmot láttam – motyogta. A nyelve úgy meg volt dagadva, hogy alig tudott értelmes szavakat formálni. – Eltévedtem.

– Nem álom volt – felelte Josseran.

– Nem álom? De akkor… megmentetted… a kincset? – Véres víz gyöngyözött felhólyagosodott ajkán.

– Miféle kincset?

– Abból… építünk egy templomot… Sangtuban. Ami olyan szép… mint a Szent… Sír… Jeruzsálemben.

– William, nem volt ott semmiféle kincs.

– A rubinok! Nem… találtad meg?

– Rubinok?

– Ott voltak… – Kezét a szeme elé emelte, mintha a kövek még mindig ott lennének a tenyerében. – Itt tartottam… a kezemben.

– Csak álmodtad. A csuhádat lehúzta egy rakás kavics. – Josseran felemelte William köpönyegét, és megmutatta rajta a hasadást. Beledugta a kezét, és kikanalazott belőle egy marék port és téglatörmeléket, ami a romos toronyból származott. – Csak kavicsok – ismételte meg.

William rámeredt.

– Te… te elloptad?

– William, annyi követ dugtál a palástodba, hogy alig bírtalak felemelni a tevére.

William feje visszahanyatlott a homokba, és behunyta a szemét. Ha maradt volna még benne bármi nedvesség, most sírva fakadt volna. Helyette azonban a kétségbeesés agóniája torzította az arcát grimaszba, és a könnyek helyett vér szivárgott az ajkából a szájába.

CIII

Ha Kaidu hegyei voltak a Világ Teteje, akkor Karakodzsa a

maga tengerszint alatti hatalmas horpadásával a kazamatája volt. Az oázis csupán kunyhók és poros mezők szürke összevisszasága volt. Az itt élő ujgurok valahogy szőlő- és fügekerteket és barackosokat csalogattak elő a sivatagnak e szürke kemencéjéből, a karézék glecscservizét felhasználva.

Ahogy a Takla-Makán többi oázisa, ez a falu is poros sikátorokból és tapasztott falú udvarokból állt. Ám itt a lakóhelyek legtöbbjét a föld alá építették, hogy védve legyenek a tikkasztó nyári forróságtól és a homokot hordó, szakadatlan széltől. Fakarókkal és szalmafonattal fedték be őket, és a kemény, szürke homokból előmeredő kéményüktől eltekintve láthatatlanul olvadtak bele a környezetbe.

A szőlőtőkék már csupaszok voltak, csak törött, barna ujjaik nyújtóztak ki a föld alól, és a vörös sáros utak úgy szétrepedeztek, mintha kövezettel lennének beborítva. Egy kiszáradt fa alatt egy magányos szamár álldogált szánalmasan, és a farkával a rajokban érkező legyeket legyezgette.

Csüggedten vonszolták magukat a han irányába.

– A leggyatrább hely a földön – morgolódott Szártak. – Azt mondják, itt úgy is meg tudsz főzni egy tojást, ha betemeted a homokba. Ha levágsz egy csirkét, meg se kell főznöd. A húsa már eleve fehér és omlós.

Furcsa, ugató nevetése egyáltalán nem volt humoros. Túlélték a sivatagot, de most már a határvidék közelében jártak, és Kaidu a renegátjaival valahol errefelé várakozott. Szártak tudta, hogy egy rajtaütést számtalan formában véghez lehet vinni. Úgy tűnt, most fordul a kocka.

+

Josseran felállt a han tetejére, és a sötétséget kémlelte. A távolban a Mennyei-hegység körvonalai rajzolódtak ki az éjszakai égbolt előtt. Azon túl feküdt valahol a Világ Teteje.

– Nem gondoltam, hogy itt talállak – mondta William. – Azt hittem, a pogányok asszonyaival szórakoztatod magad. Úgy tűnik, tatár kíséretünk majdnem az utolsó szálig él a kurválkodás nyújtotta örömökkel, amit errefelé vendéglátásnak neveznek.

Hasonló kényeztetést Josserannak is felajánlottak, de ma éjjel nem érdekelte a lehetőség. De mivel még ezt az apró győzelmet sem akarta Williamnek meghagyni, azt válaszolta:

– Attól tartok, már csak ronda nők maradtak. Szártak felajánlotta, hogy használjam az egyik tevét, ha találok köztük olyat, amelyik nem túl kellemetlen a szemnek.

– Téged ismervén, biztos találsz köztük olyat.

– Látom, felépültél a megpróbáltatásaidból.

– Miért jöttél vissza értem?

– A szavamat adtam, hogy megóvlak az út során.

– Sokan adják a szavukat, és kevesen tartják be. Az ellentmondások embere vagy, templomos. Volt idő, amikor azt gondoltam, hogy az az egyetlen célod, hogy meghiúsítsd az összes kísérletemet, amivel Krisztust akartam elhozni erre az istentelen vidékre. Most mégis az életemmel tartozom neked.

– Isten akarata volt, hogy rád találtunk.

– Ne gondold, hogy most már az adósod vagyok.

– Ó, soha nem gondolnám. Biztos vagyok benne, hogy az elkövetkező hetekben számtalanszor el fogom átkozni magamat, amiért nem hagytam, hogy ott pusztulj a sivatagban.

– Talán azt kellett volna tenned.

Josserant megriasztotta ez a vallomás. Azon morfondírozott, vajon a pap mit ért alatta. De William nem mondott egyebet. Elfordult, és otthagyta Josserant a falon, a szenvtelenül ragyogó csillagok hűvös menedéke alatt.

CIV

Az éjszaka maga volt a tortúra. Bolhák, szúnyogok és vérszívó legyek lakmároztak Josseranon telhetetlen étvággyal, és előlük nem volt menekvés. Végül nyugtalan álomba merült, de az éjszaka közepén arra riadt fel, hogy valami rázuhant a fölötte lévő gerendákról. Zakatoló szívvel felült, és a gyertyáért nyúlt. Egy pókot pillantott meg, aminek akkora teste volt, mint egy tojás, ahogy elszalad a padlón. Egy vörös szemű csótány volt a csápjai között.

Ezek után már képtelen volt elaludni.

+

Hajnalban szörnyű sikolyok lármázták fel az ágyból. William! Az első gondolata az volt, hogy a szerzetest megcsípte egy skorpió. Josseran talpra kecmergett.

A barát hátát a falnak támasztva ült, szeme tágra nyílt a döbbenettől. Arcát és testét kemény, piroslló duzzanatok borították: tetű- és bolhacsípések nyomai. Ettől eltekintve sértetlennek látszott.

Szártak fölötte állt, és egy fáklyát szorongatott, amit a falról kapott le. A többi tatár is megjelent egymás után, a sötétben botorkálva, őket is a sikolyok verték fel.

– Hallottam, hogy felkiált – mesélte Szártak. – Amikor ideértem, egy óriási csótány ült az arcán.

– Honnan tudtad? – kérdezte valaki. Mérges volt az.

Szártak és a többiek harsányan felröhögtek.

William összegömbölyödött, és a földpadlóra firkált az ujjával, miközben halk, nyávogó hangot hallatott, mint egy sebesült állat. A nevetés a torkukra fagyott.

– Megszállták a homokszellemek – sziszegte Szártak. – Belemásztak a testébe, míg egyedül volt a sivatagban.

– Rendben, bízzátok őt rám – mondta Josseran. – Hagyjatok magunkra.

– Egy balszerencse-démon lakik benne – bizonygatta Szártak, de utána a társaival együtt elvonult. Hallotta,

ahogy odakinn felkészítik a karavánt, a lovakat és a tevéket nyergelik az előttük álló napi utazásra.

Josseran leguggolt.

– William.

– Az ördöggel álmodtam – motyogta.

– Csak egy csótány volt. Ez minden.

– Belzebub tudja, hogy bűnös vagyok. Ő tudja, hogy kudarcot vallottam.

Talán napszúrást kapott, gondolta Josseran, ahogy Szártak mondta.

– William, reggel van. Folytatni kell az utat.

– Az ujjamat Krisztus sebeibe dugtam, és még mindig nem hiszek! Nincs hitem. Kéjvággyal és irigységgel vagyok telve. Ezért nem bízta rám Isten a barbárok lelkét.

– A nap nemsokára felkel. Indulnunk kell.

– Kudarcot vallottam. Egész életemben másra sem vágytam, mint Istent elvinni az embereknek, de elbuktam.

Josseran talpra segítette, és kivezette.

Ismét napközben utaztak. A lovak toporzékoltak a reggeli hidegben, a tevék pedig bőgve panaszkodtak, miközben Szártak bekötötte őket a kötélsorba.

Williamet felsegítette a tevére. Úgy vezette, mint egy vak koldust. Ahogy a mályvaszínű hajnal szétterjedt a horizonton, újra nekiindultak a *han* kapuján át. William a láthatárra szegezte a tekintetét, és a rémálmairól szőtt ábrándokra. Egész nap meg sem szólalt. A tatárok sugdolózni kezdtek egymás közt, és tisztes távolságot tartottak tőle.

+

Egy újabb véget nem érő napot töltöttek a kohóban. A reggel közepén hirtelen kitisztult a porfátyol, és a Mennyei-hegység derengett fel előttük. Havas nyaklánca elviselhetetlenül közelinek tetszett. Messze nyugaton még a Világ Tetejének fehér gerinceit is ki tudták venni.

A köd olyan gyorsan ereszkedett le újra, ahogy az imént szertefoszlott, és a hegyek ismét a Takla-Makán sárga fátyla mögé rejtőztek.

+

Aznap éjjel egy elhagyott karavánszeráj romjai közt vertek tanyát.

Oly sivár hely volt, amilyet Josseran még nem látott soha. A mecset kupolája sok évvel azelőtt beomlott, és a holdfény beszűrődött a boltozaton, világító foltokat festve a kőlapokra és a törött fekete gerendákra. A falakon égésnyomok éktelenkedtek, talán épp Dzsingisz kán katonái gyújtották meg egy fél évszázaddal azelőtt.

Josseran és William távolabb ült le a többiektől. A tatárok a tűz köré húzódtak, és vészjóslóan sugdolóztak egymás között, miközben ellenséges pillantásokat vetettek William felé. Kubiláj seregében a tatárok vasfegyelmet tanultak, és épségben el fogják kísérni őket az úti céljukhoz, bár tisztában volt vele, hogy ami Mérgest illeti, ő örömmel elvágná mindkettejük torkát.

Josseran felnézett. A tető romjain keresztül látta, hogy az északi égbolton egy árva csillag jelenik meg. Az az Aranyszeg. Ahhoz kötik az istenek a lovaikat.

Talán William kegyvesztettsége bátortalanította el, vagy hogy aznap megpillantották a Világ Tetejét, de ma éjjel az élet súlya jobban nehezedett rá, mint azelőtt bármikor. Bármit is szónokolt, kereszténynek érezte magát, és a szívében rettegett félelmetes istenétől. Ma este megbánta az összes istenkáromlást, azaz inkább tartott a következményeitől.

William görnyedten ült a falnál, arcát csuklyája alá rejtette. Josseran megbecsülte a köztük lévő távolságot; mindössze néhány lépés, mégis olyan irdatlan messzire érezte magát tőle, mint Akkót Sangtutól. De nem Isten volt az, aki talpra állította és odatérdepeltette a pap elé. Inkább

az, hogy egyszerűen kimerült. Egy lépéssel sem bírta tovább cipelni az apját.

– William, hallgasd meg a gyónásomat – súgta, és letérdelt.

Wiliam riadtan felpillantott rá. Amikor megszólalt, hangja oly gyengéd volt, akár egy asszonyé.

– Idehozom a miseruhámat a tevéktől – mondta, és elindult, hogy összeszedje a hivatása díszeit, hogy legalább egyetlen lelket megmenthessen Istennek.

CV

– Anyám meghalt, amikor kilencéves voltam, és apám, Montgisors bárója nőül vette egy troyes-i nemes leányát. Catherine-nek hívták. Sokkal fiatalabb volt apámnál, és talán öt évvel lehetett idősebb nálam. Olyan fekete szeme volt, akár a bűn, és amikor rám nézett, forróság öntött el. Még csak fiú voltam, tizenhét éves, és az ágyékom oly eleven volt, úgy tüzelt, akár egy nyílt seb.

– Folytasd – motyogta William. Tudatában volt, hogy a tatárok figyelik őket: az őrült keresztény sámánt a bíbor stólával a nyakában, és a barbár óriást, aki előtte térdepel.

– Egyfolytában a tekintetét kerestem, de tudomást sem vett rólam, és szinte az őrületbe kergetett a kétségbeesés. Valahányszor elment mellettem, megéreztem az illatát. Éjszakánként képtelen voltam aludni; az izzadságtól csatakosan ébredtem, és a markomba eresztettem a magomat, ha csak rá gondoltam. Még imádkoztam is érte a kápolnánkban, hogy haljon meg apám, hogy enyém lehessen a némber. Istentelen rajongásomban nagyon eltévelyedtem.

Elhallgatott, tenyerébe dörgölte az arcát. A lány puszta gondolatától is leizzadt újra.

– Mondhatni, apám Burgundiában hírneves lovagnak számított. Mindennap kardforgatást, lándzsahasználatot és

lóhátról való küzdelmet gyakoroltunk. És akárhányszor edzettünk, azt szerettem volna, ha megöl, mert annyira szégyelltem magam… Egy nap a magamévá tettem a nőt, amikor együtt kilovagoltunk. Hamar túlestünk rajta, még azelőtt, hogy rájöttem volna, mit tettem. Már maga az a tett elegendő bűnnel szolgált volna fiatal lelkemnek. Jóllakattam ifjúi vágyamat, hát nem volt elég? De nem, még többre szomjaztam.

Mélyet sóhajtott, hangja berekedt.

– Ami legközelebb történt, az már nem volt véletlen. Apám elutazott Párizsba. Én meg elindultam a nője hálófülkéje felé, s közben egyre azért imádkoztam, hogy zárva legyen az ajtaja. Még abban is reménykedtem, hogy sikoltani fog a szolgáknak, és szégyenbe hoz a házinép előtt. De ahelyett melegen átölelt, és aznap éjjel szeretők lettünk.

Az emlékek súlya alatt elhallgatott.

– El sem tudod képzelni, milyen fájdalmas elmondanom ezt valakinek, aki esküvel tagadta meg magától a nőket. Mert tudod, miközben imádtam őt, valójában gyűlöltem is azért, amit apámmal és velem tesz. Őt felszarvazta, én pedig végérvényesen megundorodtam magamtól miatta… Apámat az udvarba idézték egy sor másik nemes társaságában. Lajos azt remélte, rábeszélheti őket, hogy csatlakozzanak a Szentföldre induló fegyveres zarándoklatához. De apám már idős volt, és amikor visszatért az udvarból, elmondta, hogy bátorkodott engedélyt kérni, hogy ne kelljen mennie. De néhány nap múlva minden magyarázat nélkül meggondolta magát, és megtette a szükséges előkészületeket, hogy maga is behajózzon a keresztes hadjárattal. Valószínűleg megsejtette, mi történt a távollétében, és ettől gondolta meg magát.

Abbahagyta az elbeszélést, és megköszörülte a torkát, mert egyre nehezebbre esett a vallomás.

– Felfegyverzett egy tucatnyi parasztot, hogy magával

vigye őket a nagy zarándokútra, és eladott tízhektárnyi földet, hogy legyen miből finanszírozni a vállalkozást. A köpenye vállára maga Catherine varrta fel a skarlát keresztet. Miután elindult, én maradtam Montgisors-ban a majorság és a birtok ura. És Catherine pimasz lett. Minden éjjel meglátogatott a szobámban. De mivel félt, hogy teherbe esik, csak a tiltott módon hagyta, hogy magamévá tegyem. Ám miután apám elment, rájöttem, hogy már nem tudom megtenni, amiről megannyiszor álmodoztam. A nő válaszul kinevetett engem. Azt mondta, az alma nem esik messze a fájától, és egy lélegzet alatt gúnyolta őt és engem is. Nemsokára már nem járkált a szobámba, és ott maradtam a bűneimmel, és semmi mással. – Mély levegőt vett. – Egy éven belül hírt kaptam, hogy apám meghalt Damiettában.

Josseran hosszú ideig nem szólalt meg, majd elgyötörten folytatta:

– Catherine rájött, hogy az elővigyázatosság ellenére teherbe esett. Zárdába küldtem, hogy hordja ki a gyereket, és amikor visszatért, a gyermeket az egyik inasom feleségének adtuk, aki a birtokon lakott. A lány meddő volt, és úgy imádta a kicsit, mintha a sajátja lett volna. De amikor a kisgyermek négyéves lett, a lányt elvitte a krupp, és teljes lett a halálos bűneim sora. Szóval, mint látod, a saját mostohaanyámmal háltam, apámat pedig a halálba kergettem. Hosszú évek óta élek együtt ezzel a bűnnel. Továbbra is intéztem apám birtokának ügyeit, de az özvegyéhez soha nem mentem viszsza. Aztán úgy hat évvel ezelőtt elindultam a Szentföldre abban a reményben, hogy meghalok a csatában, és azzal vezekelhetek a bűneimért. Kölcsönt vettem fel a templomosoktól, hogy pénzelni tudjam a keresztes hadjáratomat, és cserébe öt évre elköteleztem magam nekik. De nem haltam meg, és a bűneimet sem váltottam meg.

William hosszú ideig hallgatott. Végül felemelte a jobb kezét.

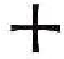
– Ezzel a kezemmel feloldozlak téged a bűneid alól – mondta. – Vezeklésül megparancsolom, hogy hátralévő napjaidban élj szűzies életet, és mondj le megmaradt javaidról és birtokaidról az anyaszentegyház javára.

Josserannak a torkán akadt a lélegzet. Nem ilyen vezeklésre számított, amikor eldöntötte, hogy meggyón. Azzal áltatta magát, hogy a sivatagban William felfedezte benne az emberséget, de ehelyett a szerzetes kihasználta a pillanatnyi előnyét, hogy összetörje, ahogy Mar Salahhal is tette.

Josseran felállt.

– Mélységesen megvetlek téged a rended összes papjával együt. Nem fogok eleget tenni a rám szabott vezeklésnek, és Isten megbocsátásából se kérek. Ettől a pillanattól kezdve nekem elég, ha magamnak megbocsátok. A vezeklésem pedig az lesz, hogy jobb életet fogok élni. – Azzal visszasétált a saját sarkába a *han*ban, és szinte azonnal mély, álmok nélküli álom nyomta el.

VII. RÉSZ

A Kék Égbolt Szelleme

A Világ Teteje
ősszel,
testet öltött Urunk 1260. évében

CVI

A sivatagot maguk mögött hagyták, másodjára is sikerült átvágniuk rajta. Kasgárban megálltak az erődnél, amit Kubilájhoz hű katonák népesítettek be, és a tevéket gyors tatár hátasokra cserélték. Kilovagoltak a nyugati hágók felé.

Fölöttük az első hó már belepte a Világ Tetejének előhegységét.

Egy szűk völgyet követtek a hegyeken át, száguldó patakok és böhöm vándorkövek mellett, melyeket a tavaszi áradás mosott le, és vörös sziklák között, melyek a felhők fölé nyúltak. A völgyből felkapaszkodtak egy fennsíkra, és egy sós vizű tó mellett megálltak pihenni.

Josseran fészkelődni kezdett tatár csődöre nyergében. Az erdő zöld frissessége komor látványt nyújtott a fehéren gomolygó felhők előtt. A szél hideg esőfüggönyt hozott magával, és pillanatok alatt tisztára mosta a völgyet, zöldellő vidéket hagyva maga után a sárga napfényben. A völgy fölött szivárvány ívelt át.

Sietniük kell, ha nem akarják, hogy a jég bezáruljon a Világ Tetején, és csapdába ejtse őket, tájékoztatta Szártak. Amint átérnek a hegyeken, már csak néhány hónapnyi lovaglásra lesznek Aleppótól, és épségben hazaérnek.

– Haza – suttogta.

Miféle otthona maradt Josseran Sarrazininek? Talán a tél közelsége tette e vad helyen, de hirtelen ránehezedett a múló évek súlya. Elmúlt harmincéves, és alig maradt ideje nagy dolgokat alkotni. Talán tizenöt éve lehetett még, ha visszatér Provence-ba, még kevesebb, ha úgy dönt, hogy Outremerben marad, mert ott egyfolytában betegségek, orgyilkosok és vég nélküli hadakozás és háborúk lesnek rá.

Az ember sorsa biztos, hiszen valamennyien halállal tartozunk Istennek, de most már csak arra vágyott, hogy elég ereje legyen meghalni, vagy elegendő oka élni.

CVII

Szártak egy sebes vizű folyamnál megálljt parancsolt a parányi hadoszlopnak. A lovak lábát összekötözték, hogy legeljenek, míg a tatárok megtöltötték a vizestömlőiket. Kicsit távolabb a vízben egy darucsalád szemlélte őket bizalmatlanul.

A gleccser táplálta folyam széle már befagyott, partján a káka már ropogott a jégtől. Magasra jutottak a hegyekben, de már a téllel kellett versenyt futniuk a hágókig.

Egy kánya körözött vijjogva az égen. Olyan hangot adott, mint egy csecsemő. Josseran rémülten felpillantott. Más figyelmeztetés nem is kellett.

A Josseran mellett álló férfi hirtelen hátratántorodott, és a torkához kapott. Egy nyílvessző fúrta át. Hanyatt vágódott a folyóban, lába görcsösen rángatózott, és szörnyű, gurgulázó hang hagyta el a száját, amikor meghalt. Vére hamar befestette a gázlót.

Szártak tért észhez elsőnek, és csattogva átvergődött a vizen a lovához, majd nyomban eloldotta a béklyót. Josseran ugyanígy cselekedett.

Visszanézett a válla fölött, és egy sor lovast látott, akik egy kiszáradt vízmosás felől vágtattak feléjük kevesebb mint egy mérföld távolságból. Még több nyílvessző záporozott rájuk, és Josseran lova felsikoltott, ahogy kettő célba talált: az egyik mélyen a vállába, a másik a horpaszába fúródott. Szártak parancsokat üvöltözött az embereinek a nyeregből, megpróbálta megszervezni a védelmet.

A támadóik már elég közel jártak, hogy Josseran lássa az arcukat. Tatárok voltak, akárcsak a kíséretük, de nem rendes katonák: banditák voltak kevés páncélzattal, prémekbe öltözött könnyűlovasok, íjakkal és egyszerű dárdákkal felszerelkezve. Húsznál talán nem is lehettek többen, de a meglepetés előnyével rendelkeztek.

Ismét nyílvesszők fütyültek feléjük, és már rájuk is rontottak, kampós dárdáikkal döfködve és letaglózva azokat, akik nem értek elég gyorsan a lovukhoz. Josseran a kardját lóbálva vadul belevágtatott a csetepaté közepébe, és miután egy embert leterített a lováról, megrohamozott egy másikat, és azt is kiütötte a nyeregből.

Egy sikolyt hallott, és amikor odafordult, látta, hogy William tapicskol a folyó gázlójában, és gyalog próbál elmenekülni. Az egyik tatár íjász alig tíz lépéssel lemaradva követte. Azután ügetésre fogta a lovát, leeresztette az íjat, és komótosan elővonta a kardját az övéből. A gyilkos csapáshoz kihajolt a nyeregből.

Josseran vágtára sarkantyúzta a lovát, és egyenesen nekilovagolt. A tatár túl későn vette észre. Rémülten nézett körbe, felismerve az elkerülhetetlent, mert tudta, hogy nem tudja megállítani. Kardforgató karját felemelte, felfedve bordáit, mire Josseran kinyújtott karjával pontosan oda döfte a kardját markolatig. A férfi felsikoltott, és lecsúszott a nyeregből. Ahogy zuhant, a testsúlya kicsavarta Josseran kezéből a kardot.

Josseran megperdült, Williamet kereste. Addigra egy másik tatár is odavágtatott, aki Williamet a hónaljánál megragadva felrántotta és keresztbe fektette a nyergen.

– William!

+

Az összecsapás már véget ért. Talán fél tucat holttest hevert a folyóban, nyílvesszőkkel kilyuggatva. Annál is több prémekbe öltözött hulla feküdt a fűben. Az útonállók elnyargaltak.

Szártak összehívta az embereit, és védekező alakzatot vettek fel a folyam túlpartján.

– Hadd fussanak – kiáltotta át Szártak. – Ereszd el őket!

– Náluk van William! – kiabálta Josseran. Leugrott a nyeregből, és kihúzott egy dárdát az egyik halott tatár

testéből. Azután lóra szállt, és üldözőbe vette a visszavonuló lovasokat.

Utánuk vágtatott az emelkedőre, de azok már eltűntek az orom mögött. Felért a csúcsra, és megindult lefelé. William valahogy kiszabadult az elrablója fogságából, és elkezdett visszakapaszkodni a dombra. Szaladás közben felemelte a csuhája szélét, mint egy nő a szoknyáját. Josseran patadobogást hallott maga mögött, és hátrafordult. Szártak két embere követte a völgy felé. Egyiküket felismerte: Mérges volt az.

– Barbár! Szártak megparancsolta, hogy gyere vissza! – kiáltotta.

De a figyelmeztetés túl későn érkezett.

Ahogy Josseran visszafordult a pónival, rájött, hogy csapdába csalták. Nagyjából tucatnyi tatár lovas kerítette be hátulról. Nyílzáport zúdítottak rájuk, és Mérges és a társa lebucskázott a nyeregből. Josseran gyötrő fájdalmat érzett a bal vállában.

William már majdnem felért a dombtetőre. Josseran utánasarkantyúzta a lovát. Újabb nyilak fütyülését hallotta, mire a lova támolyogni kezdett és összeesett. Josseran a hátán landolt a nedves füvön, és az esés kipréselte belőle a levegőt. A vállába ágyazódott nyílszár eltörött, ahogy az oldalára gördült.

Térdre ágaskodott. A fájdalom émelyítő volt. A tatárok körözni kezdtek körülötte, oda-odakiabáltak egymásnak, azt latolgatva, kié legyen a gyilkolás dicsősége. Az egyikük leszállt, és sietve megindult felé, rozsdás kardot húzva elő az övéből.

Josseran elejtette a dárdát, amikor leesett a lóról. A fűben kotorászott, mire ujjai a nyél köré zárultak. Ahogy a kardforgató meglendítette a gyilkos csapást, ő védekezésül feltartotta a dárdát, és érezte, hogy a fa elreccsen, de megtöri a lendületet, és egy pillanatra elodázza a támadó előnyét.

A tatár másodjára is felemelte a kardját.

Josseran az oldalára hengeredett, meglendítette a lábát, és kirúgta a tatár alól a lábát. A férfi eldőlt, és elejtette a kardot. Josseran nyúlt érte először, a lábára gördült, és talpra ugrott, majd körívesen nagyot lendített a karddal, mire a többi tatár hátrahőkölt.

Tudta, hogy egyedül nincs esélye ennyi ellenféllel szemben. *Szóval így ér véget*, gondolta. *Mindig is úgy képzeltem, hogy a kereszteslovagok keresztjét fogom viselni, amikor meghalok, nem valami jelentéktelen csetepatéban patkotok el a hegyekben egy olyan ellenséggel szemben, akiket nem is ismerek, prémekbe és egy szakadt köpönyegbe öltözve. De nem adom könnyen magam. Néhányatokat magammal viszem a mennyországba vagy a pokolba, vagy a Kék Égboltra, vagy bármi is van odaát.* Fekete pontok táncoltak a szeme előtt, és hátratántorodott. A látása elhomályosult. Harsogást hallott. Hallotta, hogy a tatárok röhögni kezdenek, és tudta, hogy eljött a vég.

CVIII

– Megállj!

Ismerte ezt a hangot.

Pislantott: egy fekete szempárt látott meg egy bíborszínű sál mögött.

– Kutulun – mondta. Elkezdett forogni vele a világ. A vállához emelte a kezét. Véresen húzta vissza. A térde összecsuklott alatta.

És ez volt az utolsó dolog, amire emlékezett.

+

Hanyatt fektették a jurta padlóján, és lehámozták róla a köpenyét. Bőre krétafehér volt, selyem alsóinge átázott a vállából szivárgó vértől. Egy másik seb is éktelenkedett a szeme fölött, ahol megütötte magát, amikor leesett a lóról.

Kutulun csak bámulta. Soha nem hitte, hogy újra látja. Hogy történhetett ez? Ezt akarták a szellemek megmutatni neki? Odébb tolta a többieket. Azután elővette a kését, és levagdosta az inget a seb körül. Érezte, hogy elakad a lélegzete. Váratlanul megrohanták az emlékek: amikor elvitte a férfit a Buddha-barlangokba a Lángolóhegységben; a félhold alakú tónál töltött este, amikor az Éneklő Sivatagot hallgatták, és Jossz-rán azt mondta neki, hogy gyönyörű; a hozzá simuló kemény teste a karaburan közben, és hogy mennyire meg volt rémülve, de a jelenléte megnyugtatta.

Dühösen elhessegette a gondolatait. A férfi most már az ő foglya. A múlt semmit sem jelentett, semmit az égvilágon.

Kinyílt a szeme.

– Te – motyogta.

– Ki kell szednem a nyílhegyet – közölte a lány.

Bólintott.

Magához hívta négy *arbán*ját. Mindegyikre rábízta a barbár egyik végtagját, hogy szorítsák le, nehezedjenek rá a súlyukkal, ha elkezdi a műveletet.

A fémhegy horgas vége miatt a nyíl nagyobb sebet hagy, amikor eltávolítják, mint a befúródáskor. Ám a férfi alsóinge szorosan a nyílhegyre csavarodott, és Kutulun anélkül tudta visszahúzni a sebből, hogy túl sok húst szakított volna ki magával. De Josseran vállizmai begörcsöltek, és jókora erőt kellett kifejtenie. Josseran közben nyöszörgött és vergődött. A nyíl végül nedves, cuppanó hanggal jött ki, mire Josserannak bennakadt a lélegzete, és újra elalélt.

A lány egy ronggyal felitatta a vért. Amint végzett, meghallotta, hogy a bejárat lebenyét valaki félrehajtja. Apja állt az ajtóban csípőre tett kézzel.

– Életben marad?

Bólintott.

– A nyíl megakadt az izomban, és nem károsított létfontosságú szervet. – Megmutatta az aranytáblát, amit a férfi nyakában talált. – Kubiláj *paizah*ját viseli.

– Kubiláj pecsétje itt mit sem ér – morogta Kaidu. Végignézett a lába előtt heverő hatalmas barbár testén. Megbökte a lábával, de inkább bosszúsan, semmint haraggal. – Jobb lett volna, ha a szívét döfi át az a nyílvessző.

– A Kék Égbolt Szelleme oltalmazta őt.

– Akkor viszont nem értem a szellemek szándékát. – Tekintetük találkozott. A lány ráébredt, hogy apja jobban ismeri a gondolatait és az érzéseit, mint feltételezte róla. – Nem erre vágytam.

– Ez egy szerencsétlen véletlen.

– Ahogy mondod – értett egyet az apja. – Mindenesetre most már nem tehetjük meg nem történtté a dolgot. Ha felépül, hozd a jurtámba. Ott akarom kihallgatni.

+

Kaidu ökölbe szorított kézzel járkált fel-alá a szőnyegen. Három fogoly volt előtte: kettő Szártak kíséretéből, mindketten Kubiláj feszzgjéből, valamint a barbár követ. A barbár sámán elmenekült, Kubiláj lovassága épp akkor bukkant fel, amikor Kutulun emberei el akarták kapni.

De elhozták a barbár nyeregtáskáját, és megtalálták benne a szerződést, amit Kubiláj az akkói keresztényeknek címzett. A kán ajándékait is meglelték.

– Mi ez itt? – morogta Kaidu. Feltépte a tekercseket, és az ecsettel írt míves iratot a padlóra hajította. – Ezt nevezi Kubiláj értékesnek? – Csizmájával rátaposott a tekercsekre, hogy megmutassa a barbárnak, mit gondol róluk.

Josseran megszédült. Rengeteg vért veszített.

– A mi földünkön ezeket… – Josseran a „művészet" szó tatár megfelelőjét kereste, de nem jutott eszébe, és nem emlékezett, hogy egyáltalán hallott-e itt ilyen szót. – Az emberek gyönyörködnének a szépségében.

– Szépség! – köpte Kaidu a szót.

Zavart csend állt be. Josseran tudatában volt a tatárok

tömegének és a megvillanó dárdahegyeknek a fátyolszerű sötétben. Az izzadság, bőr és tűz szaga mindent elnyomott.

– Egy igazi harcos jurtában él – dühöngött Kaidu. – Mindennap lovagol, harcol, kumiszt iszik, vadászik, öl. A csinek kiszívták Kubiláj erejét, és elfelejtette, hogy éljen igaz emberként. Nézd! – Felvette az egyik tekercset, és a markába szorította. – Mi haszna ennek egy férfi számára?

Josseran újra megtántorodott. Nehezére esett odafigyelni a kihallgatásra. Sakkbábunak érezte magát ebben a polgárháborúban. Kaidu Kubiláj teremtményének tartotta őt, és az arany paizah, ami a biztonságos utazását garantálta volna, most lehet, hogy megpecsételi a sorsát.

– Kubiláj bebizonyította, hogy nem érdemes a kánok kánja címre. Ő már csinebb a kínaiaknál is.

– Azért az sose baj, ha az ember másoktól is tanul valamit – jegyezte meg Josseran azon kapva magát, hogy még ebben a szituációban is képes a patrónusa védelmére kelni.

– Tanulni? Mit tanulhatna az, aki nem elég erős ahhoz, hogy legyőzzön minket? – Kaidu egyre inkább felhergelte magát. – Mi vagyunk a csinek urai, ő mégis palotát épít Kínában, hogy kényelemben éljen. Most pedig a mi életmódunkat is meg akarja változtatni, azt az életmódot, ami a világ uraivá tett bennünket! Azt akarja, hogy olyanok legyünk, mint a csinek, és városokban éljünk. Ő már nem ért meg minket, a saját népét! Számunkra a megtelepedés egyenlő a halállal!

A tatárok helyeslően felmorajlottak, és közelebb nyomultak Josseranhoz és fogolytársaihoz.

Most már csak a szórakoztatásukra kellünk, gondolta Josseran, *és hogy legyen kin gúnyolódni*. *Kaidu a saját céljaira akar felhasználni minket. A dühöngésével csak a katonái és a szövetségesei előtt akar jó benyomást kelteni.*

– Ha Kubilájnak sikerül elterjeszteni az életmódját, a gyermekeink selyemben fognak grasszálni, zsíros ételeket fognak enni, és teaházakban fogják elütni az időt. A fiaink

elfelejtik, hogyan kell egy vágtató ló hátáról nyilazni, és elbújnak a szél elől. És ha olyanokká válunk, mint a csinek, örökre elvesztünk. Nézd, mi mindenünk van! – Kitárta a két karját, mintegy jelképesen felölelve az egész pavilont, a tábort, a füves pusztát, ahol éltek. – Jurtában élünk, amit az évszakok változtával elköltöztetünk. Lovaink vannak, és íjaink, és van sztyeppénk is, meg az Örökkévaló Kék Égbolt! Ezek tettek bennünket a Föld Uraivá! Ez a tatár életmód, Dzsingisz kán életmódja, Tengri adománya! Lehet, hogy Sangtuban Kubiláj a kán, de nem az én kánom. Ő nagyobb veszélyt jelent a mongol népre nézve, mint az összes ellenségünk!

– Mi közöm nekem a tirádádhoz? – kiabálta túl Josseran az üdvrivalgást, a kimerültségét és a sebesülése fájdalmát, ami már annyira kínozta, hogy félredobott minden óvatoskodást. – Azért jöttem ide, hogy szövetséget kössek a tatárok kánjával a szaracénok ellen. A trónért vívott csatározásotokhoz nekem semmi közöm. Én csak az uraim követe vagyok Outremerből.

– Ha szövetséget akartál kötni velünk – kiáltotta Kaidu –, akkor a békeajánlatodat Arik Böke lába elé kellett volna helyezned Karakorumban.

– Én örömmel békét kötök bárkivel, aki jogosan ül a trónon.

– A trón Arik Bökéé! De igazad van, te csupán egy követ vagy, nem úgy, mint ezek a kutyák. – Belerúgott Mérgesbe, aki sírva fakadt, és még mélyebbre nyomta a fejét a szőnyegbe. – Hogy mihez kezdek veled, barbár, azt még majd eldöntőm. Ha most hazaengedünk a barbár népedhez, akkor arról fogsz beszámolni, hogy viszálykodás dúl köztünk. Ugyanakkor követ vagy, és ez óvatos eljárásra int minket. Zárjátok kalodába, hogy ne tudjon elszökni, és majd átgondoljuk a továbbiakat.

Ahogy elvezették, Josseran a tekintetével Kutulunt kereste a csődületben, de csak régi barátját, Tekudajt látta, akinek az arcán éppolyan mogorva kifejezés ült, mint a

többiekén. Először hasított belé a gondolat, hogy a lány talán lemondott róla.

CIX

Kalodának hívták a nehéz fából készült gallért; körbefogta a nyakat, és volt rajta két kisebb lyuk is a csuklónak. Ha felhelyezték, utána képtelenség volt benne lefeküdni, pihenni vagy aludni. A nyakára nehezedő súly és vele a vállizmában okozott görcs kétségkívül arra volt hivatott, hogy megtörje a lelkét.

A vér a jobb szemére száradt, ami most már annyira bedagadt, hogy nem tudta kinyitni. Néha érezte, hogy vizenyős vér csöpög végig az arcán. De ez semmiség volt a vállában érzett fájdalomhoz képest. Úgy égette, mintha az ízületet felnyitották volna egy izzó fémkampóval.

Érezte, hogy a sötétség kezdi magába húzni – egy vízió, melyet megtöltött a sámánok dobja és a hideg, könyörtelen fájdalom.

Nagyon távolról a táborban serénykedő emberek motyogását és nevetését hallotta, aztán a dobokat is elnyomó kísérteties jajgatást, majd az egyik rabtársa sikolyát, amit talán csak képzelt.

– Jossz-rán – szólalt meg egy hang.

Felnézett. Csak a tábortüzek narancssárga ragyogását látta a jurta bejáratában.

– Jossz-rán.

Rájött, hogy a lány van ott, az ő gyönyörű Kutulunja. Szeme csillogott a sötétben. Leguggolt előtte.

– Nem kellett volna ellovagolnod a többiektől – mondta.

– Kötelességem volt megmenteni a papot.

– Azt hitted, bátor vagy. Nézd meg, hova jutottál vele.

Megint meghallotta a szörnyű jajgatást.

– Mi ez a hang? – kérdezte tőle.

– Azok gyászolnak, akiket megözvegyítettél ma.

Nem állt szándékomban bárkit megözvegyiteni; az életemért küzdöttem. És mi van azokkal, akiket te özvegyítettél meg?

A lány felnyúlt, és megtapogatta a homlokán tátongó seb vonalait.

Végre egy kis gyengédség, gondolta. Talán még nem felejtette el teljesen a sivatagban történteket.

– Mi lesz velem?

– Apám haragszik rám, amiért rabul ejtettelek, és rád is haragszik, amiért nem haltál bele a sebesülésedbe. Legszívesebben holtan látna, de nem akarja vállalni érte a felelősséget.

Josseran megpróbált változtatni a testhelyzetén, de a mozdulat megint görcsbe rántotta a vállát.

– Mondd meg neki, hogy sajnálom a neki okozott kellemetlenséget.

– Elolvasta a levelet, amit Kubilájtól hoztál. Felkavarta az állóvizet. Apám néhány tábornoka azt mondja, hogy te egy követ vagy, akivel tisztelettel kell bánni. Mások azt állítják, hogy mivel Kubilájjal szövetkeztél, meg kell halnod. Néhányan túszként tartanának fogva. De van a te életednek bármi értéke Kubiláj számára?

Josseran hatalmas vigyort erőltetett az arcára.

– Mondd meg nekik, hogy Kína császára úgy szeret, mintha a testvére volnék.

A lány nem nevetett vele. Volt valami zavaró az arckifejezésében.

– És apádnak mi a véleménye?

– Apám a kivégzésedet pártolja. Azt mondja, a halottak kevesebbet esznek. – Felsóhajtott. – Mindent megteszek, hogy meggondolja magát. Megtalálom a módját, hogy kiszabadulj. – Egy vízzel teli fatálkát hozott magával. Belemártott egy darab rongyot, és lemosta vele a férfi szeme körül az alvadt vért. Azután kitisztította a nyíl ütötte sebet, gyengéden, akár egy szerető. Josseran még ebben a kétségbeesett állapotában is tudatában volt annak, ahogy a

lány meleg melle a selyem alsóingéhez nyomódik.

– Még mindig kívánlak, Isten látja lelkem – súgta.

A lány nem válaszolt.

– Hallod, Kutulun?

– Kimosom a sebeidet. Ennél többet nem tehetek érted.

– Tudnom kell. Egyáltalán nem érzel irántam semmit?

– Te egy barbár vagy nyugatról. Hogy érezhetnék irántad bármit? Én egy kán fiához fogok nőül menni, aki a sztyeppe hercegeivé teszi a fiaimat, ahogy apám is az. – Abbahagyta a gondoskodást. Kedves volt tőle, gondolta a férfi, bár a fájdalma ennyitől még nem múlt el. – A sebeid tiszták.

– Miért gyötör apád ezzel a gallérral? Mondd meg neki, ha annyira bosszantom, akkor csak nyugodtan tegye meg, amit tennie kell. Nem félek meghalni.

– Átadom neki az üzenetedet. – Azzal felállt, és a jurta kijáratához sétált.

– Mindent megadnék érte, ha csak egyetlen éjszaka veled hálhatnék, mielőtt meghalok.

– Akkor bolond vagy – válaszolta a lány, és kisurrant az éjszakába.

CX

Josseran mindössze néhány órája viselte a nyaklót, de máris úgy érezte, mintha a chartres-i katedrális nehezedne a vállára. Minden apró mozdulat valóságos agónia volt. A fájdalom és a kimerültség ködös tudatállapotba taszította, mely nem igazán volt álom, mert aludni képtelen volt, hanem inkább egyfajta delirium, ami jelenlegi szorult helyzetéből elrepítette a Nap Hegyei közt található szűk szoros fölötti barlangba.

Te még nem gondoltál kettőnkre így egyesülve, ahogy Siva egyesül a feleségével? Te néha nem gondoltál még úgy erre, mint a saját sorsodra? És mint az enyémre?

Ráébredt, hogy van még rajta kívül valaki a jurtában, és

amikor felnézett, a fölé magasodó Kaidut pillantotta meg. Némán figyelte őt. Talán most jelenti be az ítéletét. Nemsokára megtudja, hogyan fog meghalni.

Kaidu enyhe terpeszben, csípőre tett kézzel várakozott.

– Mit csináljak veled, barbár? A tábornokaim azt mondják, téged is ki kéne végezzelek a többivel együtt.

– A többivel?

– Kubiláj kutyáival. Elárulták a kék mongolokat, és foltot ejtettek Dzsingisz kán hírnevén. Úgy határoztam, élve fogják megfőzni őket.

Miközben beszélt, Josseran hallotta, hogy rabtársai épp úton vannak a halál felé. Azt remélte, legalább adtak Kapatosnak egy kis fekete kumiszt, amit annyira szeretett, hogy elviselje a megpróbáltatást. Kicsit változtatott a testhelyzetén, hogy a másik férfi szemébe nézhessen.

– És az én esetemben mi az, ami visszatart?

A megkínzott emberek sikolyai visszhangoztak a táborban. Á, már fel is melegítették az üstöt. Josseran el sem tudott képzelni ilyen halált. *De nem fogok könyörögni az életemért,* fogadta meg magában. *Ha egyenként zúzzák össze a csontjaimat, akkor sem fogok könyörögni. Isten adjon nekem elég erőt, hogy ellen tudjak állni ezeknek az ördögöknek.*

– Talán van számodra egy másik ajánlatom – mondta Josseran.

Kaidu kegyetlen vigyort villantott.

– Miféle ajánlatod lehet nekem, barbár?

– Add hozzám Kutulunt.

A férfi arcáról lassan lehervadt a mosoly. Kaidu keze az övébe dugott kard markolatára vándorolt. Josseran azt hitte, ott helyben levágja a fejét. De helyette türtőztette magát, és az egyik lábát a kalodára tette, és majdnem lenyomta a földig, amivel Josseran nyakát a térdei közé kényszerítette.

– Te szórakozol velem?

Josseran nem válaszolt, nem is tudott volna.

Elképzelhetetlen fájdalom járta át. Egy morgás kíséretében Kaidu visszahúzta a lábát, és hátrébb lépett.

Josseran megpróbálta felemelni a fejét. Úgy érezte, mintha a lovát akarná felemelni a karjában. Eltört a hátam, gondolta.

Képtelen volt felegyenesedni, és az oldalára zuhant. Fájdalmas nyögést hallatott, immár a teljes testsúlya a jobb csípőjére és a térdére nehezedett.

– Talán mégiscsak megfőzetlek a többiekkel együtt – dörmögte Kaidu.

– Komolyan… gondoltam.

– Rengeteg módja van, hogy egy ember meghaljon, barbár. Nem könnyíted meg a helyzetedet.

– Egy próbát… javaslok.

Hallotta a másik hangjában a határozatlanságot.

– Egy próbát?

– Egy versenyt, lóháton… Kutulun… ellenem. Ha én… győzök, hozzám… adod.

– És utána mihez kezdenél? Magaddal vinnéd a barbár hazádba?

– Itt… maradnék.

– Itt? – Kaidu hangja hitetlenül csendült. – Miért maradnál itt?

Erre Josseran nem tudott válaszolni. Ugyanakkor miért is ne?

Mi várta otthon? Akadt egyáltalán egyetlen lélek, aki megsiratná, ha nem tér vissza Akkóba?

– Miben fogadnál a győzelmedre? – kérdezte Kaidu.

A kaloda okozta fájdalom elvette az eszemet, gondolta Josseran. *Mennyei Atyám, bocsáss meg nekem. Mindent kockára teszek, amit testben és lélekben birtokolok, egy csillogó csecsebecséért, egy bazárban elsuttogott ígéretért. Őrület.*

– Számtalan fiatalember kérte már meg előtted is – folytatta Kaidu. – Nem szakadt barbár küldöttek, hanem előkelő tatár hercegek, és száz lovat tettek fel, azt remélve,

hogy a feleségük lesz. Ha Kutulun nyer, és biztosan ő nyer, te mit tudsz felajánlani?

– Az… életemet.

– Az életed már amúgy sem a tiéd!

A sikoltozás újrakezdődött. Meddig tart, míg megfő egy ember?

– De még megvan… pillanatnyilag. Ez mindenem… mivel még nem… döntötted el, mi… lesz a sorsom.

Kaidu felmordult, talán épp Josseran bátorságát csodálta irigyen.

– És ha azt mondanám, hogy szabadon akarlak engedni? Akkor is feltennéd rá az életed?

Josseran nem válaszolt. Hogy tudjon az ember így szerződést kötni, ha egy kalodával kínozzák a fejét meg a karját? Kaidu odabiccentett az egyik őrnek, aki megragadta a pokoli eszközt, és felhúzta Josserant. A súlyeloszlás így valamivel tűrhetőbb lett, és Josseranból rövid, megkönnyebbült zokogás tört fel. Most már neki tudta támasztani a kalodát a jurta keretének, és egy pillanatra megszabadult a nyomasztó súlytól.

– Tehát szabadon engedsz, Kaidu uram?

– Igen.

– Akkor jogomban áll megtenni a tétet. Mégiscsak maradt egy életem, amit elcserélhetek. Áll az alku?

– Nekem tőled csak ez kellett! – Az orra alá nyomta Kubiláj levelét, amit a templomosok parancsnokságához írt. Cafatokra tépte. – Nem hagyhatjuk, hogy a trónbitorló megkapja Hülegü támogatását!

– Nem számít. A hírnök és az üzenet ugyanaz. Nem kaparinthatod meg az egyiket a másik nélkül. Ha visszajutok Akkóba, mindent az uraim és Hülegü herceg tudomására hozok, amit láttam és hallottam. Jobban jársz, ha elfogadod az ajánlatomat. Így is, úgy is itt maradok. Nem lenne bölcs döntés eleresztened, uram.

– Természetesen tisztában vagy vele, hogy Kutulun, és egyedül Kutulun könyörög az életedért!

Egy pillanatnyi nyugalom – egy pillanatnyi mosoly. Mintha nagyon messziről hallotta volna magát, ahogy kimondja:

– Ezért nem akarok szabadulni. Kutulunt akarom.

– Te megbolondultál.

– Ő is ezt mondta. Biztos vagyok benne, hogy mindkettőtöknek igaza van.

Kaidu hosszasan vizslatta.

– Idegen vagy számára, és ez elbűvöli, mert ő sámán, nem olyan, mint a többi nő. Ő vonzódik az olyan dolgokhoz, melyektől mi, akikben nincs meg az ő tehetsége, joggal tartunk. De te nem vagy hozzá való.

– Azt hadd döntse el ő – mondta Josseran.

Kaidu töprengett egy darabig. Josseran hallotta a lélegzését, habár a fejét nem tudta felemelni, hogy a kán szemébe nézzen.

– Jobb lett volna, ha ma te is meghalsz – jelentette ki végül, és elhagyta a jurtát.

Odakintről hallotta a sámándobokat és a megfőzöttek vadállati sikolyait, akik még mindig nem haltak meg.

CXI

Kutulun egy dombtetőn üldögélt a tábor fölött, az éjszakai tüzek fényudvarán és a kibitkák által körbezárt védvonalon túl. Egyedül akart lenni a szellemekkel a Világsátor oltalmazó ponyvája alatt, mely ma éjjel a Sarkcsillagra volt felfüggesztve. Testét keserű szél csapkodta.

Nem értette a bensőjében kavargó örvényt. Átölelte a térdét, homlokát az ökléhez szorította. Erőtlen kiáltást hallatott, amivel felriasztott egy őrszemet, aki valahol lejjebb a nyeregben szendergett.

Mióta csak az eszét tudta, utálta a saját nemét, s vele mindent, amit képviselt. Gyerekként jobban kedvelte a fivérei társaságát, mint a nővéreiét, ám elfogultsága állandó

erőpróbára kényszerítette. Felülmúlta őket vadászatban, lovaglásban, még birkózásban is. Ahogy cseperedett, minden tőle telhetőt megtett, hogy elnyerje apja kegyeit, bár érezte, hogy a férfi kedvesebben mosolyog a testvéreire, mint őrá. Ahogy a lovakat figyelte a legelőn, megtanulta a különbséget kanca és csődör között, és megértette, hogy ebben rejlik a probléma forrása.

De egy tatár nő nem ül csendesen és szolgálatkészen, mint egy csin, befonott hajjal és liliomlábbal. Ő bizonyítani akarta az apjának, hogy szívósabb, bátrabb és képzettebb bárkinél a klánban. Órákon, napokon át gyakorolt az íjjal és a nyíllal. És az utóbbi két évszakban elnyerte a jutalmát, mert Kaidu megengedte neki, hogy mellette lovagoljon a vadászaton, és még egy saját mingánnak is parancsolhatott.

Ám akkor is csak egy nő volt, és az apja azt várta, hogy férjhez menjen, és gyerekeket hozzon a világra. És ha már mindenképpen így kellett lennie, megfogadta, hogy az apja után az ő gyermeke, és nem valamelyik bátyja fattya lesz a klán kánja és a ferganai sztyeppék ura.

De a becsvágyát elárulta egy gyengesége, amiről sosem gyanította, hogy megvan benne. Egyszerűen nem származhatott előnye a barbárral való egyesülésből, mégis szívesen ábrándozott róla.

Nem értette, a férfi miért táplál iránta ilyen erős vágyakat. Ha rájön, hogy ő is csak egy olyan kanca, akár a többi, biztosan kiábrándul belőle, s akkor ő ott marad tehetetlenül: nőként is kudarcot vall, és már az az ember sem lehet belőle, aki lenni akart.

Akkor meg miért ragaszkodott ehhez a veszélyes játékhoz?

Kaidu elmesélte, milyen kihívást intézett felé a barbár. Igazán megdöbbentette, hogy még erre is hajlandó lenne érte, és vállalná a kockázatot. Mégis azt mondta az apjának, hogy elfogadja a kihívást. Ugyanolyan próbát kellene kiállnia, mint eddig az összes kérőjének. Ha veszít, meg kell halnia, ám ha nyer, neki le kell mondania a nyergéről, és

megadja neki magát, ahogy feleség a férjének.

Vajon hogy alakul?

Holnap eldől.

CXII

A völgyet tisztára mosta az eső, az ég fakókék volt – Tengri kékje, a Kék Égbolt Uráé. A távolban a hóval pettyezett, zöld fenyvesek egy kobaltkék tóban értek véget.

Kutulun fehér kancája nyergében ült hosszú delben és lovaglócsizmában, arcát bíbor sálja takarta. Egy pillantást sem vetett Josseranra. Egy kicsit sem rokonszenves, ingerlékeny, sárga kancát kapott, aminek rossz fogai és ronda testalkata volt. A férfi hosszú lába két oldalt majdnem lelógott róla a földig.

Az egész falu összesereglett, hogy megtekintse a mulatságot. Karneváli hangulat uralkodott, mert mindenki tudta, hogy a csúf barbár veszíteni fog. Talán ma este egy újabb főzőcskének lehetnek szemtanúi.

Kaidu előjött a jurtából, odament Kutulunhoz, és kezét a lova fejére tette. Odahajolt hozzá.

– Nem veszíthetsz – súgta a lánynak.

– Tudom, mi a dolgom.

– Ne hagyd, hogy a barbár iránt viselt asszonyi érzéseid a klán érdekei elé álljanak.

– Nincsenek iránta asszonyi érzéseim, apám.

– Tudom, hogy ez nem igaz. De bármit is érzel, ne hagyj cserben!

Fehér kancája toppantott, és meglibbentette a farkát izgalmában.

– Ennél jobb lovasokkal is versenyeztem már, és mindet legyőztem – mondta. – Nyerni fogok.

Josseran a fogát csikorgatta, annyira fájt a válla. Áldott megkönnyebbülést érzett, hogy levették róla a kalodát. De a nyíl ütötte seb gyakorlatilag az összes erőt kivette a bal

karjából, még mindig szivárgott a vér az ingén át. Fél kézzel kellett lovagolnia.

Kutulun nem akart ránézni.

Pillanatnyi nyugtalanságot érzett. *Egyenrangú lovas lehet velem,* gondolta, *és jobban ismeri nálam ezeket a dombokat. De bizonyára megérti a kockázat lényegét, amit magamra vállaltam. Ez a verseny korántsem egy lovaspróba, hanem a szív próbája. Remélem, nem tévedek vele kapcsolatban.*

– Aki elhozza nekem a kecskét, annak a kívánsága teljesül – kiáltotta Kaidu, és ahogy hátralépett, rácsapott Kutulun kancájára. Az állat nekirugaszkodott, a verseny elkezdődött, Josseran lova állva maradt.

+

A férfi utánairamodott, a gerinc lábánál emelkedő erdős domb irányába. A póni tompán kopogó futásától fájdalom nyilallt a vállába. Nem figyelt rá. Most csak egy dolog számított: ez a verseny.

Kutulun lova hirtelen elkanyarodott a domb legmeredekebb része felé; a hegynyúlványt a tatárok úgy nevezték, hogy: *A hely, ahol a szamarat letaglózta egy kecske.* De Josseran már eldöntötte, hol akar felmenni: egyenesen a hegynyereg széles vállán.

Ugyan még csak egy nyílpuskalövésnyire távolodott el, biztos volt benne, hogy győzni fog, mert nem tudta elhinni, hogy Kutulun hagyná, hogy meghaljon.

Elérte a gerinc árnyékát, és hátranézett a válla fölött Kutulunt keresve. Hol lehet? Úgy látta, a legmeredekebb és legnagyobb kerülőt választotta, és arra számított, hogy mélyen maga alatt fogja megpillantani az ösvényen. De nyomát sem látta.

Ám egy árnyék vetődött az arcára, mire felnézett, és riadtan vette észre a lányt maga fölött, pont a csúcson. Felmarkolta az egyik tetemet, és diadalmasan meglengette a feje fölött.

A férfinak eszébe jutott William mondása: „Ez egy boszorkány, és számára már nincs megváltás."

Nem! Képtelen volt elhinni, hogy rászedte.

Megsarkantyúzta a lovát hegynek fel. Amikor elérte a gerincet, kihajolt a nyeregből, és felmarkolta a másik tetemet, majd keresztbe fektette a lovon. Kétségbeesetten kereste Kutulunt.

Megpillantotta azon a csapáson, ahonnan jött; egy szűk szoros átvágott a hegynyergen, amit lentről nem lehetett észrevenni. A lány ugyanazon az ösvényen akart lemenni, a véres tetemet a bal kezében tartva. Josseran utánasarkantyúzta a lovát a lejtőn.

A gyomrában megérezte a félelem jelét. Talán mégiscsak ez volt a valódi Kutulun; Kutulun, a tatár, Kutulun, a boszorkány, aki nem bírta elviselni a vereséget egy férfitól, még attól sem, aki a saját életét tette fel az ő büszkesége ellenében.

Átösztökélte a pónit a laza kőtörmeléken, az állat patái megmegcsúsztak a morzsolódó sziklákon. De tudta, hogy eltévedt. A lány már száz lépéssel alatta járt, kancája sebesen száguldott lefelé a csapáson, mintha már több tucatszor megjárta volna előtte.

Kutulun állva vágtatott a kengyelben. Most már lehetetlen lett volna behozni a lemaradást.

Megfordult a fejében, hogy visszafordulhatna a pónival, és átvághatna a hegyen, el Kaidutól és a ferganai sztyeppékről. Talán Kaidu és Kutulun is épp ezt várta tőle, és ez a verseny csupán szemfényvesztés, aminek ürügyén egy friss lovat kaphatott, és biztonságos távolra kerülhetett a tábortól.

Ez az. Kaidu azt akarta, hogy elmeneküljön, és megszabaduljon a sorsát megpecsételő kötelességtől. Persze majd látványosan utánaerednek, de a kán mindent megtesz, hogy ne kaphassák el. Kutulun is megkapná a maga győzelmét, és ma éjjel együtt nevetnének a barbáron a tűz körül, miközben birkazsír és kumisz csillog az állukon.

Megzabolázta a lovát, és figyelte, ahogy eltávolodik. Azon tűnődött, vajon szerette-e egyáltalán.

Még látta, ahogy a lány visszafordul a nyeregben, és felnéz a gerincre. A magasba emelte a kezét. Búcsúzásként, vagy a győzelem jeleként?

És azután a lova megbotlott.

CXIII

Száz lépéssel fölötte az árnyéka kirajzolódott a nap előtt. Pillanatnyi fájdalmat érzett a tette miatt. De így volt a legjobb. Megmentette a férfi életét, és szem előtt tartotta apja és a klán érdekeit. Tatár hercegnőként ez volt az egyetlen esélye.

Látta, hogy a férfi visszafordítja a lovát, és feladja a küzdelmet. Jobban hátrafordult a nyeregben, hogy még egy utolsó pillantást vethessen rá.

Ennyi kellett hozzá, hogy minden megváltozzon.

Ha az utat nézte volna maga előtt, észrevette volna a laza kőtörmeléket, és kikerülte volna a kancával. Vagy talán a nyeregben való forgolódással zavarta meg a pónit. De pillanatokkal később egy rándulást érzett, ahogy a kancája elveszítette a lába alól a talajt.

Kutulun leugrott róla, nehogy mindketten fejjel előre lecsusszanjanak a lejtőn.

A kanca ösztönei és a saját fürgesége mentette meg őket. Talpra szökkent, elkapta a kantárt, miközben a póni nagy nehezen megpróbálta megvetni a lábát az omladékos palán. Kutulun érezte, hogy a kő megcsúszik a csizmája alatt, és keményen hanyatt vágódott. De még mindig a kantárt markolta, amivel irányítása alatt tartotta a rémült állatot. Egy utolsó próbálkozással a kanca visszamászott az ösvényre.

Kutulun csak ott feküdt, az esés kipréselte belőle a levegőt. Lassan talpra kecmergett, elakadt a lélegzete a

bordáiban érzett fájdalomtól: egy csipkézett szélű kőre zuhant.

S már utol is érte.

Hallotta, hogy a szűk csapáson vágtat, a döglött kecske gyapja a pónija oldalát csapkodta. Túl gyorsan vágtázott, de valahogy sikerült a nyeregben maradnia.

A lány keze a derékövére vándorolt, és már meg is markolta a fonott bőrkorbácsot. Az eszköz ívet húzott a levegőben egy nagy csattanással, ami egy kidőlt fa hangjára emlékeztetett. Josseran pónija megrémült, blokkolt, a férfi pedig a földre bucskázott.

A lány hamar megnyugtatta a saját kancáját, és nyeregbe pattant. Josseran felkászálódott, és a hitetlenségtől ledermedve figyelte, ahogy a lány ellovagol az ösvényen. Lenézett a bal kezére, az ostor véres csíkot hagyott rajta. Még a köpönyege ujját is feltépte. A vállába ismét belehasított a fájdalom; érezte, hogy friss vér csorog le a karján.

A pónija néhány lépéssel odébb szaladt, és hátsó lábával rúgdalózott; az idegeire és a temperamentumára nem volt éppen jó hatással az iménti élmény. Josseran utánafutott, elkapta a kantárt, és megpróbálta megnyugtatni. Még mindig nem volt késő visszakapaszkodni a csapáson, és átkelni a gerincen. Még mindig eliszkolhatna, mert biztos volt benne, hogy mind erre számítottak.

Nem, a fene essen belé.

Gyorsan visszamászott a nyeregbe, és megsarkantyúzta a mongol pónit.

+

Kutulun újra visszapillantott a válla fölött, és azt remélte, ezúttal elkapja az életmentő kötelet, amit odadobott neki. Még szép, hogy nem veszi üldözőbe.

Nem hitt a szemének.

Még mindig űzte.

– Menekülj, Jossz-rán! – kiabálta oda neki zavartan. – Menekülj! – Hangja a környező hegyekben visszhangzott, a szorosban, a fenyvesekben, a mély, fekete tengerszemben a gerinc lábánál. – Menj vissza! Menj vissza Kasgárba! Mentsd magad! Eredj vissza!

A férfi lépésre fogta a pónit, sziluettje egy pillanatra kirajzolódott Kutulun fölött, a szirten. A lány várt, hogy mit fog tenni. Végül viszszafordult. Ahogy távolodott, a megkönnyebbülés hullámai öntötték el, amibe keserű csalódottság vegyült. Végül is ő is csak egy férfi.

+

Josseran tisztában volt vele, hogy nem éri utol. Kis pónijának minden egyes lépésért meg kellett küzdenie a laza köveken. Ha túl erősen hajszolná, végül megbotlana, és mindketten halálukat lelnék a hegyoldalban.

Egy széles párkányra ért, és a hasadék falai közt ellátott a szürkésbarna sztyeppéig és a tatár tábor jurtáiig. A hegyről egy vízfolyás zúdult alá, és nagy tajtékot vetve ömlött a fekete tóba odalenn. A tóparti nádas még dermedt volt az esti fagytól; a víz felszíne fekete volt, jégtáblák lebegtek rajta. Ahol nem érte a nap, keményre fagyott hófoltok tapadtak a tengerszem vájataiba.

Átlesett a szirt peremén, és hallotta az ösvényt övező sziklákon a patadobogást. Kutulun hangja visszhangzott a völgyben:

– Menekülj, Jossz-rán! Menj vissza!

Menj vissza. Menj vissza az ostorom nyomával az arcodon. Menj vissza nélkülem, és álmodozz rólam egész hátralévő életedben.

– Jobb megfulladni abban a hideg, fekete tóban odalenn, mint megfőni az átkozott apád üstjében – mondta ki Josseran hangosan.

Sarkával a ló oldalába rúgott, hogy megpróbálja a pónit a perem felé ösztökélni. Az állat nem moccant. Ezért előhúzta

a csizmájából a tőrt, és belevágta a póni farába.

Vadul belevetette magát a semmibe.

Ahogy a levegőben bukfenceztek, Josseran elrúgta magát a nyeregből, jobb kezében még mindig a kecsketetemet szorongatva. Mintha sziklák árnyékát látta volna a vízfelszín alatt. Lábbal érkezett a vízbe. Ha meg kell halnia, csak azért könyörgött, hogy gyors legyen.

+

Rettenetes látvány volt, de egyben csodálatos is; csodálta a bátorságát és a büszkeségét. Az egyik pillanatban még felfelé bámult, leárnyékolva a szemét a nap elől, és azt hitte, elment. Aztán hirtelen egy nagy csobbanást látott a tengerszemben, ahogy a póni eltűnt a fekete vízben, és egy másik kisebb csobbanás követte, mikor Josseran is leért.

Kutulunnak tátva maradt a szája. Sosem képzelte volna, hogy ilyesmire képes. A becsapódó ló és lovasa hullámokat vetett, melyek fodrozódva rohantak a sziklás sekélyes felé, ahol tajtékot vetve nyaldosták a partot.

Hogy tehet ilyet valaki?

Először a póni feje bukkant ki a felszín alól, és kétségbeesve úszni kezdett a távolabbi part felé. Bizonytalan lábakon kievickélt a vízből, a farába vágott kés tövéből vér csordogált az oldalán.

Ugyanakkor Josserannak még mindig nem látta nyomát. Fájdalmas kiáltás készült kitörni belőle, de magába fojtotta.

CXIV

Végül megpillantotta.

Feje csurom véresen bukkant elő a vízből. Ép karjának csapásaival kiúszott a partra. Kimászott a vízből, és lihegve kiterült a sziklán. Sérült karjának hajlatában még mindig a döglött kecskét szorította magához. Azután feltápászkodott,

megfogta a ló kantárát, és visszakapaszkodott a nyeregbe. A póni, amit ez az őrült teljesen összetört, a döbbenettől és valószínűleg a fájdalomtól lesújtva oly kezesen viselkedett, mint egy bárány.

Kutulun káromkodni kezdett az orra alatt. Mindketten jobban jártak volna, ha Josseran meghal. De a barbárnak így most már semmi esélye sem maradt, és neki sem.

Megpróbálhatná átúszni a tengerszemet, vagy akár körbe is lovagolhatná, de bármivel is próbálkozna, a férfi behozhatatlan előnyre tett szert. Ezért hát lépésben körbelovagolt, mert tudta, hogy már úgysem érné utol.

+

Josseran a ló nyakára roskadt, arcán vér csordogált egy újabb koponyasérülésből, az ujjai végéről pedig friss vércseppek potyogtak alá, melyek az újfent szétnyílt vállsebből szivárogtak. Fogai összekoccantak, annyira vacogott a tengerszem jéghideg vizében való megmártózástól. A ló farát is vér csíkozta, oldala gőzölgött.

Végiglépdelt a pónival a tatárok alkotta folyosón, és közvetlenül Kaidu jurtája előtt állt meg. Halálos csend telepedett a síkságra.

Kaidu elsápadt a döbbenettől. Még soha azelőtt nem győzték le a lányát. De most éppen azzal az emberrel szemben veszített, akihez lehetetlen hozzámennie. A lány apró alakja még mindig vagy kétszáz lépésnyi távolságban látszott a rónán.

Josseran a kecskét Kaidu lába elé hajította.

– A verseny eldőlt – mondta.

Kaidu biccentett a testőreinek. Azok lerángatták Josserant a nyeregből.

– Nem veheted el a lányomat – jelentette ki Kaidu. A katonáira nézett. – Vigyétek el. Zárjátok vissza a kalodába. Holnap meghal.

És visszaviharzott a jurtába.

CXV

– Megvolt az esélyed, hogy elmenekülj. Miért nem ragadtad meg?

Nem válaszolt.

Egyedül voltak a jurtában, a szél nekifeszült a nemezfalaknak. Fejét lehúzta a kaloda súlya. Elárulták. Mindketten elárulták.

+

Pisszenés nélkül tűri a fájdalmát, gondolta Kutulun, *ahogy egy férfihoz illik*. Az ostora feltépte a húst a bal kezén és a halántékán. A bal lábát megsebesítette, amikor a vízbe csapódott, és a térde akkorára dagadt, mint egy dinnye. A válla is kinyílt megint, a seb körül megalvadt a vér.

A próbatétellel nem érdemelt ki mást, csak egy találkozót Kaidu hóhérával.

A Kék Égbolt Szelleme valójában az ő kárára tréfálkozik. Végre talál egy férfit, aki méltó a kezére, aki legyűrte őt lóháton is, erre meg kell halnia. Elé térdepelt, egy kis fateknőben vizet tartott. Belemártott egy rongyot, és elkezdte kitisztítani a sebeit.

– Miért nem ragadtad meg az alkalmat, hogy elmenekülj? – ismételte meg a kérdést.

– Előbb hadd kérdezzek én valamit – mondta a lánynak. – Tudtad, hogy mire készül az apád?

– Én egy kán lánya vagyok. Nem mehetek hozzá egy barbárhoz.

– Ezért úgy gondoltad, hogy inkább itt hagyok csapot-papot, hogy mentsem az irhámat, mint hogy maradjak, és harcoljak érted.

– Minden józan ember élt volna a lehetőséggel, ha felkínálkozik az alkalom.

– Egy józan ember nem ücsörögne ebben az isten háta mögötti pusztaságban, több ezer mérföldre attól a helytől, ahol született. Egy józan ember nem adta volna el a birtokait, hogy szerzetes-katonaként szolgáljon le öt évet. Egy józan ember nem tett volna meg egy hiábavaló utat a fél világon át. – Lassan pislantott, mintha álomból ébredne. – De nem válaszoltál a kérdésemre. Azt kérdeztem, tudtad-e, hogy mire készül az apád?

– Persze hogy tudtam.

Elvette a sálat az arca elől. Lehajtotta a fejét, és a száját a férfi vállsebe köré helyezte, és elkezdte kiszívni az alvadt vért.

– Mit csinálsz? – suttogta. Érezte, hogy a lány fogai rácuppannak az izomra, és apró rántásokkal szívja, mint gyermek a csecsbimbót. A szája nedves és forró volt.

– Ki kell tisztítani a sebet.

– Kérlek, hagyd abba – mondta a férfi rekedt hangon.

Kutulun elhúzódott, és zavartan felnézett rá. Valami megcsillant a szemében, amit azelőtt nem látott.

– De megromlik a véred.

– Csak hagyj békén.

– Ezt akarod?

– Nem, de akkor is hagyjál.

Véres volt az ajka. Az illata felkavarta a férfit: nem édes parfüm és balzsam, hanem vér, bőr és izzadság érződött rajta.

– Nem vehetsz el egy tatár hercegnőt – mondta.

– Hogy akar kivégeztetni az apád?

– Az előkelő születésű és hősies férfiaknak járó hagyományos módon. Egy szőnyegbe tekernek, és megtapostatnak a lovakkal, fgy a véred nem spriccel a földre, mert az balszerencsét hozna a törzsre. – Váratlanul kinyújtotta az egyik kezét, és megérintette a férfit a szíve alatt. – Túl bátor vagy. El kellett volna menekülnöd, amikor

még esélyed volt rá. Ez volt a tervem, és apám pártolta az ötletet. Én nem ezt akartam.

Nem is hallotta, mit mond. Még most is csak a mellére, a belőle áradó melegségre, a szemére és a testére tudott gondolni, melyről oly sokat fantáziáit. De a tekintete megint leleplezte.

– Nem lehet – mondta a lány.

– Kérlek.

Egy hosszú pillanatig egyikük sem szólalt meg. Aztán a lány felállt, és odasétált a jurta bejáratához. Azt hitte, otthagyja. De ehelyett leeresztette a ponyvát, és visszament hozzá.

CXVI

Kutulun levette a csizmáját és vastag nemeznadrágját. Kioldotta a kabátját, és hagyta, hogy lecsússzon róla.

Josseran levegőt sem mert venni. A szája úgy kiszáradt, mintha még mindig a sivatagban lenne. Ha ez lesz az utolsó estém a Földön, gondolta, már az sem érdekel. Ez nekem elég. A vágyai elnyomták még a kaloda kínját is, a vállában érzett fájdalmat, a halál rettenetes közelségét.

A *del* alatt viselt selyem alsóing épphogy a dereka alá ért. Kibújt belőle. Bőre bronzszínben ragyogott, izmai az életen át tartó kengyelben álldogálástól feszesek voltak, akár az íj idege. Az ujgur nőkhöz hasonlóan testét sehol nem takarta szőr. Jobb combja és jobb sípcsontja hosszán friss, fehér hegek húzódtak. Josserannak eszébe jutott, amikor a farkasfalka maga alá gyűrte a vadászat napján, és úgy vélte, ez annak az eredménye.

Letérdelt, terpeszben szétrakta a lábát. A férfi hangosan felmordult az izgatottságtól. A kaloda miatt nem tudta megérinteni őt, még csak meg sem csókolhatta. A lány így üldögélt ott egy darabig, lábát két oldalt maga mellett tartva, tekintetét Josseran szemébe mélyesztve.

Felemelte a férfi szakadt, véres selyem alsóingét, aki érezte, hogy ujjai az oldalát simogatják. Éber szemlélődése közben a lány kissé összeráncolta a homlokát, mintha a másik testének összes domborulatát az emlékezetébe akarta volna vésni. Azután lehajtotta a fejét, és megcsókolta a mellkasát, apró, lágy csókokkal kényeztetve, fogával néha gyengéden a bőrébe harapva.

A kezébe vette a férfi arcát.

– Ezért dobtad el az életedet?

– Most semmi más nem érdekel, csak te.

– Csalódni fogsz. Ha végeztünk, azt kérdezed majd magadtól, megérte-e ennyi kockázatot vállalni. A csődör és a kanca egyesülése éppoly mindennapos, mint a szél és az eső.

– Te is tudod, hogy ennél azért sokkal több. Mi egy szellem vagyunk: te meg én.

Lehámozta róla a nemeznadrágot a csípője körül.

– Csődöröm – búgta a lány. Végül egyenként, lassan megnyálazta az ujjait, és simogatni kezdte gyengéden.

A férfi kéjesen felnyögött.

– Itt maradnék ezeken a sztyeppéken érted – motyogta. – Semmi nem vár már odahaza.

Érezte, hogy a lány teste hozzá préselődik. Kutulun lehajtotta a fejét a fagallér alá, és arcát Josseran mellkasához szorította. Annyira megfeszült a válla, hogy úgy érezte, menten eltörik.

– Emlékszel a barlangfestményekre a sivatagban? – kérdezte a lány.

– Emlékszem.

– Még ha ezernyi éjen át lehetnénk is együtt, és az összes pózban egyesülnénk, mint Siva és a felesége, végül rám unnál, és vissza akarnál térni a saját földedre.

– Tévedsz, Kutulun. Ha vén lennél, és fogatlan, én akkor is ott üldögélnék melletted.

– Ezek csak szavak.

– Amikor azt mondtam, hogy vállalom érted a kihívást,

azok nem csak szavak voltak. Levetettem magam a szirtről a vízbe, pedig azt sem tudtam, életben maradok-e, vagy meghalok. A szavamat adtam, hogy kockára teszem érted az életemet, és megtartottam, amit ígértem.

A lány a lábát a férfi háta mögé kulcsolta; érezte, hogy a hasa és az ágyéka hozzányomódik, és hangosan felnyögött. Megcsókolta a vállát, és az ajka benedvesítette a bőrét. Nem látta az arcát. A szeretkezésük dimenzióit számára a lány halk lélegzetének hangjai, a jurtát korbácsoló szél, a tűz által vetett árnyékok és a hajkoronája jelentette.

Keze ökölbe szorult.

– Hogy megy ez a keresztény nőkkel?

– Hát nem így. Sosem így.

– Elhiszem, ha te mondod. Ami engem illet, én még soha nem csináltam. – Hátrahajolt, kezét a szőnyegre rakta, és kinyomta a testét.

Josseran megpróbált összeforrni vele, de a kaloda súlya meggátolta benne.

– Ez az a velem töltött pillanat, amiért oly sokat kockáztattál?

– Az összes veled töltött pillanat az életem végéig.

Alig érzékelhetően ráült a férfira, aki hangosan felsóhajtott.

– Édes istenem és az összes szent az égben… – lehelte.

Amikor a lány teljesen magába fogadta őt, karját szorosan köré fonta. Josseran a nyakán érezte a leheletét, a mellkasának préselődő mellek leírhatatlan bársonyosságát. Úgy maradt, alig mozdult, egy örökkévalóságnak tűnt a pillanat.

– Kérlek – súgta a férfi.

Kutulun nagyon szelíden, nagyon lassan a térdén állva megemelkedett, miközben a férfi arra várt, hogy ráüljön megint. De minden előzetes figyelmeztetés nélkül elhúzódott, és a párzásuk véget ért, még mielőtt elkezdődött volna.

– Mit csinálsz? – sóhajtotta.

A lány az arcát az övé elé tartotta, miközben ujjait a férfira kulcsolta, és simogatni kezdte.

– Kutulun!

Kiseperte a haját az arcából.

– Nem fogadhatom be a magodat. Azt akarod, hogy a gyerekedet hordjam, mikor már nem leszel? – Az ujjai egyre hevesebben mozogtak. A férfi felmordult, teste megborzongott az elviselhetetlen gyönyörtől és a kimondhatatlan bánattól. – Az istenek csak ennyit engednek – súgta a lány. Visszavette a ruháit, és felállt. Combja közét vér festette vörösre. – Látod? Egy kicsit én is vérzem érted, ahogy te vereztél értem.

Még egyszer utoljára megcsókolta.

– Azt akarom, hogy örökké lángolj értem – suttogta. Gyorsan elrendezte az öltözékét, és távozott.

Helyét sötétség töltötte meg, s vele egy kétségbeesett élet, mely rendes véget sem érhet – üres kézzel nyújtózkodott a mérhetetlen ég felé.

CXVII

Az őrzője alig volt idősebb egy fiúnál. A jurta bejáratában üldögélt, rozsdás kardját két kezében tartva. Mord rosszindulattal méregette Josserant – megpróbált idősebbnek, bátrabbnak és ellenségesebbnek látszani, mint amilyen valójában volt.

Josseran úgy tett, mintha aludna, félig csukott szemhéja alól figyelte őt, az alkalomra várva.

Valamikor, a hosszú éjszaka közepén meghallotta a fiú egyenletes, mély lélegzését, és látta, hogy a feje a mellére esik. Eljött a pillanat.

Megpróbálta megemelni a csípőjét, de a kaloda súlyától a combizmai megmacskásodtak, és nem érezte a lábát. A vállán a seb is megmerevedett, és ahogy mozdulni próbált, olyan érzése volt, mintha valaki egy izzó billogot nyomott

volna az ízületébe.

Hosszú percek teltek el, mire ki tudta nyújtani a lábát, és ahogy a vérkeringése megindult, úgy érezte, mintha tűkkel szúrkálnák a húsát. Végül enyhült a fájdalom. Kinyújtotta a lábát, és megtornáztatta az izmait. Újra megpróbált talpra állni, de elveszítette az egyensúlyát, hátratántorodott, és nekiesett a jurta bambuszvázának. Azt hitte, a fiatal őr felébred a zajra, de a fiú úgy szuszogott álmában, mint egy malac, és meg sem moccant.

Harmadik próbálkozásra Josseran egy lendülettel talpra állt.

Egy darabig mozdulatlanul álldogált, míg a fülében a vér dobolása alábbhagyott, és biztosan állt a lábán. A térdében lüktetett a fájdalom. Féloldalasan végigsántikált a jurtán.

Az utolsó pillanatban a fiú felébredt. Szeme felpattant, és Josseranra bámult, ifjú vonásait megvilágította a holdvilág. Josseran térdre vetette magát, s ugyanakkor oldalról ívet leírva meglendítette a kalodát úgy, hogy a nagy faszerkezet széle halántékon találta a fiút. Szörnyű roppanás hallatszott, és az oldalára dőlve elterült a földön. A végtagjai megrándultak néhányszor, aztán mozdulatlanul elernyedt.

Minden kétségbeesése ellenére, Josseran abban reménykedett, hogy őrzője nem halt meg. A nyakló meglendítésétől a nyakizmai ismét begörcsöltek. Úgy érezte, mintha letépték volna a karját. Kihajtotta a bejárati ponyvát a sötétbe. Harapós hideg fogadta odakinn, a talaj dermedt volt a fagytól. Csak egy selyem alsóinget és nemeznadrágot viselt, amiben nem fogja túlélni a sztyeppén reggelig. De semmit nem tehetett. Választania kellett a fagyhalál és Kaidu lovainak a patái között. Egyik lehetőséget sem találta túl vonzónak. *Legalább,* mondta magában, *én döntöm el, hogyan halok meg.*

Vakon elkezdett rohanni az éjszakában a táborból kifelé. De perceken belül annyira elkezdett vacogni, hogy megbotlott és elesett, és ahogy földet ért, a fagallér súlya

megrántotta a nyakát és a gerincét.

Levegőt sem kapott a fájdalomtól.

Végül nagy nehezen talpra kecmergett. A tábort már maga mögött hagyta. Eltűnődött, vajon miért csak egyetlen őrszemet állítottak a jurta bejáratához, és hamar rájött az okára. Hova mehetne? A gyors tatár kivégzést elcserélte a lassú, tundrái fagyhalálra. Ebben a vékony ingben egy óráig sem fog életben maradni.

Körülötte sötéten nyújtózott a sztyeppe: se menedék, se táplálék, se barátok. Megint térdre omlott, reszketett a hidegtől, nyaka és válla sajgott a fájdalomtól. Meghallotta a tatár pónikat a síkságon, ahogy lábbéklyójukban toporzékolnak. Megérezték az idegen szagát a szélben.

Eldőlt a fagyott sárban, túlságosan fázott, és túlontúl kimerült, hogy továbbmenjen.

Legyőzték.

+

A kemény földön megérezte a patadobogást, de már nem volt ereje felkelni. Látta, hogy egy kard pengéje megvillan a holdfényben. Elfordította a fejét, és egy fölé magasodó tatár lovas szikár alakja rajzolódott ki előtte, lehelete gőzölgött a szélben, érezte a lova szagát.

Csak legyen vége gyorsan.

CXVIII

A kaloda egyetlen jól irányzott csapásra szétnyílt. A tatár vadul rúgott egyek és a nyakló széthasadt, a zsanér eltörött. Josseran lerázta magáról az átkozott eszközt, és megkönnyebbülésében zokogó hangot hallatott. Megpróbált talpra állni, de nem maradt elég ereje. Vacogva hevert a fagyott talajon, a hideg úgy szivárgott belé, akár a halál.

– Azt hittem, már sosem jössz – mondta a lány.

Kutulun?

Rádobott néhány szőrmét.

– Vedd magadra ezeket, mielőtt megfagysz. A ló nyeregtáskájában van egy kis kumisz meg szárított birkahús. Az embereid kétnapi lovaglásra vannak innen. Neked talán hétre.

A férfi nem mozdult.

– Gyorsan! Mielőtt az egész tábor felébred. – Megmarkolta az ingét, és felültette, vállára terítette a kabátot. Josseran felmordult a fájdalomtól, ahogy beleerőltette a bal karját a delbe. Azután nehezen talpra állította, és elkezdte a ló felé vonszolni.

– Sietned kell!

Meleg nedvességet érzett a mellkasán, tudta, a vállsebe ismét szétnyílt. A nyakizmai megmerevedtek a kalodától, ezért alig tudta mozgatni a fejét. Már korántsem volt olyan biztos benne, hogy maradt benne elég erő ehhez. A térde megbicsaklott, és majdnem összerogyott.

– Az északi csillag mindig mögötted legyen – mondta Kutulun. – Nappal egy széles völgybe érsz. Látni fogsz egy hegyet, ami úgy néz ki, mint egy hanyatt fekvő nő. Ha követed azt a völgyet, Kasgárba jutsz. A barátaid ott vannak.

– Te nem jössz velem?

– Miért tenném?

A nyeregbe segítette a férfit, a kantárt jobb kezébe adta.

– Többet nem találkozunk – mondta a lány.

– Abban ne légy olyan biztos.

– Ha még egyszer visszatérsz ezekbe a völgyekbe, apám megöl. Menj haza most már, Jossz-rán. Felejts el engem, felejtsd el, hogy valaha itt jártál.

– Gyere velem – ismételte meg.

– Most már kétszer mentettem meg az életedet. Mit vársz még tőlem? Gyorsan, sietned kell! – A lány belemarkolt a hajába, és lehúzta maga elé az arcát, hogy megcsókolja. – Szerettem volna fiakat szülni neked –

mondta, és a ló farára csapott. Az állat belevágtatott a feketeségbe, a sztyeppék és a déli hegyek sötét tömbjei felé.

+

Kaidu a jurtája bejáratában állt, Kutulun mellette. Semmi nem mozdult abban a fekete és kegyetlen hidegben.

– Elmenekült végre? – kérdezte Kaidu.

– Kapott lovat, elemózsiát és prémeket. Azonfelül igen leleményes.

– Afelől semmi kétség – motyogta Kaidu. – Mi van az őrrel?

– Felépül, bár attól tartok, a sebhelyet egész hátralévő életében viselnie kell mint gondatlansága bizonyítékát.

– Meg kellene büntetnem, különben még azt találják mondani, hogy nekem is benne volt a kezem a dologban. – Gőzölgő lélegzetüket elsodorta a szél. – Átkozni fogom a napot, mikor visszatért a Ferganai-völgybe – jelentette ki a férfi.

A csend nyugtalan végszóként szolgált a lánya érzéseinek.

– Ha igazi ember lett volna, nem barbár, hozzámentél volna?

– Férfi volt.

– Elismerem, volt benne kurázsi – dörmögte Kaidu. – Dehát az ember a lovában is talál kurázsit.

– Tegnap éjjel álmot láttam – mondta Kutulun.

– Mi volt az álmodban?

– Azt álmodtam, újra találkozom vele.

– Lehetetlen.

– Ez volt az álmom.

Kaidu megrázta a fejét. Semmi esetre sem. Nem hagyja, hogy holdkóros legyen egy barbár miatt.

– A legjobbat tetted a klán érdekében – jelentette ki. – Most pedig felejtsd el, hogy ez valaha megtörtént.

Mintha az olyan könnyű lenne.

CXIX

Kasgárban a nyár a végéhez közeledett, a poros utcákon hemzsegtek a legyek, fekete rajokban lepték el az eladásra kínált birkafejeket és zsíros tüdőket. A finom drótszerű szakállt viselő tádzsikok és a vágott szemű kirgizek szotyolát ropogtatva vonultak a bazárban, vagy a esdj-kának fa díványain henyéltek, és fahéjas zöld teát szürcsöltek az ütött-kopott bögrékből.

Az árusok asztalai az utolsó aratás súlya alatt roskadoztak: barack, dinnye és füge, sárgadinnye, szőlő és gránátalma volt a választék. A sikátorokban bokáig ért a dinnyehéj. Ám a nyár gyümölcsei a tél hírnökeit is elhozták. A poros utcákon szamárkordék nyikorogtak, tűzifának való ágakkal és fahasábokkal megrakodva.

A Világ Teteje alatt, a dombokon máris havazott.

+

Josseran kinyitotta a szemét. Lüktető fájdalmat érzett a vállában, égető szúrást a koponyájában. Szája megdagadt és kiszáradt. Ahogy felébredt, orreimpái remegni kezdtek a szobába szűrődő illatokra: friss lapos kenyér, faszén, sült hús csapta meg az orrát – a bazár ismerős aromái.

– Szóval – mondta egy hang –, életben vagy.

Egy arc derengett fel előtte. William. Megpróbált megszólalni, de nem jött ki hang a torkán. William megemelte a fejét, és az ajkához tartott egy csésze vizet. Jéghideg volt, de olyan ízletesnek érezte, akár a bort.

– Hol… vagyok?

– Nem a mennyországban, ha esetleg arra számítottál.

– Amikor megláttalak… máris biztos voltam benne, hogy ez nem a mennyország. – Vastag szőnyegágyon feküdt. Egy khang volt, egy téglából rakott emelvény, amit alulról

fűtöttek, andalító melegséget sugározva a hátára. – Hol vagyok?

– A kasgári erődben vagyunk. Tádzsik törzstagok hoztak ide három nappal ezelőtt. Félig önkívületi állapotban találtak egy tatár pónin kóborolva a hegyekben. Két fejsebed van, és egy a válladon, ami eléggé begyulladt. De már gyógyul, és ezt ne ezeknek a tatároknak köszönd. Ide akarták küldeni a mocskos sámánjaikat, hogy mindenféle boszorkánysággal kúráljanak, de lebeszéltem róla őket. Folytonosan imádkoztam a tudatlan lelkedért, és eret vágtam rajtad. Úgy hiszem, a gondoskodásomnak és Isten kegyelmének hála lettél jobban.

– Köszönöm.

– Ne nekem köszönd. Már nem vagyok adósod. – William felállt. – Istennek kéne hálát adnod a megváltásodért. Azt hittem, nem látlak többet.

– És az nagyon zavart volna téged?

William közelebb hajolt.

– Mi történt azokban a hegyekben, templomos?

– Amikor az elrablóim meglátták a *paizah*ot, és megtudták, hogy keresztény követ vagyok, aki Kubiláj támogatását élvezi, eleresztettek. A követeket errefelé nagyon tisztelik.

– Akkor hova lett a *paizah*?

– Biztosan elhagytam.

– Kik voltak azok az emberek?

– Banditák. Kizárólag haszonszerzés miatt támadtak ránk, semmi másért.

– Pedig mintha a boszorkányt is láttam volna közöttük – jegyezte meg William.

Josseran megrázta a fejét.

– Tévedsz – felelte, és az ablak felé fordította az arcát. – Szártak és a tatárjai jól bántak veled?

– Nem vágta el a torkom, és nem főzte meg a beleimet vacsorára, és ezért hálát adok Istennek.

– Attól féltem, továbbmentetek Hőtan vagy Os felé.

– A rajtaütés után Szártak megparancsolta, hogy térjünk vissza az erődbe. Azóta itt vagyunk e falak közt, de fogalmam sincs, miért. Talán arra vártunk, hogy épségben visszatérsz. Mivel ezek az emberek nem beszélnek civilizált emberi nyelveket, és csak makognak, mint a majmok, nem tudtam kideríteni. Egyébként Szártak beszélni kíván veled, amint felépülsz.

– Fáradt vagyok. Majd holnap találkozom vele. Most csak aludni szeretnék.

– Akkor magadra hagylak. – William megtorpant az ajtónál. – Amikor idehoztak, magadon kívül voltál. Csak gagyogtál, mint egy gyerek.

– Miket mondtam?

– Valamit az apádról – válaszolta. Azzal kiment, és a súlyos ajtó becsapódott mögötte.

+

Josseran csak másnapra állt talpra eléggé, hogy Szártak meglátogassa, és ekkor megtudta a valódi okát is, hogy miért vonultak vissza a tatárok az erődbe. A csapda után Szártak üzenetet küldött Buharába, és erősítést kért a kíséretnek a Csagatáj Kánság kormányzójától, Organától. Mialatt Kasgárban várt a válaszra, a jamon keresztül üzenetet kapott, hogy Organát eltávolította Arik Böke szövetségese, Algu, és maga Kubiláj rendelte el, hogy maradjon, ahol van, míg rendeződik a helyzet.

– Szóval ki csalt tőrbe minket, barbár? Kinek a katonái voltak? – Mikor látta, hogy Josseran habozik a válaszadással, maga válaszolta meg a kérdést. – Kaidu küldte őket.

– Igen.

– Mi történt a többiekkel, akiket veled együtt hurcoltak el?

– Kivégezték őket.

– Jó haláluk volt?

Josseran elmélázott, milyen választ mondhatna erre. Vajon egy tatár jó halálnak tartja, ha megfőzik?

– Lefejezték őket. Gyors volt.

– Biztos vagy benne?

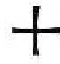
– A saját szememmel láttam.

Szártak láthatóan megkönnyebbült.

– Legalább ennyi áldás kijutott nekik. Daj Szecsen – mondta Kapatos igazi nevét használva – a sógorom volt.

– Férfiként halt meg – mondta Josseran, és elfordult. Még mindig tapintatosabb volt, mintha elmesélte volna, hogy levest főztek belőle. Hazugság volt, persze, de van olyan igazság, amit jobb nem tudni.

VIII. RÉSZ

A Selyemút

Kasgárból Buharába
a hidzsra 638.
és testet öltött Urunk 1261. évében

CXX

A Csagatáj Kánság válsága egész télre Kasgárban tartotta őket. Szártak most már amondó volt, hogy talán több évbe is beletelik, mire biztonsággal át tudnak kelni a Világ Tetején. A jani nyíllovasai viszont szinte napi rendszerességgel rendre megjelentek az erődnél, útban Keletre, vagy onnan vissza. Nem volt nehéz elképzelni a Karakorumban és Sangtuban zajló cselszövést.

Egy nap Szártak bizalmasan közölte Josserannal, hogy a Menny Fia végre kitalálta, hogyan mozduljanak el a holtpontról.

– Úton van egy karaván Buharából Tatuba – kezdte. – Algu megígérte, hogy katonákat küld kíséretül. Csatlakozunk a karavánhoz, amikor ideér. De tavaszig várnunk kell, hogy átkeljünk a Világ Tetején.

– Ezek szerint Kubiláj megegyezett a csagatáji kánnal?

– Titokban.

– Mit szállít a karaván? Aranyat?

Szártak elmosolyodott.

– Az aranyat el lehet költeni. Egy asszonyt. A császár egyik lányát; hozzáadja Alguhoz. Megfontolt szövetség, hiszen ezzel harmóniát teremt a császár háza és a Csagatáj Kánság között.

– Hogy hívják a hercegnőt? – tudakolta Josseran, bár úgy érezte, már tudja a választ.

– Miao-jen – felelte Szártak. – Miao-jen hercegnő.

+

Észak felől a hegyek új és felderítetlen területek határvonalát alkották; nyugatra Szamarkand és Buhara medinái és suttogó nyárfái voltak; keletre Kína pavilonjai és suhogó bambuszligetei; délre a Takla-Makán süvöltő szelei. És itt, Kasgárban, a Selyemút keresztútján az ő élete

ösvényei találkoztak.

Az erőd faláról figyelte, ahogy a karaván átkígyózik az oázison. A tevék panaszosan köhögtek; a lovak lehajtották a fejüket, legyűrte őket a hosszú sivatagi átkelés. Két lovasszázad kísérte a konvojt, aranysisakjuk visszatükrözte a napfényt. A Menny Fiának zöld és fehér zászlói lobogtak a szélben.

Kitárult az erőd fakapuja, és egyes sorban becsörtetett rajta az előőrs. Mögöttük érkezett a hercegnő arany hordszéke egy faszekér hátulján zötykölődve, amit két társzekérnyi szolgálóleány követett. Amikor biztonsággal beértek az erődbe, a lányok lemásztak a szekerekről, és a hercegnő köré gyűltek. Azonnal érezte, hogy valami baj van.

Néhány pillanattal később észrevette, hogy egy hordágyon katonák cipelik át Miao-jent az udvaron.

Eszébe jutott a törékeny teremtés, akivel az Üdítő Tavasz Kertjében sétálgatott. Természetesen a kedves porcelánhercegnő nem bírt ki egy ilyen zord utazást. Magában elmormolt egy imát érte a könyörületes Istennek, ha egyáltalán létezett ilyen teremtmény.

CXXI

A napirendje abból állt, hogy Williammel felkelt a reggeli imádsághoz, reggelire piláfot evett, majd edzés gyanánt birkózni ment Mérgessel. A tatárok szerfelett kedvelték a birkózást, nagyon képzettek voltak benne, Josseran pedig igyekvő tanítványnak bizonyult. A gyakorlás nagyban segített visszanyerni az erejét megsebzett vállának. Mérgest ugyan még nem sikerült legyőznie, de legalább már kevesebbet esett.

Minden reggel a gyakorlótéren edzettek, de tucatnyi esés után Josseran mindig felnyújtotta a kezét, hogy jelezze, feladja a küzdelmet. De eltökélt volt, hogy egy nap majd

győzni fog.

Mérges – akinek a valódi neve, mint Josseran megtudta, Jeszün volt – alacsony, köpcös és karikalábú volt, mint a tatárok közt megannyian. A legtöbben már azelőtt megtanultak lovagolni, mielőtt járni tudtak, és a lábukban a csont alkalmazkodott a ló alakjához. Mérges alkata inkább húsos volt, mint izmos, de amikor nekirontott, az olyan volt, mintha egy kisebb ökör öklelte volna fel. Félpucéran birkózott, és ha összeölelkezett az izzadt testével, olyan érzése volt, mintha egy zsíros disznót próbálna megtartani.

Mérges rengeteg fogást mutatott neki, és azt is, hogyan törjön ki belőlük; ám a lényeg nem pusztán a fogások megtanulásában rejlett. E sport művészete abban állt, hogyan tud egymáshoz kapcsolni különböző mozdulatsorokat az összefonódott karok és lábak elegyében, hogy a sebesség, a nyers erő és az erőszakos magabiztosság keverékével legyűrje az ellenfelét.

Egyik délután végre sikerült neki egy dobás; egy pillanatra kibillentette Mérgest az egyensúlyából, és gerinctörő erővel csapta földhöz. Josserant éppúgy meglepte e fejlemény, mint az ellenfelét, és bizonytalankodni kezdett a sikeres végkifejlet előtt. Mielőtt a földhöz szegezte volna, Mérges grimaszba torzult arccal feltartotta az egyik kezét.

– Várj – nyögte. – A hátam!

– Megsérültél?

– Eltörted a hátam!

Josseran tétovázott. Mérges egyetlen mozdulattal kirúgta a lábát, és Josseran azon kapta magát, hogy az eget bámulja, miközben mellkasából kiszaladt az összes levegő. Mérges ráugrott, egy dobással átfordította, és beletérdelt a derekába. Két kezével megfogta a fejét két oldalt, és elcsavarta. Josseran hallotta, hogy az inak megreccsennek.

Mérges diadalittasan felüvöltött, és talpra szökkent.

– Soha ne mutass könyörületet! – kiáltotta. – Ez egy újabb lecke, amit meg kell tanulnod. – Josseran szívesen káromkodott volna egyet, de pillanatnyilag nem kapott

levegőt. – Ne feledd: meglepetés és színlelés. A legnagyobb fegyvereid.

Nevetve elsétált. Josseran kiköpte a port, teste sajgott a fájdalomtól. Hasznos lecke volt. Egy nap még használni fogja.

+

A Miao-jen érkezését követő reggelen ismét a gyakorlótéren edzettek. Egy rögtönzött ringben méregették egymást, melyet Mérges rajzolt körbe a földön egy eperfaággal. Egy hirtelen rohammal félrevezető támadást indított; Josseran túl lassan reagált. Egy elmosódott mozdulatsor után újra a hátán találta ellenfelét, maga pedig a kemény talajon kötött ki a ziháló, verejtékező tatár súlya alatt. Megint veszített.

Mérges harsányan nevetve felugrott.

– Ha az összes barbár olyan, mint te, meghódítjuk az egész világot!

Josseran elhúzta a száját, és lassan felegyenesedett. A méretei miatt nem volt hozzászokva, hogy így legyőzzék egy erőpróbán. Egész életében nem fordult vele elő, de most, hogy rendszeresen vereséget szenved ettől a tagbaszakadt tatártól, magában fortyogott.

– Újra – mondta.

Mérges körözni kezdett körülötte, majd összeakaszkodtak, kezüket egymás vállára tették, a lábukkal próbálva elgáncsolni a másikat.

Josseran meghallotta, hogy valaki szólítja.

– Barbár!

Josseran körbepillantott, és Mérges kihasználva, hogy elterelték a figyelmét, a hátára dobta a férfit.

– Hát sosem tanulsz? – kiabálta.

Szártak odaszaladt. Josseran érezte, hogy valami szörnyű baj lehet.

– Hol a társad?

– Minden bizonnyal térdepel valahol. Mi a baj?

– Miao-jen hercegnő. A sivatagban összeszedett valami betegséget, és most nem lehet felkelteni.

Josseran mindenféle sugdolózást hallott a szolgálóleányok és a tisztek közt, akik a nyugati torony melletti szállásán foglalatoskodtak. Kérte, hadd látogassa meg őt, de bármiféle magyarázat nélkül megtagadták tőle a lehetőséget. Mostanáig nem tudta, hogy ennyire súlyos a betegsége.

– Aggaszt, hogy ilyen híreket hallok – mondta. – De mi köze mindehhez a mi derék barátunknak?

– A sámánok, akik vele tartottak az út során, már mindent megtettek, ami tőlük telt. Arra gondoltam, talán a te szent embered…

– William?

– Végül is ő állított talpra téged is.

– Williamnek nincs gyógyító ereje. Ilyen csodákra csak Isten képes.

– Engem nem érdekel, ki gyógyítja meg, a te istened vagy az övék. De nem halhat meg. A testi épsége most az én hatáskörömbe tartozik, és engem fognak hibáztatni.

Josseran megvonta a vállát. Baj nem lehet belőle, gondolta, bár afelől kétségei voltak, hogy bármit használ. Meggyőzheti Williamet, hogy legalább mondjon el néhány imát.

– Megkérhetem, hogy álljon a szolgálatodra, ha óhajtod.

– Hozd elém, amilyen hamar csak tudod – mondta Szártak. – A hercegnő nélkül nem kötünk szövetséget Alguval, és akkor lehet, hogy megőszülünk, mire elhagyhatjuk Kasgárt!

CXXII

Ferganai-medence

Füst szállldogált a völgyet pettyező jurtákból. A Világ Tetejét

csendesen belepte a hó.

A három lovas lassan elporoszkált a döbbent klántagok előtt. Fejük búbja és helyenként arcuk is megperzselődött és megfeketedett; az égett hús alól kilátszott a fehéren csillogó csont. Egyikük elveszítette a szemét, a másik az orra egy darabját. Már csak annyi erejük maradt, hogy még fent maradjanak a nyeregben, és nem is estek le, amíg el nem érték a kán jurtáját, ahol az egyikük végül lecsúszott a lóról, és ott maradt a hóban fekve mozdulatlanul.

+

– Maga Arik Böke segítette a trónra Algut Buharában. És ahogy nagykánunk kívánta, küldöttséget menesztettem hozzá, hogy elkérjem az adók egy részét, amiből kagánunk seregét akartuk felszerelni az áruló Kubiláj ellen. És erre mit csinál? Azt mondja, értékes fémmel váltja meg a részét, és olvasztott aranyat öntött a követeink fejére.

Kaidu a jurtájában ült, fiai a jobbján, kedvenc felesége és lánya, Kutulun a bal oldalán foglaltak helyet. A tűz kék füstje komótosan szállldogált a tetőn tátongó lyuk felé.

– Még mélyebben vissza kellene húzódnunk a hegyekbe – javasolta Tekudaj. – Algunak százötvenezer katonája van a háta mögött.

– Visszahúzódni? – motyogta Kaidu. Gerelre nézett. – Egyetértesz a testvéreddel?

Gerelnek nem volt ideje válaszolni, mert Kutulun nem tudta tovább türtőztetni magát.

– Ha most menekülőre fogjuk, örökké menekülni fogunk, és soha nem látjuk viszont a mezőinket és a legelőinket!

– Akkor mit javasolsz, mit tegyünk?

– Nem tudjuk legyőzni Algut a csatamezőn. De lecsaphatunk, amikor a legkevésbé számít rá, és még azelőtt visszavonulhatunk a hegyekbe, mielőtt alkalma lenne a megtorlásra. Amikor pedig hátat fordít, újra lecsapunk. Egy pillanatnyi békét sem szabad hagynunk

neki. Kifárasztjuk, mint farkas a medvét, hónapról hónapra, évről évre belecsípkedünk a sarkába, míg megbénul és kimerül. S egy nap, mikor magunk mellé gyűjtjük a hozzánk hasonló farkasokat, leterítjük.

Kaidu elmosolyodott. Ez az ő lánya, a harcos, a sámán; Dzsingisz kán egy kanca képében tért vissza. A szellemek megtréfálták az életben, és a legrátermettebb fiát nőnek teremtették.

Egy pillanatra elgondolkodott. Végül megszólalt:

– Egyetértek Kutulunnal. Közelebb áll a vérmérsékletemhez, hogy farkas legyek, mint bárány. De most először meg kell hallgatnunk az istenek bölcsességét, hogy megtudjuk, mi a kívánságuk. Kutulun, hívd a szellemeket, és tudd meg, mit tanácsolnak. Azután, és csakis azután fogunk döntést hozni.

CXXIII

Kasgár

Át egy vassal domborított, rézveretes bejáraton, és végig egy falakkal határolt, szűk udvaron, ahol a rózsa felkúszott a falra; majd át egy fehér alapon szőlőkék, törött kufikus frízzel díszített boltív alatt. Végül fel a szűk, évszázados, kopott lépcsőn a toronyba.

Különös delegáció masírozott a nyugati őrtorony sötét folyosóján. Az aranyszárnyas sisakos hadnagy vezette a sort, mögötte egy sápadt, fekete csuhás alak, akit egy szakállas óriás követett a tatárok *del*jében és zömök csizmájában. A torony csúcsán megálltak az egyik szoba előtt. Egy csapat kínai szolgálóleány sertepertélt egy faragott diófa ajtó előtt lehajtott fejjel.

William félrevonta Josserant.

– Mit csináljak? – sopánkodott. – Nem imádkozhatok egy pogányért!

– Akkor imádkozz egy szerencsétlen emberi lélekért.

– Amit kérsz, lehetetlen!

– Képes lennél halálosan megsérteni a kíséretünket azzal, hogy visszautasítod a kérésüket? Akkor tégy, amit jónak látsz, és reméld a legjobbat, mert szerintem az eredmény ugyanaz lesz.

– Mit mond? – csattant fel Szártak.

– Attól tart, kudarcot fog vallani.

– Mar Salah esetében elég hatásos volt a mágiája. Mellesleg eddig semmi sem segített rajta. Emlékeztesd rá, ha a hercegnő meghal, lehet, hogy ötven télen át kell itt kushadnunk.

– Én ezt nem tudom megtenni! – ismételte meg William.

– Készen áll? – kérdezte Szártak.

– Készebb nem is lehetne – felelte Josseran.

Szártak kinyitotta a szobába vezető ajtót, és Josseran beterelte rajta Williamet.

Ez a helyiség egykor egy mohamedán herceg vagy hercegnő személyes kvártélyaként szolgálhatott, gondolta Josseran, *mert mesésen berendezték, nem úgy, mint a saját csupasz cellámat.* A boltíves tetejű ablakok fölött arab felirat ívelt, a vályogtéglából épült falakat geometrikus kerámiafrízek díszítették bordó színben viaszsárga alapon.

Miao-jen a szoba közepén feküdt az ágyban, valószínűleg aludt. Aprónak látszott a tágas helyiségben. A szoba sarkaiban szénserpenyők izzottak, de a ropogó nyárfaágak sem tudták elűzni a hideget a szobából.

Szártak nem akarta átlépni a küszöböt, tartott a Miao-jen teste körül ólálkodó szellemektől. Josseran visszalépett, és William egyedül sétált oda az ágy mellé. Riadtan körbenézett.

– Hol vannak az orvosai?

– Szártak azt állítja, nem tudták meggyógyítani, ezért elkergette őket.

William megnyalta vékony, fehér ajkát.

– Mondom neked, hogy nem tudom megcsinálni! Nem is

kapta meg a keresztség szentségét.

– Nem sérthetjük meg a házigazdáinkat! Olyan nagy teher, ha arra kérnek, hogy imádkozz érte? Épp elég időt töltesz térden állva!

Mi bátortalaníthatta el ennyire? – tanakodott Josseran. Csak nem maga is a ragálytól fél? De ha a betegsége a kigőzölgéseivel is terjedne, akkor már a szolgálói is itt ájuldoznának, nem igaz?

Josseran pillantása az ágyban fekvő, apró alakra tévedt. Jobbat érdemelt annál, semmint hogy itt haljon meg, ebben a magányos oázisban; hisz még gyerek. Lényének egy meghatározhatatlan része még mindig hitt benne, hogy egy pap fohásza – lett légyen az akár oly tökkelütött egyházfi, mint William – még mindig százszor többet ér Isten előtt, mint egy átlagemberé.

– Tedd meg érte, amit tudsz – mondta Josseran, s az ajtó felé fordult.

William elkapta a ruhaujját.

– Most itt hagysz?

– Én nem vagyok sámán. Most már rajtad áll, hogy csodát tégy.

– Mondtam neked, hogy nem imádkozhatok érte! Isten nem fogja fárasztani magát egy pogányért!

– Ő nem pogány, ahogy te is tudod. Ő csak egy kislány, és beteg! Csak képes vagy egy kis együttérzést mutatni, nem? – Azzal kiment, és a súlyos ajtót egy nagy puffanással zárta be maga mögött, ami az egész erődben visszhangzott.

CXXIV

William letérdelt az ágy mellé, és belekezdett a miatyánkba. De beleakadt a szavakba, és nem tudta befejezni. Az ördög itt járt a szobában, az összes bűzös álarcában. Látta az árnyékok közt önelégülten vigyorogni, mert már azelőtt ismerte a gondolatait, mielőtt ő maga ismerte volna őket.

Közelebb ment az ágyhoz.

Az alvás hasonlatos a halálhoz, és a halálban az áldozat örökké néma. A gondolat spontán merült fel benne: bármit megtehetne ezzel a nővel, amit csak akar; ha odanyúlna, és megérintené, senki sem tudná meg.

Lehetetlen most a Végtelent szemlélni, vagy bármi másra összpontosítani a gondolatait, mint e kényszerre. Körbenézett, hogy meggyőződjön róla, zárva van az ajtó, a szoba üres. Tétován kinyújtotta a karját. Úgy érezte, mintha már nem is hozzá tartozna. Rémülten figyelte, mintha valami hatalmas, sápadt pók lenne, ami átmászik az ágytakarón.

Ujja megérintette a lány karjának márványszínű húsát, aztán hirtelen elkapta onnan, mintha leforrázták volna.

Miao-jen nem ébredt fel; lélegzetének szapora ritmusa nem változott. William bűntudatosan ismét körbesandított. A lécezett ablakokon bevilágító sárga fénypászmákban porszemek táncoltak.

Ujjai megcsípték Miao-jen fülcimpáját, majd megint visszarántotta őket; azután felbátorodott; megsimogatta a kezét, még meg is huzigált egy-két aranyló szőrszálat a kézfején, amitől azok kijöttek a bőréből. De még mindig nem moccant.

William izgatottan felállt, és járkálni kezdett a szobában, egyfolytában az ajtót lesve. Tatár nem lépne be egy beteg ember szobájába, csak egy sámán, magyarázta neki Josseran. Azoknak meg megtiltották, hogy idejöjjenek.

– Nem én kértem ezt – mondta ki hangosan, imádkozva a kezét tördelve. De Istentől nem jött válasz, és az őt kísértő démonok most már teljesen átvették a hatalmat fölötte.

Ferganai-medence

A révületet hasisfüsttel és kumisszal érte el. Kutulun

egyedül táncolt a jurtájában, míg meg nem jöttek a szellemek, és magukkal nem vitték őt az Örökkévaló Kék Égboltra. Földi kötelékeitől megszabadulva, s egy fekete kanca hátán szárnyalva az égen, a barbár harcossal, Jossz-ránnal vágtatott; érezte, hogy átöleli, miközben elmerülnek a felhők ásító ölelésében.

Azt álmodta, hogy a hegyek fölé vágtatnak, egy felföldi legelőre, ahol összeforrt vele a magas, dús nyári fűben. Olyan elevenen látta e képet, hogy még itt, a jurta vastag szőnyegein fekve, álmában is megremegtek orrcimpái, ahogy megérezte a férfi idegen szagát, és kitárta a karját, hogy megölelhesse őt.

Valami megmoccant benne, ő pedig nyögni és vergődni kezdett fájdalmában; egy véres gyermek csusszant ki a testéből, bronzszínű volt, mint a saját fajtája, de a keresztény aranyló-vörös hajával.

– Jossz-rán.

Hajnalodott, mire felébredt az álomból. Sötét volt, és a parázs kihűlt. Reszketve felült, és zavartan körbenézett a jurtában.

Apja parancsára belépett a szellemvilágba, hogy megtudja az istenek akaratát Algut és Arik Bökét illetően. De Josseran és a gyermek látomása elfojtott minden más megérzést. Fogalma sem volt, mit gondoljon az imént átéltekről.

Bőre csúszós volt, az ágyékában melegséget és nedvességet érzett. Bizonytalanul talpra állt, és kibotorkált.

A hold a hófehér dombok fölött lebegett. A férfi még mindig valahol odakinn kószál. Most már teljes bizonyossággal tudta, hogy egy ezüstfonal köti össze őket, és egy nap a szél a virág felé fújja majd a magot, és végül újra találkozni fognak.

CXXV

Kasgár

William minden kétséget kizáróan látta, hogy Miao-jen a végét járja. Hányszor meglátogatta már a szobáját, hány imát suttogott el a nevében? Haldokolt. Isten a kisujját sem mozdította egy mázolt képű pogányért.

Máris halottnak látszott. Lélegzete alig volt észlelhető.

Ujjai a bőrére csusszantak, mely elefántcsont simaságú volt, és lángolt a láztól. Az ismerős érintés melegségén felbátorodva, a lány mellbimbóján folytatta kalandozását.

Néhány gát ledőlt benne; soha senki nem fogja megpillantani, senki nem fogja megtudni. Tapogatásának még vágyai tárgya sem lehet szemtanúja. Ezt a festett arcú, törékeny hercegnőt azért ajánlották fel neki ezen az oltáron, hogy a játékszere legyen. Következmények nélkül rendelkezhetett vele. Nemsokára megadja a lelkét a sötétségnek, és bármilyen bűnöket is követ el rajta, a sírba száll vele együtt.

Legalábbis a hang a fejében ezzel érvelt.

A selyemköntös alá nyúlt, és elakadt a lélegzete, amikor ujja hegyével megérintette combjának forró, rugalmas húsát. Tétovázott, mielőtt folytatta a felfedezőutat. Keze irányíthatatlanul remegett, szája kiszáradt, feje kiürült, csak a pillanat élménye lobogott benne, se üdvözülés, se józan ész nem lebegett szeme előtt.

Félrerakta a Bibliát, és odafeküdt mellé az ágyra. A lány szolgálatkész karját saját vállára helyezte, és megcsókolta festett arcát. És ahogy az árnyak átsurrantak a helyiségen, megadta magát lelke iszonyú sürgetésének.

CXXVI

Josseran az egész életét katonás fegyelemmel zajló, rendszeres edzéssel töltötte. Közelharcot és lovaglást gyakorolt. A hosszú téli hónapok egyhangúságát önként

vállalt napirenddel ütötte el, megpróbált olyan rutinnal mozogni a nyeregben, ahogy csak tudott.

Minden délután levitte a lovát az erőd alatti gyakorlótérre, és egyedül tréningezett karddal és lándzsával. A bazárban tett felfedezése óriási segítségére volt. A helyi kereskedők zsinóron bambuszrudakra függesztve tárolták a dinnyét, hogy lédús maradjon egész télen. Mindennap megvásárolt tízet a gyümölcsből, kivitte a gyakorlótér melletti gyümölcsösbe, és hosszú nyársakra húzta őket. Az eperfák közt vágtára fogta a lovát, és megpróbálta precízen kettészelni a dinnyéket a kardjával, hogy közben a ló ritmusa ne törjön meg.

Amikor az összes dinnyét legyőzte, leszállt fekete csődöre nyergéből, és lecsutakolta a lovat a fakarddal, amivel a tatárok szokták lekefélni az állataikat. Ez még ugyanaz a póni volt, amit Kutulun hozott neki, amikor megszökött Kaidu táborából. Jól viselte gondját, bár nem táplált különleges érzelmeket az állat iránt, mert ingerlékeny volt, és néha harapós. Williamnek nevezte el.

Patadobogást hallott, és felnézett. Szártak nyargalt át a gyakorlótéren, könnyen felismerhető, kinyújtott lábú tatár stílusban. Mikor odaért a gyümölcsöskerthez, megzabolázta a lovat, és leugrott róla, majd az ágakat hajtogatva végigsétált a kopasz fák között. Mikor meglátta a megcsonkított gyümölcsök halmát a földön, Josseranra nézett, és elvigyorodott. .

– Ha ti, keresztények valaha csatába indultok a görögdinnyék ellen, jobban teszik, ha felvértezik magukat.

– A fejedet képzelem a dinnye helyébe – jegyezte meg Josseran. – Sokat segít a célzásban.

Szártak megint vigyorogni kezdett.

– Jó híreim vannak – mondta. – A sámánod bebizonyította az erejét.

Josseran megpróbálta elrejteni a meglepetését. William elhitette vele, hogy a lány a halálán van.

– Jobban van?

– Ez a Vej-ram – kezdte, a William tatár kiejtését használva – az összes bogarassága ellenére igen erős mágiával rendelkezik.

Erős mágiával? Josseran úgy hitte, hogy a hercegnő felépül vagy meghal, ahogy Isten jónak látja, a derék barát imáitól függetlenül; mindenesetre azt válaszolta:

– Sosem kételkedtem a képességei hatásosságában.

Szártak nem tudta leplezni a megkönnyebbülését. Végre látszott az utazásuk vége.

– Amint elolvad a hó, átkelünk a Világ Tetején, és Algu udvarába megyünk, Buharába. Onnan elkísérünk a nyugati földek felé.

Már több mint egy éve eljött Akkóból. Eltűnődött, vajon mi minden történhetett, míg távol volt. A házigazdái semmit sem árultak el neki, meglehet, maguk sem tudtak semmit. Outremer egy teljesen más világ volt számukra. Vajon Hülegü egyezséget kötött a Főbírósággal Josseran fáradozásai nélkül is? Vagy elsöpörte? Ha Williammel Akkóba érnek, vajon már csak füstölgő romokat találnak?

Josseran nem akart visszamenni Outremerbe. Tudta, hogy eretnekségért és istenkáromlásért a Tanács elé kéne állnia a szerzetes vádaskodásai miatt. A tény, hogy kétszer is megmentette annak a nyomorultnak az életét, semmit sem fog számítani annak a fafejű egyházfinak. Már átkozta magát, amiért olyan nyíltan beszélt, és az ellenségévé tette.

De a nagymester úgyis megóvja minden következménytől. Végül is templomosok voltak, és ezek a domonkosok sem tehettek ellenük egyebet, mint hogy az öklüket rázzák feléjük. Ugyanakkor lehet, hogy egyelőre nem fogja tudni otthagyni a rendet, ahogy tervezte. Addig nem, amíg William Rómában van.

Azon töprengett, vajon szegény Gérard-t és Juszufot még mindig túszként tartják-e Aleppóban. Legalább ők örülni fognak, ha visszatér.

– Látom, a lehetőség, hogy végre itt hagyhatod Kasgárt, olyan örömmel tölt el, hogy szóhoz sem jutsz, szóval

magadra hagylak inkább a dinnyéiddel – mondta Szártak. Aztán mintegy elkésett gondolatként hozzátette: – Ha esetleg egy átkaroló hadművelettel túljárnak az eszeden, kérj segítséget, és elküldöm az egyik lovasszázadot, hogy kivágjátok magatokat a fügéken át.

Felnevetett, és visszagaloppozott az erőd irányába.

+

Miao-jen vörös brokátköntösében és apró selyempapucsában úgy volt kiterítve az ágyon, akár egy halott. Bőre szinte áttetsző volt az ablakon beszűrődő sápadt fényben.

William hosszasan üldögélt mellette, és figyelte, nem mert megmozdulni. Végül kinyújtotta remegő kezét, és megérintette a homlokát. Lehetetlen. A láz alábbhagyott, bőre hűvös tapintású volt.

Beleharapott a bütykébe, hogy fel ne kiáltson. *Mit tettem?*

A lány megmozdult, és egy pillanatig attól tartott, felébred. Talpra ugrott, és elhátrált az ágytól, míg megérezte, hogy lapockája a kőfalhoz nyomódik.

Mit tettem?

A város tetői fölött egy mohamedán pap kiáltásait hallotta; az istentelenek pokoli éneke a távoli kék hegyekből visszhangzott, míg már-már megtöltötte a szobát, és megsüketítette őt.

Soha nem hitte, hogy csodát láthat a való életben. Most mégis a szeme előtt volt egy, ráadásul a saját műve. Isten azért helyezte a kezét erre a pogány hercegnőre, hogy megcáfolja őt, a szolgáját, igen, hogy megbüntesse.

Különben miért éppen most mentette volna meg Isten ezt a nőt?

Térdre borult, és megint imádkozni kezdett, ezúttal a saját leikéért, nem a lányéért. Aztán azért fohászkodott, hogy Miao-jen felépülése rövid életű legyen, és hogy újra

ragadja el a láz, mert csak a halála szolgálhat elegendő biztosítékul, hogy szörnyű bűne nem kerül napvilágra.

CXXVII

Most, hogy Miao-jen jobban volt, a cselédei körbezsongták őt, és ott kotkodácsoltak egyfolytában, mint a tyúkok. Felült az ágyban, szépítőszerének fehér púderével álcázta halálos sápadtságát. Karmazsinvörös brokátruhába öltöztették, amit egy szénfekete övvel kötöttek meg, hajába elefántcsont és aranytűket tűztek.

Josserant és Williamet betessékelték a szobába. Megálltak az ágy lábánál.

– Örülök, hogy felépültél, úrnőm – mondta Josseran.

Miao-jen megpróbált az arcára varázsolni egy mosolyt.

– Hála Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy-nak.

Josseran Williamre nézett.

– Neked tulajdonítja, hogy megmentetted az életét, William testvér. A köszönetét fejezi ki.

Josserannak úgy tűnt, a szerzetes nem igazán örvendett a hír hallatán. Végre egy kis alázatosság. A kezében tartott, kis fafeszületet markolászta és az ujjai közt forgatta.

– Mondd meg neki, hogy Isten akarta úgy, hogy életben maradjon.

Josseran visszafordult Miao-jenhez, és tolmácsolta neki, amit William mondott. A beszélgetésük halkra fogott sugdolózással folytatódott.

Josseran megszólalt:

– Jó hírek, barát. Szeretné, ha megkeresztelnéd szent vallásunk kívánalma szerint.

William úgy nézett rá, mint akit pofon vágtak.

– Nem tehetem.

Josseran rámeredt.

– Nem teheted?

– Megtanítottam neki, amit lehetett. Imádkozzon, és

adjon hálát az Úrnak, hogy megváltotta, ha ez a kívánsága. De nem vagyok meggyőződve a hite őszinteségéről, így nem avathatom be a szent keresztségbe.

– De hiszen azt szeretné, ha segítenél neki! Itt egy lélek, aki Krisztus áldásáért könyörög! Ő lesz az első megtérítetted! Hát nem erre vágytál végig, míg Kínában voltunk?

– Mondd meg neki, hogy ne háborgasson engem többet ezzel – mondta William. – Már elmondtam neked a tanácsomat a dologgal kapcsolatban. – Sarkon fordult, és kimenekült a helyiségből.

Ijedt csend telepedett rájuk. Miao-jen és a cselédei zavartan néztek rá.

– Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy haragszik rám? – kérdezte végül Miao-jen.

Josseran túlságosan megdöbbent, hogy válaszolni tudjon neki. Végül hebegve kinyögte:

– Nem tudom, mi ütött belé, úrnőm.

– Nem szeretné, ha a pápát imádnám, ahogy tanította?

– Már nem igazán sejtem, mit szeretne. – *Lehet, hogy a halál közelsége a sivatagban megzavarta az elméjét?*

– Talán megkérhetnéd, hogy majd jöjjön vissza, és látogasson meg. Nem akarom, hogy haragudjon rám.

– Semmiképp sem hiszem, hogy rád haragszik, úrnőm.

– Pedig igen úgy tűnik.

Josserannak fogalma sem volt, mit mondhatna neki. William testvérnek nagy tehetsége volt benne, hogy még a győzelem édes ízét is megkeserítse.

– Csak annyit tudok mondani újra: örülök, hogy felépültél – préselte ki magából.

– Hogy siethessek a férjuramhoz?

Az ablakból juhok bégetését hallotta, ahogy a vásárra és a vágóhídra terelték őket. Nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy a tatár hercegnő átérezte kínos helyzetüket.

– Miután elbúcsúztunk apám kertjében, Sangtuban, azt

hittem, sosem látlak többé – mondta.

– Hiányoztak a beszélgetéseink.

– Mondtam neked, hogy apám győzedelmeskedik. Érted már, hogyan? Máris elszigetelte az öccsét. Algu látta, hogy fordul az ár, és apám magához édesgette azzal, hogy felajánlotta neki a Csagatáj Kánságot mint hűbérbirtokot, és a kormányzót is segített megöletni. Arik Böke mit ajánlhatna neki? Csak az állandó követeléseit, katonákat és adókat kérve a seregének. Most, hogy apám Algut a saját oldalán tudhatja, Arik Böke csapdába esett a seregeik között.

– Algu igen szerencsés, hogy téged is magáénak tudhat az alku részeként.

– Én csupán annak tanúsításául kellek, hogy apám átengedi a királysága egy részét egy másik hercegnek. Ez csak politika.

– Remélem, hitvesed jól fog bánni veled – jegyezte meg Josseran.

– És ha mégse, attól apám még mindig a kánok kánja és a csinek császára marad. Szóval mit számít? – Felsóhajtott. Talán most épp arra vágyott, hogy hagyták volna inkább meghalni.

Josseran a délre néző ablakból a mohamedán templomot bámulta. Egy csinek közt felnevelt tatár hercegnőt most elküldenek, hogy mohamedán hercegek között éljen. El lehet képzelni ennél magányosabb életet?

– Biztos vagyok benne, hogy az új kánod hamar felismeri, hogy értékesebb ajándékot kapott az aranynál is.

– Ki tudja, mit fog gondolni egy liliomlábú lányról? – Behunyta a szemét, és visszaeresztette a fejét a párnára. – Elfáradtam. A betegség kiszívta minden erőmet. Hagyj most magamra. Beszélnél Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy-gyal, és megmondod neki, hogy azt szeretném, ha nem haragudna rám, és köszönöm, hogy megmentette az életemet?

– Természetesen, úrnőm – felelte Josseran.

A szűk lépcsőfeljárón felkapaszkodott a torony tetejébe. Sikátorok útvesztőjére látott, sárral tapasztott, lapos tetőkre és egy mohamedán templom félkupolájára. Észak felől homokvihar közeledett. Ezernyi ablakban olajlámpások pislákoltak, a délután korai sötétséggel köszöntött rájuk.

Josseran hagyta, hadd csapkodja a szél. *Mi a bajod?* – gondolta. *Te nem egy liliomlábú csín hercegnő vagy. Neki nincs választása, de te még mindig választhatsz másik ösvényt az életben. Ő erőtlen, te nem vagy az.*

Tehát elfogadod, hogy ugyanaz a sorsod, egy életen át tartó megbánás és lemondás, csak mert híján vagy egy kis bátorságnak? Josseran Sarrazini, ha nem tudsz megtanulni élni, akkor muszáj megtanulnod meghalni. Bárhogy is alakul, legalább szabad leszel.

CXXVIII

Ferganai-medence

A jurtákat felpakolták a *kibitkák*ra, a sátorszekerekre, s a juhok, kecskék és lovak végeláthatatlan csordái hatalmas porfelhőt vertek a rónán. Kaidu a nyeregből szemlélte az előkészületeket. Őszülő szakálla alatt szája olyan vékony csíkká szűkült, akár egy íj. Egykedvűen meredt maga elé a fejébe húzott fülvédős hermelinsapkájában.

Kutulun odalovagolt hozzá fehér kancáján, hogy üdvözölje. Sámánviseletbe öltözött: fehér csuklyás köpeny volt rajta dobbal és a többi eszközzel.

– Beszéltél a szellemekkel? – kérdezte tőle a férfi.

– Igen.

– Mit láttál a túlvilágon?

Kutulun nem merte elmondani, hogy a látása ismét cserbenhagyta, ezért arról számolt be, amit a fejében sejtett.

– Vég nélküli háborút láttam. Láttam, hogy Dzsingisz kán

birodalma rengeteg királyságra forgácsolódik szét, mint annak előtte.

– Azt is láttad, hogy átadjuk a ferganai sztyeppét Algunak?

– Láttam, hogy falkában menekülünk, és éjszaka visszatérünk, hogy elragadjuk az ifjakat és a gyengéket, és senkinek nem hagyunk egy pillanatnyi pihenőt sem a Világ Tetején.

Kaidu zord arccal eltöprengett.

– Kubiláj az egyik lányát Buharába küldte menyasszonynak. Ezzel megszilárdítja a szövetségét Alguval, és mindannyiunkat megszorongat, mint egy ökölbe zárt madarat. Ez a hercegnő jelenleg biztonságban van a kasgári erőd falai mögött, de nemsokára útra kel a hegyeken át, hogy megkössék a házasságot. Algu egy egész mingáni küldött a lovasságából, hogy biztosítsák a kíséretet. – A hegyek irányába révedt, mintha látná a karavánt. – Bárcsak ne érkezne meg.

– Hadd csináljam én – súgta Kutulun. – Adj mellém a lovasaidból öt dzsegunt, és megállítom.

– Gondoltam, hogy ezt fogod mondani. – Jakfarkú zászlója lobogva csattogott a szélben. – Gondoskodj róla, hogy Algu fej nélkül kapja meg a menyasszonyát. Véghez tudod vinni?

– Meg tudom csinálni – ígérte a férfinak.

CXXIX

Kasgár

William az istállóban akadt Josseranra, ahogy egy kővályún üldögélt, és két kezével kardját és annak hüvelyét markolta, súlyával ránehezedve. Köpenyét felpúpozta a vállán.

Mikor meghallotta a szerzetes lépteit a sötétben, felnézett.

– Gondoltam, hogy itt talállak – mondta William.

– Honnan tudtad?

– Az utóbbi évet kétes örömökkel szolgáló társaságodban töltöttem, így már egy kicsit kiismertem a gondolkodásodat, templomos. Ki akartál lovagolni ma éjjel, vagy még megtetted volna nekem azt a szívességet, hogy elköszönsz, mielőtt távozol?

– Soha nem láttam értelmét a búcsúzkodásnak. És többé már nincs szükséged rám, William testvér. Ezek az emberek nem fognak bántani. Biztonságban végigkísérnek az út hátralévő részén.

– A védelmemet terád bízták, míg épségben vissza nem érünk Akkóba.

Josseran felsóhajtott. Igen, valóban erre szólt a megbízatása, és micsoda tehernek bizonyult.

– Miért nem akartad megkeresztelni a lányt?

– Nem áll készen. A hercegnőd azt színleli, hogy szereti Krisztust, de a lelke nem érti az Istent. Még mindig pogány.

– Ez a leírás majdnem mindenkire illik Frankhonban. Egyikünk sem ért semmit Istenből vagy a vallásból, csak azt, amit ti akartok, hogy elhiggyünk. Nézd, pap, ő útmutatásra vágyott, és a keresztség vigaszára, de te megtagadtad tőle.

William nem szólalt meg.

– Nem értelek téged.

– Úgy van, ahogy mondod, mert a te hivatásod a háború, és nem a vallás. Én például nem értem ezt a hirtelen jött aggodalmat egy bizonyos tatár hercegnőért. Ez az oka, hogy ma este nélkülem akartál távozni?

Hosszú csend. Gőzölgő leheletük megállt a fagyos levegőben. Josseran megremegett, és szorosabbra húzta a köpenyt a vállán.

– Nos? – firtatta William állhatatosan.

– Harmincegy éves vagyok. Visszamehetnék Troyes-ba, de már semmi nem vár ott rám. Olyan dolgokat láttam és hallottam az elmúlt esztendőben, melyek örökre

megváltoztatták azt, ahogy magamat és a világot látom. Mellesleg abban a pillanatban, hogy frank földre lépek, eretnekséggel fogsz vádolni, ahogy azzal azóta fenyegetőzöl, mióta eljöttünk Akkóból. Az egyetlen módja, hogy oltalmat találjak tőled és szenteskedő testvéreidtől, ha a templomosokkal maradok, nekem viszont már elegem van a szerzetesi életből. Most azt akarod, hogy segítsek neked, pap, de ismerlek titeket, domonkosokat, tudom, mi fán teremtek. Abban a pillanatban, ahogy épségben visszaérünk Outremerbe, téged jottányit sem fog érdekelni, ha a sárba tiporsz.

– Te kizárólag magadra tudsz gondolni? Kötelességed van a templomos lovagrenddel és Istennel szemben. Megbíztak a pápai követ épségben való visszajuttatásával Akkóba, te pedig a szavadat adtad Thomas Bérard-nak, hogy teljesíted a vállalásodat. És mi lesz a fegyverszünettel, amiben Kubilájjal egyeztél meg? A Szentföld sorsa múlik rajtunk.

– Elmesélhetsz a Főbíróságnak mindent, amit láttál és hallottál, és biztos vagyok benne, hogy örülni fognak a jelentésednek. A te hangod a Tanácsnak éppúgy megfelel, mint az enyém. Ami a szerződést illeti, Hiilegü most már azt tesz, amit csak akar. A császárt már semmi más nem érdekli az öccsével vívott háborún kívül. A tatár birodalom belülről fog apró darabokra hullani. Elpusztítják ők magukat a mi segítségünk nélkül is. Az utazásunknak semmi értelme nem volt. Ha sosem térünk vissza, Jeruzsálem történelmén már az sem változtat.

William csendben maradt. Valami neszezett a sötét sarkokban, talán egy patkány kutatott a szalmában. William lába előtt egy tócsa feketére fagyott a kövön.

– Csak játszottak velünk, William, a kezdetektől fogva. Hülegü már tudta, hogy a nagykán halott. Csak húzta az időt, hogy lássa, birokra mennek-e a fivérei az öröklésért, ami be is következett. A kiváltságlevél, amit Kubilájtól kaptunk, elveszett ugyan, de még ha meg is lenne, már nem lenne jó semmire. Hülegü szabadon garázdálkodik, a

Menny Fiának pedig nincs fölötte hatalma. Az egész kezdődik elölről.

– Isten előtt esküt tettél, hogy épségben visszakísérsz Akkóba – ismételte William.

– Melyik isten előtt? Jeruzsálem istene előtt? A mohamedánok istene előtt? Netán a tatárok istene előtt? Én nem találkoztam ezekkel az istenekkel, ha felidézem az elmúlt évet.

– Ha kilovagolsz ezen a kapun, meg fognak ölni. Nemcsak a keresztény világ segítségét hagyod magad mögött, de Istenét is. – Mivel Josseran nem válaszolt, folytatta: – Maradj velem Akkóig, és egy szót sem szólok eretnek meglátásodról és az istenkáromlásodról.

Josseran lova felnyergelve toppantott az árnyékban.

– Mitől ijedtél meg ennyire, William?

– Nem ijedtem meg – felelte, de Josseran hallotta, hogy elcsuklik a hangja.

– Megrémiszt a lehetőség, hogy innen nélkülem folytasd az utat. Mi történt, ami ennyire megrázott?

– Ne hízelegj magadnak. Menj, ha akarsz. De ne feledd. Ha ma éjszaka kilovagolsz Kasgárból, örökre hátat fordítasz a saját fajtádnak. Elveszett leszel ezen a világon, és a következőben is.

– Attól félek, máris az vagyok, bármit is teszek.

William közelebb lépett.

– Mit szólna az apád, ha most itt lenne? Azt várná, hogy eldobd az életed, ahogy ő tette? Micsoda örökséget hagyott rád! Ha már sehol nem lelsz megváltást, találd meg itt, azzal, hogy megbékélsz vele.

+

Miután William távozott, Josseran még hosszú ideig mozdulatlanul ücsörgött az árnyékok közt. Végül felállt. Megkereste a lovát, felült rá, és fejét az üstökének támasztotta, miközben magába szívta a ló és a bőr szagát.

Érezte, hogy a póni marja megrándul a szakálla alatt.

Williamnek igaza volt. Kaidu és a banditái megölik, amint viszszatér. Vajon az apja ezt kívánta neki? A szelleme vajon azért követte végig a Selyemúton – ahogy Kutulun állította – őrangyalaként és oltalmazójaként, hogy lássa, ahogy meghal egy dacos, ám hasztalan gesztus miatt? Tovább kellett mennie, ha másért nem, akkor azért, hogy találjon valamit, amiben hihet, valamit, amivel büszkévé tenné az apját, valamit, amivel még a mennyországra is érdemes lenne.

Elkezdte lecsatolni a hevedert, mert legyőzte a hit és a józan ész.

CXXX

Miao-jen a nyugati torony magasából, a szobája ablakából követte az előkészületeket. Emberek és lovak népesítették be az udvart, többnyire Algu szabadcsapatai barna bundában, nyilakkal teli fategezzel a hátukon. Látszatra fel voltak rá készülve, ha támadás éri őket az úton. Különítményüket a lány apjának keszigje is erősítette, akik Sangtuból csatlakoztak hozzájuk.

A készülődés közepette látta, hogy a barbár mozdulatlanul ül a csődörén, mögötte a szent ember gyászos hangulatú fekete kámzsájában.

Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy megmentette az életét, most mégse akar találkozni vele. Olyan rejtélyes az egész. Mivel érdemelte ki az ellenségességét?

Nem igazán volt kedvére az újabb utazás lehetősége. Bár felépült a lázból, a gyomra háborgott, és ebben a hónapban nem vérzett. Biztosan a betegség volt az oka. Melle is érzékeny volt, és megduzzadt, de egy ilyen kényes témát vonakodott megemlíteni még a szolgálóleányai előtt is.

A lányok segítettek bekötözni a liliomlábát az utazáshoz. Ketten levették lábáról a hímzett selyemcipőt, majd

óvatosan letekerték a hosszú-hosszú bandázst. Felnyögött, amikor végeztek, és majdnem elpityeregte magát megkönnyebbülésében, mint máskor, ha az utolsó szalagtól is megszabadult.

Iszonyattal és undorodva pillantott le összeroncsolt végtagjára. A kötés alatt nem egy kislány apró lába rejlett, ahogy a férfiak gondolták. A burkolat nélkül egy szörny lába látszott. A lábboltozata össze volt zúzva, és a lábujjai a lábfej alá hajlottak. Hosszú csíkokban lógott róluk a rothadó hús.

Nyöszörgött, miközben a lábát tisztították, mert a fájdalom nem enyhült az idő múlásával sem. A művelet közben egy virágot tartott az orra alá, hogy elviselje a szagot. Mikor végeztek, a lányok betekerték egy friss szövetcsíkkal.

Hát ennyit egy királyi hercegnő életéről.

+

Josseran feszülten üldögélt a nyeregben, arra várva, hogy végre felnyissák az erőd kapuját. A csapat erősen összezsúfolódott az udvaron, és a tatárok bűze elviselhetetlen volt: lovak, kecskebőr és mosdatlan testek átható szaga, amitől majdnem öklendezni kezdett, pedig már jó ideje köztük élt. Eszelős tekintetű sámánok járkáltak az emberek és lovak nyüzsgő csődületében, és kancatejet hintettek a földre és a lovak üstökére. A gubancos szakállú és hajú, mocskos teremtmények fehér, sárfoltokkal tarkított köpenyben sikoltozták varázsigéiket az égre.

William hátát bámulta. Csuhája durva darócán sötét foltok éktelenkedtek. Úgy tűnt, megint megvesszőzte magát valami vétkéért, amiről csak ő és Isten tudott.

Bárcsak sose kellett volna találkoznia vele.

A vasalt kapu nyikorogva kitárult, és az előőrs kilovagolt rajta. A tisztjük az oszlopot jobbra irányította, a szerencsés irányba, majd a sor kiegyenesedett és elindult a hegyek

felé. Egy selyemmel, prémekkel és fehér hermelinnel fedett szekér követte őket, mely Miao-jen hercegnő és szolgálóleányai arany hordszékét szállította.

Josseran és William Szártak lovasságának társaságában a menet végén kullogott. Követték a karavánt a kasgári oázison át a nyárfák sugárútján; vályogházak telepei és barackoskertek mellett haladtakéi.

Később a reggel folyamán Szártak a feszegei délnyugatnak kanyarodott, a hegyek kék karzata felé. A csapat többi része, Algu szabadcsapatai és a hercegnőt szállító szekerek továbbmentek az északi úton, a hágón át.

Fekete köves sivatagon vágtattak át, előttük lehetetlen csúcsok meredeztek. Josseran megsarkantyúzta a lovát, hogy utolérje Szártakot az élcsapatban. Szártak elvigyorodott.

– Mi szél hozott, barbár? – kiáltotta.

– Nem bölcs dolog megosztani az erődet – kiabálta oda neki a szélzúgást és a lovaik patadobogását túlharsogva.

– És ha az ellenséged is éppoly bölcs – kiáltotta vissza akkor sosem feltételezné, hogy te ostoba vagy!

– Miről beszélsz?

– Kaidu serege már vár ránk a hegyekben! Tudjuk, hogy ott vannak, de ők nem tudják, hogy mi tudjuk. Szóval csapdát állítottunk nekik. Mikor a karaván eléri a Pásztorok Völgyét, igen csábító célpont lesz. De visszakanyarodunk a hágókon, és a magasból fogunk lesni rájuk. Ha Kaidu képes kelepcébe küldeni a katonáit, megtizedeljük őket!

– Ezzel Miao-jen életét kockáztatjátok!

– Miao-jen még mindig az erődben van! A hintóban csak Algu íjászai vannak – közölte nevetve Szártak, csatára éhesen, s el volt ragadtatva saját leleményességétől. – Az ellenség azt látja, amit láttatni akarsz vele. Mi választottuk meg a terepet. Miután Kaidut csapdába ejtjük, ezek a hegyek újra biztonságosak lesznek a karavánjaink számára!

Josseran lemaradt, hagyta, hogy Szártak előrelovagoljon. Lenyűgözte a tatár ravaszsága, ugyanakkor egy része

kimondhatatlanul szomorú volt, és igen: ijedt. Azért imádkozott, hogy ha Kaidu Szártak csapdájába küldi a martalócait, Kutulun ne legyen köztük.

CXXXI

Kutulun a lovasságával a fenyves árnyékában várakozott. A barna dombokon dértakaró csillogott, mely a keleten ébredező nap sugaraitól lassan olvadásnak indult. A völgy távolabbi végében egy minaret és egy nyárfaliget tűnt elő a ködből.

Egész hajnalban várakoztak, de nem volt mozgás az úton; az egyedüli forgalmat egy tűzifával megrakott szamár jelentette, amit egy mezítlábas lurkó terelgetett egy pálcával.

Végül megpillantották a távolban a karavánt; a nap megcsillant a konvoj kardjain és lándzsáin. Ahogy közelebb értek, Kutulun észrevette a hercegnő hordszékeit szállító kibitkákat. A szekerek mögött még három lovas dzsegun jött.

Kasgári kémei jelentették, hogy szétvált a csapat, és a készig fegyelmezettebb lovasai a déli úton mentek tovább. Jossz-rán és a sámánja is velük tartottak. Mosolyogva vette tudomásul. Szóval életben maradt. Tudta, hogy képes rá.

Miért osztották meg a katonáikat? A déli úton a hágók meredekebbek, és szekerek számára járhatatlanok, ezért azt feltételezte, hogy csak arra gondolhattak, meggyorsítják a keresztények útját. Bármi is volt az oka, neki csak használt, mert így egy hasonló erejű sereggel kellett szembenéznie. A meglepetés ereje pedig az ő malmára hajtja a vizet. Ez ellen mindössze annyi szólt, hogy felesleges nyílt ütközetbe bonyolódni velük, elég, ha Kubiláj lányát tűzik ki célpontnak: akár foglyul ejtik, akár kardélre hányják. Gyorsan lecsapnak, majd visszavonulnak a hegyekbe.

Valami mély sejtelem mégis ott motoszkált benne, amit nem tudott lerázni magáról. Az előérzete megmagyarázhatatlan volt, és nem kísérte látomás. Talán, gondolta, a saját halálom árnyékát vetíti előre.

Visszament a lovakhoz, és türelmetlenül várakozott a fák alatt.

+

Szártak görnyedt háttal összehúzta magát a hideg ellen, hosszú nemezkabátja sötét redőkben omlott le a ló két oldalán. Ritkás szakállában jég gyöngyözött, lélegzete fehéren kavargott a levegőben. A harcosai mögötte várakoztak a vízmosás árnyékában, a hátukon hordott fategezekből nyilak meredeztek. Egy lándzsa csillogó pengéjéről háromszög alakú zászló lógott ernyedten.

Látták, hogy Kaidu katonái közvetlenül az erdőhatár alatt várakoznak a völgy túlsó végében. Szártak kegyetlen vigyorral fordult Josseran felé.

– Látod? Mondtam neked, hogy ezt nem tudják kihagyni. Josseran nem válaszolt. A lovasok távoli sűrűjében egy bíbor színben fénylő selyemsálat keresett, de ilyen messziről lehetetlen volt kivenni.

+

Kutulun a bőr nyeregtáskájából kumiszt hintett a földre, mennyei segítséget idézve meg ellenségeivel szemben. Behunyta a szemét, és újra megpróbálta meghallani a szellemeket, de a nyugtalanság, mely egész nap átjárta, eltompította a megérzéseit. Felnézett a Kék Égboltra, arcát csalódottan ráncolta össze. A többi tatár éberen figyelte őt, határozatlansága felzaklatta őket.

– Mit próbálsz tudatni velem? – suttogta.

Nyeregbe pattant. A karaván szétszóródott alattuk a völgyben. Nem halogathatták tovább a pillanatot.

Egyik öklét a magasba emelte, jelt adott a rohamra.

CXXXII

Az erdőből kiözönlöttek a lovasok, csatakiáltásuk messze zengett a völgyben ülő fagyos levegőben. Josseran marcona csendben figyelt.

– Te itt maradsz – mondta neki Szártak. – Tíz emberemet itt hagyom nektek kíséretnek. Biztonságban lesztek. – Szártak felemelte az egyik kezét, arra várva, hogy a két csapat egymásnak essen, mert meg akart győződni róla, hogy Kaidu harcosai ne tudjanak gyors visszavonulót fújni. – Ezt a sógoromért – mondta.

Megadta a jelet, és a tatárok kirontottak a morénára, hogy átvágtassanak a völgyön; ezren voltak, cserzett bőrvértet viseltek, hátukon keresztbe vetve íjat, lándzsáik acélhegye megvillant a napfényben.

– Mi történik? – kiáltotta William.

– Kaidu katonái megtámadták a karavánt. Szártak csapdát állított nekik. – Lovával hátrafordult. – Mondd el az igazi okát, miért nem kereszteled meg a hercegnőt.

– Miért vonod kétségbe a döntésemet, templomos?

– Csak áruld el az igazat.

William habozott, de hirtelen úgy érezte, valami megmozdul benne, és hatalmas lelkiismeret-furdalását félresöpörte.

– Miért kéne annak az istennek a kegyeibe ajánlanom valakit, aki nem ad nekem semmit?

– William! Ne mondd nekem, hogy elvesztetted a hited.

– Örvendj a bukásomon, ahogy csak kedved tartja.

– Nincs benne semmi örvendetes. Egyszerűen csak megdöbbentesz.

– Elhagyott engem, templomos! Minden szenvedést vállaltam a nevében, az ismert világ mezsgyéjén is túlmentem, és eltűrtem az összes megaláztatást, de milyen

segítséget nyújtott nekem, pedig újra és újra szólongattam, hogy adjon útmutatást a Fia nevében tett erőfeszítéseimhez? Talán a lány lenne a vigasz a tetteimért? Ezt a morzsát tudta dobni nekem? Egyetlen megtértet, ráadásul egy nőt, egy pogány nőt?

– Ő is egy lélek.

– Egy lélek nekem nem számít! Én milliókról álmodoztam! – A szél süvöltve csapkodott körülöttük, port és jeget vágott az arcukba. – Elmondom én neked az igazat, ha ez a vágyad. Már fogalmam sincs, miben hiszek.

Josseran a pap arcába bámult, és meglátott rajta valamit, amit soha nem gondolt, hogy látni fog: félelmet. Mintha a napot látta volna lebucskázni az égről.

Elfordult a nyeregben, és a zöld lejtőn végigzúgó lovasok vékony, sötét vonalára meredt. Akkor észrevette az egyetlen dolgot, amitől rettegett: egy bíbor sálat.

Kutulun. A szája kiszáradt.

– Mit mondtál? – kérdezte William.

– Kutulun. Azt mondtam, Kutulun.

– Micsoda?

– Ott van Kutulun.

– A boszorkány?

– Ő az. Látod a bíbor színt? Odalenn van!

– Akkor meg fog halni.

– Vagy meg is menekülhet. Lehet, hogy te elvesztetted a vallásodat, de én megtaláltam az enyémet. Halld a hitem: hiszek két szelídítetten lélek egyesülésében, a szent kötelékben, aminek nevében egy férfi bármire képes egy nőért, és az is őérte. Imám nincsen, ahogy gyónni sem akarok. A mennyország nekem az, mikor vele lehetek, a pokol pedig az, amikor nem. – Josseran a nyakához emelte a kezét, a selyeminge alatt viselt feszülethez. Hirtelen haragtól vezérelve kitépte a nyakából, és odahajította a papnak. – Imádkozz értem, William testvér.

– Mire készülsz?

– Nem tudom, mi szórakoztatót talált Isten abban, hogy

az utamba terelt téged, de nem mondhatom, hogy hiányolni fogom a társaságodat, ha szétválunk. Ennek ellenére szerencsés utat neked Akkóig.

– Templomos!

– Nem vezekelhetek. Ha el vagyok átkozva, legyek átkozott. Engem többé nem látsz. – Azzal megsarkantyúzta a lovát, és vágtatva üldözőbe vette a szürke morénán Szártak lovasságát.

– Josseran! – üvöltötte William.

A tatár kíséretet meglepte a dolog. Figyelmüket lekötötte az odalenn kialakuló csata. Amikor meghallották William kiáltását, mind odafordultak, de akkorra Josseran már jócskán elhúzott, ők pedig túlságosan későn kaptak észbe, hogy megállíthassák.

CXXXIII

Kutulun saját lovasságával a nyomában keresztülvágtatott Algu lovasainak kavargó sorain. Algu emberei előrelovagoltak, hogy nyílt terepen találkozzanak, de a lány támadásának lendülete meglepte őket, és a fűben vagy a gázlóban máris többtucatnyian feküdtek holtan vagy megsebesülve az első nyílzáport követően. Kutulun az előőrsével át- meg átszáguldott rajtuk, kerülve a közelharcot, mert csak az a zsákmány érdekelte, ami a kibitkában várt rájuk.

Már egy tucatnyi lépés sem volt hátra, mikor szétnyíltak a függönyök. Figyelmeztetőleg felkiáltott, de hangja beleveszett a fülsiketítő patadobogásba. A királyi hordszékben a hercegnő helyett Algu íjászai várták őket.

Megpróbálta visszafordítani a lovát, de elkésett.

Hallotta a nyílvesszők fütyülését, és körülötte az egész magaddj ordítva markolászta a sebeit. Számos harcosa lebukott a nyeregből. Saját kancáját a vállán érte találat, mire hátsó lábain állva felágaskodott.

Minden rutinjára szüksége volt, hogy a nyeregben maradjon, íját ő is a vállához emelte, és két nyílvesszőt eresztett a szekéren lévő íjászok közé. Tudta, hogy reménytelen a helyzete. A roham megakadt, a lendület elveszett.

S mellesleg a prédájuk sem volt ott.

Megsarkantyúzta a lovát, és elvágtatott a karavántól. Rájött, hogy a nyugtalanság, amit egész reggel érzett, több volt, mint saját halálának előérzete. A szerencsétlenség megjövendölése volt. Végignézett a völgyön, tudta, mire számíthat.

Az ártér hosszában lovasok fekete sora vágtatott, és már csak pillanatok kérdése volt, hogy elsodorják az oldalszárnyukat. Most értette meg a csapda lényegét.

Mindenhonnan szenvedő és haldokló emberek jajgatását hallotta maga körül, acél csendült acélon, ahogy száz meg száz harcos feszült egymásnak az ütközetben. Visszavágtatott a völgy lejtőjén, megkereste a hírvivőjét, és a magasba lövette vele a visszavonulást jelző nyilakat.

De tudta, hogy már késő, túl késő.

+

Ahogy Szártak lovassága belevágtatott a csatasorba, Kutulun mingdn)ának vert maradéka kitört, és elkezdett visszavonulni a dombok felé. Josseran körbelovagolta a közelharc színterét, és a bíbor sálat kutatta: észrevette, hogy Kutulun a hegyoldalban menekül, miközben maga köré gyűjti életben maradt katonáit. A völgy északi oldalán az erdőhatár felé vette az irányt.

Üldözés közben Szártak harcosai nyilak záporát zúdították utánuk a nyeregből. Josseran csatlakozott az üldözőkhöz, csápolva átvágott a gázlón, és csak egy dolog lebegett a szeme előtt.

CXXXIV

Kutulun megfordult a nyeregben. A visszavonuló sereg számos üldözött csapatra szakadt szét. Ő is magára maradt, két lovas követte az emelkedőn, lemezes vértjükből arra következtetett, hogy Kubiláj *keszig*jéből valók. Egyre közeledtek.

Egy újabb nyílvessző fúródott a kancája farába, mire az állat felnyerített, ő meg majdnem leesett. Ismét visszafordult, és látta, hogy egy harmadik lovas is csatlakozott a vadászathoz.

A fenyvesek fekete menedéke lehetetlenül távolinak tűnt.

+

Josseran pónija nyaktörő iramban száguldott az egyenetlen talajon. Ahogy átvágtatott a völgyön, majdnem Szártak két lovasába rohant; olyan közel voltak egymáshoz, hogy szinte megérinthette volna őket. Látta, hogy a hozzá közelebbi lovas a vállához emeli az íját, és céloz.

Josseran kétségbeesésében vadul meglóbálta a kardját. A penge belehasított az íjász hátasának a farába. A póni felnyerített és elkanyarodott, amitől az íjász elvétette a célt. Ahogy Josseran a nyomában sarkantyúzta a lovát, az íjász hátranézett a válla fölött, és arca eltorzult a dühtől és a meglepetéstől.

Josseran oldalra csapott a kardmarkolat végével, és kiütötte a nyeregből.

+

Most már csak száz lépés választotta el az erdőhatártól. Kutulun biztos volt benne, hogy ott lerázhatja az üldözőit.

És akkor a lova megtántorodott és felbukott – méghozzá keményen.

CXXXV

Mérges egy kiáltást hallott maga mögött, és visszafordult a nyeregben. A barbár! Mit keres itt? Biztonságban kellene várakoznia a völgy túloldalán.

– Segíts! – kiáltotta Josseran a nyeregbe süppedve, és a mellét markolászta.

– Eredj innen! – kiabált rá Mérges. – Megőrültél?

Ennek ellenére megfordult a lóval. Alig húszlépésnyire tőle a felbukott lázadó mozdulatlanul hevert a fűben. Lova megpróbált újra talpra állni, de végül megadta magát a kínnak, és a fejét kimerülten a pázsitra hajtotta. Mivel megnyugodott, hogy nem veszíti el a prédát, Mérges visszaügetett a lejtőn. A barbár ismét felkiáltott, és a lova sörényébe kapaszkodott, hogy ki ne zuhanjon a nyeregből.

– Mit csinálsz te itt? – ordított rá Mérges.

– Segíts…

– Hol sérültél meg? – Megmarkolta Josseran kabátját, és felrántotta ültében.

Josseran teljes erőből arcon csapta a jobb öklével.

Mérges nagy lendülettel a hátára esett, és elterült meglepetten, félig öntudatlanul, miközben az orrából ömlött a vér.

– Ne feledd: meglepetés és színlelés – mondta Josseran. – A legerősebb fegyvereid.

Jókorát csapott Mérges hátasának a farára, aminek hatására az állat szelíd vágtában elindult lefelé a hegyről. Majd megsarkantyúzta sárga csődörét, és folytatta az utat a meredélyen Kutulun felé.

+

A kancája az oldalán feküdt, agonizált. Egy nyílvessző állt ki a vállából, egy másik a hasából, és volt még egy a farában is. Ziháló horpaszán vér patakzott. Végül mozdulatlanul elcsendesedett, szeme tágra nyílt halálában.

Kutulun néhány lépésre feküdt tőle. A bokáját

szorongatta, lassan ülő pózba tornászta magát. Hát ennyi, gondolta. Eljött a halálom napja.

Hallotta a patadobogást, és látta, hogy Szártak egyik lovasa üget felé a domboldalon. Barna bundájából és nemezcsizmájából ítélve Algu szabadcsapataiból való. Megkereste a kardját a fűben, és talpra küzdötte magát, tudomást sem véve az égető fájdalomról a lábában. Nem fogja hagyni, hogy élve kapják el, hogy megkínozhassák, és kiszórakozhassák rajta magukat.

A férfi néhány lépésre tőle megállította a lovat. Felismerte a kerek szemeket és a tüzes szakállt. Jossz-rán!

Kihajolt a nyeregből, és a kezét nyújtotta felé.

– Gyorsan! – Felhúzta magához a nyeregbe.

+

Sötét fenyőerdőn vágtattak át, a gerincet követve a hegy vállán. Most, hogy biztonságban voltak, Josseranon úrrá lett az életöröm, ahogy csata után mindig, és a megkönnyebbüléstől és a boldogságtól felkiáltott. Hangját visszaverte a meredek hegyoldal. Valahonnan lentről egy zúgó folyót hallott.

A lány megfordult a nyeregben, és a férfi rávigyorgott. De nem viszonozta a mosolyt; arca halovány volt, a sál alól vér szivárgott.

– Megsebesültél?

– Nem kellett volna eljönnöd értem, Jossz-rán.

– Kockáztattam. És nyertem. Mi nyertünk. Nem igaz?

Nem válaszolt neki.

Maguk mögött hagyták az erdőt, és egy teljesen rőt gerincen kiértek a hűvös napfényre, se fák, se fű nem nőtt rajta. Lelassítottak. A csapás leszűkült, egy szurdok felső peremén vezetett. Josseran hirtelen fagyos rémületet érzett a gyomrában megint. A tavasz és a jégolvadás miatt leszakadt előttük egy sziklapárkány, és az útjukat egy óriási halom szikla zárta el.

Josseran csődöre felnézett a törmelékre, hogy utat találjon rajta. Túl meredek volt. Vasalatlan patái megcsúsztak a fagytól repedezett köveken és a zuzmón, mire laza pala szánkázott alá a lejtőn. Csapdába estek. Az egyik oldalon szirtek meredeztek, a másikon a szurdok tátongott.

– Hagyj itt – szólalt meg a lány. – Ha itt maradsz, csak veszélybe sodrod magad.

– Ha élve fognak el, tudod, mit tesznek veled.

– Nem hagyom, hogy élve fogjanak el.

Maguk alatt hallották a feketén zubogó vizet; a folyó megduzzadt a tavaszi áradástól. Josseran elfordította a lovat, arra gondolt, keres egy másik utat körbe a hegyen, de kisvártatva kiáltozás hangja csapta meg a fülét az erdőből. Szártak katonái a nyomukra akadtak.

Josseran meglátta a tompán csillanó lándzsahegyeket, ahogy egymás után előjöttek a fák közül; lovuk oldala gőzölgött, csizmájukra és kabátjukra jég, sár és vér tapadt. Húszán lehettek, többnyire Kubiláj keszígjéből, legtöbbjükkel együtt lovagolt Kasgárban. Felismerte köztük Szártakot.

– Fordulj vissza, Jossz-rán – súgta Kutulun.

– Nem hagylak el.

– Menj vissza. Nem téged akarnak. Hagyj itt.

Alig százlépésnyire jártak. Egyikük a vállához emelte az íját, de Szártak felemelte a kezét, és egy parancsot üvöltött neki, mire a másik vonakodva eltávolította a nyílvesszőt az idegről.

– Van egy kiút – mondta Josseran. A sárga csődörrel a meredély szélére léptetett, és lebámult a tajtékzó folyóba.

– Őrült vagy – állapította meg Kutulun, a gondolataiban olvasva.

– Egyszer már túléltem egy hasonló ugrást.

– Ez a szirt tízszer magasabb. Ezúttal belehalsz.

– Talán meghalok, talán életben maradok. De ha túlélem, az enyém leszel. De bele is halhatok, és akkor már

mindegy, mert én nem akarok nélküled élni. – Karját a lány köré kulcsolta, hogy megtartsa. – Mondd, hogy hozzám jössz, és velem fogod leélni a hátralévő napjaidat.

– Nem lesznek hátralévő napok.

– Akkor csak mondd ki. Búcsúajándékul.

– Nekik nem te kellesz – ismételte meg. – Menj vissza hozzájuk. Neked nem kell meghalnod!

– Minden embernek meg kell halnia. Ez elől nincs menekvés. De néhányan elég szerencsések ahhoz, hogy maguk válasszák meg az idejét és a helyét. Ma én is esélyt kaptam. Szóval mondd már! Mondd, hogy összekötöd velem az életed.

A lovat Szártak és a tatárok felé fordította. Látta, hogy Szártak elképedten rázza a fejét. Azután ismét visszafordította a csődört a szirt felé. Szártak rájött, hogy mire készül Josseran, és meglepetésében és kétségbeesésében felkiáltott. Josseran hirtelen megsarkantyúzta a lovat a szurdok felé, és már zuhantak is, zuhantak a végzetesnek tűnő utlsó lehetőségük felé.

+

Mindig arról álmodott, hogy tud repülni.

Érezte az arcába csapó szelet, és ahogy álmaiban átélte, fölötte is, alatta is ott terpeszkedett az ég. És fennhangon kiáltotta a szavakat, hogy örömmel élnék veled, és szülnék neked gyerekeket, és lennék az asszonyod, ha erre vágysz, de a hangját szinte azonnal elnyelte a zúgó áradat, amikor találkoztak vele.

Mindig arról álmodott, hogy tud repülni.

CXXXVI

Buharában ismét beköszöntött a nyár, és a mandulafák virágba borultak. A pazar Kaljan-minaret mézsárga tégláit

az égbolt lehetetlen kékje keretezte. A bazár szedett-vedett ponyvái alatt a frissen festett szőnyegek karmazsinvörös, boglárkasárga és királykék színben pompáztak, miközben a napon száradtak. Az árusok asztala szőlő, füge és barack súlya alatt roskadozott, de bőséggel akadt ott skarlátpiros húsú dinnye is, melynek édes nedve a kanálisokba csordogált, s a bazár macskakövén bokáig lehetett gázolni a héjában.

De Algu kán palotájában másfajta magok is elkezdtek beérni.

+

A boltozat közt beszűrődő napsugarakban porszemek szállingóztak. A hatalmas csarnokban csend honolt, egy rettegő alak csoszogott a kán dühös ábrázata elé. A bőrszíjjal hátrakötött kezű rabot arccal előre a kő járólapokra dobták, és senki nem akadt abban az előkelő társaságban, aki ne vágta volna fel inkább a saját ereit, mint hogy helyet cseréljen azzal a nyomorult ronccsal, aki úgy vonaglott a kán lába előtt, akár egy földigiliszta. Nyilvánvaló volt, hogy nem is órákig, hanem napokig ütlegelték előtte. A szájában már csak néhány fog maradt, bedagadt szeme résnyire szűkült.

William érezte, hogy a bele felfordul. Először nem ismerte fel a férfit.

– Mi történik? – súgta a mellette álló embernek.

Társa mohamedán volt, egy perzsa írnok, aki éppolyan jól beszélt latinul, mint tatárul. Mikor néhány hete Kasgárból megérkezett Buharába, Algu udvarában őt jelölték ki mellé.

– Miao-jen hercegnő gyermeket vár – felelte a férfi. – A szüzességét még azelőtt elvették, hogy ideérkezett. Ezt a tisztet gyanúsítják. A kíséret vezetőjeként ő volt a felelős a biztonságáért. Ha nem árulja el, ki a tettes, akkor ő maga fogja megfizetni az árát.

William megigézve, rettegve figyelt. Szártakot talpra

rángatták az őrei, és csak állt ott imbolyogva; ritkás szakállába vér száradt, bőre krétafehér volt. William úgy képzelte, érzi a félelme szagát.

Algu vakkantott neki valamit pogány nyelvén, Szártak pedig válaszolt, bár hangja nem volt több rekedt krákogásnál.

– Tagadja, hogy ő volt – súgta a perzsa William fülébe. – Ez semmi jót nem jelent rá nézve. Akár ő tette, akár nem, az ő gondjaira bízták.

– Mit fognak tenni vele? – kérdezte William.

– Bármit is tesznek, nem fognak kesztyűs kézzel bánni vele.

Algu parancsára Szártakot kivonszolták az udvarból. Sikoltozott és gagyogott, vitézsége nyomban elhagyta, bármilyen halált is szabott ki rá Algu.

Nem, gondolta William, *ezt nem hagyhatom.*

– Mondd meg Algunak, hogy én voltam – szólalt meg William. – Ő ártatlan. Én vagyok a bűnös. Én.

De csak képzelte, hogy kiejti a szavakat. A rémület megbénította, és se beszélni, se gondolkodni nem bírt. Még imádkozni sem.

+

Aznap éjjel azt álmodta, hogy zuhan. Alatta a Sahi Zinda-mecset kékbordás kupolája volt, azon túl a Kara-kum lángoló síksága. Karja és lába eszeveszetten kapálózott a pörgő, kék égbolton. Azután a regisztán homokját látta, ahogy őrült tempóban közeledik felé, majd egy szörnyű hang hallatszott, mint amikor egy dinnyét kettéhasítanak egy karddal, és a koponyája szétrepedt, mint egy tojás, és foltot hagyott a homokon.

Azután azt álmodta, hogy a téren áll, és a hullát szemléli, de nem a saját teteme hevert ott a Halál tornya alatt, hanem Szártaké; és nem álom volt.

Szártak már akkor merő vér volt, amikor ledobták a

minaretről, mert előtte megnyúzták a Halál Tornyában: éles késekkel csíkokban felhasogatták a bőrét, majd vasfogókkal letépték a húsáról. Sikolyai éles visszhangot vetettek a városban, és imára szólítottak mindenkit, akit valaha igazságtalanul vádoltak meg: mohamedánokat és hitetleneket egyaránt. William a megkínzott és megtört hús fölött álldogált azokkal, akik végignézték aznap délután a kivégzést, és egyre azt motyogta maga elé: *„Mea culpa. Mea maxima culpa."*

De senki sem értette. William tisztában volt vele, hogy megmenekült egy szörnyű büntetéstől, és már másodjára kárhozott el a hallgatása miatt.

CXXXVII

Algu gyorsan üzenetet küldött a *jamon* Kubilájnak, azt tudakolva, van-e további óhaja az ügyet illetően. A válasz egyértelmű volt.

Miao-jent a szolgálóleányaival a palota egyik tornyába zárták a szülésig hátralévő időre. Algu hóhéra egy további titkos megbízást is kapott. Miao-jen királyi hercegnő volt, és megengedhetetlen volt, hogy Dzsingisz kán vérét kiontsák. Egy másfajta kivégzési módszert találtak ki számára.

+

A kupolák és félkupolák között fecskék cikáztak, lebuktak a kertek eperfáinak ágai alá, ki-be röpködtek fészekrakás közben a vastag falú vályogházak kiugró gerendái alá. Felkészülnek a fiókákra, gondolta, és egyik kezét saját gömbölyödő hasára helyezte. Van valami féktelen öröm a csapkodó-kanyargó elfoglaltságukban. Én meg csak itt várakozom ebben a bús toronyban, akár egy rab.

Tudta, hogy felbosszantotta új urát, ahogy mindenki mást is bosszantott, és azzal is tisztában volt, hogy ennek a

pocakjában növő gyermekhez van köze. Nem értette, hogyan fogan egy ilyen új élet, csak azt, hogy egy férfinak és egy nőnek kell hozzá együtt hálnia. És a nesztoriánus papokkal és Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy-gyal folytatott beszélgetéseiből azt is tudta, hogy egy fiatal és érintetlen nő is szülhet gyermeket, és olyankor erre hatalmas áldásként tekintenek.

A Kínából hozott szolgálóleányokat elküldték, helyettük morózus, csöndes perzsa lányokat kapott, akik csak saját fárszi nyelvükön beszéltek, és semmit sem tudtak mondani neki arról, hogy mi történik. Nem értették a liliomláb szokását sem, és meg sem próbálták leplezni az undorukat, amikor lecserélték a kötést. Tűrte magányos virrasztását, s közben vétke természetén tűnődött, és rettegett a közelgő szüléstől, melyet illetően éppoly gyámoltalan és tudatlan volt, akár egy gyermek.

Még aznap este katonák jelentek meg, a folyosón csörtettek páncéljukban a szállása felé. Algu katonái voltak, az első férfiak, akikkel találkozott, mióta Buharába érkezett. Ábrázatuk szomorú volt. Elfordult az ablaktól, arra számított, hírnök érkezett Algutól vagy az apjától, de ehelyett a katonák megragadták a karját, és egy árva szó nélkül kivonszolták a szobájából, és átvitték a kerengő végében nyíló, súlyos rácsos kapun.

Áttereltték egy fákkal beültetett udvar hatszögletű járdakövein, miközben az eper ropogott a katonák csizmái alatt a szürke alkonyatban. Egy újabb kapubejárón túl egy kibitka várakozott lefüggönyzött hordszékkel, amibe betessékelték két perzsa szolgálója kíséretében.

A nyugati kapu irányába vezető utcákon szállították őket. A függönyön át Miao-jen számtalan ablakban pislákoló olajlámpásokat látott. Azután kiértek a városból, és forróságot érzett, és a sivatag bűzös leheletét.

Azon merengett, vajon mit tervez vele a kán. *Talán*, gondolta, *egyáltalán nem is lesz semmiféle nász. Talán úgy döntöttek, hogy eltüntetnek a sötétség leple alatt, és vissza*

kell térnem Sangtuba.

De a katonák nem tartottak vele, hogy Sangtuba kísérjék. Még a leendő férjura kánságát sem hagyhatta el. Helyette egy magányos jurtába vitték, a Kara-kum jellegtelen síkjára, két néma szolgálólányának és Algu tucatnyi katonájának társaságában.

A következő néhány napot egyedül töltötte a jurtában, rémülten és összezavarodottan. Odakinn, a kietlen pusztában süvöltött a szél.

Ne hagyd, hogy bántsák a babámat.

+

Hajnal volt, mikor elfojt a magzatvíz. A hasában érzett szúró fájdalom meglepte, sokkos állapotban nyögdécselt a jurta padlóján.

A szolgálólányokért kiáltott, de azok csak bámultak rá tágra nyílt szemmel, és tapodtat sem mozdultak, hogy segítsenek rajta. Az egyikük elszaladt a katonákért. Pillanatokkal később a jurta ponyváját félrehúzták, és amikor meglátta az arcukat, felsikoltott, mert abban a pillanatban megértette, mi a sorsa.

Csak a babámat ne.

Kivonszolták a jurtából, ahol a lovak már felnyergelve várakoztak. Gyönyörű pirkadat volt, a nap még nem kelt fel egészen, a hold még sápadt foltként kísértett a sivatag fölött.

– Miért csináljátok ezt? – sikoltotta. – Miért csináljátok ezt?

Bőrszíjjal hátrakötötték a kezét, és egy hordágyra dobták, amit két ló közé erősítettek. Három vagy négy linél nem vihették meszszebbre a jurtától. Azután lehúzták a hordágyról, és végigvonszolták a homokban.

Visított, s közben újabb fájások gyötörték, de fittyet hánytak a szenvedésére.

Az egyik sekély horpadást még mindig fekete árnyék ülte

meg. Ott a földre dobták, az egyik katona lefogta, míg a másik összekötözte a térdét és a bokáját. Azután bőrszíjakkal megkötözték a combját, majd erősebb bőrkötelékkel a medencéjét; olyan erősen megszorították, hogy ordított a fájdalomtól.

– Mit csináltok? – kiabált nekik. – Mondjátok el, mi történik? Mit tettem?

Visszasétáltak a lovakhoz. A tisztjük hosszasan szemlélte a lányt, talán hogy meggyőződjön róla, az emberei pontosan végrehajtották az előírt feladatot, azután elvágtattak a pusztaságba.

Miao-jen lélegzete elakadt az újabb szülési fájdalomtól, és amikor elmúlt, és újra kinyitotta a szemét, a katonák már csak apró pöttyök voltak a jellegtelen horizonton.

Ahogy a nap felkelt, panaszosan visított az Örökkévaló Kék Égboltra, újra meg újra a miatyánk szavait ismételgetve, amit Mi-atyánk-aki-a-mennyekben-vagy tanított neki, mert tudta, hogy sosem vétkezett az apja vagy a férjura ellen, és Josseran papja azt mondta neki, hogy az ártatlanokat soha nem büntetik meg. „Ha szükséged van rá, csak kiáltsd Isten nevét", mondta neki, és megmenekülsz.

Utószó

Lyon, Frankhon
testet öltött Urunk 1293. évében

A szerzetes az apát felé fordította a szemét.

– Most már ismered a legszörnyűbb dolgot, amit valaha elkövettem. Magamévá tettem őt, miközben a halálán volt, mert azt gondoltam, csak az ördög és én fogom tudni, mit cselekedtem. Tévedtem. – Tekintete követte a gyertyaláng vetette árnyékokat a szoba sarkába. – A bőrszíjaktól, amiket a combjára és a hasára kötöztek, nem tudta megszülni a gyermekét. Ez egy kivételesen egyedi büntetés a nomádok közt arrafelé. Végül a kényszerítő erő a babát felfelé tereli a természetes szülőjáratról, a létfontosságú szervek és a szív felé. Megöli az anyát, de halálával a kisded is meghal. Hogy meddig tartott Miao-jennek, míg meghalt, senki sem tudja. Ahogy azt sem fogja megtudni soha senki, milyen leírhatatlan kínokat kellett elszenvednie. – Elhallgatott, lélegzete hörögve tört fel a tüdejéből. – A templomosnak természetesen igaza volt. Mire visszaértem Akkóba, a történelem már megelőzte a küldetésünket. Nem sokkal azután, hogy elkezdtük a nagy utazásunkat kelet felé, a tatár hordák észak felől megtámadták Lublint és Krakkót is kifosztották. Amikor a pápa meghallotta a hírt, keresztes hadjáratot hirdetett a tatárok ellen. A Szentatya azt is kihirdette, hogy azok a keresztények, akik Palesztinában a tatárok oldalán harcoltak, ezennel ki vannak közösítve az egyházból. Így aztán a Főbíróság a kisujját sem mozdította, amikor a mamelukok találkoztak a tatárokkal Ain Dzsalutnál, és legyőzték őket, s egyben kikergették Hülegüt Szíriából. Így persze a szaracénok megkaparintották a teljes Szentföldet, mi meg elveszítettük az egyetlen esélyünket, hogy legyőzzük őket.

– És mi lett a templomossal és azzal a tatár boszorkánnyal?

– Azt a zuhanást senki nem élhette túl. Bár mély volt a víz, óriási sziklák meredeztek a felszín alatt. Még ha a kövek nem is zúzták halálra őket, az ár olyan sebes volt, hogy biztosan megfojtotta őket. Ugyanakkor…

Az apát közelebb hajolt.

– Mi?

– Ugyanakkor Szártak azt mesélte nekem, amikor aznap délután visszatért, hogy mintha két fejet látott volna kibukni a vízből messze, lejjebb a vízben. Éltek még vajon, vagy már meghaltak? Nem volt biztos benne. És én sem vagyok meggyőződve róla, nem teljesen. Tíz évvel később, amikor utoljára látogattam Akkóba, hallottam egy történetet egy mohamedán kereskedőtől, aki épp Bagdadból tért vissza, és azt állította, hogy találkozott egy lángvörös hajú frankkal, aki a tatárok közt élt valahol a Világ Tetején. Talán ő volt az, de az is lehet, hogy ez is csak egyike a legendáknak, melyek szárnyra kapnak a sztyeppén, és a valóságalapjuk nem szilárdabb, mint a porördögök és a felhők.

Elmosolyodott, kivillantva rothadt fogait. Leheletén a halál szaga érződött. Az apát visszahőkölt az ágytól, de a szerzetes belekapaszkodott, ujjaival a csuhája szélét szorította.

– Gyakran magam elé képzelem. Nem különös? Hazudtam neki azon az utolsó éjszakán Kasgárban. Ha visszajött volna velem Akkóba, biztos, hogy feljelentettem volna inkvizítor rendtársaimnál, hogy eretnek és istenkáromló. Mégis úgy tekintek vissza rá, mintha a legjobb barátom lett volna. Még el is mosolyodom, amikor arra gondolok, hogy ott él valahol, vezeklés nélkül, vallás nélkül, a barbár boszorkány karjaiban, saját pogány ivadékai ménjeként.

Behunyta a szemét.

– Hallgasd hát meg gyónásomat testet öltött Megváltónk

ezerkettőszáz és kilencvenharmadik esztendejében. Harminchárom évig lapítottam a bűneimmel; nem bírom őket tovább cipelni. A gyertya nemsokára leég és kialszik, és magamra hagy a sötétben. Gyakran bámultam ebből az ablakból kelet felé, és gondolatban azokra a tájakra repültem, melyeket akkoriban ismertem meg. Ma éjjel hó lepi a párkányt; valahol messze havazni fog a Világ Tetején, és a tatárok télire megint lehajtják a nyájaikat a völgyekbe. Emlékszem rájuk, a társaimra a dicsőségem és bűnöm napjaiból. Most imádkozz értem, könyörögve kérlek, hiszen a bírám már vár reám.

+

Az apát kisietett a cellából. A szerzetes gyónásától meghűlt benne a vér; mennyi mendemonda bálványimádókról meg idegen tájakról, meg lóháton nyargaló ördögszukákról. Egy bűnös és lankadt elme összefüggéstelen zagyvasága! Egy szavát sem hitte el. Abban is kételkedett, hogy ez a vénember valaha járt Velencénél keletebbre. Mégis, ahogy a sötét klastromban szedte a lábát, hirtelen fagyos fuvallatot érzett az arcán, mintha szél támadt volna a semmiből, és akkor elképzelte: talán épp az ördöghöz ért hozzá siettében.

Szójegyzék

arbán: tíz katonából álló tatár szakasz

argol: száraz teveürülék, amiből tüzet raknak

Borkán: Buddha tatár neve

bonc: szerzetes

csador: mohamedán nők öltözéke, ami az egész testet takarja

csáj-kána: teaház

darugacsi: helytartó meghatalmazottak. Helyi emberek, akiket a tatárok a kormányzói ügyek intézésével bíztak meg az adott területen, és az adók beszedésével.

del: tűzött-bélelt ruha, amit a tatárok maguk köré tekertek

dzsegun: száz emberből, azaz tíz Orbánból álló tatár katonai egység

fondaco: az itáliai kereskedőközösségek raktárai a palesztin államokban

gebi: lapos, kerek kövek Közép-Ázsia sivatagjaiban

han: egy településen vagy városon belül álló karavánszeráj

iwan: mecsetek boltíves bejárata

Jasza: a Dzsingisz kán által kihirdetett törvénykönyv

kaffija: tradicionális arab fejfedő

karéz: egy föld alatti öntözőcsatornához kapcsolt kút, Turpan közelében, a Takla-Makánban. A perzsa neve quanat.

készig: Kubiláj kán császári testőrsége

khang: sártéglából épített emelvény, ami alatt tüzet lehet gyújtani; néha ágyként is használták

kibitka: ökörfogat, amit a tatárok a jurtáik szállítására használtak

kufikus írás: arab kalligráfia, amivel épületeket díszítettek

kurultáj: gyűlés, amit az uralkodó kán halála után hívnak össze, hogy szentesítsék az új kánt

magadáj: mongol öngyilkos alakulat, szó szerinti fordításban „istenhez tartozó"
manap: falusi elöljáró
mingán: ezer katonából álló tatár katonai egység
müezzin: muszlim hivatalnok, aki a hívőket imára szólítja a minaretből
ordu: a háztartás; törvény szerint egy tatárnak négy felesége lehetett, és mindegyik saját háztartással rendelkezett, bár ágyast bármennyit tarthatott regisztán: „poros terület", központi tér a Selyemút oázisaiban
sztúpa: jellegzetes hagyma formájú, buddhista sír vagy síremlék
tumán: tízezer emberből álló tatár katonai egység

Köszönetnyilvánítás

A Selyemút története hosszú éveken át íródott, és szeretnék köszönetét mondani mindazoknak, akiknek a segítségével végül nyomdába kerülhetett. Először is ügynökömnek, Patrick Walshnak, aki olyannyira rajongott a sztoriért, hogy a postaládájából egyenesen a nagyszerű Anthony Cheetham kezébe továbbította, az Atlantic Könyvek Corvus kiadójához.

Hálás vagyok mindenkinek a Corvusnál, akivel a történeten dolgozhattam, különösen Nie Cheethamnek és Rina Gillnek, akik mindketten pártfogolták a könyvet, s nemkülönben csodálatos szerkesztőmnek, Laura Palmernak, aki végigküzdötte magát minden egyes során. Ugyancsak köszönettel tartozom Richenda Toddnak a kézirattal kapcsolatban megfogalmazott megjegyzéseiért és javaslataiért. Köszönöm mindannyiuknak. Külön hála illesse Tim Curnow-t, öreg barátomat, aki jóban-rosszban mellettem állt, és jobban ismeri e történetet és a történet mögötti történetet, mint bárki más.

A sofőrnek is köszönetét akarok mondani, aki elvitt minket a turpani barlangokhoz, majd biztonságban lefuvarozott a szerpentinen, miután eltört a terepjáró kormányrúdja. Bárcsak emlékeznék a nevére. Talán a traumás emlékezetkiesés az oka. Hálás köszönet az Ürümcsiből fuvarozó buszsofőrnek is, aki valahogy semmit se észlelt a szembejövő forgalomból annak ellenére, hogy a rossz sávban hajtott reflektorral. Mi lenne, ha legközelebb kevesebb whiskyt döntene magába a többi megállónál?